

ZARZĄD
WOJEWÓDZTWA
PODKARPACKIEGO

PODKARPACKIE BIURO
PLANOWANIA
PRZESTRZENNEGO

RAPORT

Z WYKONANIA PROGRAMU OCHRONY ŚRODOWISKA WOJEWÓDZTWA PODKARPACKIEGO

ZA LATA 2013-2014

RZESZÓW 2016

Sporządzający:
Zarząd Województwa Podkarpackiego

Wykonawca:
Podkarpackie Biuro Planowania Przestrzennego w Rzeszowie

Dyrektor:
Renata Drażek

Zespół autorski:
Małgorzata Słupczyńska - Kierownik Zespołu
Agata Bukała
Marcin Czarnota
Anna Hawaj
Agata Łyszczarz
Anna Matyka
Paweł Paż
Grzegorz Rajdek
Anna Szymanik

Opracowanie graficzne:
Paweł Przybyła

SPIS TREŚCI:

WYKAZ SKRÓTÓW	6
1. WPROWADZENIE	7
1.1. PODSTAWA PRAWNA	7
1.2. PRZEDMIOT RAPORTU	7
1.3. CEL, ZAKRES I METODA OPRACOWANIA	8
1.4. NAJWAŻNIEJSZE UWARUNKOWANIA REALIZACJI PROGRAMU	8
1.5. CELE POLITYKI OCHRONY ŚRODOWISKA W STRATEGIACH, PROGRAMACH I DOKUMENTACH PROGRAMOWYCH.....	10
2. STAN ŚRODOWISKA.....	13
2.1. WODY POWIERZCHNIOWE I PODZIEMNE	13
2.1.1. Zasoby wód i ich wykorzystanie.....	13
2.1.2. Jakość wód powierzchniowych	17
2.1.3. Jakość wód podziemnych.....	22
2.1.4. Gospodarka wodno-ściekowa.....	28
2.2. GLEBY	32
2.2.1. Sposoby użytkowania gruntów.....	32
2.2.2. Stan gleb.....	36
2.3. KOPALINY	37
2.4. OCHRONA RÓŻNORODNOŚCI BIOLOGICZNEJ I KRAJOBRAZU	40
2.5. LASY	47
2.6. POWIETRZE ATMOSFERYCZNE	53
2.6.1. Jakość powietrza.....	53
2.6.2. Programy ochrony powietrza	65
2.7. HAŁAS.....	75
2.8. OSUWISKA.....	76
2.9. POWODZIE	78
2.10. SUSZE	81
2.11. ODPADY.....	83
2.11.1. Odpady komunalne	83
2.11.2. Odpady z sektora gospodarczego.....	88
2.12. PROMIENIOWANIE ELEKTROMAGNETYCZNE.....	89
2.13. POWAŻNE AWARIE.....	93
2.14. TERENY ZDEGRADOWANE I ZDEWASTOWANE	100
3. ZANIECZYSZCZENIA TRANSGRANICZNE	102
3.1. TRANSGRANICZNE ZANIECZYSZCZENIA WÓD.....	102
3.2. TRANSGRANICZNE ZANIECZYSZCZENIA POWIETRZA.....	104
3.3. OGRANICZENIE TRANSGRANICZNYCH SKUTKÓW POWAŻNYCH AWARII	106
4. ODNAWIALNE ŹRÓDŁA ENERGII	110
4.1. MAŁE ELEKTROWNIE WODNE (MEW)	113
4.2. FARMY WIATROWE	113
4.3. ENERGIA SŁONECZNA.....	114
4.3.1. Kolektory słoneczne	115
4.3.2. Panele fotowoltaiczne	115

4.3.3. Suszarnie słoneczne	116
4.4. BIOMASA.....	116
4.5. BIOGAZ	117
4.6. BIOPALIWA.....	118
4.7. ENERGIA GEOTERMALNA	118
5. REALIZACJA CELÓW OKREŚLONYCH W PROGRAMIE.....	119
5.1. OCHRONA I EFEKTYWNE WYKORZYSTANIE ZASOBÓW WODNYCH - PRIORYTET 1	119
5.2. PRZECIWDZIAŁANIE ZAGROŻENIOM ŚRODOWISKA - PRIORYTET 2	131
5.2.1. Ochrona przeciwpowodziowa	131
5.2.2. Przeciwdziałanie procesom związanym z ruchami masowymi ziemi	133
5.2.3. Przeciwdziałanie poważnym awariom	134
5.3. GOSPODARKA ODPADAMI – PRIORYTET 3.....	146
5.4. OCHRONA POWIETRZA ATMOSFERYCZNEGO I KLIMATU – PRIORYTET 4.....	156
5.5. POZYSKIWANIE ENERGII ZE ŹRÓDEŁ ODNAWIALNYCH I ENERGO OSZCZĘDNOŚĆ – PRIORYTET 5	174
5.6. OCHRONA RÓŻNORODNOŚCI BIOLOGICZNEJ I KRAJOBRAZU ORAZ ZRÓWNOWAŻONY ROZWÓJ LASÓW – PRIORYTET 6.....	179
5.7. OCHRONA PRZED HAŁASEM – PRIORYTET 7	189
5.8. OCHRONA ZASOBÓW KOPALIN	195
5.9. OCHRONA POWIERZCHNI ZIEMI I PRZYWRÓCENIE WARTOŚCI UŻYTKOWEJ GLEB.....	201
5.10. OCHRONA PRZED PROMIENIOWANIEM ELEKTROMAGNETYCZNYM	207
6. OCENA INSTRUMENTÓW REALIZACJI PROGRAMU	209
7. FINANSOWANIE OCHRONY ŚRODOWISKA I EFEKTY RZECZOWE	209
SPIS TABEL	217
SPIS WYKRESÓW	219
SPIS RYSUNKÓW	220
SPIS ZAŁĄCZNIKÓW	222
ZAŁĄCZNIKI DO RAPORTU	224

WYKAZ SKRÓTÓW

ARiMR – Agencja Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa
BdPN – Bieszczadzki Park Narodowy
BGK – Bank Gospodarstwa Krajowego
CKPŚ – Centrum Koordynacji Projektów Środowiskowych
EFRR – Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego
EWT – Europejska Współpraca Terytorialna
FOGR – Fundusz Ochrony Gruntów Rolnych
FS – Fundusz Spójności
GDOŚ – Generalny Dyrektor Ochrony Środowiska
GUS – Główny Urząd Statystyczny
GWh – gigawatogodzina
GZWP – Główny Zbiornik Wód Podziemnych
IEO – Instytut Energetyki Odnawialnej
IJHARS - Inspekcja Jakości Handlowej Artykułów Rolno-Spożywczych
INES – międzynarodowa skala zdarzeń jądrowych i radiologicznych (ang. *International Nuclear and Radiological Event Scale*)
JCWP – jednolita część wód powierzchniowych
JCWPd – jednolita część wód podziemnych
JST – jednostka samorządu terytorialnego
KPOŚK – Krajowy program oczyszczania ścieków komunalnych
KSRG – Krajowy System Ratowniczo-Gaśniczy
kWh – kilowatogodzina
KZGW – Krajowy Zarząd Gospodarki Wodnej
LKP – Leśny Kompleks Promocyjny
LP – Lasy Państwowe
MAiC – Ministerstwo Administracji i Cyfryzacji
MEW – mała elektrownia wodna
Mg – megagram
MPGK – Miejskie Przedsiębiorstwo Gospodarki Komunalnej
MPN – Magurski Park Narodowy
MRP – mapy ryzyka powodziowego
MSWiA – Ministerstwo Spraw Wewnętrznych i Administracji
MŚ – Ministerstwo Środowiska
MW – megawat
MZP – mapy zagrożenia powodziowego
NFOŚiGW – Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej
nPOP – naprawczy program ochrony powietrza
NPPDL – Narodowy Program Przebudowy Dróg Lokalnych
OSP – Ochotnicza Straż Pożarna
OZE – odnawialne źródła energii

PAA – Polska Agencja Atomistyki
PGM – Przedsiębiorstwo Gospodarki Mieszkaniowej
PJ – petadżul
PK – park krajobrazowy
PMGZ – podziemny magazyn gazu ziemnego
PN – park narodowy
POLiŚ – Program Operacyjny Infrastruktura i Środowisko
POP – program ochrony powietrza
POPGW – Program ochrony przed powodzią w dorzeczu Górnej Wisły
PROW – Program Rozwoju Obszarów Wiejskich
PSP – Państwowa Straż Pożarna
PUP – Powiatowy Urząd Pracy
PZDW – Podkarpacki Zarząd Dróg Wojewódzkich
PZMiUW – Podkarpacki Zarząd Melioracji i Urządzeń Wodnych
PZRP – plany zarządzania ryzykiem powodziowym
RDLP – Regionalna Dyrekcja Lasów Państwowych
RDOŚ – Regionalna Dyrekcja Ochrony Środowiska
RIPOK – regionalna instalacja przetwarzania odpadów komunalnych
RLM – równoważna liczba mieszkańców
RPO WP – Regionalny Program Operacyjny Województwa Podkarpackiego
RZGW – Regionalny Zarząd Gospodarki Wodnej
UE – Unia Europejska
UM WP – Urząd Marszałkowski Województwa Podkarpackiego
URE – Urząd Regulacji Energetyki
W – wat
WFOŚiGW – Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Rzeszowie
WIOŚ – Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska

1. WPROWADZENIE

1.1. PODSTAWA PRAWNA

Obowiązek sporządzenia raportu z wykonania wojewódzkiego programu ochrony środowiska przez organ wykonawczy województwa wynika z art. 18 ust. 2 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. *Prawo ochrony środowiska* (t.j. Dz. U. z 2016 r., poz. 672). Raport sporządzany jest co 2 lata, po czym przedstawiany sejmikowi województwa i przekazywany ministrowi właściwemu do spraw środowiska. Zakres raportu nie został ustawowo określony.

1.2. PRZEDMIOT RAPORTU

Przedmiotem opracowania jest *Program Ochrony Środowiska Województwa Podkarpackiego na lata 2012-2015 z perspektywą do 2019 r.* w formie przyjętej uchwałą nr XL/803/13 Sejmiku Województwa Podkarpackiego w dniu 29 listopada 2013 r.¹, zwany dalej Programem.

Działania strategiczne przyjęte w Programie zmierzają do usunięcia problemów lub realizacji działań ochronnych w obrębie następujących priorytetów:

1. Ochrona wód i efektywne wykorzystanie zasobów wodnych,
2. Przeciwdziałanie zagrożeniom środowiska,
3. Gospodarka odpadami,
4. Ochrona powietrza atmosferycznego i klimatu,
5. Pozyskiwanie energii ze źródeł odnawialnych i energooszczędność,
6. Ochrona różnorodności biologicznej i krajobrazu oraz zrównoważony rozwój lasów,
7. Ochrona przed hałasem,
8. Ochrona zasobów kopalin,
9. Ochrona powierzchni ziemi i przywrócenie wartości użytkowej gleb,
10. Ochrona przed promieniowaniem elektromagnetycznym.

W obrębie każdego priorytetu wyszczególnione zostały cele krótkookresowe (obejmujące najbliższe 4 lata od uchwalenia Programu) i średniookresowe (obejmujące najbliższe 8 lat od uchwalenia Programu), a w ich ramach kierunki działań. Wskazane zostały również rejony koncentracji działań oraz ważniejsze wskaźniki efektywności realizacji celów ekologicznych, a także działania priorytetowe wraz z podaniem instytucji odpowiedzialnych za ich realizację, szacunkowych kosztów oraz terminów realizacji.

¹ Dokument jest aktualizacją *Programu Ochrony Środowiska dla Województwa Podkarpackiego* przyjętego przez Sejmik Województwa Podkarpackiego w dniu 31 sierpnia 2003 r.

W stosunku do lat ubiegłych zasadnicze elementy polityki ekologicznej województwa podkarpackiego nie uległy zmianie. Nadal wiodącymi dziedzinami ochrony środowiska są inwestycje dotyczące gospodarki wodno-ściekowej, ochrony wód oraz przeciwdziałanie zagrożeniom środowiska (w tym m.in. ochrona przed powodzią). Zintensyfikowano działania w zakresie ochrony klimatu i powietrza, zmniejszenia hałasu i ochrony różnorodności biologicznej.

1.3. CEL, ZAKRES I METODA OPRACOWANIA

Celem *Raportu z wykonania Programu Ochrony Środowiska Województwa Podkarpackiego za lata 2013-2014* jest informacja o rezultatach działań w zakresie ochrony środowiska, podjętych w analizowanym okresie na terenie województwa podkarpackiego. Polityka ochrony środowiska województwa podkarpackiego w latach 2013-2014 prowadzona była na podstawie strategii rozwoju, programów i dokumentów programowych, o których mowa w ustawie z dnia 6 grudnia 2006 r. *o zasadach prowadzenia polityki rozwoju* (t.j. Dz. U. z 2016 r., poz. 383), a także wojewódzkiego programu ochrony środowiska, poprzez działania statutowych organów ochrony środowiska.

Raport zawiera opis podstawowych uwarunkowań wpływających na realizację działań w latach 2013-2014 (uwarunkowania prawne i stan środowiska) oraz ocenę realizacji założonych w programie celów i działań priorytetowych. Ocenę tej dokonano na podstawie informacji uzyskanych od instytucji określonych w Programie jako podmioty i jednostki realizujące, a także w oparciu o dane statystyczne, raporty i informacje zawarte na oficjalnych stronach internetowych organów ochrony środowiska. Dla porównań dokonywanych w Raporcie, jako rok bazowy przyjęto rok 2011.

Korzystano z publikowanych danych GUS, w tym danych *Banku Danych Lokalnych* odnoszących się do roku 2013 i 2014, informacji zawartych w raportach o stanie środowiska w województwie podkarpackim publikowanych przez Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Rzeszowie (WIOŚ w Rzeszowie)², materiałów będących w posiadaniu Urzędu Marszałkowskiego Województwa Podkarpackiego oraz z bazy danych Podkarpackiego Biura Planowania Przestrzennego w Rzeszowie. Ważnym źródłem wiedzy były również informacje uzyskane od instytucji, do których Marszałek Województwa Podkarpackiego zwrócił się pisemnie, tj. do samorządów powiatowych (wykaz i zebrane informacje zawiera załącznik 1), określonych ustawowo instytucji odpowiedzialnych za stan środowiska w województwie, a także do wybranych przedsiębiorstw realizujących zadania z dziedziny ochrony środowiska z udziałem funduszy unijnych.

1.4. NAJWAŻNIEJSZE UWARUNKOWANIA REALIZACJI PROGRAMU

Najważniejszymi uwarunkowaniami wpływającymi na realizację Programu były przepisy prawne, strategie rozwoju, programy i dokumenty programowe o znaczeniu europejskim, krajowym i wojewódzkim, problemy ochrony środowiska oraz efekty ekologiczne realizowanych przedsięwzięć.

² Założono, iż Raport winien zawierać dane powszechnie dostępne i łatwe do weryfikacji w kolejnych latach.

Program Ochrony Środowiska Województwa Podkarpackiego na lata 2012-2015 z perspektywą do roku 2019 (POŚ WP) opracowany został na podstawie art. 17 ust. 1 i ust. 2 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska (t.j. Dz. U. z 2016 r., poz. 672) i w nawiązaniu do art. 14 tejże ustawy. Zgodnie z art. 17 ust. 1 „Organ wykonawczy województwa, powiatu i gminy, w celu realizacji polityki ekologicznej państwa, sporządza odpowiednio wojewódzkie, powiatowe i gminne programy ochrony środowiska, uwzględniając wymagania, o których mowa w art. 14.” Art. 13 określała cel polityki ekologicznej państwa, a art. 14 ust. 2. jej zakres, zgodnie z którym „Polityka ekologiczna państwa, na podstawie aktualnego stanu środowiska, określa w szczególności:

- 1) cele ekologiczne;*
- 2) priorytety ekologiczne;*
- 2a) poziomy celów długoterminowych;*
- 3) rodzaj i harmonogram działań proekologicznych;*
- 4) środki niezbędne do osiągnięcia celów, w tym mechanizmy prawnoekonomiczne i środki finansowe.”*

Polityka ekologiczna państwa przyjmowana była na okres 4 lat, a przewidziane przez nią działania obejmowały również kolejne 4 lata (art. 14 ust. 2 ww. ustawy).

Ustawa z dnia 11 lipca 2014 r. o zmianie ustawy – Prawo ochrony środowiska oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. z 2014 r., poz. 1101) zmieniła treść art. 13, art. 14 oraz art. 17, a także uchyliła art. 15 i art. 16. W wyniku wprowadzonych zmian Państwo nie opracowuje polityki ekologicznej lecz prowadzi politykę ochrony środowiska rozumianą jako „zespół działań mających na celu stworzenie warunków niezbędnych do realizacji ochrony środowiska, zgodnie z zasadą zrównoważonego rozwoju.” (art. 13). Wspomniana zmiana art. 14 wpłynęła także na zakres wojewódzkiego programu ochrony środowiska, gdyż zgodnie z art. 17 ust. 1 „Organ wykonawczy województwa, powiatu, gminy, w celu realizacji polityki ochrony środowiska, sporządza odpowiednio wojewódzkie, powiatowe i gminne programy ochrony środowiska, uwzględniając cele zawarte w strategiach, programach i dokumentach programowych, o których mowa w art. 14 ust. 1.”³. Ponadto w okresie 2013-2014 uchwalono nowe ustawy oraz zmiany ustaw, mające duży wpływ na politykę ochrony środowiska, m.in.: prawo wodne, prawo ochrony środowiska, o ochronie gruntów rolnych i leśnych, o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym.

Okres raportowania Programu przypada na dwie różne perspektywy finansowe Unii Europejskiej (UE). Rok 2013 był ostatnim rokiem perspektywy finansowej na lata 2007-2013, natomiast rok 2014 był pierwszym rokiem perspektywy na lata 2014-2020. Strategie, programy i dokumenty programowe przyjęte w perspektywie finansowej UE 2014-2020, w szczególności w zakresie celów, działań, czy wskaźników, winny być uwzględnione w kolejnej edycji POŚ WP.

³ Art. 14. ust 1. Polityka ochrony środowiska jest prowadzona na podstawie strategii rozwoju, programów i dokumentów programowych, o których mowa w ustawie z dnia 6 grudnia 2006 r. o zasadach prowadzenia polityki rozwoju (t.j. Dz.U. z 2014 r., poz. 1649, z późn. zm.); ust 2. Polityka ochrony środowiska jest prowadzona również za pomocą wojewódzkich, powiatowych i gminnych programów ochrony środowiska.

We wrześniu 2015 r. Ministerstwo Środowiska opracowało *Wytyczne do opracowania wojewódzkich, powiatowych i gminnych programów ochrony środowiska*, w których określono podstawowe zasady tworzenia programów ochrony środowiska, ich strukturę, obszary interwencji, katalog wskaźników oraz dokumenty, z którymi te programy powinny być spójne. Nowa IV edycja Programu Ochrony Środowiska Województwa Podkarpackiego powinna uwzględniać zapisy zawarte w ww. wytycznych. Dla powiatów należy przygotować listę rekomendowanych wskaźników, które zostaną ujęte w następnej edycji powiatowych programów ochrony środowiska.

1.5. CELE POLITYKI OCHRONY ŚRODOWISKA W STRATEGIACH, PROGRAMACH I DOKUMENTACH PROGRAMOWYCH

Cele polityki ochrony środowiska województwa pozostają w ścisłym związku z celami polityki ochrony środowiska i polityki rozwoju kraju oraz Unii Europejskiej. Cele aktualnie obowiązujące powinny zostać uwzględnione w kolejnej edycji wojewódzkiego programu ochrony środowiska.

W latach 2014-2020 środki finansowe UE będą przeznaczone na cele związane z rozwojem kraju, wpisujące się w *Strategię Europa 2020*. Dokument ten ukierunkowuje działania na najbliższe lata. Zawiera wizję rozwoju opartego na zwiększonej roli wiedzy i innowacji, zrównoważonej i konkurencyjnej gospodarce, efektywnie korzystającej z zasobów, a także wzmocnionej pozycji obywateli, m.in. poprzez zapewnienie wysokiego poziomu zatrudnienia, zwalczanie ubóstwa, podnoszenie kwalifikacji zawodowych, modernizowanie rynków pracy i systemu szkoleniowego oraz ochronę socjalną.

W okresie obowiązywania *Programu Ochrony Środowiska Województwa Podkarpackiego na lata 2012-2015* znacząco zmieniły się dokumenty istotne dla polityki ochrony środowiska województwa podkarpackiego. Są to dokumenty określone w ustawie z dnia 6 grudnia 2006 r. o zasadach prowadzenia polityki rozwoju (t.j. Dz. U. 2014 poz. 1649 z późn. zm.) takie jak: *Umowa partnerstwa, Program Operacyjny Infrastruktura i Środowisko 2014-2020, Program Operacyjny Inteligentny Rozwój, Program Operacyjny Wiedza Edukacja Rozwój 2014-2020, Program Operacyjny Polska Cyfrowa na lata 2014-2020, Program Rozwoju Obszarów Wiejskich 2014-2020, Program Operacyjny "Rybnictwo i Morze" – Ryby 2014-2020, Program Operacyjny Kapitał Ludzki, Program Operacyjny Polska Wschodnia 2014-2020, Regionalny Program Operacyjny Województwa Podkarpackiego na lata 2014-2020*. Kolejna edycja Programu powinna uwzględniać nową perspektywę finansową UE 2014-2020 oraz nowe dokumenty strategiczne i programowe, w szczególności takie jak: *Europa 2020, Strategia Rozwoju Województwa – Podkarpackie 2020, Strategia rozwoju kraju 2020, Koncepcja Przestrzennego Zagospodarowania Kraju 2030, Krajowa strategia rozwoju regionalnego 2010-2020 – regiony, miasta, obszary wiejskie, Strategia rozwoju społeczno-gospodarczego Polski Wschodniej do roku 2020 – aktualizacja, Krajowa Polityka Miejska 2023*.

Podstawę realizacji ponadlokalnych zadań inwestycyjnych z udziałem funduszy unijnych stanowi obecnie *Kontrakt Terytorialny dla Województwa Podkarpackiego*, a także:

- dokumenty przyjęte przez Radę Ministrów takie jak:
 - *Koncepcja Przestrzennego Zagospodarowania Kraju 2030 (KPZK 2030),*
 - *Program Budowy Dróg Krajowych na lata 2014-2023 (z perspektywą do 2025) (PBDK 2014-2023),*
 - *Krajowy Program Kolejowy do 2023 roku (KPK 2023),*
 - *Master Plan dla transportu kolejowego w Polsce do 2030 roku,*
 - *Plan Gospodarowania Wodami na Obszarze Dorzecza Wisły (PGW),*
 - *Master Plan dla obszaru dorzecza Wisły,*
 - *Krajowy Program Oczyszczania Ścieków Komunalnych (KPOŚK),*
 - *Program Operacyjny Infrastruktura i Środowisko na lata 2014-2020 (POIiŚ 2014-2020),*
 - *Program Operacyjny Inteligentny Rozwój 2014-2020 (PO IR 2014-2020),*
 - *Program Operacyjny Wiedza Edukacja Rozwój 2014-2020 (PO WER 2014-2020),*
 - *Program Operacyjny Polska Cyfrowa 2014-2020 (PO PC 2014-2020),*
 - *Program Operacyjny Polska Wschodnia 2014-2020 (PO PW 2014-2020);*
- dokumenty przyjęte przez właściwego ministra:
 - *Dokument Implementacyjny do Strategii Rozwoju Transportu do 2020 roku (z perspektywą do 2030) (DI),*
 - *Master Plan dla wdrażania dyrektywy Rady 91/271/EWG (gospodarka kanalizacyjno-ściekowa),*
 - *Narodowy Program Rozwoju Gospodarki Niskoemisyjnej,*
- dokumenty przyjęte przez Sejmik Województwa Podkarpackiego:
 - *Regionalny Program Operacyjny Województwa Podkarpackiego na lata 2014-2020 (RPO WP 2014-2020).*
 - *Wieloletnia Prognoza Finansowa Województwa Podkarpackiego na lata 2016-2025 (WPFWP 2016-2025),*
 - *Plan Gospodarki Odpadami dla Województwa Podkarpackiego (PGOWP),*
 - *Program Strategiczny Rozwoju Transportu Województwa Podkarpackiego do roku 2023 wraz z Prognozą oddziaływania na środowisko,*
 - *Plan zrównoważonego rozwoju transportu publicznego dla Województwa Podkarpackiego,*
 - *Strategia Informatyzacji Województwa Podkarpackiego,*
 - *Regionalna Strategia Innowacji Województwa Podkarpackiego na lata 2014-2020 na rzecz inteligentnej specjalizacji (RIS3),*
 - *Wojewódzki Program Rozwoju Odnawialnych Źródeł Energii dla Województwa Podkarpackiego.*

Działania związane z ochroną środowiska finansowane były również z udziałem Szwajcarsko-Polskiego Programu Współpracy (tzw. Programu Szwajcarskiego), Mechanizmu Norweskiego i Mechanizmu Finansowego EOG (funduszy norweskich), programów NFOŚiGW i WFOŚiGW w Rzeszowie.

Cele ekologiczne określone w kolejnym programie ochrony środowiska winny być spójne z:

- a) nadrzędnymi dokumentami strategicznymi tj. *Długookresową Strategią Rozwoju Kraju Polska 2030. Trzecia Fala Nowoczesności; Strategią rozwoju kraju 2020, ze zintegrowanymi strategiami o charakterze horyzontalnym: Strategią „Bezpieczeństwo Energetyczne i Środowisko”, Strategią innowacyjności i efektywności gospodarki „Dynamiczna Polska 2020”, Strategią rozwoju transportu do 2020 r. (z perspektywą do 2030 r.), Strategią zrównoważonego rozwoju wsi, rolnictwa i rybactwa na lata 2012-2020, Polityką Energetyczną Polski do 2030 r.*
- b) dokumentami sektorowymi tj. *Krajowym Programem Ochrony Powietrza do roku 2020, Aktualizacją Krajowego programu oczyszczania ścieków komunalnych, Krajowym Planem Gospodarki Odpadami 2014, Krajowym programem zapobiegania powstawaniu odpadów, Programem Operacyjnym Infrastruktura i Środowisko 2014-2020, Regionalnym Programem Operacyjnym Województwa Podkarpackiego na lata 2014-2020, Programem ochrony i zrównoważonego użytkowania różnorodności biologicznej oraz Planem działań na lata 2015-2020, Strategicznym Planem Adaptacji dla sektorów i obszarów wrażliwych na zmiany klimatu do roku 2020 z perspektywą do roku 2030, Programem wodno-środowiskowym kraju, planami gospodarowania wodami na obszarach dorzeczy, planami zarządzania ryzykiem powodziowym oraz strategiami ponadregionalnymi,*
- c) ww. dokumentami o charakterze programowym/wdrożeniowym, takimi jak: strategia rozwoju województwa, plan zagospodarowania przestrzennego województwa, regionalna strategia innowacji, plan gospodarki odpadami dla województwa i jego aktualizacje, programy ochrony powietrza wraz z planami działań krótkoterminowych⁴, wojewódzkie programy przekształceń terenów przemysłowych i zdegradowanych, programy ograniczania niskiej emisji (PONE), programy gospodarki niskoemisyjnej (PGE), programy małej retencji, plany przeciwdziałania skutkom suszy na obszarze dorzecza, plan utrzymania wód, warunki korzystania z wód regionu wodnego, warunki korzystania z wód zlewni, a także innymi branżowymi planami, programami i strategiami wraz z ich aktualizacjami.

Program Ochrony Środowiska Województwa Podkarpackiego na lata 2012-2015 w różnym stopniu uwzględnia cele ekologiczne, kierunki, działań i priorytety określone w krajowych i wojewódzkich dokumentach strategicznych, programowych i planach obowiązujących w momencie jego sporządzania.

⁴ Obecnie obowiązują trzy programy ochrony powietrza uchwalone przez Sejmik Województwa Podkarpackiego.

2. STAN ŚRODOWISKA

2.1. WODY POWIERZCHNIOWE I PODZIEMNE

2.1.1. Zasoby wód i ich wykorzystanie

Ponad 90% obszaru województwa podkarpackiego leży w obrębie dorzecza Wisły w zlewni Bałtyku, pozostała część należy do dorzecza Dniestru w zlewni Morza Czarnego. Zasoby wód powierzchniowych województwa są stosunkowo duże, a tworzą je głównie rzeka Wisła z dopływami (Wisłoka, Babulówka, Trześniówka, San z Wisłokiem i in.) oraz zlokalizowane we wschodniej części województwa cieki należące do dorzecza Dniestru (Strwiąż, Mszanka, Lechnawa). Cieki te mają swe źródła po stronie polskiej, a odcinki ujściowe po stronie ukraińskiej. W tab. 1. zostały wyszczególnione najważniejsze rzeki województwa podkarpackiego wraz z krótką charakterystyką.

Tab. 1. Większe rzeki województwa podkarpackiego

Większe rzeki	Bezpośredni odbiornik wód	Długość rzeki na terenie woj. podkarpackiego	
		[w km]	[w %]
1.	2.	3.	4.
Wisła	Morze Bałtyckie	78	7,5
San	Wisła	443	100,0
Wisłok	San	205	100,0
Wisłoka	Wisła	153	100,0
Tanew	San	44	40,4
Lubaczówka	San	67	76,1
Łęg	Wisła	82	100,0
Ropa	Wisłoka	18	23,1
Jasiołka	Wisłoka	76	100,0
Wiar	San	60	96,8
Ośława	San	62	100,0
Trześniówka – Jamnica	Wisła	57	100,0
Solinka	San	47	100,0
Stobnica	Wisłok	47	100,0
Strwiąż*	Dniestr	17,3	17,2

Źródło: Opracowanie własne PBPP na podstawie Rocznika Statystycznego Województwa Podkarpackiego 2015, Urząd Statystyczny w Rzeszowie, 2015 r.

*Plan gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Dniestru, 2011 r.

Głównym problemem w zakresie dyspozycyjności wód powierzchniowych jest bardzo duża zmienność przepływów, wynikająca z niestabilnych warunków hydrologicznych w poszczególnych latach oraz górskiego charakteru większości rzek województwa podkarpackiego. Maksymalny odpływ w rzekach regionu występuje w miesiącach marzec – kwiecień, natomiast minimum odpływu obserwowane jest najczęściej we wrześniu. Zasoby wodne województwa są duże, lecz niestabilne (wahania od 3,9 mld m³ w latach suchych do 5,0 mld m³ w latach mokrych) i nierównomiernie rozłożone (w północno-zachodniej części województwa zasoby wód są większe niż w południowej).

Duża część zasobów wodnych nie może być wykorzystana ze względu na niedostateczną zabudowę hydrotechniczną. Aktualnie większość wód powierzchniowych jest retencjonowana w 3 dużych zbiornikach zaporowych⁵ i małych zbiornikach wodnych. Funkcjonujące w województwie zbiorniki zaporowe to:

- zbiornik zaporowy Solina na Sanie o powierzchni 21,1 km², przy maksymalnym spiętrzeniu gromadzi 472,4 hm³ wody,
- zbiornik zaporowy Myczkowce na Sanie o powierzchni 2,0 km² i pojemności 8,6 hm³,
- zbiornik zaporowy Besko na Wiśłoku o powierzchni 1,5 km² i pojemności 15,5 hm³.

Zbiornik Solina wraz ze zbiornikiem Myczkowce gromadzi ok. 18% retencjonowanych wód w Polsce.

Zlokalizowane w województwie 32 małe zbiorniki wodne⁶, administrowane przez Podkarpacki Zarząd Melioracji i Urządzeń Wodnych, spełniają głównie funkcje retencyjne i przeciwpożarowe. Wykorzystywane są one również w celach rekreacyjnych oraz do nawodnień i w gospodarce rybackiej. Większość z nich zlokalizowana jest w środkowej i północnej części województwa, na terenie Kotliny Sandomierskiej.

Zasoby wód podziemnych związane są z wielkimi jednostkami struktur geologicznych (stanowiącymi jednocześnie regiony hydrogeologiczne). Zasoby te na terenie województwa podkarpackiego rozmieszczone są nierównomiernie. Największe (ok. 80%) występują w północnej części województwa. W porównaniu z zasobami innych regionów kraju są one niewielkie. Z trzech podstawowych poziomów wodonośnych, zwykłych występujących na terenie województwa, największe znaczenie mają wody zalegające w utworach czwartorzędowych oraz wody w utworach trzeciorzędowych.

Według danych Państwowego Instytutu Geologicznego, suma zasobów dyspozycyjnych i perspektywicznych wód podziemnych dla województwa podkarpackiego wynosi 2647,5 m³/24h/km². Największe zasoby znajdują się w powiatach: leżajskim, leskim, lubaczowskim, niżańskim, oraz w Tarnobrzegu (powyżej 140 m³/24h/km²), najmniejsze w powiatach: brzozowskim, strzyżowskim oraz w mieście Krosno (poniżej 30 m³/24h/km²). W 2013 r.⁷ zasoby eksploatacyjne województwa możliwe do wykorzystania do celów gospodarczych wynosiły 506,6 hm³, natomiast w 2014 r. - 508,4 hm³, co stanowiło ok. 2,9% zasobów kraju, z czego:

- w utworach czwartorzędowych 452,8 hm³ (89,0%),
- w utworach trzeciorzędowych 41,7 hm³ (8,2%),
- w utworach kredowych 13,6 hm³ (2,7%),
- w utworach starszych 0,3 hm³ (0,1%).

Większość zasobów rozmieszczonych jest w Głównych Zbiornikach Wód Podziemnych (GZWP). Na obszarze województwa podkarpackiego znajduje się w całości lub w części 11 Głównych Zbiorników Wód Podziemnych (tab. 2).

⁵ Dane dotyczące zbiorników wodnych Solina i Myczkowce wg Regionalnego Zarządu Gospodarki Wodnej w Krakowie; dane dotyczące zbiornika wodnego Besko wg Rocznika Statystycznego Województwa Podkarpackiego 2012, Urząd Statystyczny w Rzeszowie, 2013 r.

⁶ *Ochrona środowiska województwie podkarpackim w latach 2007-2009*, Urząd Statystyczny w Rzeszowie, 2010 r.

⁷ *Ochrona środowiska 2014*, Główny Urząd Statystyczny, Warszawa, 2014 r.

Tab. 2. Podstawowe dane Głównych Zbiorników Wód Podziemnych woj. podkarpackiego

Numer zbiornika	Nazwa zbiornika	Powierzchnia		Średnia głębokość ujęć [m p.p.t.]	Szacunkowe zasoby dysp. [tys. m ³ /d]
		całkowita [km ²]	w woj. podkarp. [%]		
GZWP udokumentowane					
406	Niecka lubelska (Lublin)	7492,5	0,6	85	1052,7
407	Niecka lubelska (Chełm-Zamość)	9015,0	1,9	70	1127,5
424	Dolina Borowa	56,0	100,0	10-30	15,7
425	Zbiornik Dębica – Stalowa Wola – Rzeszów	1934,0	100,0	10-30	508,0
426	Dolina kopalna Kolbuszowa	60,0	100,0	18-70	16,8
428	Dolina kopalna Biłgoraj – Lubaczów	313,0	24,9	10-65	82,2
429	Dolina Przemyśl	137,4	100,0	10-30	38,6
430	Dolina rzeki San	83,0	100,0	10	5,5
432	Dolina rzeki Wisłok	117,5	100,0	2	2,1
433	Dolina rzeki Wisłoka	98,1	86,6	2-10	59,8
GZWP nieudokumentowane					
431	Zbiornik warstw Krosno (Bieszczady)	1220,0	100,0	60*	25,0

Źródło: Raport o stanie środowiska w województwie podkarpackim w 2014 r. WIOŚ w Rzeszowie, 2015 r.

*dane PIG PSH w Warszawie, <http://pgi.gov.pl>

W 2013 r. wykorzystanie zasobów wodnych na potrzeby gospodarki narodowej i ludności w województwie podkarpackim kształtowało się na poziomie 279,7 hm³ i było o 9% niższe niż dwa lata wcześniej (305,3 hm³) oraz wyższe niż w roku 2014 (271,7 hm³).

Pobór wód powierzchniowych, stanowiących główne źródło zaopatrzenia w wodę, wynosił 233,2 hm³ w 2013 r. i 227,4 hm³ w 2014 r. W ogólnym bilansie w rozpatrywanych latach stanowił on 83% i był nieznacznie niższy niż w kraju (84,0%). W 2013 r. największa część wód powierzchniowych była przeznaczona na cele produkcyjne (149,8 hm³), nieco mniej niż w roku 2014 (141,7 hm³). W obydwu przypadkach stanowiło to 96,8% łącznego poboru wód do produkcji. Najbardziej wodochłonnymi branżami przemysłowymi są przede wszystkim wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, wodę i gaz, a także budownictwo i produkcja artykułów spożywczych. Najmniej wody pochłania produkcja maszyn i urządzeń.

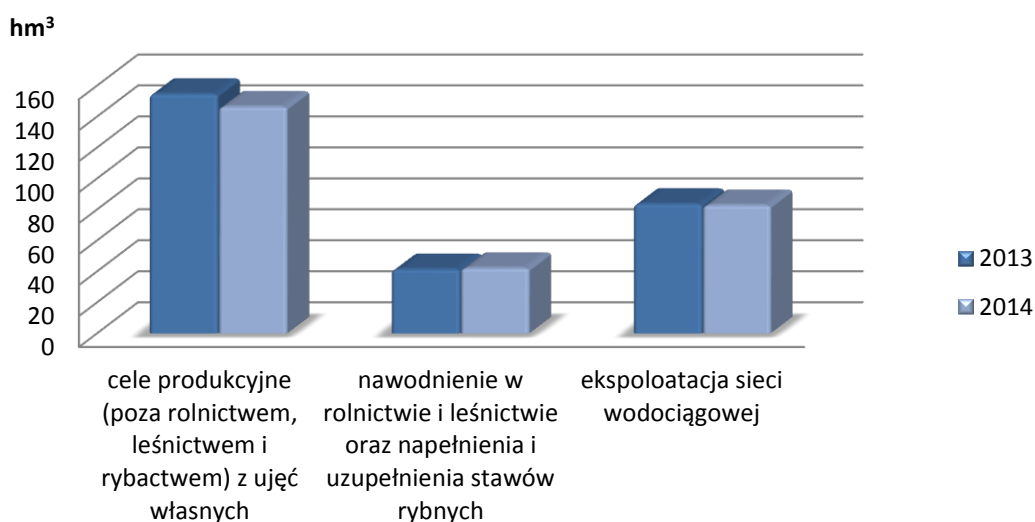
Z powierzchniowych ujęć wodnych zaopatrywana była przede wszystkim ludność dużych miast regionu, a także mieszkańcy gmin w południowej części województwa (m.in. Dębowiec, Dukla, Fredropol, Komańcza, Lutowiska, Osiek Jasielski, Rymanów) korzystający z ujęć zlokalizowanych na niewielkich ciekach. Pobór wód powierzchniowych na cele eksploatacji sieci wodociągowej w województwie w 2013 r. kształtował się na poziomie 42,0 hm³, podobnie jak w 2014 r. (41,5 hm³).

Wykorzystanie wód powierzchniowych do nawodnień w rolnictwie i leśnictwie oraz do napełniania i uzupełniania stawów rybnych w 2013 r. wyniosło 41,4 hm³. W 2014 wynosiło ono 42,2 hm³ i było wyższe niż w roku 2012 (38,3 hm³), ale znacznie mniejsze niż w roku 2010 (59,4 hm³).

Pobór wód podziemnych w województwie podkarpackim w 2013 r. wyniósł 46,3 hm³, w 2014 r. – 46,0 hm³. Największy udział stanowiła eksploatacja sieci wodociągowej – prawie 90%. Na cele przemysłowe pobrano stosunkowo niewielką ilość wód podziemnych – 4,7 hm³ zarówno w 2013 r. jak i 2014 r., co z punktu ochrony środowiska oceniane jest bardzo korzystnie. W przemyśle głównym biorcą wód podziemnych jest branża spożywcza. W porównaniu do 2012 r. pobór wód podziemnych na cele produkcyjne i eksploatacji sieci wodociągowej był na podobnym poziomie

Na wykresie 1. przedstawiono procentowy pobór wody w województwie podkarpackim w latach 2013 - 2014 r. wg wybranych dziedzin gospodarki.

Wykres 1. Pobór wody na potrzeby gospodarki narodowej i ludności w latach 2013-2014 na terenie województwa podkarpackiego

Źródło: Opracowanie własne PBPP na podstawie „Rocznika statystycznego województwa podkarpackiego 2014” i „Rocznika statystycznego województwa podkarpackiego 2015”, Urząd Statystyczny w Rzeszowie, 2014 r., 2015 r.

2.1.2. Jakość wód powierzchniowych

Ocena stanu wód powierzchniowych przygotowana została przez Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Rzeszowie w oparciu o rozporządzenie Ministerstwa Środowiska z dnia 22 października 2014 r. w sprawie sposobu klasyfikacji stanu jednolitych części wód powierzchniowych oraz środowiskowych norm jakości dla substancji priorytetowych, a także zgodnie z wytycznymi Państwowego Monitoringu Środowiska. Obejmuje ona dane dla jednolitych części wód powierzchniowych (JCWP) za lata 2012-2014 oraz w niektórych przypadkach dane uzyskane w 2011 r.

Ocenę stanu wód powierzchniowych przygotowuje się poprzez porównanie wyników klasyfikacji stanu lub potencjału ekologicznego z wynikami stanu chemicznego. Dodatkowo sprawdza się spełnienie wymagań dla obszarów chronionych ustalonych w odrębnych aktach prawnych. Stan lub potencjał ekologiczny określa się na podstawie elementów biologicznych, mających decydujące znaczenie w ocenie oraz elementów hydromorfologicznych i fizykochemicznych poprzez nadanie im odpowiednich klas. W 2014 r. ocenę wykonano dla 91 jednolitych części wód powierzchniowych (JCWP) w 14 zlewniach rzek karpackich górnej i środkowej Wisły oraz Dniestru. Dla 43 z nich (47 %) określono stan ekologiczny, dla pozostałych 48 (53%) – potencjał ekologiczny.

W analizowanym okresie stwierdzono stan ekologiczny:

- bardzo dobry (I klasa) – w 3 JCWP,
- dobry (II klasa) – w 12 JCWP,
- umiarkowany (III klasa) – w 18 JCWP,
- słaby (IV klasa) – w 9 JCWP,
- zły (V klasa) – w 1 JCWP (Olszynka)

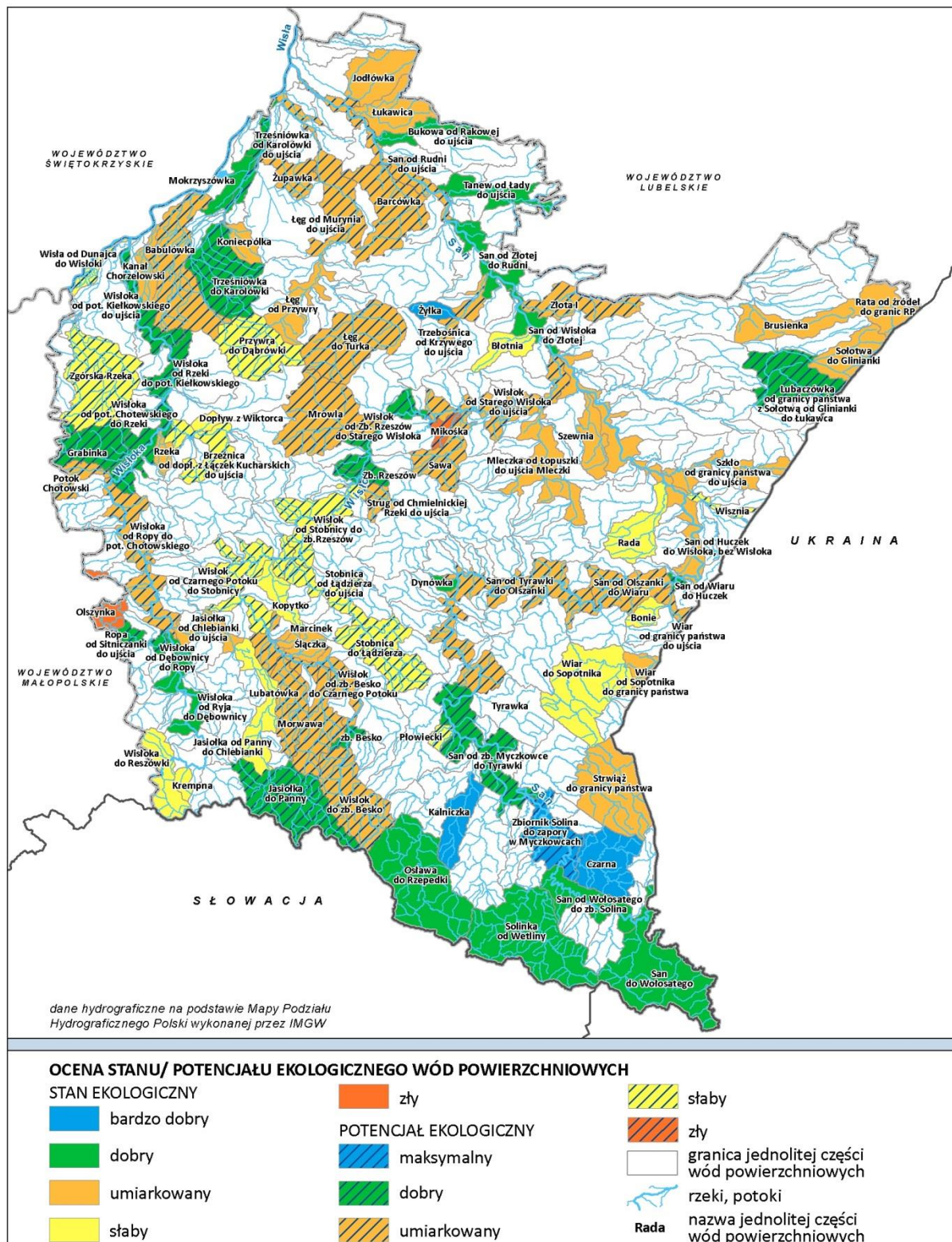
oraz potencjał ekologiczny:

- maksymalny (I klasa) – w 1 JCWP (Zbiornik Solina do zapory w Myczkowcach),
- dobry (II klasa) – w 15 JCWP,
- umiarkowany (III klasa) – w 21 JCWP,
- słaby (IV klasa) – w 10 JCWP,
- zły (V klasa) – w 1 JCWP (Mikośka).

Jednolite części wód powierzchniowych o stanie i potencjale ekologicznym dobrym i powyżej dobrego stanowiły 34%. Stan i potencjał ekologiczny umiarkowany, słaby i zły obejmował łącznie 66% części wód. Na rys. 1. zostały przedstawione wyniki klasyfikacji stanu/potencjału ekologicznego i oceny jakości wód w województwie podkarpackim. Badania stanu chemicznego wód powierzchniowych są prowadzone na podstawie rozporządzenia Ministra Środowiska⁸, w oparciu o wymienione w nim wskaźniki chemiczne charakteryzujące występowanie w wodach substancji priorytetowych i innych substancji zanieczyszczających. W ramach oceny, jednolitym częściom wód powierzchniowych przypisywany jest stan dobry lub poniżej dobrego w zależności od uzyskanych wyników.

⁸ Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 9 listopada 2011 r. w sprawie sposobu klasyfikacji jednolitych części wód powierzchniowych oraz środowiskowych norm jakości dla substancji priorytetowych (Dz. U. nr 257, poz. 1545.).

Rys. 1. Stan lub potencjał ekologiczny jednolitych części wód powierzchniowych w województwie podkarpackim w latach 2011-2014

Źródło: Opracowanie własne PBPP na podstawie danych WIOŚ w Rzeszowie

W latach 2011-2014 badaniami stanu chemicznego objęto 55 JCWP. Tylko w jednej z nich: w Jasiołce od Panny do Chlebianki odnotowano stan chemiczny poniżej dobrego. Przyczyną obniżenia jakości była obecność stężeń wielopierścieniowych węglowodorów aromatycznych. W pozostałych JCWP stwierdzono dobry stan chemiczny (rys. 2.).

Ocena stanu JCWP przygotowana na podstawie stanu/potencjału ekologicznego oraz stanu chemicznego wód została określona dla 80 JCWP (rys. 3.). W przeważającej większości, tj. w 62 JCWP, co stanowi 77,5 % ogółu JCWP poddanych ocenie, stwierdzono zły stan wód. W pozostałych 18 odnotowano dobry stan wód. Należą do nich następujące JCWP:

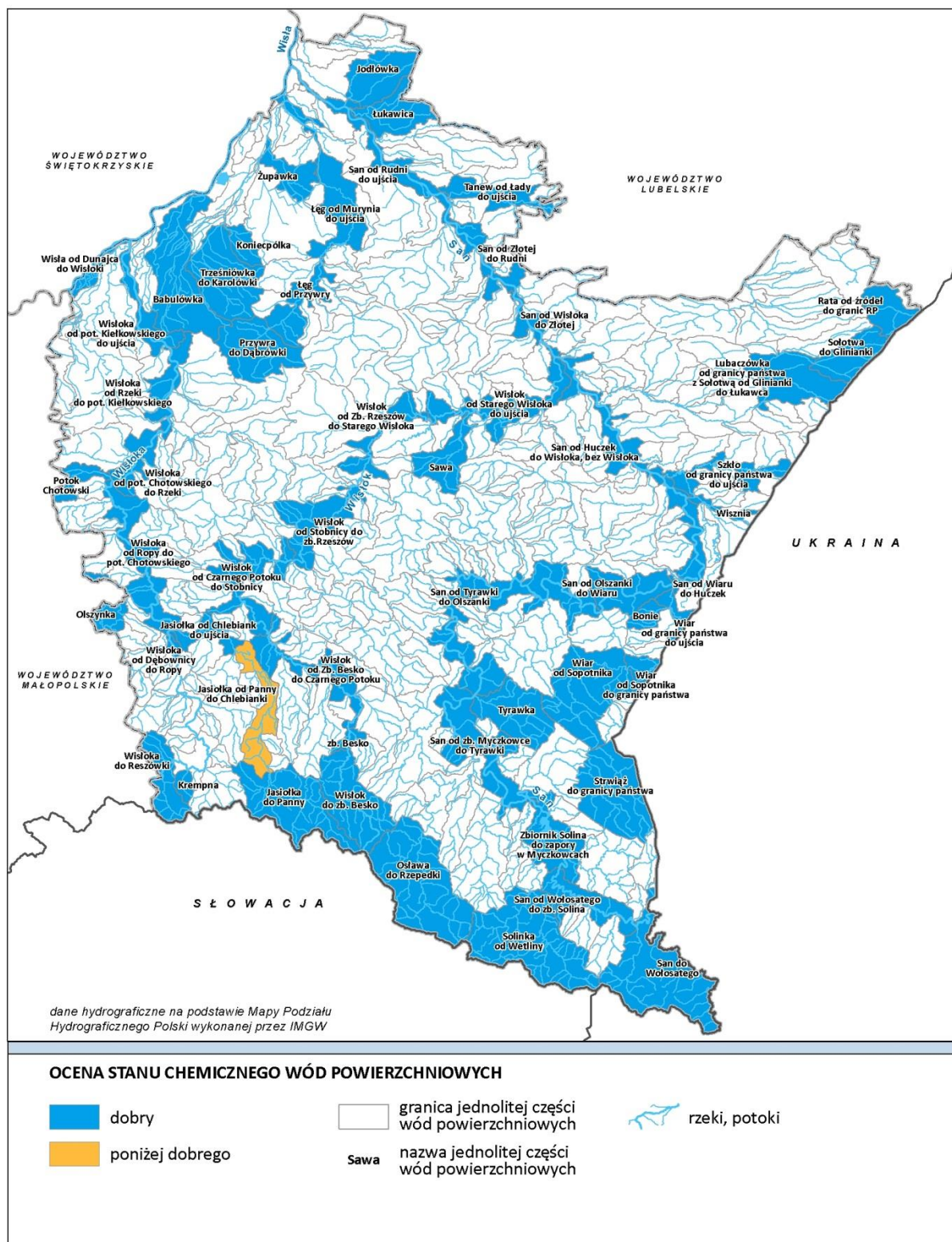
- w zlewni Wisły: Trześniówka do Karolówki;
- w zlewni Wisłoki: Wisłoka od Dębownicy do Ropy, Jasiołka do Panny, Wisłoka od Rzeki do Potoku Kiełkowskiego, Wisłoka od Potoku Kiełkowskiego do ujścia;
- w zlewni Sanu: San do Wołosatego, San od Wołosatego do Zbiornika Solina, Solinka do Wetliny, Zbiornik Solina do zapory w Myczkowcach, Ośława do Rzepedki, Tyrawka, San od Wiaru do Huczek, Lubaczówka od granicy Państwa z Sołotwą od Glinianki do Łukawca, San od Wisłoka do Złotej, San od Złotej do Rudni, Tanew od Łady do ujścia;
- w zlewni Wisłoka: Zbiornika Besko, Wisłok od Zbiornika Rzeszów do Starego Wisłoka.

W przypadku spełnienia wymagań dla co najmniej dobrego stanu lub dobrego i powyżej dobrego potencjału ekologicznego JCWP oraz innych wymagań określonych w przepisach odrębnych, jakość wód powierzchniowych w obszarze chronionym oceniana jest pozytywnie. Jeśli spełnione są wymagania co do stanu lub potencjału ekologicznego, ale nie dla obszaru chronionego, wówczas dana jednolita część wód określana jest jako o umiarkowanym stanie lub potencjale ekologicznym.

Celem prowadzonego monitoringu obszarów chronionych jest ochrona wód użytkowanych przez ludzi oraz zachowanie siedlisk i gatunków bezpośrednio zależnych od wody. Obejmuje on:

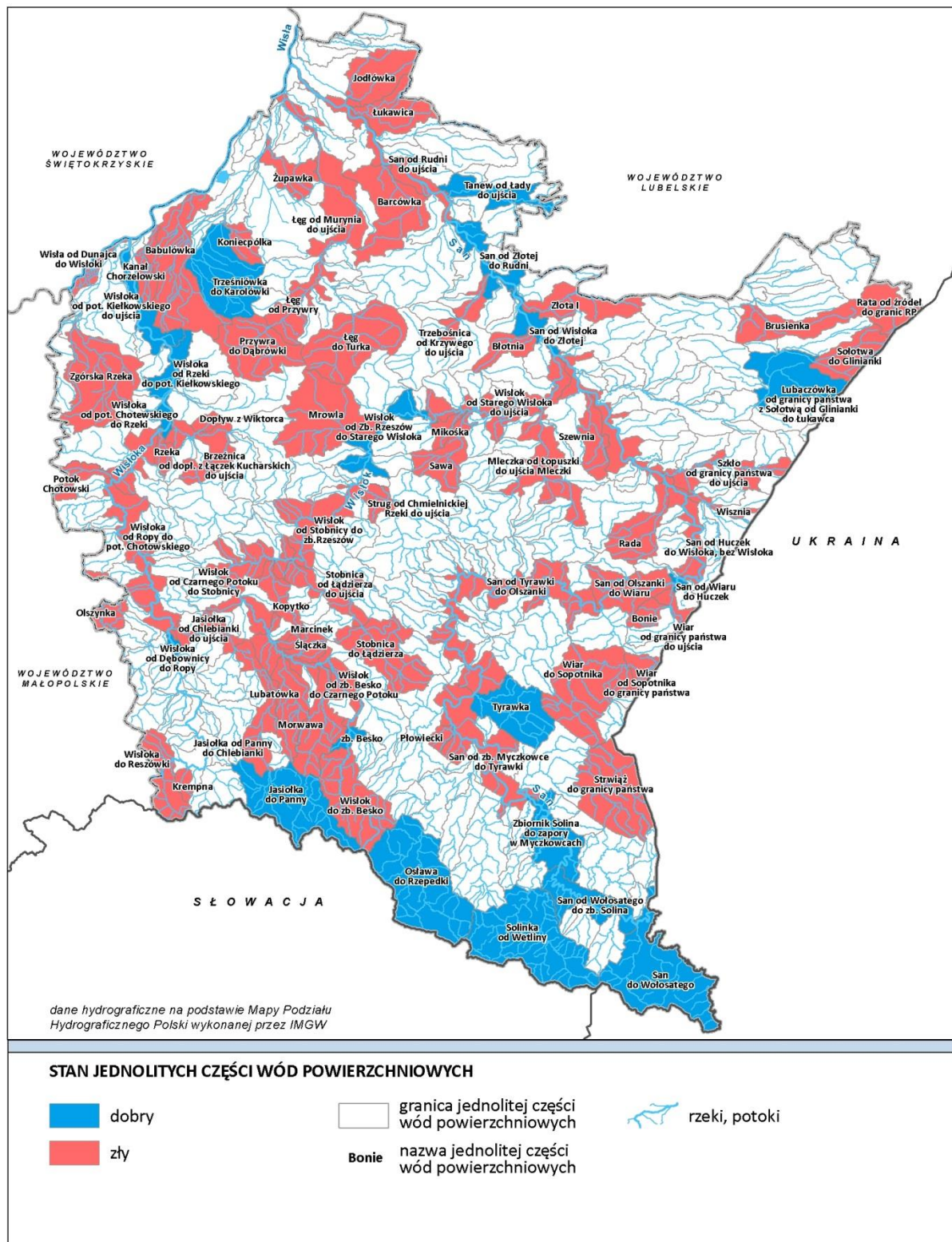
- obszary chronione będące jednolitymi częściami wód powierzchniowych przeznaczonymi do poboru wody na potrzeby zaopatrzenia ludności w wodę pitną;
- obszary ochrony siedlisk i gatunków Natura 2000, dla których utrzymanie lub poprawa stanu wód jest ważnym czynnikiem w ich ochronie;
- obszary chronione przeznaczone do celów rekreacyjnych, w tym kąpieliskowych;
- obszary chronione wrażliwe na eutrofizację wywołaną zanieczyszczeniami pochodzącymi ze źródeł komunalnych oraz obszary narażone na zanieczyszczenia związkami azotu ze źródeł rolniczych.

Rys. 2. Stan chemiczny jednolitych części wód powierzchniowych w województwie podkarpackim w latach 2011-2014

Źródło: Opracowanie własne PBPP na podstawie danych WIOŚ w Rzeszowie

Rys. 3. Stan jednolitych części wód powierzchniowych w województwie podkarpackim w latach 2011-2014

Źródło: Opracowanie własne PBPP na podstawie danych WIOŚ w Rzeszowie

W latach 2011-2014 przebadano 16 JCWP na obszarach, gdzie występują zbiorniki zaporowe oraz rzeki dostarczające wodę mieszkańcom w ilości powyżej 100 m³/dobę. W 15 z nich odnotowano spełnienie przyjętych w tym zakresie wymagań. Tylko w jednej – San od Huczek do Wisłoka bez Wisłoka, ze względu na obecność w wodzie bakterii typu coli, nie zostały spełnione określone w rozporządzeniu warunki. Natomiast w stosunku do 2012 r. odnotowano poprawę jakości wód, szczególnie w górnych odcinkach Wisłoki i Osławy oraz Wisłoka na ujęciu w Zwiężczy.

Dla obszarów ochrony siedlisk lub gatunków, dla których utrzymanie lub poprawa stanu wód jest ważnym czynnikiem ich ochrony, nie zostały określone dodatkowe szczegółowe wymagania. Tymczasowo, do czasu ich opublikowania, przyjęto spełnienie wymagań dla jednolitych części wód, które osiągnęły dobry stan wód.

W ocenie obszarów chronionych będących jednolitymi częściami wód przeznaczonymi do celów rekreacyjnych, w tym kąpieliskowych, uwzględniono klasyfikację stanu/potencjału ekologicznego i stanu chemicznego oraz ocenę występowania przyspieszonej eutrofizacji wywołanej czynnikami antropogenicznymi, wskazującej na możliwość zakwitów glonów. Badania przeprowadzono w 4 JCWP. W 3 z nich: Zbiornik Solina do zapory w Myczkowcach, Czarna i Brusienka wymagania zostały spełnione, natomiast Potok Chotowski nie uzyskał pozytywnej oceny.

Zgodnie z przyjętymi kryteriami, obszar całego kraju został uznany za zagrożony eutrofizacją ze źródeł komunalnych, tym samym wszystkie jednolite części wód województwa podkarpackiego stanowią obszar chroniony i wymagają dodatkowych ocen spełniania wymagań określonych dla tych obszarów. W przeprowadzonej ocenie jakości wód w 2014 r. w 47 JCWP stwierdzono brak spełnienia wymagań dla obszarów ochronnych wrażliwych na eutrofizację. Najczęstszą przyczyną pogorszenia jakości wód był element biologiczny (fitobentos lub makrofity). Według danych RZGW w Krakowie, na terenie województwa podkarpackiego nie występuje zjawisko eutrofizacji pochodzącej z zanieczyszczeń związkami azotu ze źródeł rolniczych, w związku z tym nie ma potrzeby wyznaczania takich obszarów zagrożenia.

2.1.3. Jakość wód podziemnych

Klasyfikacja jakości wód podziemnych została przeprowadzona w oparciu o:

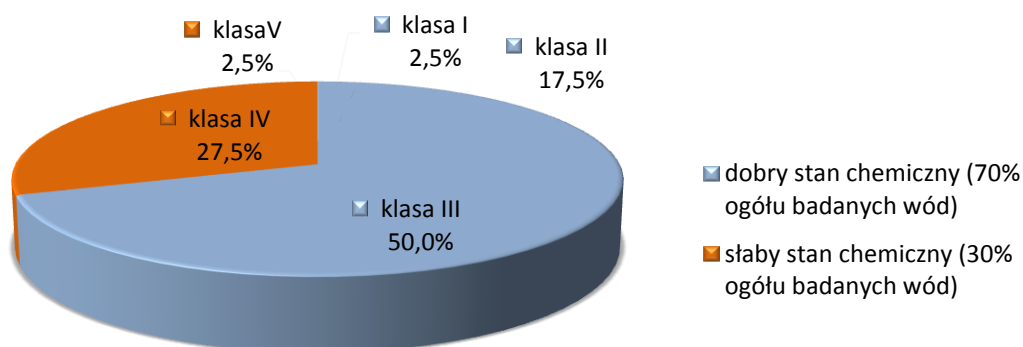
- Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 15 listopada 2011 r. w sprawie *form i sposobu prowadzenia monitoringu jednolitych części wód powierzchniowych i podziemnych* (Dz. U. z 2011 r., nr 258, poz. 1550 z późn. zm.) stanowiące wykonanie delegacji zawartej w art. 155b ust. 1 ustawy *Prawo wodne* (t.j. Dz. U. z 2015 r., poz. 469), zgodnie z którym badania stanu chemicznego jednolitych części wód podziemnych prowadzone są w ramach: monitoringu diagnostycznego, operacyjnego i badawczego;
- Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 23 lipca 2008 r. w sprawie *kryteriów i sposobu oceny stanu wód podziemnych* (Dz. U. z 2008 r., nr 143, poz. 896), stanowiące wykonanie delegacji zawartej w art. 38a, ust. 1 ustawy *Prawo wodne* (t.j. Dz. U. z 2015 r., poz. 469),
- Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 23 grudnia 2002 r. w sprawie *kryteriów wyznaczania wód wrażliwych na zanieczyszczenia związkami azotu ze źródeł rolniczych*

(Dz. U. z 2002 r., nr 241, poz. 2093), stanowiące wykonanie delegacji zawartej w art. 47 ust. 8, pkt 1 ustawy *Prawo wodne* (t.j. Dz. U. z 2015 r., poz. 469).

Organem odpowiedzialnym za prowadzenie monitoringu jakości wód podziemnych w obszarze całego kraju jest Państwowy Instytut Geologiczny. Na obszarze województwa podkarpackiego, wyznaczono 8 obszarów jednolitych części wód podziemnych (JCWPd)⁹, w tym 7 na terenie dorzecza Górnej Wisły (nr 109, 126, 127, 139, 157, 158, 160) oraz 1 na terenie dorzecza Dniestru (nr 159). Znajdują się one częściowo lub w całości na obszarze województwa. Ocena stanu wód podziemnych oparta jest na traktowanych równorzędnie ocenach stanu chemicznego i ilościowego. O ostatecznym stanie wód decyduje ocena gorsza. Dla wód, które uzyskały klasę jakości od I do III, przypisuje się dobry stan wód, dla wód IV i V klasy – słaby stan.

W 2012 r. zostały przeprowadzone badania w ramach monitoringu diagnostycznego w 40 punktach pomiarowych. Analiza wyników wykazała dobry stan chemiczny wód w 70% badanych punktów, w pozostałych 30% stwierdzono słaby stan chemiczny wód (wykres 2.).

Wykres 2. Jakość wód podziemnych w województwie podkarpackim w 2012 r.

Źródło: Opracowanie własne PBPP na podstawie danych WIOŚ w Rzeszowie

⁹ Zgodnie z art. 9 ust. 1 pkt 4b ustawy z 18 lipca 2001 r. *Prawo wodne* (Dz. U. z 2005 r., nr 239, poz. 2019 z późn. zm.) jednolite części wód podziemnych to określona objętość wód podziemnych występująca w obrębie warstwy wodonośnej lub zespołu warstw wodonośnych.

Dobry stan chemiczny wód podziemnych charakteryzują trzy najwyższe klasy jakości:

- I klasę odnotowano w 1 punkcie pomiarowym w Dwerniczku (399), co stanowiło 2,5% badanych wód;
- II klasę stwierdzono w 7 punktach (17,5%) tj.: Werchrata (1880), Cmolas (1059), Dąbrowki (90), Bystre (151), Sanok (393), Radoszyce (396), Wetlina (398);
- III klasę stwierdzono w 20 punktach pomiarowych (50%) tj.: Nowa Dęba (115), Turza (1219), Stany, (1221), Leżajsk (85), Łysaków (88), Łysaków (89), Przemyśl (757), Rzeszów (758), Ropczyce (86), Kawęczyn Sędziszowski (1874), Jaśliska (1249), Widacz (1234), Potok (1876), Strzyżów (1879), Kąty (2012), Brzostek (2302), Bircza (148), Bezmiechowa Górna (1028), Trepcza (1193), Solina (150).

Słaby stan chemiczny wód podziemnych określają najniższe klasy jakości:

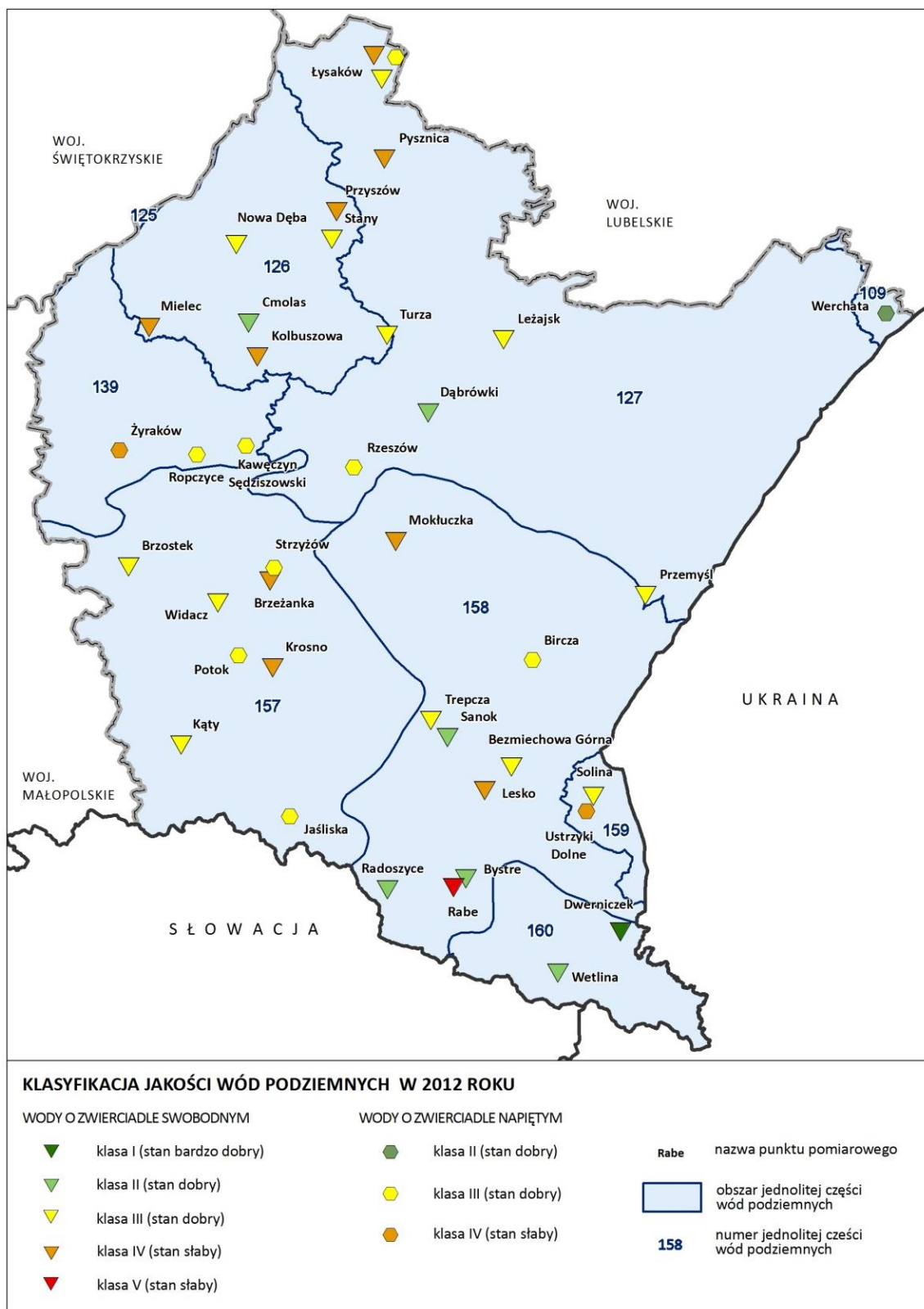
- IV klasę odnotowano w 11 punktach pomiarowych (27,5%): Mielec (84), Kolbuszowa (139), Przyszów (1220), Pysznica (1877), Łysaków (1514), Żyraków (1203), Brzeżanka (145), Krosno (406), Mokłuczka (147), Lesko (1875), Ustrzyki Dolne (1195);
- V klasę stwierdzono w 1 punkcie pomiarowym: Rabe (1878), co stanowiło 2,5% wszystkich badanych wód.

Wskaźnikami wpływającymi na obniżenie jakości wód były: odczyn, węgiel organiczny, żelazo, arsen, molibden, amon jonowy, azotany, chlorki boru, wodorowęglany. Najczęstszą przyczyną zmieniającą klasę jakości było neogeniczne pochodzenie wskaźnika. Przeprowadzone w 2012 r. badania wykazały słaby stan chemiczny oraz ilościowy JCWPd nr 126 w punktach pomiarowych: Mielec (84), Kolbuszowa (139), Przyszów (1220), obejmującej północno-zachodnią część województwa. Spowodowało to uznanie całego obszaru JCWP nr 126 za zagrożony nieosiągnięciem dobrego stanu (rys. 4.). Przyczyną słabych wyników było:

- przekroczenie wartości progowych dobrego stanu wód podziemnych dla jonów żelaza oraz podwyższone stężenie molibdenu i arsenu,
- zniekształcenie stosunków wodnych siedliska typu 6410 (zmiennowilgotne łąki trzęślicowe) na obszarze Natura 2000 Puszcza Sandomierska, pod wpływem obniżenia poziomu wód podziemnych w pierwszym poziomie wodonośnym, za sprawą odwodnienia górniczego.

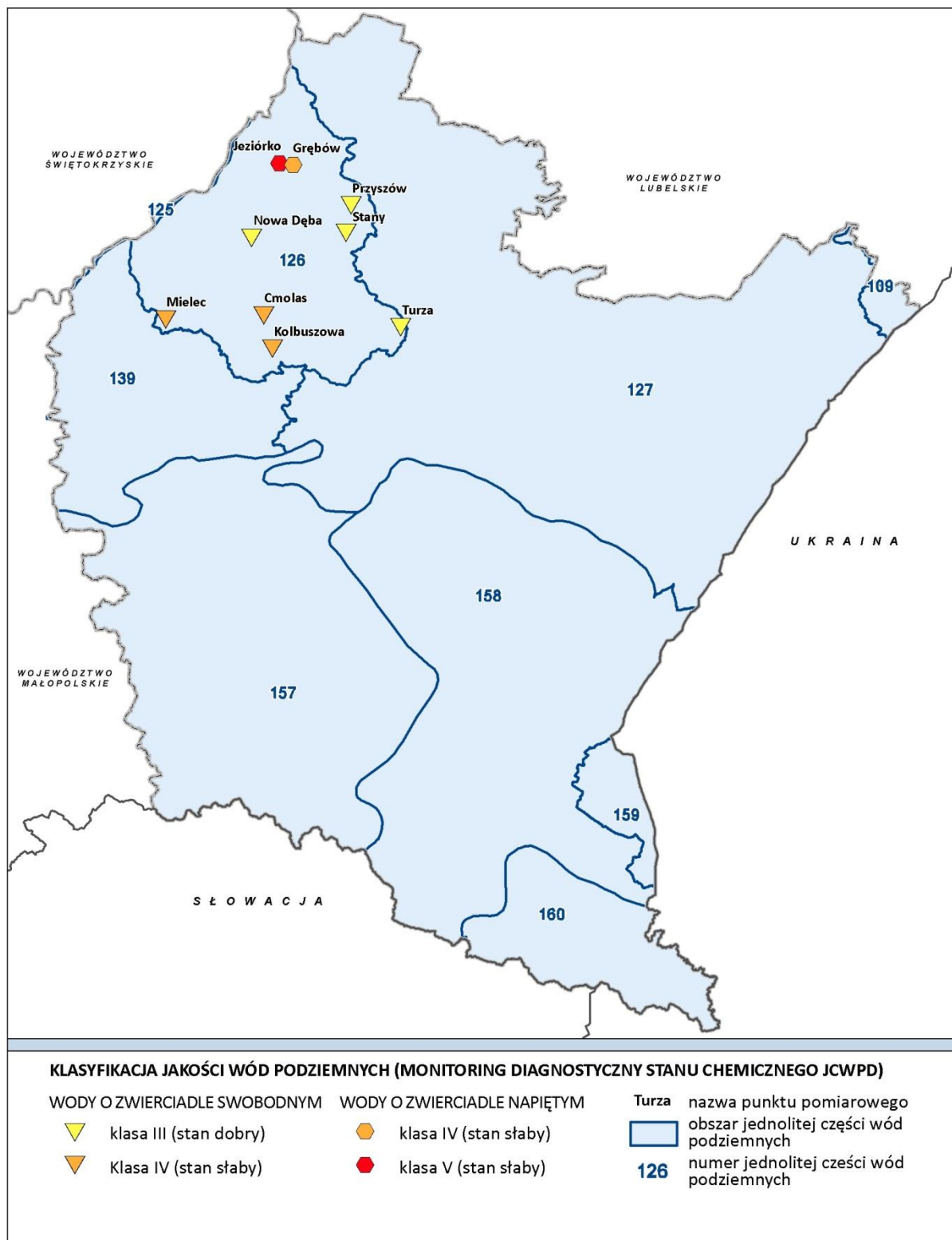
Dla wód zagrożonych nieosiągnięciem dobrego stanu, zgodnie z obowiązującymi procedurami przewiduje się prowadzenie trzyletniego monitoringu operacyjnego stanu chemicznego wód podziemnych. W przypadku obszaru JCWP nr 126, monitoring ten realizowany był w latach 2013-2015 w 9 punktach pomiarowych: Mielec (84), Nowa Dęba (115), Kolbuszowa (139), Cmolas (1059), Turza (1219), Przyszów (1220), Stany (1221), Jeziórko (1526) oraz Grębów (1527). Główne znaczenie użytkowe posiada tutaj czwartorzędowy poziom wodonośny, o zwierciadle swobodnym na głębokości 1-5 m, a w rejonach wydmych na głębokości 5-12 m. W miejscach występowania glin i namulów może pojawić się zwierciadło napięte. Wody podziemne zasilane są głównie przez infiltrację opadów atmosferycznych. Płytko zalegające zwierciadło wód w osadach pozbawionych warstw izolujących oraz słabo przepuszczalnych, znacznie umożliwia infiltrację i możliwość zanieczyszczenia wód. Ponadto na obszarze funkcjonowania kopalni siarki, szczególnie w strefie otworowej eksploatacji, doszło do zmian warunków hydrogeologicznych i degradacji środowiska. Wyniki monitoringu diagnostycznego stanu chemicznego JCWPd w 2013 r. i 2014 r. przedstawiono na rys. 5. i rys. 6.

Rys. 4. Jakość wód podziemnych w punktach pomiarowych monitoringu diagnostycznego w 2012 r.

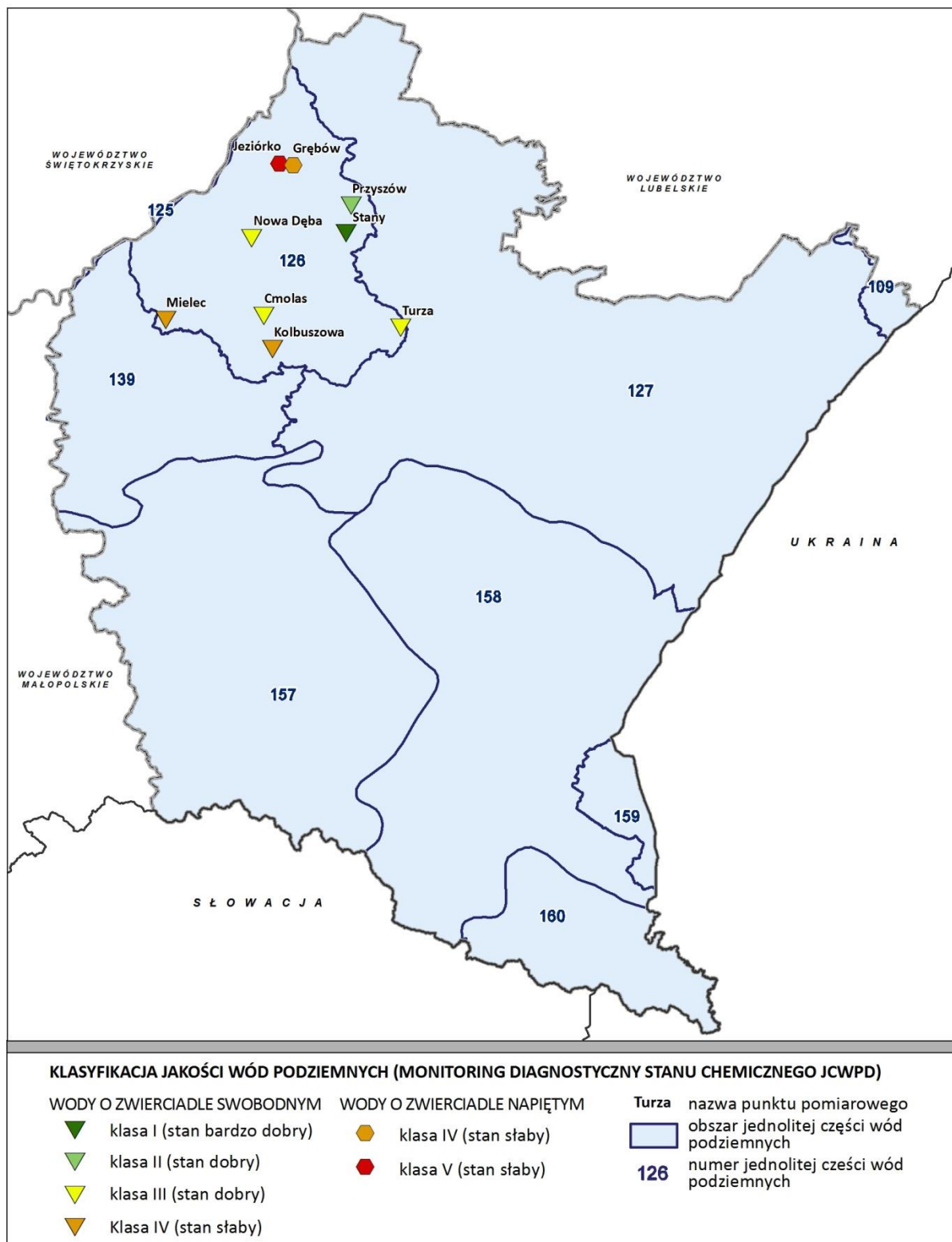
Źródło: Opracowanie własne PBPP na podstawie „Oceny wyników badań prowadzonych w ramach monitoringu diagnostycznego stanu chemicznego wód podziemnych w 2012 roku”, WIOŚ w Rzeszowie, 2013 r.

Rys. 5. Jakość wód podziemnych (monitoring diagnostyczny stanu chemicznego JCWPd) w 2013 r.

Źródło: Opracowanie własne PBPP na podstawie „Raportu o stanie środowiska w województwie podkarpackim w 2013 r., WIOŚ w Rzeszowie, 2014 r.

Rys. 6. Jakość wód podziemnych (monitoring diagnostyczny stanu chemicznego JCWPd) w 2014r.

Źródło: Opracowanie własne PBPP na podstawie „Raportu o stanie środowiska w województwie podkarpackim w 2014 r.”, WIOŚ w Rzeszowie, 2015 r.

Z analizy wyników badań przeprowadzonych w latach 2013-2014 (tab.3.) można wywnioskować niewielką poprawę jakości badanych wód podziemnych. W 2013 r. nie stwierdzono w żadnym punkcie pomiarowym wód I i II klasy, natomiast w 2014 r. odnotowano I klasę w punkcie pomiarowym Stany oraz II klasę w punkcie pomiarowym Przyszów. Ponadto w III klasie znalazły się wody z punktu pomiarowego Cmolasy, które rok wcześniej oceniono na klasę IV. W pozostałych punktach pomiarowych nie stwierdzono różnic: w 2013 i 2014 roku III klasę jakości odnotowano w Nowej Dębie i Turzy, IV klasę w Mielcu, Kolbuszowej oraz Grębowie, a V klasę w Jeziorku. Wskaźnikami decydującymi o słabym stanie wód były: żelazo, odczyn, mangan, siarczany, arsen, węgiel organiczny.

Tab. 3. Klasyfikacja jakości wód podziemnych w punktach pomiarowych zlokalizowanych na obszarze JCWP nr 126 przeprowadzona w latach 2013-2014

Klasa jakości		Klasyfikacja punktów pomiarowych	
		w 2013 r.	w 2014 r.
1.	2.	3.	4.
I klasa	dobry stan wód	-	Stany (1221)
II klasa		-	Przyszów (1220)
III klasa		Nowa Dęba (115), Turza (1219), Przyszów (1220), Stany (1221)	Nowa Dęba (115), Cmolasy (1059), Turza (1219),
IV klasa	słaby stan wód	Mielec (84), Kolbuszowa (139), Cmolasy (1059), Grębów (1527)	Mielec (84), Kolbuszowa (139), Grębów (1527)
V klasa		Jeziórko (1526)	Jeziórko (1526)

Źródło: Opracowanie własne PBPP na podstawie „Raportu o stanie środowiska w województwie podkarpackim w 2014 r.”, WIOŚ w Rzeszowie, 2015 r.

2.1.4. Gospodarka wodno-ściekowa

Głównymi źródłami zanieczyszczenia wód powierzchniowych na terenie województwa podkarpackiego są nieoczyszczone ścieki komunalne i przemysłowe, a także spływy powierzchniowe związane z działalnością rolniczą i przemysłową. Według danych GUS, w 2014 r. do wód powierzchniowych lub ziemi odprowadzono 190,1 hm³ ścieków, z tego 36,5% stanowiły ścieki wymagające oczyszczenia, a 63,5% wody chłodnicze (ścieki niewymagające oczyszczenia). Oczyszczanie wymagało 69,5 hm³ ścieków, z których procesowi oczyszczania poddano ponad 98,3% (68,3 hm³), z czego 61,4% (41,9 hm³) poprzez podwyższone usuwanie biogenów. Obecnie jest to najskuteczniejszy sposób oczyszczania ścieków. W 2014 r. do wód powierzchniowych i ziemi odprowadzono o ponad 9% mniej ścieków niż roku 2013 (209,7 hm³) oraz o ponad 16% mniej niż w roku 2011 (227,6 hm³).

W 2014 r. połowę ścieków komunalnych odprowadzonych siecią kanalizacyjną wytworzyły wspólnie główne miasta regionu. Najwięcej Rzeszów (9403 dm³), a następnie miasta: Mielec

(3028 dam³), Przemyśl (2545 dam³), Stalowa Wola (2245 dam³), Dębica (2036 dam³), Krosno (2092 dam³), oraz Jarosław, Jasło, Tarnobrzeg, Sanok, Leżajsk (w przedziale pomiędzy 1000 a 2000 dam³). W stosunku do roku 2011 w większości aglomeracji miejskich zaobserwowano zmniejszenie emisji ścieków komunalnych, co wiąże się między innymi z wprowadzeniem wyższych opłat za korzystanie z wody. Natomiast na obszarach wiejskich nastąpił wzrost ilości oczyszczanych ścieków, spowodowany rozbudową sieci kanalizacyjnej.

W ostatnich latach widać wyraźny spadek emisji ścieków przemysłowych. Ilość odprowadzonych ścieków przemysłowych w roku 2014 wyniosła 136856 dam³ i w stosunku do roku poprzedniego zmniejszyła się o 20067 dam³. W porównaniu do roku 2011 ilość ta zmniejszyła się o prawie 23%. Najwięcej odprowadzono ich w miastach województwa: Dębicy (1267 dam³), Jaśle (1430 dam³), Jedliczu (708 dam³), Krośnie (518 dam³), Mielcu (1330 dam³), Nowej Sarzynie (1674 dam³), Przemyślu (541), Rzeszowie (1781 dam³), Stalowej Woli (123252 dam³), co stanowiło łącznie ponad 96% ścieków przemysłowych z całego województwa¹⁰. W Dębicy, Jedliczu, Nowej Dębce, Nowej Sarzynie, Stalowej Woli i Tarnobrzegu w porównaniu do roku 2011 odnotowano znaczny spadek ilości emitowanych ścieków z sektora przemysłowego, natomiast nieznaczny wzrost zanotowano w Jaśle, Krośnie oraz w Mielcu.

Inwestycje związane z gospodarką wodno-ściekową realizowane są głównie przy wsparciu różnego rodzaju funduszy. Wiele z nich ujętych jest w *Krajowym Programie Oczyszczania Ścieków Komunalnych*, utworzonym w celu spełnienia zobowiązań wynikających z przyjęcia Polski do Unii Europejskiej. Obecnie w fazie projektu lub realizacji znajduje się wiele inwestycji dotyczących budowy sieci kanalizacyjnych i oczyszczalni ścieków, a także zaopatrzenia ludności w wodę do picia oraz na potrzeby rekreacyjne i gospodarcze.

Na terenie województwa w 2014 r. długość sieci kanalizacyjnej wynosiła 15679,2 km i wzrosła w stosunku do roku poprzedniego o 605,3 km. W odniesieniu do roku 2004 (czyli od czasu wejścia Polski do Unii Europejskiej), długość sieci kanalizacyjnej wzrosła aż o 95 % (zrealizowano 7661,6 km sieci kanalizacyjnej). W odniesieniu do roku bazowego programu tj. 2011, długość sieci kanalizacyjnej zwiększyła się o 1899,2 km. Wrosła również liczba ludności korzystającej z oczyszczalni ścieków. W roku 2014 z oczyszczalni ścieków korzystało 71,5% ogółu ludności województwa, czyli o 22% więcej niż w roku 2004 i o 5% więcej niż w 2011 r. W stosunku do 2013 r. wskaźnik ten był wyższy o 1,6%.

Na koniec 2014 roku w województwie podkarpackim funkcjonowało 228 oczyszczalni ścieków komunalnych, w tym 38 z podwyższonym usuwaniem biogenów. Większość posiada znaczne rezerwy przepustowości. Część wymaga modernizacji w celu spełnienia określonych wymagań określonych w przepisach dotyczących ochrony środowiska. Oczyszczalnie ścieków o największych parametrach przepustowości (w większości oczyszczające ścieki z podwyższonym usuwaniem biogenów), zlokalizowane są w aglomeracjach: Dębicy, Jarosławiu, Jaśle, Krośnie, Leżajsku, Nowej Sarzynie, Przemyślu, Rzeszowie, Sanoku, Stalowej Woli, Tarnobrzegu. W 2014 r. działało 56 oczyszczalni

¹⁰ Źródło: *Bank Danych Lokalnych*, Urząd Statystyczny w Rzeszowie.

przemysłowych, spośród których 55,4% stanowiły oczyszczalnie biologiczne, 28,6% – mechaniczne, 12,5% – chemiczne, a oczyszczalnie z podwyższonym usuwaniem biogenów – 3,6%.

Nadal obserwuje się duże zróżnicowanie pod względem poziomu rozwoju infrastruktury technicznej, szczególnie pomiędzy obszarami zurbanizowanymi, a terenami wiejskimi. W 2014 r. ponad 1,5 mln ludności, tj. 71,5% ogółu ludności województwa, korzystało z 228 działających oczyszczalni komunalnych pracujących na sieci kanalizacyjnej. Ponad 844 tys. mieszkańców miast (95,9% ludności miast ogółem) korzystało z 41 oczyszczalni, z czego aż 91,5% – z nowoczesnych oczyszczalni ścieków o podwyższonej redukcji związków azotu i fosforu, a 8,5% – z biologicznych. Natomiast 677,8 tys. mieszkańców wsi (54,3% ludności wsi ogółem) było obsługiwane przez 191 działających oczyszczalni, głównie biologicznych (173), a także o podwyższonym usuwaniu biogenów (18)¹¹.

Biorąc pod uwagę wskaźnik skanalizowania,¹² obszary miejskie również wypadają najlepiej. W roku 2014 na obszarach miejskich gmin Przecław oraz Sieniawa wskaźnik ten wyniósł 100% tzn. że wszyscy mieszkańcy tych obszarów korzystali z kanalizacji. Równie wysokim wskaźnikiem skanalizowania bliskim 100% charakteryzowały się obszary miejskie gmin: Głogów Małopolski (99%), Iwonicz-Zdrój (99,9%), Oleszyce (99,9%) oraz Miasto Sanok (99,9%). Wskaźnik o wartości powyżej 90% odnotowano w gminach: Besko, Dukla, Iwonicz-Zdrój, Kańczuga, Krasne, Krościenko Wyżne, Łańcut, Medyka, Miasto Krosno, Miasto Lubaczów, Miasto Łańcut, Miasto Mielec, Miasto Przeworsk, Miasto Rzeszów, Miejsce Piastowe, Oleszyce, Orły, Stary Dzików, Trzebownisko, oraz w obszarach miejskich gmin: Boguchwała, Narol, Nowa Dęba, Nowa Sarzyna, Zaklików.¹³ W przedziale współczynnika skanalizowania powyżej 70% znalazło się 58 ze 160 jednostek samorządu terytorialnego, występujących w województwie podkarpackim. Najniższe wartości wskaźnika, poniżej 10%, odnotowano w gminach: Bukowsko, Dynów, Gawłuszowice, Jaślika, Jodłowa, Harasiuki, Olszanica, Radomyśl nad Sanem. W 3 gminach województwa nie zrealizowano do tej pory żadnej inwestycji kanalizacyjnej, są to: Brzyska, Wielkie Oczy oraz Wielopole Skrzyńskie.

Na terenie województwa podkarpackiego istotny problem stanowi zagospodarowanie i utylizacja ścieków, co wynika z ukształtowania terenu lub ze znacznego rozproszenia zabudowy. Podłączenie do zbiorczej sieci kanalizacyjnej, w niektórych obszarach jest ekonomicznie nieuzasadnione i tam preferowanym rozwiązaniem są małe przydomowe oczyszczalnie ścieków. Problemem jest również niekorzystny układ w gospodarce wodno-ściekowej, polegający na znacznym dostępie ludności do systemu wodociągowego przy słabym rozwoju sieci kanalizacyjnej. Problem ten dotyczy często gmin o dogodnych warunkach dla rozwoju sieci.

Długość sieci wodociągowej rozdzielczej systematycznie wzrasta i na koniec 2014 roku wyniosła 14409,2 km. W stosunku do roku poprzedniego wzrosła o 216,9 km, natomiast w porównaniu do roku 2011 była dłuższa o 948,3 km. Z sieci wodociągowej korzystało 80,2% ludności województwa, przy czym w miastach – 94,1%, a na wsi – 70,5%. Wskaźnik

¹¹ *Ochrona środowiska w województwie podkarpackim w 2014 r.*, Urząd Statystyczny w Rzeszowie, 2015 r.

¹² Wskaźnik skanalizowania gminy oznacza stosunek liczby mieszkańców podłączonych do kanalizacji do ogólnej liczby mieszkańców, wyrażony w %.

¹³ Źródło: *Bank Danych Lokalnych*, Urząd Statystyczny w Rzeszowie.

zwodociągowania¹⁴ wynoszący 100% odnotowano na obszarach następujących gmin: Brzostek (obszar miejski), Głogów Małopolski (obszar miejski), Miasto Lubaczów, Nowa Dęba, Oleszyce (obszar wiejski), Przecław, Sieniawa (obszar miejski).

Wśród gmin o wskaźniku zwodociągowania wynoszącym powyżej 95 %, znalazły się gminy: Adamówka, Bojanów, Borowa, Cieszanów, Czarna, Głogów Małopolski, Gorzyce, Grębów, Grodzisko Dolne, Harasiuki, Jarosław, Kamień, Leżajsk, Lubaczów, Medyka, Miasto Łańcut, Miasto Mielec, Miasto Przeworsk, Mielec, Niwiska, Nowa Sarzyna, Oleszyce, Orły, Ostrów, Pysznica, Radymno, Rakszawa, Rzeszów, Sieniawa, Sokołów Małopolski, Stalowa Wola, Świlcza, Tarnobrzeg, Tryńcza, Trzebownisko, Ulanów, Wadowice Górne, Wiązownica, Wielkie Oczy, Zarzecze, Żołynia, Żyraków oraz obszary miejskie gmin: Baranów Sandomierski, Boguchwała, Iwonicz-Zdrój, Kańczuga, Kolbuszowa, Narol, Rudnik nad Sanem, Sędziszów Małopolski, Tyczyn, Ustrzyki Dolne oraz Zaklików. Wskaźnikiem zwodociągowania powyżej 90% charakteryzowało się 74 ze 160 gmin województwa. Natomiast najniższe wskaźniki (poniżej 5%) stwierdzono w gminach: Dynów, Haczów, Tyrawa Wołoska. W gminach Brzyska i Jodłowa nadal nie zrealizowano żadnej inwestycji wodociągowej. Znaczny wzrost wskaźnika zwodociągowania w latach 2013-2014 zanotowały gminy Jaślica i Lubenia. W porównaniu do roku 2011 wskaźnik ten wzrósł dla gminy Jaślica z 2,3% do 56,6%, a dla gminy Lubenia z 0,4% do 42,6%.¹⁵

Bardzo niekorzystny układ w gospodarce wodno-ściekowej występuje w gminach Gawłuszowice, Harasiuki, Radomyśl nad Sanem, Wadowice Górne, położonych na obszarach równinnych, w których występuje wysoki współczynnik zwodociągowania i niski skanalizowania. Jedyną gminą w województwie podkarpackim w której do tej pory nie zrealizowano żadnej inwestycji sieciowej jest gmina Brzyska. W bardzo małym stopniu realizują tego typu inwestycje położone w obszarze górskim gminy: Dynów, Jodłowa, Tyrawa Wołoska.

Począwszy od 2011 roku w województwie obserwuje się większą długość sieci kanalizacyjnej niż wodociągowej. Na koniec 2014 różnica między nimi wyniosła już 1270 km, co jest wynikiem zadawalającym, szczególnie w kontekście zakładanego celu w dyrektywie wodnej dotyczącego osiągnięcia dobrego stanu wód powierzchniowych i podziemnych. Dla porównania, w 2004 r. różnica w długości sieci wodociągowej i kanalizacyjnej wyniosła 4 995,5 km na korzyść wodociągowej, w 2006 r. – 3 394 km, w 2011 r. – 319,1 km już na korzyść sieci kanalizacyjnej¹⁶.

¹⁴ Wskaźnik zwodociągowania gminy oznacza stosunek liczby mieszkańców korzystających z sieci wodociągowej do ogólnej liczby mieszkańców, wyrażony w %.

¹⁵ Źródło: *Bank Danych Lokalnych*, GUS.

¹⁶ Tamże.

2.2. GLEBY

Gleby na obszarze województwa podkarpackiego charakteryzuje duża zmienność typologiczna, co ma związek z budową geologiczną, mocno zróżnicowaną rzeźbą terenu, stosunkami wodnymi, charakterem szaty roślinnej oraz działalnością człowieka. Na terenach nizinnych województwa dominują gleby płowe i brunatne, wytworzone z piasków, glin, iłów i utworów pyłowych. Część północno-wschodnią województwa – Płaskowyż Tarnogrodzki, część Równiny Biłgorajskiej oraz Roztocze pokrywają gleby brunatne i bielice. W obniżeniach terenu występują gleby rdzawe i bielice. W dolinach rzek: Wisły, Sanu, Wisłoki i Wisłoka oraz ich dopływów wytworzyły się mady – gleby pyłowe gliniaste i pyłowe, zaliczane są do III klasy bonitacyjnej, lecz ich znaczenie gospodarcze jest znikome z uwagi na ich niewielką ilość. W rejonie Jarosławia, Przemyśla i Przeworska występują czarnoziemy, gleby zaliczane do najlepszych w województwie (pomimo, iż często są zdegradowane i częściowo zakwaszone). Na obszarach wyżynnych i górskich przeważają gleby brunatne wytworzone ze skał fliszowych. Gleby te podlegają procesom erozyjnym oraz ruchom masowym, często o dużej intensywności. Typy gleb przedstawia rys. 7.

Województwo posiada ogólnie korzystne warunki przyrodnicze dla produkcji rolniczej. Uśredniony wskaźnik waloryzacji rolniczej przestrzeni produkcyjnej (uwzględniający jakość gleb, warunki klimatyczne i wodne oraz rzeźbę terenu) wynosi 70,4 pkt (Polska – 66,6 pkt). Jakość gleb pod względem przydatności do produkcji rolniczej określają klasy bonitacyjne od I do VI, przy czym klasa I oznacza najwyższą wartość rolniczą, a klasa VI – najniższą. Na terenie województwa podkarpackiego największą powierzchnię użytków rolnych zajmują gleby IV, III i V klasy bonitacyjnej. Zajmują one łącznie ok. 87% użytków rolnych. Udział gleb bardzo słabych (VI klasa), nadających się pod zalesienia, wynosi 7%. Natomiast udział gleb najlepszych (klasa I) i bardzo dobrych (klasa II) jest niewielki – łącznie zajmują 5% powierzchni użytków rolnych¹⁷. Utrzymujące się od wielu lat nadmierne zakwaszenie gleb obniża ich jakość, przy czym większość gleb województwa wymaga pilnego wapnowania. Problemem jest również zjawisko erozji, często o znacznej intensywności.

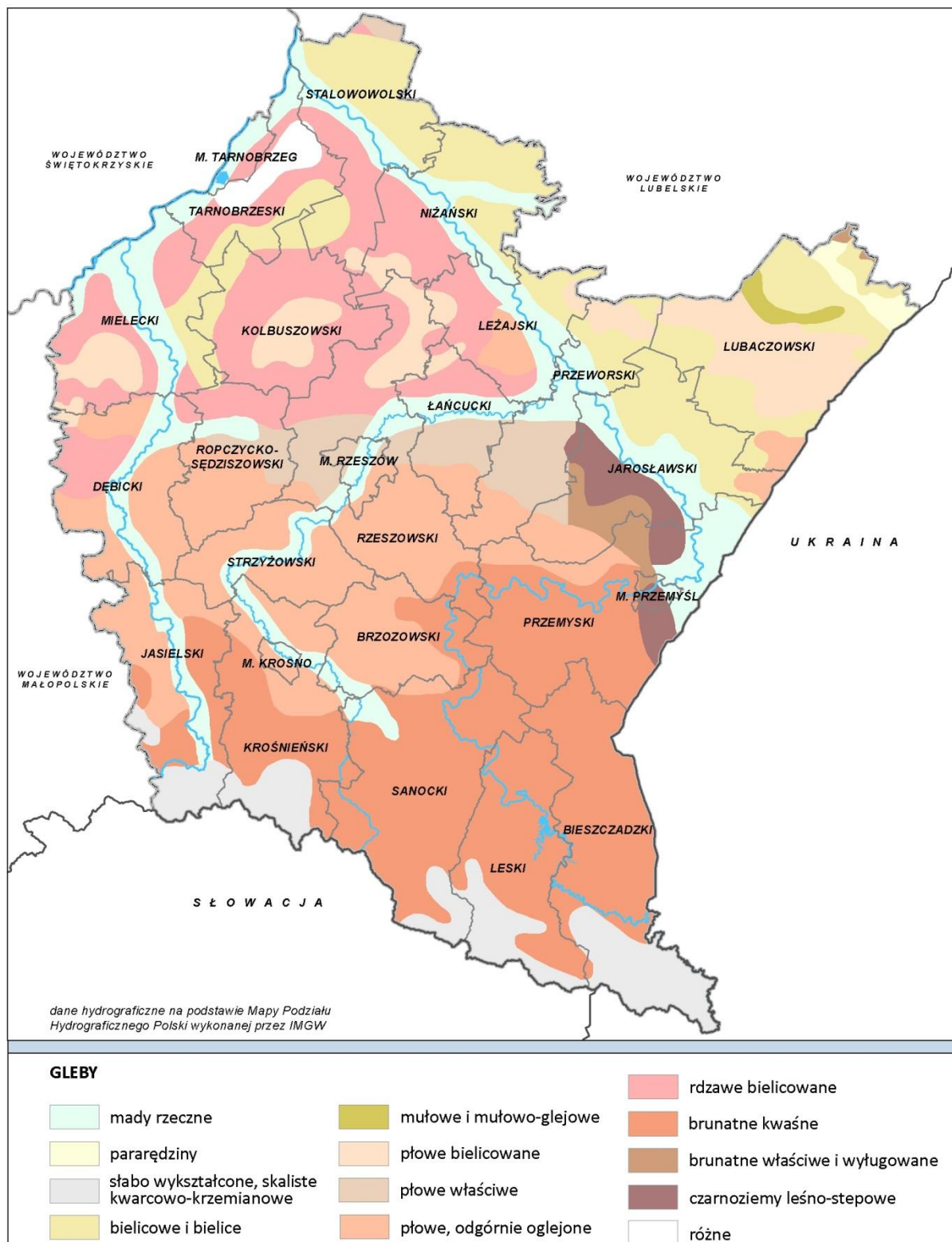
Gleba powinna podlegać szczególnej ochronie jako integralna i ważna część ekosystemów przyrodniczych.

2.2.1. Sposoby użytkowania gruntów

W 2014 r. (stan na dzień 1 stycznia) w strukturze użytkowania gruntów dominowały użytki rolne (937886 ha) oraz grunty leśne, zadrzewione i zakrzewione (729211 ha) przy ogólnej powierzchni województwa wynoszącej 1784576 ha. W stosunku do roku 2012 nieznacznie (0,5%) zmniejszyła się powierzchnia użytków rolnych, jednak w ciągu ostatnich 9 lat powierzchnia ta zmniejszyła się aż o 2,3%. Użytki rolne przeznaczone były głównie pod zabudowę i tereny zurbanizowane. Powierzchnia użytków rolnych przeznaczanych na ww. cele tylko w stosunku do roku 2012 wzrosła o 0,2%.

¹⁷ Rolnictwo w województwie podkarpackim w 2014 r., Urząd Statystyczny w Rzeszowie, 2015 r.

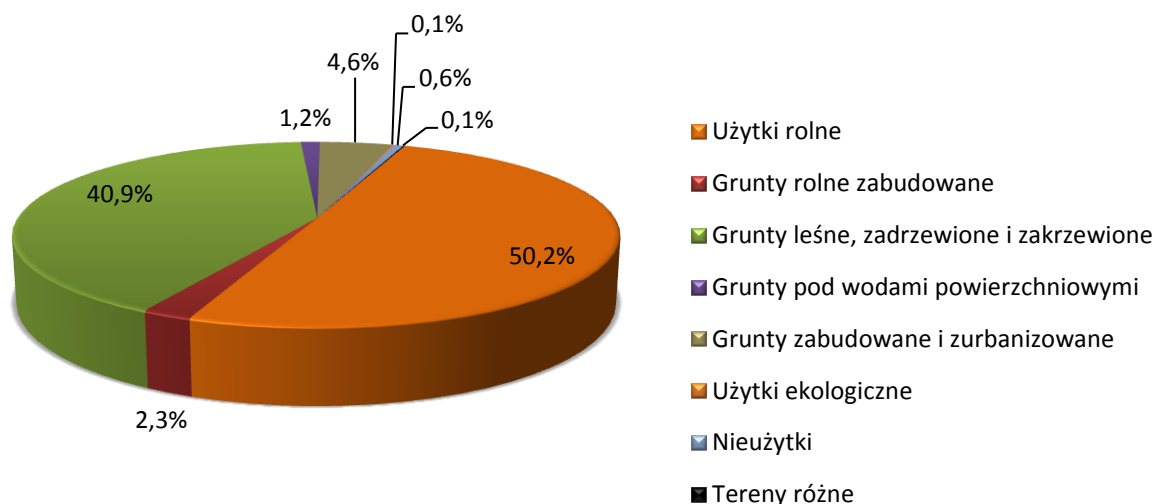
Rys. 7. Typy gleb

Źródło: Opracowanie własne PBPP na podstawie B. Dobrzański, F. Kuźnicki, S. Białousz, Kryteria wyróżniania i przestrzenne ujęcie gleb wg klasyfikacji FAO, PWN, 1984 r.

Korzystnym zjawiskiem jest wzrost powierzchni lasów i gruntów zadrzewionych i zakrzewionych, w stosunku do roku 2012 o 0,2% i o 1,9% w stosunku do roku 2006. Wzrosła również powierzchnia gruntów pod wodami. Większość użytków rolnych jest własnością prywatną, a lasy stanowią głównie własność Skarbu Państwa. Strukturę użytkowania gruntów w województwie podkarpackim w styczniu 2014 r. obrazuje wykres 3.

Wykres 3. Struktura użytkowania gruntów w województwie podkarpackim w 2014 r. (stan z 1 stycznia 2014r.)

Źródło: Opracowanie własne PBPP na podstawie „Rocznika statystycznego województwa podkarpackiego 2014 r.”, Urząd Statystyczny w Rzeszowie, 2015 r.

Strukturę użytkowania gruntów w województwie podkarpackim w latach 2012-2014 przedstawiono w tabeli 4. Struktura użytkowania gruntów ulega zmianie w wyniku rozwoju gospodarczego województwa, a areał upraw zmniejsza się i różnicuje pod względem ich rodzaju. Wzrasta powierzchnia zajmowana przez nowobudowane obiekty budowlane i infrastrukturalne.

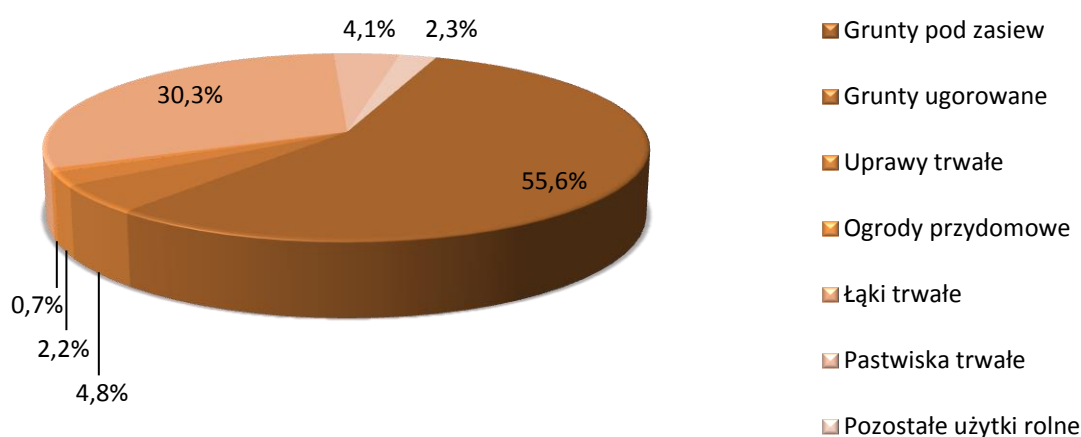
Tab. 4. Powierzchnia odłogów i ugorów na gruntach ornych województwa podkarpackiego na tle kraju w latach 2005-2014

Wyszczególnienie	2012			2013			2014		
	Ogółem [tys. ha]	Pow. gospodarstw indywidualnych tys. ha	Ogółem w % pow. gruntów ornych	Ogółem tys. ha	Pow. gospodarstw indywidualne	Ogółem w % pow. gruntów ornych	Ogółem tys. ha	Pow. gospodarstw indywidualnych tys. ha	Ogółem w % pow. gruntów ornych
1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.
Województwo	35,0	33,9	5,6	27,2	26,7	4,7	27,8	27,3	1,8
Polska	439,9	402,2	2,9	446,5	412,8	3,1	475,2	453,6	3,3

Źródło: Opracowanie własne PBPP na podstawie danych z publikacji: „Ochrona Środowiska 2014” i „Ochrona Środowiska 2015”, GUS

Powierzchnia gruntów rolnych w 2014 zajmowała 50,3% obszaru województwa, z tego 38% znajdowało się w posiadaniu gospodarstw rolnych (679,0 tys. ha). Powierzchnia ogólna gospodarstw rolnych w porównaniu z rokiem 2013 zmniejszyła się aż o 1,1%. W strukturze gospodarstw rolnych dominują użytki rolne zajmujące 32,2% obszaru województwa. Strukturę użytków rolnych w gospodarstwach rolnych w roku 2014 obrazuje wykres 4.

Wykres 4. Struktura użytków rolnych w gospodarstwach rolnych w województwie podkarpackim w 2014 r.

Źródło: Opracowanie własne PBPP na podstawie danych z publikacji „Rolnictwo w województwie podkarpackim 2014 r., Urząd Statystyczny w Rzeszowie, 2015 r.

Rolnicza przestrzeń produkcyjna w województwie stwarza dobre warunki do rozwoju zdrowej żywności oraz przetwórstwa rolno-spożywczego. Pozytywnym zjawiskiem ostatnich lat jest znaczne zmniejszenie powierzchni gruntów ugorowanych. W dużej mierze jest to wynik wsparcia finansowego rolnictwa.

W latach 2013-2014 odnotowano zmniejszenie liczby producentów ekologicznych i powierzchni gospodarstw ekologicznych (23,3%). Według IJHARS (Inspekcja Jakości Handlowej Artykułów Rolno Spożywczych), w grudniu 2013 r. działalność ekologiczną prowadziło 1780 producentów ekologicznych, natomiast w grudniu 2014 r. już tylko 1511. W 2014 r. w stosunku do roku 2012 zmniejszyła się liczba gospodarstw rolnych (mniej o 460), wzrosła natomiast liczba przetwórci (do 30) i firm wprowadzających produkty ekologiczne na rynek (24) oraz gospodarstw pszczelarskich (z 7 w 2012 r. do 9 w roku 2014). Przeważają producenci posiadający gospodarstwa rolne (98,6%). W 2014 r. powierzchnia ekologicznych upraw rolnych obejmowała 23 509,74 ha i zmniejszyła się o 22,6% w porównaniu z rokiem 2012¹⁸.

¹⁸ Raport o stanie rolnictwa ekologicznego w Polsce w latach 2013-2014, Inspekcja Jakości Handlowej Artykułów Rolno-Spożywczych, 2015 r.

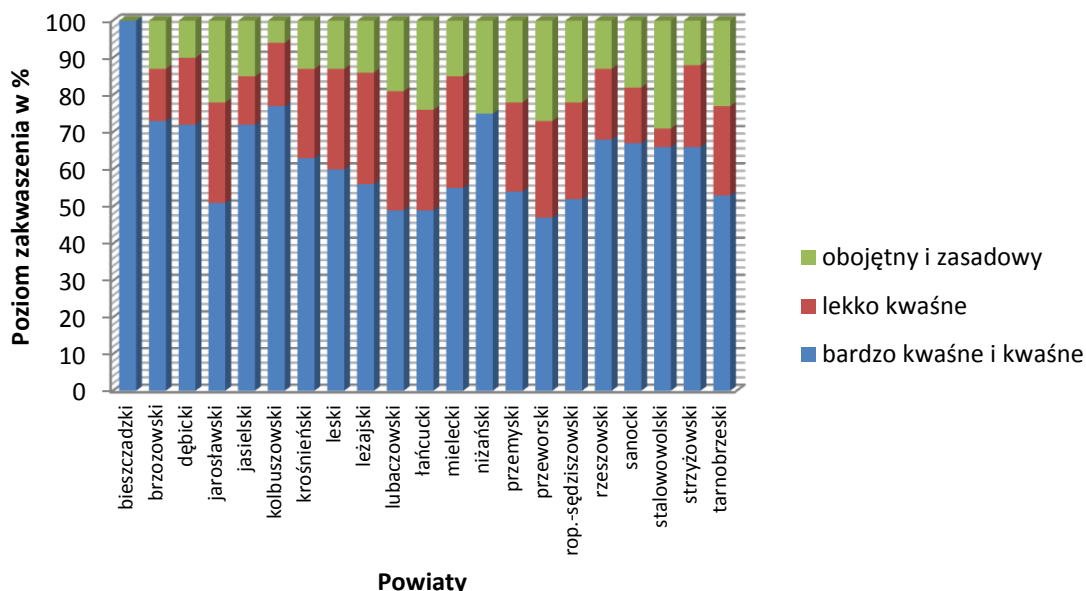
2.2.2. Stan gleb

Badania stanu gleb prowadzone są w cyklach wieloletnich. Okręgowa Stacja Chemiczno-Rolnicza w Rzeszowie wykonuje badania w cyklach 4-letnich. Dotyczą one odczynu gleb oraz jej zasobności w makroelementy (fosfor, potas, magnez). Badania chemizmu gleb orných prowadzone są w cyklach 5-letnich przez Instytut Uprawy, Nawożenia i Gleboznawstwa w Puławach (w ramach Państwowego Monitoringu Środowiska).

W latach 2013-2014 zakwaszenie gleb w województwie podkarpackim nadal utrzymywało się na wysokim poziomie. W roku 2013 na terenie województwa podkarpackiego przeważały gleby zakwaszone, w tym o odczynie bardzo kwaśnym i kwaśnym – 61%, lekko kwaśnym – 22%, obojętnym i zasadowym – 17%. W roku 2014 stan ten uległ nieznacznej poprawie i kształtował się następująco: gleby o odczynie bardzo kwaśnym i kwaśnym 57%, lekko kwaśnym – 24%, obojętnym i zasadowym – 19%. Bez względu na rodzaj skały macierzystej i skład granulometryczny, poziom zakwaszenia, zarówno w północnej jak i południowej części województwa jest wysoki i osiąga zbliżone wartości. W 2014 r. najbardziej zakwaszone były gleby powiatów bieszczadzkiego (100% gleb kwaśnych i bardzo kwaśnych), brzozowskiego (73%) i dębickiego (72%), a najmniej powiatu przeworskiego (47%). Na przestrzeni ostatnich 10 lat obserwuje się niewielkie zmiany w poziomie zakwaszenia gleb. Są to zmiany zazwyczaj pozytywne, ale nadal mało istotne dla wysokości produkcji.

Poziom zakwaszenia gleb w województwie podkarpackim w 2014 r. obrazuje wykres 5.

Wykres 5. Poziom zakwaszenia gleb w województwie podkarpackim w 2014 r.

Źródło: Opracowanie własne PBPP na podstawie „Raportu o stanie środowiska w województwie podkarpackim w roku 2014”, WIOŚ w Rzeszowie, 2015 r.

O potencjale produkcyjnym gleb oprócz zakwaszenia decyduje również ich zasobność w próchnicę i makroelementy (fosfor, potas, magnez i azot) oraz dostępność mikroelementów dla roślin. Zawartość próchnicy oscyluje na poziomie średnich wartości uznawanych za charakterystyczne dla dominujących typów gleb w poszczególnych regionach województwa. Niedobór przyswajalnego potasu i fosforu od kilku lat utrzymuje się na bardzo wysokim poziomie i wciąż się pogłębia (45-52% badanych użytków rolnych). Pod względem zasobności w fosfor i potas, gleby województwa są zróżnicowane. W 2014 r. największe niedobory podstawowych makroskładników stwierdzono w powiatach:

- bieszczadzkim, jasielskim, krośnieńskim, leskim, sanockim, stalowowolskim, tarnobrzekim (96-74% użytków rolnych w zakresie fosforu);
- dębickim, kolbuszowskim, leskim, niżańskim, ropczycko-sędziszowskim, strzyżowskim (71-57% użytków rolnych w zakresie potasu);
- bieszczadzkim, dębickim, kolbuszowskim, leżajskim, strzyżowskim, rzeszowskim (41-35% użytków rolnych w zakresie magnezu).

Badania prowadzone w latach 2013-2014 na potrzeby monitoringu i doradztwa wykazały, że zawartość azotu mineralnego zbliżona była do zawartości niestwarzających zagrożenia dla środowiska w tym dla wód gruntowych. Badania gleb na zawartość mikroelementów wskazują na deficyt boru i miedzi. Badania określające zawartość metali ciężkich prowadzone były na małym obszarze i dotyczyły głównie obszarów przewidzianych do nawożenia osadami ściekowymi. Łącznie w roku 2014 przebadano 143 próbki pod kątem zawartości metali ciężkich. Zarówno w roku 2013 i 2014 uzyskane wyniki mieściły się w granicach wartości normatywnych.

Problemem jest również zjawisko erozji występujące na znacznych obszarach województwa, często o znacznej intensywności. Ponad 30% obszaru województwa narażone jest na silną erozję wietrzną, wodną i wąwozową¹⁹. Grunty podlegające procesom erozyjnym narażone są jednocześnie na ruchy masowe ziemi tj. osuwiska oraz zjawisko sufozji.

2.3. KOPALINY

Województwo podkarpackie zalicza się do średnio zasobnych w kopaliny. Ich występowanie wiąże się bezpośrednio z budową geologiczną danego rejonu. Na obszarze województwa złoża kopalin rozmieszczone są stosunkowo równomiernie. Złoża udokumentowane należą do czterech zasadniczych grup surowców, wydzielanych w zależności od głównego przeznaczenia i możliwości zastosowania. Są to: surowce energetyczne, surowce chemiczne, surowce skalne i surowce inne, w tym wody lecznicze.

W roku 2014, w stosunku do roku 2013, ogólna liczba złóż zmniejszyła się o 21, przy czym w odniesieniu do części kopalin odnotowuje się zmiany w liczbie złóż, w wielkości zasobów oraz w wielkości wydobycia. Zmiany w ujęciu szczegółowym przedstawia tab. 5.

¹⁹ *Ochrona środowiska 2012, GUS*

Tab. 5. Zestawienie zasobów udokumentowanych złóż kopalin oraz wielkości wydobycia w województwie podkarpackim wg stanu na 31.12.2013 r. i na 31.12.2014 r.

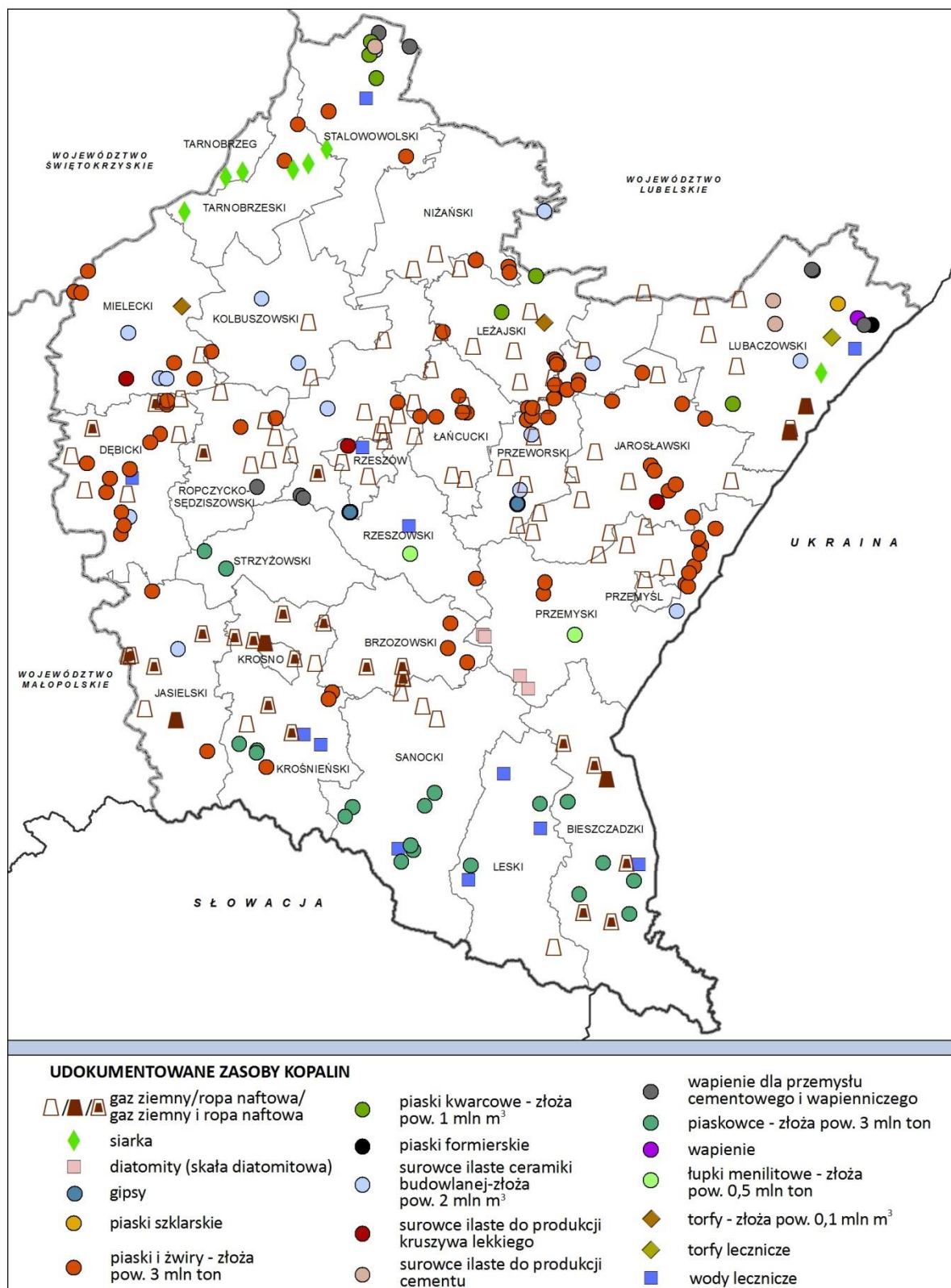
Rodzaj kopaliny	Liczba złóż		Zasoby geologiczne		Wydobycie	
	2013	2014	2013	2014	2013	2014
1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.
Gaz ziemny	92	93	30,6 mld m ³	29,5 mld m ³	1421,5 mln m ³	1339,07 mln m ³
Ropa naftowa	28		679,17 tys. t	720,27 tys. t	31,89 tys. t	31,65 tys. t
Siarka rodzima	7		427,7 mln t		brak	
Diatomyty (skała diatomitowa)	4		10 mln t		0,60 tys. t	0,60 tys. t
Gipsy	2		4120 tys. t		brak	
Piaski szklarskie	1		2 474 tys. t		brak	
Piaski i żwiry	774	756	1277,4 mln t	1277,3 mln t	17 095 tys. t	8 501 tys. t
Piaski kwarcowe	9		19,74 mln m ³	19,72 mln m ³	11,7 tys. m ³	10,46 tys. m ³
Surowce ilaste ceramiki budowlanej	167	160	150,3 mln m ³	150,1 mln m ³	192 tys. m ³	188 tys. m ³
Surowce ilaste do produkcji kruszywa lekkiego	3		19,11 mln m ³		brak	
Surowce ilaste do produkcji cementu	3		71 576,0 tys. t		brak	
Piaski formierskie	1		15,5 mln t		brak	
Wapienie dla przemysłu cementowego i wapienniczego	8		430,37 mln t		brak	
Piaskowce	41	42	511 685 tys. t	547 372 tys. t	1062 tys. t	1486 tys. t
Wapienie	4		8214 tys. t	8192 tys. t	6 tys. t	5 tys. t
Łupki menilitowe	6		2679 tys. t	2673 tys. t	10 tys. t	6 tys. t
Torfy	4		244,07 tys. m ³	244,0 tys. m ³	0,54 tys. m ³	brak
Torfy lecznicze	1		369,22 tys. m ³	369,0 tys. m ³	0,46 tys. m ³	1,0 tys. m ³
Wody lecznicze	11	12	84,93 m ³ /h	96,93 m ³ /h	46783,90 m ³ /rok	45327,27 m ³ /rok
Ogółem	1165	1144				

Źródło: Opracowanie własne PBPP na podstawie „Bilansu zasobów i wód podziemnych w Polsce” – stan na 31.12. 2013 r. Państwowy Instytut Geologiczny, Warszawa 2014 r. oraz „Bilansu zasobów złóż kopalin w Polsce” – stan na 31.12.2014 r. Państwowy Instytut Geologiczny, Warszawa, 2015 r.

Ilość złóż i wielkość zasobów większości surowców nie ulega znaczącym zmianom, co wynika ze stosunkowo dobrego rozpoznania geologicznego obszaru województwa podkarpackiego. Przyrost, względnie ubytek w wielkości zasobów poszczególnych surowców, waha się w granicach od kilku do kilkunastu procent.

Rozmieszczenie udokumentowanych złóż kopalin wg stanu na koniec 2014 roku obrazuje rys. 8.

Rys. 8. Zasoby kopalin

Źródło: Opracowanie własne PBPP na podstawie „Bilansu zasobów złóż kopalin w Polsce wg stanu na 31.XII.2014 r.”, Państwowy Instytut Geologiczny, Warszawa 2015 r. oraz wg danych z Centralnej Bazy Danych Geologicznych Państwowego Instytutu Geologicznego.

Słabo rozpoznane są jedynie zasoby wód termalnych, które zostały stwierdzone punktowo otworami naftowymi. Ilość tych wód nie jest dokładnie określona, a znaczna część otworów została zlikwidowana. Liczne poziomy występowania wód termalnych o temperaturze dochodzącej na wypływie od 40⁰ C do ponad 85⁰ C, zostały stwierdzone przy poszukiwaniach i eksploatacji ropy naftowej oraz gazu ziemnego.

Na zwiększenie zasobów wpływ ma dokumentowanie nowych złóż, wynikające z rynkowego zapotrzebowania na surowiec, bądź ich dokładniejsze zbilansowanie w obrębie złóż istniejących. Ubytek zasobów wynika głównie z eksploatacji. Natomiast wahania wielkości eksploatacji są wynikiem potrzeb rynkowych.

W roku 2014 w stosunku do roku 2013 liczba złóż gazu ziemnego zwiększyła się o 1 złożę, co nie przełożyło się na wzrost zasobów, w których odnotowano spadek o 3,5%. Zmniejszyła się również wielkość wydobywania – o 5,8%. Wskutek dokładniejszego zbilansowania zasobów ropy naftowej zwiększyła się ich wielkość o 6%, przy niezmienną liczbę złóż i eksploatacji utrzymującej się na zbliżonym poziomie. Odnotowano natomiast spadek liczby złóż piasków i żwirów o 18 złóż (wykreślenie z bilansu złóż wyeksploatowanych), przy znikomej zmianie wielkości zasobów i znacznym spadku wydobywania (o ponad 50%). Z bilansu złóż wykreślono 7 wyeksploatowanych złóż surowców ceramiki budowlanej, natomiast nie odnotowuje się istotnych zmian w wielkości ich zasobów i wielkości wydobywania. O 1 złożę zwiększyła się liczba złóż piaskowców przy wzroście zasobów o 7% i znaczącym zwiększeniu wydobywania o ok. 40%. Z 11 do 12 wzrosła liczba złóż wód leczniczych przy odnotowanym wzroście zasobów o 14% oraz niewielkim spadku wielkości poboru rocznego o 3%. Niewielkiej zmianie uległa wielkość zasobów torfów leczniczych, natomiast znacząco, bo o ponad 100%, wzrosło ich wydobywanie.

Nie uległy zmianom, bądź były to zmiany znikome, zasoby i liczba złóż siarki rodzimej, diatomitów, gipsów, piasków szklarskich, piasków formierskich, piasków kwarcowych, wapieni dla przemysłu cementowego i wapienniczego, surowców ilastych do produkcji cementu i produkcji kruszywa lekkiego, wapieni zaliczanych do kamieni łamanych i blocznych. Spadek wielkości wydobywania dotyczy ponadto piasków kwarcowych o 10%, wapieni o 16%, łupków menilitowych o 40%, i torfów o 100% (zaniechanie wydobywania). Wielkość eksploatacji diatomitów utrzymała się na tym samym poziomie.

2.4. OCHRONA RÓŻNORODNOŚCI BIOLOGICZNEJ I KRAJOBRAZU

Ochrona przyrody²⁰ polega na zachowaniu, zrównoważonym użytkowaniu oraz odnawianiu zasobów, tworów i składników przyrody: dziko występujących roślin, zwierząt i grzybów; roślin, zwierząt i grzybów objętych ochroną gatunkową, zwierząt prowadzących wędrowny tryb życia, siedlisk przyrodniczych, siedlisk zagrożonych wyginięciem, rzadkich i chronionych gatunków roślin, zwierząt i grzybów, tworów przyrody żywej i nieożywionej oraz kopalnych szczątków roślin i zwierząt,

²⁰ Zgodnie z art. 2 ust. 1 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 roku o ochronie przyrody (t.j. Dz. U. z 2015 r., poz. 1651 z późn. zm.).

krajobrazu, zieleni w miastach i wsiach oraz zadrzewień. Cele ochrony przyrody (m.in. utrzymanie procesów ekologicznych i stabilności ekosystemów, zachowanie różnorodności biologicznej, ochrona walorów krajobrazowych, zieleni w miastach i wsiach oraz zadrzewień²¹) realizowane są m.in. poprzez:

- a) uwzględnianie wymagań ochrony przyrody w strategiach, programach i dokumentach programowych, o których mowa w art. 14 ust. 1 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. – Prawo ochrony środowiska (t.j. Dz. U. z 2016 r., poz. 672), programach ochrony środowiska, strategii rozwoju województwa, planie zagospodarowania przestrzennego województwa, strategiach rozwoju gmin, studiach uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gmin, miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego oraz w działalności gospodarczej i inwestycyjnej;
- b) obejmowanie zasobów, tworów i składników przyrody formami ochrony przyrody;
- c) opracowywanie i realizację ustaleń planów ochrony dla obszarów podlegających ochronie prawnej, programów ochrony gatunków, siedlisk i szlaków migracji gatunków chronionych.

Obejmowanie zasobów, tworów i składników przyrody formami ochrony przyrody

W okresie 2012-2014 r. nieznacznie zwiększyła się powierzchnia obszarów objętych ochroną przyrody (uznano 2 nowe rezerваты przyrody). Obecnie przyroda i krajobraz na terenie województwa podkarpackiego chronione są poprzez:

- 2 parki narodowe – Bieszczadzki Park Narodowy, Magurski Park Narodowy;
- 96 rezerwatów przyrody – Lupa, Zmysłówka, Modrzyna, Las Klasztorny, Winna Góra, Jezioro w miejscowości Pniów, Zwieżło, Kołaczna, Prządki im. prof. Henryka Świdzińskiego, Cisy na Górze Jawor, Cisy w Nowej Wsi, Cisy w Malinówce, Kretówki, Jastkowice, Jaźwiana Góra, Buczyna w Cyrance na Płaskowyżu Kolbuszowskim, Rezerwat Tysiąclecia na Górze Cergowej, Gołoborze, Brzoza Czarna w Reczpolu, Góra Sobień, Zakole, Olszyna Łęgowa w Kalnicy, Olsza kosa w Stężnicy, Szachownica w Krównikach, Przełom Jasiołki, Bagno Przecławskie, Wydrze, Hulskie im. Stefana Myczkowskiego, Torfy, Słotwina, Sine Wiry, Imielty Ług, Sołokija, Igiełki, Woronikówka, Wadernik, Suchy Łuk, Krępak, Krywe, Skarpa Jaksmanicka, Źródlika Jasiołki, Bobry w Uhercach, Husówka, Jamy, Jedlina, Kamera, Broduszurki, Minokąt, Przełom Hołubi, Reberce, Turnica, Bór, Góra Chełm, Polanki, Bukowica, Chwaniów, Dyrbek, Na Opalonym, Brzyska Wola, Mójka, Wielki Las, Wilcze, Bukowy Las, Łęka, Źródła Tanwi, Lisia Góra, Herby, Zabłocie, Szwajcaria Ropczycka, Buczyna w Wańkowej, Na Oratyku, Przełom Osławy pod Duszatynem, Nad Trzciancem, Kamień nad Jaśliskami, Goleśz, Leoncina, Szachownica kostkowata w Stubnie, Kalwaria Paclawska, Śnieżycza wiosenna w Dwerniczku, Kopystanka, Pateraki, Cisy w Serebnicy, Starzawa, Grąd w Średniej Wsi, Nad Jeziorem Myczkowieckim, Przełom Sanu pod Grodziskiem, Łysa Góra, Przełom Osławy pod Mokrem, Liwocz, Moczary, Koziniec, Końskie Błota, Kamienne, Wisła pod Zawichostem, Kozigarb, Kamień nad Rzepedzią²²,
- 10 parków krajobrazowych – 6 w całości znajdujących się w granicach województwa podkarpackiego: Ciśniańsko-Wetliński, Doliny Sanu, Gór Słonnych, Jaśliski, Czarnorzecko-

²¹ Tamże, art. 2 ust. 2.

²² 96 rezerwatów przyrody wg *Rejestru rezerwatów przyrody w województwie podkarpackim* (stan na 10.06.2014), w tym: 4 rezerваты faunistyczne, 40 leśnych, 26 florystycznych, 8 przyrody nieożywionej, 12 krajobrazowych i 6 torfowiskowych,

Strzyżowski, Pogórza Przemyskiego, 4 częściowo położone na obszarze województwa: Południoworostoczański, Puszczy Solskiej, Lasy Janowskie, Pasma Brzanki,

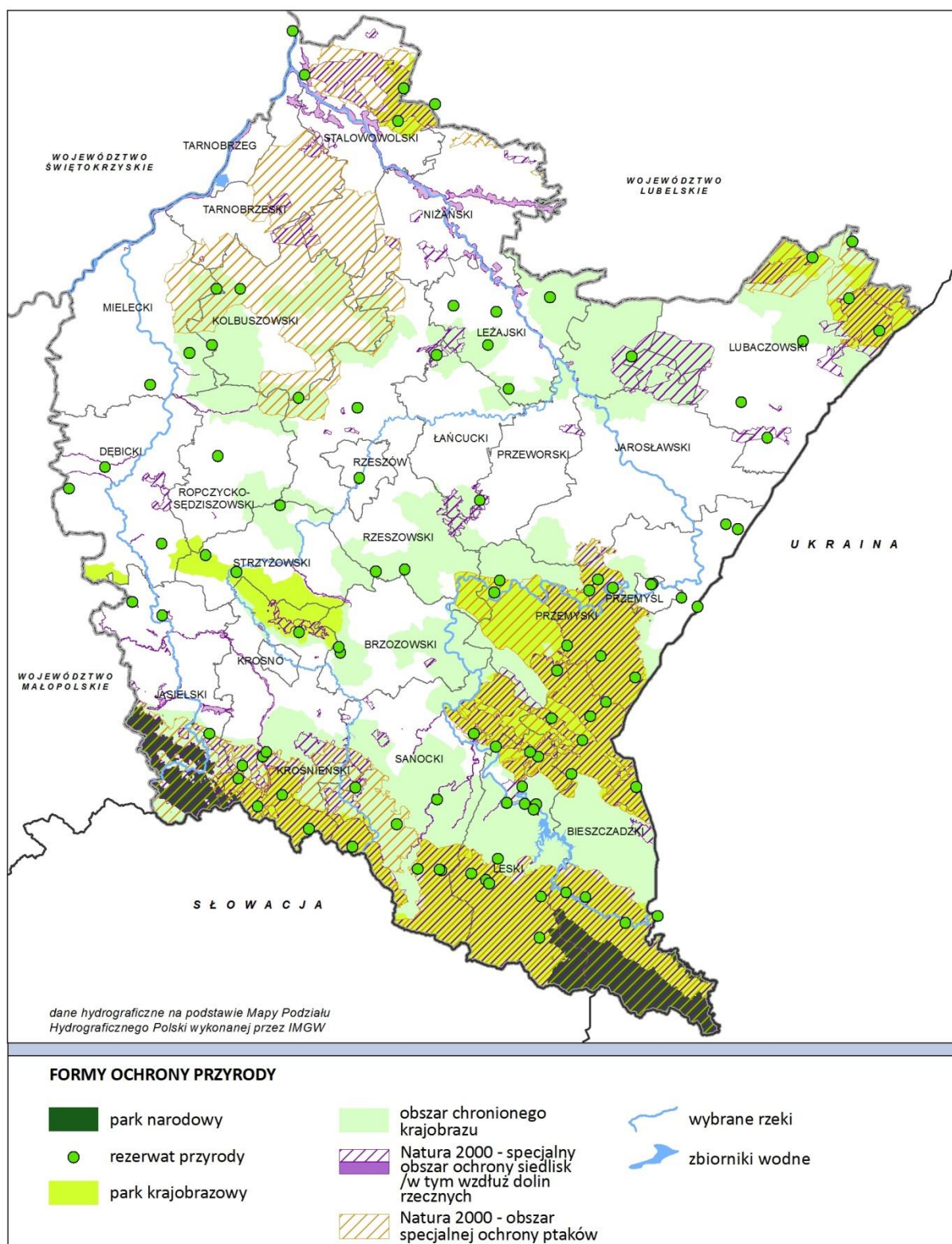
- 13 obszarów chronionego krajobrazu – Mielecko-Kolbuszowsko-Głogowski, Sokołowsko-Wilczowski, Brzódziański, Kuryłowski, Zmysłowski, Hyżniański-Gwoźnicki, Strzyżowsko-Sędziszowski, Roztoczański, Przemysko-Dynowski, Sieniawski, Wschodniobeskidzki, Czarnorzecki, Beskidu Niskiego, o łącznej powierzchni 468660,00 ha²³, co stanowi 26,2% powierzchni województwa;
- 63 obszary Natura 2000, w tym:
 - 1 obszar specjalnej ochrony ptaków i specjalny obszar ochrony siedlisk mający znaczenie dla Wspólnoty oznaczony kodem PLC: Bieszczady PLC180001, o pow. 111519,50 ha, co stanowi 6,2 % powierzchni województwa;
 - 7 obszarów specjalnej ochrony ptaków oznaczonych kodem PLB: Góry Słonne PLB180003, Puszcza Sandomierska PLB180005, Pogórze Przemyskie PLB180001 oraz części obszarów znajdujące się na terenie województwa podkarpackiego: Beskid Niski PLB180002, Lasy Janowskie PLB060005, Puszcza Sol ska PLB060008, Roztocze PLB060012, o łącznej powierzchni 461248,5 ha²⁴, co stanowi 25,8% powierzchni województwa;
 - 55 obszarów ochrony siedlisk mających znaczenie dla Wspólnoty, oznaczonych kodem PLH: Bednarka PLH120033, Bory Bagienne nad Bukową PLH180048, Dąbrowa koło Zaklikowa PLH180019, Dolina Dolnego Sanu PLH180020, Dolina Dolnej Tanwi PLH060097, Dolna Wisłoka z Dopływami PLH180053, Dorzecze Górnego Sanu PLH180021, Fort Salis Soglio PLH180008, Gole sz PLH180031, Horyniec PLH180017, Jaćmierz PLH180032, Jasiołka PLH180011, Józefów-Wola Dębowiecka PLH180033, Klonówka PLH180022, Kołacznia PLH180006, Kościół w Dydni PLH180034, Kościół w Nowosielskach PLH180035, Kościół w Równem PLH180036, Kościół w Skalni ku PLH180037, Ładzin PLH180038, Las Hrabeński PLH180039, Las Niegłowicki PLH180040, Las nad Braciejową PLH180023, Lasy Leżajskie PLH180047, Lasy Sieniawskie PLH180054, Liwocz PLH180046, Łąki nad Młynówką PLH190041, Łąki nad Wojkówką PLH180051, Łąki w Komborni PLH180042, Łukawiec PLH180024, Łysa Góra PLH180015, Minokąt PLH060089, Moczary PLH180026, Mrowle Łąki PLH180043, Nad Husowem PLH180025, Ostoja Czarnorzecka PLH180027, Ostoja Góry Słonne PLH180013, Ostoja Jaśli ska PLH180014, Ostoja Magurska PLH180001, Ostoja Przemyska PLH180012, Osuwiska w Lipowicy PLH180044, Patria nad Odrzechową PLH180028, Rymanów PLH180016, Rzeka San PLH180007, Sanisko w Bykowcach PLH180045, Starodub w Pełkiniach PLH180050, Szczecyn PLH060083, Tarnobrzaska Dolina Wisły PLH180049, Trzciana PLH180018, Uroczyska Lasów Janowskich PLH060031, Uroczyska Puszczy Solskiej PLH060034, Uroczyska Roztocza Wschodniego PLH060093, Wisłok Środkowy z Dopływami PLH180030, Wisłoka z dopływami PLH180052, Enklawy Puszczy Sandomierskiej PLH180055, o łącznej powierzchni 307719,70 ha²⁵, co stanowi 17,2 % powierzchni województwa;

²³ Powierzchnia obszarów chronionego krajobrazu została wyliczona zgodnie z rozporządzeniami w sprawie poszczególnych obszarów chronionego krajobrazu, stan prawny na dzień 12.04.2015 r.

²⁴ Powierzchnia podana na podstawie rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 12 stycznia 2011 r. w sprawie obszarów specjalnej ochrony ptaków (Dz. U. z 2011 r., nr 25, poz. 133, z późn. zm.).

²⁵ Źródło: Rejestr Natura 2000 (dane z dnia 10.02.2016 r.)

Rys. 9. Ochrona przyrody i krajobrazu na terenie województwa podkarpackiego

Źródło: Opracowanie własne PBPP na podstawie „Rejestru form ochrony przyrody w województwie podkarpackim”, RDOŚ w Rzeszowie oraz materiałów przekazanych przez Departament Ochrony Środowiska UM WP, MPN, BdPN

- 1455 pomników przyrody²⁶;
- 28 stanowisk dokumentacyjnych²⁷;
- 352 użytki ekologiczne o łącznej powierzchni 1869,28 ha²⁸;
- 9 zespołów przyrodniczo – krajobrazowych²⁹.

Ponadto w województwie funkcjonuje jeden obszar ochrony przyrody o charakterze transgranicznym tj. Międzynarodowy Rezerwat Biosfery „Karpaty Wschodnie”³⁰. Trwają prace nad utworzeniem Transgranicznego Rezerwatu Biosfery „Roztocze”. W przedsięwzięciu tym uczestniczą partnerzy ukraińscy, którzy w 2011 r. doprowadzili do wpisania leżącej po wschodniej stronie Bugu części Roztocza na listę biosfery UNESCO. Opracowano dokumentację i wniosek aplikacyjny do UNESCO o utworzenie Transgranicznego Rezerwatu Biosfery Roztocze w ramach programu „Człowiek i Biosfera”. Opracowaniem dokumentacji zajmował się Roztoczański Park Narodowy.

Opracowywanie i realizacja ustaleń planów ochrony dla obszarów podlegających ochronie prawnej, programów ochrony gatunków, siedlisk i szlaków migracji gatunków chronionych

W ramach działania 5.3 Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko 2007-2013, Generalna Dyrekcja Ochrony Środowiska wraz z 16 Regionalnymi Dyrekcjami Ochrony Środowiska realizuje projekt POIS.05.03.00-00-186/09 pn. „*Opracowanie planów zadań ochronnych dla obszarów Natura 2000 na obszarze Polski*” dofinansowany ze środków Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego kwotą ponad 23 mln zł. Instytucją Wdrażającą, która nadzoruje realizację projektu jest Centrum Koordynacji Projektów Środowiskowych. Projekt zakończony został w II kwartale 2015 r., a jego całkowite koszty wyniosły 27 639 466,23 zł, w tym wydatki kwalifikowane: 27 599 011,64 zł, przy czym ze środków EFRR projekt dofinansowano w wysokości 80% wydatków kwalifikowanych.

Na terenie województwa podkarpackiego projekt obejmuje wykonanie planów zadań ochronnych dla 21 obszarów, przy czym Regionalna Dyrekcja Ochrony Środowiska w Rzeszowie była organizatorem procesu 16 spośród nich. Dotychczas opracowano i ustanowiono plany zadań ochronnych dla następujących obszarów Natura 2000:

- Bednarka PLH120033 (Dz. Urz. Woj. Podkarpackiego z 2014 r., poz. 2231),
- Dolina Dolnej Tanwi PLH060097 (Dz. Urz. Woj. Podkarpackiego z 2015 r., poz. 179),
- Fort Salis Soglio PLH180008 (Dz. Urz. Woj. Podkarpackiego z 2014 r., poz. 1008),
- Horyniec PLH180017 (Dz. Urz. Woj. Podkarpackiego z 2014 r., poz. 1452),
- Jasiołka PLH180011 (Dz. Urz. Woj. Podkarpackiego z 2014 r., poz. 1922),

²⁶ Źródło: *Raport o stanie środowiska w województwie podkarpackim w 2013 roku*, WIOŚ w Rzeszowie, 2014 r.

²⁷ Źródło: Regionalna Dyrekcja Ochrony Środowiska – *Rejestr stanowisk dokumentacyjnych w województwie podkarpackim* - stan na 01.01.2016 r.)

²⁸ Źródło: Regionalna Dyrekcja Ochrony Środowiska – *Rejestr użytków ekologicznych w województwie podkarpackim* (w rejestrze jest błędna numeracja użytków ekologicznych - rejestr w weryfikacji).

²⁹ Źródło: Regionalna Dyrekcja Ochrony Środowiska – *Rejestr zespołów przyrodniczo – krajobrazowych w województwie podkarpackim* - stan na 20.01.2010.

³⁰ Międzynarodowy Rezerwat Biosfery „Karpaty Wschodnie” funkcjonuje również pod nazwą Trójstronny Transgraniczny Rezerwat Biosfery „Karpaty Wschodnie”. Każde państwo, którego tereny tworzą Trójstronny Transgraniczny Rezerwat Biosfery „Karpaty Wschodnie”, posiada odmienne rozwiązania i doświadczenia w zakresie sprawowania ochrony przyrody. Rezerwat biosfery nie wpływa bezpośrednio na systemy prawne poszczególnych państw, ale pozwala na podjęcie wspólnych działań przeciwdziałających niekorzystnym zmianom przyrodniczym.

- Kołacznia PLH180006 (Dz. Urz. Woj. Podkarpackiego z 2014 r., poz. 905),
- Łysa Góra PLH180015 (Dz. Urz. Woj. Podkarpackiego z 2014 r., poz. 1833),
- Ostoja Jaślicka PLH180014 (Dz. Urz. Woj. Podkarpackiego z 2015r. , poz. 1332),
- Puszcza Sandomierska PLB180005 (Dz. Urz. Woj. Podkarpackiego z 2014 r., poz. 2410),
- Rymanów PLH180016 (Dz. Urz. Woj. Podkarpackiego z 2014 r., poz. 1655),
- Rzeka San PLH180007 (Dz. Urz. Woj. Podkarpackiego z 2014 r., poz. 1922),
- Trzciana PLH180018 (Dz. Urz. Woj. Podkarpackiego z 2014 r., poz. 1653),
- Uroczyska Roztocza Wschodniego PLH060093 (Dz. Urz. Woj. Podkarpackiego z 2014 r., poz. 2818).

Ze środków Programu Operacyjnego PL02 „Ochrona różnorodności biologicznej i ekosystemów” realizowanego w ramach Mechanizmu Finansowego Europejskiego Obszaru Gospodarczego 2009-2014, Regionalna Dyrekcja Ochrony Środowiska w Rzeszowie realizuje projekt 309/2014/Wn09/OP-XN-02/D „Opracowanie planów zadań ochronnych dla obszarów Natura 2000 wraz ze wzmocnieniem instytucji sprawującej nadzór nad obszarami Natura 2000 w województwie podkarpackim”. Całkowity koszt to 2 205 000 zł, okres realizacji – lata 2014-2016. W ramach projektu na terenie województwa podkarpackiego opracowywane są plany zadań ochronnych dla 17 obszarów Natura 2000:

- Dąbrowa koło Zaklikowa PLH180019,
- Jaćmierz PLH180032,
- Józefów - Wola Dębowiecka PLH180033,
- Kościół w Dydni PLH180034,
- Kościół w Nowosielskach PLH180035,
- Kościół w Równem PLH180036,
- Kościół w Skalniku PLH180037,
- Ładzin PLH180038,
- Łąki nad Młynówką PLH180041,
- Łąki nad Wojkówką PLH180051,
- Łąki w Komborni PLH180042,
- Łukawiec PLH180024,
- Moczary PLH180026,
- Mrowle Łąki PLH180043,
- Osuwiska w Lipowicy PLH180044,
- Sanisko w Bykowcach PLH180045,
- Starodub w Pełkiniach PLH180050.

RDOŚ w Rzeszowie przystąpiła do opracowania planu ochrony dla obszaru Natura 2000 PLC180001 Bieszczady, z wyłączeniem obszaru Bieszczadzkiego Parku Narodowego. Ponadto dla 5 obszarów Natura 2000 położonych na granicy z województwem lubelskim, plany zadań ochronnych sporządza Regionalna Dyrekcja Ochrony Środowiska w Lublinie (obszary: Lasy Janowskie PLB060005, Puszcza Solńska PLB060008, Uroczyska Lasów Janowskich PLH060031, Uroczyska Puszczy Solskiej PLH060034, Dolina Dolnej Tanwi PLH060097).

Z uwagi na to, że obszary Natura 2000 Ostoja Magurska PLH180001 oraz Beskid Niski PLB180002 obejmują tereny Magurskiego Parku Narodowego, opracowanie planów ochrony lub zadań ochronnych dla tych obszarów nadzorował Dyrektor Magurskiego Parku Narodowego. W celu uruchomienia procesu zatwierdzania ww. dokumentów, w dniu 26.06.2015 do Ministerstwa Środowiska przesłany został projekt Rozporządzenia Ministra Środowiska w sprawie ustanowienia planu ochrony dla Magurskiego Parku Narodowego oraz projekt Rozporządzenia Ministra Środowiska w sprawie ustanowienia planu ochrony dla obszaru Natura 2000 Ostoja Magurska PLH18000. Opracowany został również projekt planu ochrony dla Bieszczadzkiego Parku Narodowego. Do czasu ukazania się rozporządzeń Ministra Środowiska w sprawie ustanowienia planów ochrony dla ww. parków narodowych, ochrona przyrody prowadzona jest w oparciu o roczne plany zadań ochronnych.

Spośród 10 parków krajobrazowych, jakie funkcjonują w województwie podkarpackim, obowiązujące plany ochrony posiadają:

- Ciśniańsko-Wetliński Park Krajobrazowy: rozporządzenie Wojewody Podkarpackiego z dnia 30 kwietnia 2004 r. w sprawie ustanowienia planu ochrony Ciśniańsko-Wetlińskiego Parku Krajobrazowego (Dz. Urz. Woj. Podk. z 2004 r., nr 70, poz. 766),
- Jałiski Park Krajobrazowy: rozporządzenie Wojewody Podkarpackiego z dnia 30 września 2003 r. w sprawie ustanowienia planu ochrony Jałiskiego Parku Krajobrazowego (Dz. Urz. Woj. Podk. z 2003 r., nr 129, poz. 1809),
- Park Krajobrazowy Gór Słonnych: rozporządzenie nr 59/05 Wojewody Podkarpackiego z dnia 10 czerwca 2005 r. w sprawie ustanowienia planu ochrony dla Parku Krajobrazowego Gór Słonnych (Dz. Urz. Woj. Podk. z 2005 r., nr 82, poz. 1384),
- Południoworostoczański Park Krajobrazowy: rozporządzenie nr 60/05 Wojewody Podkarpackiego z dnia 10 czerwca 2005 r. w sprawie ustanowienia planu ochrony dla Południoworostoczańskiego Parku Krajobrazowego (Dz. Urz. Woj. Podk. z 2005 r., nr 82, poz. 1385),
- Park Krajobrazowy „Łasy Janowskie”: rozporządzenie nr 13 Wojewody Lubelskiego z dnia 6 maja 2005 r. w sprawie ustanowienia planu ochrony Parku Krajobrazowego "Łasy Janowskie" (Dz. Urz. Woj. Lubel. z 2005 r., nr 117, poz. 2221).

2.5. LASY

Lasy są jednym z najważniejszych elementów kształtowania przestrzeni i systemu ekologicznego województwa podkarpackiego. Duże i zwarte kompleksy leśne znajdują się w południowej i południowo-wschodniej części, a także na północy regionu.

Grunty leśne województwa w 2014 r. zajmowały powierzchnię 688,2 tys. ha, z tego lasy obejmowały obszar 677,9 tys. ha. W stosunku do roku 2011 powierzchnia lasów zwiększyła się o 6,3 tys. ha. Ponad 60% powierzchni lasów w województwie stanowią lasy ochronne. Zdecydowana większość (98 %) lasów ochronnych znajduje się pod zarządem Państwowego Gospodarstwa Leśnego „Lasy Państwowe”. Wśród kategorii lasów ochronnych, największą powierzchnię (68%) zajmują lasy wodochronne. Pozostałe kategorie lasów ochronnych zajmują 32%, w tym lasy glebochronne, uzdrowiskowe, lasy pozostające w strefach oddziaływania przemysłu, w miastach i wokół miast, nasienne, obronne itp. Prowadzona w nich gospodarka zapewnia spełnianie funkcji, do jakich zostały wydzielone. Szczególnie ważną rolę ekologiczną pełnią wodochronne lasy południowej górskiej części województwa, jednocześnie stanowiące część międzynarodowego korytarza ekologicznego tzw. Korytarza Karpackiego.

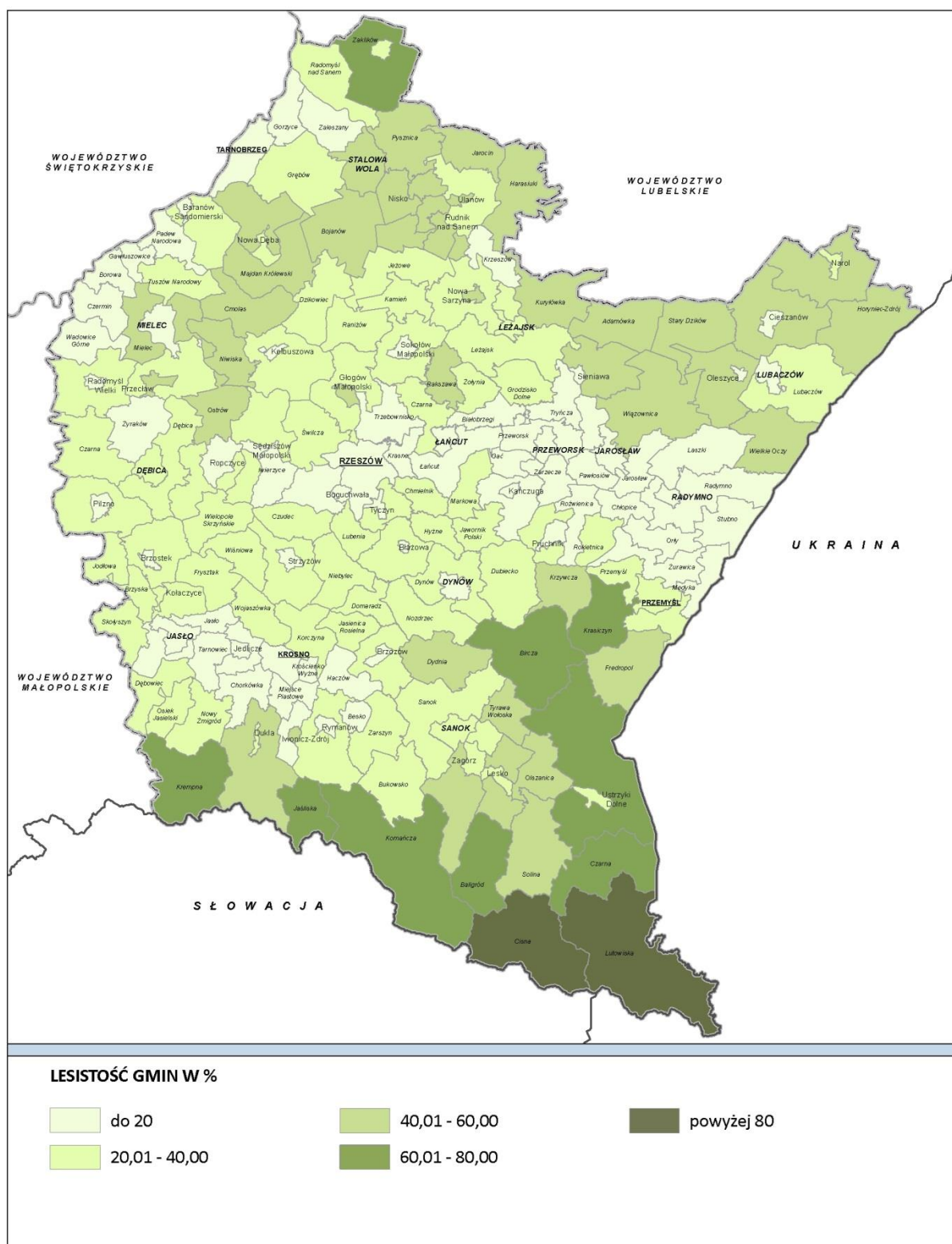
Duża część obszarów leśnych objęta została różnorodnymi formami i systemami ochrony przyrody oraz krajobrazu (naturalne lub zbliżone do naturalnego ekosystemy rodzimego pochodzenia). Ponadto wiele gatunków roślin i zwierząt, dla których podstawowym siedliskiem jest las, objętych zostało ochroną gatunkową (m.in. niedźwiedź, żubr, wilk, ryś, głuszec). Pilotażowe obszary wdrażania proekologicznej polityki leśnej państwa, obejmujące wybrane duże zwarte obszary leśne charakterystyczne dla danego obszaru, to Leśne Kompleksy Promocyjne (LKP). Na terenie województwa podkarpackiego funkcjonują: LKP Lasy Janowskie (założony w 1994 r.), LKP Lasy Birczańskie (założony w 2001 r.), Lasy Bieszczadzkie (założony w 2011 r.).

Lesistość województwa podkarpackiego z roku na rok sukcesywnie rośnie i należy do najwyższych w kraju (38% w 2014 r.)³¹. W stosunku do roku 2011 wskaźnik lesistości województwa wzrósł o 0,4%.

Powiatem o najwyższej lesistości jest powiat bieszczadzki – 69,2%, a o najniższej powiat łańcucki – 20,7%. Do najbardziej zalesionych gmin województwa należą: Cisna (87,5%), Lutowska (80,4%) i Krempna (74,8%). Najmniejszą lesistością charakteryzują się gminy: Gać (0,1%), Przeworsk (1,5%), Borowa (1,5%), Orły (2,2%) i Medyka (2,5%). Najwyższe wskaźniki lesistości odnotowano w miastach: Nisko (59,4%), Stalowa Wola (58,0%), Przecław (57,8%), Radomyśl nad Sanem (52,5%), Iwonicz-Zdrój (52,4%) i Nowa Sarzyna (52,2%). Lesistość gmin w województwie podkarpackim wg stanu na 2014 r. przedstawiono na rys. 10.

³¹ W 2014 r. wyższą lesistość w Polsce mało jedynie województwo lubuskie (49,2%).

Rys. 10. Lesistość w województwie podkarpackim – stan w 2014 r.

Źródło: Opracowanie własne PBPP na podstawie Banku Danych Lokalnych, Urząd Statystyczny w Rzeszowie

Zwiększenie wskaźnika lesistości województwa jest efektem prowadzonych zalesień. Ostatnie lata wykazują niemal dwukrotny wzrost powierzchni gruntów nieleśnych zalesionych i przeznaczonych do zalesienia na gruntach prywatnych, a także zmniejszenie tempa zalesień w lasach publicznych (tab. 6.). W 2014 r. wskaźnik odnowienia i zalesienia w stosunku do powierzchni lasów ogółem wynosił 0,7% i w odniesieniu do roku 2012 był wyższy o 0,15%.

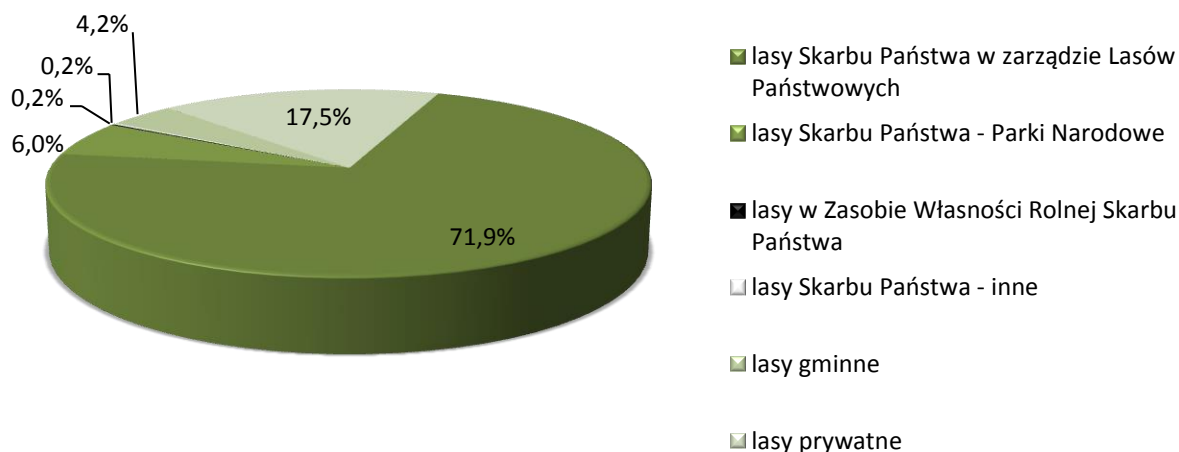
Tab. 6. Zalesienia i odnowienia w województwie podkarpackim

Lata	Powierzchnia gruntów nieleśnych zalesionych i przeznaczonych do zalesienia			Powierzchnia odnowień i zalesień ogółem	Powierzchnia odnowień i zalesień w lasach prywatnych i gminnych [ha]
	ogółem	w lasach publicznych	w lasach prywatnych		
1.	2.	3.	4.	5.	6.
2011-2012	680,60	69,9	610,7	7439,0	1148,1
2013-2014	1109,66	44,38	1065,28	8894,4	1635,1

Źródło: Opracowanie własne PBPP na podstawie danych Banku Danych Lokalnych, GUS

Większość lasów województwa jest własnością Skarbu Państwa w zarządzie Państwowego Gospodarstwa Leśnego „Lasy Państwowe” (71,9%). Gospodarka leśna na obszarze województwa podkarpackiego nadzorowana jest przez Regionalną Dyрекcję Lasów Państwowych w Krośnie (większość województwa), Regionalną Dyрекcję Lasów Państwowych w Krakowie (zachodnia część województwa) Regionalną Dyрекcję Lasów Państwowych w Lublinie (północna część województwa). Strukturę własnościową lasów przedstawia wykres 6.

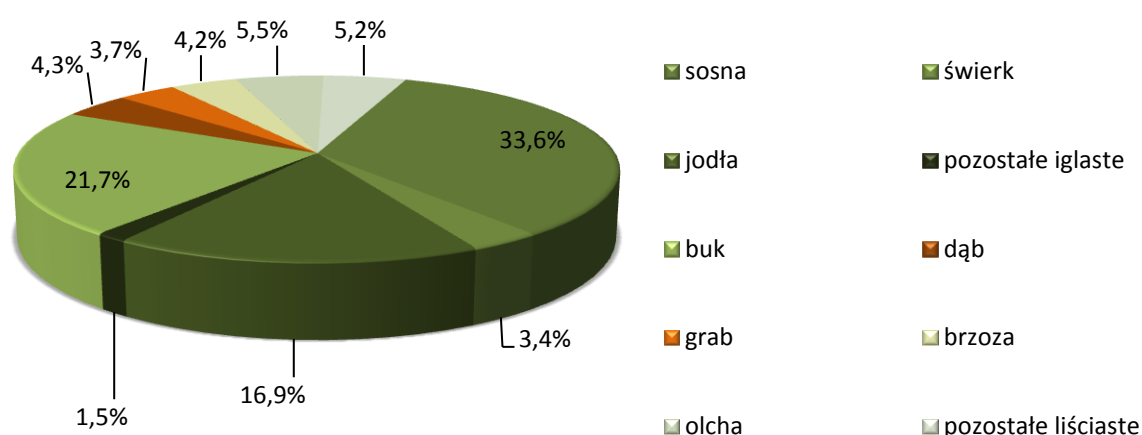
Wykres 6. Struktura własności gruntów leśnych woj. podkarpackiego w 2014 r.

Źródło: Opracowanie własne PBPP na podstawie Banku Danych Lokalnych, Urząd Statystyczny w Rzeszowie

W lasach województwa dominującymi siedliskami leśnymi są buczyna karpacka, dolnoreglowe bory jodłowe oraz grądy, natomiast gatunkami panującymi są sosna (34,8%), buk (21,5%) i jodła (16,7%)³². Grupy gatunków panujących w lasach województwa podkarpackiego obrazuje wykres 7.

Wykres 7. Grupy gatunków panujących w lasach województwa podkarpackiego.

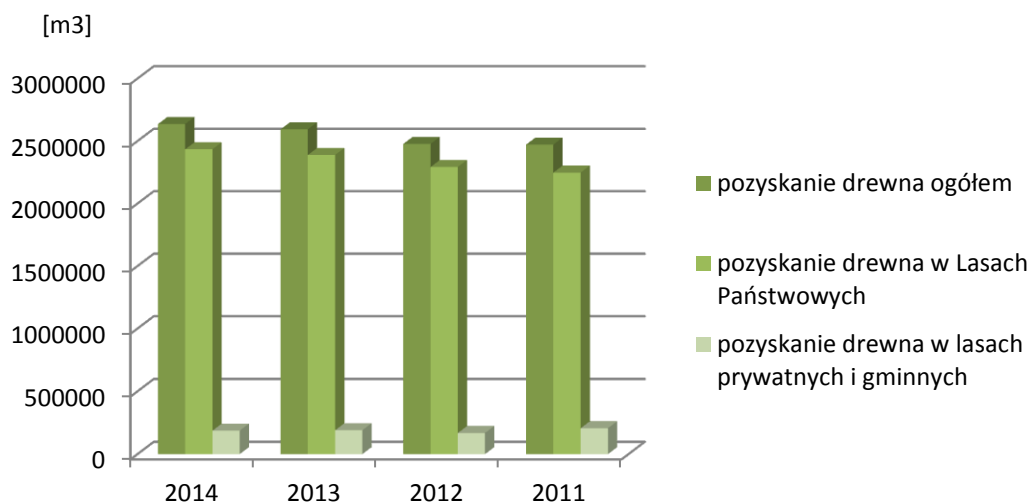

Źródło: Opracowanie własne PBPP na podstawie „Wielkoobszarowej inwentaryzacji lasów w Polsce. Wyniki za okres 2010-2014”, Biuro Urządzania Lasu i Geodezji Leśnej, Sękocin Stary, marzec 2015 r.

Prócz funkcji ochronno-ekologicznej inną ważną funkcją lasów jest funkcja produkcji drewna, warunkującego rozwój wielu branż gospodarki. Zasoby drzewne województwa wzrosły w ostatnim 5-leciu i należą do najwyższych w kraju (8,4%). Średnia zasobność drzewostanów województwa podkarpackiego w latach 2010-2014 wynosiła 307,7 m³/ha i jest najwyższa w kraju (w Polsce 269,1 m³/ha). Na terenie województwa podkarpackiego przeciętna zasobność w Lasach Państwowych jest wyższa niż w lasach prywatnych (258,7 m³/ha).

W lasach województwa przeważa przerębowo-zrębowy sposób zagospodarowania (59,3%). W latach 2013-2014 w lasach województwa podkarpackiego pozyskano ogółem 5229850 m³ drewna, z tego 92% w Lasach Państwowych. Ostatnie cztery lata wskazują na zwiększenie pozyskiwania drewna zarówno w Lasach Państwowych jak i lasach prywatnych oraz gminnych (wykres 8.).

³² Wielkoobszarowa inwentaryzacja stanu lasów w Polsce. Wyniki za okres 2008-2012, Biuro Urządzania Lasu i Geodezji Leśnej, Sękocin Stary, marzec 2013 r.

Wykres 8. Pozyskanie drewna w województwie podkarpackim w latach 2011-2014

Źródło: Opracowanie własne PBPP na podstawie Banku Danych Lokalnych, GUS

Lasy w Polsce znajdują się w sytuacji stałego zagrożenia przez czynniki abiotyczne, biotyczne i antropogeniczne, co powoduje, że zagrożenie lasów w Polsce należy do najwyższych w Europie. Zanieczyszczenia powietrza atmosferycznego nadal stanowią istotne niebezpieczeństwo dla ekosystemów leśnych. Stałe oddziaływanie zanieczyszczeń i ich akumulacja w środowisku leśnym zwiększają predyspozycje chorobowe lasów. Ocena stanu zdrowotnego drzew corocznie przeprowadzana jest na stałych powierzchniach obserwacyjnych w ramach Państwowego Monitoringu Środowiska.

W 2014 r. lasy województwa podkarpackiego znalazły się w grupie podwyższonego poziomu uszkodzenia drzew (lekka defoliacja³³ gatunków – 22,29% do 22,43%). Stan zdrowotny uzależniony jest od wieku drzewa i jego gatunku. Drzewa liściaste są zdrowsze niż drzewa iglaste. Pośród drzew liściastych najzdrowsze są buki w wieku 21-60 lat (defoliacja 15,99%). natomiast najbardziej uszkodzone są brzozy w wieku >60 lat (defoliacja 28,41%). Najzdrowszym drzewem iglastym jest jodła w wieku 21-60 lat (17,1%), a najbardziej chorym sosna w podobnej grupie wieku (defoliacja 27,07%). W stosunku do roku 2013 poziom defoliacji lasów południowej i północnej części województwa zwiększył się około 5%³⁴. Stan zdrowotny lasów w Polsce, oceniany na podstawie defoliacji koron drzew, w latach 2013-2014 nie uległ istotnym zmianom.

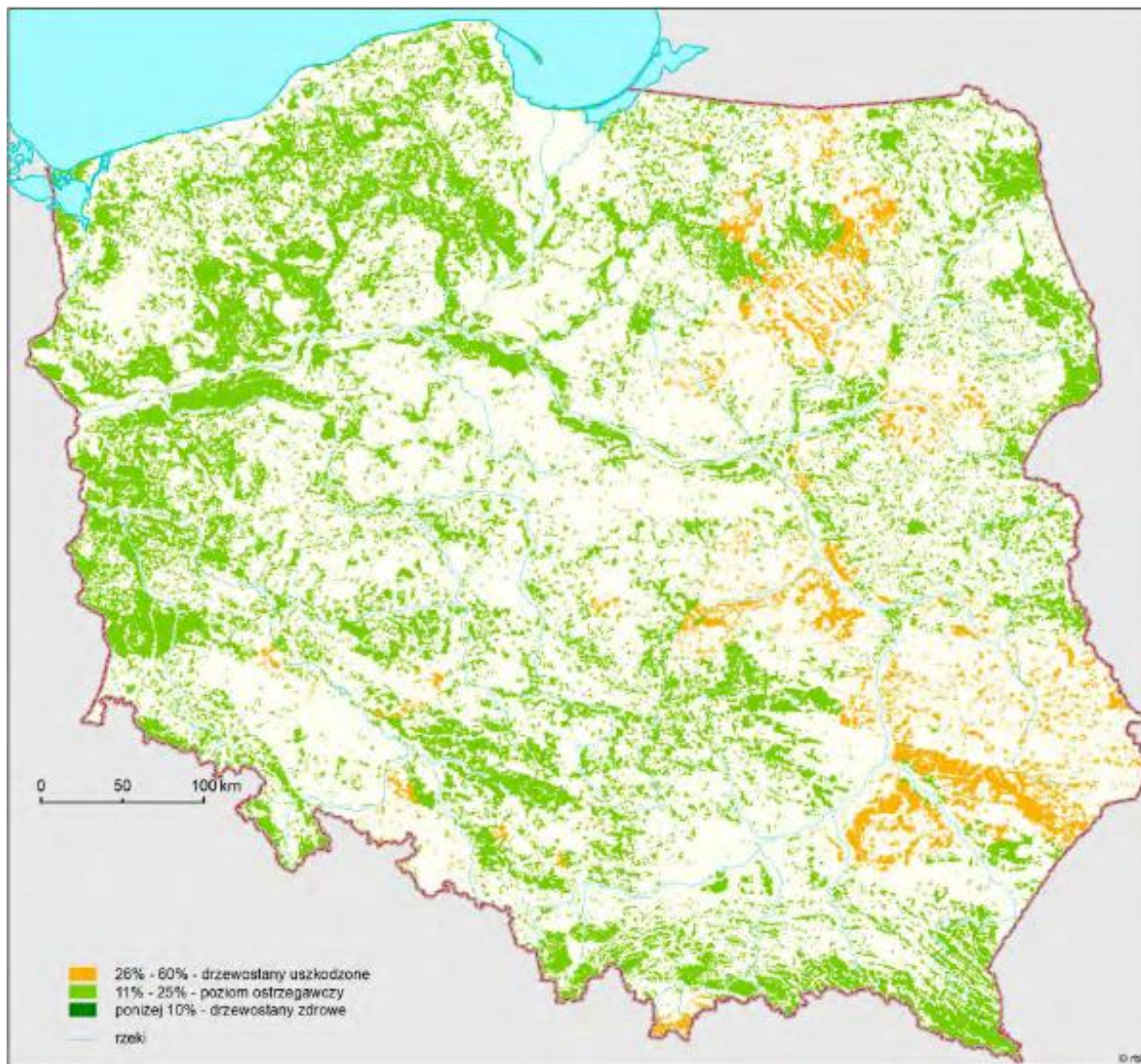
Dobłą kondycją zdrowotną charakteryzuje się znaczna część drzewostanów zarządzanych przez Regionalne Dyrekcje Lasów Państwowych w Krakowie i Krośnie (Kraina Karpacka). W roku 2014, w 3-stopniowej skali defoliacji poziomu uszkodzenia koron drzew, lasy w południowej części

³³ Klasy defoliacji: klasa 0 – od 0 do 10% – bez defoliacji, klasa 1 – od 11 do 25% – lekka defoliacja (poziom ostrzegawczy), klasa 2 – od 26 do 60% – średnia defoliacja, klasa 3 – powyżej 60% – duża defoliacja, klasa 4 – drzewa martwe.

³⁴ Stan uszkodzenia lasów w Polsce w 2014 r. na podstawie badań monitoringowych, Instytut Badawczy Leśnictwa, Zakład zarządzania zasobami leśnymi, Sękocin Stary, czerwiec 2015 r.

województwa zostały zakwalifikowane do lasów z poziomem ostrzegawczym (defoliacja 11-25%), a w północnej części do drzewostanów uszkodzonych (defoliacja 26-60%) – rys. 11.

Rys. 11. Poziom uszkodzenia lasów w 2014 roku na podstawie oceny defoliacji na Stałych Powierzchniach Obserwacyjnych z wyróżnieniem 3 klas defoliacji

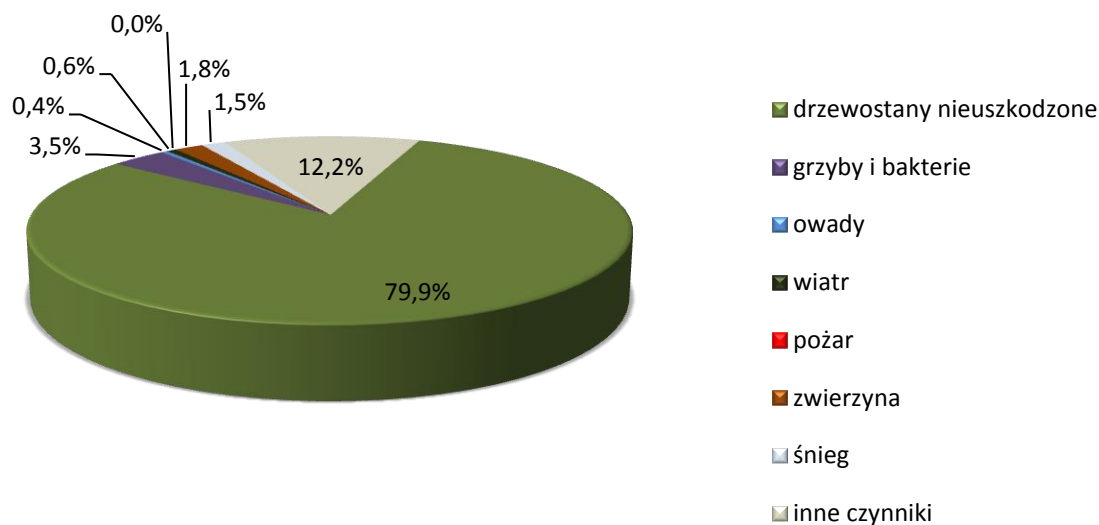

Źródło: „Raport o stanie lasów w Polsce 2011”, DGLP, 2012

Uszkodzenia drzewostanów lasów województwa podkarpackiego należą do najniższych w kraju (20,1%). Przyczyny uszkodzenia³⁵ drzewostanów w województwie podkarpackim obrazuje wykres 9.

Poziom uszkodzeń w lasach państwowych jest porównywalny do uszkodzeń w lasach prywatnych.

³⁵ Klasy uszkodzeń drzewostanów: 0 – klasa bez uszkodzeń, 1 – klasa ostrzegawcza, 2 – klasa lekkich i średnich uszkodzeń, 3 – klasa dużych uszkodzeń, 4 – drzewa martwe.

Wykres 9. Przyczyny uszkodzenia drzewostanów w województwie podkarpackim w 2014 r.

Źródło: Opracowanie własne PBPP na podstawie „Wielkoobszarowej inwentaryzacji lasów w Polsce. Wyniki za okres 2010-2014”, Biuro Urządzania Lasu i Geodezji Leśnej, Sękocin Stary, marzec 2015 r.

2.6. POWIETRZE ATMOSFERYCZNE

2.6.1. Jakość powietrza

Ochrona powietrza atmosferycznego polega na zapewnieniu jak najlepszej jego jakości poprzez utrzymanie poziomów substancji w powietrzu poniżej poziomów normowanych lub co najmniej na tych poziomach oraz zmniejszanie poziomów substancji w powietrzu co najmniej do normowanych, gdy nie są dotrzymane³⁶.

Na potrzeby oceny jakości powietrza i obserwacji jego zmian, stacje pomiarowe zlokalizowane w województwie dokonują monitoringu powietrza atmosferycznego. Badaniom podlegają poziomy substancji objęte obligatoryjnym obowiązkiem oceny, wpływające na stan zdrowia człowieka i wegetację roślin³⁷. Oceny dokonuje się poprzez pomiary stężeń substancji

³⁶ Wg ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. *Prawo ochrony środowiska*. (t.j. Dz. U. z 2016 r., poz. 672), która wraz z przepisami wykonawczymi określa kryteria jakości powietrza, zasady i mechanizmy jego ochrony oraz zasady prowadzenia corocznych ocen jakości powietrza.

³⁷ Zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Środowiska z dnia 24 września 2012 r. w sprawie poziomów niektórych substancji w powietrzu (Dz. U. z 2012 r., poz. 1032), w ocenie rocznej, dokonywanej pod kątem spełnienia kryteriów określonych w celu ochrony zdrowia, uwzględnia się: dwutlenek azotu, dwutlenek siarki, tlenek węgla, benzen, ozon, pył PM₁₀, pył PM_{2,5}, ołów, arsen, kadm, nikiel i benzo(a)piren; w celu ochrony roślin: dwutlenek siarki, tlenek azotu i ozon.

w powietrzu oraz porównanie wyników z określonymi w przepisach prawa³⁸ poziomami dopuszczalnymi³⁹, docelowymi⁴⁰ i poziomami celów długoterminowych⁴¹ wraz z terminami ich osiągnięcia, w zależności od rodzaju zanieczyszczenia. Oceny dokonuje się dla poszczególnych zanieczyszczeń, w układzie stref, w celu przekazania zarządowi województwa informacji na temat czystości powietrza w województwie i ewentualnej potrzeby podjęcia działań naprawczych dla stref ze stwierdzonymi przekroczeniami wartości normatywnych. Oceny wykonywane są w odniesieniu do obszaru strefy. Na obszarze województwa podkarpackiego są to: strefa miasto Rzeszów – jako miasto powyżej 100 tys. mieszkańców oraz strefa podkarpacka – pozostała część województwa⁴². Ocena poziomu substancji w powietrzu wykonywana jest corocznie i obejmuje sporządzenie klasyfikacji stref odrębnie dla każdego zanieczyszczenia. Jej wynikiem jest zaliczenie każdej ze stref do jednej z poniższych klas (dla wszystkich substancji podlegających ocenie):

- klasa A – jeżeli poziomy stężenie zanieczyszczeń w strefie nie przekraczają poziomów dopuszczalnych i docelowych;
- klasa B – jeżeli poziomy stężenie zanieczyszczeń w strefie przekraczają poziom dopuszczalny, lecz nie przekraczają poziomów dopuszczalnych powiększonych o margines tolerancji⁴³ (w przypadku gdy margines tolerancji jest określony dla danej substancji);
- klasa C – jeżeli poziomy stężenie zanieczyszczeń w strefie przekraczają poziom dopuszczalny, dopuszczalny powiększony o margines tolerancji oraz poziom docelowy;
- klasa D1 – jeżeli poziomy stężenie ozonu w strefie nie przekraczają poziomu celu długoterminowego;
- klasa D2 – jeżeli poziomy stężenie ozonu w strefie przekraczają poziom celu długoterminowego.

Zaliczenie strefy do danej klasy wiąże się z określonymi wymaganiami w zakresie działań na rzecz poprawy jakości powietrza (w przypadku, gdy nie są spełnione określone kryteria) lub na rzecz utrzymania tej jakości (jeżeli spełnia ona przyjęte standardy). Zakres działań obejmuje dla:

- klasy A – utrzymanie jakości powietrza na tym samym lub lepszym poziomie;
- klasy B – określenie obszarów przekroczeń poziomów dopuszczalnych, określenie przyczyn przekroczeń tych poziomów oraz podjęcie działań w celu zmniejszenia emisji substancji;

³⁸ W Rozporządzeniu jw., poziomy dopuszczalny ustalono dla dwutlenku siarki, dwutlenku azotu, tlenku węgla, benzenu, pyłu PM10 i pyłu PM2,5 oraz ołowiu, docelowe dla ozonu, metali: arsenu, kadmu, niklu w pyłach PM10 oraz benzo(a)pirenu, a poziomy cel długoterminowy dodatkowo dla ozonu.

³⁹ Poziom dopuszczalny to poziom substancji w powietrzu, który ma być osiągnięty w określonym terminie, po którym nie powinien być przekraczany, wg ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. *Prawo ochrony środowiska*. (t.j. Dz. U. z 2016 r., poz. 672)

⁴⁰ Poziom docelowy to poziom substancji w powietrzu, który ma być osiągnięty w określonym czasie za pomocą ekonomicznie uzasadnionych działań technicznych i technologicznych, wg ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. *Prawo ochrony środowiska*.

⁴¹ Poziom celu długoterminowego to poziom substancji w powietrzu, poniżej którego, zgodnie ze stanem współczesnej wiedzy, bezpośredni szkodliwy wpływ na zdrowie ludzi lub środowisko jest mało prawdopodobny; poziom ten ma być osiągnięty w długim okresie czasu, z wyjątkiem sytuacji, gdy nie może być osiągnięty za pomocą ekonomicznie uzasadnionych działań technicznych i technologicznych - wg ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. *Prawo ochrony środowiska*.

⁴² Wg Rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 2 sierpnia 2012 r. w sprawie stref, w których dokonuje się oceny jakości powietrza (Dz. U. z 2012 r., poz. 914).

⁴³ Margines tolerancji zgodnie z warunkami ustanowionymi w Dyrektywie 2008/50/WE w sprawie jakości powietrza i czystszej powietrza dla Europy oznacza się procentowo określoną część poziomu dopuszczalnego, o którą poziom ten może zostać przekroczony i który jest redukowany, aż do osiągnięcia 0% w ściśle określonym terminie. Wg stanu na koniec 2014 r. roku jedynym zanieczyszczeniem, dla którego w ocenie rocznej uwzględnia się margines tolerancji jest pył PM2,5, który ulega stopniowemu zmniejszaniu, aż do osiągnięcia 0% w dniu 1 stycznia 2015 r.

- klasy C – określenie obszarów przekroczeń poziomu dopuszczalnego, dopuszczalnego powiększonego o margines tolerancji (dla substancji dla których jest określony) i docelowego, a także opracowanie naprawczego programu ochrony powietrza (POP) dla danego zanieczyszczenia i obszarów w strefie;
- klasy D1 – brak wymogu prowadzenia działań naprawczych;
- klasy D2 – dążenie (za pomocą ekonomicznie uzasadnionych działań technicznych i technologicznych w ramach wojewódzkiego programu ochrony środowiska) do osiągnięcia poziomu celu długoterminowego do roku 2020.

Badania wykonywane w roku 2013⁴⁴ i w roku 2014⁴⁵ obejmowały w kryterium ochrony zdrowia ludzi: dwutlenek azotu, dwutlenek siarki, tlenek węgla, benzen, ozon, pył PM10, pył PM2,5 oraz zawartość w pyłe metali (ołów, arsen, kadm, nikiel) i węglowodoru – benzo(a)pirenu). W kryterium ochrony roślin ocenie podlegały stężenia w powietrzu: dwutlenku siarki, tlenku azotu i ozonu⁴⁶. Pomiary wykazały brak przekroczeń norm wszystkich zanieczyszczeń gazowych (dwutlenku azotu, dwutlenku siarki, tlenku węgla, benzenu, ozonu – dla poziomu docelowego) dla obydwu kryteriów oraz metali dla kryterium ochrony zdrowia.

Pod względem zanieczyszczenia tymi substancjami zarówno w roku 2013 jak i 2014, podobnie jak w latach poprzednich strefy miasta Rzeszów i podkarpacką zakwalifikowano do klasy A. Natomiast wyniki badań przeprowadzonych w roku 2013 i w roku 2014 wykazują, iż na terenie całego województwa nadal nie został osiągnięty poziom celu długoterminowego dla obydwu kryteriów, ustalony dla ozonu, co skutkuje zaliczeniem obydwu stref w roku 2013 i 2014, podobnie jak w latach poprzednich, do klasy D2.

Ponadto wyniki badań przeprowadzonych w roku 2013 oraz modelowania rozkładu stężeń zanieczyszczeń dla kryterium ochrony zdrowia wskazują na ponadnormatywne zanieczyszczenie pyłem PM10, PM2,5 i szczególnie wysokie benzo(a)pirenem, występujące w sezonie zimowym, co wskazuje na przeważający wpływ emisji niskiej. Strefa miasta Rzeszów oraz strefa podkarpacka w zakresie tych zanieczyszczeń w roku 2013 zostały zaliczone do klasy C. Wyznaczono również obszary występowania przekroczeń norm.

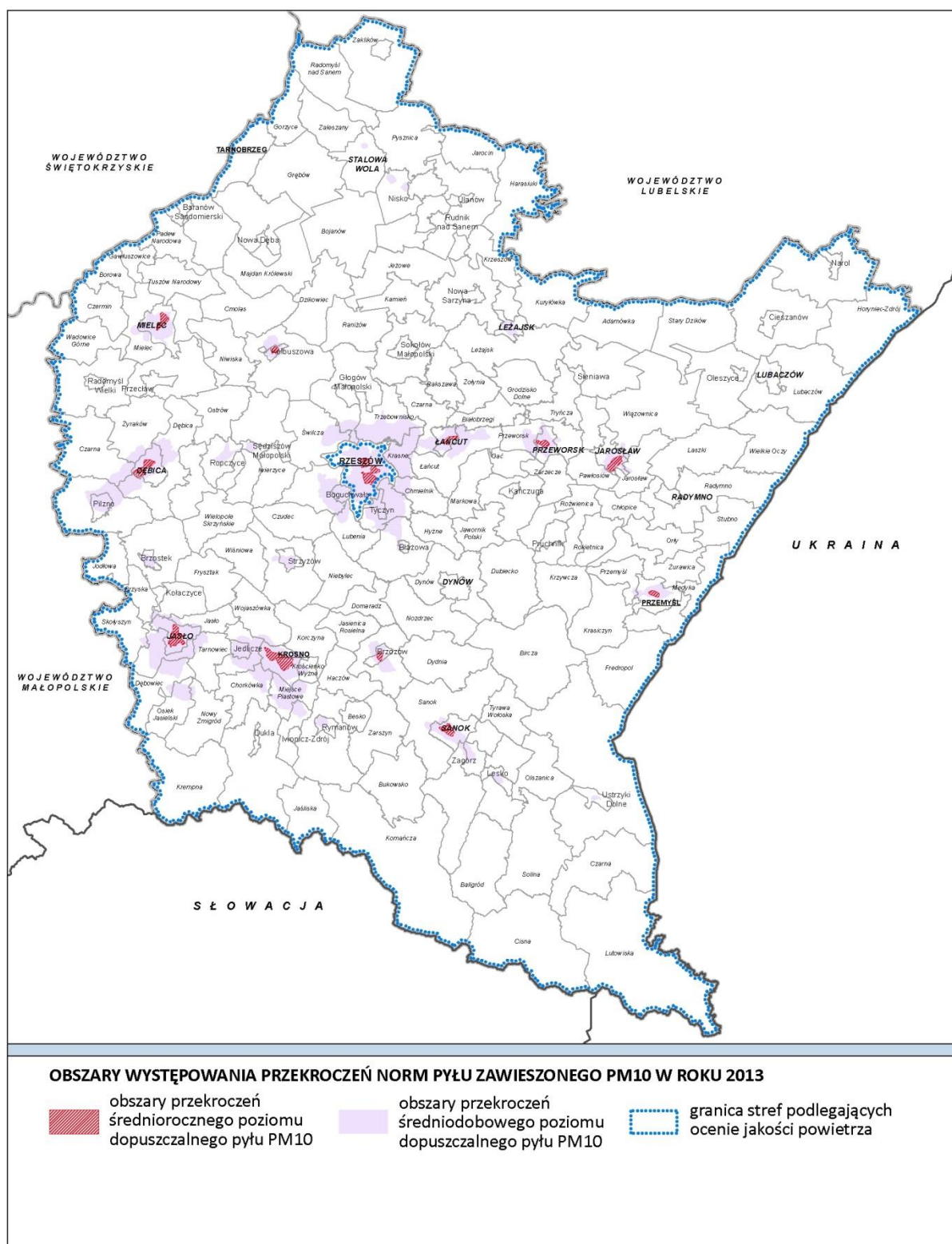
Obszary występowania przekroczeń norm pyłu PM10 w roku 2013 przedstawia rys. 12, a pyłu PM2,5 i benzo(a)pirenu – rys. 13.

⁴⁴ *Roczna ocena jakości powietrza w województwie podkarpackim za rok 2013*, WIOŚ Rzeszów, 2014.

⁴⁵ *Roczna ocena jakości powietrza w województwie podkarpackim za rok 2014*, WIOŚ Rzeszów, 2015.

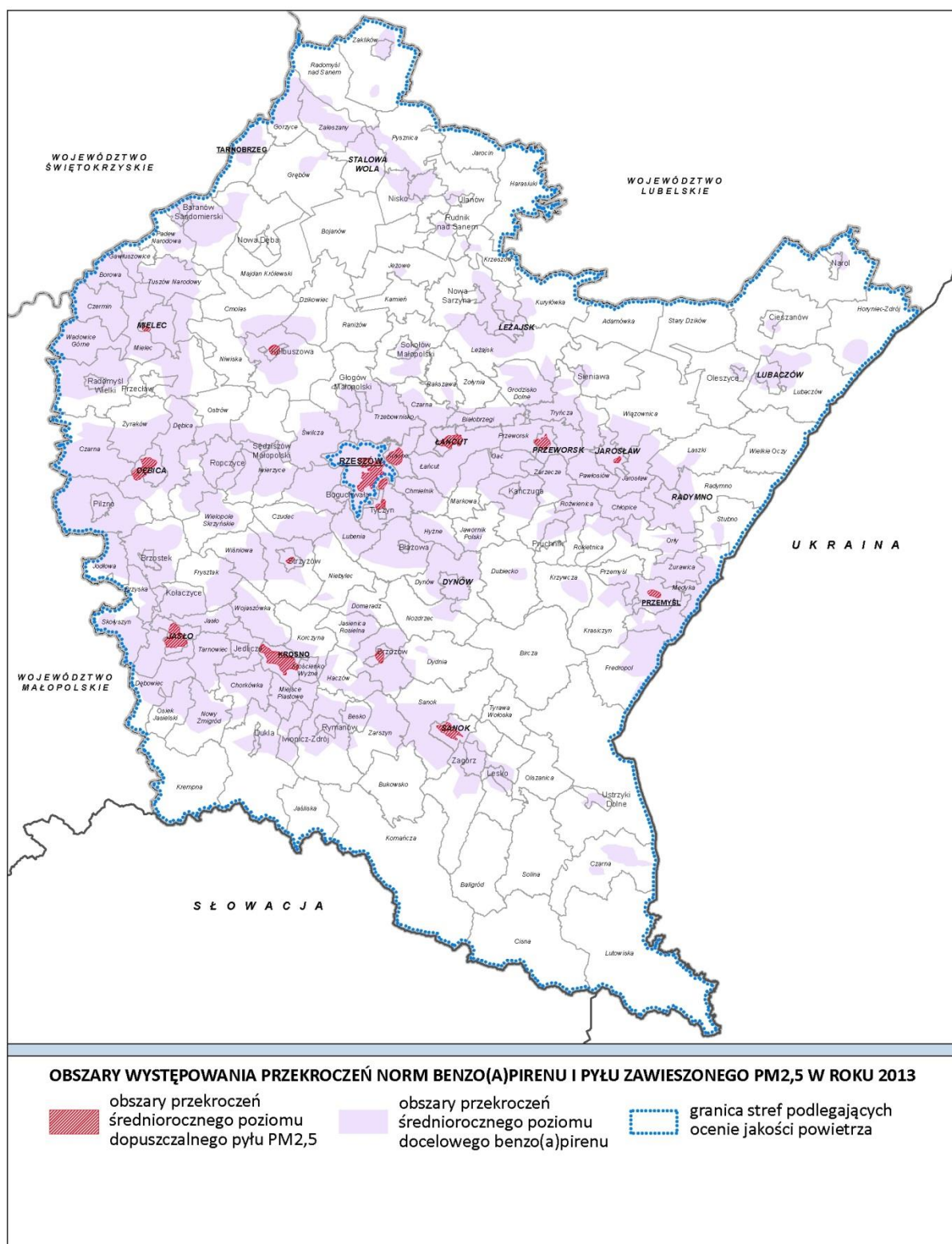
⁴⁶ Dla kryterium ochrony zdrowia ludzi oceny dokonano w układzie dwóch stref: strefy miasta Rzeszów i strefy podkarpackiej obejmującej pozostałą część województwa. Dla kryterium ochrony roślin strefę stanowi obszar województwa z wyłączeniem miasta Rzeszów.

Rys. 12. Obszary przekroczeń norm pyłu zawieszonego PM10 w roku 2013

Źródło: Opracowanie własne PBPP na podstawie „Rocznej oceny jakości powietrza w województwie podkarpackim za rok 2013”, WIOŚ Rzeszów, 2014 r.

Rys. 13. Obszary przekroczeń norm benzo(a)pirenu i pyłu zawieszonego PM_{2,5} w roku 2013

Źródło: Opracowanie własne PBPP na podstawie „Rocznej oceny jakości powietrza w województwie podkarpackim za rok 2013”, WIOŚ Rzeszów, 2014 r.

Wyniki oceny za rok 2013 dotyczące obszarów występowania przekroczeń są następujące:

- w zakresie dopuszczalnego stężenia średniorocznego pyłu PM₁₀ wytypowano 13 obszarów przekroczeń, obejmujących 0,3% powierzchni województwa, w tym 7% obszaru miasta Rzeszów;
- w zakresie dopuszczalnego stężenia średniodobowego pyłu PM₁₀ wytypowano 24 obszary przekroczeń, obejmujących 4,9% powierzchni województwa, w tym 63% obszaru miasta Rzeszów;
- w zakresie dopuszczalnego stężenia średniorocznego pyłu PM_{2,5} wytypowano 17 obszarów przekroczeń, obejmujących 0,6% powierzchni województwa, w tym 15% obszaru miasta Rzeszów;
- w zakresie docelowego stężenia średniorocznego benzo(a)pirenu wytypowano 27 obszarów przekroczeń, obejmujących 36% powierzchni województwa, w tym 100% obszaru miasta Rzeszów.

Przekroczenia odnotowano głównie na obszarach intensywnej urbanizacji i stałego pobytu ludzi, co oznacza, iż na oddziaływanie zanieczyszczeń narażony jest istotny odsetek mieszkańców, szczególnie mieszkańców Rzeszowa.

Wyniki oceny wykonanej dla roku 2013 obligują zarząd województwa do opracowania naprawczych Programów Ochrony Powietrza (nPOP)⁴⁷ w zakresie wymienionych zanieczyszczeń dla obydwu stref: strefy miasta Rzeszów i strefy podkarpackiej. Ponieważ taki stan zanieczyszczenia powietrza został stwierdzony już w latach poprzednich⁴⁸, nPOP zostały opracowane i uchwalone przez Sejmik Województwa Podkarpackiego i aktualnie podlegają realizacji. Programy ochrony powietrza aktualnie obowiązujące na terenie województwa zostały szerzej omówione w dalszej części opracowania.

W ocenie wykonanej za rok 2014⁴⁹, strefę podkarpacką i strefę miasta Rzeszów w zakresie zanieczyszczenia pyłem PM_{2,5}, benzo(a)pirenem oraz w końcowej klasyfikacji pyłem PM₁₀ (norma średnioroczna i średniodobowa, gdzie decyduje gorszy wynik), zaliczono do klasy C. Natomiast w zakresie samej normy rocznej pyłu PM₁₀, strefę miasta Rzeszów zaliczono do klasy A. Należy zauważyć, iż wyniki pomiarów, pomimo zmierzonych stosunkowo wysokich poziomów tych substancji w powietrzu, nie wykazały przekroczeń normy średniorocznej ustalonej dla pyłu PM_{2,5} i pyłu PM₁₀ na terenie całego województwa. Wykonane pomiary wykazały natomiast przekroczenia normy średniodobowej (liczby przekroczeń dobowych) pyłu PM₁₀ i nadal wysokie przekroczenia normy ustalonej dla benzo(a)pirenu. Przedstawioną wyżej klasyfikację stref oraz wytypowane obszary przekroczeń za rok 2014 sporządzono w oparciu o wyniki modelowania rozkładu stężeń problemowych zanieczyszczeń⁵⁰.

⁴⁷ Zgodnie z art. 91 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. *Prawo ochrony środowiska* (t.j. Dz. U. z 2016 r., poz. 672).

⁴⁸ *Ocena roczna jakości powietrza w województwie podkarpackim w latach 2010 – 2012*, WIOŚ Rzeszów.

⁴⁹ *Roczna ocena jakości powietrza w województwie podkarpackim za rok 2014*. WIOŚ Rzeszów 2015.

⁵⁰ *Modelowanie jakości powietrza w województwie podkarpackim dla 2014 roku na potrzeby oceny jakości powietrza* – praca wykonana na zlecenie WIOŚ w Rzeszowie przez Biuro Studiów i Pomiarów Proekologicznych "EKOMETRIA" Sp. z o.o., marzec 2015.

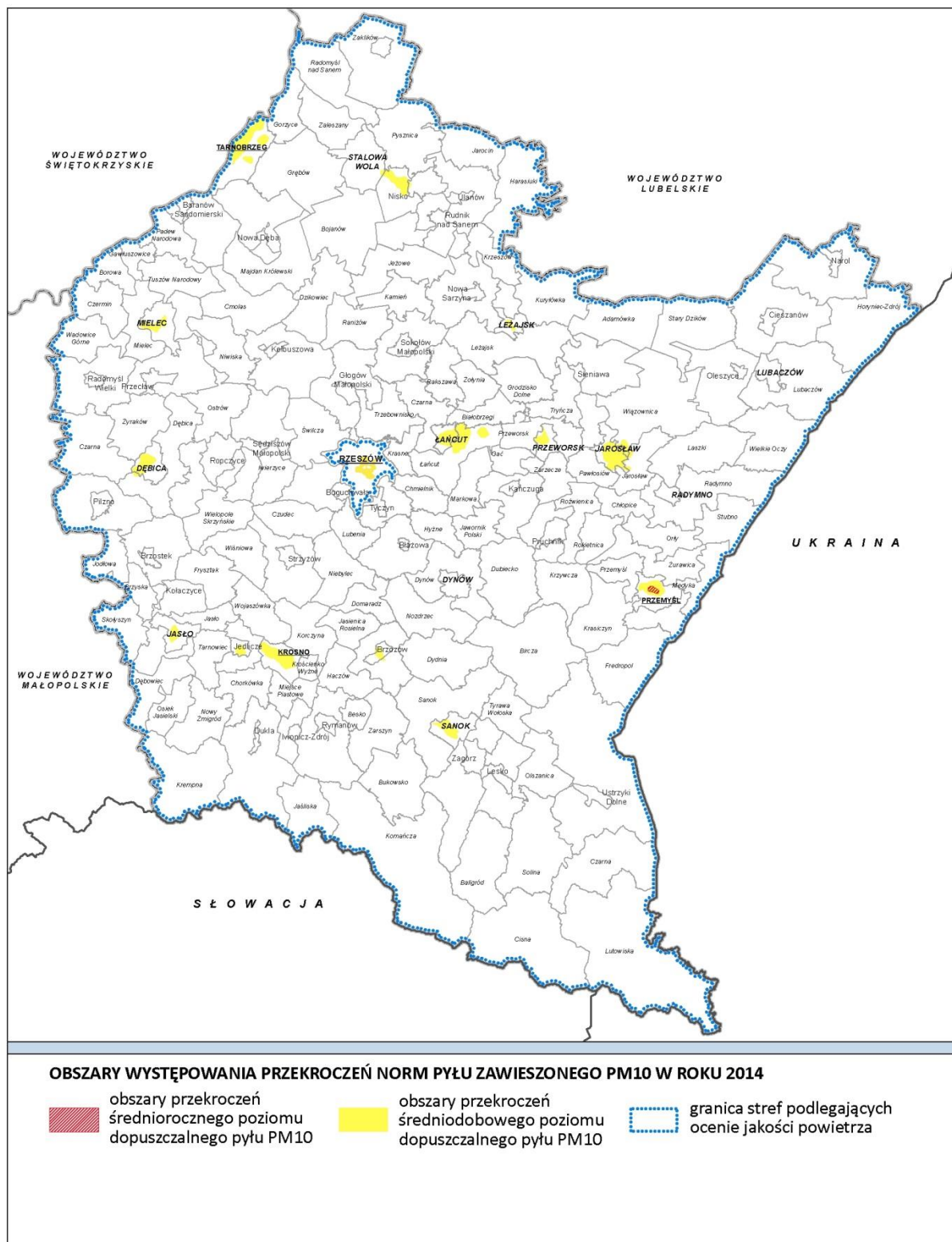
Ocena za rok 2014, pomimo utrzymywania się ponadnormatywnego zanieczyszczenia pyłami i benzo(a)pirenem, wykazała korzystną zmianę w stosunku do roku 2013 i lat poprzednich, polegającą na zdecydowanym zmniejszeniu się obszarów występowania przekroczeń problemowych zanieczyszczeń, a mianowicie:

- w zakresie dopuszczalnego stężenia średniorocznego pyłu PM₁₀ wytypowano 1 obszar przekroczeń na terenie miasta Przemyśl, obejmujący swym zasięgiem 2 km² (0,01% powierzchni województwa);
- w zakresie dopuszczalnego stężenia średniodobowego pyłu PM₁₀ wytypowano 18 obszarów przekroczeń obejmujących 1% powierzchni województwa, w tym 9,82% obszaru miasta Rzeszów;
- w zakresie dopuszczalnego stężenia średniorocznego pyłu PM_{2,5} wytypowano 4 obszary przekroczeń, obejmujące 0,07% powierzchni województwa, w tym 2,05% obszaru miasta Rzeszów;
- w zakresie docelowego stężenia średniorocznego benzo(a)pirenu wytypowano 20 obszarów przekroczeń, obejmujących 6,4% powierzchni województwa, w tym 88,88% obszaru miasta Rzeszów.

Zmniejszenie się obszarów występowania przekroczeń wymienionych zanieczyszczeń w roku 2014 może po części wynikać z realizacji inwestycji na rzecz poprawy jakości powietrza. Jednak zdecydowanie większe znaczenie przypisuje się okresowo korzystnym warunkom meteorologicznym, a przede wszystkim stosunkowo wysokim temperaturom w sezonie zimowym, sprzyjającym ograniczeniu emisji zanieczyszczeń ze spalania na cele grzewcze. Rok 2014 był również korzystny pod względem rozprzestrzeniania się zanieczyszczeń (lepsze przewietrzanie, mała ilość okresów z warunkami inwersyjnymi).

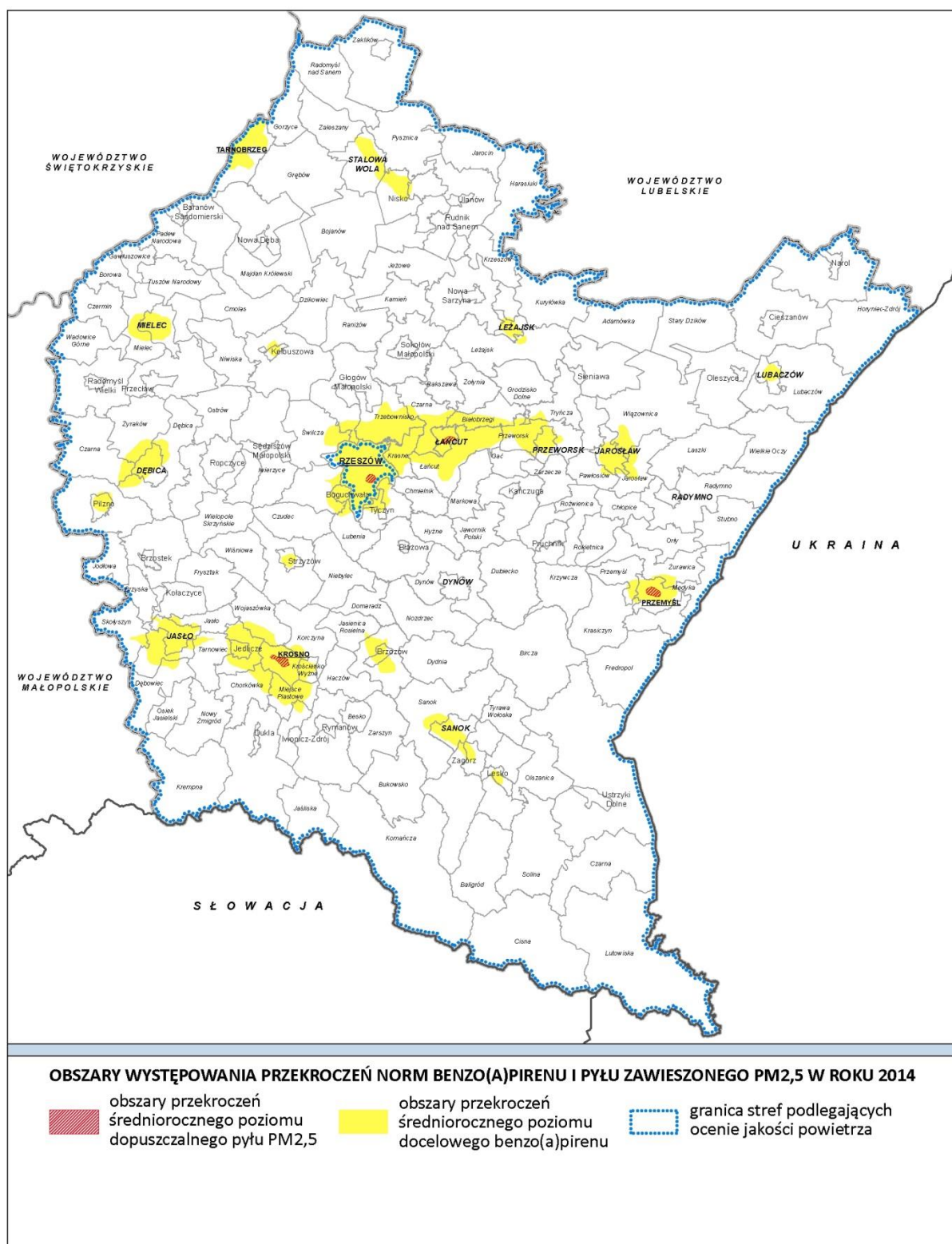
Obszary występowania przekroczeń norm pyłu PM₁₀ w roku 2014 przedstawia rys. 14, a pyłu PM_{2,5} i benzo(a)pirenu – rys. 15.

Rys. 14. Obszary przekroczeń norm pyłu zawieszonego PM10 w roku 2014

Źródło: Opracowanie własne PBPP na podstawie „Rocznej oceny jakości powietrza w województwie podkarpackim za rok 2014”, WIOŚ Rzeszów, 2015 r.

Rys.15. Obszary przekroczeń norm benzo(a)pirenu i pyłu zawieszonego PM_{2,5} w roku 2014

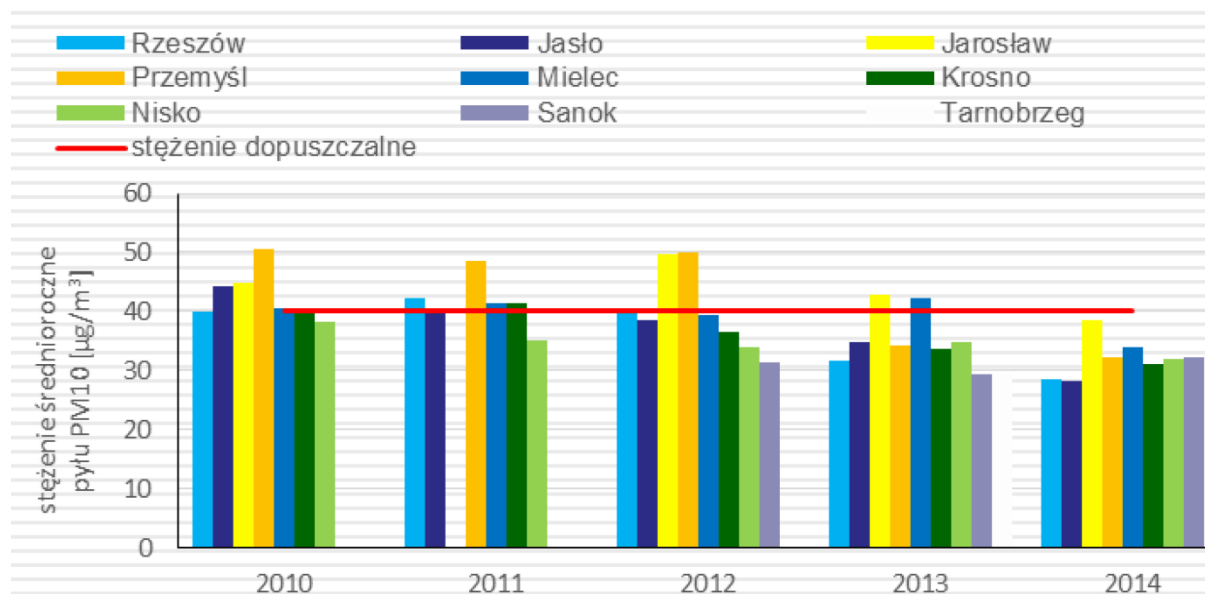

Źródło: Opracowanie własne PBPP na podstawie „Rocznej oceny jakości powietrza w województwie podkarpackim za rok 2014”, WIOŚ Rzeszów, 2015

Warunki meteorologiczne występujące w danym roku mają bardzo istotny wpływ na jakość powietrza, stąd należy brać pod uwagę możliwość zwiększenia się w kolejnych latach obszarów z ponadnormatywnymi zanieczyszczeniami problemowymi powietrza.

Generalnie na przestrzeni lat 2010-2014 na terenie województwa odnotowuje się tendencję spadku stwierdzanych pomiarami poziomów zanieczyszczeń problemowych, co obrazują poniższe diagramy (wykres 10, wykres 11, wykres 12, wykres 13.).

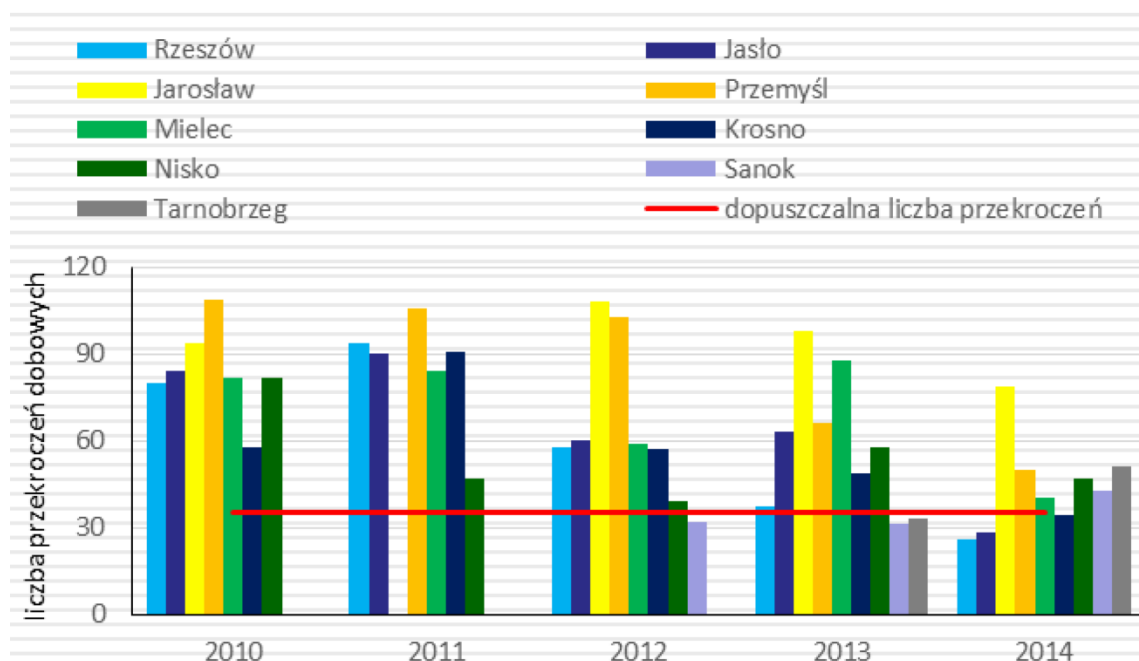
Wykres 10. Wyniki monitoringu powietrza w latach 2010-2014 – stężenia średnioroczne pyłu PM10

Źródło: „Funkcja Inspekcji Ochrony Środowiska w ochronie powietrza – wyniki badań dla województwa podkarpackiego”. WIOŚ Rzeszów, maj 2015 r.

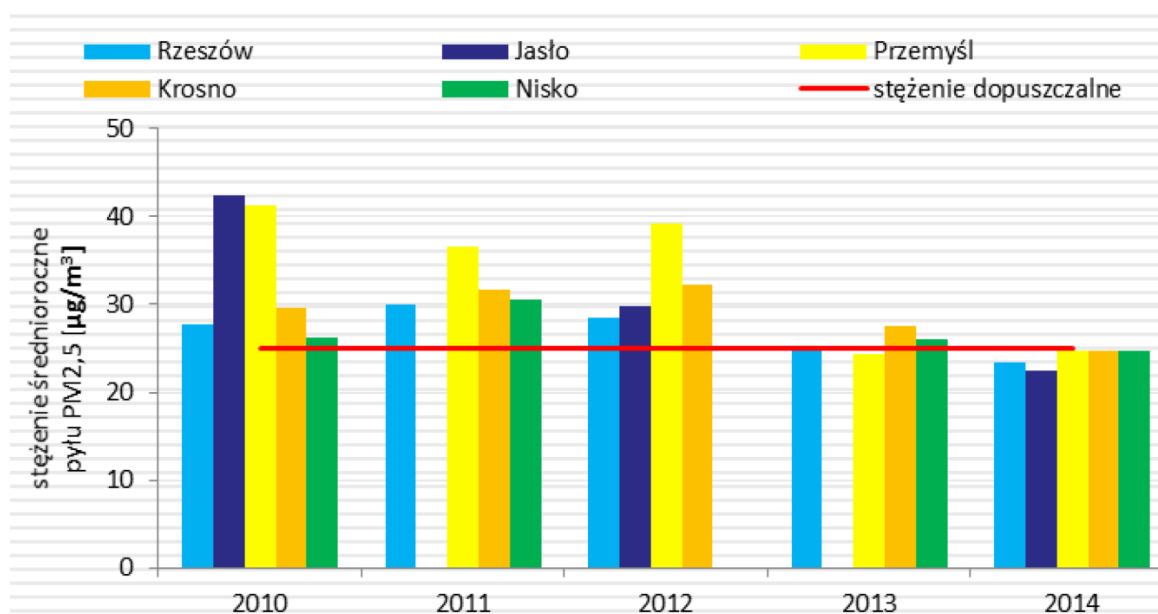
Zanieczyszczenie powietrza na obszarze województwa kształtuje się pod wpływem emisji antropogenicznej, pochodzącej przede wszystkim z procesów spalania paliw. Antropogenicznymi źródłami emisji zanieczyszczeń powietrza są: źródła punktowe – tzw. emisja punktowa, tj. procesy energetycznego spalania paliw w sektorze produkcji energii i przemyśle oraz przemysłowe procesy technologiczne, transport – tzw. emisja liniowa (komunikacyjna) oraz sektor komunalno-bytowy – tzw. emisja powierzchniowa pochodząca z indywidualnego i komunalnego ogrzewnictwa. Ponadto, na emisję powierzchniową, lecz przy zdecydowanie mniejszym jej udziale, składa się emisja z rolnictwa.

Wykres 11. Wyniki monitoringu powietrza w latach 2010-2014 – liczba przekroczeń średniodobowych pyłu PM10

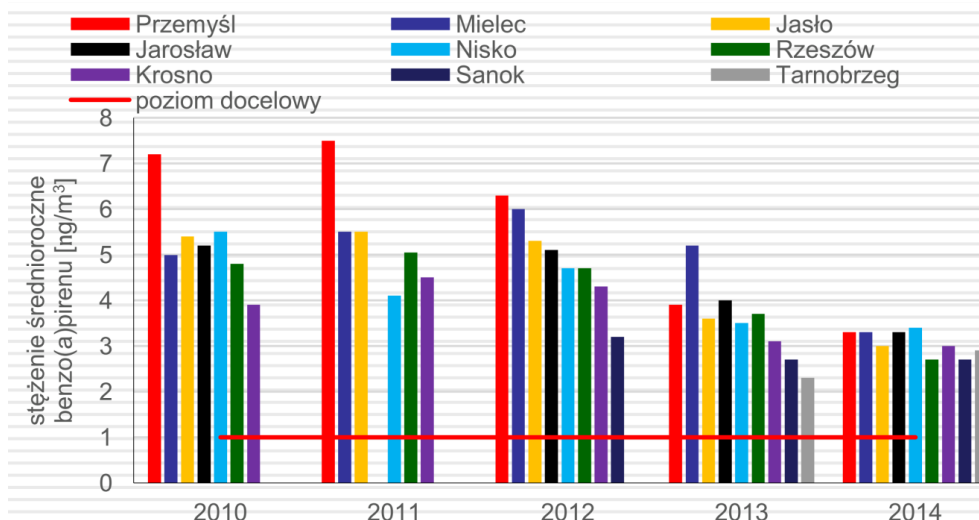

Źródło: „Funkcja Inspekcji Ochrony Środowiska w ochronie powietrza – wyniki badań dla województwa podkarpackiego”, WIOŚ Rzeszów, maj 2015 r.

Wykres 12. Wyniki monitoringu powietrza w latach 2010-2014 – stężenia średnioroczne pyłu PM2,5

Źródło: „Funkcja Inspekcji Ochrony Środowiska w ochronie powietrza – wyniki badań dla województwa podkarpackiego”, WIOŚ Rzeszów, maj 2015 r.

Wykres 13. Wyniki monitoringu powietrza w latach 2010-2014 – stężenia średnioroczne benzo(a)pirenu

Źródło: „Funkcja Inspekcji Ochrony Środowiska w ochronie powietrza – wyniki badań dla województwa podkarpackiego”, WIOŚ Rzeszów, maj 2015 r.

W tab.7. zestawiono wielkości całkowitej emisji zanieczyszczeń, w tym zanieczyszczeń problemowych z terenu województwa podkarpackiego w latach 2013-2014 oraz w roku 2011 (rok bazowy POŚ WP 2012-2015).

Tab. 7. Zestawienie wielkości emisji pyłów i głównych zanieczyszczeń gazowych z terenu województwa podkarpackiego w roku 2011, 2013 i 2014*

Rodzaj emisji wg źródeł	Pył PM10		Pył PM2,5		Benzo(a)piren B(a)P		Dwutlenek siarki (SO ₂)		Dwutlenek azotu (NO ₂)	
	emisja [Mg/rok]	% sumy emisji	emisja [Mg/rok]	% sumy emisji	emisja [kg/rok]	% sumy emisji	emisja [Mg/rok]	% sumy emisji	emisja [Mg/rok]	% sumy emisji
1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.	11.
2011										
Punktowa	4514,04	11,00	2479,14	11,52	39,29	0,64	27198,44	69,14	14856,94	39,73
Liniowa	6345,63	15,48	1517,43	7,04	131,52	2,16	1176,85	2,99	16398,87	43,84
Powierzchniowa	28262,81	68,94	17171,72	79,98	5922,86	97,20	10965,45	27,87	6143,36	16,43
Rolnictwo	1881,39	4,58	355,34	1,64	-	-	-	-	-	-
Suma emisji	41003,87	100	21523,63	100	6093,67	100	39340,74	100	37399,17	100
2013										
Punktowa	4497,19	11,03	2473,16	9,33	39,31	1,10	27198,44	69,41	14856,94	39,29
Liniowa	6388,17	15,68	1527,60	5,76	121,57	3,53	1230,15	3,13	16938,35	44,78
Powierzchniowa	27978,32	68,66	22168,45	83,57	3382,82	95,37	10757,37	27,46	6026,65	15,93
Rolnictwo	1881,39	4,63	355,34	1,34	-	-	-	-	-	-
Suma emisji	40745,07	100	26524,55	100	3543,70	100	39185,96	100	37821,94	100
2014										
Punktowa	3350,90	8,16	1767,90	6,54	5,2	0,14	19157,00	59,06	12043,30	33,08
Liniowa	6618,20	16,12	1582,60	5,86	125,90	3,45	1274,40	3,92	17548,10	48,21

Powierzchniowa	29427,80	71,70	23264,10	86,12	3522,30	96,41	12015,00	37,02	6814,60	18,71
Rolnictwo	1650,20	4,02	399,90	1,48	-	-	-	-	-	-
Suma emisji	41047,10	100	27014,50	100	3653,40	100	32446,40	100	36406,0	100

* brak danych dla roku 2012

Źródło: Opracowanie własne PBPP na podstawie danych z pochodzących inwentaryzacji emisji za rok 2011 sporządzonej na potrzeby opracowania Programów Ochrony Powietrza, Urząd Marszałkowski Województwa Podkarpackiego oraz opracowania "Modelowanie jakości powietrza w województwie podkarpackim dla 2013 roku na potrzeby oceny jakości powietrza", Biuro Studiów i Pomiarów Proekologicznych "EKOMETRIA" Sp. z o. o. na zlecenie WIOŚ w Rzeszowie, marzec 2015 r.

Sumaryczne wielkości emisji zanieczyszczeń problemowych tj. pyłów PM₁₀ i PM_{2,5} oraz benzo(a)pirenu w roku 2014 zwiększyły się w stosunku do roku 2013 o kilka procent, głównie w efekcie kilkuprocentowego wzrostu emisji pochodzącej ze źródeł powierzchniowych sektora komunalno-bytowego. Stąd wyraźną poprawę warunków aerosanitarnych, stwierdzoną w ocenie jakości powietrza za rok 2014, należy przypisać warunkom meteorologicznym (dobre przewietrzanie wynikające z dużej liczby dni wietrznych, mała ilość okresów z warunkami inwersyjnymi).

W stosunku do roku 2011⁵¹ znacznemu ograniczeniu uległa sumaryczna wielkość emisji benzo(a)pirenu (ok. 40%), przede wszystkim za sprawą ograniczenia emisji powierzchniowej z sektora komunalno-bytowego (ok. 40,5%). Sumaryczna wielkość emisji pyłu PM₁₀ utrzymała się na zbliżonym poziomie, jednak przy niewielkim wzroście (ok. 4%) emisji powierzchniowej. Odnotowano istotny wzrost sumarycznej emisji pyłu PM_{2,5} spowodowany zwiększeniem się emisji powierzchniowej (ok. 35,4%).

2.6.2. Programy ochrony powietrza

Naprawcze Programy Ochrony Powietrza stanowią jedno z narzędzi służących poprawie jakości powietrza. Obowiązek określania w drodze uchwały nPOP od roku 2008 spoczywa na samorządzie województwa⁵². Obszary (strefy), dla których wymagane jest opracowanie nPOP określone są na podstawie corocznych ocen jakości powietrza, sporządzanych przez Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Rzeszowie.

W związku z wynikami rocznych ocen jakości powietrza w latach 2011-2012, w roku 2013, uchwalono trzy nPOP, tj.:

- Program ochrony powietrza dla strefy podkarpackiej z uwagi na stwierdzone przekroczenie poziomu dopuszczalnego pyłu zawieszonego PM₁₀, poziomu dopuszczalnego pyłu zawieszonego PM_{2,5} oraz poziomu docelowego benzo(a)pirenu wraz z Planem Działań Krótkoterminowych – uchwała nr XXXIII/608/13 Sejmiku Województwa Podkarpackiego z dnia 29 kwietnia 2013 roku;

⁵¹ Rok bazowy przyjęty w POŚ WP.

⁵² Art. 91 ust.1 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska (t.j. Dz. U. z 2016 r., poz. 672).

- *Program ochrony powietrza dla strefy miasto Rzeszów z uwagi na stwierdzone przekroczenie poziomu docelowego benzo(a)pirenu wraz z Planem Działań Krótkoterminowych* – uchwała nr XXXIII/609/13 Sejmiku Województwa Podkarpackiego z dnia 29 kwietnia 2013 roku;
- *Program ochrony powietrza dla strefy miasto Rzeszów z uwagi na stwierdzone przekroczenie poziomów dopuszczalnych pyłu zawieszonego PM₁₀ i pyłu zawieszonego PM_{2,5} wraz z Planem Działań Krótkoterminowych* – uchwała nr XL/802/13 Sejmiku Województwa Podkarpackiego z dnia 29 listopada 2013 roku.

2.6.2.1. Program Ochrony Powietrza dla strefy miasto Rzeszów z uwagi na stwierdzone przekroczenie poziomu docelowego benzo(a)pirenu

Program Ochrony Powietrza (POP) dla strefy miasto Rzeszów opracowany został w związku z przekroczeniem poziomu docelowego benzo(a)pirenu w pyłe zawieszonym PM₁₀, który to poziom miał być osiągnięty do roku 2013. POP został przyjęty uchwałą Sejmiku Województwa Podkarpackiego nr XXXIII/609/13 z dnia 29 kwietnia 2013 roku. Obowiązek opracowania nPOP powstał na podstawie wyników pomiarów i zaliczenia strefy do klasy C, w ocenie jakości powietrza przeprowadzonej przez Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Rzeszowie za rok 2011. Pomierzone stężenia roczne (na jednym stanowisku) przekraczały poziom docelowy o 405%, przy czym były bardzo wysokie w sezonie zimowym, a w sezonie letnim bardzo niskie i mieściły się w określonej wartości kryterialnej. Taki rozkład stężeń wskazuje na przeważający udział sektora komunalno-bytowego (ogrzewnictwo indywidualne) w emisji łącznej benzo(a)pirenu do powietrza.

W POP oszacowano wielkość emisji napływowej, pochodzącej z pasa 30 km wokół miasta oraz wielkość emisji pochodzącej z terenu strefy. Największy udział w bilansie emisji posiada emisja napływowa powierzchniowa (związana z ogrzewaniem indywidualnym w miejscowościach położonych wokół miasta) – ok. 85% oraz emisja powierzchniowa (związana z indywidualnym ogrzewaniem mieszkań w Rzeszowie) – ok. 12,9 %. Ponadto wykonano obliczenia rozkładów stężeń benzo(a)pirenu przy zastosowaniu metody modelowania (rys. 16). Wyniki wskazują, iż stężenia ponadnormatywne występują na niemal całym obszarze miasta (ok. 93,5% obszaru miasta), z wyłączeniem niewielkiego obszaru na południowym krańcu i stanowią zagrożenie dla blisko 100% mieszkańców. Najwyższe stężenia występują na obszarze Śródmieścia.

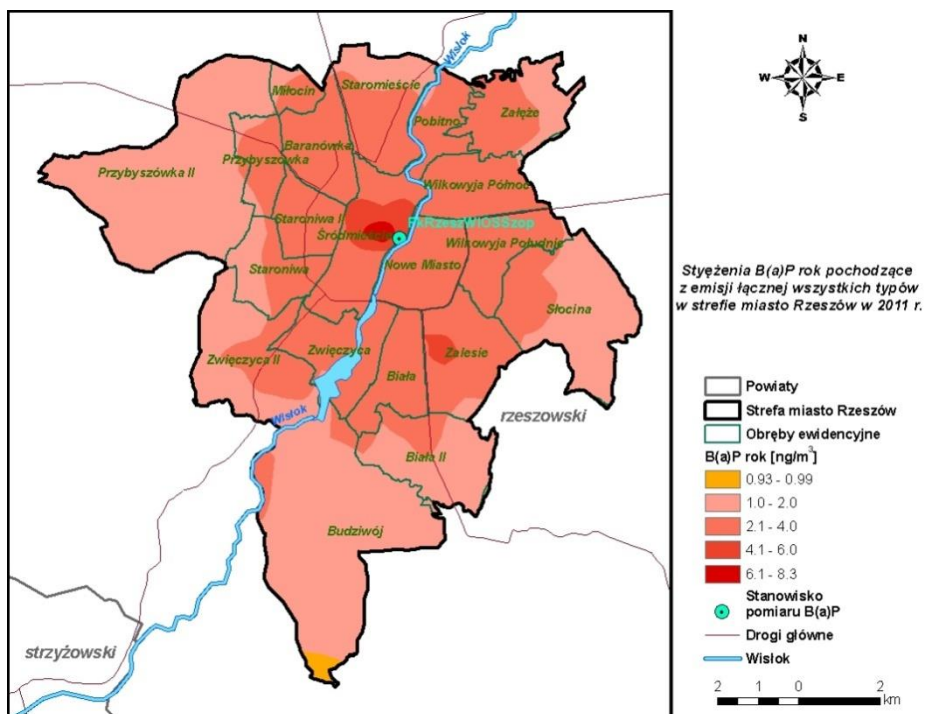
W POP zostały określone działania naprawcze niezbędne i możliwe do realizacji, jednak przy założeniu, iż będą wprowadzane stopniowo i w miarę możliwości finansowych i technicznych, zarówno samorządów terytorialnych jak i osób fizycznych. Do najistotniejszych działań naprawczych, mających na celu przywrócenie standardów jakości powietrza w zakresie stężeń benzo(a)pirenu, zaliczono:

- opracowanie i wdrożenie Programu Ograniczania Niskiej Emisji, obejmującego podłączenie do sieci ciepłej lub wymianę na ogrzewanie elektryczne ok. 90 tys. m² lokali ogrzewanych źródłami na paliwa stałe w zabudowie wielorodzinnej i 7 tys. m² w zabudowie jednorodzinnej w centrum oraz likwidację źródeł na paliwa stałe z wymianą na gazowe, olejowe lub elektryczne poza centrum;

- działania edukacyjne, mające na celu informowanie o szkodliwości spalania odpadów i korzyściach płynących z podłączenia do sieci scentralizowanych źródeł ciepła i termomodernizacji;
- stosowanie odpowiednich zapisów w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego, dotyczących m.in. układu zabudowy zapewniającej przewietrzanie miasta, wprowadzania zieleni izolacyjnej oraz zakazu stosowania paliw stałych w obrębie projektowanej zabudowy.

W POP oszacowano koszty jego realizacji na kwotę ok. 55,3 mln PLN. Termin realizacji ustalono na 31.12.2022 roku.

Rys. 16. Stężenia benzo(a)pirenu o okresie uśredniania wyników - rok* w Rzeszowie pochodzące z łącznej emisji wszystkich typów w 2011 roku

*Średnioroczny poziom docelowy dla benzo(a)pirenu wynosi 1 ng/m³.

Źródło: Program Ochrony Powietrza dla strefy miasta Rzeszów z uwagi na stwierdzone przekroczenie poziomu docelowego benzo(a)pirenu wraz z Planem działań Krótkoterminowych, 2013 r.

2.6.2.2. Program Ochrony Powietrza dla strefy podkarpackiej z uwagi na stwierdzone przekroczenie poziomu dopuszczalnego pyłu zawieszonego PM10, poziomu dopuszczalnego pyłu zawieszonego PM2,5 oraz poziomu docelowego benzo(a)pirenu

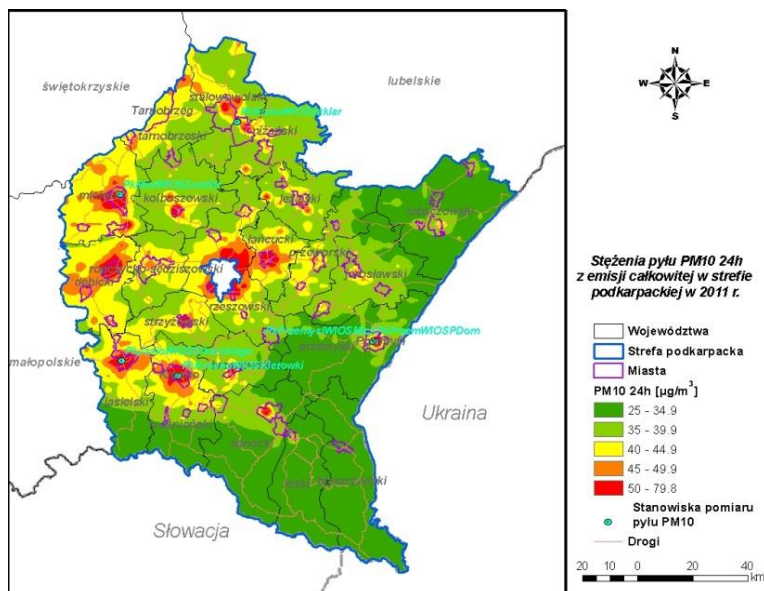
Program Ochrony Powietrza dla strefy podkarpackiej opracowany został w związku z przekroczeniem standardów jakości powietrza w zakresie poziomu dopuszczalnego pyłu PM10 i PM2,5 oraz docelowego poziomu benzo(a)pirenu w pyłe zawieszonym PM10. POP został przyjęty uchwałą Sejmiku Województwa Podkarpackiego nr XXXIII/608/13 z dnia 29 kwietnia 2013 roku.

Obowiązek opracowania nPOP powstał na podstawie wyników pomiarów i zaliczenia strefy do klasy C w ocenie jakości powietrza przeprowadzonej przez Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Rzeszowie za rok 2011. Zmierzone punktowo (na 6 stanowiskach pomiarowych) średnie stężenia roczne pyłu PM10, pyłu PM2,5 i benzo(a)pirenu przekraczały poziomy dopuszczalne, dopuszczalne powiększone o margines tolerancji (pył PM2,5) i docelowe na terenie miast: Jasło, Krosno, Mielec, Nisko i Przemyśl. Analogicznie na tych samych obszarach liczba dni z przekroczeniami normy dobowej ustalonej dla pyłu PM10 znacznie przewyższała dopuszczalną ilość. Analiza rocznego rozkładu stężeń wykazała bardzo wysokie stężenia tych zanieczyszczeń w sezonie zimowym, co wskazuje na przeważający udział sektora komunalno-bytowego (ogrzewnictwo indywidualne) w emisji łącznej zanieczyszczeń do powietrza.

W POP oszacowano wielkość emisji napływowej, pochodzącej z pasa 30 km wokół strefy oraz wielkość emisji pochodzącej z terenu strefy. Ponadto oszacowano wielkość emisji napływowej z punktowych wysokich źródeł spalania położonych poza pasem 30 km od strefy, której udział kształtuje się na bardzo niskim poziomie – dla pyłu PM10 i PM2,5 nie przekracza 1% ogólnej wielkości emisji, a dla benzo(a)pirenu jest znikomy. W bilansie łącznej emisji pyłu PM10 największy udział przypada na powierzchniową emisję z terenu strefy, związaną z ogrzewaniem (39%). Znacznie mniejszy jest udział innych emisji z terenu tj. liniowej (8%), punktowej (6%), pochodzącej z rolnictwa (3%). W emisji napływowej również przeważający jest udział emisji powierzchniowej (29%) i znacznie mniejszy udział innych emisji – liniowej (6%), punktowej (5%) i z rolnictwa (3%). W bilansie łącznej emisji pyłu PM2,5 największy udział posiada emisja powierzchniowa z terenu strefy (47%), a dużo mniejszy emisja liniowa (4%), punktowa (7%) i z rolnictwa (1%). Również w emisji napływowej emisja powierzchniowa miała największy udział (32%), a znacznie mniejszy emisja liniowa (3%), punktowa (4%) oraz emisja z rolnictwa (1%). W bilansie łącznej emisji benzo(a)pirenu zdecydowanie największy udział posiada emisja powierzchniowa z terenu strefy (70%), a mniejsze emisja liniowa (1,5%) i punktowa (0,5%). Udział emisji napływowej powierzchniowej wynosił 26%, natomiast emisji liniowej był znikomy (1%).

W POP wykonano obliczenia rozkładów stężeń pyłu PM10 i PM2,5 oraz benzo(a)pirenu na obszarze strefy, przy zastosowaniu metody modelowania (rys. 17 – rys. 20).

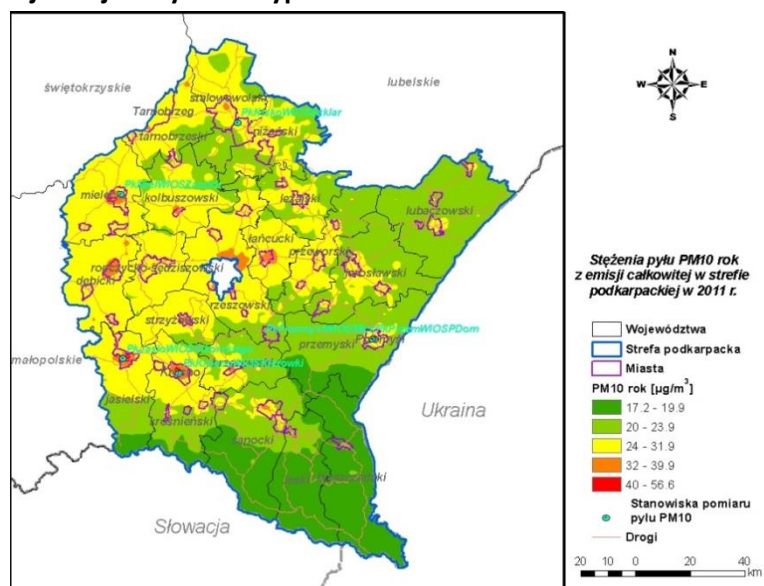
Rys. 17. Stężenia pyłu PM₁₀ o okresie uśredniania wyników 24h* w strefie podkarpackiej pochodzące z łącznej emisji wszystkich typów w 2011 roku

*Poziom dopuszczalny dla pyłu PM₁₀ w okresie uśredniania wyników pomiarów 24h wynosi 50 µg/m³, częstość dopuszczalna przekraczania w ciągu – 35 dni.

Źródło: Program ochrony powietrza dla strefy podkarpackiej z uwagi na stwierdzone przekroczenie dopuszczalnego pyłu zawieszonego PM₁₀, poziomu dopuszczalnego pyłu zawieszonego PM_{2,5} oraz poziomu docelowego benzo(a)pirenu wraz z Planem Działań Krótkoterminowych, 2013 r.

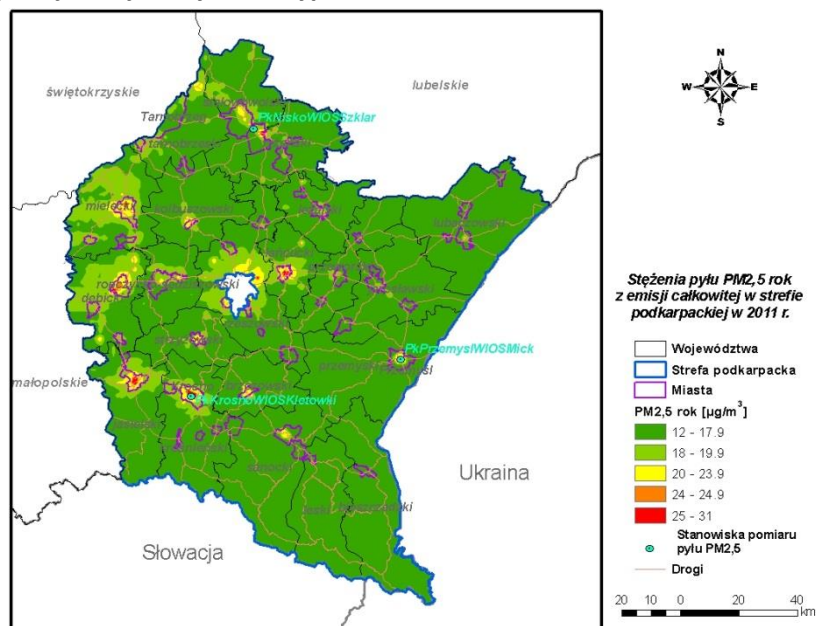
Rys.18. Stężenia pyłu PM₁₀ o okresie uśredniania wyników - rok* w strefie podkarpackiej pochodzące z łącznej emisji wszystkich typów w 2011 roku

*Średnioroczny poziom dopuszczalny dla pyłu PM₁₀ wynosi 40 µg/m³.

Źródło: Program ochrony powietrza dla strefy podkarpackiej z uwagi na stwierdzone przekroczenie dopuszczalnego pyłu zawieszonego PM₁₀, poziomu dopuszczalnego pyłu zawieszonego PM_{2,5} oraz poziomu docelowego benzo(a)pirenu wraz z Planem Działań Krótkoterminowych, 2013 r.

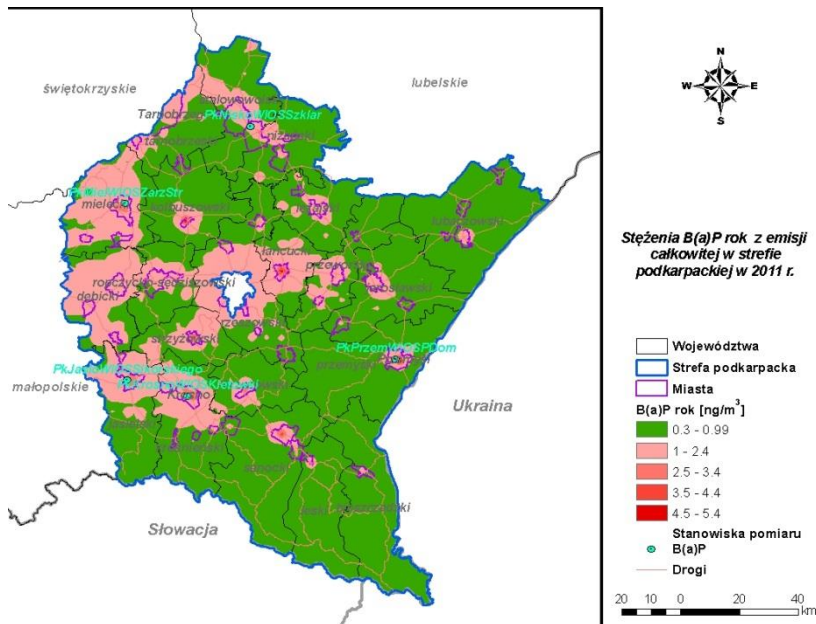
Rys.19. Stężenia pyłu PM_{2,5} o okresie uśredniania wyników - rok* w strefie podkarpackiej pochodzące z łącznej emisji wszystkich typów w 2011 roku

* Średnioroczny poziom dopuszczalny dla pyłu PM_{2,5} wynosi $25 \mu\text{g}/\text{m}^3$ do osiągnięcia do roku 2015 oraz $20 \mu\text{g}/\text{m}^3$ do 2020 roku. Do roku 2015 poziom dopuszczalny może być powiększony o margines tolerancji i dla roku 2011 wynosi łącznie z marginesem tolerancji $28 \mu\text{g}/\text{m}^3$.

Źródło: Program ochrony powietrza dla strefy podkarpackiej z uwagi na stwierdzone przekroczenie dopuszczalnego pyłu zawieszonego PM₁₀, poziomu dopuszczalnego pyłu zawieszonego PM_{2,5} oraz poziomu docelowego benzo(a)pirenu wraz z Planem Działań Krótkoterminowych, 2013 r.

Rys. 20. Stężenia benzo(a)pirenu o okresie uśredniania wyników - rok* w strefie podkarpackiej pochodzące z łącznej emisji wszystkich typów w 2011 r.

*Średnioroczny poziom docelowy dla benzo(a)pirenu wynosi $1 \text{ ng}/\text{m}^3$.

Źródło: Program ochrony powietrza dla strefy podkarpackiej z uwagi na stwierdzone przekroczenie dopuszczalnego pyłu zawieszonego PM₁₀, poziomu dopuszczalnego pyłu zawieszonego PM_{2,5} oraz poziomu docelowego benzo(a)pirenu wraz z Planem Działań Krótkoterminowych, 2013 r.

Wyniki modelowania na obszarze strefy podkarpackiej wskazują na:

- występowanie 26 obszarów przekroczeń obejmujących większą część miejscowości województwa w zakresie średniodobowych stężeń pyłu PM₁₀ – najwyższe stężenia występują w Kolbuszowej, przekraczając poziomy dopuszczalny o 58%;
- występowanie 9 obszarów przekroczeń w zakresie średniorocznych stężeń pyłu PM₁₀, m.in. w Brzozowie, Dębicy, Jasle, Kolbuszowej, Krośnie, Łańcut, Mielcu, Przemyśle i Strzyżowie – największe powierzchnie z przekroczeniami, wynoszące ponad 500 ha występują na obszarze miasta Jasło, Krosno i Mielec;
- występowanie 12 obszarów przekroczeń w zakresie średniorocznych stężeń pyłu PM_{2,5} na obszarach miast: Brzozów, Dębica, Jasło, Kolbuszowa, Krosno, Łańcut, Mielec, Przemyśl, Stalowa Wola i Strzyżów oraz gmin Gorzyce i Krasne – największe obszary wynoszące ponad 1300 ha występują na obszarze miasta Krosno i Mielec;
- występowanie 26 obszarów przekroczeń w zakresie średniorocznego poziomu docelowego benzo(a)pirenu we wszystkich powiatach strefy – najbardziej rozległe obszary przekroczeń występują w północnej części województwa w pasie od Tarnobrzega poprzez Stalową Wolę, Nisko do Rudnika nad Sanem oraz w zachodniej i centralnej części województwa, obejmując miasta: Boguchwałę, Błażowa, Dębica, Łańcut, Mielec, Sędziszów Małopolski, Strzyżów i Tyczyn oraz Brzostek, Jasło, Krosno i Pilzno na południu wraz z gminami przyległymi.

W wytypowanych obszarach przekroczeń wartości dopuszczalnych pyłu PM₁₀ i PM_{2,5} oraz wartości docelowej benzo(a)pirenu, które znajdują się w miastach, w stężeniach przeważa emisja powierzchniowa (komunalna z ogrzewania indywidualnego). Jedynie wzdłuż dróg o znacznym natężeniu ruchu przeważa emisja liniowa, natomiast w obszarach zabudowy przemysłowej miejscami przeważa emisja punktowa. W obszarach przekroczeń na terenach o niskiej intensywności zabudowy i na terenach rolniczych, w odniesieniu do wszystkich zanieczyszczeń przeważa emisja napływowa.

Obniżenie stężeń pyłów poniżej poziomu dopuszczalnego na terenie strefy możliwe jest wyłącznie po obniżeniu emisji z ogrzewania indywidualnego o ponad 85% w większości dużych miast województwa, co ze względów technicznych, a przede wszystkim ekonomicznych, nie jest możliwe do zrealizowania. Z tych samych względów, obniżenie stężeń benzo(a)pirenu poniżej wartości docelowej, jest w realiach polskich na chwilę obecną niemożliwe.

W POP określone zostały działania naprawcze niezbędne i możliwe do realizacji, jednak przy założeniu, iż będą wprowadzane stopniowo i w miarę możliwości finansowych i technicznych zarówno ze strony samorządów terytorialnych, jak i osób fizycznych. Do najistotniejszych działań naprawczych, mających na celu przywrócenie standardów jakości powietrza w zakresie stężeń pyłu PM₁₀, pyłu PM_{2,5} i benzo(a)pirenu, zaliczono:

- opracowanie i wdrożenie Programów Ograniczania Niskiej Emisji na terenach miast Boguchwałę, Brzozów, Dębica, Jarosław, Jasło, Kolbuszowa, Krosno, Leżajsk, Łańcut, Mielec, Nisko, Pilzno, Przemyśl, Sanok, Stalowa Wola, Strzyżów i Tyczyn, obejmujących w zabudowie wielorodzinnej podłączenie do sieci ciepłej lub wymianę na ogrzewanie elektryczne, w zabudowie jednorodzinnej – wymianę na piece gazowe lub retortowe;

- działania edukacyjne mające na celu informację o szkodliwości spalania odpadów i korzyściach płynących z podłączenia do sieci scentralizowanych źródeł ciepła i termomodernizacji;
- stosowanie odpowiednich zapisów w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego dotyczących m.in. układu zabudowy zapewniającej przewietrzanie miasta, wprowadzania zieleni izolacyjnej oraz zakazu stosowania paliw stałych w obrębie projektowanej zabudowy.

Ponadto w POP przedstawiono działania zmierzające do ograniczania emisji komunikacyjnej (pyły) na terenach miast, polegające na czyszczeniu jezdni na mokro i z całkowitym wysuszeniem przed wznowieniem ruchu. W POP oszacowano koszty jego realizacji na łączną kwotę ponad 139 mln PLN. Termin realizacji ustalono na 31.12.2022 roku. W POP opracowano plany działań krótkoterminowych w przypadku prognoz wystąpienia ryzyka przekroczeń poziomów alarmowych ustalonych dla poszczególnych zanieczyszczeń. Plany działań krótkoterminowych stanowią integralną część POP.

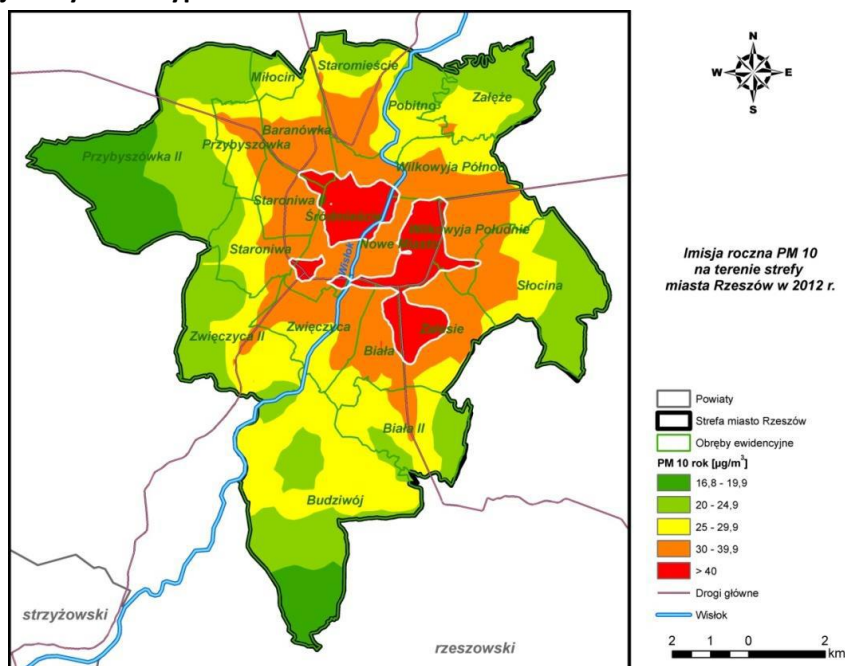
2.6.2.3. Program ochrony powietrza dla strefy miasto Rzeszów z uwagi na stwierdzone przekroczenie poziomów dopuszczalnych pyłu zawieszonego PM10 i pyłu zawieszonego PM2,5

Program ochrony powietrza dla strefy miasto Rzeszów, opracowany został w związku z przekroczeniem poziomów dopuszczalnych jakości powietrza w zakresie pyłu zawieszonego PM10 i pyłu zawieszonego PM2,5. Obowiązek opracowania POP powstał na podstawie wyników pomiarów i zaliczenia strefy do klas C w ocenie jakości powietrza przeprowadzonej przez Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Rzeszowie za rok 2012. Prowadzone na dwóch stanowiskach pomiary stężeń wykazały przekroczenia normy średniodobowej pyłu PM10, brak przekroczeń normy średniorocznej pyłu PM10 oraz przekroczenia poziomu dopuszczalnego, powiększonego o margines tolerancji pyłu PM2,5. Najwyższe wartości stężeń pyłów stwierdzane były w miesiącach zimowych, co wskazuje na przeważający wpływ emisji niskiej z systemów grzewczych, związanych z sektorem komunalno-bytowym. Odnotowane kilkakrotnie w sezonie poza grzewczym wysokie poziomy pyłów wskazują na wpływ emisji komunikacyjnej w warunkach pogodowych niesprzyjających dyspersji zanieczyszczeń.

W POP oszacowano wielkość emisji napływowej pochodzącej z pasa 30 km wokół miasta oraz wielkość emisji pochodzącej z terenu strefy. Największy udział w bilansie emisji pyłu PM10 i pyłu PM2,5 posiada emisja napływowa powierzchniowa (związana z ogrzewaniem indywidualnym w miejscowościach położonych wokół miasta) oraz emisja powierzchniowa z terenu strefy (związana z indywidualnym ogrzewaniem mieszkańców w Rzeszowie).

W POP wykonano obliczenia rozkładów stężeń pyłu PM10 i PM2,5 przy zastosowaniu metody modelowania (rys. 21, rys. 22, rys. 23).

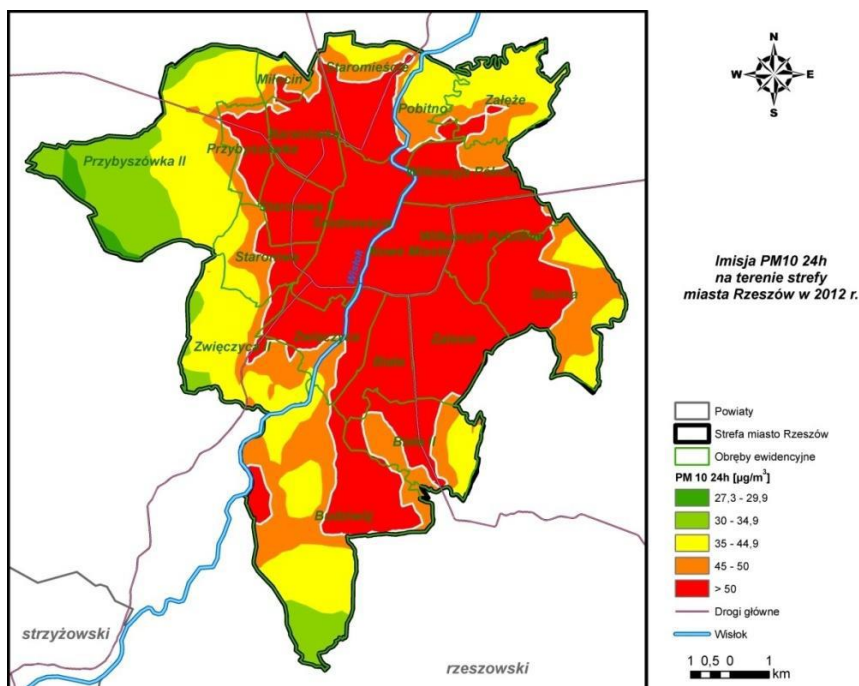
Rys. 21. Stężenia pyłu PM₁₀ o okresie uśredniania wyników - rok* w Rzeszowie pochodzące z łącznej emisji wszystkich typów w 2012 roku

* Średnioroczny poziom dopuszczalny dla pyłu PM₁₀ wynosi 40 $\mu\text{g}/\text{m}^3$.

Źródło: Program ochrony powietrza dla strefy miasto Rzeszów z uwagi na stwierdzone przekroczenie poziomów dopuszczalnych pyłu zawieszonego PM₁₀ i pyłu zawieszonego PM_{2,5} wraz z Planem Działań Krótkoterminowych, 2013 r.

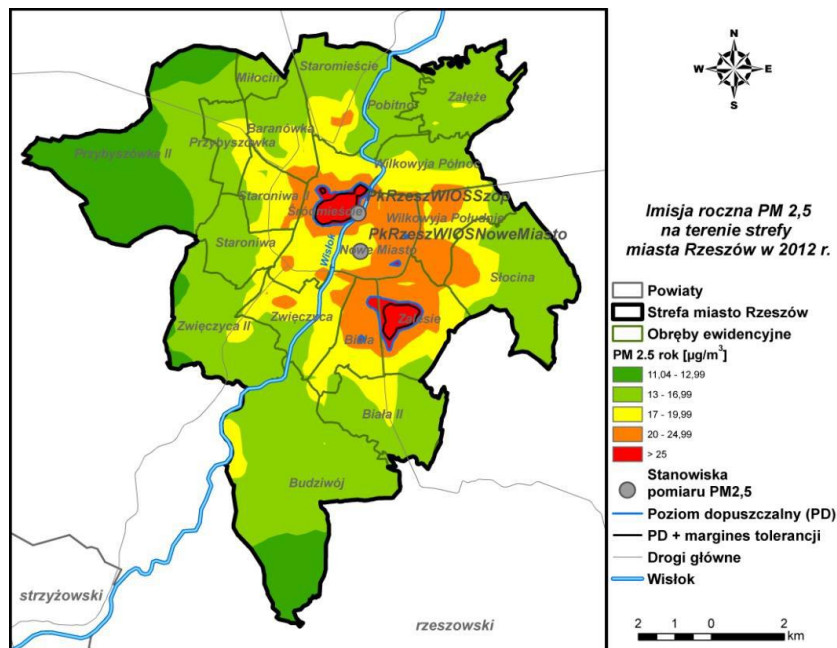
Rys. 22. Stężenia pyłu PM₁₀ o okresie uśredniania wyników 24h* w Rzeszowie pochodzące z łącznej emisji wszystkich typów w 2012 roku

*Poziom dopuszczalny dla pyłu PM₁₀ w okresie uśredniania wyników pomiarów 24h wynosi 50 $\mu\text{g}/\text{m}^3$, dopuszczalna częstota przekraczania w ciągu – 35 dni.

Źródło: Program ochrony powietrza dla strefy miasto Rzeszów z uwagi na stwierdzone przekroczenie poziomów dopuszczalnych pyłu zawieszonego PM₁₀ i pyłu zawieszonego PM_{2,5} wraz z Planem Działań Krótkoterminowych, 2013 r.

Rys. 23. Stężenia pyłu PM_{2,5} o okresie uśredniania wyników w Rzeszowie, pochodzące z łącznej emisji wszystkich typów w 2012 roku

* Średnioroczny poziom dopuszczalny dla pyłu PM_{2,5} wynosi 25 µg/m³ do osiągnięcia do roku 2015 oraz 20 µg/m³ do 2020 roku. Do roku 2015 poziom dopuszczalny może być powiększony o margines tolerancji i dla roku 2012 wynosił łącznie z marginesem tolerancji 27 µg/m³.

Źródło: Program ochrony powietrza dla strefy miasto Rzeszów z uwagi na stwierdzone przekroczenie poziomów dopuszczalnych pyłu zawieszonego PM10 i pyłu zawieszonego PM2,5 wraz z Planem Działań Krótkoterminowych, 2013 r.

Wyniki wskazują, iż przekroczenia średniodobowego poziomu dopuszczalnego pyłu PM₁₀ obejmują ok. 47% obszaru miasta, średniorocznego poziomu dopuszczalnego pyłu PM₁₀ – ok. 7% obszaru miasta, a przekroczenia średniorocznego poziomu dopuszczalnego pyłu PM_{2,5} – ok. 2% obszaru miasta, przy czym najwyższe występują w rejonie Śródmieścia. Stąd ok. 92% mieszkańców narażonych jest na oddziaływanie przekroczeń średniodobowych pyłu PM₁₀, 32% na oddziaływanie przekroczeń średniorocznych pyłu PM₁₀ i ok. 8% na oddziaływanie przekroczeń pyłu PM_{2,5}.

W POP zostały określone działania naprawcze niezbędne i możliwe do realizacji, przy założeniu, iż będą wprowadzane stopniowo i w miarę możliwości finansowych oraz technicznych. Do najistotniejszych działań naprawczych, mających na celu przywrócenie standardów jakości powietrza w zakresie stężeń pyłów, zaliczono:

- opracowanie i wdrożenie Programu Ograniczania Niskiej Emisji, obejmującego podłączenie do sieci ciepłnej lub wymianę na ogrzewanie elektryczne ok. 90 tys. m² lokali ogrzewanych źródłami na paliwa stałe w zabudowie wielorodzinnej i 7 tys. m² w zabudowie jednorodzinnej w centrum oraz likwidację źródeł na paliwa stałe z wymianą na gazowe olejowe lub elektryczne poza centrum,
- działania edukacyjne mające na celu informowanie o szkodliwości spalania odpadów i korzyściach płynących z podłączenia do sieci scentralizowanych źródeł ciepła i termomodernizacji,

- stosowanie czyszczenia ulic na mokro w okresie wiosna – jesień z częstotliwością najlepiej raz w tygodniu,
- stosowanie odpowiednich zapisów w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego, dotyczących m.in. układu zabudowy zapewniającej przewietrzanie miasta, wprowadzania zieleni izolacyjnej oraz zakazu stosowania paliw stałych w obrębie projektowanej zabudowy.

W POP oszacowano koszty jego realizacji na kwotę ok. 55,5 mln PLN. Termin realizacji ustalono na 31.12.2023 roku.

2.7. HAŁAS

Oceny stanu akustycznego środowiska i obserwacji zmian dokonuje się w ramach państwowego monitoringu środowiska, na podstawie wyników pomiarów poziomów hałasu i przy uwzględnieniu map akustycznych sporządzanych przez zarządzających drogami, których eksploatacja spowodowała przekroczenie dopuszczalnych poziomów w środowisku. Dla terenów, na których poziom hałasu przekracza poziom dopuszczalny (w zależności od przeznaczenia terenu), sporządza się program ochrony przed hałasem. Podstawę tworzenia programów stanowią mapy akustyczne.

W latach 2013-2014 Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Rzeszowie, w ramach realizacji Programu Państwowego Monitoringu Środowiska województwa podkarpackiego na lata 2013-2015, przeprowadził badania pomiaru hałasu drogowego. W 2013 r. badaniami objęto miejscowości: Dukla, Jarosław, Nowy Żmigród, Mielec i Zarszyn. Wykonano je łącznie w 14 punktach pomiarowo-kontrolnych. Uzyskane wyniki wykazały, że w większości punktów pomiarowo-kontrolnych wystąpiły przekroczenia dopuszczalnych standardów akustycznych w stosunku do funkcji spełnianej przez teren. Największe przekroczenia dopuszczalnych poziomów hałasu odnotowano w Dukli w sąsiedztwie drogi krajowej nr 19. Dla wskaźnika L_{AeqD} (równoważnego poziomu dźwięku A dla pory dnia) przekroczenie wyniosło 11,8 dB, zaś dla wskaźnika L_{AeqN} (równoważnego poziomu dźwięku A dla pory nocy) 18 dB⁵³. W roku 2014 badania były wykonane w 14 punktach kontrolno-pomiarowych w 5 miejscowościach: Iwonicz-Zdrój, Jasło, Lubaczów, Polańczyk oraz Rymanów Zdrój. Przekroczenia standardów akustycznych w stosunku do funkcji spełnianej przez teren odnotowano we wszystkich punktach kontrolnych⁵⁴.

Instrumentami zarządzania hałasem są mapy akustyczne, sporządzane w odstępie pięcioletnim oraz sporządzane na ich podstawie programy ochrony środowiska przed hałasem⁵⁵.

⁵³ Raport o stanie środowiska w województwie podkarpackim w 2013 roku, WIOŚ w Rzeszowie, 2014 r.

⁵⁴ Raport o stanie środowiska w województwie podkarpackim w 2014 roku, WIOŚ w Rzeszowie, 2015 r.

⁵⁵ Oceny stanu akustycznego środowiska oraz jego zmian dokonuje się w ramach państwowego monitoringu środowiska na podstawie wyników pomiarów poziomów hałasu określonych wskaźnikami hałasu LDWN i LN oraz z uwzględnieniem pozostałych danych, w szczególności demograficznych, oraz dotyczących sposobu zagospodarowania i użytkowania terenu, a także w oparciu o mapy akustyczne do sporządzenia których obowiązane są aglomeracje o liczbie mieszkańców większej niż 100 tys. (podmiotem odpowiedzialnym jest starosta) oraz dróg, linii kolejowych i lotnisk

W latach 2013-2014 dla terenów, na których poziom dopuszczalnego hałasu został przekroczony, opracowano następujące programy ochrony środowiska przed hałasem:

- *Program ochrony środowiska przed hałasem dla terenów położonych w pobliżu głównych dróg o obciążeniu ruchem powyżej 3 mln przejazdów rocznie*, przyjęty przez Sejmik Województwa Podkarpackiego uchwałą nr LVIII/1096/14 z dnia 27 października 2014 r. i obejmujący swym zasięgiem tereny położone w sąsiedztwie dróg krajowych i wojewódzkich;
- *Program ochrony przed hałasem dla terenów, na których poziom hałasu przekracza poziom dopuszczalny w Gminie Miasto Rzeszów*, przyjęty przez Radę Miasta Rzeszowa uchwałą nr LI/976/2013 w dniu 23.04.2013 r.;
- *Program ochrony środowiska przed hałasem dla terenów położonych w pobliżu głównych dróg o obciążeniu ruchem powyżej 6 mln przejazdów rocznie*, przyjęty przez Sejmik Województwa Podkarpackiego uchwałą nr VIII/284/12 w dniu 30 stycznia 2012 r.;
- W 2014 r. Prezydent Miasta Krosna opracował *Mapę akustyczną dla Miasta Krosna dla wybranych odcinków dróg o natężeniu ruchu powyżej 3 miliony pojazdów rocznie*.

Oddziaływania hałasu wzdłuż linii kolejowych, hałasu lotniczego i przemysłowego ma lokalny i incydentalny charakter. Wynika to ze znacznego ograniczenia częstotliwości kursowania pociągów, coraz szerszego stosowania nowoczesnych technologii w produkcji i małego ruchu lotniczego. W 2014 r. na międzynarodowym lotnisku Rzeszów-Jasionka odnotowano 10 656 operacji lotniczych, czyli o ok. 21% operacji lotniczych mniej w stosunku do roku ubiegłego (13 508 w 2013 r.)⁵⁶. Ostatnie lata przyniosły znacznie zmniejszenie uciążliwości dla środowiska hałasu przemysłowego. Akustycznie uciążliwe są często podmioty gospodarcze prowadzące działalność rozrywkową oraz niewielkie zakłady usługowe i produkcyjne, gdzie źródłem emisji ponadnormatywnego poziomu hałasu są instalacje, procesy technologiczne, maszyny, urządzenia (chłodnicze, wentylacyjne i klimatyzacyjne) oraz transport wewnątrzzakładowy.

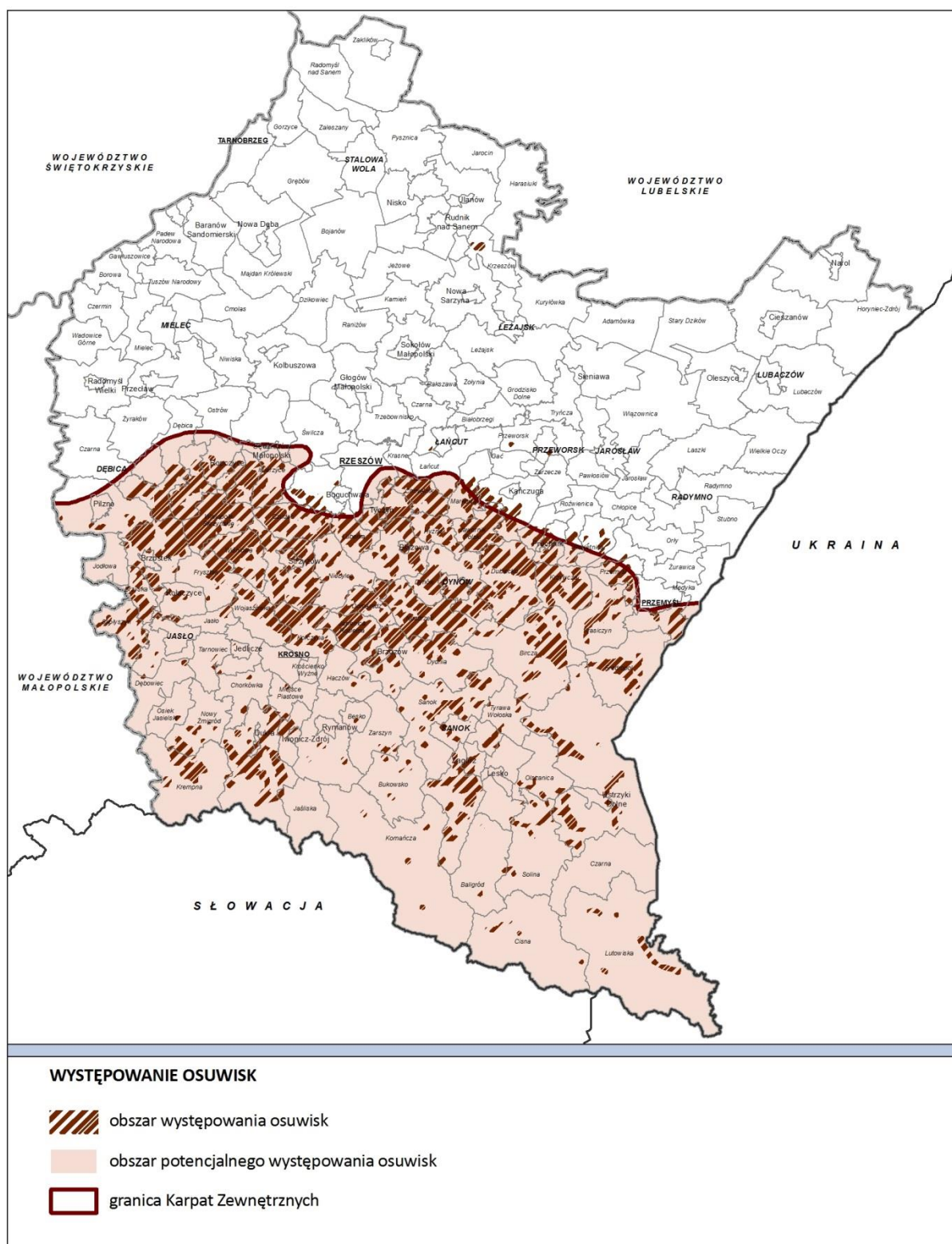
2.8. OSUWISKA

Południowa część obszaru województwa podkarpackiego, zajmowana przez Karpaty fliszowe, posiada dogodne warunki do rozwoju ruchów masowych, typowych procesów kształtujących rzeźbę w terenie górskim i pogórskim. O ich przebiegu decyduje głównie budowa geologiczna, warunki hydrometeorologiczne oraz ekspansywna działalność człowieka. Osuwiska mogą kształtować duże powierzchnie stoków, tworząc charakterystyczne formy.

zaliczanych do obiektów, których eksploatacja może powodować negatywne oddziaływanie akustyczne na znacznych obszarach (podmiotem odpowiedzialnym jest zarządzający odpowiednio: drogą, linią kolejową, lotniskiem) - art. 117 ust. 1. i ust.2, art. 118 ust. 1, art. 179 ust. 1. ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. *Prawo ochrony środowiska* (t.j. Dz. U. z 2016 r., poz. 672)

⁵⁶ *Raport o stanie środowiska w województwie podkarpackim w 2014 roku*, WIOŚ w Rzeszowie, 2015 r.; *Raport o stanie środowiska w województwie podkarpackim w 2014 roku*, WIOŚ w Rzeszowie, 2015 r.

Rys. 24. Obszary osuwiskowe na terenie województwa podkarpackiego

Źródło: Opracowanie własne PBPP na podstawie „Analizy zjawisk osuwiskowych na terenie województwa podkarpackiego”, Instytut Gospodarki Surowcami Mineralnymi i Energią Polskiej Akademii Nauk, 2001 r.

W karpackiej części województwa występują jednostki strukturalne zwane płaszczowiną – magurską, dukielską, śląską, podśląską, skolską oraz stebnicką. W ich obrębie mogą rozwijać się osuwiska. Gruba pokrywa zwietrzelinowa oraz obecność w podłożu wśród warstw skalnych iłów, łupków, mułowców bardzo sprzyja powstawaniu procesów osuwiskowych. Szczególnie duże ich natężenie występuje na obszarach, gdzie warstwy przepuszczalne leżą na warstwach nieprzepuszczalnych plastycznych (piaskowce na łupkach, pokrywy piasków i żwirów na iłach). Najbardziej narażone na tego typu zjawiska są zbocza o kącie nachylenia 9-25°, szczególnie w przedziale 9-14°. Znacznie mniejsze natężenie procesów zaobserwowano na zboczach nachylonych pod kątem powyżej 25°. Sporadycznie występują osuwiska na stokach poniżej 9°.

Duża ilość osuwisk występuje w paśmie pogórzy, zwłaszcza na Pogórzu Strzyżowskim, Dynowskim i Przemyskim. Najwięcej osuwisk odnotowano w gminach: Bircza, Dubiecko, Krzywca, Niebylec oraz w obszarze Beskidu Niskiego i Bieszczadów – w gminach: Dukla, Lutowiska, Sanok. Powierzchniowo największe osuwiska zlokalizowano na terenie gmin Łańcut i Lubenia (rys. 24.).

Północna część województwa podkarpackiego jest obszarem równinnym o niewielkich deniwelacjach terenu. Typowymi formami geomorfologicznymi są wysoczyzny polodowcowe i doliny rzek ukształtowane w czwartorzędowym podłożu przez płynącą wodę. Obszar ten nie posiada takich warunków do rozwoju ruchów masowych ziemi, jak południowa część województwa, niemniej jednak mogą również tutaj występować tego typu procesy. Osuwiska stwierdzono m.in. na terenie Tarnobrzega w obrębie starorzecza Wisły oraz w pobliżu Krzeszowa na terasach utworzonych przez rzekę San.

Ruchy masowe związane z obrywaniem i odpadaniem spotykane są w dolinach rzek lub w bezpośrednim sąsiedztwie zbiorników wodnych, np. strefach brzegowych zbiornika Solina i zbiornika Myczkowce. Powstają one w wyniku podcinania stoków przez falującą wodę i mogą kształtować całe profile stoków.

2.9. POWODZIE

Zgodnie z art. 9 ust. 1 pkt 10 ustawy z dnia 18 lipca 2001 r. *Prawo wodne* (t.j. Dz. U. z 2015 r., poz. 469 z późn. zm.), przez „powódź” rozumie się czasowe pokrycie przez wodę terenu, który w normalnych warunkach nie jest pokryty wodą, wywołane przez wezbranie wody w ciekach naturalnych, zbiornikach wodnych, kanałach oraz od strony morza, z wyłączeniem pokrycia przez wodę terenu wywołanego przez wezbranie wody w systemach kanalizacyjnych. Powódź jest jednym z najczęstszych ekstremalnych zjawisk naturalnych, które zagraża bezpieczeństwu ludzi i zwierząt oraz powoduje ogromne zniszczenie i straty finansowe, tym większe, im intensywniejszy jest rozwój społeczny i gospodarczy na terenach zalanych.

Województwo podkarpackie położone jest głównie w obszarze dorzecza Górnej Wisły. Wschodnia, niewielka część województwa odwadniana jest do zlewni Dniestru m.in. przez rzeki: Strwiąż, Mszanka i Lechniewa. Obszar województwa charakteryzuje duże zróżnicowanie środowiska

geograficznego, rzeźby terenu, budowy geologicznej, szaty roślinnej, klimatu i pozostającego pod ich wpływem reżimu rzek. Rzeki karpackiej części województwa charakteryzują się znacznymi lecz nierównomiernie rozłożonymi w czasie i przestrzeni zasobami wodnymi, małą bezwładnością hydrologiczną, objawiającą się częstymi i znacznymi zmianami stanów wody, znaczną powodziowością przy wyraźnej przewadze wezbrań letnich nad zimowymi, a także znaczną erozją wgłębną i boczną koryt rzecznych, spowodowaną częstymi zmianami przepływów. Wezbrania rzek są zjawiskiem częstym, występującym zazwyczaj kilka lub kilkanaście razy w ciągu roku. Poziom zagrożenia powodziowego w dorzeczu górnej Wisły jest wyższy co najmniej o 15%, od przeciętnego zagrożenia powodziowego w Polsce. Charakterystyczne dla dorzecza Górnej Wisły jest to, że wezbrania nie obejmują całego dorzecza, a poszczególne zlewnie. W dorzeczu Górnej Wisły najczęściej występują wezbrania opadowe i roztopowe, rzadziej natomiast zatorowe. Na terenie województwa podkarpackiego znajduje się ok. 280 tys. ha terenów zagrożonych zalewem lub podtopieniem przez wody z roztopów wiosennych lub letnich opadów atmosferycznych. Obszary zalewowe zlokalizowane są głównie w dolinach rzek Wisły, Sanu, Wiśłoki, Wisłoka oraz ich dopływów. Duże lokalne zagrożenie zwłaszcza w okresie roztopów stwarzają również: Ropa, Jasiołka (pow. jasielski), Ośława (pow. sanocki), Wiar (pow. przemyski), Wisznia, Szkło (pow. jarosławski, przemyski, lubaczowski), Łęg (pow. tarnobrzski, kolbuszowski), Wielopolka (pow. ropczycko-sędziszowski).

W województwie stosuje się głównie techniczne systemy ochrony przed powodzią, obejmujące:

- obiekty ograniczające wielkość wezbrania, tj. zbiorniki dużej retencji: „Solina” i „Myczkowce” na rzece San, „Besko” na rzece Wiśłok, polder „Flora” oraz zbiorniki małej retencji,
- obiekty ograniczające zasięg powodzi – wały przeciwpowodziowe zlokalizowane na Wiśle i jej dopływach: Trześniówce, Sanie, Wiśloce, Łęgu, Babulówce, Nowym Breniu oraz ciekach niższego rzędu, o łącznej długości 632,627 km (wg ewidencji PZMiUW, stan na 31.12.2014 r.), chroniące obszar ok. 73261 ha;
- zabudowę koryt rzek i potoków ograniczającą skutki na terenach przybrzeżnych.

Stan techniczny infrastruktury przeciwpowodziowej w województwie od wielu lat oceniany jest jako niezadowalający. Aktualne środki techniczne nie stanowią wystarczającego zabezpieczenia przed powodzią i często nie spełniają swej funkcji, a każda kolejna powódź ujawnia kolejne braki i niedoskonałości systemu. Skutkiem braku odpowiedniego zabezpieczenia i ochrony przed zagrożeniem powodziowym są bardzo wysokie straty i szkody powodziowe. Tylko w 2010 roku ważniejsze straty powodziowe w województwie wyniosły 762 461,4 tys. zł, co stanowiło 17% takich strat w Polsce. Na terenie województwa podkarpackiego obwałowania przeciwpowodziowe stanowią podstawę systemu technicznej ochrony przed wysokimi wezbraniem. Stan techniczny obwałowań, pomimo sukcesywnych modernizacji, na wielu odcinkach jest nadal zły. Ważne pięcioletnie oceny stanu technicznego posiada 599 469 km istniejących obwałowań oraz 24 zbiorniki wodne (stan na dzień 31.12.2014 r.). Brak środków finansowych powoduje, że po każdej powodzi część zniszczonych lub uszkodzonych urządzeń pozostaje nieodbudowana. Tylko w 2010 roku, w wyniku powodzi uszkodzonych zostało ok. 115 km obwałowań przeciwpowodziowych w województwie. Według danych PZMiUW jedynie 196 506 km (31,1%) wałów przeciwpowodziowych jest w dobrym

stanie technicznym, natomiast 403 km jest w stanie stwarzającym zagrożenie bezpieczeństwa i mogącym zagrażać bezpieczeństwu. Na taką niezadowalającą ocenę stanu technicznego obwałowań wpływ ma przede wszystkim ich wiek oraz brak postępu prac modernizacyjnych (ze względu na niewystarczające finansowanie od lat tych zadań z budżetu państwa). Na zły stan techniczny urządzeń przeciwpowodziowych duży wpływ mają również cyklicznie powtarzające się zjawiska powodziowe, powodujące nowe szkody.

Jedynym sposobem ograniczenia strat powodziowych jest podniesienie efektywności systemu ochrony oraz właściwe zagospodarowanie terenów narażonych na zalanie. Istotnym elementem ochrony przeciwpowodziowej są również działania prewencyjne w zakresie informowania i edukacji społeczeństwa o zagrożeniach powodziowych. Zgodnie z ustawą *Prawo wodne*, ochronę przed powodzią prowadzi się z uwzględnieniem map zagrożenia powodziowego (MZP), map ryzyka powodziowego (MRP) oraz planów zarządzania ryzykiem powodziowym (PZRP). Nowe dokumenty zastąpią studia ochrony przeciwpowodziowej sporządzane przez dyrektorów regionalnych zarządów gospodarki wodnej. Mapy zagrożenia powodziowego i mapy ryzyka powodziowego jako dokumenty planistyczne stanowią w praktyce nietechniczny środek ochrony przeciwpowodziowej mający na celu ograniczenie potencjalnych negatywnych konsekwencji powodzi. Na mapach zagrożenia powodziowego wyznacza się m.in. obszary szczególnego zagrożenia powodziowego, na których w myśl art. 88l ust. 1 ustawy *Prawo wodne* zabrania się wykonywania robót oraz czynności utrudniających ochronę przed powodzią lub zwiększających zagrożenie powodziowe. Wyżej wymienione mapy zostały wykonane w grudniu 2013 r., jednak ich oficjalne przekazanie jednostkom administracji nastąpiło 15 kwietnia 2015 r.

Do czasu wykonania map obowiązywały ograniczenia w zagospodarowaniu obszarów bezpośredniego zagrożenia powodzią, określonych w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego oraz w studiach ochrony przeciwpowodziowej. Dla odcinków rzek, dla których nie wykonano MZP i MRP w I cyklu planistycznym, studia ochrony przeciwpowodziowej zachowują ważność do czasu sporządzenia i przekazania właściwym organom administracji tych map opracowanych w kolejnych cyklach planistycznych.

Na podstawie MZP i MRP sporządzone zostaną plany zarządzania ryzykiem powodziowym (PZRP)⁵⁷. Plany te, skoordynowane na poziomie obszaru dorzecza, będą obejmować wszystkie aspekty zarządzania ryzykiem powodziowym, w szczególności działania ukierunkowane na zapobieganie, ochronę i właściwe przygotowanie, w tym prognozowanie powodzi oraz systemy wczesnego ostrzegania, z uwzględnieniem specyfiki poszczególnych obszarów dorzecza. PZRP zakładają wdrożenie pakietu technicznych i nietechnicznych działań przeciwpowodziowych, których celem jest redukcja zagrożenia powodziowego i ograniczenie negatywnych konsekwencji powodzi dla zdrowia ludzkiego, środowiska, dziedzictwa kulturowego oraz działalności gospodarczej.

⁵⁷ Zgodnie z art. 88h. ust.1 ustawy z dnia 18 lipca 2001 r. *Prawo wodne* (t.j. Dz. U. z 2015 r., poz. 469 z późn. zm.), plany zarządzania ryzykiem powodziowym dla obszarów dorzeczy przygotowuje Prezes Krajowego Zarządu Gospodarki Wodnej w uzgodnieniu z ministrem właściwym do spraw gospodarki wodnej.

2.10. SUSZE

Susza to długotrwały okres bez opadów atmosferycznych lub z nieznacznym opadem w stosunku do średnich wieloletnich wartości. Wyróżnia się trzy kategorie suszy:

- suszę atmosferyczną – ma miejsce gdy przez co najmniej 20 kolejnych dni nie występują opady deszczu,
- susza glebowa (rolnicza) – objawiająca się niedoborem wody w glebie w efekcie przedłużającej się suszy atmosferycznej,
- susza hydrologiczna – powodująca straty w zapasach wody w głębszych warstwach gleby, spowodowana przedłużającym się niedoborem opadów, objawiająca się zmniejszeniem odpływu wód gruntowych do wód powierzchniowych i zmniejszeniem przepływu wody w rzekach (tzw. niżówki w rzekach).

Susza powoduje ogromne straty gospodarcze (zwłaszcza w rolnictwie) i zmiany w środowisku, tj.

- przesuszenie gleby (susza w okresie wegetacji roślin wiosną powoduje duże straty w rolnictwie),
- obniżenie poziomu wód podziemnych,
- zmniejszenie przepływu wody w rzekach (niski poziom lustra wody w rzekach, do których odprowadza się ścieki, może spowodować wysokie skażenie wody),
- wysuszenie ściółki leśnej zwiększające zagrożenie pożaru,
- zagrożenie śmiertelnością zwierząt i powstawanie ognisk epidemicznych.

Zjawisko suszy glebowej monitorowane jest przez Instytut Uprawy Nawożenia i Gleboznawstwa – Państwowy Instytut Badawczy (IUNG-PIB) na zlecenie Ministerstwa Rolnictwa i Rozwoju Wsi w ramach Systemu Monitoringu Suszy Rolniczej w Polsce (SMSR), natomiast zjawisko suszy hydrologicznej – przez Instytut Meteorologii i Gospodarki Wodnej – Państwowy Instytut Badawczy (IMI-GW-PIB) w obrębie Progностyczno-Operacyjnego Systemu Udostępniania Charakterystyk Suszy. Monitoring stanu rezerw zasobów wód podziemnych prowadzony jest przez Państwowy Instytut Geologii, Instytut Technologiczno-Przyrodniczy, który w ramach „Pomiarowo-informatycznego systemu monitoringu warunków agrometeorologicznych i hydrologicznych w zlewniach rolniczych i ekosystemach rolniczych”, monitoruje, prognozuje i ocenia skutki i ryzyko wystąpienia deficytu i nadmiaru wody na obszarach wiejskich. Ponadto Generalny Dyrektor Ochrony Środowiska zarządza informacją o środowisku i udziela informacji na jego temat.

Naturalną cechą klimatu w Polsce jest okresowe występowanie susz atmosferycznych i będących ich następstwem susz glebowych, które zanikają stosunkowo szybko. Natomiast długo, bo nawet kilka sezonów, trwają susze hydrologiczne, gdyż odbudowa zasobów wodnych wymaga obfitych oraz długotrwałych opadów deszczu i śniegu. Województwo podkarpackie jest znacznie mniej zagrożone suszą niż pozostała część kraju. Rozkład przestrzenny występowania zjawiska suszy uzależniony jest od lokalnych warunków geomorfologicznych zlewni oraz lokalnych uwarunkowań klimatycznych.

Analiza zjawiska suszy na obszarze regionu wodnego Górnej Wisły i w regionie wodnym Dniestru, przeprowadzona przez Regionalny Zarząd Gospodarki Wodnej w Krakowie⁵⁸, wykazała niemal na całym obszarze województwa podkarpackiego znaczne obniżenie poziomu wody w ciekach, zanik mniejszych cieków oraz obniżenie poziomu zwierciadła wód gruntowych. Dotkliwe susze występowały w latach 2003, 2006 i 2013. Rozkład średniej liczby niżówek w roku występujących w regionie wodnym Górnej Wisły w części obejmującej województwo podkarpackie wskazuje na największą ich intensywność występowania w jego południowej i południowo-wschodniej części⁵⁹. Mała dostępność do zasobów dyspozycyjnych wody występuje w południowej górskiej i podgórskiej części województwa podkarpackiego, gdzie wskaźnik dostępności zasobów dyspozycyjnych w czasie niżówki wynosi poniżej 50%. W czterostopniowej skali zagrożenia suszą rolniczą, według wskaźników: glebowego (Wg) i średniego progowego KBW, przy uwzględnieniu typów gleb i struktury upraw, najbardziej zagrożone suszą rolniczą na terenie województwa podkarpackiego są gminy: Cmolas, Harasiuki, Jarocin, Majdan Królewski i Rakszawa.

Według raportów publikowanych przez IUNG-PIB w ramach Systemu Monitoringu Suszy Rolniczej, w roku 2013 suszą rolniczą zagrożona była większość gmin województwa podkarpackiego, jedynie na obszarze 34 gmin nie stwierdzono takiego zagrożenia. W roku 2014 na terenie województwa podkarpackiego zjawisko suszy rolniczej nie wystąpiło.

Zgodnie z ustawą *Prawo wodne*, ochrona przed suszą jest zadaniem organów administracji rządowej i samorządowej. Prowadzi się ją zgodnie z planami przeciwdziałania skutkom suszy na obszarze dorzeczy oraz planami przeciwdziałania skutkom suszy w regionach wodnych. Dotychczas jednak nie zostały one sporządzone⁶⁰. Plany te zawierać będą analizę możliwości powiększania dyspozycyjnych zasobów wodnych, propozycję budowy, rozbudowy lub przebudowy urządzeń wodnych, propozycję niezbędnych zmian w zakresie korzystania z zasobów wodnych oraz zmian naturalnej i sztucznej retencji, a także katalog działań służących ograniczeniu skutków suszy.

W związku z pracami dotyczącymi przygotowania planów przeciwdziałania skutkom suszy, w 2013 r. na zlecenie Krajowego Zarządu Gospodarki Wodnej zostało sporządzone opracowanie pn. „Ochrona przed suszą w planowaniu gospodarowania wodami - metodyka postępowania”. W roku 2014 przystąpiono do sporządzenia planów przeciwdziałania skutkom suszy w regionach wodnych Górnej Wisły i Dniestru. Przyjęcie tych dokumentów planowane jest w 2016 r.

⁵⁸ Analiza zjawiska suszy na obszarze regionu wodnego Górnej Wisły i Analiza zjawiska suszy na obszarze regionu Dniestru sporządzona w ramach opracowania planów przeciwdziałania skutkom suszy w regionach wodnych w obszarze działania RZGW w Krakowie, Regionalny Zarząd Gospodarki Wodnej w Krakowie, Kraków, 2015 r.

⁵⁹ Liczba niżówek występujących w roku wskazuje na podatność zlewni bilansowej i jej cieków na zjawisko suszy hydrologicznej.

⁶⁰ Zgodnie z art. 88s ust. 1 i ust. 2 ustawy z dnia 18 lipca 2001 r. *Prawo wodne* (t.j. Dz. U. z 2015 r., poz. 469 z późn. zm.), plany przeciwdziałania skutkom suszy na obszarach dorzeczy przygotowuje Prezes Krajowego Zarządu Gospodarki Wodnej w uzgodnieniu z ministrem właściwym do spraw gospodarki wodnej i ministrem właściwym do spraw rozwoju wsi, a plany przeciwdziałania skutkom suszy w regionach wodnych przygotowują dyrektorzy regionalnych zarządów gospodarki wodnej.

2.11. ODPADY

Gospodarka odpadami w województwie podkarpackim w latach 2013 i 2014 prowadzona była zgodnie z *Planem gospodarki odpadami dla województwa podkarpackiego* przyjętym uchwałą Sejmiku Województwa Podkarpackiego nr XXIV/409/12 z dnia 27 sierpnia 2012 r. oraz z obowiązującymi aktami prawnymi z zakresu gospodarki odpadami.

2.11.1. Odpady komunalne

Województwo podkarpackie zostało podzielone na 6 regionów gospodarki odpadami komunalnymi:

1. Region Centralny,
2. Region Południowo-Wschodni,
3. Region Południowo-Zachodni,
4. Region Północny,
5. Region Wschodni,
6. Region Zachodni.

Każdy z Regionów powinien posiadać następujące regionalne instalacje przetwarzania odpadów komunalnych (RIPOK-i):

- instalacje do przetwarzania zmieszanych odpadów komunalnych,
- instalacje do przetwarzania selektywnie zebranych odpadów zielonych i innych bioodpadów,
- składowiska odpadów komunalnych.

Dla instalacji regionalnych wyznaczono instalacje zastępcze, które mają odbierać odpady komunalne, jeżeli nie ma instalacji regionalnej lub gdy instalacja regionalna nie może odbierać odpadów. W Planie gospodarki odpadami założono, że w Regionie Centralnym i Zachodnim docelowy system gospodarowania odpadami komunalnymi opierać się będzie na ich termicznym unieszkodliwianiu z uzyskaniem energii, zaś w pozostałych Regionach na przetwarzaniu mechaniczno-biologicznym.

W 2013 r. na terenie województwa podkarpackiego pracowały następujące RIPOK-i:

- 4 instalacje do przetwarzania zmieszanych odpadów komunalnych,
- 3 instalacje do przetwarzania selektywnie zebranych odpadów zielonych i innych bioodpadów,
- 3 składowiska odpadów komunalnych⁶¹.

W stosunku do zakładanych w *Planie gospodarki odpadami dla województwa podkarpackiego*⁶² 25 regionalnych instalacji, w roku 2013 pracowało 10 instalacji (tj. 40,0 %). Regiony Centralny i Południowo-Wschodni nie posiadały żadnych regionalnych instalacji do

⁶¹ *Sprawozdanie z realizacji planu gospodarki odpadami dla województwa podkarpackiego za lata 2011-2013*, Zarząd Województwa Podkarpackiego, Rzeszów 2014 r.

⁶² *Plan gospodarki odpadami dla województwa podkarpackiego*, Podkarpackie Biuro Planowania Przestrzennego, Rzeszów 2012 r.

przetwarzania zmieszanych odpadów komunalnych, a jedynie instalacje do zastępczej obsługi.

W 2013 na terenie województwa odebrano i zebrano ogółem 349098,57 Mg odpadów komunalnych (grupa 20) w tym:

- 257276,9 Mg odpady poddane odzyskowi,
- 58693,49 Mg odpady poddane unieszkodliwianiu w instalacjach.⁶³

Na koniec roku 2013 eksploatowanych było 25 składowisk, na których deponowane były odpady komunalne.

W 2014 r. zgodnie z *Raportem o stanie środowiska w województwie podkarpackim w 2014 r.* na terenie województwa podkarpackiego pracowały następujące RIPOK-i:

- 7 instalacji do przetwarzania zmieszanych odpadów komunalnych,
- 3 instalacje do przetwarzania selektywnie zebranych odpadów zielonych i innych bioodpadów,
- 3 składowiska odpadów komunalnych.

W *Planie gospodarki odpadami dla województwa podkarpackiego* zakładano budowę 25 instalacji regionalnych, z tego w 2014 r. zrealizowano 12 (48,0%). Ponadto wcześniej niż zakładano w WPGO zrealizowano RIPOK „Giedlarowa”. Lokalizację regionalnych instalacji przetwarzania odpadów komunalnych przedstawiono na rys. 25, rys. 26 i rys. 27.

Region Centralny i Region Południowo-Wschodni nadal nie posiadają instalacji regionalnych do przetwarzania zmieszanych odpadów komunalnych. Do obsługi tych regionów służą instalacje zastępcze.

W 2014⁶⁴ na terenie województwa odebrano i zebrano ogółem 338946,70 Mg odpadów komunalnych (grupa 20) w tym:

- 298241,73 Mg odpadów poddano odzyskowi,
- 26014,52 Mg odpadów poddano unieszkodliwianiu w instalacjach.

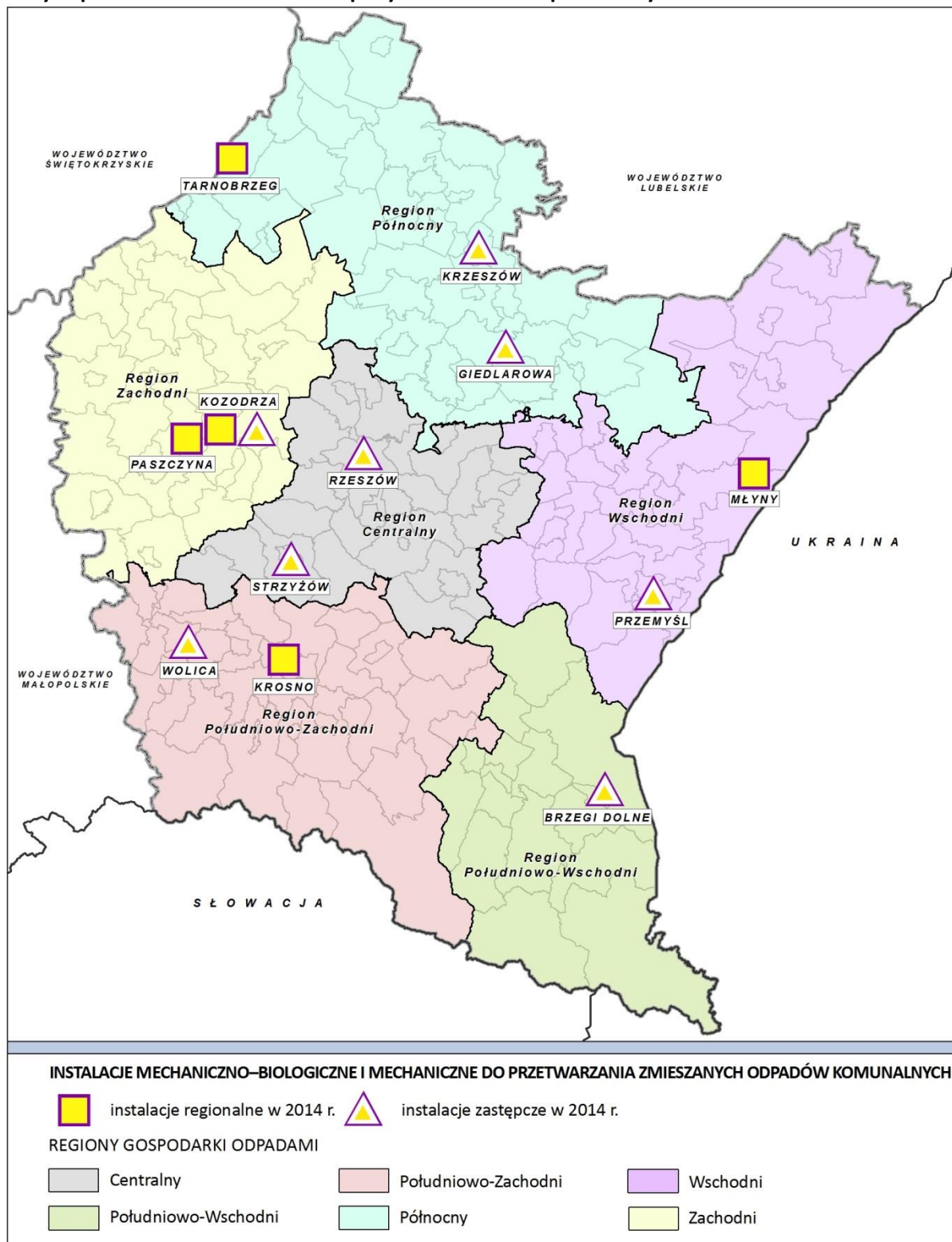
Na koniec roku 2014 eksploatowanych było 18 składowisk, na których deponowane były odpady komunalne. Cztery składowiska znajdują się w miejscowościach: Futory, Kozodrza, Młyny, Pysznica posiadają wydzielone kwatery do składowania odpadów niebezpiecznych zawierających azbest.

Instalację do odgazowywania składowiska posiada 16 składowisk, przy czym jedynie 2 składowiska tj. w Kozodrzy i Krośnie spala ten gaz w instalacjach wytwarzających energię elektryczną i energię ciepłą.

⁶³ Źródło: Departament Ochrony Środowiska Urzędu Marszałkowskiego Województwa Podkarpackiego

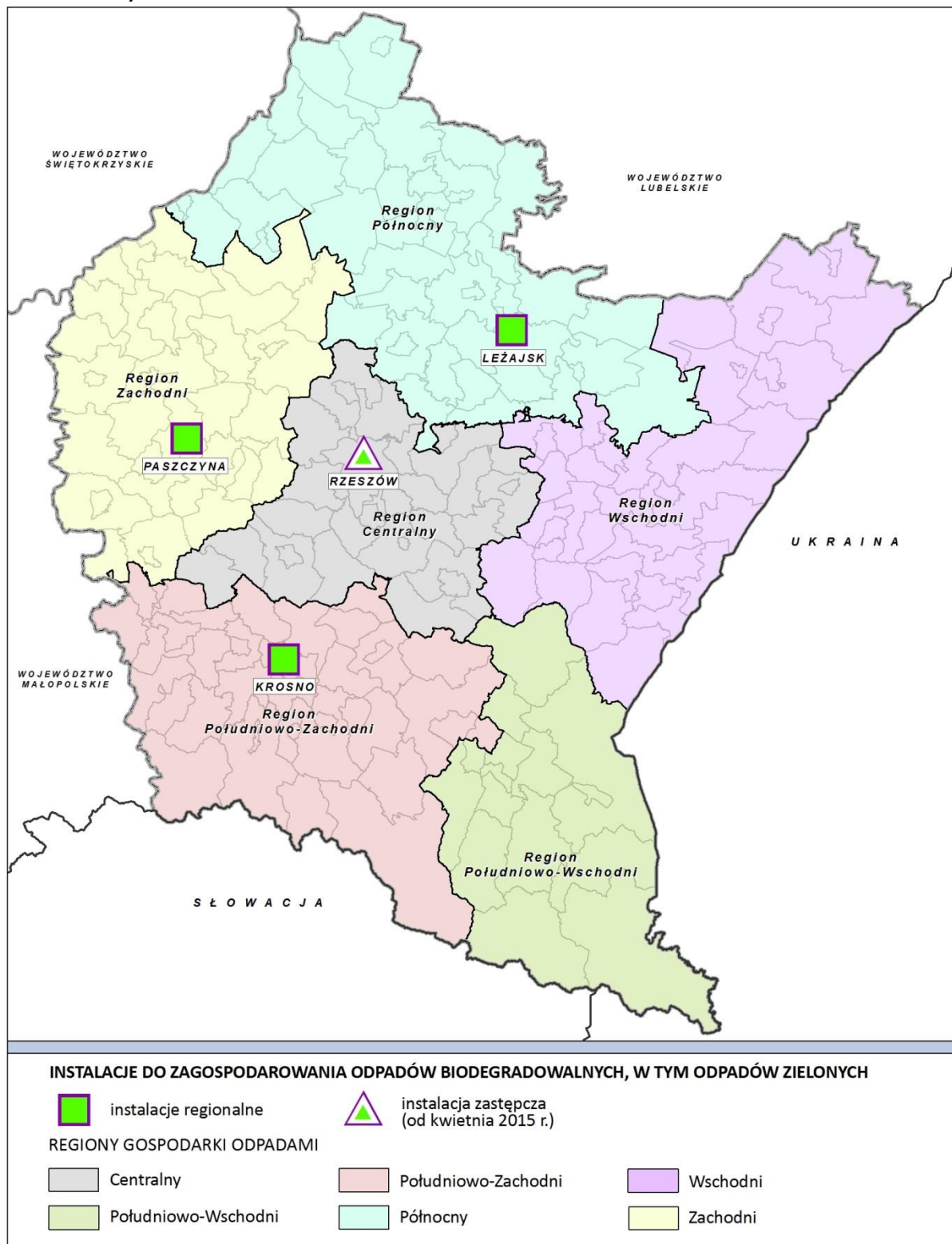
⁶⁴ Źródło: Departament Ochrony Środowiska Urzędu Marszałkowskiego Województwa Podkarpackiego, pismo z dnia 03.02.2016 r., znak: OS-III.7013.15.2016.KS – dokumentacja formalno-prawna

Rys. 25. Lokalizacja regionalnych instalacji przetwarzania odpadów komunalnych – instalacje, w których przetwarzano zmieszane odpady komunalne w sposób inny niż składowanie w 2014 r.

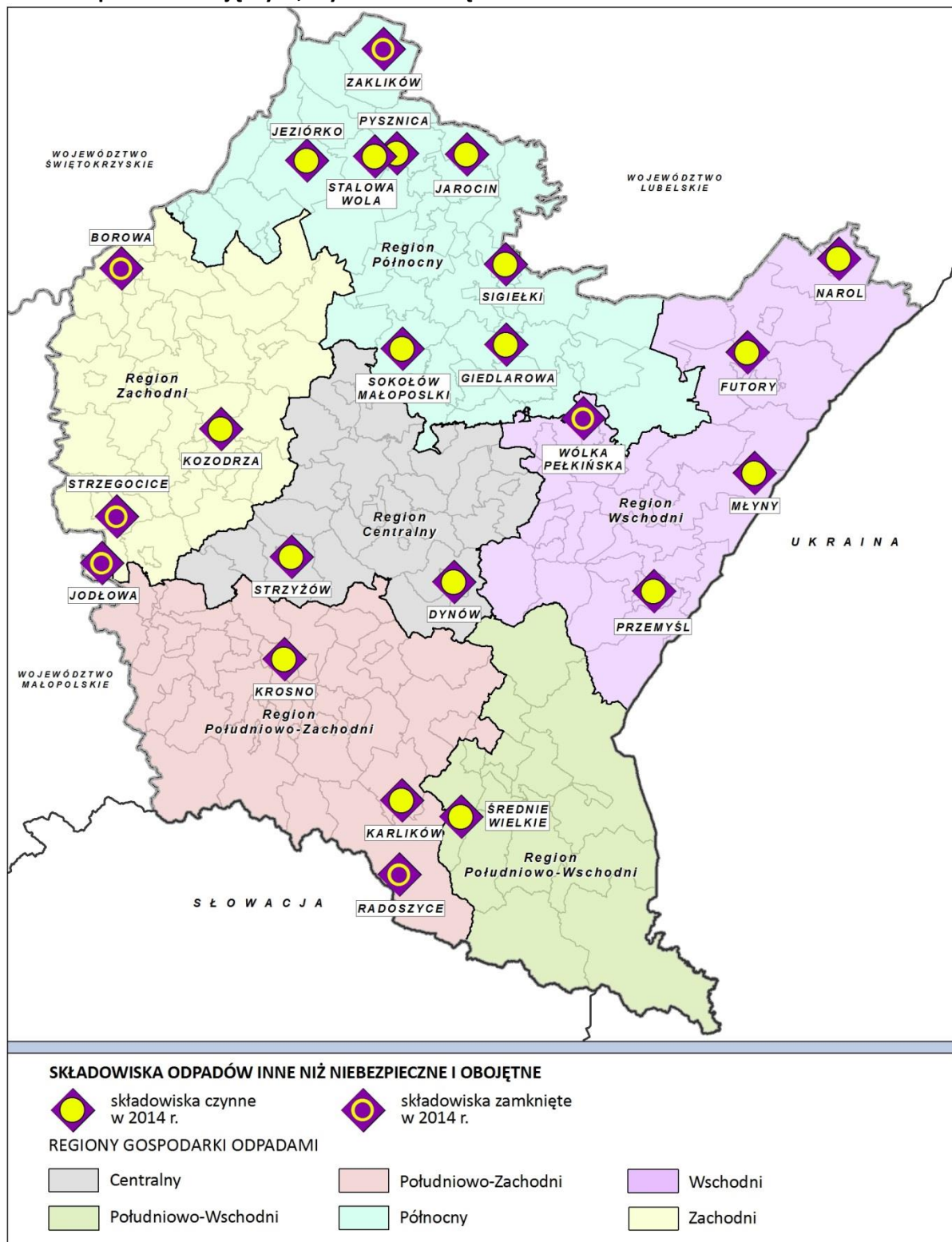
Źródło: Opracowanie własne PBPP na podstawie projektu Planu Gospodarki Odpadami dla Województwa Podkarpackiego, UM WP, maj 2016 r.

Rys. 26. Lokalizacja regionalnych instalacji przetwarzania odpadów komunalnych – instalacje do zagospodarowania odpadów biodegradowalnych, w tym odpadów zielonych w 2014 r. (stan na 31.12.2014 r.)

Źródło: Opracowanie własne PBPP na podstawie projektu Planu Gospodarki Odpadami dla Województwa Podkarpackiego, UM WP, maj 2016 r.

Rys. 27. Lokalizacja instalacji przetwarzania odpadów komunalnych – składowiska odpadów innych niż niebezpieczne i obojętne, czynne i zamknięte w 2014 r.

Źródło: Opracowanie własne PBPP na podstawie projektu Planu Gospodarki Odpadami dla Województwa Podkarpackiego, UM WP, maj 2016 r.

2.11.2. Odpady z sektora gospodarczego

Zgodnie z *Raportem o stanie środowiska w województwie podkarpackim w 2013 r.*⁶⁵ w 111 zakładach na terenie województwa podkarpackiego wytworzono 1 649 500 Mg odpadów z sektora gospodarczego. W roku 2013 były one poddawane następującym procesom:

- 93,4% poddano odzyskowi,
- 2,8 % unieszkodliwiono,
- 3,8% czasowo zmagazynowano.

Odpady unieszkodliwiano następującymi metodami:

- składowanie na składowiskach odpadów w 2,1%,
- termiczne unieszkodliwianie w 0,6%,
- w inny sposób w 0,1%.

Około 70,8% ogółu odpadów przemysłowych wytworzonych w województwie powstało w powiatach dębickim, stalowowolskim i mieleckim. W czterech grupach odpadów wytworzono około 86,0 % odpadów przemysłowych i były to:

- grupa 17: odpady z budowy, remontów i demontażu obiektów budowlanych oraz infrastruktury drogowej – 803,3 tys. Mg;
- grupa 10: odpady z procesów termicznych – 336,4 tys. Mg;
- grupa 03: odpady z przetwórstwa drewna oraz produkcji płyt i mebli, masy celulozowej, papieru i tektury – 159,5 tys. Mg;
- grupa 02: odpady z rolnictwa, sadownictwa, upraw hydroponicznych, rybołówstwa, leśnictwa, łowiectwa oraz przetwórstwa żywności – 120,0 tys. Mg.

Zgodnie z *Raportem o stanie środowiska w województwie podkarpackim w 2014 r.* (WIOŚ Rzeszów), w 113 zakładach na terenie województwa podkarpackiego wytworzono 1 099 100,0 Mg odpadów z sektora gospodarczego, co oznacza, że w stosunku do roku 2013 wystąpił spadek o 34,4%. W roku 2014 były one poddawane następującym procesom:

- 78,4% przekazano innym odbiorcom,
- 16,3% poddano odzyskowi,
- 3,2% unieszkodliwiono,
- 2,1% czasowo zmagazynowano.

Odpady unieszkodliwiano następującymi metodami:

- składowanie na składowiskach odpadów w 2,0%,
- termiczne unieszkodliwianie w 1,1%,
- w inny sposób w 0,1%.

Około 63,4% ogółu odpadów przemysłowych wytworzonych w województwie powstało w powiatach dębickim, stalowowolskim, mieleckim i w mieście Rzeszowie. W pięciu grupach wytworzono około 86,0 % odpadów przemysłowych. Były to:

⁶⁵ *Raport o stanie środowiska w województwie podkarpackim w 2013 r.*, Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Rzeszowie, Rzeszów 2014 r.

- grupa 17: odpady z budowy, remontów i demontażu obiektów budowlanych oraz infrastruktury drogowej – 334,4 tys. Mg;
- grupa 10: odpady z procesów termicznych – 260,9 tys. Mg;
- grupa 03: odpady z przetwórstwa drewna oraz produkcji płyt i mebli, masy celulozowej, papieru i tektury – 182,5 tys. Mg;
- grupa 12: odpady z kształtowania oraz fizycznej i mechanicznej obróbki powierzchni metali i tworzyw sztucznych – 102,9 tys. Mg;
- grupa 02: odpady z rolnictwa, sadownictwa, upraw hydroponicznych, rybołówstwa, leśnictwa, łowiectwa oraz przetwórstwa żywności – 87,2 tys. Mg.

Na terenie województwa podkarpackiego w 2014 r. funkcjonowało 6 składowisk, które przyjmowały odpady przemysłowe. Były to składowiska w Dębicy, Pustkowie, Mielcu oraz Jaśle. Odpady niebezpieczne przyjmowały 2 składowiska, a odpady inne niż niebezpieczne i obojętne przyjmowały 4 składowiska.

2.12. PROMIENIOWANIE ELEKTROMAGNETYCZNE

Ochrona przed polami elektromagnetycznymi polega na ich utrzymaniu poniżej poziomów dopuszczalnych lub co najmniej na tych poziomach oraz na zmniejszaniu poziomów pól elektromagnetycznych, co najmniej do dopuszczalnych, gdy nie są one dotrzymane⁶⁶.

W województwie podkarpackim potencjalnym źródłem ponadnormatywnego promieniowania elektromagnetycznego niejonizującego są głównie: stacje i linie elektroenergetyczne wysokiego napięcia 400 kW i 700 kW, stacje nadawcze radiowe i telewizyjne oraz stacje bazowe telefonii komórkowej. Według wyszukiwarki btsearch.pl⁶⁷, na terenie województwa podkarpackiego w 2012 r. zlokalizowanych było 756 stacji bazowych. Do 2015 r. ich liczba uległa niemal podwojeniu (1479 stacji bazowych).

Państwowy Monitoring Środowiska dostarcza informacji o poziomach pól elektromagnetycznych w środowisku, a ocena tych poziomów dokonywana jest na podstawie pomiarów i określonych ustawowo kryteriów⁶⁸. *Prawo ochrony środowiska* obowiązuje wojewódzkiego inspektora ochrony środowiska do prowadzenia okresowych badań kontrolnych poziomów pól elektromagnetycznych w środowisku oraz aktualizowania corocznego rejestru zawierającego informacje o stwierdzonych przekroczeniach dopuszczalnych poziomów pól elektromagnetycznych

⁶⁶ W Unii Europejskiej podstawowym dokumentem dotyczącym ochrony ludności przed polami elektromagnetycznymi jest przyjęta w dniu 12 lipca 1999 roku Rekomendacja Rady Europejskiej w sprawie ograniczenia ekspozycji pól elektromagnetycznych o częstotliwościach od 0 Hz do 300 GHz na ludność, w Polsce jest to ustawa z dnia 27 kwietnia 2001 r. *Prawo ochrony środowiska* (t.j. Dz. U. z 2016 r., poz. 672)

⁶⁷ Wyszukiwarka internetowa stacji bazowych telefonii komórkowej GSM i UMTS, wg stanu z dnia 19.05.2012 r. oraz 25.11.2015 r.

⁶⁸ Kryteria określone zostały w rozporządzeniu Ministra Środowiska z dnia 30 października 2003 r. w sprawie dopuszczalnych poziomów pól elektromagnetycznych w środowisku oraz sposobów sprawdzania dotrzymania tych poziomów (Dz. U. z 2003 r., nr 192, poz. 1883).

w środowisku. Monitoring prowadzony jest w miejscach dostępnych dla ludności i nie jest on ukierunkowany na badanie oddziaływania konkretnego źródła promieniowania⁶⁹.

Obecnie dąży się do intensyfikacji badań oraz śledzenia długoterminowych zmian poziomów pól elektromagnetycznych w środowisku. Cykl badawczy prowadzony jest w okresie trzyletnim. Oceny poziomu promieniowania dokonuje się dla trzech rodzajów terenów: w centralnych dzielnicach lub na osiedlach miast o liczbie mieszkańców przekraczającej 50 tys., w pozostałych miastach, na terenach wiejskich.

W latach 2013-2014 badania poziomów pól elektromagnetycznych w środowisku prowadzone były przez WIOŚ w Rzeszowie w ramach *Programu Państwowego Monitoringu Środowiska Województwa Podkarpackiego na lata 2013-2015*. Badania zostały wykonane w 45 punktach pomiarowych zarówno w roku 2013 (rys. 28) jak i w roku 2014 (rys. 29). Nie stwierdzono przekroczeń dopuszczalnych poziomów pól elektromagnetycznych w środowisku na wyznaczonych obszarach województwa.

Średnie poziomy pól elektromagnetycznych, w latach 2013-2014, na poszczególnych rodzajach obszarów w województwie przedstawiono w tab. 8.

Tab. 8. Średnie poziomy pól elektromagnetycznych na terenie województwa podkarpackiego w latach 2013-2014.

Obszar badań	Średni poziom pól elektromagnetycznych	
	2013	2014
1.	2.	3.
centralne dzielnice lub osiedla miast o liczbie mieszkańców większej od 50 tys.	0,288 [V/m] +/- 0,06 [V/m]	0,297 [V/m]
pozostałe miasta	0,304 [V/m] +/- 0,064 [V/m]	0,241 [V/m]
tereny wiejskie	< 0,4 [V/m] – „poniżej progu czułości sondy pomiarowej”	0,2 [V/m] ⁷⁰

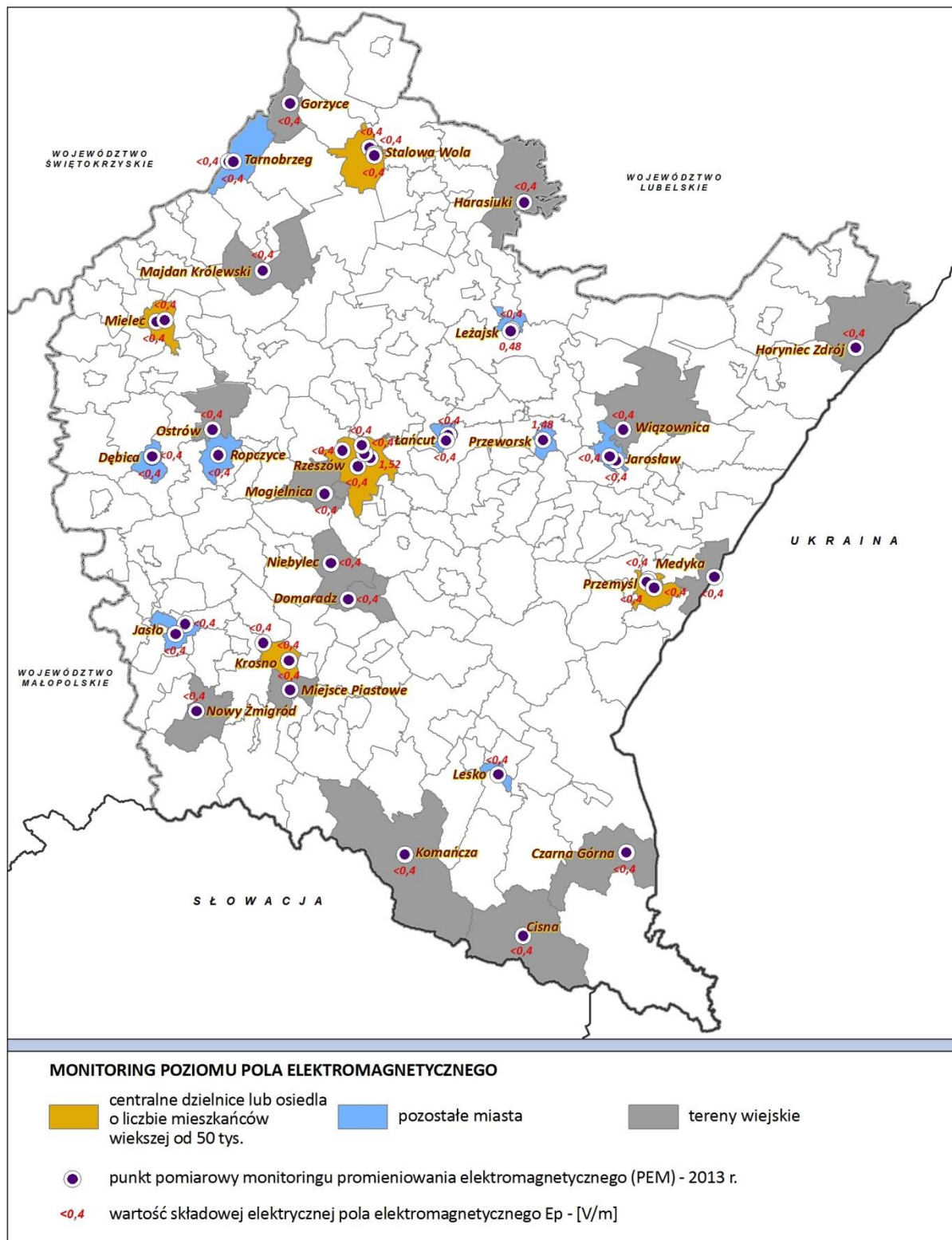
Źródło: Opracowanie własne PBPP na podstawie „Raportu o stanie środowiska w województwie podkarpackim w 2014 r.”, WIOŚ w Rzeszowie, 2015 r.

Największe średnie poziomy pól elektromagnetycznych odnotowywane są w dużych aglomeracjach, gdzie jednocześnie aktywnych jest wiele źródeł promieniowania.

⁶⁹ Rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 12 listopada 2007 r. w sprawie zakresu i sposobu prowadzenia okresowych badań poziomów pól elektromagnetycznych w środowisku (Dz. U. z 2007 r., nr 221 poz. 1645).

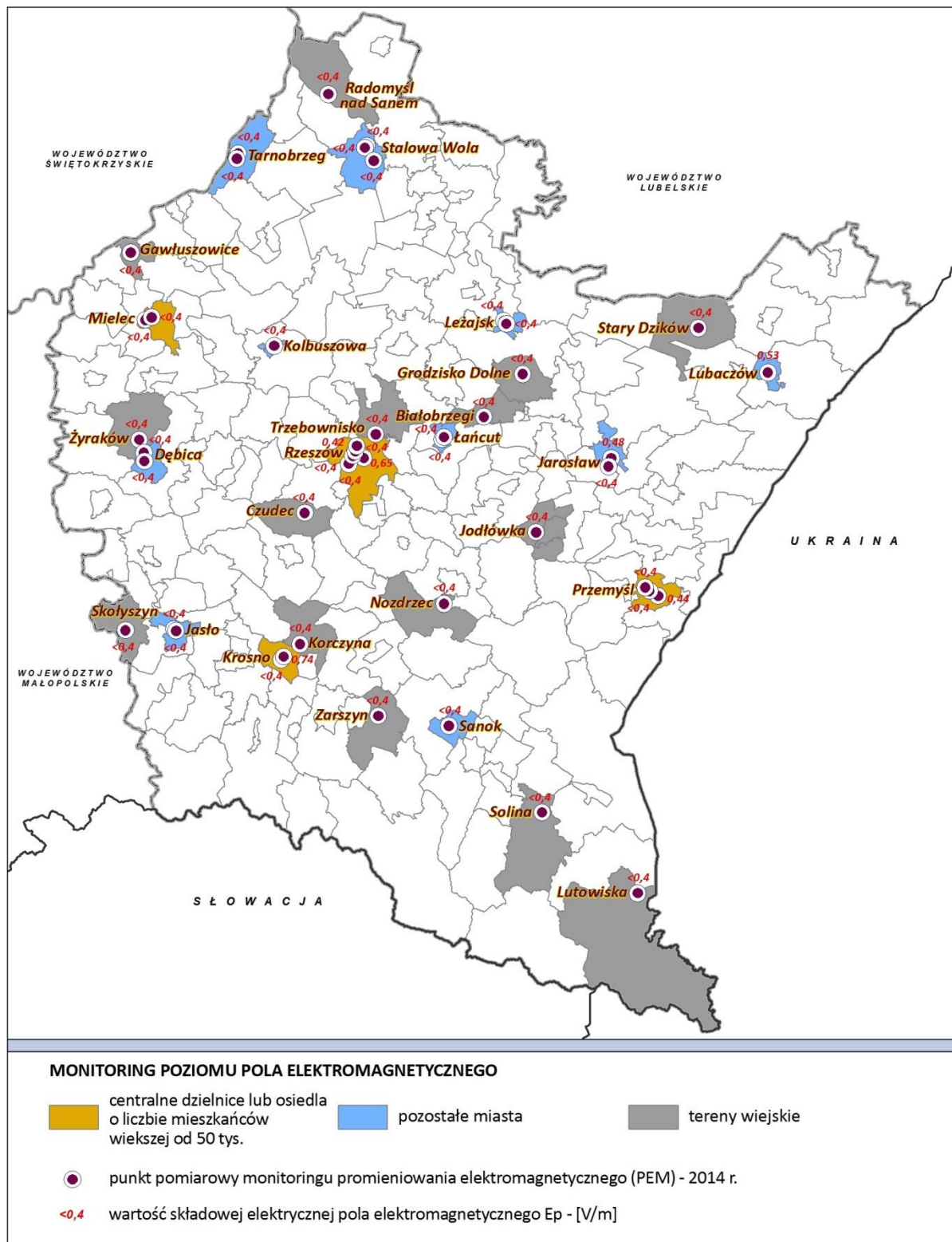
⁷⁰ Zgodnie z wytycznymi Głównego Inspektora Ochrony Środowiska, na potrzeby obliczenia średnich poziomów pól elektromagnetycznych w danej kategorii obszarów, w przypadku wartości mniejszych od wartości progu czułości sondy pomiarowej (<0,4 [V/m]), jako wynik przyjęto połowę wartości progu czułości sondy, to jest wartość 0,2 [V/m].

Rys. 28. Lokalizacja punktów monitoringu poziomów pól elektromagnetycznych w województwie podkarpackim w 2013 r.

Źródło: Opracowanie własne PBPP na podstawie „Raportu o stanie środowiska w województwie podkarpackim w 2013 r.”, WIOŚ w Rzeszowie, 2014 r.

Rys. 29. Lokalizacja punktów monitoringu poziomów pól elektromagnetycznych w województwie podkarpackim w 2014 r.

Źródło: Opracowanie własne PBPP na podstawie „Raportu o stanie środowiska w województwie podkarpackim w 2014 r.”, WIOŚ w Rzeszowie, 2015 r.

W latach 2013-2014 najwyższe poziomy pól elektromagnetycznych zarejestrowano w następujących miejscowościach:

- a) Miasto Rzeszów:
 - osiedle Mieszka I (1,52 [V/m] +/- 0,32 [V/m]),
 - osiedle Śródmieście (0,65 [V/m] +/- 0,13 [V/m]),
 - osiedle Gen. Andersa (0,42 [V/m] +/- 0,08 [V/m]),
- b) Przeworsk, plac Mickiewicza (1,48 V/m +/- 0,31 V/m),
- c) Leżajsk, ul. Spokojna (0,48 V/m +/- 0,1 V/m),
- d) Krosno, osiedle Śródmieście (0,74 [V/m] +/- 0,15 [V/m]),
- e) Lubaczów, osiedle Jagiellonów (0,53 [V/m] +/- 0,11 [V/m]),
- f) Jarosław, ul. Opolska (0,48 [V/m] +/- 0,10 [V/m]),
- g) Przemyśl, osiedle Bakończyce (0,44 [V/m] +/- 0,09 [V/m]).

Na pozostałych obszarach w województwie poziomy pól elektromagnetycznych były niższe od wartości 0,4 V/m, to jest od progu czułości sondy pomiarowej.

2.13. POWAŻNE AWARIE

Zagadnienia przeciwdziałania poważnym awariom regulują dyrektywy Rady Unii Europejskiej i przepisy ustawy Prawo ochrony środowiska. Od państw członkowskich wymaga się, by sporządzane przez nie strategie i plany zagospodarowania przestrzennego uwzględniały zapobieganie poważnym awariom i ograniczanie ich skutków. Do dnia 1 czerwca 2015 r. obowiązywała *Dyrektywa Seveso II*⁷¹ implementowana do ustawy *Prawa ochrony środowiska*. Art. 248 tej ustawy dzieli podmioty stwarzające zagrożenie wystąpienia poważnej awarii przemysłowej w zależności od rodzaju, kategorii i ilości substancji niebezpiecznej na dwie grupy tj. zakłady o zwiększonym ryzyku wystąpienia poważnej awarii i zakłady o dużym ryzyku wystąpienia poważnej awarii. Aktualnie obowiązuje *Dyrektywa Seveso III*, której celem jest zapewnienie wysokiego poziomu ochrony zdrowia ludzkiego i środowiska m.in. poprzez ujednolicenie i zharmonizowanie systemu klasyfikacji i oznakowania chemikaliów – GHS, ograniczanie zbędnych obciążeń administracyjnych, doprowadzenie do spójności i klarowności nowych przepisów, wymianę informacji pomiędzy prowadzącymi zakłady i informowanie społeczeństwa, a także udział społeczeństwa w podejmowaniu decyzji. Ponadto duży nacisk kładzie się na zagadnienia zagospodarowania przestrzennego, w tym zmniejszenia ryzyka efektu domina⁷². Zgodnie z *Dyrektywą Seveso III*, „aby zapewnić większą ochronę terenów zabudowy mieszkalnej, obszarów przestrzeni publicznej i środowiska, w tym obszarów szczególnie istotnych lub wrażliwych z punktu widzenia ochrony środowiska, w ramach planowania i zagospodarowania przestrzennego lub innych odnośnych obszarów polityki państw członkowskich należy zapewniać zachowanie odpowiednich odległości pomiędzy wspomnianymi obszarami a zakładami stwarzającymi takie zagrożenia, a w przypadku istniejących zakładów – stosować, w razie konieczności, dodatkowe środki techniczne, tak, aby zagrożenie dla

⁷¹ Dyrektywa Rady Unii Europejskiej 96/82/WE (SEVESO II) z 9 grudnia 1996 r. w sprawie kontroli niebezpieczeństwa poważnych awarii związanych z substancjami niebezpiecznymi wraz ze zmieniającą Dyrektywą 2003/105/WE z dnia 16 grudnia 2003 r.

⁷² Efekt domina występuje w przypadku zakładów ulokowanych w taki sposób lub tak blisko siebie, że wzrasta prawdopodobieństwo poważnych awarii lub nasilenia ich skutków.

ludności lub środowiska zostało utrzymane na akceptowalnym poziomie. Przy podejmowaniu decyzji należy wziąć pod uwagę wystarczające informacje na temat ryzyka oraz doradztwo techniczne w zakresie tych zagrożeń.”⁷³

Zmiana ustawy *Prawo ochrony środowiska*⁷⁴ w art. 73 ust. 4 rozszerzyła listę obiektów, w stosunku do których należy zachować bezpieczną odległość przy lokalizacji zakładów stwarzających ryzyko wystąpienia poważnych awarii przemysłowych. Obecnie są to osiedla mieszkaniowe, obiekty użyteczności publicznej, budynki zamieszkania zbiorowego, uprawy wieloletnie, drogi krajowe, linie o znaczeniu państwowym oraz obszary objęte prawną ochroną przyrody, strefy ochronne ujęć wody i obszary ochronne zbiorników wód śródlądowych. Pozytywne należy ocenić wprowadzenie ust. 5., który reguluje kwestię lokalizacji obiektów od istniejących zakładów stwarzających ryzyko wystąpienia poważnych awarii przemysłowych, a także ust. 7 i ust. 8, które regulują kwestię dostępu dla celów planowania i zagospodarowania przestrzennego do informacji o prawdopodobieństwie wystąpienia poważnej awarii przemysłowej oraz potencjalnych skutkach wystąpienia poważnej awarii przemysłowej oraz o jej zasięgu.

Zadania w zakresie zapobiegania i ograniczania skutków poważnych awarii przemysłowych realizowane są przez Podkarpackiego Komendanta Państwowej Straży Pożarnej oraz powiatowych (miejskich) komendantów PSP przy współpracy z Wojewódzkim Inspektorem Ochrony Środowiska w Rzeszowie. W latach 2013-2014 Podkarpacki Komendant PSP uczestniczył w czynnościach kontrolno-rozpoznawczych przeprowadzonych w 28 zakładach o dużym i zwiększonym ryzyku wystąpienia poważnej awarii przemysłowej. W wyniku kontroli Podkarpacki Komendant PSP wydał siedem decyzji nakazujących usunięcie nieprawidłowości w zakresie zapobiegania i ograniczania skutków poważnych awarii przemysłowych. Nieprawidłowości w 2013 r. stwierdzono w 3 zakładach tj. LERG S.A. w Pustkowie, GAS TRADING PODKARPACIE Sp. z o.o. w Dębicy, Kronospan HPL Sp. z o.o. w Pustkowie. W 2014 r. nieprawidłowości ponownie stwierdzono w Podziemnym Magazynie Gazu Ziarnego „Husów”, Orion Engineered Carbons Sp. z o.o. w Jaśle, Zakładach Chemicznych „Organika – Sarzyna” S.A. w Nowej Sarzynie i ponownie w Kronospan HPL Sp. z o.o. w Pustkowie.

Na koniec 2014 r. na terenie województwa podkarpackiego było 28 zakładów stwarzających ryzyko wystąpienia poważnych awarii. Do grupy zakładów o zwiększonym ryzyku wystąpienia poważnych awarii zaliczono 16 zakładów (o 4 więcej niż w roku 2012), a do grupy zakładów o dużym ryzyku wystąpienia poważnych awarii – 12 zakładów (rys. 30.)⁷⁵.

⁷³ W przypadku szkód wyrządzonych w środowisku powstałych w wyniku poważnej awarii, zastosowanie ma głównie Dyrektywa 2004/35/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 21 kwietnia 2004 r. w sprawie odpowiedzialności za środowisko w odniesieniu do zapobiegania i zaradzania szkodom wyrządzonym środowisku naturalnemu.

⁷⁴ Ustawa z dnia 23 lipca 2015 r. o zmianie ustawy *Prawo ochrony środowiska* oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. z 2015 r., poz. 1434)

⁷⁵ Źródło: Komendant Wojewódzkiej Państwowej Straży Pożarnej w Rzeszowie, pismo z dnia 30.12.2015 r. znak: WR.761.7.2015, dokumentacja formalno-prawna

Do grupy zakładów dużego ryzyka (ZDR) należą:

1. LOTOS Infrastruktura S.A., 38-200 Jasło – ze względu na ilość substancji płynnych (opracowano zewnętrzny plan operacyjny);
2. ORLEN Południe S.A. Zakład Jedlicze, 38-460 Jedlicze – ze względu na ilość substancji palnych (opracowano zewnętrzny plan operacyjny);
3. „GAS TRADING PODKARPACIE” Sp. z o.o., 39-200 Dębica – ze względu na ilość substancji palnych (opracowano zewnętrzny plan operacyjny);
4. AmeriGas Polska Sp. z o.o., Rozlewnia Gazu Płynnego Widełka, 36-145 Widełka – ze względu na ilość substancji palnych (opracowano zewnętrzny plan operacyjny);
5. PGNiG S.A. Warszawie, Oddział w Sanoku – Podziemny Magazyn Gazu Ziemnego Brzeźnica, 39-207 Brzeźnica – ze względu na ilość substancji palnych;
6. PGNiG S.A. Warszawie, Oddział w Sanoku – PMGZ Strachocina, 38-500 Sanok, miejscowość Strachocina – ze względu na ilość substancji palnych;
7. PGNiG S.A. Warszawie, Oddział w Sanoku – PMGZ Husów, 37-120 Markowa - ze względu na ilość substancji palnych;
8. Zakład Produkcji Specjalnej „GAMRAT” Sp. z o.o., 38-200 Jasło – ze względu na ilość substancji wybuchowych (opracowano zewnętrzny plan operacyjny);
9. LERG S.A. w Pustkowie, 39-206 Pustków – ze względu na ilość substancji toksycznych (opracowano zewnętrzny plan operacyjny);
10. CIECH Sarzyna S.A., w Nowej Sarzynie, 37-310 Nowa Sarzyna – ze względu na ilość substancji toksycznych (opracowano zewnętrzny plan operacyjny);
11. ORION Engineered Carbons Sp. z o.o., 38-200 Jasło – ze względu na ilość substancji niebezpiecznych dla środowiska (nie przyjęto zewnętrznego planu operacyjnego);
12. KRONOSPAN HPL Sp. z o.o., 39-460 Pustków - ze względu na ilość substancji toksycznych (opracowano zewnętrzny plan operacyjny).

Zakładami zwiększonego ryzyka są (ZZR)⁷⁶:

1. Polenergia Elektrociepłownia Nowa Sarzyna Sp. z o.o., 37-310 Nowa Sarzyna – ze względu na ilość substancji palnych;
2. CTL Południe Sp. z o.o. w Krakowie, Oddział Żurawica, Punkt Przeładunku Surowców Chemicznych w Chałupkach Medycznych, 37-732 Medyka – ze względu na ilość substancji palnych;
3. PKN ORLEN S.A. Terminal Paliw w Żurawicy, 37-710 Żurawica – ze względu na ilość substancji palnych;
4. Fabryka Farb i Lakierów „ŚNIEŻKA” S.A. w Lubzinie, Oddział w Brzeźnicy, 39-207 Brzeźnica – ze względu na ilość substancji palnych;
5. PRATT & WHITNEY RZESZÓW S.A., 35-078 Rzeszów – ze względu na ilość substancji toksycznych;
6. HORTINO Zakład Przetwórstwa Owocowo-Warzywnego Leżajsk Sp. z o.o., 37-300 Leżajsk – ze względu na ilość substancji toksycznych;

⁷⁶ Według „Wykazu potencjalnych sprawców poważnych awarii” sporządzanego przez WIOŚ Rzeszowie, zgodnie ze stanem na dzień 31.12.2015 r. liczba zakładów ZZR zwiększyła się do 18 (dodatkowo Firma Oponiarska Dębica S.A. i Track TEC Lipa Sp. z o.o.)

7. KRONOSPAN Sp. z o.o., 39 -300 Mielec – ze względu na ilość substancji toksycznych;
8. Przedsiębiorstwo Produkcji Usług i Handlu „CIS” Sp. z o.o., 37-126 Medynia Głogowska w miejscowości Pogwizdów – ze względu na ilość substancji toksycznych;
9. Zakład Chemiczny „SILIKONY POLSKIE” Sp. z o.o., 37-310 Nowa Sarzyna – ze względu na ilość substancji niebezpiecznych dla ludzi i środowiska;
10. Fabryka Wódek „POLMOS ŁAŃCUT” S.A., 37-100 Łańcut – ze względu na ilość substancji palnych;
11. Euroservice Zakłady Przemysłu Tłuszczowego w Surochowie Sp. z o.o., 37-500 Surochów – ze względu na ilość substancji palnych;
12. TRIOS z siedzibą w Gnojniku Sp. z o.o., Terminal Paliw w ŁĘTOWNI, 37-312 Łętownia – ze względu na ilość substancji palnych;
13. Goodrich Aerospace Poland Sp. z o.o. w Krośnie, 38-400 Krosno – ze względu na ilość substancji toksycznych;
14. AIM Energy Sp. z o.o. w Brzostku, Zakład Rafineryjny w Jaśle, 38-200 Jasło – ze względu na ilość substancji palnych;
15. PKN Orlen S.A. w Płocku, Terminal Paliw nr 02 w Widelce, 36-145 Widelka – ze względu na ilość substancji palnych;
16. Goodrich Aerospace Poland Sp. z o.o. w Krośnie, Zakład w Tajęcinie, 36-002 Jasionka miejscowość Tajęcina – ze względu na ilość substancji toksycznych.

W styczniu 2012 r. Podkarpacki Komendant Państwowej Straży Pożarnej w Rzeszowie podał informację o zakładach z grupy o zwiększonym i dużym ryzyku, które zlokalizowane w niedużej odległości od siebie mogą zwiększyć prawdopodobieństwo wystąpienia awarii przemysłowej lub pogłębić jej skutki. Określono 2 grupy zakładów. Jedną z nich tworzyły zakłady zlokalizowane w miejscowości Nowa Sarzyna takie jak: CIECH Sarzyna S.A., Polenergia Elektrociepłownia Nowa Sarzyna Sp. z o.o., Zakład Chemiczny „SILIKONY POLSKIE” Sp. z o.o., a drugą zakłady położone w miejscowości Jasło takie jak: ORION Engineered Carbons Sp. z o.o., LOTOS Infrastruktura S.A. W styczniu 2013 r. w miejscowości Pustków (powiat dębicki) wskazano kolejną grupę zakładów, które zlokalizowane w niedużej odległości od siebie mogą zwiększyć prawdopodobieństwo wystąpienia awarii przemysłowej lub pogłębić jej skutki. Są to LERG S.A w Pustkowie i Kronospan HPL Sp. z o.o.⁷⁷

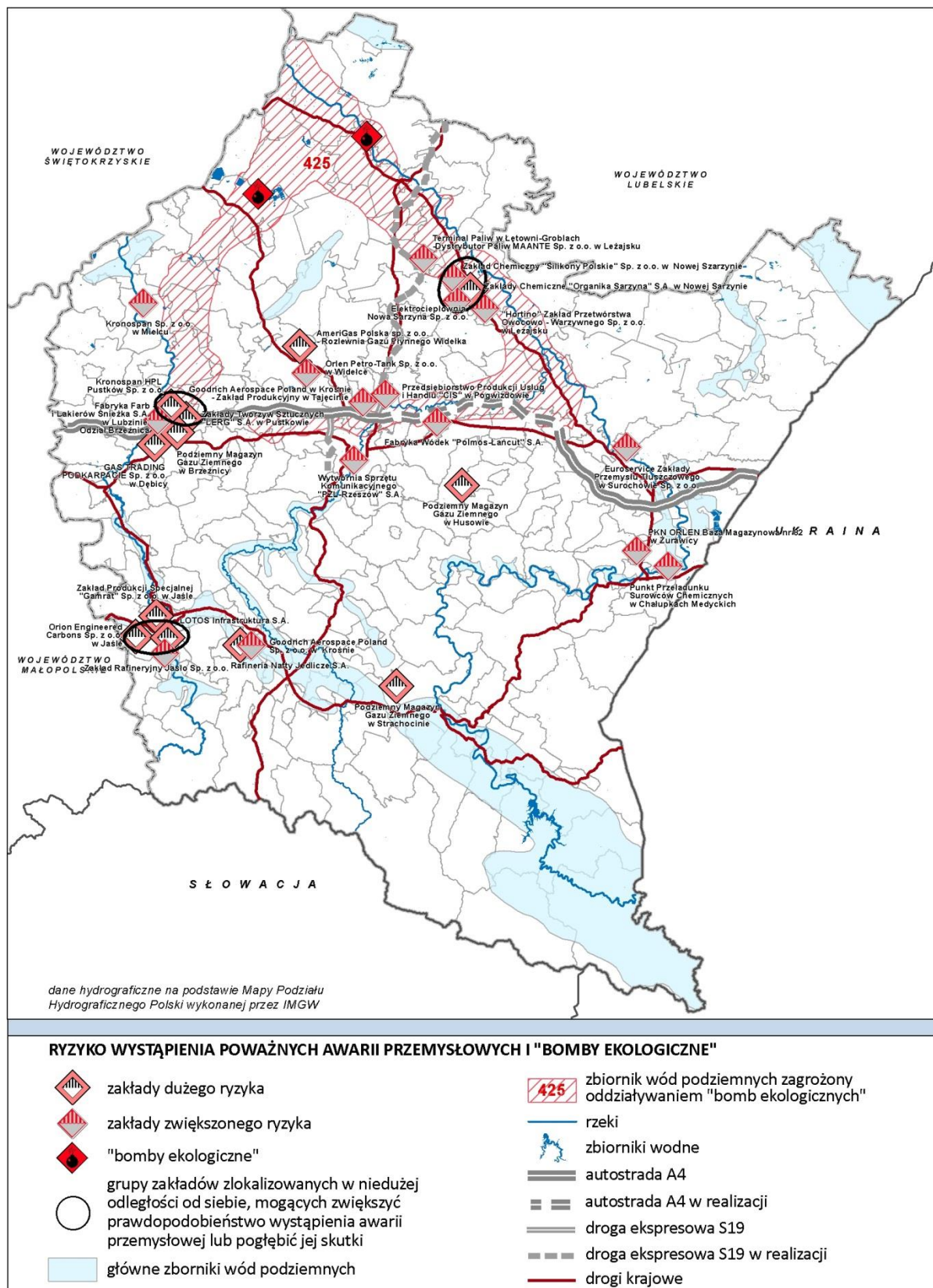
⁷⁷ Źródło: Pismo Wojewódzkiego Inspektora Ochrony Środowiska w Rzeszowie z dnia 25 stycznia 2016 r. znak: WI.7021.21.2016.LD. dotyczące wykazu potencjalnych sprawców poważnych awarii. Grupy zakładów o zwiększonym ryzyku lub o dużym ryzyku wystąpienia poważnej awarii, których zlokalizowanie w niedużej odległości od siebie może zwiększyć prawdopodobieństwo wystąpienia awarii przemysłowej lub pogłębić jej skutki, określił Podkarpacki Komendant Wojewódzkiej Państwowej Straży Pożarnej w Rzeszowie następującymi decyzjami:

- Decyzja nr 614/11 Podkarpackiego Komendanta Wojewódzkiego Państwowej Straży Pożarnej, znak WZ.5586.2.8.11 z dnia 18.11.2011 r. (źródło: Informacja dla społeczeństwa - <http://www.bip.podkarpacie.straz.pl/>),
- Decyzja nr 619/11 Podkarpackiego Komendanta Wojewódzkiego Państwowej Straży Pożarnej, znak WZ.5586.1.6.11 z dnia 06.12.2011 r. (źródło: Informacja dla społeczeństwa - <http://www.bip.podkarpacie.straz.pl/>),
- Decyzja nr 186/11 Podkarpackiego Komendanta Wojewódzkiego Państwowej Straży Pożarnej, znak WZ.5586.6.3.12 z dnia 17.04.2012 r. (źródło: Informacja dla społeczeństwa - <http://www.bip.podkarpacie.straz.pl/>)

W czerwcu 2015 r. wskazano jeszcze jedną grupę zakładów położonych w Widelce (powiat kolbuszowski) tj. AmeriGas Polska Sp. z o.o. i Polski Koncern Naftowy ORLEN S.A.

Nazwy zakładów określonych w ww. decyzjach uległy zmianie. W tekście użyto nazw wg stanu na dzień 31.12.2015 r.

Rys. 30. Lokalizacja potencjalnych sprawców poważnych awarii wg stanu z 2014 r.

Źródło: Opracowanie własne PBPP na podstawie informacji przekazanych przez WIOŚ w Rzeszowie oraz Komendanta Wojewódzkiego PSP w Rzeszowie, 2015 r.

Dotychczas nie ustanowiono żadnych obszarów ograniczonego użytkowania od istniejących zakładów dużego i zwiększonego ryzyka. Nie planuje się również budowy nowych obiektów stanowiących realizację inwestycji celu publicznego podlegających wymaganiom *Dyrektywy Seveso III*.

W roku 2013 zaktualizowano zewnętrzne plany operacyjno-ratownicze dla 9 zakładów dużego ryzyka powstania poważnej awarii przemysłowej. W przypadku, gdy skutki ewentualnej awarii nie będą oddziaływać na tereny położone poza obszarem zakładu, odstąpiono od opracowania takich planów. Ponadto, wszystkie zakłady zagrażające wystąpieniem poważnej awarii posiadają opracowane i przyjęte przez właściwe organy PSP programy zapobiegania awariom, a zakłady dużego ryzyka – dodatkowo raporty o bezpieczeństwie. W latach 2013-2014 komendanci miejscy i powiatowi przeprowadzili kontrole w 28 zakładach dużego i zwiększonego ryzyka. W okresie tym wydano ogółem 12 decyzji administracyjnych nakazujących prowadzącym zakłady usunięcie stwierdzonych uchybień i nieprawidłowości (o 9 mniej niż w latach 2011-2012)⁷⁸. W 2014 r. utworzony został nowy zakład dużego ryzyka AmeriGas Polska Sp. z o. o. w Wieleńce, a Podkarpacki Komendant Wojewódzki PSP przyjął opracowany dla tego zakładu program zapobiegania awariom przemysłowym oraz wewnętrzny plan operacyjno-ratowniczy. Ponadto, w latach 2013-2014 przyjął 5 zmian programów zapobiegania poważnym awariom przemysłowym opracowanych dla GAS TRADING PODKARPACIE sp. z o.o. w Dębicy, Krosnopan HPL Sp. z o.o. w Pustkowie, LERG S.A. w Pustkowie, LOTOS Infrastruktura S.A. w Jaśle, PGNiG S.A. – Podziemnego Magazynu Gazu Ziemnego „Husów”. W tym okresie przyjęto również wewnętrzne plany operacyjno-ratownicze, dla ww. zakładów, a także dla CIECH Sarzyna S.A. w Nowej Sarzynie⁷⁹.

W zakładach dużego i zwiększonego ryzyka utrzymywane są wysokie standardy bezpieczeństwa, dlatego od 2003 r. na terenie województwa podkarpackiego nie było przypadku poważnej awarii. Również w latach 2013-2014 poważne awarie i zdarzenia o charakterze poważnych awarii na terenie województwa podkarpackiego nie miały miejsca. W ubiegłych latach odnotowywane były jednak przypadki zdarzeń o znamionach poważnych awarii, głównie związane z transportem substancji niebezpiecznych, transportowanymi najczęściej drogami krajowymi i wojewódzkimi, a także międzynarodową magistralą kolejową E30. Materiały jądrowe, źródła promieniowania i urządzenia zawierające takie źródła, odpady promieniotwórcze i wypalone paliwo jądrowe mogą być wwożone na terytorium województwa przez 3 przejścia graniczne z Ukrainą: przejścia drogowe w Korczowej i Medyce oraz przejście kolejowe w Przemyśle⁸⁰. Na wszystkich

⁷⁸ Na podstawie *Sprawozdania z realizacji zadań Podkarpackiego Komendanta PSP za 2014 r.*, Rzeszów, styczeń 2015 r. oraz Informacji o przyjętych zewnętrznych planach operacyjno-ratowniczych lub ich zmianach (<http://www.bip.podkarpacie.straz.pl/15330/15330/>)

⁷⁹ Źródło: Pismo Komendanta Wojewódzkiej PSP w Rzeszowie z dnia 30.12.2015 r. znak: WR.0761.7.2015 dotyczące realizacji zadań zapisanych w POŚ WP NA LATA 2012-2015. W 2015 roku Zakłady Chemiczne Organika- Sarzyna S.A zmieniły nazwę na CIECH Sarzyna S.A. w Nowej Sarzynie.

⁸⁰ Na podstawie rozporządzenia Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 13 kwietnia 2011 r. w sprawie wykazu przejść granicznych, przez które mogą być wwożone na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej i wywożone z tego terytorium materiały jądrowe, źródła promieniotwórcze, urządzenia zawierające takie źródła, odpady promieniotwórcze i wypalone paliwo jądrowe (Dz. U. z 2011 r., nr 89, poz. 513)

przejściach granicznych wprowadzono kontrolę chemiczno-radiometryczną (ekologiczną) osób i towarów.

Krajowy system ratowniczo-gaśniczy (KSRG) na poziomie wojewódzkim tworzą Komenda Wojewódzka Państwowej Straży Pożarnej w Rzeszowie i Podkarpacka Brygada Odwodowa. Jednostki te, na podstawie podpisanych porozumień, współpracują z innymi jednostkami wojewódzkimi odpowiedzialnymi za bezpieczeństwo lub monitorującymi stan środowiska, takimi jak:

- Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Rzeszowie;
- Wodne Ochotnicze Pogotowie Ratunkowe Woj. Podkarpackiego,
- Bieszczadzkie Wodne Ochotnicze Pogotowie Ratunkowe;
- Bieszczadzki Oddział Straży Granicznej w Przemyśle;
- Wojewódzki Sztab Wojskowy w Rzeszowie;
- Grupa Bieszczadzka Górskiego Ochotniczego Pogotowia Ratunkowego;
- Komenda Wojewódzka Policji w Rzeszowie;
- Samodzielny Publiczny Zakład Opieki Zdrowotnej Lotnicze Pogotowie Ratunkowe Region Południe, Filia w Sanoku;
- Stowarzyszenie Cywilnych Zespołów Ratowniczych z Psami STORAT w Rzeszowie.

Wg stanu z dnia 31 grudnia 2014 r., system ratowniczo-gaśniczy na poziomie powiatowym tworzą 4 komendy miejskie, 17 komend powiatowych PSP w strukturach których funkcjonowało 27 jednostek ratowniczo-gaśniczych oraz jeden posterunek PSP, a także 298 jednostek Ochotniczej Straży Pożarnej włączonych do KSRG⁸¹.

W przypadku zdarzenia znacznych rozmiarów, wymagającego użycia większej ilości sprzętu specjalistycznego, oraz w zakresie przeciwdziałania zagrożeniom chemicznym, biologicznym, radiologicznym, nuklearnym i wybuchowym, działania ratownicze prowadzone są przez specjalistyczne grupy ratownicze, tj.:

- 3 grupy ratownictwa wodno-nurkowego jednostek KM PSP w Przemyśle, Tarnobrzegu i Sanoku;
- 2 grupy ratownictwa chemiczno-ekologicznego KM PSP w Rzeszowie i Leżajsku;
- 1 grupa ratownictwa wysokościowego KM PSP w Rzeszowie.

W latach 2013-2014, na terenie województwa, jednostki PSP podjęły ogółem 471 interwencji, z tego najwięcej na terenie powiatu rzeszowskiego (93) i przemyskiego (66), a najmniej na terenie powiatu leskiego (1), bieszczadzkiego (5), lubaczowskiego (5) i brzozowskiego (6).

⁸¹ *Sprawozdanie z realizacji zadań Podkarpackiego Komendanta PSP za 2014 r., Rzeszów, styczeń 2015 r.*

2.14. TERENY ZDEGRADOWANE I ZDEWASTOWANE

Grunty zdewastowane i zdegradowane, wymagające rekultywacji na terenie województwa zajmowały 1674 ha (stan na koniec 2013 roku)⁸², co stanowiło niespełna 2,7% ogółu tego rodzaju gruntów w Polsce. Grunty zdewastowane stanowią 92,47% ogólnej powierzchni wymagającej rekultywacji. Zdecydowanie przeważają grunty zdewastowane w wyniku górnictwa i kopalnictwa surowców innych niż energetyczne (88,82%). W ciągu roku 2013 zostało zrekultywowane 140 ha gruntów, z czego na cele leśne 10 ha, a na cele rolnicze 130 ha.

W roku 2014 powierzchnia gruntów wymagających rekultywacji uległa zmniejszeniu w stosunku do roku 2013 i wynosiła 1539 ha, stanowiąc 2,45% gruntów zdewastowanych i zdegradowanych w kraju⁸³. W ogólnej powierzchni tego rodzaju gruntów w roku 2014 nadal przeważały grunty zdewastowane – 92,78%, w tym zdewastowane w wyniku górnictwa i kopalnictwa surowców innych niż energetyczne – 88,1%. W ciągu roku 2014 zrekultywowano 245 ha gruntów, z czego na cele leśne 13 ha, a 207 ha na cele rolnicze. Województwo podkarpackie pod względem powierzchni gruntów wymagających rekultywacji stale zajmuje jedno z ostatnich miejsc w Polsce (15 miejsce w roku 2013 i w roku 2014).

Na przestrzeni lat 1999-2011 powierzchnia gruntów wymagających rekultywacji uległa znacznemu ograniczeniu w wyniku prac rekultywacyjnych terenów „posiarkowych” w północnej części województwa, które obejmowały znaczne obszary o mocno przekształconych warunkach środowiskowych. Od tego momentu powierzchnia gruntów zdewastowanych i zdegradowanych stabilizuje się, wykazując w kolejnych latach stosunkowo niewielkie zróżnicowanie. Corocznie rekultywacji podlega część gruntów zdewastowanych eksploatacją odkrywkową surowców skalnych, niemniej corocznie pojawiają się nowe dewastacje tego typu.

Otworowe kopalnie siarki (Kopalnia Siarki Jeziórko w powiecie tarnobrzesckim i Kopalnia Siarki Basznia w powiecie lubaczowskim) oraz odkrywkowa Kopalnia Siarki Machów na terenie tarnobrzeckiego powiatu grodzkiego i ziemskiego, które były źródłem największych przeobrażeń środowiskowych, zostały postawione w stan likwidacji w latach 1994-2002. Ze względu na skalę przekształceń i dewastację środowiska, złożoność procesów likwidacyjnych i rekultywacyjnych oraz wymagane ogromne nakłady finansowe, rekultywacja realizowana była długoterminowo. Uzyskane w latach 2013-2014 ekologiczne efekty rekultywacji są znaczące, a prace likwidacyjne zasadniczo są finalizowane.

W wyniku zakończenia prac w wyrobisku kopalni Machów powstał zbiornik wodny Jezioro Tarnobrzeckie o powierzchni ponad 500 ha (w tym lustro wody o pow. 455 ha) z przeznaczeniem dla celów rekreacyjnych. Zbiornik ten został napełniony wodą z Wisły. W dniu 23 lipca 2012 roku została zawarta umowa pomiędzy Ministrem Skarbu Państwa a gminą Tarnobrzeg, dotycząca nieodpłatnego przejęcia 100% akcji Kopalni Siarki Machów S.A., czego efektem jest komunalizacja terenów pokopalnianych. Zbiornik oraz zrekultywowane tereny przyległe stały się terenami biologicznie

⁸² *Ochrona Środowiska 2014*, Główny Urząd Statystyczny, Warszawa 2014.

⁸³ *Ochrona Środowiska 2015*, Główny Urząd Statystyczny, Warszawa 2015.

czynnymi, zasiedlanymi wieloma gatunkami ryb, zwierząt łownych oraz ptaków wodnych, a także terenami o predyspozycjach do rozwoju zorganizowanej rekreacji, wypoczynku i uprawiania sportów wodnych oraz wędkarstwa. Aktualnie zbiornik jest udostępniony do celów rekreacyjnych, posiada urządzoną plażę, a w jego otoczeniu powstaje infrastruktura rekreacyjna.

Rekultywacja terenów po otworowej eksploatacji siarki w Jeziórku wykonywana była w oparciu o opracowane odrębne projekty techniczne dla każdego z pól eksploatacyjnych. Przebiegała w cyklu pięcioletnim, stąd poszczególne tereny pokopalniane znajdują się w różnej fazie zaawansowania prac. Zakończenie rekultywacji technicznej przewidziano na koniec 2015 roku. Biologiczna faza rekultywacji i faza zagospodarowania terenu ze względu na swą specyfikę kontynuowane będą w roku 2016 obejmując prace mające na celu utrzymanie uzyskanego efektu ekologicznego. Dla terenów poeksploatacyjnych został przyjęty leśno-ekologiczny kierunek rekultywacji. Znaczna część terenów zrehabilitowanych została przekazana właściwym terytorialnie nadleśnictwom i samorządowi gminnemu (gm. Grębów), który podejmuje działania na rzecz ich nowego zagospodarowania.

Rekultywacja terenów po otworowej Kopalni Siarki Basznia zrealizowana została w ok. 30%, przy czym wyeliminowano największe zagrożenia dla środowiska. Przed końcem roku 2011 Kopalnia Siarki „Machów” S.A. zbyła tereny pokopalniane (ok. 30 ha) na rzecz inwestora planującego wznowienie eksploatacji siarki rodzimej. Obowiązek rekultywacji terenów poeksploatacyjnych (istniejących i przyszłych) spoczywa na nowym właścicielu.

Na południu województwa, w jego górzystej i zalesionej części, znajdują się liczne „kopanki”. Są to ślady wydobywania ropy naftowej, prowadzonego na przełomie XIX i XX oraz w latach powojennych, w postaci dołów o głębokości 4 – 60 m, często z drewnianym ocembrowaniem. Kopanki wymagają rekultywacji z uwagi na niebezpieczeństwo i zagrożenia, jakie stwarzają dla środowiska (zwłaszcza wodnego, glebowego i biotycznego). Często się uaktywniają, powodując negatywne skutki dla środowiska, gdyż wykonane zostały w miejscach naturalnego wypływu ropy naftowej, która przenikając do warstw wodonośnych i na powierzchnię terenu (kopanki zasypane) powoduje skażenie gleb i wód węglowodorami.

Według opracowania sporządzonego na zlecenie Ministra Środowiska⁸⁴, na terenach gmin karpackich: Brzozów Chorkówka, Czarna, Dukla, Haczów i Ustrzyki Dolne zinwentaryzowano 151 kopanek. Natomiast według informacji Polskiego Górnictwa Nafty i Gazu S.A. w Warszawie, Oddział w Sanoku, na terenie województwa podkarpackiego zinwentaryzowano 174 kopanki na terenach ww. gmin⁸⁵ oraz dodatkowo w gminach Nowy Żmigród i Rymanów. Część kopanek znajduje się w obrębie istniejących obszarów górniczych i jest likwidowana przez PGNiG, a część zlokalizowana jest na gruntach prywatnych i na terenach Lasów Państwowych, poza aktualnymi obszarami górniczymi, stąd wskazana jest ich likwidacja ze środków publicznych.

⁸⁴ Inwentaryzacja i sposoby likwidacji istniejących kopanek, służących na przełomie XIX i XX wieku do wydobywania ropy naftowej, Stowarzyszenie Naukowe im. S. Staszica w Krakowie, listopad 2002 r.

⁸⁵ Źródło: pismo PGNiG S.A. w Warszawie, Oddział w Sanoku, dokumentacja formalno-prawna opracowania

W latach 2006-2009 zlikwidowano 115 kopanek, przy czym w pierwszej kolejności likwidowano kopanki stwarzające największe zagrożenia, tj. kopanki z wypływami ropy naftowej, zlokalizowane na posesjach, polach uprawnych, w pobliżu cieków oraz posiadające duże głębokości. W latach 2010-2012 nie zlikwidowano żadnych kopanek położonych na obszarach górniczych. Według informacji PGNiG w Warszawie, Oddział w Sanoku, w latach 2013-2014 zlikwidowano 9 kopanek na terenie gm. Dukla i 2 kopanki na terenie gm. Brzozów. Do roku 2017 planowana jest likwidacja 19 kopanek w gm. Chorkówka.

3. ZANIECZYSZCZENIA TRANSGRANICZNE

Na rozprzestrzenianie się zanieczyszczeń transgranicznych istotny wpływ ma położenie i ukształtowanie terenu województwa podkarpackiego. Głównymi czynnikami są rzeźba terenu oraz lokalizacja i sposób oddziaływania emitora na otoczenie. Naturalną barierą ograniczającą napływ zanieczyszczeń ze strony Słowacji jest pasmo Karpat (Beskid Niski, Bieszczady), natomiast kierunek przemieszczania się zanieczyszczeń od strony Ukrainy wyznaczają Karpaty (kierunek wschód – zachód). Obszar przygraniczny Polski i Ukrainy na odcinku województwa podkarpackiego zaliczany jest do regionów o średnim natężeniu czynników mogących spowodować zagrożenie dla środowiska.

Współpraca transgraniczna ze Słowacją skupiała się na ochronie zasobów przyrodniczo-krajobrazowych i dziedzictwa kulturowego, natomiast współpraca z Ukrainą – na poprawie jakości środowiska tj. monitoringu i likwidacji potencjalnych zagrożeń w strefie nadgranicznej.

3.1. TRANSGRANICZNE ZANIECZYSZCZENIA WÓD

W obszarze przygranicznym ze Słowacją problem zanieczyszczeń wód nie występuje, gdyż południowa granica ze Słowacją stanowi równocześnie wododział pomiędzy zlewiskiem Morza Bałtyckiego a Morza Czarnego. Problem zanieczyszczenia wód granicznych pojawia się natomiast we wschodnim obszarze województwa, przy granicy z Ukrainą. Na zanieczyszczenia najbardziej narażone są rzeki: Lubaczówka – prawobrzeżne dopływy Sanu, Szkło, Wisznia, Wiar oraz rzeka Strwiąż należąca do zlewni Dniestru, wpływająca na teren Ukrainy w okolicach Krościenka, w powiecie bieszczadzkim.

Na mocy umowy z dnia 10 października 1996 r. między Rządem RP i Rządem Ukrainy *o współpracy w dziedzinie gospodarki wodnej na wodach granicznych*, oraz ustaleń Polsko-Ukraińskiej Komisji ds. wód granicznych, a także na podstawie protokołu wykonawczego do Porozumienia o współpracy międzyregionalnej zawartego w dniu 26 maja 2000 r. między Wojewodą Podkarpackim a Lwowską Obwodową Administracją Państwową, rzeki graniczne monitorowane są zarówno przez stronę polską jak i ukraińską. Badania prowadzone są w zakresie 10 wskaźników fizykochemicznych. W monitoringu wód granicznych bierze się pod uwagę 2 punkty pomiarowo-kontrolne zlokalizowane na rzekach Szkło w miejscowości Budzyń w pow. Jarosławski. oraz Wisznia w miejscowości Gaje w pow. przemyskim.

Badania przeprowadzone w 2013 roku dla Wiszni wykazały wszystkie wartości wskaźników, w tym wyniki dotyczące stopnia natlenienia wód, poniżej poziomu dopuszczalnego. Dla rzeki Szkło odnotowano przekroczenia rekomendowanego poziomu stężeń siarczanów o 105%, a azotu azotynowego o 70%. W mniejszym stopniu przekroczone zostały wartości dopuszczalne wskaźnika zapotrzebowania na tlen BZT₅ (o 3,3%). Duża ilość siarczanów przedostała się do rzeki wraz ze skażonymi wodami Zbiornika Jaworowskiego (na Ukrainie). Zbiornik ten powstał jako forma rekultywacji wcześniej działającej kopalni siarki, ale nie wykonano odpowiedniej izolacji podłoża. Działalnością kopalni zdegradowane zostały również wody podziemne.

Ponadto na obniżenie jakości wód rzeki Szkło wpływ ma eutrofizacja spowodowana ściekami bytowo-gospodarczymi z miejscowości położonych po stronie ukraińskiej.

Zarówno w 2013 r. jak i 2014 r., badania dla JCWP Strwiąż do granicy państwa wykazały zły stan wód (pomimo osiągnięcia dobrego stanu chemicznego w 2014 r.). Główną przyczyną było odnotowanie umiarkowanego stanu ekologicznego.

Dla rzek transgranicznych i międzywojewódzkich źródłem zanieczyszczeń wód były przede wszystkim zrzuty ścieków komunalnych. Jakość wód płynących nie była zagrożona działalnością przemysłową.

Stan czystości wód podziemnych na terenie województwa podkarpackiego jest stosunkowo dobry, ale najlepszy w jego części południowo-wschodniej. Na zanieczyszczenia i zmiany stosunków wodnych najbardziej narażone są wody Głównych Zbiorników Wód Podziemnych nr 407 i nr 431, a także złoża wód mineralnych położonych w pasie przygranicznym. Potencjalnym zagrożeniem dla wód podziemnych jest nieczynna kopalnia siarki „Basznia”, którą planuje się ponownie uruchomić w najbliższym czasie. Złoża siarki w Baszni Górnej stanowią zachodnie przedłużenie złóż „Niemirów” na Ukrainie. W Polsce rozciągają się one na przestrzeni kilkunastu kilometrów w kierunku północno-zachodnim i wykazują zmienną szerokość. Kopalnia jest zlokalizowana w pobliżu chronionych obszarów uzdrowiska Horyniec-Zdrój. Łączna powierzchnia gruntów, obejmująca: pole górnicze, zabudowę przemysłową i strefę ochronną, wynosi 27,93 ha.

Zagrożeniem dla wód podziemnych jest również nieczynne od lat 80. XX w. górnicze pole siarkowe „Niemirów” położone po stronie ukraińskiej. Eksploatacja złóż siarki w kopalni „Jaworów” doprowadziła do poważnego zachwiania stosunków wodnych, powodując lej depresyjny o powierzchni około 100 km², obniżenie poziomu wód gruntowych i pozbawienie wielu miejscowości wody pitnej. Ponadto dochodzi do zapadania się gruntu i tworzenia się tzw. kawern. Żle przeprowadzone prace rekultywacyjne likwidowanego Jaworowskiego Państwowego Górniczo-Chemicznego Przedsiębiorstwa „Siarka” powodują, że obszar ten stanowi poważne zagrożenie dla środowiska przyrodniczego, w tym wód powierzchniowych i podziemnych.

3.2. TRANSGRANICZNE ZANIECZYSZCZENIA POWIETRZA

Ocena stanu środowiska województwa podkarpackiego na obszarze przygranicznym z Ukrainą⁸⁶, w tym stanu zanieczyszczenia powietrza, dokonana została na podstawie monitoringu jakości powietrza atmosferycznego, prowadzonego w 2013 r. przez WIOŚ w Rzeszowie. Jakość powietrza monitorowano w zakresie zanieczyszczeń gazowych: dwutlenku siarki, dwutlenku azotu, benzenu oraz zanieczyszczeń pyłowych: pyłu zawieszonego PM10 i PM2,5 oraz metali (arsenu, kadmu, niklu, ołowiu) i benzo(a)pirenu w pyłe PM10. Przy sporządzaniu oceny jakości powietrza za rok 2013 w obszarze przygranicznym wykorzystano wyniki pomiarów z dwóch stacji pomiarowych: w Przemyślu i Jarosławiu.

Ocena wykazała, że podstawowym źródłem emisji zanieczyszczeń do powietrza na obszarze przygranicznym są procesy energetycznego spalania paliw. Znaczącym źródłem emisji w tym rejonie były sektor komunalno-bytowy oraz emisja pochodząca z komunikacji. Niewielka była natomiast emisja pyłów i gazów pochodzących z procesów technologicznych w przemyśle oraz z dużych źródeł spalania paliw. Stanowi ona ok. 10% całkowitej emisji przemysłowej w województwie podkarpackim.

Wyniki pomiarów wykonanych w 2013 r. w strefie przygranicznej z Ukrainą, podobnie jak w latach ubiegłych, nie wykazały przekroczenia standardów imisyjnych, określonych dla dwutlenku siarki, tlenków azotu w kryterium ochrony zdrowia ludzi i ochrony roślin. Nie odnotowano również przekroczeń wartości kryterialnych ustalonych w celu ochrony zdrowia ludzi dla benzenu i metali w pyłe zawieszonym PM10. Natomiast dla kryterium ochrony zdrowia stwierdzono przekroczenia standardów imisyjnych pyłu PM10 i PM2,5 oraz szczególnie wysokie benzo(a)pirenu w Przemyślu i Jarosławiu (380 – 390% normy średniorocznej).

Na podstawie wyników modelowania rozkładu stężeń zanieczyszczeń w roku 2013 w strefie przygranicznej wytypowano następujące obszary przekroczeń:

- w zakresie normy średniorocznej pyłu PM10 – dwa obszary przekroczeń w Jarosławiu i Przemyślu, a w zakresie normy średniodobowej – cztery obszary przekroczeń w Jarosławiu, Lubaczowie, Przemyślu i Ustrzykach Dolnych;
- w zakresie normy średniorocznej pyłu PM2,5 – dwa obszary przekroczeń w Jarosławiu i Przemyślu;
- w zakresie normy średniorocznej benzo(a)pirenu – 13 obszarów przekroczeń obejmujących ok. 20% obszaru strefy przygranicznej, najbardziej rozległe w rejonie Jarosław – Przemyśl.

W ocenie za rok 2014, na podstawie przeprowadzonych pomiarów, stwierdzono przekroczenie dopuszczalnej liczby przekroczeń normy średniodobowej pyłu PM10 w Jarosławiu i Przemyślu oraz przekroczenie normy średniorocznej pyłu PM10 jedynie w Przemyślu. Pomierzone stężenia pyłu PM2,5 w Przemyślu osiągnęły 100% normy, natomiast w Jarosławiu pomiarów nie

⁸⁶ Stan środowiska na obszarze przygranicznym województwa podkarpackiego w 2013 roku, WIOŚ Przemyśl, listopad 2014 r.

wykonywano. Stwierdzone pomiarami maksymalne stężenia benzo(a)pirenu w Jarosławiu i Przemyśle były wysokie i stanowiły 320 – 330% normy średniorocznej.

Na podstawie wyników modelowania rozkładu stężeń zanieczyszczeń w roku 2014 w strefie przygranicznej wytypowano następujące obszary przekroczeń:

- w zakresie normy średniorocznej pyłu PM₁₀ – jeden obszar przekroczeń w Przemyśle (2 km²), a w zakresie normy średniodobowej – dwa obszary przekroczeń w powiecie jarosławskim (26km²) i Przemyśle (11,5km²),
- w zakresie normy średniorocznej pyłu PM_{2,5} – jeden obszar przekroczeń w Przemyśle,
- w zakresie normy średniorocznej benzo(a)pirenu – 3 obszary przekroczeń: w powiecie jarosławskim w tym w mieście Jarosław (52,5km²), w powiecie przemyskim, w tym w Przemyśle (43,7km²) i lubaczowskim, w tym na terenie Lubaczowa.

W 2009 roku do WIOŚ w Rzeszowie przekazano analizę zanieczyszczenia powietrza pyłem drobnym (PM₁₀ i PM_{2,5}) wykonaną na zlecenie GIOŚ przez Biuro Studiów Proekologicznych „EKOMETRIA” Sp. z o.o. Analizę opracowano w celu oszacowania zanieczyszczenia powietrza atmosferycznego pyłem drobnym w Polsce dla roku bazowego 2005 oraz w celu wykonania prognozy jakości powietrza na lata 2010, 2015 i 2020. W analizie oszacowano wielkość napływu zanieczyszczeń pyłowych na obszar Polski spoza jej granic. Pozwoliło to na określenie skali udziału transgranicznego przemieszczania się pyłów w stężeniach zanieczyszczeń pyłowych notowanych na obszarze Polski.

Na obszarze województwa podkarpackiego w zakresie pyłu PM₁₀ dla stężeń średniorocznych udział zanieczyszczenia pochodzącego z napływu oceniono na 2,4 – 5,8 µg/m³, co stanowi ok. 6% – 14,5% normy średniorocznej określonej dla pyłu PM₁₀ i 5,6 – 13,5% stężenia średniorocznego odnotowanego w Jarosławiu w roku 2013 oraz 6,9% - 16,9% stężenia odnotowanego w Przemyśle. Wg pomiarów za rok 2014, wielkości te kształtowały się na poziomie 6,5 – 15,2% w Jarosławiu i 7,5 – 18% w Przemyśle. Dla pojedynczych stężeń średniodobowych PM₁₀ oszacowano, iż napływ może stanowić od 4,7 – 12,6 µg/m³, co stanowi ok. 2,2 – 6,1% najwyższego odnotowanego w roku 2013 stężenia średniodobowego w Jarosławiu i 3,1 – 8,3% w Przemyśle. Dla pomiarów z roku 2014 wielkości te wynoszą: dla Jarosławia 3,2 – 8,6%, a dla Przemyśla 2,7 – 7,3%. Wielkość napływu określona została dla roku 2005, stąd dla każdego kolejnego roku badawczego podane wartości stężeń mogą ulegać wahaniom. Największy napływ zanieczyszczeń pyłowych stwierdzono w północno-wschodniej części województwa. W obszarze tym znajdują się stanowiska pyłu PM₁₀ zlokalizowane w Jarosławiu i Przemyśle.

W 2013 roku udział napływu transgranicznego wśród źródeł odpowiedzialnych za przekroczenie poziomu dopuszczalnego pyłu PM₁₀ wynosił w skali kraju 1,17%⁸⁷.

W zakresie zanieczyszczenia wtórnego ozonem, w 2013 roku pomiary w kryterium ochrony zdrowia prowadzone były w jednym punkcie pomiarowym w Jaśle, a w 2014 r. dodatkowo w Rzeszowie. Ze względu na transgraniczny charakter tego zanieczyszczenia w ocenie wykorzystywano również pomiary prowadzone w województwach sąsiednich: małopolskim

⁸⁷ Krajowy Program Ochrony Powietrza do roku 2020 (z perspektywą do 2030), Ministerstwo Środowiska, Departament Ochrony Powietrza, Warszawa 2015.

i lubelskim. W kryterium ochrony roślin wykorzystywano wyłącznie pomiary sąsiednich województw. W latach 2013-2014, podobnie jak w latach ubiegłych, nie odnotowano przekroczeń wartości kryterialnych (dopuszczalnej liczby przekroczeń poziomów docelowych) ozonu w obu kryteriach. Poziom celu długoterminowego wyznaczonego dla ozonu zarówno dla kryterium ochrony zdrowia ludzi jak i ochrony roślin nie został osiągnięty zarówno w 2013 jak i 2014 roku. Termin osiągnięcia poziomu celu długoterminowego upływa w 2020 r.

Ze względu na transgraniczny charakter zanieczyszczenia ozonem możliwy jest udział zanieczyszczenia napływowego w stężeniach odnotowywanych na terenie województwa, przewyższających poziom celu długoterminowego. Zmienność poziomu stężeń ozonu, który jest zanieczyszczeniem wtórnym, związana jest z różnicami w warunkach pogodowych występujących w kraju, z kierunkiem napływu mas powietrza na Polskę i stopniem ich zanieczyszczenia ozonem i substancjami stanowiącymi prekursorzy ozonu. Prekursory ozonu (tlenki azotu, lotne związki organiczne) to substancje mające udział w tworzeniu ozonu w warstwie przyziemnej, które mają zdolność przemieszczania się na duże odległości. Badania stężeń wybranych prekursorów ozonu (lotnych związków organicznych – LZO) w latach 2013 i 2014 były wykonywane przez WIOŚ w Rzeszowie, przez stacje pomiarowe w Jaśle i Mielcu. Wyniki badań nie wykazywały istotnych różnic na poszczególnych stanowiskach pomiarowych. Nie odnotowano znaczącej zmienności stężeń LZO w analizowanym okresie czasowym.

Jakość powietrza atmosferycznego w południowej strefie przygranicznej monitorowana jest w ramach Państwowego Monitoringu Środowiska na stacjach pomiarowych zlokalizowanych na obszarze Magurskiego Parku Narodowego w miejscowości Żydowskie (woj. podkarpackie) i Nieznajowa (woj. małopolskie). Oceny dokonuje się w kryterium ochrony roślin w zakresie dwutlenku siarki, dwutlenku azotu i ozonu. W latach 2013-2014 w żadnym z punktów pomiarowych nie stwierdzono przekroczenia wartości kryterialnych badanych zanieczyszczeń. Stwierdza się natomiast tendencję wzrostu stężeń w sezonie zimowym. Badany obszar pozbawiony jest punktowych i powierzchniowych źródeł zanieczyszczeń powietrza. Stan atmosfery w znacznym stopniu kształtowany jest więc przez napływ zanieczyszczeń, być może dalekiego zasięgu, oraz napływ z terenów sąsiednich, z kierunków: południowego i południowo-zachodniego.

3.3. OGRANICZENIE TRANSGRANICZNYCH SKUTKÓW POWAŻNYCH AWARII

Współpraca województwa podkarpackiego z obwodem lwowskim, obwodem zakarpackim oraz krajem preszowskim ma kluczowe znaczenie w zapobieganiu poważnym awariom i zagrożeniom ekologicznym. Wynika to z położenia geograficznego województwa oraz powiązań ekologicznych Polski z Ukrainą oraz Słowacją. Wspólne działania oraz wymiana informacji pomiędzy wszystkimi zaangażowanymi stronami stanowią podstawowy element skuteczności działań, gdyż całkowite wykluczenie występowania zagrożeń dla ludzi i środowiska, pomimo stosowania różnego rodzaju systemów zabezpieczeń, nie jest możliwe.

W zakresie zapobiegania poważnym awariom o charakterze transgranicznym obowiązują procedury wynikające z obowiązujących przepisów prawa, porozumień, umów dwustronnych itp. Współpraca ze Słowacją odbywa się w ramach Grupy Roboczej ds. przeciwdziałania katastrofom, awariom i klęskom żywiołowym oraz zwalczania ich skutków, działającej w ramach Polsko-Słowackiej Komisji Międzyrządowej ds. Współpracy Transgranicznej. Przedsięwzięcia o charakterze transgranicznym finansowane były z Programu Współpracy Transgranicznej Rzeczpospolita Polska – Republika Słowacka 2007-2013. Współpracę z Ukrainą realizowano w oparciu o porozumienia, a przedsięwzięcia finansowane były z Programu Współpracy Transgranicznej Polska – Białoruś – Ukraina 2007-2013.

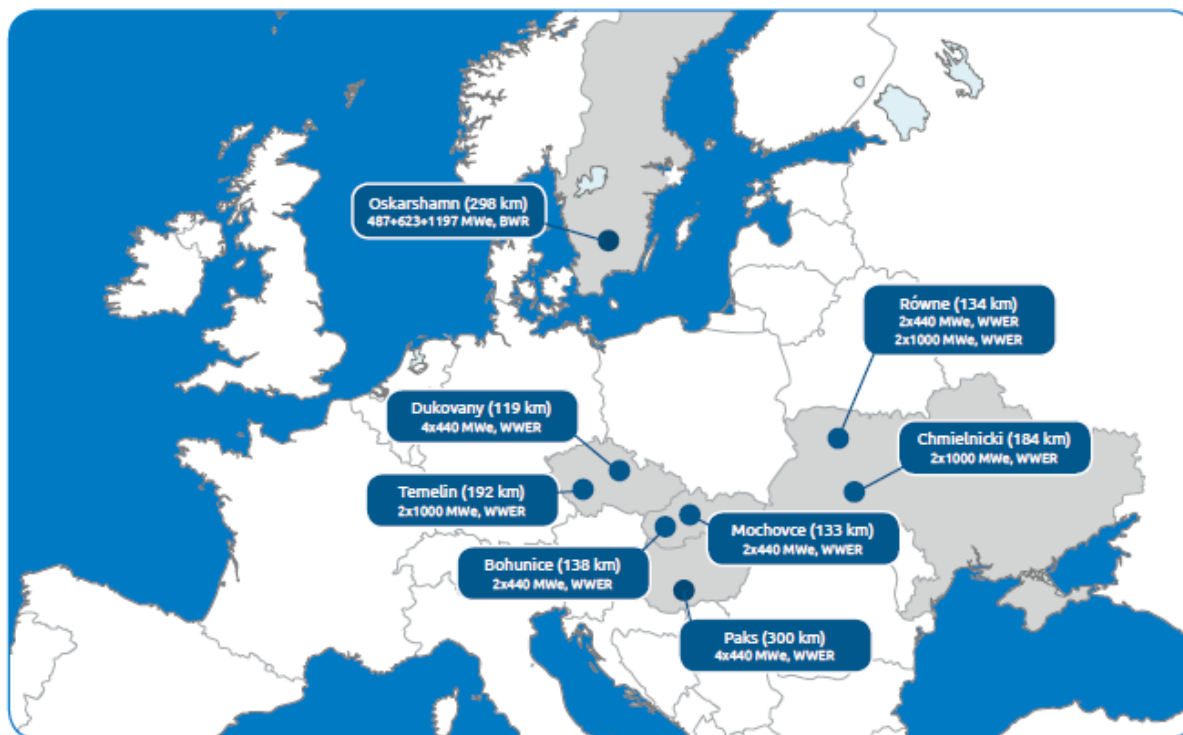
Wschodnia granica województwa podkarpackiego to równocześnie odcinek granicy strefy Schengen, gdzie szczególne znaczenie ma współpraca służb ratowniczych i współpraca w zakresie kontroli transgranicznego przemieszczania odpadów i towarów niebezpiecznych.

W latach 2013-2014 działania prowadzone przez jednostki Państwowej Straży Pożarnej z terenu województwa podkarpackiego w ramach współpracy transgranicznej nie dotyczyły bezpośrednio poważnych awarii. Skupione były na utrzymaniu kontaktów i zacieśnianiu współpracy ze służbami ratowniczymi sąsiadujących państw oraz z Niemcami, Węgrami, Belgią oraz Austrią, m.in. prowadzono wspólne ćwiczenia oraz zawody sportowe.

W 2014 r. prowadzono kontrolę międzynarodowego przemieszczania odpadów niebezpiecznych we współpracy takich instytucji jak: WIOŚ w Rzeszowie, Służba Celna, Straż Graniczna, Policja i Inspekcja Transportu Drogowego, a także wymianę informacji o transporcie towarów niebezpiecznych przez przejścia graniczne z Ukrainą.

Na stan bezpieczeństwa ogromny wpływ ma sytuacja radiacyjna w państwach ościennych. Sytuacja radiacyjna Polski monitorowana jest przez Państwową Agencję Atomistyki. Zgodnie z art. 110 ustawy *Prawo atomowe*⁸⁸, Prezes Agencji publikuje Raport roczny zawierający sprawozdanie ze swojej działalności oraz ocenę stanu bezpieczeństwa i ochrony radiologicznej kraju. Według informacji za rok 2013-2014, w strefie 300 km od granic Polski zlokalizowanych jest 8 elektrowni atomowych eksploatujących 23 reaktory energetyczne o łącznej mocy ok. 15 GWe (Równe i Chmielnicki na Ukrainie, Bohunice i Mochovce na Słowacji, Paks na Węgrzech, Dukovany i Temelin w Czechach, Oskatshamn w Szwecji).

⁸⁸ Ustawa z dn. 29 listopada 2000 r. Prawo atomowe (t.j. Dz. U. z 2014 r., poz. 1512 z późn. zm.)

Rys. 31. Elektrownie jądrowe zlokalizowane w odległości ok. 3000 km od granic Polski

Źródło: Raport roczny Prezesa Państwowej Agencji Atomistyki z 2014 r.

Większość reaktorów typu WWER-440 oddanych zostało do eksploatacji w latach 1984-1987 i podlegało modernizacji zwiększającej moc nominalną, przy czym do eksploatacji zostały oddane dwa reaktory na Słowacji (po wieloletniej przerwie w budowie). W 2014 r. pracowały one ze współczynnikiem wykorzystania mocy od 66,6% do 94,2%. Reaktory typu WWER-1000 oddane zostały do eksploatacji w latach 1986-2004. Ich współczynnik wykorzystania mocy w 2014 r. wynosił od 42,7% do 81,4%, co świadczy o tym, że pracowały one ze zmniejszoną mocą ustaloną przez dyspozytora sieci energetycznej. Z uwagi na długi przestój reaktora Paks-2 (lata 2003-2004), spowodowany usuwaniem awarii powstałej przy czyszczeniu elementów paliwowych, współczynnik wykorzystania mocy tego reaktora był wyraźnie niższy. W Szwecji reaktor Oskarshamn-1, po przedłużającym się remoncie w 2011 r., ponownie został włączony do sieci, natomiast do remontu (od czerwca 2013 r.) oddany został reaktor Oskarshamn-2. Wymaga on również modernizacji.

W pobliżu granic naszego kraju budowane i planowane do budowy są nowe elektrownie jądrowe. Dwa reaktory w EJ Mochowce na Słowacji planowane były do uruchomienia w latach 2014-2015. Budowę dwóch reaktorów EJ Ostrowiec na Białorusi rozpoczęto w latach 2013-2014, a ich uruchomienie planowane jest w latach 2019-2020. Do czasu przeprowadzonej nowej analizy ekonomicznej wstrzymano budowę pierwszego reaktora w EJ Bałtycka w Rosji (prace rozpoczęto w 2012 r.). Ponadto na Litwie prowadzono debatę na temat budowy pierwszego reaktora w EJ Wisaginia (tuż obok zamkniętej elektrowni w Ignalinie). Jego budowę planowano na 2014 r.

Ewidencje i kontrolę materiałów jądrowych w Polsce prowadził Wydział Nieprolifracji Departamentu Bezpieczeństwa Jądrowego PAA. W sprawach dotyczących kontroli eksportu towarów

strategicznych i technologii podwójnego zastosowania PAA, współpracował z Ministerstwem Spraw Zagranicznych, Ministerstwem Gospodarki, Strażą Graniczną i Służbą Celną Ministerstwa Finansów.

Przewóz substancji promieniotwórczych jest potencjalnym źródłem zagrożenia radiacyjnego, zwłaszcza próby nielegalnego (tj. bez zezwolenia lub zgłoszenia) przywozu do Polski substancji promieniotwórczych i materiałów jądrowych. Transport materiałów promieniotwórczych odbywa się na podstawie przepisów krajowych i międzynarodowych regulujących przewozy towarów niebezpiecznych odpowiednimi środkami transportu w ruchu międzynarodowym. Straż Graniczna dysponuje tzw. „bramkami radiometrycznymi” zainstalowanymi na przejściach granicznych oraz przenośnymi urządzeniami sygnalizacyjnymi i pomiarowymi używanymi do kontroli transgranicznego przemieszczania materiałów promieniotwórczych.

Monitoring krajowy i monitoring lokalnego prowadzony jest m.in. przez stacje pomiarowe wczesnego wykrywania skażeń promieniotwórczych zlokalizowane w Rzeszowie – stacja MON, w Sanoku – stacja ASS-500 i stacja PMS, w Lesku – stacja IMiGW. Pomiary skażeń promieniotwórczych prowadzone są przez stacje sanitarno-epidemiologiczne w Rzeszowie i w Sanoku. Pomiary skażeń promieniotwórczych środowiska i artykułów rolno-spożywczych prowadzą placówki w Tarnobrzegu, Rzeszowie, Przemyślu i Sanoku.

W 2014 r. Krajowy Punkt Kontaktowy nie otrzymał żadnych powiadomień o awariach w obiektach jądrowych, które sklasyfikowane byłyby powyżej poziomu 3 w siedmiostopniowej skali INES. Odebrano natomiast 75 informacji o incydentach (poziom od 0 do 3), które głównie dotyczyły nieplanowanego narażenia pracowników na promieniowanie jonizujące podczas stosowania źródeł promieniotwórczych, incydentów na terenie elektrowni jądrowych lub związanych ze źródłami promieniowania jonizującego. Żadne zdarzenia radiacyjne⁸⁹ zarejestrowane w 2014 r. w Polsce lub poza granicami kraju nie spowodowały zagrożenia dla ludzi i środowiska. W 2014 r. średnia dobowa wartość mocy przestrzennego równoważnika dawki promieniowania, uwzględniająca promieniowanie kosmiczne oraz promieniowanie pochodzące od radionuklidów zawartych w glebie na stacjach wczesnego wykrywania skażeń promieniotwórczych wynosiła:

- 91-121 nSv/h, przy średniej rocznej 104 nSv/h na stacji w Lesku,
- 105-127 nSv/h, przy średniej rocznej 114 nSv/h na stacji w Sanoku.

Średnia dobowa wartość mocy przestrzennego równoważnika dawki promieniowania w Polsce wahała się w granicach od 67 do 133 nSv/h, przy średniej rocznej wynoszącej 95 nSv/h. Wartości te nie odbiegały znacząco od danych z 2013 r.

Wyniki pomiarów przedstawione w tabeli 17 wskazują, że zawartości sztucznych radionuklidów Sr-90 oraz Cs-137 w rocznym opadzie całkowitym były w roku 2014 na poziomie

⁸⁹ Zdarzenie radiacyjne, zgodnie z definicją przyjętą w ustawie Prawo atomowe, jest sytuacją związaną z zagrożeniem i wymagającą podjęcia pilnych działań w celu ochrony pracowników lub ludności. W przypadku zaistnienia zdarzenia radiacyjnego (sytuacji awaryjnej) przewiduje się podejmowanie działań interwencyjnych odrębnie dla zdarzeń ograniczonych do terenu jednostki organizacyjnej (zdarzenia „zakładowe”) oraz dla zdarzeń, których skutki wykraczają poza jednostkę organizacyjną (zdarzenia „wojewódzkie” i „krajowe”, w tym o skutkach transgranicznych). Akcją likwidacji zagrożenia i usuwania skutków zdarzenia, w zależności od zasięgu zdarzenia kierują: kierownik jednostki, wojewoda lub minister właściwy ds. wewnętrznych.

obserwowanym w poprzednich latach. Podwyższony poziom aktywności Cs-137 w opadzie całkowitym w 2011 r. był spowodowany dotarciem nad obszar Polski w marcu, kwietniu i maju 2011 r. mas powietrza z nad elektrowni jądrowej w Fukushima. W 2014 r. nie zarejestrowano obecności radionuklidu Cs-134.

Na podstawie badań stężenia izotopów promieniotwórczych w glebie przeprowadzonych w latach 2012-2013, stwierdzono, że średnia depozycja izotopu Cs-137 oraz stężenia radionuklidu Cs-137 w glebie na terenie województwa podkarpackiego wynosiła 0,83 (0,33-1,53) [kBq/m²], natomiast średnie stężenie 7,7 (2,6-14,4) [Bq/kg]. W październiku 2014 r. w ramach prac przewidzianych na lata 2014-2015 pobrano kolejne próbki gleby. Na podstawie prowadzonych badań stwierdzono, że radioizotop Cs-137 w glebie pochodzi głównie z okresu awarii czarnobylskiej, a jego koncentracja ulega powolnemu spadkowi, wynikającemu przede wszystkim z rozpadu promieniotwórczego. Średnie stężenia izotopów naturalnych w glebie [Bq/kg] na terenie województwa podkarpackiego w 2012 r. wynosiły:

- 33,7 (4,6-57,6) dla Ra-226,
- 32,2 (4,3-47,2) dla Ac-228,
- 473 (115-834) dla K-40⁹⁰.

Dane nie różniły się od danych przedstawianych w roku 2013.

4. ODNAWIALNE ŹRÓDŁA ENERGII

Przyczyną zainteresowania odnawialnymi źródłami energii jest stopniowe wyczerpywanie się zasobów konwencjonalnych surowców energetycznych oraz negatywne dla środowiska skutki spalania tych paliw (m.in. emisja zanieczyszczeń do atmosfery). Do korzystania z energii odnawialnej obligują również zobowiązania wynikające ze wstąpienia Polski do Unii Europejskiej oraz realizacji porozumień z Kioto i dyrektyw Rady Unii Europejskiej (udział odnawialnych źródeł energii w finalnym zużyciu energii powinien wynieść do roku 2020 – 15 %).

W Polsce założenia do rozwoju energetyki odnawialnej określono w dokumencie rządowym *Strategia rozwoju energetyki odnawialnej* przyjętym przez Sejm w dniu 23 sierpnia 2001 r. oraz w dokumentach: *Polityka energetyczna Polski do roku 2030* przyjęta przez Radę Ministrów w dniu 10 listopada 2009 r. i w *Programie dla elektroenergetyki* przyjętym przez Radę Ministrów w dniu 28 marca 2006 r. Celem strategicznym polityki państwa jest zwiększanie wykorzystania zasobów energii odnawialnej, tak, aby udział tej energii w finalnym zużyciu energii brutto osiągnął w 2020 roku 15%.

W dniu 7 grudnia 2010 r. Rada Ministrów przyjęła przedłożony przez Ministra Gospodarki, *Krajowy plan działań w zakresie energii ze źródeł odnawialnych*, który przesłano do Komisji Europejskiej. W planie przyjmuje się, że rozwój wykorzystania odnawialnych źródeł energii umożliwi

⁹⁰ Raport roczny Prezesa Państwowej Agencji Atomistyki z 2013 r., Raport roczny Prezesa Państwowej Agencji Atomistyki z 2014 r.

zaspokojenie wzrastającego zapotrzebowania na energię oraz zwiększyć stopień uniezależnienia się od dostaw energii z importu. Promowanie wykorzystania energii odnawialnej pozwala również zwiększyć poziom dywersyfikacji źródeł dostaw oraz stworzyć warunki do rozwoju energetyki rozproszonej opartej na lokalnie dostępnych surowcach.

Energia ze źródeł odnawialnych oznacza energię pochodzącą z naturalnych, powtarzających się procesów przyrodniczych, pozyskiwaną z odnawialnych, niekopalnych źródeł energii – energia wody, wiatru, promieniowania słonecznego, geotermalna, fal, prądów i pływów morskich oraz energia wytwarzana z biopaliw stałych, biogazu i biopaliw ciekłych, a także z otoczenia (środowiska naturalnego) wykorzystywana przez pompy ciepła.

Na terenie województwa podkarpackiego łączna moc elektrowni wytwarzających prąd z wiatru stanowi 2,0% tej mocy w Polsce (4117,4MW), z wody – 21,3% (w Polsce 980,3 MW), z biomasy – 3,3% (w Polsce 1008,2 MW), biogazu – 3,4 % (w Polsce 191,4 MW), z energii słonecznej – 6,4% (w Polsce 35,6 MW).

Poniższa tabela (tab. 9.) obrazuje rozmieszczenie poszczególnych instalacji do pozyskiwania energii ze źródeł odnawialnych wg rodzajów instalacji i powiatów⁹¹.

Tab. 9. Moc technologiczna zainstalowana w odnawialnych źródłach energii

L.p.	Rodzaj instalacji	Powiat	Ilość instalacji	Zainstalowana łączna moc
1.	2.	3.	4.	5.
1.	elektrownie wiatrowe	jarosławski	1	0,300 MW
		jasielski	2	0,825 MW
		kolbuszowski	2	0,290 MW
		krośnieński	7	41,470 MW
		mielecki	5	2,800 MW
		przemyski	4	18,600 MW
		przeworski	1	1,200MW
		rzeszowski	1	0,250 MW
		sanocki	1	18,000MW
		stalowowlowski	1	0,675 MW
	razem		25	84,410 MW
2.	elektrownie wodne przepływowe	brzozowski	1	0,010 MW
		dębicki	1	0,825 MW
		jarosławski	2	0,190 MW
		jasielski	1	0,045 MW
		kolbuszowski	1	0,052 MW
		krośnieński	4	0,177 MW
		leski	2	8,50 MW
		leżajski	1	0,030 MW
		przeworski	1	0,097 MW
		m. Rzeszów	1	0,660 MW

⁹¹ Na podstawie interaktywnej mapy odnawialnych źródeł energii udostępnionej przez Urząd Regulacji Energetyki (URE)

		stalowowolski	1	0,040 MW
	razem		16	10,625 MW
3.	elektrownia wodna szczytowo-pompowa	leski	1	198,6 MW
	razem		1	198,6 MW
4.	elektrownie wykorzystujące energię z biogazu składowiskowego	m. Krosno	1	0,374 MW
		krośnieński	1	0,055 MW
		ropczycko-sędziszowski	1	1,377 MW
	razem		3	1,806 MW
5.	elektrownie wykorzystujące energię z biogazu z oczyszczalni ścieków	dębicki	1	0,192 MW
		m. Krosno	1	0,384 MW
		m. Rzeszów	1	1,010 MW
		m. Przemyśl	1	0,34 MW
		jarosławski	1	0,129 MW
		jasielski	2	0,428 MW
		mielecki	2	0,562 MW
		stalowowolski	1	0,208 MW
	razem		10	3,253 MW
6.	elektrownie wykorzystujące energię z biogazu rolniczego	leżajski	1	0,999 MW
		sanocki	1	0,500 MW
	razem		2	1,499 MW
7.	elektrownie wytwarzające prąd z biomasy z odpadów leśnych, rolniczych, ogrodowych	bieszczadzki	1	1,400 MW
		kolbuszowski	1	0,580 MW
		m. Krosno	1	1,400 MW
	razem		3	3,380 MW
8.	elektrownie wytwarzające prąd z biomasy mieszanej	stalowowolski	1	30,000 MW
	razem		1	30,000 MW
9.	elektrownie wytwarzające prąd z promieniowania słonecznego	jasielski	1	0,010 MW
		krośnieński	5	0,184 MW
		lubaczowski	2	2,009 MW
		łańcucki	1	0,010 MW
		ropczycko-sędziszowski	1	0,002 MW
		m. Rzeszów	1	0,040 MW
		sanocki	1	0,013 MW
		strzyżowski	2	0,013 MW
	razem		14	2,281 MW
10.	elektrownia realizująca technologie współspalania (kopaliny i biomasa)	stalowowolski	2	dla instalacji współspalania nie można określić mocy

Źródło: Opracowanie własne PBPP na podstawie bazy danych URE – stan 30.06 2015 r.

4.1. MAŁE ELEKTROWNIE WODNE (MEW)

Polska wykorzystuje swoje zasoby hydroenergetyczne w około 12%. Wielkość ta wskazuje na duże możliwości, jakie stoją przed tą gałęzią energetyki odnawialnej. Małe elektrownie wodne (MEW) mogą wykorzystywać potencjał niewielkich rzek, rolniczych zbiorników retencyjnych, systemów nawadniających, wodociągowych, kanalizacyjnych i kanałów przerzutowych. Na terenie województwa lokalizacja MEW jest dogodna z uwagi na ukształtowanie terenu, duże prędkości przepływu wody w rzekach i potokach, szczególnie w południowej jego części. Po niezbędnych modernizacjach możliwe jest również wykorzystanie istniejących spiętrzeń wodnych służących do napędzania młynów i tartaków. Źle wykonane instalacje mogą jednak stanowić zagrożenie dla środowiska wodnego, w szczególności dla migracji ryb.

Ostatnie lata przyniosły spadek zainteresowania budową MEW na terenie województwa podkarpackiego, co wynika m.in. z ograniczeń natury przyrodniczej i prawnej. Wzdłuż głównych cieków wodnych wyznaczono obszary Natury 2000, w obrębie których budowa hydroelektrowni jest bardzo utrudniona i wiąże się z dodatkowymi nakładami finansowymi bez pewności finalizacji rozpoczętej inwestycji. Przedłużający się proces legislacyjny ustawy o odnawialnych źródłach energii oraz niepewność związana z wielkością wsparcia również nie zachęcały do inwestowania w MEW. W latach 2013-2014 prowadzono przez RDOŚ w Rzeszowie tylko dwa postępowania w sprawie oceny oddziaływania przedsięwzięcia mogącego potencjalnie znacząco oddziaływać na środowisko, dotyczące budowy elektrowni wodnych – jedno w miejscowości Załuż, gmina Sanok przy jazie Zasław na rzece San (23.09.2013 r.), a drugie – w mieście Stalowa Wola (25.08.2014 r.).

W okresie 2013-2015 moc zainstalowana w energetyce wodnej wzrosła o 0,115 MW, co związane było z oddaniem do użytku dwóch MEW w powiecie krośnieńskim (Wróblak Szlachecki i Sieniawa) oraz jednego w powiecie leżajskim w miejscowości Ożanna, gmina Kuryłówka na rzece Złota.

4.2. FARMY WIATROWE

W ostatnich latach na terenie województwa podkarpackiego widoczne jest spowolnienie prac związanych z budową oraz oddaniem do użytkowania nowych elektrowni wiatrowych. Przeważały prace związane z rozbudową istniejących elektrowni wiatrowych o nowe wieże wiatrakowe. Powodem tego stanu była niepewność co do przyszłych mechanizmów wsparcia, które, zdaniem inwestorów, powinny gwarantować trwałe i przewidywalne warunki inwestycyjne. Pewności takiej nie dawały zmiany legislacyjne wynikające z projektu ustawy o odnawialnych źródłach energii⁹². Dodatkowym czynnikiem spowalniającym było przyjęcie przez Sejmik Województwa Podkarpackiego *Wojewódzkiego Programu Rozwoju Odnawialnych Źródeł Energii dla Województwa Podkarpackiego* (dnia 24 lutego 2014 r.). W Programie przyjęto, że rozwój energetyki odnawialnej będzie odbywał się zgodnie z wariantem II, w którym „energetyka wiatrowa będzie rozwijała się tylko w obszarach, na

⁹² Ustawa z dnia 20 lutego 2015 r. o odnawialnych źródłach energii (t.j. Dz.U. z 2015r., poz. 478 z późn. zm.),

których występuje niski poziom ryzyka wystąpienia konfliktów społeczno-środowiskowych, tam gdzie odległość turbin wiatrowych od zabudowy mieszkaniowej, miejsc pobytu ludzi i zwierząt gospodarskich będzie wynosić ponad 2 km”. Dokument ten nie stanowi źródła prawa, ale może stanowić wykładnię dla składanych wniosków o dofinansowanie ze środków unijnych dla nowych inwestycji wiatrowych.

Czynnikiem sprzyjającym rozwojowi energetyki wiatrowej w województwie podkarpackim jest jego specyficzne ukształtowanie terenu, z wieloma terenami otwartymi ze wszystkich kierunków. Wiatry wiejące z kierunków: południowego, południowo-zachodniego i zachodniego mają największą prędkość i największą liczbę godzin występowania w roku. Na terenie województwa podkarpackiego można wskazać obszary szczególnie predysponowane do rozwoju energetyki wiatrowej, czyli:

- południową część powiatów: jasielskiego i leskiego;
- południową i północną część powiatów: bieszczadzkiego, krośnieńskiego (ze szczególnym uwzględnieniem gmin Rymanów i Dukla) i sanockiego;
- obszary centralnej części województwa tj. obszar powiatu brzozowskiego, przemyskiego i strzyżowskiego;
- południową część powiatów: dębickiego, ropczycko-sędziszowskiego i rzeszowskiego.

Czynnikami utrudniającymi implementację energetyki wiatrowej są:

- wysoki wskaźnik lesistości (37,6 %);
- luźna i rozproszona zabudowa, utrudniająca budowę dużych skupisk elektrowni wiatrowych w jednej lokalizacji;
- znaczne obszary objęte prawną ochroną przyrody.

Według informacji uzyskanych z Urzędu Regulacji Energetyki, w okresie 2013-2014 r. ogólna liczba elektrowni wiatrowych nie uległa zmianie, wzrosła natomiast moc zainstalowana o 22,425 MW, co związane było z rozbudową i modernizacją istniejących już elektrowni. Z analizy bazy danych o ocenach oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko oraz strategicznych ocenach oddziaływania na środowisko (baza OOS) wynika, że w latach 2013-2014 nie prowadzono przez RDOŚ w Rzeszowie postępowań w sprawie oceny oddziaływania przedsięwzięcia mogącego zawsze znacząco oraz potencjalnie znacząco oddziaływać na środowisko w zakresie budowy elektrowni wiatrowych.

4.3. ENERGIA SŁONECZNA

W województwie podkarpackim corocznie zwiększa się sprzedaż urządzeń przetwarzających „zieloną energię”. Sprzyjają temu dobre warunki nasłonecznienia plasujące się na średniorocznym poziomie 1050 kWh/m², a także inicjatywy podejmowane przez samorządy i firmy propagujące zastosowanie odnawialnych źródeł energii w życiu codziennym. Pod względem ilości dni słonecznych województwo zaliczane jest do drugiej strefy krajowej.

4.3.1. Kolektory słoneczne

W roku 2013 (dane IEO) województwo podkarpackie znalazło się na trzecim miejscu w kraju pod względem ilości sprzedanych kolektorów słonecznych (w okresie 2008-2013), tuż za województwem śląskim i małopolskim. W ostatnich latach obserwuje się wzrost zapotrzebowania na usługi związane z montażem i uruchamianiem systemów słonecznych. Dominują wśród nich małe domowe systemy, służące uzyskiwaniu ciepłej wody na cele użytkowe. Powierzchnia czynna absorbera w takich instalacjach zazwyczaj nie przekracza 10 m². Sporadycznymi przypadkami są takie instalacje, które oprócz przygotowywania ciepłej wody, wspomagają również instalacje centralnego ogrzewania lub podgrzewają wodę basenową. Tego typu instalacje spotykane są przy układach średniej wielkości, zamontowanych na obiektach użyteczności publicznej tj. szkołach, żłobkach, szpitalach czy pływalniach. Znaczny udział w powierzchni zainstalowanych kolektorów mają kolektory płaskie, występujące w 73% instalacji sprzedanych w 2013 r. Pozostałe to kolektory próżniowe. Niewielką ilość stanowią kolektory wykonane przez samych użytkowników metodą nieprzemysłową.

Ilość i powierzchnia instalowanych kolektorów słonecznych w województwie podkarpackim jest trudna do oszacowania, gdyż w tym zakresie nie prowadzi się żadnych oficjalnych statystyk. Jedynie na podstawie ilości sprzedanych w regionie instalacji słonecznych można wnioskować, jak wygląda obecne wykorzystanie energii solarnej w regionie. Według danych NFOŚiGW (stan na 30.05.2014 r.), na terenie województwa podkarpackiego znajdowało się 4973 instalacji kolektorów słonecznych o łącznej powierzchni 32 159 m², na które Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej udzielił dotacji.

Informacje na temat kolektorów słonecznych instalowane na budynkach użyteczności publicznej lub na budynkach prywatnych wg gmin zestawiono w załączniku 1.

4.3.2. Panele fotowoltaiczne

W okresie 2013-2014 r. na terenie województwa podkarpackiego powstało łącznie 14 elektrowni wytwarzających prąd z promieniowania słonecznego (wg URE) o łącznej zainstalowanej mocy 2,281 MW. W większości były to instalacje o mocy do 40 kW zaliczane do mikroinstalacji. Przed 2013 r. zgodnie z danymi Urzędu Regulacji Energetyki nie istniała ani jedna taka elektrownia w województwie. W latach 2013-2014 RDOŚ w Rzeszowie prowadził postępowanie w sprawie oceny oddziaływania przedsięwzięcia mogącego potencjalnie znacząco oddziaływać na środowisko dla 10 inwestycji związanych z budową elektrowni fotowoltaicznych. Ilość tych postępowań wskazuje na duże zainteresowanie fotowoltaiką w regionie w ciągu ostatnich kilku lat.

We wcześniejszych latach w zakresie fotowoltaiki dominowały małe, autonomiczne systemy typu off-grid. Były to pojedyncze panele zasilające przede wszystkim oznakowanie drogowe lub punkty telemetryczne stacji gazu ziemnego. Aktualnie dużym zainteresowaniem cieszą się instalacje on-grid (podłączone do sieci), w których energia elektryczna może być wykorzystana na miejscu lub

sprzedana i przesłana do sieci elektroenergetycznej. Dodatkowym trendem są powstające stopniowo farmy fotowoltaiczne nastawione wyłącznie na sprzedaż energii elektrycznej do sieci.

Duży wzrost zainteresowania fotowoltaiką w ostatnich latach wiąże się z kilkoma czynnikami, takimi jak:

- spadek kosztów produkcji paneli fotowoltaicznych;
- wzrost sprawności produkowanych paneli, co pozwala z tej samej powierzchni ogniwa wytworzyć większą ilość energii elektrycznej;
- możliwość pozyskiwania środków zewnętrznych w formie bezzwrotnych dotacji, czy preferencyjnych kredytów na budowę instalacji fotowoltaicznych;
- korzystny system wsparcia dla elektrowni słonecznych zapisany w ustawie o *odnawialnych źródłach energii* przyjętej 20 lutego 2015 r.;
- warunki słoneczne.

Mimo to obecnie budowa elektrowni słonecznej bez dofinansowania i korzystnych cen zakupu energii elektrycznej jest nieopłacalna.

4.3.3. Suszarnie słoneczne

Na terenie województwa podkarpackiego w obrębie większych oczyszczalni ścieków funkcjonują suszarnie słoneczne. Są one wykorzystywane do suszenia osadu pofermentacyjnego. Suszarnie takie znajdują się m.in. przy oczyszczalniach ścieków w Rzeszowie i Łańcucie.

4.4. BIOMASA

W 2013 r. (wg GUS) ze źródeł odnawialnych pozyskano 357 537 TJ⁹³, co stanowiło 11,9% ogólnej ilości pozyskanej energii. Najwięcej energii odnawialnej pochodziło z biomasy stałej, której udział w pozyskaniu wszystkich nośników energii wyniósł 80,03%. W zakresie produkcji energii elektrycznej w 2013 r. z biomasy stałej (biopaliwa stałe) wytworzono 7923,5 GWh energii, co odpowiada 46,4% energii pozyskanej ze wszystkich źródeł OZE.

Potencjał poszczególnych rodzajów biomasy na terenie województwa podkarpackiego jest trudny do oszacowania. Potencjał Polski w produkcji biomasy ocenia się na 684,6 PJ rocznie, w tym 407,5 PJ na paliwa stałe. Należy rozdzielić sposób wykorzystania biopaliw stałych na przemysłowe i przydomowe. Przemysłowe wykorzystanie rozwija się najintensywniej i może być przykładem dobrej praktyki zagospodarowania potencjału. Przemysł, poszukując tańszych i czystszych źródeł energii, rozwija i wdraża nowe technologie. Obecnie jedną z lepszych metod wykorzystania jest spalanie ze zgazowaniem. Podkarpacie ma duży potencjał dla produkcji biogazu w lokalnych biogazowniach. Kolejnym ze sposobów pozyskiwania biopaliwa jest piroliza tzn. rozkład biomasy w ściśle określonej temperaturze i obecności gazów np. tlenu. Efektem takiego działania jest olej pirolityczny, łatwy

⁹³ TJ – teradžul, PJ – petadžul czyli wielokrotności jednostki pracy, energii oraz ciepła w układzie SI pod nazwą džul (J); 1 TJ = 10¹² J, 1 PJ = 10¹⁵ J

w transporcie i przechowywaniu. Należy jednak zaznaczyć, że piroliza jest procesem bardzo skomplikowanym i ciągle w stadium badań i doświadczeń, a efekt końcowy procesu jest silnie uzależniony od jakości surowca.

Istotną gałęzią przetwarzania biomasy jest wytwarzanie biodiesla z roślin oleistych. W naszym klimacie najefektywniejsze są uprawy rzepaku. Wydajność zależy ściśle od odmiany roślin. Najwyższy potencjał energii biomasy ma biomasa stała, najważniejszy surowiec dla energetyki, głównie: słoma, siano, drewno, a w przyszłości uprawy energetyczne (około 91%). Źródłem energii może być także: biodiesel, etanol, biogaz z oczyszczalni ścieków, biogaz z wysypisk odpadów, biogaz ze ścieków przemysłowych i biogaz rolniczy.

Zgodnie z informacją podaną przez URE oraz starostwa, w latach 2013-2014 uruchomiono 1 elektrownię w Stalowej Woli wytwarzającą prąd z biomasy mieszanej o zainstalowanej mocy 30 MW oraz 1 elektrownię w Krośnie wytwarzającą prąd z biomasy z odpadów leśnych, rolniczych i ogrodowych o zainstalowanej mocy 1,4 MW.

4.5. BIOGAZ

Biogaz to gaz składający się głównie z metanu i dwutlenku węgla, uzyskiwany w procesie beztlenowej fermentacji biomasy. Ze względu na sposób pozyskiwania wyodrębnia się:

- gaz z osadów ściekowych, wytwarzany w wyniku beztlenowej fermentacji osadów ściekowych;
- gaz wysypiskowy, uzyskiwany w wyniku fermentacji odpadów na składowiskach;
- pozostałe biogazy, takie jak: biogaz otrzymywany w wyniku beztlenowej fermentacji odchodów zwierzęcych, odpadów z rzeźni, browarów i z innej działalności w przetwórstwie rolno-spożywczym.

Obecnie (wg URE) na terenie województwa podkarpackiego działają: 3 elektrownie wykorzystujące energię z biogazu składowiskowego o łącznej zainstalowanej mocy 1,806 MW, 10 elektrowni wykorzystujących energię z biogazu z oczyszczalni ścieków o łącznej zainstalowanej mocy 3,253 MW, a także 2 elektrownie wykorzystujące energię z biogazu rolniczego o łącznej zainstalowanej mocy 1,499MW.

W latach 2013-2014 oddano do użytku 2 elektrownie wykorzystujące energię z biogazu z oczyszczalni ścieków w powiatach jasielskim i mieleckim oraz 2 elektrownie wykorzystujące energię z biogazu rolniczego w Starym Mieście w powiecie leżajskim oraz w Odrzechowej w powiecie Sanockim. Całkowita zainstalowana moc w elektrowniach biogazowych w okresie 2013-2014 r., wzrosła o 2,235 MW.

4.6. BIOPALIWA

Biopaliwa są wytwarzane z surowców pochodzenia organicznego (z biomasy lub biodegradowalnych frakcji odpadów). Do tej grupy zaliczamy: bioetanol, biometanol, oleje roślinne, biodiesel i biooleje. Wymienione produkty są stosowane jako biokomponenty dodawane do paliw silnikowych wytwarzanych z ropy naftowej. Najczęściej stosowanymi dodatkami są bioetanol (dodatek do benzyn silnikowych) i biodiesel (dodatek do olejów napędowych).

4.7. ENERGIA GEOTERMALNA

Wody termalne na obszarze województwa podkarpackiego rozpoznane są punktowo, a skomplikowana budowa geologiczna może ograniczać uzyskanie ich większych ilości. Mogą występować w zbiornikach zamkniętych i dlatego ich zasoby mogą być również ograniczone. Na podstawie profilowania termicznego we wschodnich Karpatach fliszowych ustalono stopień geotermiczny. Wynosi on 45m/1°C. Udostępnienie na terenie województwa podkarpackiego najbardziej korzystnych horyzontów wodonośnych z reguły wiąże się ze stosunkowo wysokimi kosztami początkowymi. Wody termalne występują na znacznych głębokościach i posiadają podwyższoną mineralizację. Żeby nie powodować skażenia środowiska przyrodniczego, eksploatowane wody termalne powinny być neutralizowane i odprowadzane do wód powierzchniowych lub ponownie zatłaczane do górotworu.

Na terenie województwa podkarpackiego wyszczególniono ogółem 32 perspektywiczne strefy występowania wód geotermalnych. Ich zasięg jest ściśle związany z budową geologiczną i warunkami hydrogeologiczno-złożowymi regionu. Linią oddzielającą część północną od południowej województwa jest granica nasunięcia karpackiego, przebiegająca z zachodu na wschód prawie przez środek województwa. Zasadność wykorzystania wód geotermalnych w elektroenergetyce uwarunkowana jest w znacznej mierze możliwością pozyskania wód o temperaturze ok. 100°C. Analiza parametrów złożowych w wytypowanych perspektywicznych strefach występowania wód geotermalnych na terenie województwa podkarpackiego wykazała, iż na obecnym etapie rozpoznania geologicznego analizowanego regionu brak jest przesłanek do wskazania obszarów perspektywicznych dla rozwoju elektroenergetyki geotermalnej.

W latach 2013-2014 na terenie województwa podkarpackiego nie realizowano żadnej instalacji do pozyskiwania wód geotermalnych.

5. REALIZACJA CELÓW OKREŚLONYCH W PROGRAMIE

5.1. OCHRONA I EFEKTYWNE WYKORZYSTANIE ZASOBÓW WODNYCH - PRIORYTET 1

Osiągnięcie i utrzymanie na terenie całego województwa podkarpackiego dobrego stanu wód powierzchniowych i podziemnych oraz zapewnienie właściwej gospodarki wodno-ściekowej to jedno z ważniejszych celów polityki ekologicznej województwa podkarpackiego. Ramowa Dyrektywa Wodna 2000/60/WE (RDW) z dnia 23 października 2000 r. ustanawiająca ramy wspólnotowego działania w dziedzinie polityki wodnej oraz ustawa *Prawo wodne* (t.j. Dz. U. z 2015 r., poz. 469 z późn. zm.), do której zostały transponowane ustalenia ww. dyrektywy, zobowiązuje kraje członkowskie UE do podejmowania właściwych działań mających na celu racjonalne wykorzystywanie i ochronę zasobów wodnych w myśl zasady zrównoważonego rozwoju. Zgodnie z zapisami dyrektywy, Polska jako kraj członkowski UE zobligowana była do osiągnięcia dobrego stanu wód powierzchniowych i podziemnych do 2015 r.⁹⁴

Mimo realizacji licznych działań zapisanych m.in. w Krajowym Programie Oczyszczania Ścieków Komunalnych, stan większości wód na obszarze województwa podkarpackiego określa się jako zły. W województwie podkarpackim jedną z głównych presji oddziałujących na wody powierzchniowe i podziemne są znaczące pobory wody na potrzeby gospodarki komunalnej oraz przemysłu oraz emisja ścieków ze źródeł punktowych (oczyszczalnie ścieków komunalne i przemysłowe).

W ostatnich latach obserwuje się spadek poboru wody. Według GUS, w roku 2014 ogólny pobór wody wyniósł 271,4 hm³ i zmniejszył się w stosunku do roku 2011 o 11,5%, natomiast pobór wody na cele produkcyjne obniżył się o 2,6%. Odnotowuje się także zmniejszenie ilości odprowadzanych do wód i ziemi ścieków komunalnych i przemysłowych. Ilość odprowadzonych ścieków w latach 2011-2014 zmniejszyła się o 16,4%.

W latach 2013-2014 kontynuowano inwestycje z zakresu budowy i modernizacji sieci kanalizacyjnych i wodociągowych, budowy oczyszczalni ścieków oraz budowy stacji uzdatniania wody. Większość inwestycji w zakresie gospodarki wodno-ściekowej realizowanych były z udziałem funduszy europejskich w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego dla Województwa Podkarpackiego (RPO WP) na lata 2007-2013, Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko 2007-2013 oraz Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich 2007-2013. Według danych GUS, w latach 2013-2014 wybudowano ok. 1012 km sieci kanalizacyjnej i 705 km sieci wodociągowej oraz 4 komunalne oczyszczalnie ścieków. W stosunku do roku 2011 długość sieci kanalizacyjnej i wodociągowej wzrosła odpowiednio o 1899 km i 948 km. Wzrosła także liczba mieszkańców korzystająca z oczyszczalni ścieków, szczególnie na obszarach wiejskich.

⁹⁴ Dyrektywa, zgodnie z art. 4, przewiduje następujące odstępstwa od założonych celów środowiskowych: czasowe (dobry stan wód może zostać osiągnięty do roku 2021 lub 2027), ustalenie celów mniej rygorystycznych, czasowe pogorszenie stanu wód i nieosiągnięcie celów ze względu na realizację nowych inwestycji.

Istotny wpływ na wzrost długości sieci kanalizacyjnej oraz ograniczenie presji ze strony nieoczyszczonych ścieków komunalnych, w szczególności na obszarach wiejskich, ma realizacja inwestycji wymienionych w *Krajowym Programie Oczyszczania Ścieków Komunalnych* (KPOŚK). Program ten zawiera wykaz aglomeracji o RLM⁹⁵ powyżej 2000, wraz z jednoczesnym wykazem niezbędnych przedsięwzięć w zakresie budowy, rozbudowy lub modernizacji oczyszczalni ścieków komunalnych oraz budowy i modernizacji zbiorczych systemów kanalizacyjnych, jakie należy zrealizować w tych aglomeracjach w terminie do końca 2015 r. *Aktualizacja Krajowego Programu Oczyszczania Ścieków Komunalnych* (AKPOŚK 2010) zatwierdzona przez Radę Ministrów w dniu 1 lutego 2011 r. obejmuje 169 aglomeracji województwa podkarpackiego. Zaktualizowany dokument przewidywał w aglomeracjach powyżej 2000 RLM funkcjonowanie 167 oczyszczalni ścieków, wzrost liczby mieszkańców korzystających z systemu kanalizacyjnego do poziomu 1 706,6 tys. oraz wybudowanie 5 340 km sieci kanalizacyjnej osiągając 14 828 tys. km na koniec 2015 r.

Według sprawozdań z realizacji KPOŚK⁹⁶ z lat 2013-2014:

- wybudowano sieć kanalizacyjną o długości 918 km osiągając na koniec 2014 roku 15448 km, uzyskując tym samym długość o 620 km większą od zakładanej wartości dla roku 2015;
- zmodernizowano 15,36 km sieci kanalizacyjnej;
- wzrosła liczba mieszkańców korzystających z sieci kanalizacyjnej do stanu 1 493 800 osób na koniec 2014 r., co stanowiło 86% liczby rzeczywistych mieszkańców aglomeracji (w stosunku do 2011 r. nastąpił przyrost o ok. 68 tys. osób),
- na koniec 2014 r. funkcjonowało 152 komunalnych oczyszczalni ścieków, w tym 140 spełniało wymagania określone w przepisach prawnych⁹⁷, z czego 26 oczyszczalni przystosowane były do podwyższonego usuwania biogenów (w 2011 r. – 23), a 10 nie spełniało standardów odprowadzanych ścieków (w 2011 r. – 9),
- nakłady finansowe na inwestycje ujęte w KPOŚK (systemy kanalizacyjne i oczyszczalnie ścieków) w latach 2013-2014 wyniosły 314,8 mln zł, z czego w roku 2013 było to 166 mln zł, a w 2014 – 148,7 mln zł, przy czym w stosunku do roku 2011 nakłady finansowe zmniejszyły się o 209 mln zł.

Niezbędnym elementem oceny stanu wód jest monitoring jakości wód. Monitoring oraz planowane działania realizowane są zgodnie z sześcioletnim cyklem gospodarowania wodami wynikającym z przepisów prawa krajowego uwzględniających wymagania dyrektywy 2000/60/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 23 października 2000 r. (dyrektywa wodna). W latach 2013-2014 monitoring wód powierzchniowych w województwie podkarpackim prowadzony był na

⁹⁵ Zgodnie z art. 43 ust. 2 ustawy z dnia 18 lipca 2001 r. *Prawo wodne* (t.j. Dz. U. z 2015 r., poz. 469 z późn. zm.), równoważna liczba mieszkańców oznacza ładunek substancji organicznych biologicznie rozkładalnych, wyrażony jako wskaźnik pięciodobowego biochemicznego zapotrzebowania na tlen w ilości 60 g tlenu na dobę

⁹⁶ Ostatnia *Aktualizacja Krajowego Programu Oczyszczania Ścieków Komunalnych z 2015 r.* zatwierdzona została przez Radę Ministrów w dniu 21 kwietnia 2016 r.

⁹⁷ Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 18 listopada 2014 r. w sprawie warunków, jakie należy spełnić przy wprowadzaniu ścieków do wód lub do ziemi, oraz w sprawie substancji szczególnie szkodliwych dla środowiska wodnego (t.j. Dz.U z 2014 r., poz. 1800).

podstawie *Programu państwowego monitoringu środowiska województwa podkarpackiego na lata 2010-2012* i Aneksu Nr 1 do ww. Programu, a także na podstawie *Programu państwowego monitoringu środowiska województwa podkarpackiego na lata 2013-2015* zatwierdzonych przez Głównego Inspektora Ochrony Środowiska. Ocena stanu wód wykonana została na podstawie wyników badań wód uzyskanych w ramach realizacji programu monitoringu diagnostycznego, operacyjnego, monitoringu obszarów chronionych lub monitoringu badawczego w reprezentatywnych punktach pomiarowo-kontrolnych i punktach monitoringu obszarów chronionych. W roku 2014 złym stanem wód charakteryzowało się 77,5% badanych jednolitych części wód powierzchniowych. Monitoring jakości wód podziemnych prowadzony jest w oparciu o program krajowy przez Państwowy Instytut Geologiczny – Państwowy Instytut Badawczy na zlecenie Głównego Inspektoratu Ochrony Środowiska. Ocena stanu wód podziemnych w latach 2013-2014, wykonana w oparciu o wyniki monitoringu diagnostycznego z 2012 r. oraz dane Państwowej Służby Hydrogeologicznej w zakresie stanu ilościowego, wykazała słaby stan wód w JCWPd nr 126, która w latach 2013-2014 objęta była monitoringiem operacyjnym. Stan pozostałych JCWPd wydzielonych w obszarze województwa podkarpackiego oceniany jest jako dobry. W porównaniu do wyników badań z 2013 r. i 2014 r., stan badanych wód w JCWPd nr 126 nieznacznie się poprawił.

W latach 2013-2014 Prezes RZGW Kraków ustanowił w formie rozporządzeń 2 strefy ochronne dla ujęć wód powierzchniowych „Wojśław” z rzeki Wisłoki w Mielcu i „Zwięczyca” z rzeki Wisłok w Rzeszowie, a także 5 stref ochrony dla ujęć wód podziemnych zlokalizowanych w miejscowościach: Głuchów, Kobylnica Ruska, Łukawiec oraz w gminie Grębów (dwa ujęcia dla miasta Tarnobrzeg) .

W latach 2013-2014, zgodnie z obowiązującym prawem krajowym oraz dyrektywami UE, Prezes Krajowego Zarządu Gospodarki Wodnej prowadził prace związane z aktualizacją programu wodno-środowiskowego kraju oraz planów gospodarowania wodami dla dorzeczy. Dokumenty te stanowią podstawę podejmowania decyzji kształtujących stan zasobów wodnych i zasady gospodarowania nimi w przyszłości. W roku 2014 Dyrektor RZGW w Krakowie w drodze rozporządzenia uchwalił *Warunki korzystania z wód regionu wodnego Górnej Wisły*, czyli podstawowy dokument planistyczny w zakresie gospodarowania wodami, stanowiący istotne narzędzie wspomagające proces zarządzania zasobami wodnymi i kształtowania sposobu ich użytkowania. W roku 2014 RZGW Kraków rozpoczęło prace nad opracowaniem warunków korzystania z wód zlewni dla rzeki Ropy, Łęgu i Łady. Warunki korzystania z wód zlewni sporządza się dla obszarów, dla których w wyniku ustaleń planu gospodarowania wodami na obszarze dorzecza jest konieczne określenie szczegółowych zasad ochrony zasobów wodnych, a zwłaszcza ich ilości i jakości, w celu osiągnięcia dobrego stanu wód.

Ocenę zmian w zakresie ochrony i efektywnego wykorzystania zasobów wodnych na podstawie wybranych wskaźników oraz ocenę realizacji działań priorytetowych w zakresie ochrony i efektywnego wykorzystania zasobów wodnych przedstawiono w tab. 10 i tab. 11. Przedsięwzięcia lub projekty w zakresie ochrony i efektywnego wykorzystania zasobów wodnych o znaczeniu ponadregionalnym realizowane w ramach EFRR oraz EWT zestawiono w załączniku 2.

Według *Wytycznych do opracowania wojewódzkich, powiatowych i gminnych programów ochrony środowiska*⁹⁸ w wojewódzkim programie ochrony środowiska należy uwzględnić takie wskaźniki jak:

- zużycie wody na potrzeby gospodarki narodowej i ludności ogółem (hm³),
- udział przemysłu w zużyciu wody ogółem (%),
- odsetek ludności korzystającej z oczyszczalni ścieków (%),
- wielkość oczyszczalni komunalnych w RLM (osoba),
- długość sieci kanalizacyjnej – ogólnospławnej i na ścieki gospodarcze (km),
- długość sieci wodociągowej rozdzielczej (km),
- nieoczyszczone ścieki przemysłowe i komunalne wymagające oczyszczenia, odprowadzane do wód lub do ziemi razem (hm³),
- liczba miast obsługiwanych przez oczyszczalnie ścieków.

⁹⁸ *Wytyczne do opracowania wojewódzkich, powiatowych i gminnych programów ochrony środowiska*, Ministerstwo Środowiska, wrzesień 2015 r.

Tab. 10. Ocena realizacji celów w zakresie ochrony i efektywnego wykorzystania zasobów wodnych wg przyjętych w POŚ WP wskaźników.

Nazwa wskaźnika	Wartość w roku			Zakładana wartość w roku 2015	Źródło danych	Ocena zmian	Uwagi
	2011	2013	2014				
1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.
Ścieki przemysłowe i komunalne odprowadzane do wód i ziemi [hm ³] i [%], w tym: wymagające oczyszczenia	227,6 (100%) 75,5 (33%)	209,7 (100%) 70,2 (33,5%)	190,1 (100%) 69,5 (36,5%)	-	GUS	Odnotowuje się spadek ilości odprowadzanych ścieków do wód i ziemi. W roku 2014 odprowadzono o 9,3% mniej ścieków niż w roku 2013.	-
Pobór wody [hm ³] i [%] ogółem: w tym na cele produkcyjne z ujęć własnych (bez rolnictwa i leśnictwa)	306,8 (100%) 173,6 (56,6%)	279,7 (100%) 154,7 (55,3%)	271,4 (100%) 146,4 (54%)	-	GUS	Obserwuje się spadek zarówno ogólnego poboru wody jak i na cele produkcyjne.	-
Jakość wód powierzchniowych ⁹⁹ [w %]: – klasa I – klasa II – klasa III – klasa IV – klasa V	14,3 31,4 37,2 17,1 0	5,2 41,7 36,5 15,6 1	4,4 29,7 42,8 20,9 2,2	-	WIOŚ	W latach 2013 - 2014 jakość wód powierzchniowych uległa obniżeniu. Zmniejszył się odsetek wód o dobrym i powyżej dobrego stanu/potencjału ekologicznego z 46,9% na 34,1% oraz zwiększył odsetek wód poniżej dobrego stanu/potencjału ekologicznego z 53,1 na 65,9%	Ze względu na różnice w ilości badanych JCWP nie można dokonać wiarygodnej oceny zmian w stosunku do roku 2011.
Jakość wód podziemnych ¹⁰⁰ [w %]; – klasa I – klasa II	2,5 17,5	0 0	11,1 11,1	-	WIOŚ	W latach 2013 – 2014 nieznacznie poprawiła się jakość wód podziemnych.	W latach 2013-2014 badaniem objęta była jedna JCWPd o nr

⁹⁹ W roku 2011 ocena jakości wód powierzchniowych obejmowała 35 Jednolitych Części Wód Powierzchniowych (JCWP), w roku 2013 96 JCWP a w roku 2014 91 JCWP. Klasa I i II oznacza wody o dobrym i powyżej dobrego stanu/potencjału ekologicznego, klasa III, IV, V charakteryzuje wody poniżej dobrego stanu/potencjału ekologicznego.

¹⁰⁰ Wg danych GIOŚ za 2012 r., klasa wód I, II i III oznacza stan chemiczny dobry, klasa IV i V stan chemiczny słaby. W latach 2013-2014 ocena jakości wód podziemnych wykonana została w oparciu o wyniki monitoringu diagnostycznego z 2012 r. Dane dla lat 2013 i 2014 dotyczą tylko jednej JCWPd numer 126, która została objęta monitoringiem operacyjnym.

Nazwa wskaźnika	Wartość w roku			Zakładana wartość w roku 2015	Źródło danych	Ocena zmian	Uwagi
	2011	2013	2014				
1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.
– klasa III	50,0	44,4	33,3				126.
– klasa IV	27,5	44,4	33,3				
– klasa V	2,5	11,2	11,2				
Ilość oczyszczalni ścieków komunalnych ogółem [szt.]	226	227	228				
w tym:	184	190	190	-	GUS	W latach 2011-2014 wzrosła ogólna liczba oczyszczalni o 2 oraz biologicznych o 6.	-
	38	37	38				
	-	-	-				
– biologicznych					Sprawozdanie z realizacji KPOŚK z 2013 i 2014 r.	Wg sprawozdania z realizacji KPOŚK nieznacznie wzrosła liczba oczyszczalni z podwyższonym usuwaniem biogenów.	-
– z podwyższonym usuwaniem biogenów	156	151	152	167			
	124	116	114	139			
– niespełniających standardów	23	24	26	28			
– odprowadzania ściek.	9	11	10	0			
Ilość oczyszczalni ścieków przemysłowych ogółem [szt.]	66	60	56	-	GUS	Notuje się spadek ilości oczyszczalni przemysłowych.	-
Ludność korzystająca z oczyszczalni ścieków [%]	66,2	69,9	71,5		GUS	W latach 2013 -2014 nieznacznie wzrósł odsetek ludności korzystających z oczyszczalni ścieków	nowy wskaźnik wg „Wytocznych do opracowania wojewódzkich, powiatowych i gminnych programów ochrony środowiska”, MŚ, W-wa 2015 r.
w tym:							
- w miastach	93,4	95,4	95,9				
- na wsi	46,9	52	54,3				
Liczba mieszkańców korzystająca z systemu kanalizacyjnego [w tys.]	1 425,8	1469,7	1493,8	1 706,6	Sprawozdanie z realizacji KPOŚK 2013 i 2014 r.	Wg sprawozdań z realizacji KPOŚK liczba mieszkańców w roku 2014 wzrosła o 24,1 tyś w stosunku do roku 2013.	-

Nazwa wskaźnika	Wartość w roku			Zakładana wartość w roku 2015	Źródło danych	Ocena zmian	Uwagi
	2011	2013	2014				
1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.
Długość sieci kanalizacyjnej ogółem [km]	13 780	15073,9	15679,2	-	GUS	W 2014 r. przybyło 605,3 km sieci kanalizacyjnej.	-
	13 985,5	15035	15448	14 828	Sprawozdanie z realizacji KPOŚK z 2013 i 2014 r.	Wg sprawozdań z realizacji KPOŚK długość sieci kanalizacyjnej w roku 2014 w stosunku do roku 2013 wzrosła o 413,05 km i była większa o 620 km od zakładanej wartości dla roku 2015.	-
Długość sieci wodociągowej [km]	13 460,9	14192,3	14409,2	-	GUS	W roku 2014 zanotowano przyrost o 216,9 km.	-

Źródło: Opracowanie własne PBPP wg źródeł danych z tab. 10. kol. 6.

Tab. 11. Realizacja działań priorytetowych w zakresie ochrony wód i efektywnego wykorzystania zasobów wodnych.

Lp.	Rodzaj działania/ przedsięwzięcia	Jednostki i podmioty realizujące	Zakładany termin realizacji	Źródło finansowania	Zakres realizacji w latach 2013-2014	Uwagi
1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.
Zarządzanie i monitoring						
1.	Monitoring wód powierzchniowych	WIOŚ	corocznie	budżet wojewody fundusze UE, środki własne NFOŚiGW WFOŚiGW	Zadanie ciągłe, realizacja wg „Programu Państwowego monitoringu środowiska województwa podkarpackiego na lata 2010-2012” i Aneksu nr 1 do Programu, a także na podstawie „Programu Państwowego monitoringu środowiska województwa podkarpackiego na lata 2013-2015”.	-
2.	Przygotowanie informacji dotyczącej obowiązków i praw użytkowników wynikających z korzystania z wód	KZGW	30.09.2013	Wniosek zarejestrowany w NFOŚiGW	Zadanie zrealizowane w 2013 r. – etap I , w 2014 r. – etap II	-
3.	Ocena ryzyka nieosiągnięcia celów środowiskowych przez JCW wraz z analizą konieczności zastosowania derogacji	KZGW	30.09.2013	Wniosek zarejestrowany w NFOŚiGW	Zadanie zrealizowane w roku 2013	-
4.	Opracowanie warunków korzystania z wód zlewni rzeki Ropy wraz z procedurą konsultacji społecznych	KZGW	30.09.2013	Wniosek zarejestrowany w NFOŚiGW	W realizacji. W roku 2014 sporządzono projekt rozporządzenia w sprawie korzystania z wód zlewni rzeki Ropy oraz odbyły się konsultacje społeczne projektu.	Projekt jest w trakcie strategicznej oceny oddziaływania na środowisko.
5.	Opracowanie warunków korzystania z wód wybranych zlewni	KZGW	30.09.2014	Wniosek zarejestrowany w NFOŚiGW	W realizacji w roku 2014 sporządzono projekty rozporządzeń w sprawie korzystania z wód zlewni Łęgu, Łady i Ropy.	Projekty są w trakcie strategicznej oceny oddziaływania na środowisko.
6.	Opracowanie wykazu wielkości i emisji stężeń substancji priorytetowych oraz innych powodujących zanieczyszczenie	KZGW	30.09.2013	Wniosek zarejestrowany w NFOŚiGW	Zadanie zrealizowane w roku 2013	

Lp.	Rodzaj działania/ przedsięwzięcia	Jednostki i podmioty realizujące	Zakładany termin realizacji	Źródło finansowania	Zakres realizacji w latach 2013-2014	Uwagi
1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.
7.	Sporządzenie wykazu wielkości i emisji stężeń substancji priorytetowych oraz innych zanieczyszczeń, dla których zostały określone środowiskowe normy jakości w regionie wodnym	KZGW	15.11.2013	Wniosek zarejestrowany w NFOŚiGW	Zadanie zrealizowane w roku 2013.	-
8.	Program poprawy czystości zlewni rzeki Wiśłoki – etap II	Związek Gmin Dorzecza Wiśłoki (na terenie 5 gmin, w tym 4 z województwa podkarpackiego: Dębica, Pilzno, Żyraków, m. Jasło)	do 2015 r.	FS-POLIŚ środki własne inne krajowe środki publiczne	Wybudowano 68,2 km sieci wodociągowej w gminach Pilzno i Dębica, 2,9 km sieci kanalizacyjnej w gminie Pilzno, zmodernizowano 2,4 km kanalizacji sanitarnej oraz rozpoczęto modernizację oczyszczalni ścieków w m. Jasło. Dla zakończonej modernizacji oczyszczalni w gminie Żyraków trwa okres rękojmi i gwarancji. Poniesiono wydatki w wysokości 15 512 tys. zł.	-
9.	Zapewnienie prawidłowej gospodarki wodno-ściekowej na terenie Przemyśla	Miasto Przemyśl	do 2013	fundusze UE środki własne	Odstąpienie od realizacji projektu. Projekt nie znalazł się na liście indykatywnej POLIŚ.	-
10.	Uporządkowanie gospodarki wodno-ściekowej miasta Krosna – etap I	Miejskie Przedsiębiorstwo Gospodarki Komunalnej w Krośnie Sp. z o.o. (na terenie aglomeracji krośnieńskiej ZWK)	2007-2013	fundusze UE POLIŚ środki własne	Realizacja projektu zakończona. Wykonano częściową modernizację oczyszczalni ścieków w Krośnie, zmodernizowano zakład uzdatniania wody w Sieniawie; wybudowano 3,35 km i zmodernizowano 38,12 km kanalizacji sanitarnej oraz 4,31 km sieci wodociągowej. Ogólne koszty wyniosły 21975 tys. zł.	-

Lp.	Rodzaj działania/ przedsięwzięcia	Jednostki i podmioty realizujące	Zakładany termin realizacji	Źródło finansowania	Zakres realizacji w latach 2013-2014	Uwagi
1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.
11.	Uporządkowanie gospodarki wodno-ściekowej miasta Krosna – etap II	Miejskie Przedsiębiorstwo Gospodarki Komunalnej w Krośnie Sp. z o.o. (na terenie aglomeracji krośnieńskiej ZWK)	2014-2020	POliŚ środki własne	W realizacji. W roku 2013 podpisano umowę na wykonanie dokumentacji projektowej przebudowy i rozbudowy Oczyszczalni Ścieków w Krośnie.	-
12.	Uporządkowanie gospodarki wodno-ściekowej na terenie miasta Rzeszowa	Miasto Rzeszów	do 2012	FS - POliŚ środki własne	Realizacja projektu zakończona. Wybudowano 9,51 km kanalizacji sanitarnej. W ramach projektu „Rozbudowa sieci kanalizacyjnej dla miasta Rzeszowa” wybudowano 5,05 km sieci kanalizacyjnej. W realizacji projekty: „Rozbudowa ciągu biologicznego komunalnej oczyszczalni ścieków w Rzeszowie”, Rozbudowa sieci kanalizacyjnej i wodociągowej dla miasta Rzeszowa część III”, „Uzbrojenie terenów Staromieście Ogrody-zadanie 3”, „Przebudowa kanału deszczowego 600-900 wzdłuż ul Siemiradzkiego”, „Porządkowanie kanalizacji sanitarnej i deszczowej w rejonie zlewni Mikośka”.	-
13.	Poprawa gospodarki wodno-ściekowej dla miasta Dębica	Wodociągi Dębickie Sp. z o.o.	do 2010	FS - POliŚ środki własne	Realizacja projektu zakończona. Wybudowano 17,5 km sieci kanalizacyjnej, 22,5 km sieci wodociągowej, 1 km kanalizacji deszczowej oraz zmodernizowano	-

Lp.	Rodzaj działania/ przedsięwzięcia	Jednostki i podmioty realizujące	Zakładany termin realizacji	Źródło finansowania	Zakres realizacji w latach 2013-2014	Uwagi
1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.
					oczyszczalnie ścieków i stacje uzdatniania wody.	
14.	Zapewnienie prawidłowej gospodarki wodno-ściekowej w Ropczycach	Przedsiębiorstwo Usług Komunalnych Sp. z o.o. w Ropczycach	2012-2015	środki własne FS – POLiŚ	W realizacji. Wybudowano 30,97km sieci kanalizacji sanitarnej, oraz 1,95 km sieci wodociągowej, całkowity koszt realizacji 13 940 tys. zł. Przedsiębiorstwo realizowało także projekty: „Przebudowa wodociągu miejskiego w Ropczycach” oraz Przebudowa wodociągu miejskiego w Ropczycach – etap II”	-
15.	Uporządkowanie gospodarki wodno-ściekowej na terenie powiatu mieleckiego w dorzeczu Wisłoki i Wisły	Miejskie Przedsiębiorstwo Gospodarki Komunalnej Sp. z o.o.	2013-2015	środki własne	Niezrealizowane. Projekt nie będzie realizowany.	-
16.	Uporządkowanie gospodarki wodno-ściekowej na terenie Gminy i Miasta Nisko	Gmina i Miasto Nisko	do 2014 r.	FS – POLiŚ środki własne	Realizacja projektu zakończona. Wybudowano 26,38 km i zmodernizowano 2,35 kanalizacji sanitarnej oraz wybudowano 28,21 km sieci wodociągowej, poniesione wydatki wyniosły 5467,8 tys. zł	-
17.	Wypożyczenie aglomeracji w systemy kanalizacji zbiorczej i oczyszczalnie ścieków	JST	2008-2015	fundusze UE środki własne	W realizacji. Realizacja inwestycji w ramach KPOŚK	-

Lp.	Rodzaj działania/ przedsięwzięcia	Jednostki i podmioty realizujące	Zakładany termin realizacji	Źródło finansowania	Zakres realizacji w latach 2013-2014	Uwagi
1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.
18.	Budowa zbiorników retencyjnych zgodnie z „Programem ochrony przed powodzią w dorzeczu górnej Wisły”	RZGW w Krakowie	2011-2020	Budżet państwa, NFOŚiGW, WFOŚiGW fundusze UE	W realizacji zbiornik „Kąty – Myscowa”, prace związane z realizacją zbiorników „Dukla” i „Rudawka Rymanowska” zostały wstrzymane.	-
19.	Odtworzenie poj. zbiornika przystopniowego na rzece Wisłok w Rzeszowie – I etap	KZGW	31.10.2015	Wniosek zarejestrowany w NFOŚiGW	W realizacji	Obecnie firma Conseko-Safege S.A. jest w trakcie opracowania studium wykonalności.

Źródło: Opracowanie własne PBPP na podstawie przekazanych danych przez jednostki odpowiedzialne za realizację działań.

5.2. PRZECIWDZIAŁANIE ZAGROŻENIOM ŚRODOWISKA - PRIORYTET 2

5.2.1. Ochrona przeciwpowodziowa

Powódź jest jednym z najczęstszych ekstremalnych zjawisk naturalnych, które zagraża bezpieczeństwu ludzi i zwierząt oraz powoduje ogromne zniszczenia i straty finansowe. Jedynym sposobem ograniczenia strat powodziowych jest podniesienie efektywności systemu ochrony oraz właściwe zagospodarowanie terenów narażonych na zalanie. Zakładanym skutkiem realizacji priorytetu jest poprawa poziomu bezpieczeństwa w regionie pod względem zabezpieczenia przed zagrożeniami naturalnymi i technologicznymi.

W latach 2013-2014 kontynuowano prace związane z budową i modernizacją wałów przeciwpowodziowych oraz niezbędną regulacją i modernizacją rzek oraz potoków. Przedsięwzięcia przeciwpowodziowe realizowane były przez Podkarpacki Zarząd Melioracji i Urządzeń Wodnych w Rzeszowie (PZMiUW) oraz Regionalny Zarząd Gospodarki Wodnej w Krakowie (RZGW) zgodnie z „Programem ochrony przed powodzią w dorzeczu górnej Wisły” (POPGW), ustanowionym uchwałą nr 151/2011 Rady Ministrów z dnia 9 sierpnia 2011 r. Jednak uchwałą Rady Ministrów nr 169/2014 z dnia 26 sierpnia 2014 r. program ten został uchylony. Zadania inwestycyjne wynikające z Programu rozpoczęte i niezakończone do dnia wejścia w życie uchwały, ujęte w zatwierdzonym przez Radę Ministrów przejściowym dokumencie strategicznym – Masterplanie dla obszaru dorzecza Wisły,¹⁰¹ kontynuowane były w 2014 i 2015 roku.

W okresie 2013-2014 na prace związane z remontami, modernizacją, zabezpieczeniem przeciwpowodziowym wałów przeciwpowodziowych, budową nowych obwałowań przeciwpowodziowych PZMiUW przeznaczył 66388 tys. zł. Wybudowano 20,0 km i zmodernizowano 7,994 km obwałowań przeciwpowodziowych oraz jeden zbiornik retencyjny w miejscowości Borowa Góra. Przedsięwzięcia realizowane były ze środków z budżetu państwa, Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko, Regionalnego Programu Operacyjnego, Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich.

W latach 2013-2014 RZGW Kraków kontynuował prace przygotowawcze do budowy zbiornika wodnego Kąty – Myscowa. W szczególności prowadzono działania zmierzające do uzyskania decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach. W związku z uchyleniem Programu ochrony przed powodzią w dorzeczu górnej Wisły wstrzymano prace związane z realizacją zbiorników „Dukla” oraz „Rudawka Rymanowska”. Prowadzono także prace związane z utrzymaniem rzek i potoków oraz roboty utrzymaniowe polegające na zasypie wyrw, remoncie budowli i wycince drzew. Wydatki poniesione na te działania wyniosły 7238 tys. zł. Przedsięwzięcia realizowane były z budżetu państwa,

¹⁰¹ MasterPlan został ustanowiony uchwałą nr 172/2014 Rady Ministrów z dnia 26 sierpnia 2014 r. w sprawie przyjęcia przejściowego dokumentu strategicznego - MasterPlanu dla obszaru dorzecza Wisły. MasterPlan dla obszaru dorzecza Wisły jest wynikiem ustaleń z Komisją Europejską, które doprowadziły do przyjęcia przez Polskę planu działań zawartego w uchwale Rady Ministrów Plan działania w zakresie planowania strategicznego w gospodarce wodnej z dnia 2 lipca 2013 r. nr 118/2013. Z ustaleń tych wynika m.in. konieczność sporządzenia MasterPlanów dla obszarów dorzeczy Wisły i Odry, które będą stanowiły uzupełnienie obowiązujących planów gospodarowania wodami do czasu ich aktualizacji.

Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej, Ministerstwa Administracji i Cyfryzacji (MAiC). Wykaz inwestycji zrealizowanych i realizowanych w latach 2013-2014 przez PZMiUW oraz RZGW przedstawia załącznik 3.

Pomimo trwających prac, mających poprawić bezpieczeństwo powodziowe, stan urządzeń przeciwpowodziowych jest nadal niezadowalający, a tempo prac naprawczych zbyt wolne. Realizowane działania często mają charakter długofalowy i są kontynuacją działań wcześniej podejmowanych. Brak środków finansowych nie pozwala na wykonanie pełnego zakresu prac konserwacyjnych zapewniających utrzymanie urządzeń wodnych w należyłym stanie technicznym. Według danych PZMiUW w Rzeszowie, na koniec roku 2014 modernizacji wymagało 411,341 km (65%) wałów przeciwpowodziowych.

W ramach zadań nieinwestycyjnych dotyczących ochrony przeciwpowodziowej finansowanych z budżetu państwa w ramach Programu Ochrony Przed Powodzią w Dorzeczu Górnej Wisły, RZGW Kraków prowadziło prace nad wykonaniem opracowań:

- *Analiza programu inwestycyjnego w zlewni Sanu wraz ze zlewnią Wisłoka* (zakończenie projektu w roku 2015);
- *Analiza programu inwestycyjnego w zlewni Wisłoki* (zakończenie projektu w roku 2016);
- *Analiza zagrożenia powodziowego i programu inwestycyjnego w zlewni Łęgu i Trześniówki* (zakończenie projektu w roku 2016 r.).

Głównym elementem opracowań będą wariantowe analizy hydrauliczne działań technicznych z zakresu ochrony przeciwpowodziowej w obszarze zlewni głównej – w układzie tzw. „jednostek zadaniowych”, stanowiących „podzlewnie” głównej zlewni.

W latach 2013-2014 Prezes Krajowego Zarządu Gospodarki Wodnej wypełniając obowiązek określony w Dyrektywie 2007/60/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 23 października 2007 r. *w sprawie oceny ryzyka powodziowego i zarządzania nim* (Dyrektywa Powodziowa) oraz w ustawie *Prawo wodne* (t.j. Dz. U. z 2015 r., poz. 469 z późn. zm.), przystąpił do opracowania map zagrożenia powodziowego (MZP) i map ryzyka powodziowego (MRP) oraz planów zarządzania ryzykiem powodziowym. W dniu 22 grudnia 2013 r. MZP i MRP przekazane przez Instytut Meteorologii i Gospodarki Wodnej PIB, opublikowane zostały na Hydroportalu KZGW w formie plików PDF. W 2014 r. mapy podlegały sprawdzaniu i weryfikacji. W roku 2014 przystąpiono również do opracowania Planu Zarządzania Ryzykiem Powodziowym dla Regionu Wodnego Górnej Wisły oraz Planu Zarządzania Ryzykiem Powodziowym dla Dorzecza Wisły (współfinansowanie ze środków Unii Europejskiej w ramach Programu Operacyjnego Pomoc Techniczna 2007-2013).

Ocenę realizacji celów w zakresie zapobiegania zagrożeniom ekologicznym oraz ocenę realizacji działań priorytetowych w zakresie zapobiegania zagrożeniom środowiska, odnoszących się do ochrony przeciwpowodziowej, przedstawiono i omówiono w tab. 12, tab. 13, tab. 14.

Według *Wytycznych do opracowania wojewódzkich, powiatowych i gminnych programów ochrony środowiska*, w programie ochrony środowiska należy uwzględnić wskaźniki:

- a) w zakresie gospodarowania wodami (w tym ochrona przed powodzią):

- pojemność obiektów małej retencji wodnej (dam³),
 - efekty rzeczowe inwestycji w danym roku: obwałowania przeciwpowodziowe (km),
- b) w zakresie zagrożeń poważnymi awariami:
- liczba przypadków wystąpienia poważnych awarii (odpowiadających definicji zawartej w art. 3 pkt. 23 ustawy z dnia 27 kwietnia 2003 r. *Prawo ochrony środowiska*).

5.2.2. Przeciwdziałanie procesom związanym z ruchami masowymi ziemi

Na terenie województwa podkarpackiego procesy osuwiskowe mogą powodować poważne problemy o wymiarze gospodarczym i społecznym, szczególnie przy dużej i nieprzemysłanej ingerencji człowieka w obszarach o naturalnych predyspozycjach do ich powstawania. Jednym z ważniejszych działań, związanych z zapobieganiem zagrożeniom osuwiskowym, jest rozpoznanie problemu w terenie, w celu wprowadzenia ograniczeń w zainwestowaniu obszarów.

Państwowy Instytut Geologiczny – Państwowy Instytut Badawczy (PIG PIB) w ramach ogólnokrajowego programu pn. System Osłony Przeciwośuwiskowej (SOPO), podejmuje działania związane z rozpoznaniem i udokumentowaniem wszystkich osuwisk oraz terenów potencjalnie zagrożonych ruchami masowymi. Docelowo ma funkcjonować system monitoringu wgłębnego i powierzchniowego na 100 wybranych osuwiskach. W latach 2006-2008 wykonywano I etap programu: Kartowanie pilotażowe osuwisk wraz z wyznaczeniem obszarów ich występowania w Polsce w skali 1:10 000. Z województwa podkarpackiego do projektu wybrano gminę Strzyżów i dla niej zostały przeprowadzone kartograficzne prace terenowe. Etap II projektu SOPO: „Kartowanie i wykonywanie map osuwisk i terenów zagrożonych ruchami masowymi dla obszaru Karpat polskich (75 % powierzchni) oraz monitorowanie wybranych osuwisk w Karpatach”, zakończył się w 2015 r. Główne zadania określone w etapie II to:

- wykonanie map osuwisk i terenów zagrożonych ruchami masowymi w skali 1: 10 000 wraz z wypełnieniem kart rejestracyjnych dla 75% powierzchni obszaru Karpat (w tym dla 46 gmin województwa podkarpackiego w 7 powiatach: dębickim, jarosławskim, jasielskim, łańcuckim, krośnieńskim, przemyskim i strzyżowskim);
- założenie systemu monitoringu powierzchniowego i wgłębnego na wybranych 60 osuwiskach karpackich;
- prowadzenie, uzupełnianie i aktualizacja bazy danych o zagrożeniach osuwiskowych SOPO;
- opracowanie w ramach tzw. „ścieżki interwencyjnej” kart dokumentacyjnych osuwisk (KDO), które uaktywniły się po bardzo intensywnych opadach deszczu i powodziach na przełomie maja i czerwca 2010 r. (dotyczą obszarów, które uaktywniły się w czasie „katastrofy osuwiskowej” i zagraziły pośrednio lub bezpośrednio budynkom mieszkalnym i gospodarczym).

W latach 2013-2014 opracowano mapy osuwisk i terenów zagrożonych ruchami masowymi dla 27 gmin:

- Brzostek – w powiecie dębickim;

- Brzyska, Dębowiec, Kołaczyce, Krempna, Osiek Jasielski, Nowy Żmigród, Skołyszyn, Tarnowiec – w powiecie jasielskim;
- Chorkówka, Iwonicz-Zdrój, Jedlicze, Krościenko Wyżne, Miejsce Piastowe, Rymanów – w powiecie krośnieńskim;
- Markowa – w powiecie łańcuckim;
- Bircza, Fredropol, Krasieczyn, Krzywczyna, Orły, Przemyśl, Żurawica – w powiecie przemyskim;
- Czudec, Niebylec – w powiecie strzyżowskim;
- gminy miejskiej Krosno – powiat grodzki Krosno;
- gminy miejskiej Przemyśl – powiat grodzki Przemyśl.

Realizacja III etapu programu SOPO w latach 2016-2022 przewiduje dalsze prace kartograficzne w pozostałej części polskich Karpat (25% powierzchni) oraz monitorowanie wybranych osuwisk. Ostatni IV etap, od 2023 r. będzie realizowany na terenie Polski pozakarpackiej. Przygotowywany projekt służyć będzie lokalnym władzom w wypełnianiu obowiązków wynikających z obowiązujących ustaw i rozporządzeń w zakresie dotyczącym problematyki ruchów masowych.

Aktywność osuwisk powoduje duże szkody, szczególnie na obszarach zabudowanych oraz zagospodarowanych pod infrastrukturę techniczną i komunikacyjną. Przeciwdziałanie tym procesom jest niezwykle trudne, nie zawsze skuteczne. Według danych przedstawionych przez starostwa powiatowe, w latach 2013-2014, realizowanych było 19 inwestycji w 11 gminach województwa. W ramach likwidacji skutków i zabezpieczenia osuwisk przygotowano dokumentację geologiczno-inżynierską, oraz wykonano właściwe roboty. Na wykonanie robót w omawianym okresie przeznaczono ok. 16,2 mln zł, (w 2013 r. – ok. 4,2 mln zł., w 2012 r. – ok. 12 mln zł). Głównym źródłem finansowania były dotacje rządowe. Wykaz przedsięwzięć i kosztów ich realizacji przedstawiono w załączniku nr 4. Ocenę realizacji celów w zakresie zapobiegania zagrożeniom ekologicznym oraz ocenę realizacji działań priorytetowych w zakresie zapobiegania zagrożeniom środowiska, odnoszących się do przeciwdziałania procesom związanym z ruchami masowymi ziemi, przedstawiono i omówiono w tab. 12 i tab. 15.

5.2.3. Przeciwdziałanie poważnym awariom

Przeciwdziałanie poważnym awariom ma charakter długofalowy i obejmuje działania inwestycyjne i nieinwestycyjne, które powinny być ujmowane również w kolejnej edycji wojewódzkiego programu ochrony środowiska. Cele określone w POŚ WP 2012-2015 w Priorytecie 2 „Przeciwdziałanie zagrożeniom środowiska” realizowano w ramach EFRR, czego efektem było wyposażenie jednostek PSP na terenie województwa podkarpackiego w specjalistyczny sprzęt ratowniczy i rozwój współpracy transgranicznej. Realizowano również współpracę międzyinstytucjonalną m.in. w zakresie działań kontrolnych.

W latach 2013-2014 działania na rzecz ochrony środowiska przed awariami przemysłowymi realizowane były przez organy administracji, przez prowadzących zakłady, których działalność może być przyczyną wystąpienia awarii, a także podmioty transportujące substancje niebezpieczne. W analizowanych latach na terenie województwa podkarpackiego poważne awarie i zdarzenia

o charakterze poważnych awarii nie miały miejsca, co świadczy o prawidłowości prowadzonych działań zapobiegawczych.

Działania organów administracji na terenie województwa podkarpackiego, tj. Wojewody Podkarpackiego, organów Państwowej Straży Pożarnej i Podkarpackiego Wojewódzkiego Inspektora Ochrony Środowiska, skupiały się na wypełnianiu zadań wynikających z przepisów ochrony środowiska. Obejmowały one m.in. czynności kontrolno-rozpoznawcze w zakresie spełniania wymogów bezpieczeństwa, opiniowanie i przyjmowanie dokumentów sporządzanych przez prowadzących zakłady ZDR i ZZR (w tym m.in. programów zapobiegania awariom, raportów o bezpieczeństwie, wewnętrznych planów operacyjno-ratowniczych lub zmian tych dokumentów), opracowanie zmian zewnętrznych planów operacyjno-ratowniczych oraz informowanie społeczeństwa. Ponadto rozwijano współpracę międzyinstytucjonalną i międzynarodową m.in. w zakresie wspólnych ćwiczeń, realizacji wspólnych projektów współfinansowanych z Funduszy Europejskich), udziału PSP w akcjach ratowniczych (m.in. w 2014 r. terenie Bośni i Hercegowiny w związku z powodzią i w ramach krajowego systemu ratowniczo-gaśniczego) i humanitarnych (w związku z dramatyczną sytuacją ludności cywilnej na wschodzie Ukrainy), kontroli przemieszczania się materiałów niebezpiecznych, a przez WIOŚ w Rzeszowie – monitoringu wód granicznych.

W latach 2013-2014 zakupiono sprzęt do ratownictwa technicznego, ekologicznego, ratowniczo-gaśniczy i usprawniający ratownictwo na drogach, a także odzież specjalną, środki ochrony indywidualnej i ekwipunek osobisty¹⁰². Zakupy finansowane były z wielu źródeł, w tym z funduszy europejskich oraz budżetów wojewody, województwa podkarpackiego, samorządów terytorialnych i innych.

W 2013 r. z *Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko* w ramach projektu *Wsparcie techniczne ratownictwa ekologicznego i technicznego* jednostki PSP w Tarnobrzegu i Ustrzykach Dolnych doposażono w samochody ratowniczo-gaśnicze, natomiast w ramach projektu *Usprawnianie ratownictwa na drogach* - etap II i etap III zakupiono samochody ratownictwa technicznego dla KP PSP w Lubaczowie i Dębicy oraz zestawy hydrauliczne narzędzi ratowniczych dla KM PSP Przemyśl, KP PSP Brzozów, Jarosław, Łańcut, Nisko, Przeworsk, Ropczyce i Sanok (8 zestawów ciężkich) oraz dla KM PSP Krosno i KP PSP Jasło, Lesko, Mielec i Strzyżów (5 zestawów średnich). Ze środków NFOŚiGW oraz WFOŚiGW dla KP PSP Jarosław zakupiono samochód ratowniczo-gaśniczy z funkcją ograniczania stref skażeń. Ponadto z budżetu wojewody podkarpackiego, budżetu województwa podkarpackiego, budżetów jednostek terytorialnych i z innych środków zakupiono samochód ratowniczo-gaśniczy dla KP PSP Stalowa Wola, 2 samochody operacyjne (w tym specjalny) dla KW PSP Rzeszów, samochody operacyjne dla KP PSP Stalowa Wola i Ropczyce i KP PSP Sanok i 2 samochody do przewozu grup ratowniczych dla KM PSP Przemyśl i KP PSP Ropczyce. Zakupy sprzętu specjalistycznego kontynuowane były również w roku 2014. W ramach RPO WP 2007-2013 zakupiono 6 samochodów specjalnych ratownictwa wysokościowego, wodnego, technicznego i ochrony dróg oddechowych dla KM PSP w Krośnie,

¹⁰² Źródło: *Sprawozdanie z realizacji zadań Podkarpackiego Komendanta Wojewódzkiego Państwowej Straży Pożarnej za 2013 rok* i *Sprawozdanie z realizacji zadań Podkarpackiego Komendanta Wojewódzkiego Państwowej Straży Pożarnej za 2014 rok*.

Łańcut, Przemyślu, Stalowej Woli, Rzeszowie i Tarnobrzegu. W samochody operacyjne wyposażono KM PSP w Tarnobrzegu, Krośnie, Jaśle i Mielcu, w samochody ratowniczo-gaśnicze KM Krosno, KP PSP w Dębicy i Jaśle, a w samochody do przewozu grup ratowniczych – KM PSP Rzeszów i KP PSP Brzozów, Lesko, Stalowa Wola. Zakupiono również inny niezbędny sprzęt do akcji ratowniczych w tym m.in. do serwisowania sprzętu, jak również agregaty prądotwórcze.

W 2013 r. dla Komendy Wojewódzkiej PSP w Rzeszowie w ramach realizacji projektu pod nazwą *Projekt i wykonanie systemu monitoringu. Systemy monitoringu w wybranych zakładach przemysłowych podłączonych do wojewódzkich stanowisk koordynacji ratownictwa*, finansowanego ze środków *Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko*, realizowanego przez Główny Inspektorat Ochrony Środowiska, pozyskano w formie nieodpłatnego przekazania przenośny zestaw komputerowy (zestaw infrastruktury odbiorczej) wraz z oprogramowaniem, a z budżetu wojewody podkarpackiego, jednostki samorządu i WFOSiGW w Rzeszowie sfinansowano serwer wymiany plików i serwer systemu obiegu dokumentów.

W 2014 roku, w ramach Programu Współpracy Transgranicznej Polska – Republika Słowacka KW PSP w Rzeszowie realizowała projekt pn. *Wzmocnienie relacji i wymiany doświadczeń pomiędzy słowackimi i polskimi służbami ratowniczymi*, obejmujący m.in. konferencję poświęconą tematyce bezpieczeństwa pożarowego lasów terenu transgranicznego, turniej piłki nożnej, a także aktualizację planów oraz procedur dotyczących współpracy podczas przeprowadzania akcji ratowniczych podczas pożarów, wypadków oraz niekorzystnych zdarzeń klimatycznych występujących na obszarze przygranicznym).

Ocenę realizacji celów w zakresie zapobiegania zagrożeniom ekologicznym zawiera tab.12., a tab.16. – działań priorytetowych realizowanych przez Podkarpackiego Komendanta PSP zapisanych w wojewódzkim programie ochrony środowiska, w zakresie zapobiegania i ograniczania skutków poważnych awarii przemysłowych i zdarzeń w transporcie substancji niebezpiecznych.

Tab. 12. Ocena realizacji celów w zakresie zapobiegania zagrożeniom ekologicznym wg przyjętych w POŚ WP wskaźników

Nazwa wskaźnika	Wartość w roku			Zakładana wartość w roku 2015	Źródło danych	Ocena zmian	Uwagi
	2011	2013	2014				
1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.
Liczba ludności zabezpieczonej / chronionej przed powodzią z terenów narażonych na występowanie tego zjawiska	170 000	177 700	178 200	-	PZMIUW w Rzeszowie	W latach 2011-2014 liczba chronionej ludności wzrosła o 8 200 osób.	-
Liczba opracowanych/zmienionych zewnętrznych planów operacyjno – ratowniczych [szt.]	9	9/7	9/0	9	PWKSP w Rzeszowie	Dokonano zmiany 7 opracowanych zewnętrznych planów operacyjno-ratowniczych i opracowano 2 nowe, jeden w roku 2013 dla ZDR Orion Engineered Carbons Sp. z o.o i jeden w 2015 r. dla AmeriGas Sp. z o.o.	-
Liczba podjętych interwencji w zakresie ratownictwa chemiczno-ekologicznego [szt.]	17 akcji ratownictwa chemicznego i 15 akcji ratownictwa ekologicznego	ogółem podjęto 252 interwencje	ogółem podjęto 219 interwencji	-	PWKSP w Rzeszowie	Zwiększenie liczby interwencji	-
Liczba poważnych awarii przemysłowych lub zdarzeń o charakterze awarii przemysłowych [szt.]	0	0	0	0	GIOŚ	Bez zmian	-

Źródło: Opracowanie własne PBPP wg źródeł danych tab. 12, kolumna 6.

Tab. 13. Realizacja działań priorytetowych w zakresie przeciwdziałania zagrożeniom środowiska – ochrona przeciwpowodziowa

Lp.	Rodzaj działania / przedsięwzięcia	Jednostki i podmioty realizujące	Zakładany termin realizacji	Źródło finansowania	Zakres realizacji w latach 2013-2014	Uwagi
1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.
Inwestycje i zarządzanie						
1.	Remonty, modernizacja, zabezpieczenie przeciwpowodziowe oraz budowa wałów przeciwpowodziowych*	PZMiUW w Rzeszowie	2012-2019	Fundusz Spójności, fundusze UE, budżet państwa	W realizacji	Wykaz inwestycji zrealizowanych w latach 2013-2014 – przedstawia załącznik 3
2.	Niezbędna regulacja i modernizacja rzek i potoków*	PZMiUW w Rzeszowie	2012-2019	fundusze strukturalne	W realizacji	Wykaz inwestycji zrealizowanych w latach 2013-2014 – przedstawia załącznik 3
3.	Zwiększenie retencyjności zlewni*	PZMiUW w Rzeszowie	2012-2019	fundusze strukturalne środki własne	W realizacji	Wykaz inwestycji zrealizowanych w latach 2013-2014 – przedstawia załącznik 3
5.	Poprawa bezpieczeństwa powodziowego w zlewniach z zachowaniem równowagi stanu ekologicznego i technicznego rzek: Wisły, Sanu, Wisłoki, Wisłoka, Łęgu i Trześniówki*	RZGW w Krakowie	2012-2019	Fundusz Spójności, fundusze strukturalne, środki własne	W realizacji	Wykaz inwestycji zrealizowanych w latach 2013-2014 – przedstawia załącznik 3
6.	Realizacja programu dużej retencji*	Minister ds. środowiska, RZGW w Krakowie	2012-2019	Fundusz Spójności środki własne	W realizacji	Wykaz inwestycji zrealizowanych w latach 2013-2014 – przedstawia załącznik 3

*Działania związane z ochroną przeciwpowodziową w województwie podkarpackim realizowane były w ramach rządowego Programu ochrony przed powodzią w dorzeczu górnej Wisły, dla którego ustanowiony został Koordynator ds. Programu Ochrony Przed Powodzią w Dorzeczu Górnej Wisły (Wojewoda Małopolski).

Źródło: Opracowanie własne PBPP na podstawie danych przekazanych przez PZMiUW i RZGW Kraków.

Tab. 14. Przedsięwzięcia/projekty w zakresie przeciwdziałania zagrożeniom środowiska o znaczeniu ponadregionalnym, realizowane w ramach EFRR, EWT i innych funduszy (ochrona przeciwpowodziowa)

Lp.	Nazwa przedsięwzięcia	Jednostki i podmioty realizujące	Rozpoczęcie realizacji	Całkowity koszt inwestycji, w tym z funduszy europejskich [w zł]	Zakres realizacji w latach 2013-2014	Uwagi
1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.
RPO WP 2007-2013						
1.	Zapobieganie zagrożeniom poprzez regulację cieków wodnych i budowę zbiornika wielozadaniowego.	Gmina Krzeszów	2010-12-30	1724397,95	Zrealizowane 2013-10-21	-
2.	Regulacja i utrzymanie cieków wodnych oraz opracowanie studium w celu ochrony przeciwpowodziowej na terenie miasta Dębica.	Gmina Miasto Dębica	2011-02-14	5437346,93	Realizowane	Zakończenie projektu 2015-03-20
3.	Zaprojektowanie i budowa lewostronnego obwałowania rzeki Wisłoki w km 53+800 – 55+600 w miejscowościach: Zawierbie, Żyraków, na terenie gminy Żyraków, województwo podkarpackie	Województwo Podkarpackie	2010-08-24	6445980,48	Zrealizowane 2014-12-11	-
4.	Zaprojektowanie i budowa suchego zbiornika przeciwpowodziowego (polderu przepływowego) pn. "Kańczuga" na rzece Mleczka Kańczudzka na terenie gminy Jawornik Polski oraz miasta i gmina Kańczuga	Województwo Podkarpackie	2011-12-27	37409726,66	Realizowane	Zakończenie projektu 2015-12-15

Lp.	Nazwa przedsięwzięcia	Jednostki i podmioty realizujące	Rozpoczęcie realizacji	Całkowity koszt inwestycji, w tym z funduszy europejskich [w zł]	Zakres realizacji w latach 2013-2014	Uwagi
1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.
5.	Ochrona przed powodzią i racjonalna gospodarka zasobami wodnymi zlewni rowu Trześć Główna, z uwzględnieniem obszaru przemysłowego w Mielcu	Gmina Miejska Mielec	2010-12-30	3784339,15	Zrealizowane 2013-10-30	-
6.	Poprawa bezpieczeństwa przeciwpowodziowego poprzez budowę przepompowni na kanale – Dymitrowsko - Młodochowskim	Gmina Baranów Sandomierski	2010-12-30	3274699,3	Zrealizowane 2014-05-30	-
PO Infrastruktura i Środowisko 2007-2013 i POIŚ 2014-2020						
7.	Poprawa ochrony przeciwpowodziowej miasta i gminy Mielec poprzez budowę i przebudowę wałów Wisłoki	PZMiUW w Rzeszowie	2007-01-01	66114405,6	Zrealizowane 2014-12-31	-
Program Rozwoju Obszarów Wiejskich 2007-2013						
8.	Nowy Breń II - rozbudowa i przeciwfiltracyjne zabezpieczenie prawego wału rzeki Nowy Breń w km 2+487 - 4+319, na długości 1,832 km w miejscowościach: Słupiec, Ziempińów i Otafęż, część I: km2+764, na długości 1,555 km w miejscowości Ziempińów i Otafęż, woj. podkarpackie	PZMiUW w Rzeszowie	2013-08-29	3323765	Realizowane	Zakończenie projektu w roku 2015-10-9
9.	San Etap I - rozbudowa i przeciwfiltracyjne zabezpieczenie prawego wału rzeki San w km 2+215-9+417 na długości 7,202 km,	PZMiUW w Rzeszowie	2014-02-28	23324658	Realizowane	Zakończenie projektu w roku 2015-11-9

Lp.	Nazwa przedsięwzięcia	Jednostki i podmioty realizujące	Rozpoczęcie realizacji	Całkowity koszt inwestycji, w tym z funduszy europejskich [w zł]	Zakres realizacji w latach 2013-2014	Uwagi
1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.
	na terenie gminy Radomyśl nad Sanem, woj. podkarpackie					
10.	Wisłoka – Boża Wola – rozbudowa lewego wału Wisłoki w km 4+115 - 6+737 oraz w km 0+000 - 0+230 wraz z budową obustronnych wałów cofkowych na potoku Kiełkowskim o długości 150 m – ETAP I	PZMiUW w Rzeszowie	2013-08-29	7020906	Realizowane	Zakończenie projektu w roku 2015-11-19
11.	San II – rozbudowa i przeciwniecki zabezpieczenie lewego wału rzeki San w km 4+438 - 9+390, na długości 4,952 km na terenie gminy Zaleszany.	PZMiUW w Rzeszowie	2013-08-29	12706845	Realizowane	Zakończenie projektu w roku 2015-11-5
12.	Budowa zbiornika retencyjnego w miejscowości Rzeczycza Długa, gm. Radomyśl n/Sanem, woj. podkarpackie	PZMiUW w Rzeszowie	2014-03-03	2879456	Realizowane	Zakończenie projektu w roku 2015-11-5
13.	Odbudowa potoku Lubcza w km 2+640 - 6+675 na długości 4,035 km oraz udrożnienie koryta potoku Lubcza w rejonie 4 stopni betonowych w km 0+400, 1+280, 7+050, 7+700 w mieście Rzeszów – Zwiężczyca II, oraz w miejscowościach Raclawówka, Niechobrz, Boguchwała, gm. Boguchwała, woj. podkarpackie	PZMiUW w Rzeszowie	2014-02-13	6638753	Realizowane	Zakończenie projektu w roku 2015-11-5

Lp.	Nazwa przedsięwzięcia	Jednostki i podmioty realizujące	Rozpoczęcie realizacji	Całkowity koszt inwestycji, w tym z funduszy europejskich [w zł]	Zakres realizacji w latach 2013-2014	Uwagi
1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.
14.	Trzybnik – regulacja potoku w km 0+590 - 1+433, 3+755 - 4+070, 4+935 - 5+145, 5+805 - 6+062 oraz 7+354 - 7+960 w miejscowościach Wólka Niedźwiedzka, Wólka Sokołowska, Górno, gm. Sokołów Małopolski, pow. Rzeszów, woj. podkarpackie	PZMiUW w Rzeszowie	2011-10-28	1599441	Zrealizowane 2014-05-22	-
15.	Budowa zbiornika retencyjnego w miejscowości Borowa Góra, woj. podkarpackie	PZMiUW w Rzeszowie	2012-10-22	1149744	Realizowane	Zakończenie projektu w roku 2015-09-07

Źródło: Opracowanie własne PBPP na podstawie danych przekazanych z Urzędu Marszałkowskiego Województwa Podkarpackiego i strony internetowej <http://www.funduszeuropejskie.gov.pl/>

Tab. 15. Realizacja działań priorytetowych w zakresie przeciwdziałania zagrożeniom środowiska – przeciwdziałania ruchom masowym ziemi

Lp.	Rodzaj działania/ przedsięwzięcia	Jednostki i podmioty realizujące	Zakładany termin realizacji	Źródło finansowania	Zakres realizacji w latach 2013-2014	Uwagi
1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.
1.	Zapobieganie procesom osuwiskowym i likwidacja ich skutków	Wojewoda samorządy terytorialne PIG	doraźnie	fundusze strukturalne, środki własne	realizowane wg potrzeb i w ramach dostępnych środków finansowych	Wykaz inwestycji zrealizowanych w latach 2013-2014 – przedstawia załącznik 4
2.	System Osłony Przeciwosuwiskowej SOPO	PIG	2006-2022	NFOSiGW	W latach 2013-2014 realizowany był Etap II projektu SOPO: „Kartowanie i wykonywanie map osuwisk i terenów zagrożonych ruchami masowymi dla obszaru Karpat polskich (75 % powierzchni) oraz monitorowanie wybranych osuwisk w Karpatach”	II Etap II projektu SOPO zakończył się w 2015 r.

Źródło: Opracowanie własne PBPP na podstawie Informacji przekazanych przez samorządy terytorialne oraz Państwowy Instytut Geologiczny Państwowego Instytutu Badawczego zawarty na stronie internetowej <http://geoportal.pgi.gov.pl/portal/page/portal/SOPO>

Tab. 16. Realizacja działań priorytetowych w zakresie przeciwdziałania zagrożeniom środowiska wg informacji Podkarpackiego Komendanta PSP w Rzeszowie

Lp.	Rodzaj działania/ przedsięwzięcia	Jednostki i podmioty realizujące	Zakładany termin realizacji	Źródło finansowa nia	Lokalizacja przedsięwzięcia	Realizacja w latach:				Uwagi: m.in. stopień realizacji
						2013		2014		
						rzeczowa	finansowa w tys. PLN	rzeczowa	finansowa w tys. PLN	
1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.	11.
1a.	Zarządzanie ryzykiem, w tym przygotowania planów i programów zmniejszających prawdopodobieństwo wystąpienia poważnych awarii (sukcesywnie) oraz wsparcie techniczne	Przedsiębiorstwa, Komendant Wojewódzki i Komendanci Powiatowi Państwowej Straży Pożarnej, Wojewoda, Starostowie	-	-	-	-	-	-	-	zrealizow ane
1b.	-,-	-,-	-	POliŚ budżet Państwa	KP PSP Dębica KPPSP Lubaczów	1 szt. średni samochód ratownictwa tech., 1 szt. lekki samochód ratownictwa technicznego	1 650,56	-	-	-
1c.	-,-	-,-	-	POliŚ budżet Państwa	KM PSP Tarnobrzeg PSP Krosno PSP Jarosław PSP Ustrzyki Dolne	1 szt. GCBA 1 szt. GBA 1 szt. kontener specjalny	2 459,56	1 szt. GBA z proszkiem gaśniczym	753,84	-

1d.	-,-	-,-	-	POliŚ budżet Państwa	KM PSP Przemyśl KM PSP Krosno KP PSP Brzozów KP PSP Jarosław PSP Łańcut KP PSP Nisko KPPSP Przeworsk PSP Ropczyce KP PSP Sanok KP PSP Jasło KP PSP Mielec KP PSP Strzyżów	8 kpl. ciężkich zestawów narzędzi hydrauliczn. 5 kpl. średnich zestawów narzędzi hydrauliczn.	870,88	-	-	-
2.	Zakup samochodów ratowniczo-gaśniczych i sprzętu specjalistycznego	Podkarpacki Komendant Wojewódzki Państwowej Straży Pożarnej	2013-2015 z perspektywą do roku 2019	RPO budżet państwa	KM PSP Rzeszów KM PSP Przemyśl KM PSP Krosno KP PSP Stalowa Wola KP PSP Łańcut	-	-	2 szt. SCHD-42, 1 szt. SCD-37 1 szt. średni samochód ratownictwa technicznego 1 szt. średni samochód ratownictwa wodnego 1 szt. średni samochód ze sprzętem ODO	-	Zakończenie projektu: 2015-11-10. Przewiduje się kontynuację działania w ramach RPO WP na lata 2014-2020

Źródło: Opracowanie własne PBPP na podstawie informacji przekazanych przez Komendanta Wojewódzkiego PSP dotyczących realizacji projektów POliŚ „Usprawnienia ratownictwa na drogach – etap II i „Wsparcie techniczne ratownictwa ekologicznego i technicznego”, Regionalny program Operacyjny Województwa Podkarpackiego na lata 2007-2013 „Zakup samochodów specjalnych ratownictwa wysokościowego, wodnego, technicznego, ochrony dróg oddechowych dla jednostek ratowniczo-gaśniczych komend PSP woj. podkarpackiego” - pismo w dokumentacji formalno-prawnej.

5.3. GOSPODAKA ODPADAMI – PRIORYTET 3

Gospodarka odpadami na terenie województwa realizowana jest zgodnie z *Planem gospodarki odpadami dla województwa podkarpackiego na lata 2012-2017 z perspektywą 2018-2023* (WPGO). Opiera się na wskazanych w WPGO regionach gospodarki odpadami.

Celem średniookresowym przyjętym w Programie jest ograniczenie ilości wytwarzanych odpadów oraz poprawa gospodarowania odpadami komunalnymi. Do jego realizacji podjęte zostały odpowiednie działania inwestycyjne oraz nieinwestycyjne. Przy ocenie i monitoringu osiągnięcia ww. celu pomocne były dwa wskaźniki przedstawiające sytuację w zakresie gospodarki odpadami na terenie województwa: procent redukcji odpadów komunalnych ulegających biodegradacji kierowanych na składowiska w stosunku do wytworzonych w 1995 r. oraz procent mieszkańców województwa objętych zorganizowanym systemem zbierania i odbierania odpadów komunalnych. Od roku 2011 wartości obu wskaźników wzrosły, co świadczy o poprawie gospodarki odpadami w województwie podkarpackim (tab. 17).

Według „Wytycznych do opracowania wojewódzkich, powiatowych i gminnych programów ochrony środowiska”, w wojewódzkim programie ochrony środowiska w zakresie gospodarki odpadami i zapobiegania powstaniu odpadów należy uwzględnić takie wskaźniki jak:

- osiągnięty poziom recyklingu odpadów opakowaniowych (%),
- efekty rzeczowe inwestycji w danym roku: zdolność przekazanych do eksploatacji urządzeń w zakresie unieszkodliwiania odpadów ogółem (t),
- odpady wytworzone w ciągu roku poddane odzyskowi (tys. t),
- tereny składowania odpadów, niezrehabilitowane (ha).

Na terenie województwa podkarpackiego w latach 2013-2014 działania na rzecz gospodarki odpadami w dużej mierze dotyczyły modernizacji zakładów zagospodarowania odpadów, składowisk odpadów, prowadzenia oraz wspierania działań edukacyjno-informacyjnych promujących właściwe postępowanie z odpadami. Ponadto, w latach 2012-2013 utworzono i uruchomiono bazy danych o produktach, opakowaniach i gospodarce odpadami (BDO). Zadanie zostało zrealizowane przez Ministerstwo Środowiska. Większość działań ma charakter ciągły i realizowana jest na bieżąco.

Na terenie województwa prowadzono również gminne programy usuwania azbestu i wyrobów zawierających azbest w zakresie demontażu, zbierania, transportu oraz unieszkodliwiania, kampanię edukacyjną dotyczącą segregacji odpadów, niebezpieczeństw wynikających ze spalania odpadów w piecach grzewczych, a także selektywne zbiórki odpadów. W 2014 r. sporządzono *Sprawozdanie z realizacji Planu Gospodarki Odpadami dla województwa podkarpackiego na lata 2011-2013*, którego celem była analiza gospodarowania odpadami na terenie województwa.

W latach 2013-2014 na terenie Stalowej Woli zbudowano Zakład Mechaniczno-Biologicznego Przetwarzania Odpadów Komunalnych. Ponadto, w Jaśle rozbudowywano sortownię odpadów komunalnych, a w Paszczynie – Zakład Segregacji Odpadów Stałych. Projekty te były finansowane ze

środków Unii Europejskiej – Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Podkarpackiego oraz Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko.

W latach 2014-2015 na terenie województwa zostały rozbudowane również sortownie odpadów komunalnych w Krośnie, Leżajsku, Radymnie. W Rzeszowie powstała kompostownia odpadów zielonych, zaś w Przemyśle sortownia odpadów zmieszanych i selektywnej zbiórki i kompostownia.

Ocenę realizacji celów w zakresie gospodarki odpadami zawiera tab. 17., a realizacji działań priorytetowych – tab. 18. Dodatkowe działania dotyczące gospodarki odpadami zestawiono w tab. 19.

Tab. 17. Ocena realizacji celu w zakresie gospodarki odpadami wg przyjętych w POŚ WP wskaźników

Nazwa wskaźnika	Wartość w roku			Źródło danych	Ocena zmian	Uwagi
	2011	2013	2014			
1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.
Procent redukcji odpadów komunalnych ulegających biodegradacji kierowanych na składowiska w stosunku do wytworzonych w 1995 r.	69%	65%	81%	Departament Ochrony Środowiska UMWP	W latach 2012-2014 wzrost wskaźnika o 12%	-
Procent mieszkańców województwa objętych zorganizowanym systemem zbierania i odbierania odpadów komunalnych [%]	81%	100%	100%	GUS	W latach 2012-2014 wzrost wskaźnika o 19%	-

Źródło: Opracowanie własne PBPP na podstawie Bazy Danych Lokalnych GUS oraz bazy danych Departamentu Ochrony Środowiska UMWP

Tab. 18. Realizacja działań priorytetowych w zakresie gospodarki odpadami

Lp.	Rodzaj działania / przedsięwzięcia	Jednostki i podmioty realizujące	Zakładany termin realizacji	Źródło finansowania	Zakres realizacji w latach 2013-2014	Uwagi
1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.
1.	Prowadzenie oraz wspieranie działań edukacyjno-informacyjnych promujących właściwe postępowanie z odpadami	Wszystkie szczeble administracji, m.in. przy współpracy z organizacjami ekologicznymi, mediami i przemysłem	Działania ciągłe	Środki własne, fundusze UE, fundusze ochrony środowiska	Działania ciągłe, zrealizowane	Działania w ramach działalności własnej Koszty poniesione w 2012 roku – 757,445 tys. PLN (w tym środki UE – 30,8%; środki własne – 68,4%; WFOŚiGW – 0,8%). Koszty poniesione w 2013 roku – 507,683 tys. PLN (w tym środki UE – 0,7%; środki własne – 97,1%; WFOŚiGW – 2,2%)
2.	Wspieranie wdrażania efektywnych ekonomicznie i ekologicznie technologii odzysku i unieszkodliwiania odpadów, w tym technologii pozwalających na odzyskiwanie energii zawartej w odpadach w procesach termicznego i biochemicznego ich przetwarzania	Wojewoda, Marszałek województwa, jednostki sektora finansów publicznych, gminy, starostowie, związki gmin, wójtowie, burmistrzowie, prezydenci miast	Działania ciągłe	Środki własne	Działania na bieżąco realizowane	Działania w ramach działalności własnej
3.	Utworzenie i uruchomienie bazy danych o produktach, opakowaniach i gospodarce odpadami (BDO)	Marszałek Województwa podkarpackiego przy współpracy z organem wyznaczonym przez Ministra Środowiska	2012-2013	W ramach działalności własnej	Zadanie realizowane	Zadanie realizowane przez MŚ

4.	Modernizacja i budowa instalacji do zagospodarowania odpadów realizujących cele planu gospodarki odpadami województwa podkarpackiego	Przedsiębiorcy	2012-2023	Środki własne, fundusze UE, fundusze ochrony środowiska	W trakcie realizacji	-
5.	Budowa, rozbudowa i przebudowa zakładów zagospodarowania odpadów, budowa stacji przeładunkowych i punktów selektywnego gromadzenia odpadów	Gminy, związki międzygminne, przedsiębiorcy	2012-2020	Środki własne, fundusze UE, fundusze ochrony środowiska	W trakcie realizacji	Koszty poniesione w 2012 roku – 17 779,879 tys. PLN (w tym środki UE – 7,8%; środki własne – 85,0%, WFOŚiGW – 7,2%) Koszty poniesione w 2013 roku (36 786,43, w tym środki UE – 18,1%, środki własne – 65,8%, WFOŚiGW – 16,1%)
6.	Budowa i rozbudowa składowisk odpadów (w ramach RIPOK)	Gminy, związki międzygminne, zarządzający składowiskiem	2012-2023	Środki własne, fundusze UE, fundusze ochrony środowiska	W trakcie realizacji	Koszty poniesione w 2012 roku - 1 199,00 tys. PLN (w tym środki UE – 80,0%, środki własne – 20,0%) Koszty poniesione w 2013 roku – 0,00 tys. PLN
7.	Zamykanie i rekultywacja składowisk odpadów	Gminy, związki międzygminne, przedsiębiorcy	2012-2023	Środki własne, fundusze UE, fundusze ochrony środowiska	W trakcie realizacji	Koszty poniesione w 2012 roku – 9 527,259 tys. PLN (w tym środki UE – 16,7%; NFOŚiGW – 36,7%, środki własne – 46,6%) Koszty poniesione w 2013 roku – 604,529 tys. PLN (w tym środki własne 100%)
8.	Wspieranie wdrażania proekologicznych i efektywnych ekonomicznie metod zagospodarowania odpadów w	Marszałek Województwa, starostowie, gminy, przedsiębiorcy	2012-2019	Środki własne, fundusze UE, fundusze ochrony środowiska	Zadanie na bieżąco realizowane	b.d.

	oparciu o najlepsze dostępne techniki (BAT) oraz dostosowanie instalacji do odzysku i unieszkodliwiania odpadów do wymagań ochrony środowiska					
9.	Monitoring i kontrola prawidłowego postępowania z odpadami	Marszałek Województwa, WIOŚ, starostowie	Działanie ciągłe	Środki własne	Zrealizowane	Weryfikacja zbiorczych zestawień danych o rodzajach i ilości odpadów, o sposobach gospodarowania nimi oraz o instalacjach i urządzeniach służących do odzysku i unieszkodliwiania odpadów

Źródło: Opracowanie własne PBPP na podstawie „Sprawozdania z realizacji planu gospodarki odpadami dla województwa podkarpackiego za lata 2011-2013”

Tab. 19. Dodatkowe działania dotyczące gospodarki odpadami na terenie województwa podkarpackiego

Lp.	Nazwa przedsięwzięcia	Lokalizacja inwestycji	Lata realizacji	Całkowity koszt inwestycji [tys. zł]	Źródło finansowania
1.	2.	3.	4.	5.	6.
1.	Usuwanie wyrobów zawierających azbest z terenu Gminy Sanok	Gmina Sanok	2013-2014	72,54	środki własne, NFOŚiGW, WFOŚiGW
2.	Usuwanie wyrobów zawierających azbest z terenu Gminy Zagórz	Gmina Zagórz	2014	25,2	NFOŚiGW, WFOŚiGW
3.	Usuwanie wyrobów azbestowych w gminie Jeżowe	Gmina Jeżowe	2013-2014	32,00	środki własne, NFOŚiGW, WFOŚiGW łącznie usunięto 52,6 Mg (ton)
4.	Usuwanie wyrobów zawierających azbest	Gmina Fredropol	2013-2014	81,76	NFOŚiGW, WFOŚiGW, środki z budżetu gminy, środki osób fizycznych
5.	Usuwanie i utylizacja wyrobów zawierających azbest z terenu Gminy Przemyśl	Gmina Przemyśl	2014	29,10	NFOŚiGW, WFOŚiGW, środki z budżetu gminy, środki osób fizycznych
6.	"Segreguj i ty" - kampania edukacyjna dotycząca segregacji odpadów w Gminie Besko, niebezpieczeństw ze spalania odpadów w piecach grzewczych, itp.	Gmina Besko	2013-2014	20,00	Rekopol z dofinansowania NFOŚiGW
7.	Budowa punktu selektywnej zbiórki odpadów komunalnych (PSZOK) Adaptacja Bazy Zakładu Oczyszczania Miasta PGKiM przy ul. Raclawickiej 24 w Jarosławiu	Miasto Jarosław	2013	50,00	środki własne, przedsiębiorstwa Gospodarki Komunalnej i Mieszkaniowej w Jarosławiu Sp. z o.o.
8.	Selektywna zbiórka odpadów komunalnych na terenie miasta – lokalne punkty selektywnej zbiórki, zakupiono 310 szt. pojemników 1100 l do selektywnej zbiórki odpadów – plastik, makulatura, szkło kolorowe, szkło bezbarwne	Miasto Jarosław	2013-2014	200,00	środki własne, przedsiębiorstwa Gospodarki Komunalnej i Mieszkaniowej w Jarosławiu Sp. z o.o.
9.	Zbieranie i unieszkodliwianie odpadów zawierających azbest	Gmina Iwonicz-Zdrój	2013-2014	31,00	-

Źródło: Opracowanie własne PBPP na podstawie danych urzędów gmin oraz starostw powiatowych.

Tab. 20. Przedsięwzięcia/projekty w zakresie gospodarki odpadami, o znaczeniu ponadregionalnym, realizowane w ramach EFRR, EWT i innych funduszy

Lp.	Nazwa przedsięwzięcia	Jednostki i podmioty realizujące	Rozpoczęcie realizacji	Całkowity koszt inwestycji, w tym z funduszy europejskich [w zł]	Zakres realizacji w latach 2013-2014	Uwagi
1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.
RPO WP 2007-2013						
1.	Rozbudowa sortowni odpadów komunalnych	Produkcja Handel Usługi EKOMAX Kotulak Jerzy	2010-02-02	6 984 388,89 (dofinansowanie z UE – 3 122 327,03)	zrealizowane	Zakończenie projektu: 15-11-2013
2.	Innowacyjna linia technologiczna firmy Koltex Sp. z o.o. szansą na właściwe gospodarowanie odpadami z poszanowaniem środowiska naturalnego.	Koltex Sp. z o.o.	2013-11-01	481 545,00 (dofinansowanie z UE – 166 387,5)	zrealizowane	Zakończenie projektu: 31-01-2015
3.	Podniesienie konkurencyjności firmy Metkom Sp. z o.o. poprzez znaczące ulepszenie technologii przerobu odpadów z procesów obróbki metali.	METKOM Sp. z o.o.	2013-11-19	670 350,00 (dofinansowanie z UE – 220 970,25)	zrealizowane	Zakończenie projektu: 15-10-2015
PO Infrastruktura i Środowisko 2007-2013 i POIiŚ 2014-2020						
4.	Rozbudowa Zakładu Segregacji Odpadów Stałych w Paszczynie	Przedsiębiorstwo Gospodarowania Odpadami Sp. z o.o.	2008-06-01	1 136 658,29 (dofinansowanie z UE – 7 52 769,07)	zrealizowane	Zakończenie projektu: 30-10-2015
5.	Budowa Zakładu Mechaniczno-Biologicznego Przetwarzania Odpadów Komunalnych w Stalowej Woli	Miejski Zakład Komunalny Sp. z o.o.	2010-01-01	5 910 329,38 (dofinansowanie z UE – 3 184 363,03)	w trakcie realizacji	Zakończenie projektu: 31-12-2015
PROW 2007-2013						
6.	Tworzenie systemu zbiórki i segregacji oraz miejsc składowania odpadów komunalnych na terenie Gminy Solina	Gmina Solina	2011-12-14	297 869,9 (dofinansowanie z EFRROW – 173 449)	zrealizowane	Zakończenie projektu: 11-03-2013
7.	Dostawa pojemników do selektywnej zbiórki odpadów i pojemników na odpady organiczne na terenie Gminy Fredropol	Gmina Fredropol	2011-12-15	68 363,4 (dofinansowanie z EFRROW – 41 685)	zrealizowane	Zakończenie projektu: 05-08-2014
8.	Zakup samochodu z przeznaczeniem do selektywnego odbioru odpadów	Zakład Gospodarki Komunalnej w Kołaczycach Sp. z o.o.	2011-12-15	154 980 (dofinansowanie z EFRROW – 94 500)	zrealizowane	Zakończenie projektu: 11-01-2013
9.	Zakup samochodu komunalnego - śmieciarki	Gmina Kuryłówka	2011-12-16	354 486 (dofinansowanie	zrealizowane	Zakończenie projektu: 02-

				z EFRROW – 200 000)		01-2014
10.	Zakup pojemników do zbiórki i segregacji odpadów komunalnych na terenie Gminy Czarna	Zakład Gospodarki Komunalnej w Czarnej	2011-12-16	38 376 (dofinansowanie z EFRROW – 23 107)	zrealizowane	Zakończenie projektu: 25-02-2013
11.	Samochód do zbiórki śmieci dla ZUK Cmolas	Zakład Usług Komunalnych w Cmolasie	2011-12-19	493 660,5 (dofinansowanie z EFRROW – 182 927)	zrealizowane	Zakończenie projektu: 10-05-2013
12.	Zakup fabrycznie nowego ciągnika wraz z przyczepą do selektywnej zbiórki odpadów.	„Usługi Komunalne” Sp. z o.o.	2011-12-20	172 569 (dofinansowanie z EFRROW – 105 225)	zrealizowane	Zakończenie projektu: 07-02-2013
13.	Zakup pojazdu do wywozu odpadów komunalnych	Przedsiębiorstwo Gospodarki Komunalnej Sp. z o.o.	2011-12-20	327 007,8 (dofinansowanie z EFRROW – 80 000)	zrealizowane	Zakończenie projektu: 01-08-2014
14.	Zakup samochodu ciężarowego do wywozu odpadów komunalnych	Gminne Przedsiębiorstwo Komunalne w Jaśle Sp. z o. o.	2011-12-20	261 990 (dofinansowanie z EFRROW – 159 750)	zrealizowane	Zakończenie projektu: 26-08-2013
15.	Zakup śmieciarki obsługującej obszary wiejskie na terenie gminy Nowa Sarzyna	Zakład Gospodarki Komunalnej Nowa Sarzyna Sp. z o.o.	2011-12-20	710 325 (dofinansowanie z EFRROW – 200 000)	zrealizowane	Zakończenie projektu: 01-07-2013
16.	Wdrożenie systemu segregacji odpadów komunalnych w gminie Cisna	Gmina Cisna	2011-12-20	146 206,4 (dofinansowanie z EFRROW – 71 071)	zrealizowane	Zakończenie projektu: 05-03-2013
17.	Wdrożenie systemu gospodarowania odpadami biodegradowalnymi na terenie Gminy Dębica poprzez zakup pojemników do selektywnego zbierania bioodpadów oraz kompostowników	Gmina Dębica	2011-12-20	311 386,8 (dofinansowanie z EFRROW – 185 351)	zrealizowane	Zakończenie projektu: 17-05-2013
18.	Zakup samochodu – śmieciarki dwukomorowej oraz pojemników do segregacji odpadów biodegradowalnych do obsługi obszarów wiejskich Gminy Zagórz	Zakład Usług Technicznych Spółka z o.o.	2011-12-20	646 749,9 (dofinansowanie z EFRROW – 200 000)	zrealizowane	Zakończenie projektu: 25-10-2013
19.	Budowa i wyposażenie punktów selektywnej zbiórki odpadów komunalnych w miejscowości Radawa	Gmina Wiązownica	2011-12-20	171 551,5 (dofinansowanie z EFRROW – 104 604)	zrealizowane	Zakończenie projektu: 09-04-2013
20.	Zakup pojemników do selektywnej zbiórki odpadów komunalnych na terenie Gminy Skotyszyn	Gmina Skotyszyn	2011-12-20	57 599,87 (dofinansowanie z EFRROW – 35 121)	zrealizowane	Zakończenie projektu: 16-05-2013
21.	Zakup samochodu ciężarowego z dźwigiem zakabinowym na potrzeby zbiórki i przewozu	Gminny Zakład Komunalny Sp. z o.o.	2011-12-20	346 798,5 (dofinansowanie z	zrealizowane	Zakończenie projektu:

	segregowanych odpadów komunalnych w Gminie Jarocin			EFROW – 195 000)		25-02-2013
22.	Budowa budynku sortowni odpadów komunalnych	Zakład Usług Komunalnych Sp. z o.o. w Cieszanowie	2011-12-20	605 313,9 (dofinansowanie z EFROW – 74 010)	zrealizowane	Zakończenie projektu: 05-02-2014
23.	Zapewnienie podstawowego systemu zbiórki i wywozu odpadów komunalnych na terenie gminy Jaślicka	Gmina Jaślicka	2011-12-20	15 990 (dofinansowanie z EFROW – 9 750)	zrealizowane	Zakończenie projektu: 10-05-2013
Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej						
24.	Program usuwania azbestu i wyrobów zawierających azbest w zakresie demontażu, zbierania, transportu oraz unieszkodliwiania	WFOŚiGW Rzeszowie	-	4 000 000 (dofinansowanie – 2 000 000)	zrealizowane	-
25.	Usuwanie azbestu i wyrobów zawierających azbest w zakresie demontażu, zbierania, transportu oraz unieszkodliwiania	WFOŚiGW Rzeszowie	-	60 000,00 (dofinansowanie – 60 000,00)	zrealizowane	-
26.	Gminne programy usuwania azbestu i wyrobów azbestowych w zakresie demontażu, zbierania, transportu oraz unieszkodliwiania	WFOŚiGW Rzeszowie	-	12 75 195 (dofinansowanie – 1 275 195)	zrealizowane	-
27.	Gminne programy usuwania azbestu i wyrobów azbestowych w zakresie demontażu, zbierania, transportu oraz unieszkodliwiania	WFOŚiGW Rzeszowie	-	569 586 (dofinansowanie – 569 586)	zrealizowane	-
28.	Budowa punktu selektywnego zbierania odpadów w gminie Padew Narodowa	Gmina Padew Narodowa	-	715 822 (dofinansowanie – 715 822)	zrealizowane	-

Źródło: Opracowanie własne PBPP na podstawie bazy danych www.funduszeuropejskie.gov.pl oraz danych NFOŚiGW

5.4. OCHRONA POWIETRZA ATMOSFERYCZNEGO I KLIMATU – PRIORYTET 4

Główne cele określone w Programie Ochrony Środowiska, dotyczące ochrony i poprawy jakości powietrza w województwie, mają być realizowane poprzez działania inwestycyjne i nieinwestycyjne, zmierzające do ograniczenia emisji niskiej, komunikacyjnej oraz emisji ze źródeł przemysłowych i energetyki, w szczególności na terenach stwierdzanych przekroczeń standardów imisyjnych jakości powietrza. W Programie przyjęto również, że wszystkie cele i działania wiążące się ze zmniejszeniem emisji zanieczyszczeń z terenu województwa będą równocześnie przeciwdziałać zmianom klimatu, poprzez ograniczanie emisji dwutlenku węgla towarzyszącej wszystkim procesom spalania. Ograniczenie emisji gazów cieplarnianych jest efektywne w największym stopniu poprzez produkcję energii z wykorzystaniem źródeł odnawialnych. Realizacja tego rodzaju działań została omówiona w odrębnym rozdziale niniejszego opracowania.

W ramach działań nieinwestycyjnych w roku 2013 i 2014 realizowany był przez WIOŚ w Rzeszowie ustawowy¹⁰³ obowiązek corocznej oceny jakości powietrza, celem przekazania Zarządowi Województwa Podkarpackiego informacji na temat czystości powietrza w regionie na potrzeby zarządzania jakością powietrza, w tym opracowywania naprawczych programów ochrony powietrza oraz monitorowania efektów wdrażania działań zawartych w tych programach.

W roku 2013 opracowano i uchwalono naprawcze programy ochrony powietrza dla stref, dla których powstał obowiązek ich opracowania na podstawie wcześniejszych ocen. Są to:

- *Program ochrony powietrza dla strefy podkarpackiej z uwagi na stwierdzone przekroczenie poziomu dopuszczalnego pyłu zawieszonego PM₁₀, poziomu dopuszczalnego pyłu zawieszonego PM_{2,5} oraz poziomu docelowego benzo(a)pirenu;*
- *Program ochrony powietrza dla strefy miasto Rzeszów z uwagi na stwierdzone przekroczenie poziomu docelowego benzo(a)pirenu;*
- *Program ochrony powietrza dla strefy miasto Rzeszów z uwagi na stwierdzone przekroczenie poziomów dopuszczalnych pyłu zawieszonego PM₁₀ i pyłu zawieszonego PM_{2,5}.*

W roku 2014 na zlecenie Zarządu Województwa Podkarpackiego opracowano i uruchomiono internetową platformę e-sprawozdawczości z działań naprawczych w zakresie ochrony powietrza. Za jej pośrednictwem są przekazywane i gromadzone ujednolicone roczne sprawozdania samorządów lokalnych na potrzeby przygotowania sprawozdań z realizacji nPOP¹⁰⁴.

Na obszarze województwa w latach 2013-2014 w szerokim zakresie realizowane były działania służące poprawie jakości powietrza, poprzez ograniczanie emisji powierzchniowej z sektora komunalno-bytowego, w tym na terenach, gdzie standardy jakości powietrza nie są dotrzymywane. Realizowano inwestycje polegające na zmianie sposobu ogrzewania i czynnika grzewczego poprzez likwidację systemów tradycyjnego ogrzewania paliwami stałymi i zastąpienie ogrzewaniem gazowym, olejowym lub podłączenie do sieci ciepłowniczej wraz z jej rozbudową oraz inwestycje

¹⁰³ Ustawa z dnia 27 kwietnia 2001 r. *Prawo ochrony środowiska* (t.j. Dz. U. z 2016 r., poz. 672)

¹⁰⁴ Zgodnie z ustawą z dnia 27 kwietnia 2001 r. *Prawo ochrony środowiska*, zarząd województwa co 3 lata opracowuje i przekazuje ministrowi właściwemu do spraw środowiska sprawozdania z realizacji nPOP.

termomodernizacji budynków, w tym ocieplenia ścian i wymiany okien. Inwestycje finansowane były ze środków własnych gmin, NFOŚiGW, WFOŚiGW i EFRR w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Podkarpackiego na lata 2007-2013. Wykaz inwestycji zrealizowanych w latach 2013-2014 zawiera tab. 21.

Tab. 21. Zestawienie inwestycji związanych z ograniczaniem emisji powierzchniowej zrealizowanych na terenie województwa podkarpackiego w latach 2013 - 2014

Nazwa gminy	2013			2014		
	Wymiana kotłów	Podłączenia budynków do sieci ciepłowniczej	Termo-modernizacja budynków	Wymiana kotłów	Podłączenia budynków do sieci ciepłowniczej	termomodernizacja budynków
	szt.			szt.		
1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.
Rzeszów	8	13	45	2	24	30
miasta na prawach powiatu						
Krosno		8	-	-	3	-
Przemyśl	63	61	8	71	-	10
Tarnobrzeg	-	1	3	-	-	3
gminy miejskie						
Dynów	-	-	-	-	-	2
Jarosław	-	-	5	-	-	13
Jasło	-	-	2	-	-	2
Leżajsk	-	-	3	-	-	3
Lubaczów	-	-	3	-	-	2
Łańcut	-	-	-	-	-	1
Mielec	-	5	45	-	6	46
Przeworsk	2	-	6	-	-	6
Sanok	5	-	12	5	-	17
Stalowa Wola	-	5	7	-	5	6
gminy wiejskie						
Baligród	-	-	1	-	-	-
Besko	-	-	1	-	-	1
Bircza	-	-	10	-	-	5
Bojanów	-	-	2	-	-	5
Brzyska	-	-	1	-	-	2
Chłopice	-	-	1	-	-	-
Chmielnik	-	-	6	-	-	-
Chorkówka	-	-	-	-	-	5
Cisna	-	-	-	-	-	3
Cmolas	1	-	-	-	-	-
Czarna Łącka	-	-	16	-	-	-
Czermin	-	-	23	-	-	-
Czudec	-	-	-	-	-	3
Dębica	-	-	-	-	-	1
Domaradz	-	-	3	-	-	-
Dubiecko	2	-	3	-	-	2
Dydnia	-	-	1	-	-	2
Dzikowiec	-	-	14	-	-	3

Nazwa gminy	2013			2014		
	Wymiana kotłów	Podłączenia budynków do sieci ciepłowniczej	Termo-modernizacja budynków	Wymiana kotłów	Podłączenia budynków do sieci ciepłowniczej	termomodernizacja budynków
	szt.			szt.		
1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.
Fredropol	-	-	1	-	-	4
Gawłuszowice	-	-	-	-	-	2
Gorzyce	-	-	5	-	-	4
Grębów	-	-	3	-	-	1
Grodzisko Dolne	-	-	-	-	-	4
Haczów	-	-	7	-	-	3
Hyżne	-	-	2	-	-	4
Jarocin	-	-	10	-	-	-
Jarosław	-	-	-	-	-	3
Jasienica Rosielna	-	-	2	-	-	-
Jeżowe	-	-	2	-	-	-
Komańcza	-	-	-	-	-	1
Korczyna	-	-	2	-	-	-
Krasiczyn	-	-	3	-	-	-
Krasne	-	-	1	-	-	1
Krempna	-	5	-	-	-	-
Krościenko Wyżne	-	-	-	-	-	2
Krzywcza	-	-	-	-	-	3
Laszki	-	-	-	-	-	2
Leżajsk	-	-	3	-	-	-
Lubaczów	-	-	-	6	-	6
Majdan Królewski	-	-	2	-	-	-
Markowa	-	-	-	-	-	4
Medyka	-	-	-	-	-	1
Miejsce Piastowe	-	-	-	-	-	2
Mielec	-	-	5	-	-	5
Niebylec	-	-	7	-	-	6
Niwiska	-	-	1	-	-	-
Nowy Żmigród	-	-	2	-	-	3
Nozdrzec	-	-	13	-	-	5
Olszanica	-	-	1	-	-	1
Orły	-	-	-	-	-	13
Padew Narodowa	-	-	-	-	-	1
Pawłosiów	-	-	1	-	-	2
Przemyśl	-	-	-	-	-	5
Pysznica	-	-	2	-	-	2
Radomyśl n/Sanem	-	-	-	-	-	1
Raniżów	-	-	2	-	-	-
Rokietnica	-	-	1	-	-	17
Rożwienica	-	-	1	-	-	2
Sanok	-	-	2	-	-	5
Skotyszyn	311	-	9	334	-	15
Stary Dzików	-	-	1	-	-	3

Nazwa gminy	2013			2014		
	Wymiana kotłów	Podłączenia budynków do sieci ciepłowniczej	Termo-modernizacja budynków	Wymiana kotłów	Podłączenia budynków do sieci ciepłowniczej	termomodernizacja budynków
	szt.			szt.		
1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.
Świlcza	-	-	-	-	-	2
Tryńcza	-	-	-	-	-	9
Trzebownisko	-	-	5	-	110	-
Tuszów Narodowy	-	-	-	-	-	3
Wiązownica	-	3	10	-	-	-
Wielkie Oczy	-	-	3	-	-	-
Wiśniowa	-	-	4	-	-	1
Wojaszówka	-	-	5	-	-	-
Zaleszany	-	-	9	-	-	-
Zarzeczce	-	-	-	-	-	2
Żyraków	-	-	-	-	-	1
gminy miejsko-wiejskie						
Baranów Sand.	-	-	-	21	-	47
Błażowa	-	-	-	-	-	1
Boguchwała	8	-	8	7	-	4
Brzostek	-	-	-	-	-	1
Brzozów	-	-	2	-	-	4
Cieszanów	6	-	5	12	-	11
Dukla	-	-	-	-	-	9
Głogów Małopolski	-	-	6	-	-	3
Iwonicz-Zdrój	-	-	21	-	-	3
Jedlicze	-	-	1	-	-	1
Kańczuga	-	-	6	-	-	5
Kolbuszowa	-	-	5	-	-	8
Kołaczyce	-	-	21	-	-	-
Lesko	-	-	5	-	-	10
Narol	-	-	6	-	-	-
Nisko	-	-	-	-	1	-
Nowa Dęba	-	-	-	-	-	41
Nowa Sarzyna	-	-	-	-	-	4
Oleszyce	-	-	-	-	-	2
Pruchnik	-	-	2	-	-	4
Radomyśl Wielki	-	-	1	-	-	4
Ropczyce	-	-	2	-	2	-
Rymanów	196	-	33	26	-	20
Sędziszów Młp.	28	-	9	892	-	1
Sokołów Małopolski	-	-	3	-	-	7
Strzyżów	-	-	3	-	-	3
Tyczyn	-	-	-	-	-	1
Ulanów	-	-	2	-	-	2
Ustrzyki Dolne	-	-	25	-	5	-
Zagórz	-	-	-	-	-	2

Nazwa gminy	2013			2014		
	Wymiana kotłów	Podłączenia budynków do sieci ciepłowniczej	Termo-modernizacja budynków	Wymiana kotłów	Podłączenia budynków do sieci ciepłowniczej	termomodernizacja budynków
	szt.			szt.		
1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.
Zaklików	-	-	1	-	-	2
Razem	630	101	517	1376	156	524

Źródło: Opracowanie własne PBPP na podstawie raportów lokalnych organów samorządowych złożonych w ramach platformy e-sprawozdawczości przygotowanej przez Urząd Marszałkowski Województwa Podkarpackiego na potrzeby opracowania sprawozdania z wykonania Programów Ochrony Powietrza uchwalonych na terenie województwa.

Poniższa tabela obrazuje efekt ekologiczny uzyskany w wyniku realizacji wymiany kotłów. W skali województwa w roku 2013 redukcja emisji pyłu PM₁₀ wyniosła 52,18 Mg, pyłu PM_{2,5} – 29,17 Mg, benzo(a)pirenu – 5,71 kg oraz CO₂ – 9 034,35 Mg, a w roku 2014: 100,7 Mg pyłu PM₁₀, 53,97 Mg pyłu PM_{2,5}, 10,17 kg benzo(a)pirenu i 18 575,1 Mg CO₂. Największe efekty ekologiczne uzyskano na terenach gmin: Rymanów, Sędziszów Małopolski, Skołoszyn, oraz na terenie miasta Przemyśl.

Tab. 22. Efekt ekologiczny – wielkość redukcji emisji powierzchniowej osiągnięty w wyniku realizacji wymiany kotłów na terenie województwa w latach 2013 – 2014

Nazwa gminy	2013				2014			
	PM10	PM2,5	B(a)P	CO ₂	PM10	PM2,5	B(a)P	CO ₂
	redukcja emisji [kg]				redukcja emisji [kg]			
1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.
Rzeszów	550,6	274,81	0,05	102 053,10	137,5	68,71	0,01	20 035,38
m. Przemyśl	4 727,25	2 362,66	0,42	939 786,38	5 013,75	2,505,85	0,44	996 743,13
m. Przeworsk	77,98	75,54	0,02	17 345,82	-	-	-	-
m. Sanok	334,8	163,28	0,03	31 843,98	334,8	163,28	0,03	31 843,38
Cmolas	68,75	34,36	0,01	10 017,69	-	-	-	-
gm. Lubaczów	-	-	-	-	1 008,77	601,41	0,12	125 403,83
Skółoszyn	19 527,31	12 838,99	2,82	3 547 917, 23	20 153,56	13 730,45	3,09	3 756 545,67
Baranów Sand.	-	-	-	-	4 087,14	1 986,72	0,33	396 213,3
Boguchwała	1 339,61	668,93	0,12	185 294,48	1 140,1	569,73	0,1	166 126,69
Cieszanów	1 164,03	564,1	0,09	106 666,35	2 328,06	1 128,2	0,19	213 332,7
Rymanów	22 459,52	11 224,11	1,98	3 710 677,0	5 172,02	2 565,85	0,45	675 552,43
Sędziszów Młp.	1 925,28	962,25	0,17	382 749,36	61 333,92	30 654,38	5,41	12 193 301,04
Razem	52 175,13	29 169,03	5,71	9 034 351,40	100 709,62	53 974,58	10,17	18 575 097,55

Źródło: Opracowanie własne PBPP na podstawie raportów lokalnych organów samorządowych złożonych w ramach platformy e-sprawozdawczości przygotowanej przez Podkarpacki Urząd Marszałkowski w Rzeszowie na potrzeby opracowania sprawozdania z wykonania Programów Ochrony Powietrza uchwalonych na terenie województwa

W latach 2013-2014 zrealizowano liczne inwestycje związane z termomodernizacją budynków, głównie użyteczności publicznej i wielorodzinnych. Inwestycje zrealizowano na terenach 112 gmin; łącznie termomodernizacji poddano 517 budynków w roku 2013 i 524 w roku 2014. W wyniku termomodernizacji budynków uzyskuje się zmniejszenie zużycia energii finalnej, co w konsekwencji skutkuje redukcją bądź uniknięciem emisji zanieczyszczeń, w tym zanieczyszczeń problemowych tj. pyłów i benzo(a)pirenu oraz dwutlenku węgla. Efektem termomodernizacji budynków jest również ograniczenie lub uniknięcie emisji dwutlenku węgla, w wyniku oszczędności energii. Określenie efektu ekologicznego w tym zakresie za lata 2013-2014 nie jest możliwe ze względu na brak kompletnych danych.

Działania w zakresie ograniczania emisji komunikacyjnej, zrealizowane w latach 2013-2014, dotyczyły:

- modernizacji 2 jednostek taboru pasażerskiego w publicznym transporcie zbiorowym oraz zakupu dwóch jednostek taboru w Krośnie; zakupu dwóch jednostek taboru w Przemyśle, zakupu 70 jednostek taboru w Rzeszowie, zakupu 14 jednostek taboru komunikacji zbiorowej w Tarnobrzegu;
- budowy ścieżek rowerowych o łącznej długości 67,01 km na terenie miast: Cieszanów, Głogów Małopolski, Mielec, Radomyśl Wielki, Rzeszów, Sanok, Strzyżów, Tarnobrzeg, Zagórz oraz gmin Dębica, Krasne i Wiązownica;
- budowy nowych odcinków dróg lokalnych o łącznej długości 80,687 km na terenach miast: Jasło, Jarosław, Łańcut, Mielec, Przeworsk, Rzeszów, Stalowa Wola, miast i gmin: Boguchwała, Cieszanów, Głogów Małopolski, Pilzno, Rymanów, Sędziszów Małopolski, Sieniawa, Strzyżów oraz gmin: Bojanów, Dębica, Frysztak, Grębów, Majdan Królewski, Markowa, Orły, Rakszawa, Raniżów i Trzebownisko;
- modernizacji nawierzchni dróg i ulic, w tym utwardzenia ok. 482,491 km dróg w roku 2013 i 585,401 km w roku 2014 na terenach 145 gmin;
- budowy odcinka autostrady A4 Krzyż – Rzeszów Wschód wraz z odcinkiem drogi ekspresowej S19 Rzeszów Zachód – Świlcza oraz budowy obwodnicy miasta Leżajska w ciągu drogi krajowej nr 77 i obwodnicy Brzozowa w ciągu drogi woj. nr 886 (oddana do użytkowania w roku 2015);
- stosowania mokrego czyszczenia odcinków ulic w miesiącach letnich na terenach 16 miast w województwie oraz na terenach powiatów ropczycko-sędziszowskiego, strzyżowskiego i lubaczowskiego – długość odcinków czyszczonych ulic w poszczególnych latach oraz częstotliwość czyszczenia zestawiono w poniższej tabeli.

Tab. 23. Zestawienie działań związanych z ograniczaniem wtórnej emisji liniowej pyłów w wyniku mokrego czyszczenia ulic, realizowanych w województwie podkarpackim w latach 2013-2014

Nazwa gminy/powiatu	2013		2014	
	Ilość czyszczonych na mokro ulic [km]	Częstotliwość	Ilość czyszczonych na mokro ulic [km]	Częstotliwość
1.	2.	3.	4.	5.
Rzeszów	23,73	4 x w miesiącu	23,73	4 x w miesiącu
	170,0	2 x w miesiącu	170,0	2 x w miesiącu
	61,0	1 x w miesiącu	61,0	1 x w miesiącu

Nazwa gminy/powiatu	2013		2014	
	Ilość czyszczonych na mokro ulic [km]	Częstotliwość	Ilość czyszczonych na mokro ulic [km]	Częstotliwość
1.	2.	3.	4.	5.
Krosno	-	-	41,77 41,48	4 x w miesiącu 2 x w miesiącu
m. Przemyśl	86,0	4 x w miesiącu	86,0	4 x w miesiącu
Tarnobrzeg	84,0	2 x w miesiącu	84,0	2 x w miesiącu
m. Jarosław	14,5 19,5	4 x w miesiącu 1 x w miesiącu	24,9 27,5	4 x w miesiącu 1 x w miesiącu
m. Leżajsk	36,0	4 x w miesiącu	36,0	4 x w miesiącu
m. Mielec	98,57	2 x w miesiącu	99,02 34,73	2 x w miesiącu 1 x w miesiącu
m. Przeworsk	51,0	1 x w miesiącu	51,0	1 x w miesiącu
m. Radymno	7,5	2 x w miesiącu	7,5	2 x w miesiącu
Stalowa Wola	2,54	4 x w miesiącu	2,54	4 x w miesiącu
	5,77	3 x w miesiącu	5,77	3 x w miesiącu
	21,92	2 x w miesiącu	21,92	2 x w miesiącu
	59,17	1 x w miesiącu	59,17	1 x w miesiącu
m. Cieszanów	4,0	1 x w miesiącu	4,0	1 x w miesiącu
m. Iwonicz-Zdrój	3,5	2 x w miesiącu	3,5	2 x w miesiącu
	6,6	2 x w miesiącu	6,6	2 x w miesiącu
m. Jedlicze	23,4	4 x w miesiącu	23,4	4 x w miesiącu
m. Nisko	-	-	14,2	1 x w miesiącu
m. Pilzno	-	-	5,0	4 x w miesiącu
m. Rymanów	2,0	4 x w miesiącu	2,0	4 x w miesiącu
	5,0	1 x w miesiącu	5,0	1 x w miesiącu
p. lubaczowski	33,13	1 x w miesiącu	33,45	1 x w miesiącu
p. ropczycko-sędziszowski	11,1	1 x w miesiącu	13,35	1 x w miesiącu
p. strzyżowski	10,0	1 x w miesiącu	10,0	1 x w miesiącu

Źródło: Opracowanie własne PBPP na podstawie raportów lokalnych organów samorządowych złożonych w ramach platformy e-sprawozdawczości przygotowanej przez Podkarpacki Urząd Marszałkowski w Rzeszowie na potrzeby opracowania sprawozdania z wykonania Programów Ochrony Powietrza uchwalonych na terenie województwa

Inwestycje związane z budową nowych odcinków dróg skutkują przeniesieniem natężenia ruchu w inne rejony miasta czy gminy, skutkują również poprawą płynności ruchu, a tym samym ograniczeniem ilości emitowanych zanieczyszczeń. Usprawnienie funkcjonowania transportu zbiorowego służy redukcji emitowanych zanieczyszczeń komunikacyjnych w wyniku zastosowania nowoczesnego, niskoemisyjnego taboru jak również w wyniku ograniczenia indywidualnego ruchu samochodowego. Podobnie udostępnienie sieci ścieżek rowerowych może ograniczyć ruch samochodowy, a tym samym ilość emitowanych zanieczyszczeń komunikacyjnych. Inwestycje dotyczące modernizacji nawierzchni dróg istniejących oraz utrzymywanie czystości nawierzchni poprzez czyszczenie na mokro skutkują przede wszystkim ograniczeniem emisji wtórnej pyłów.

W przypadku działań związanych z emisją liniową efekty ekologiczne są trudne do określenia ze względu na brak dostatecznych danych odnośnie natężenia ruchu na nowych odcinkach dróg czy na drogach zmodernizowanych. Wymierne efekty ekologiczne w postaci redukcji emisji wtórnej pyłów uzyskane w latach 2013-2014 w wyniku mokrego czyszczenia ulic zawarto w poniższej tabeli. Osiągnięty efekt ekologiczny w skali województwa w roku 2013 wynosił 70,50 Mg dla pyłu PM10 i 10,86 Mg dla pyłu PM2,5, a w roku 2014 – odpowiednio 84,53 Mg i 13,07 Mg. Największy efekt ekologiczny został osiągnięty na terenie miasta Rzeszowa.

Tab. 24. Efekt ekologiczny – wielkość redukcji emisji liniowej w wyniku realizacji mokrego czyszczenia ulic na terenie województwa w latach 2013-2014

Nazwa gminy	2013		2014	
	PM10	PM2,5	PM10	PM2,5
	Redukcja emisji [kg]		Redukcja emisji [kg]	
1.	2.	3.	4.	5.
Rzeszów	19 102,25	2 953,59	19 102,25	2 953,59
m. Przemyśl	12 713,37	1 965,74	12 713,37	1 965,74
Krosno	-	-	10 035,05	1 551,62
Tarnobrzeg	6 858,22	1 060,42	6 858,22	1 060,42
m. Jarosław	3 219,16	497,75	5 226,85	808,18
m. Leżajsk	6 298,37	973,85	6 298,37	973,85
m. Mielec	8 047,79	1 244,35	8 894,69	1 375,30
m. Przeworsk	1 656,24	256,09	1 656,24	256,09
m. Radymno	612,34	94,98	612,34	94,98
Stalowa Wola	5 044,76	780,02	5 044,76	780,02
Cieszanów	93,31	14,43	93,31	14,43
Iwonicz-Zdrój	516,70	79,89	516,70	79,89
Rymanów	524,86	81,15	524,86	81,15
Jedlicze	4 093,94	633,0	4 093,94	633,0
Nisko	-	-	467,71	72,32
m. Pilzno	-	-	874,77	135,26
p. lubaczowski	772,86	119,50	780,37	120,66
p. ropczycko sędziszowski	311,42	48,15	388,40	60,05
p. strzyżowski	349,91	54,10	349,91	54,10
Razem	70 215,5	10 857,01	84 532,11	13 070,65

Źródło: Opracowanie własne PBPP na podstawie raportów lokalnych organów samorządowych złożonych w ramach platformy e-sprawozdawczości przygotowanej przez Podkarpacki Urząd Marszałkowski w Rzeszowie na potrzeby opracowania sprawozdania z wykonania Programów Ochrony Powietrza uchwalonych na terenie województwa

Ponadto, na terenie województwa w latach 2013-2014 realizowano szereg działań o charakterze edukacyjnym. Działania te były realizowane przez samorządy wszystkich szczebli tj. samorząd województwa, starostwa powiatowe i samorządy gminne. Były to różnego rodzaju konferencje oraz akcje ekologiczne wraz z przygotowanymi materiałami edukacyjnymi, w szczególności dotyczącymi szkodliwości spalania odpadów czy szkodliwości niskiej emisji. Działania tego rodzaju w latach 2013-2014 były realizowane przez samorząd województwa i starostwa powiatów: leskiego, jarosławskiego, jasielskiego, lubaczowskiego, mieleckiego i ropczycko-sędziszowskiego oraz przez samorządy 38 gmin.

Realizacja działań inwestycyjnych ograniczających emisję powierzchniową i liniową zanieczyszczeń problemowych oraz działań edukacyjnych znajduje odzwierciedlenie w poprawie jakości powietrza na terenie województwa, co w szczególności dotyczy roku 2014. Poprawa ta dotyczyła zarówno wyraźnego zmniejszenia się obszarów występowania przekroczeń norm pyłu PM10, pyłu PM2,5 i benzo(a)pirenu, jak również spadku stwierdzanych pomiarami poziomów zanieczyszczeń problemowych. Duże znaczenie przypisuje się również występowaniu w roku 2014 korzystnych warunków meteorologicznych tj. wysokim temperaturom w sezonie zimowym sprzyjającym ograniczeniu emisji zanieczyszczeń ze spalania na cele grzewcze oraz dobrym warunkom przewietrzania, stąd potwierdzenia wpływu podejmowanych działań na poprawę jakości powietrza należy oczekiwać w ocenach sporządzanych w kolejnych latach.

Określone w Programie krótkookresowe cele ekologiczne, dotyczące poprawy jakości powietrza poprzez ograniczanie emisji zanieczyszczeń problemowych, prowadzące do osiągnięcia celu głównego tj. osiągnięcia oraz utrzymania wymaganej prawem jakości powietrza atmosferycznego, w latach 2013-2014 były realizowane i wymagają kontynuacji działań kierunkowych. Jak wynika z ustaleń naprawczych Programów Ochrony Powietrza w zakresie problemowych zanieczyszczeń, uchwalonych dla obszaru województwa, osiągnięcie przedmiotowego celu będzie możliwe w zdecydowanie dłuższym horyzoncie czasowym.

Ważniejsze wskaźniki realizacji celów ekologicznych w zakresie ochrony powietrza przedstawiono w tab. 25. Ocenę realizacji priorytetowych działań w zakresie ochrony powietrza określonych w POŚ WP zawiera tab. 26.

Tab. 25. Ocena realizacji celów w zakresie ochrony powietrza atmosferycznego i klimatu wg przyjętych w POŚ WP wskaźników

Nazwa wskaźnika	Wartość w roku			Zakładana wartość w roku 2015	Źródło danych	Ocena zmian	Uwagi
	2011	2013	2014				
1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.
Wskaźniki presji							
Emisja poszczególnych zanieczyszczeń gazowych z zakładów szczególnie uciążliwych [tys. ton/rok]: dwutlenek siarki tlenki azotu tlenek węgla dwutlenek węgla	 9,8 6,1 4,0 3 681,2	 9,2 5,9 3,4 3 224,6	 5,5 4,4 3,7 2 511,0	 - 	 GUS 	 spadek wielkości emisji szczególnie istotny w roku 2014 w stosunku do roku 2011: dwutlenku siarki o ok. 44%; tlenków azotu o ok. 28%; dwutlenku węgla o ok. 32%	 -
Emisja zanieczyszczeń pyłowych do powietrza z zakładów szczególnie uciążliwych [tys. ton/rok]	1,95	1,69	1,42	-	GUS	systematyczne zmniejszanie emisji pyłów - w roku 2013 o 13,3% w stosunku do roku 2011, a w roku 2014 – o 27,2% w stosunku do roku 2011	-
Wskaźniki stanu							
Liczba stref* zaliczonych do poszczególnych klas (A lub C) w kryterium ochrony zdrowia w zakresie podlegających ocenie zanieczyszczeń: Pył PM10 Pył PM2,5 benzo(a)piren dwutlenek siarki benzen dwutlenek azotu tlenek węgla	 2 (klasa C) 2 (klasa C) 2 (klasa C) 2 (klasa A) 2 (klasa A) 2 (klasa A) 2 (klasa A)	 2 (klasa C) 2 (klasa C) 2 (klasa C) 2 (klasa A) 2 (klasa A) 2 (klasa A) 2 (klasa A)	 2 (klasa C) 2 (klasa C) 2 (klasa C) 2 (klasa A) 2 (klasa A) 2 (klasa A) 2 (klasa A)	 - 	 WIOŚ Rzeszów 	 bez zmian 	 -

ozon (poziom docelowy)	2 (klasa A)	2 (klasa A)	2 (klasa A)				
metale (arsen, kadm, nikiel i ołów) w pyłe PM10	2 (klasa A)	2 (klasa A)	2 (klasa A)				
Liczba stref** zaliczonych do poszczególnych klas (A lub C) w kryterium ochrony roślin w zakresie ocenianych zanieczyszczeń:				-	WIOŚ Rzeszów	bez zmian	-
dwutlenek siarki	1 (klasa A)	1 (klasa A)	1 (klasa A)				
tlenki azotu	1 (klasa A)	1 (klasa A)	1 (klasa A)				
ozon (poziom docelowy)	1 (klasa A)	1 (klasa A)	1 (klasa A)				
Wskaźniki reakcji							
Zanieczyszczenia zatrzymane i zneutralizowane w urządzeniach oczyszczających [w % zanieczyszczeń wytworzonych]:							
dwutlenek siarki	20,6	0,7	0,9	-	GUS	Od roku 2013 wyraźny spadek stopnia redukcji dwutlenku siarki, tlenków azotu i tlenku węgla oraz utrzymanie na zbliżonym poziomie stopnia redukcji węglowodorów, pyłów i zanieczyszczeń innych.	-
tlenki azotu	7,1	1,5	1,5				
tlenek węgla	27,7	9,1	10,1				
węglowodory	86,1	87,7	88,5				
pyły	99,5	99,3	98,9				
inne***	95,5	78,9	84,9				

* ocena wykonywana przy podziale województwa na dwie strefy (podkarpacką i miasta Rzeszów)

** ocena wykonywana dla jednej strefy obejmującej obszar województwa z wyłączeniem miasta Rzeszów

*** wg GUS są to głównie: amoniak, dwusiarczek węgla, fluor, siarkowodor, związki chloroorganiczne

Źródło: Opracowanie własne PBPP wg źródeł danych z tab. 25, kol. 6.

Powyższe wskaźniki zostały prawidłowo dobrane i pozwalają na dokonanie oceny realizacji założonych w Programie celów w zakresie ochrony powietrza atmosferycznego i klimatu.

W kolejnej edycji Programu wskazane jest wprowadzenie dodatkowego wskaźnika określającego % powierzchni województwa objęty obszarami występowania przekroczeń norm poszczególnych problemowych zanieczyszczeń tj. pyłu PM10 i PM2,5 oraz benzo(a)pirenu. Dane tego typu są opracowywane przez WIOŚ w Rzeszowie w ramach corocznych ocen jakości powietrza i dostępne cyklicznie od roku 2013.

Tab. 26. Realizacja działań priorytetowych w zakresie ochrony powietrza

Lp.	Rodzaj działania / przedsięwzięcia	Jednostki i podmioty realizujące	Termin realizacji	Źródło finansowania	Zakres realizacji	Uwagi
1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.
Zarządzanie i monitoring						
1.	Monitoring i coroczna ocena jakości powietrza w strefach z uwzględnieniem rozszerzenia badań zgodnie wymogami ustawowymi	WIOŚ w Rzeszowie	praca ciągła	budżet państwa	Realizowane corocznie	-
2.	Opracowanie i uchwalenie naprawczego POP dla strefy miasta Rzeszów w zakresie pyłu PM _{2,5} wraz z aktualizacją obowiązującego nPOP dla strefy miasta Rzeszów w zakresie pyłu PM ₁₀ .	Zarząd Województwa	2013	środki samorządu wojewódzkiego, WFOŚiGW	Zrealizowane: <i>Program ochrony dla strefy miasto Rzeszów z uwagi na stwierdzone przekroczenie poziomów dopuszczalnych pyłu zawieszonego PM₁₀ i pyłu zawieszonego PM_{2,5} wraz z Planem Działań Krótkoterminowych</i> przyjęty uchwałą nr XL/ 802/13 Sejmiku Woj. Podkarpackiego z dnia 29 listopada 2013 roku.	-
Inwestycje						
3.	Przedsięwzięcia w zakresie ograniczenia emisji z przemysłu i energetyki, m.in. <ul style="list-style-type: none"> • Budowa bloku parowo-gazowego w Elektrociepłowni Stalowa Wola S.A., • Modernizacja stanowisk wygrzewania kadzi głównych w Stalowni Huty Stalowa Wola, • Modernizacja odprowadzania spalin w ciepłowni nr 3 i rozbudowa układu 	przedsiębiorstwa	2010-2015	środki własne przedsiębiorstw, NFOŚiGW, WFOŚiGW, fundusze UE	Zrealizowane za wyjątkiem budowy bloku parowo-gazowego w Elektrociepłowni Stalowa Wola S.A., którego realizacja jest kontynuowana w roku 2016	-

	<p>kogeneracyjnego w Przedsiębiorstwie Energetyki Ciepłej w Tarnobrzegu Sp. z o.o.,</p> <ul style="list-style-type: none"> Modernizacja układu odpylania urządzeń pakujących wyroby gotowe – Zakład Surowców Chemicznych i Mineralnych „Piotrowie II” Sp. z o.o. w Tarnobrzegu, Budowa wysokosprawnego układu kogeneracyjnego o mocy 6MW w Miejskim Przedsiębiorstwie Gosp. Komunalnej w Jaśle Sp. z o.o., Budowa gazowego układu kogeneracyjnego w „Ciepłowni Łańcut” Sp. z o.o. o łącznej nominalnej mocy termicznej 2,833 MWt oraz elektrycznej 2,8 MWe. 					
4.	<p>Przedsięwzięcia* w zakresie ograniczania emisji niskiej, w tym termomodernizacje obiektów użyteczności publicznej i zamieszkania zbiorowego, budowa i modernizacja linii ciepłowniczych, podłączanie obiektów do sieci c.o., modernizacje instalacji c.o. w obiektach użyteczności publicznej, modernizacje kotłowni, w tym ze zmianą paliwa stałego (węgiel) na ekologiczne, na obszarze całego województwa m.in. w miastach : Baranowie Sandomierskim, Brzozowie, Iwoniczu Zdroju, Jaśle, Jarosławiu, Jedliczach, Krośnie, Lesku, Leżajsku, Lubaczowie, Łańcutcie,</p>	przedsiębiorstwa, JST	2013-2014	środki własne samorządów i przedsiębiorstw, NFOŚiGW, WFOŚi GW, EFRR	Zrealizowane	<p>Ponadto tego rodzaju przedsięwzięcia zrealizowano na terenach innych gmin województwa. Kompletnie informacje zawiera tab. 21. „Zestawienie inwestycji związanych z ograniczaniem emisji powierzchniowej zrealizowanych na terenie województwa podkarpackiego w latach 2013 – 2014”</p>

	Nisku, Przemyślu, Przeworsku, Ropczycach, Rudniku nad Sanem, Rymanowie Zdroju, Rzeszowie, Sanoku, Stalowej Woli, Strzyżowie, Tarnobrzegu, Ustrzykach Dolnych oraz na terenach gmin: Baligród, Bojanów, Fredropol, Gorzyce, Kańczuga, Krzywca, Majdan Królewski, Medyka, Nowa Dęba, Olszanica, Pysznica, Radomyśl nad Sanem, Stary Dzików, Solina, Świlcza, Żyraków.					
5.	Zadania w ramach <i>Programu ochrony powietrza dla strefy miasta Rzeszów w zakresie pyłu PM10</i> określonego uchwałą Sejmiku województwa podkarpackiego nr XLII/804/10 z dnia 25 stycznia 2010	samorząd – gmina miejska, przedsiębiorstwa	-	środki własne samorządów i przedsiębiorstw, NFOŚiGW, WFOŚiGW, EFRR	Częściowo zrealizowane	Program był wdrażany do roku 2013. Z chwilą opracowania i uchwalenie naprawczego POP dla strefy miasta Rzeszów w zakresie pyłu PM2,5 wraz z aktualizacją obowiązującego nPOP dla strefy miasta Rzeszów w zakresie pyłu PM10 stracił ważność, a zadania są realizowane w ramach obecnie obowiązującego nPOP.
6.	Zadania w ramach <i>Programu ochrony powietrza dla strefy podkarpackiej w zakresie pyłu PM10, PM2,5 i benzo(a)pirenu</i> , określonego uchwałą nr XXXIII/608/13 Sejmiku województwa podkarpackiego z dnia 29 kwietnia 2013 roku	samorządy gminne, przedsiębiorstwa	2013-2022	środki własne samorządów i przedsiębiorstw, NFOŚiGW, WFOŚiGW, fundusze UE	W realizacji	Informacje dotyczące zadań zrealizowanych w latach 2013-2014 zawiera tekst niniejszego rozdziału, tab.21. „Zestawienie inwestycji związanych z ograniczaniem emisji

						powierzchniowej zrealizowanych na terenie województwa podkarpackiego w latach 2013 – 2014 oraz tab. 23. „Zestawienie działań związanych z ograniczaniem wtórnej emisji liniowej pyłów w wyniku mokrego czyszczenia ulic, realizowanych w województwie podkarpackim w latach 2013 – 2014
7.	Zadania w ramach <i>Programu ochrony powietrza dla strefy miasto Rzeszów w zakresie benzo(a)pirenu</i> , określonego uchwałą nr XXXIII/609/13 Sejmiku województwa podkarpackiego z dnia 29 kwietnia 2013 roku	samorząd – gmina miejska, przedsiębiorstwa	2013-2022	środki własne samorządu i przedsiębiorstw, NFOŚiGW, WFOŚiGW fundusze UE	W realizacji	Informacje dotyczące zadań zrealizowanych w latach 2013 -2014 zawiera tekst niniejszego rozdziału, oraz tab. 21 „Zestawienie inwestycji związanych z ograniczaniem emisji powierzchniowej zrealizowanych na terenie województwa podkarpackiego w latach 2013-2014
8.	Realizacja działań i przedsięwzięć wykorzystujących w produkcji energii źródła odnawialne.	JST, przedsiębiorstwa	2012-2019	środki własne przedsiębiorstw, środki samorządów, środki UE	W realizacji	Sprawozdanie w tym zakresie jest przedmiotem odrębnego rozdziału niniejszego Raportu
9.	Realizacja zadań w zakresie poprawy	zarządzający drogami	2012-2019	środki własne,	W realizacji	Informację zbiorczą dla

	infrastruktury drogowej i usprawnienia płynności ruchu		i dłużej	fundusze UE		obszaru województwa zawarto w tekście niniejszego rozdziału
10.	Realizacja zadań* mających pośredni wpływ na ograniczenie zanieczyszczeń – budowa ścieżek rowerowych w miastach: Dębica, Krosno, Przemyśl, Ropczyce, Stalowa Wola, Tarnobrzeg oraz na terenie powiatu jasielskiego, przemyskiego oraz gmin Dubiecko i Nowa Dęba.	JST, zarządzający drogami	2012-2015	środki własne, fundusze UE	Zrealizowane	Częściowo zrealizowane w roku 2012, a ponadto ścieżki rowerowe w latach 2013-2014 zrealizowano na terenach gmin: Dębica, Krasne, Wiązownica oraz miast: Cieszanów, Głogów Młp., Mielec, Radomyśl Wielki, Strzyżów, Zagórz.
11.	Zadania* w zakresie ograniczania emisji komunikacyjnej – wymiana taboru komunikacji miejskiej w Dębicy, Krośnie i Rzeszowie.	przedsiębiorstwa, JST	2012-2013	środki własne, fundusze UE	Zrealizowane	Częściowo zrealizowane w roku 2012, a ponadto w latach 2013-2014 jednostki taboru komunikacji miejskiej zostały wymienione w Przemyślu i Tarnobrzegu.

* przedsięwzięcia zgłoszone w ramach ankietyzacji gmin przeprowadzonej na potrzeby opracowania aktualizacji Programu ochrony środowiska dla województwa podkarpackiego

Źródło: Opracowanie własne PBPP na podstawie raportów złożonych przez lokalne organy samorządowe, w ramach platformy e-sprawozdawczości przygotowanej przez Podkarpacki Urząd Marszałkowski w Rzeszowie na potrzeby opracowania sprawozdania z wykonania Programów Ochrony Powietrza uchwalonych na terenie województwa, informacji przekazanych przez samorządy powiatowe (ankiety - dokumentacja formalno-prawna opracowania) oraz na podstawie informacji bezpośrednio uzyskanych od przedsiębiorstw.

5.5. POZYSKIWANIE ENERGII ZE ŹRÓDEŁ ODNAWIALNYCH I ENERGOOSZCZĘDNOŚĆ – PRIORYTET 5

Jedną z ważniejszych przesłanek wspierania i wykorzystania odnawialnych zasobów energii jest zmniejszenie zależności od importu paliw oraz względy gospodarcze, społeczne i środowiskowe. Z tego powodu odnawialne zasoby energii odgrywają coraz większą rolę w polityce państw UE i znajdują wyraz w dokumentach międzynarodowych. Aż 15% zużywanej w Polsce energii będzie musiało w 2020 roku pochodzić ze źródeł odnawialnych. Ten wskaźnik trudno będzie uzyskać, ale już sam wysiłek inwestycyjny zapowiada rozwój w branżach związanych z OZE. Do końca nie wiadomo, która branża będzie rozwijała się najszybciej, natomiast już obecnie można stwierdzić, iż dominującym źródłem pozyskiwania energii będzie energia wiatrowa, w dalszej kolejności biomasa, biogaz i siła spadku wód. Duży potencjał związany jest z wykorzystywaniem zasobów geotermalnych i energii słonecznej. Kwestie kluczowe to finansowanie inwestycji oraz uwarunkowania prawne i lokalizacyjne.

Zapisy takich dokumentów jak *Polityka energetyczna Polski do 2030 roku* oraz *Krajowy plan działania w zakresie energii ze źródeł odnawialnych* wskazują na pożądany kierunek rozwoju. Ciągłe jednak brak mechanizmów skutecznie wspierających ten rozwój. Przepisy prawa często ulegają zmianom. Uchwalenie 20 lutego 2015 roku ustawy o odnawialnych źródłach energii nie przyniosło radykalnych zmian w zakresie rozwoju OZE. Przyjęty w ustawie nowy system wsparcia (aukcje) jest mało atrakcyjny dla potencjalnych inwestorów. Dodatkowo, znaczne obszary przydatne dla lokalizacji instalacji do pozyskiwania energii wiatrowej czy energii wodnej położone są na obszarach objętych prawną ochroną przyrody lub mogą oddziaływać znacząco na obszary Natura 2000. Szczególnie widoczny jest konflikt interesów rozwoju energetyki wiatrowej z ochroną przyrody (dotyczący głównie ochrony ptaków) i konflikty społeczne związane z lokalizacją farm wiatrowych.

W województwie podkarpackim istnieje duży potencjał do produkcji energii z biomasy, wykorzystania wiatraków i małych elektrowni wodnych. Obecne są również wody geotermalne, chociaż ich zasoby nie są do końca rozpoznane. Województwo podkarpackie posiada w zasadzie każdy rodzaj odnawialnych źródeł energii. Ich wykorzystanie nie jest na razie zadowalające. Najbardziej popularne w chwili obecnej wydaje się wykorzystanie energii wody. Od wielu lat działa elektrownia wodna Solina – Myczkowce oraz wiele małych elektrowni wodnych.

Stopniowo zaczynają powstawać biogazownie rolnicze. Na terenie województwa podkarpackiego wzrasta również zainteresowanie inwestorów lokalizacją elektrowni słonecznych.

W latach 2013-2014 na terenie województwa podkarpackiego działania na rzecz wzrostu udziału energii ze źródeł odnawialnych oraz zmniejszenia energochłonności gospodarki skupiały się głównie na działaniach inwestycyjnych takich jak: budowa i modernizacja obiektów oraz instalacji wytwarzających energię z OZE, a także na pracach termomodernizacyjnych budynków, w tym budynków użyteczności publicznej. Ponadto realizowane były działania nieinwestycyjne takie jak: promowanie korzyści wynikających z wykorzystania OZE, wspieranie wykorzystania lokalnych źródeł

energii odnawialnej czy włączanie problematyki energii odnawialnej do planów zagospodarowania przestrzennego. Przedstawione poniżej wskaźniki realizacji celów przyjętych w *Programie Ochrony Środowiska na lata 2012-2015* dość dobrze oceniają stopień realizacji założonych celów. Dzięki temu, że są one cyklicznie podawane do publicznej informacji przez Urząd Regulacji Energetyki, nie ma problemów z ich porównywalnością w dłuższym okresie czasu. Wprowadzenie obok wskaźnika ilości, wskaźnika wielkości mocy zainstalowanej pozwala uwzględniać sytuację, w której liczba danych obiektów OZE nie ulega zmianie, natomiast one same w drodze rozbudowy lub modernizacji zwiększają swoją moc. Wśród prezentowanych wskaźników brak jest informacji o elektrowniach fotowoltaicznych, które w okresie tworzenia POŚ nie występowały na terenie województwa podkarpackiego i nie były w strefie zainteresowań inwestorów. Dla całościowego potraktowania problematyki OZE warto byłoby dodać wskaźnik całkowitej mocy zainstalowanej we wszystkich urządzeniach OZE wytwarzających energię elektryczną na terenie województwa podkarpackiego.

Zgodnie z danymi otrzymanymi od Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej, w 2013r. na terenie województwa podkarpackiego Fundusz udzielił bezzwrotnych dotacji na montaż kolektorów słonecznych o całkowitej powierzchni 8157 m², zaś w 2014 r. – o powierzchni 5347 m². Łącznie NFOŚiGW w okresie 2013-2014 wsparł finansowo montaż kolektorów słonecznych o powierzchni 13504m², co przełożyło się na ograniczenie emisji dwutlenku węgla w wielkości 2096 Mg/rok. Dotacje przyznano w 1990 przypadkach na łączną kwotę ponad 12 mln złotych (12 006 362,54 zł). W zakresie termomodernizacji budynków NFOŚiGW w latach 2013-2014 udzielił dotacji na kwotę 7 823 154,38 zł w gminach: Lutowska, miasto Rzeszów, miasto Mielec, miasto Tarnobrzeg.

Oprócz NFOŚiGW środki pozyskane na wzrost udziału energii ze źródeł odnawialnych oraz zwiększenie energooszczędności pochodziły głównie z POiŚ, RPO WP, Szwajcarsko-Polskiego Programu Współpracy, Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, budżetów gmin, środków własnych inwestorów.

Jednym z większych projektów realizowanym na terenie województwa podkarpackiego jest projekt pn. *Instalacja systemów energii odnawialnej na budynkach użyteczności publicznej oraz domach prywatnych na terenie gmin należących do Związku Gmin Dorzecza Wisłoki KIK/66*, realizowany przy współfinansowaniu ze środków Szwajcarsko-Polskiego Programu Współpracy w ramach obszaru priorytetowego 2: Środowisko i infrastruktura, obszaru tematycznego: Odbudowa, remont, przebudowa i rozbudowa podstawowej infrastruktury oraz poprawa stanu środowiska. Projekt ten dotyczy instalacji systemów kolektorów słonecznych służących podgrzewaniu wody użytkowej na 4 266 domach prywatnych i 117 obiektach użyteczności publicznej oraz systemów fotowoltaicznych na 4 obiektach użyteczności publicznej. Całkowita wartość projektu wynosi 90 206 200 zł. W okresie 2013-2014 wydatki na realizację projektu wyniosły ponad 8 mln zł (8 261 100 zł). W 2014 roku wykonawca inwestycji wykonał 2914 uzgodnień projektowych na nieruchomościach mieszkańców, opracował 2294 projekty instalacji, które zostały zaakceptowane przez Inżyniera Kontraktu oraz wykonał i zgłosił do odbioru 986 instalacji kolektorów słonecznych na domach mieszkańców, z czego 727 zostało odebrane przez Inżyniera Kontraktu. Okres realizacji projektu to: 01.06.2012 r. - 31.12.2015 r.

Tab. 27. Ocena realizacji celów w zakresie pozyskania energii ze źródeł odnawialnych wg przyjętych w POŚ WP wskaźników

Nazwa wskaźnika	Wartość w roku				Zakładana wartość w roku 2015	Źródło danych	Ocena zmian	Uwagi
	2011	2012	2013	2014				
1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.
Wskaźniki rezultatu/ produktu								
Liczba elektrowni wiatrowych	b.d.	25	25	25	b.d.	URE	W latach 2013-2014 liczba elektrowni wiatrowych nie uległa zmianie.	-
Moc zainstalowana w elektrowniach wiatrowych [MW]	b.d.	61,98	84,184	84,410	b.d.	URE	W okresie 2013-2014 nastąpił wzrost zainstalowanej mocy o ponad 22 MW w stosunku do roku 2012, przy czym największy wzrost miał miejsce w 2013 r.	-
Liczba instalacji wytwarzających energię elektryczną z biogazu	b.d.	11	11	15	b.d.	URE	W latach 2013-2014 liczba instalacji wytwarzających energię elektryczną z biogazu wzrosła o 4 sztuki; w tym 2 biogazownie rolnicze i 2 instalacje wytwarzające energię elektryczną z biogazu z oczyszczalni ścieków.	-
Moc zainstalowana w instalacjach wytwarzających energię elektryczną z biogazu [MW]	b.d.	4,326	4,326	6,558	b.d.	URE	W okresie 2013-2014 moc zainstalowana w instalacjach wytwarzających energię elektryczną z biogazu wzrosła o 2,232 MW, co w stosunku do 2012 roku stanowi 50% wzrost.	-
Liczba elektrowni wodnych	b.d.	14	14	16	b.d.	URE	W latach 2013-2014 liczba elektrowni wodnych zwiększyła się o 2 sztuki MEW.	-
Moc zainstalowana w elektrowniach wodnych [MW]	b.d.	209,111	209,111	209,169	b.d.	URE	W okresie 2013-2014 moc zainstalowana w elektrowniach wodnych wzrosła o zaledwie 0,058 [MW]	-

Źródło: Opracowanie własne PBPP na podstawie danych URE

Tab. 28. Realizacja działań priorytetowych w zakresie pozyskiwania energii ze źródeł odnawialnych

Lp.	Rodzaj działania / przedsięwzięcia	Jednostki i podmioty realizujące	Zakładany termin realizacji	Źródło finansowania	Zakres realizacji	Uwagi
1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.
Zarządzanie i monitoring						
1.	Programy szkoleniowe i edukacyjne podnoszące świadomość z zakresu energetyki odnawialnej	Placówki oświatowe Jednostki naukowe Podkarpacki klaster Energii Odnawialnej	2019	środki własne, krajowe, unijne	Zadanie ciągłe. Działania w tym zakresie coraz częściej są prowadzone na szczeblu gminnym (gminy organizują akcje szkoleń i edukacji w tym zakresie)	-
2.	Budowa elektrowni wiatrowej	małe, średnie, duże przedsiębiorstwa osoby fizyczne	2019	fundusze strukturalne NFOŚiGW, WFOŚiGW środki własne	W realizacji. Następuje rozwój tej branży i duże zainteresowanie lokalizacją na terenie województwa podkarpackiego	-
3.	Budowa biogazowni	Spółki komunalne, spółki skarbu państwa, JST, osoby fizyczne, spółdzielnie i wspólnoty mieszkaniowe	2019	jw.	W realizacji. Następuje rozwój tej branży i duże zainteresowanie lokalizacją na terenie województwa podkarpackiego	-
4.	Budowa ciepłowni i elektrociepłowni na biomasę	Małe, średnie, duże przedsiębiorstwa, JST osoby fizyczne, spółki skarbu państwa, spółdzielnie i wspólnoty mieszkaniowe	2015	NFOŚiGW, POIiŚ	W realizacji. W Krośnie, w 2013r. oddano blok kogeneracyjny ciepła (6,8 MWt) i energii elektrycznej (1,225 MWe) opalany biomasą w Ciepłowni Łężańska	-
5.	Montaż kolektorów słonecznych, ogniw fotowoltaicznych	jw.	2019	WFOŚiGW EFRP, środki własne, RPO, Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego, Program rozwoju bazy sportowej województwa	Zadanie ciągłe w miarę realizacji nowych inwestycji. Zainteresowanie tym zagadnieniem jest coraz większe – koszty realizacji dla przeciętnej osoby fizycznej często zbyt wysokie. Stopniowo powstają farmy fotowoltaiczne. Zgodnie z danymi z ankiet wraz	-

				podkarpackiego, Szwajcarsko-Polski Program Współpracy	z przeprowadzaną termomodernizacją budynków podległych JST, często instalowane są ogniwa fotowoltaiczne lub kolektory słoneczne.	
6.	Instalacja pomp ciepła	jw.	2019	RPO, NFOŚiGW, WFOŚiGW, środki własne, JST	Zadanie ciągłe w miarę realizacji nowych inwestycji	-
7.	Instalacja systemów energii odnawialnej na budynkach użyteczności publicznej oraz domach prywatnych na terenie gmin należących do Związku Gmin Dorzecza Wisłoki	Związek Gmin Dorzecza Wisłoki	2016	Szwajcarsko-Polski Program Współpracy, środki własne, inne krajowe środki publiczne	W realizacji.	-

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych URE, danych pozyskanych z gmin i starostw, od Związku Gmin Dorzecza Wisłoki, oraz informacji zamieszczonych na stronie internetowej gramwzielone.pl, wnp.pl

5.6. OCHRONA RÓŻNORODNOŚCI BIOLOGICZNEJ I KRAJOBRAZU ORAZ ZRÓWNOWAŻONY ROZWÓJ LASÓW – PRIORYTET 6

Zadania ochrony przyrody z reguły mają charakter ciągły i realizowane są w cyklach corocznych. Realizowane były przez organy administracji, w tym przez Regionalną Dyрекcję Ochrony Środowiska w Rzeszowie, Samorząd Województwa Podkarpackiego, w tym wojewódzkie samorządowe jednostki organizacyjne, jakimi są zespoły parków krajobrazowych, Bieszczadzki Park Narodowy, Magurski Park Narodowy, nadleśnictwa, regionalne dyrekcje Lasów Państwowych oraz stowarzyszenia i organizacje pozarządowe. W latach 2013-2014 realizowane były zadania wynikające z planów ochrony lub zadań ochrony, sporządzone dla parków narodowych, krajobrazowych i rezerwatów. W tym okresie przystąpiono do opracowania projektów zadań ochronnych i planów ochrony dla obszarów Natura 2000. Przeprowadzano szereg działań związanych z edukacją ekologiczną oraz działań inwestycyjnych, związanych głównie z modernizacją i rozbudową infrastruktury edukacyjno-turystycznej, ochroną przed dewastacją terenów przyrodniczo wrażliwych, a także zwiększeniem retencji w lasach. Ponadto prowadzony był wykup terenów na cele realizowane przez parki narodowe.

W latach 2013-2014 w ramach projektu 309/2014/Wn09/OP-XN-02/D pn.: *Opracowanie planów zadań ochronnych dla obszarów Natura 2000 wraz ze wzmocnieniem instytucji sprawującej nadzór nad obszarami Natura 2000 w województwie podkarpackim*¹⁰⁵ przystąpiono do opracowywania 17 projektów planów zadań ochronnych (PZO) i ustanowiono 11 zarządzeń planów zadań ochronnych dla następujących obszarów Natura 2000:

- Bednarka PLH120033,
- Fort Salis Soglio PLH180008,
- Horyniec PLH180017,
- Jasiołka PLH180011,
- Kołacznia PLH180006,
- Łysa Góra PLH180015,
- Puszcza Sandomierska PLB180005,
- Rymanów PLH180016,
- Rzeka San PLH180007,
- Uroczyska Roztocza Wschodniego PLH060093,
- Trzciana PLH180018.

W analizowanym okresie w ramach projektu POIS.05.03.00-00-186/09 *Opracowanie planów zadań ochronnych dla obszarów Natura 2000 na obszarze Polski*¹⁰⁶ opracowano 4 projekty zadań ochronnych dla następujących obszarów: Góry Słonne PLB180003, Ostoja Góry Słonne PLH180002, Ostoja Przemyska PLH180012, Pogórze Przemyskie PLB180001.

¹⁰⁵ Projekt dofinansowany ze środków Mechanizmu Finansowego Europejskiego Obszaru Gospodarczego 2009-2014.

¹⁰⁶ Projekt dofinansowany z Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko 2007-2013.

W roku 2014 przystąpiono do opracowywania projektu planu ochrony dla obszaru Natura 2000 Bieszczady PLC180001, sfinansowanego ze środków NFOŚiGW. Planowany termin zakończenia prac to październik 2016 roku.

W latach 2013-2014 nie opracowano planów ochrony dla rezerwatów przyrody. Realizowano natomiast zadania ochronne w rezerwach, głównie nieleśnych tj.: Kołacznia, Źródłiska Jasiołki, Winna Góra, Szachownica w Krównikach, Jamy, Skarpa Jaksmanicka, Kretówki, Śnieżycza wiosenna w Dwerniku. Zadania ochronne polegały na koszeniu, odkrzaczaniu, wycince drzew w celu zachowania przedmiotów ochrony. Ponadto koordynowano funkcjonowanie sieci obszarów chronionych, realizowano ochronę gatunkową i prowadzono inne zadania związane z ochroną przyrody określone w załączniku 5.

W latach 2013-2014 nie opracowano planów ochrony dla parków krajobrazowych położonych na terenie województwa podkarpackiego. Sejmik Województwa Podkarpackiego podjął natomiast uchwały określające lokalizacje, granice, cele ochrony oraz zakazy dla 10 parków krajobrazowych: Ciśniańsko-Wetlińskiego, Doliny Sanu, Gór Słonnych, Jaśliskiego, Czarnorzecko-Strzyżowskiego, Pogórza Przemyskiego, Południoworostoczańskiego, Puszczy Solskiej, Lasy Janowskie, Pasma Brzanki oraz dla 13 obszarów chronionego krajobrazu: Mielecko-Kolbuszowsko-Głogowskiego, Sokołowsko-Wilczowolskiego, Brzóżniańskiego, Kuryłowskiego, Zmysłowskiego, Hyżniańsko-Gwoźnickiego, Strzyżowsko-Sędziszowskiego, Rostoczańskiego, Przemysko-Dynowskiego, Sieniawskiego, Wschodniobeskidzkiego, Beskidu Niskiego, Czarnorzeckiego.

Na terenie parków krajobrazowych pozostających w zarządzie Zespołu Karpackich Parków Krajobrazowych i Zespołu Parków Krajobrazowych w Przemyśle prowadzono działania statutowe, w tym realizowano zadania ochronne, prowadzono czynną ochroną stanowisk gatunków chronionych, działania edukacyjne, modernizacje i rozbudowy infrastruktury edukacyjno-turystycznej, znakowano formy ochrony przyrody. Na terenie Parku Krajobrazowego Lasy Janowskie oraz Parku Krajobrazowego Pasma Brzanki w części położonej na terenie województwa podkarpackiego, w latach 2013-2014 zarządy tych parków (Zarząd Zespołu Lubelskich Parków Krajobrazowych Oddział Terenowy Janów Lubelski dla Parku Krajobrazowego Lasy Janowskie oraz Małopolskie Parki Krajobrazowe dla Parku Krajobrazowego Pasma Brzanki) nie prowadziły działalności. Zestawienie działań prowadzonych przez zespoły parków krajobrazowych zawiera załącznik 5.

W latach 2013-2014 w parkach narodowych realizowano zadania ochronne określone w rozporządzeniach Ministra Środowiska, działania statutowe związane z realizacją celów ochrony w parkach narodowych oraz działania edukacyjne. Ponadto parki narodowe brały udział w projektach finansowanych z udziałem funduszy zagranicznych i krajowych. W latach 2013-2014 Magurski Park Narodowy realizował projekt POIS.05.03.00-00-276/10 *Opracowanie planu ochrony Ostoji Magurskiej PLH 180001 i planu ochrony Magurskiego Parku Narodowego* finansowany z Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko 2007-2013. Do prac przystąpiono w 2011 r., a w czerwcu 2015 opracowane zostały Syntezy Planów Ochrony Ostoji Magurskiej i Magurskiego Parku Narodowego oraz Planu Zadań Ochronnych Ostoji Beskid Niski, które przesłano do Ministra Środowiska w celu uruchomienia procesu zatwierdzania powyższych dokumentów.

Z ww. źródła finansowany był również projekt POIS.05.01.00-00-375/12 *Odtworzenie właściwego stanu ochrony siedlisk i gatunków w MPN i Ostoi Magurskiej etap 1*, w ramach którego m.in. zakupiono sprzęt specjalistyczny niezbędny do realizacji projektu, prowadzono prace i melioracje agrotechniczne, wprowadzano uprawy jodły, prowadzono prace pielęgnacyjne drzewostanów, monitoring, zakupiono ok. 5,0412 ha gruntów na potrzeby ochrony przyrody, prowadzono prace z kształtowaniem strefy ekotonowej. Projekt 777/2014/Wn-09/OP-WK/D *Ochrona zasobów przyrodniczych Magurskiego Parku Narodowego* realizowany od 18 listopada 2014 r. dofinansowany był przez NFOŚiGW podobnie jak ww. projekty. Z udziałem środków Funduszu Leśnego prowadzono w 2014 r. ochronę ekosystemów leśnych. Ponadto prowadzono działania edukacyjne zgodnie z Programem Edukacyjnym MPN i działania realizowane w trybie ciągłym, zgodnie ze strategią udostępniania terenu parku oraz bieżącymi potrzebami remontowo-modernizacyjnymi.

Szereg działań sprzyjających ochronie środowiska prowadzonych było przez Regionalne Dyrekcje Lasów Państwowych w Krośnie i Lublinie (działania te zostały zamieszczone w tab. 30 i załączniku 6). Nie uzyskano odpowiedzi od Dyrekcji Lasów Państwowych w Krakowie dotyczącej realizacji zadań priorytetowych na obszarze województwa podkarpackiego. Na terenie RDLP w Krośnie i RDLP w Lublinie realizowano m.in. działania związane z nadzorem zalesiania gruntów prywatnych, zagospodarowaniem zasobów baz nasiennych, przebudową ochroną i pielęgnacją drzewostanów oraz ekosystemów nieleśnych, edukacją ekologiczną, wyposażeniem baz sprzętu p.poż, produkcją materiału sadzeniowego, zakładaniem i pielęgnacją upraw leśnych, ochroną żubra „*in situ*” (na terenie nadleśnictw: Baligród, Cisna, Komańcza, Stuposiany, Lesko, Lutowiska), zwiększeniem retencji, wielkoobszarową inwentaryzacją lasów, modernizacją i rozbudową infrastruktury edukacyjno-turystycznej, w tym m.in.

- budowę parkingów w Łopience, Markowej, Leśnictwie Jelna i Leśnictwie Marynin;
- budowę wiat turystycznych i edukacyjnych w Łopience, w Leśnictwie „Stare Sioło”, przy budynku Nadleśnictwa Cisna, w Bykowcach, w leśnictwie Tworylczyk, w Leśnictwie Czerzeszenka;
- remonty i przebudowy ścieżek przyrodniczych „Zielona Klasa” w Starej Birczy, w rezerwacie „Sine Wiry”, w rezerwacie „Przełom Jasiołki”, szlaku konnego Zatwarnica – Studenne;
- budowę ścieżek przyrodniczo-edukacyjnych: *Trasą kolejki wąskotorowej* w Leśnictwie Czerzeszenka, „Pichrów” w Leśnictwie Tarnawa;
- budowę obiektów edukacyjnych: „Zielona Klasa” przy budynku Nadleśnictwa Cisna, Centrum edukacji ekologicznej w Świeraczowie w Nadleśnictwie Kolbuszowa;
- wyposażenie ośrodków i sal edukacyjnych: w sali konferencyjnej budynku OSW „Wołosań”, w siedzibie Nadleśnictwa Dynów, w Nadleśnictwie Krasieczyn, w nadleśnictwie Lubaczów,
- inne wymienione w załączniku 6.

Wraz z budową dróg i autostrad Generalna Dyrekcja Dróg Krajowych i Autostrad w Rzeszowie prowadziła działania minimalizujące szkody w środowisku. W latach 2013-2014 oddano do użytkowania nowe odcinki autostrady A4, a także drogę odwodową miasta Leżajska. Wraz z tymi drogami wybudowano 138 przejść dla zwierząt. Według uzyskanych informacji z GDDKiA, łączny koszt budowy przejść dla zwierząt wynosił 552 113,106 tys. zł.

Zadania dotyczące ochrony różnorodności biologicznej realizowane są również przez pozarządowe organizacje ekologiczne, stowarzyszenia oraz fundacje, jak chociażby projekty realizowane z udziałem funduszy Polsko-Szwajcarskiego Programu Współpracy, m.in. projekt realizowany przez Ogólnopolskie Towarzystwo Ochrony Ptaków *Inwentaryzacja kluczowych gatunków ptaków polskich Karpat oraz stworzenie systemu ich monitorowania i ochrony*, oraz projekt *Ochrona ostoi karpackiej fauny puszczańskiej – korytarze migracyjne* realizowany przez Stowarzyszenie ProCarpathia, czy realizowany przez to Stowarzyszenie projekt *Zielone Podkarpacie – popularyzacja różnorodności biologicznej w wymiarze ekosystemowym*, współfinansowany ze środków Mechanizmu Finansowego Europejskiego Obszaru Gospodarczego 2009-2014 w ramach którego powstała *Czerwona Księga wymarłych lub zagrożonych gatunków roślin woj. podkarpackiego*.

W załączniku 5. zestawiono wydatki na ochronę przyrody, krajobrazu i różnorodności biologicznej, na podstawie informacji przesłanych przez instytucje i urzędy odpowiedzialne za ochronę przyrody na obszarze województwa podkarpackiego. Obecnie brak jest pełnych danych dotyczących środków przeznaczonych na ochronę przyrody, krajobrazu i różnorodności biologicznej, zwłaszcza danych statystycznych.

Działania na rzecz ochrony różnorodności biologicznej i krajobrazu, realizowane w latach 2013-2014, wpisują się generalnie w kierunki działań dotyczące ochrony przyrody, określone w Programie Ochrony Środowiska Województwa Podkarpackiego. Niektóre zadania nie zostały jednak zrealizowane, m.in. nie opracowano inwentaryzacji przyrodniczych gmin (brak inwentaryzacji przyrodniczych gmin wynika z faktu, że przepisy prawa nie rozstrzygają w czyich kompetencjach leży opracowanie takich inwentaryzacji – nie jest to zadanie własne gmin, więc trudno wymagać od gmin sporządzania takich dokumentów).

Oceny realizacji zadań dokonano na podstawie informacji przesłanych od instytucji realizujących zadania ochrony przyrody, danych statystycznych i w oparciu o wskaźniki realizacji celów założonych, przyjęte w POŚ WP 2012-2015. Przyjęte wskaźniki winny być zweryfikowane w kolejnej edycji Wojewódzkiego Programu Ochrony Środowiska według *Wytycznych do opracowania wojewódzkich, powiatowych i gminnych programów ochrony środowiska*. Są to:

- poziom lesistości (%),
- powierzchnia lasów (ha),
- powierzchnia gruntów zadrzewionych i zakrzewionych (ha),
- powierzchnia parków, zieleńców i terenów zieleni osiedlowej ogółem w miastach (ha),
- powierzchnia obiektów i obszarów o szczególnych walorach przyrodniczych prawnie chronionych (ha),
- powierzchnia gruntów zalesionych (ha w danym roku).

Tab. 29. Ocena realizacji celów w zakresie ochrony przyrody wg przyjętych w POŚ WP wskaźników

Nazwa wskaźnika	Wartość w roku			Źródło danych	Ocena zmian	Uwagi
	2011	2013	2014			
1.	2.	3.	4.	7.	8.	9.
Wskaźniki stanu środowiska i rezultatu						
Ilość powołanych rezerwatów przyrody [szt.]	94	96	96	RDOŚ w Rzeszowie	Zwiększenie powierzchni objętej ochroną rezerwatową	W 2012 r. powołano 2 nowe rezerwaty
Ilość utworzonych obszarów chronionego krajobrazu o unormowanej sytuacji prawnej [szt.]	13	13	13	UM Województwa Podkarpackiego	Bez zmian	Zostały podjęte uchwały Sejmiku Województwa Podkarpackiego dla 13 obszarów chronionego krajobrazu
Ilość opracowanych planów ochrony dla obszarów NATURA 2000 [szt.]	0	0	0	RDOŚ w Rzeszowie	Bez zmian	-
Ilość opracowanych planów zadań ochronnych dla obszarów Natura 2000 [szt.]	0	b.d.	11	RDOŚ w Rzeszowie	Zwiększenie	-
Ilość opracowanych planów ochrony dla parków krajobrazowych [szt.]	5	5	5	RDOŚ w Rzeszowie UM Województwa Podkarpackiego	Bez zmian	-
Powierzchnia gruntów leśnych ogółem [w tys. ha]	682,7	685,9	688,2	GUS	Zwiększenie powierzchni	-
Odnowienia i zalesienie w lasach publicznych i prywatnych [ha/rok]	3755,5	3913,7	4980,7	GUS	Zwiększenie powierzchni	-
Powierzchnia lasów ochronnych [%]	58,9	60,2	59,9	GUS	Zwiększenie powierzchni	-

Źródło: Opracowanie własne PBPP wg źródeł danych Tab. 29 kol.6.

Tab. 30. Realizacja działań priorytetowych w zakresie ochrony różnorodności biologicznej i krajobrazowej oraz zrównoważonego rozwoju lasów

Lp.	Rodzaj działania / przedsięwzięcia	Jednostki i podmioty realizujące	Termin realizacji	Źródło finansowania	Zakres realizacji w latach 2013-2014	Uwagi
1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.
Zarządzanie ochroną przyrody						
1.	* Realizacja zobowiązań międzynarodowych w zakresie ochrony przyrody oraz zobowiązań wynikających z ustawy o ochronie przyrody (w tym m.in. unormowania prawne, powoływanie nowych obszarów ochrony prawnej, prowadzenie czynnej ochrony, opracowanie planów ochrony, opracowanie planów zadań ochronnych, monitoring ornitologiczny, inwentaryzacje przyrodnicze gmin, wdrażanie programów ochrony gatunków ginących i zagrożonych)					Wykaz przedsięwzięć zrealizowanych w latach 2013-2014 przedstawia załącznik 5.
Edukacja, monitoring przyrodniczy, inwestycje						
2.	Prowadzenie edukacji ekologicznej	JTS, PK, PN	praca w trybie ciągłym	budżet państwa	Termin realizacji zadań zamykał się w danym roku kalendarzowym	Wykaz przedsięwzięć zrealizowanych w latach 2013-2014 przedstawia załącznik 5.
3.	Doskonalenie systemu monitoringu przyrodniczego w województwie, w tym wykonanie Systemów Informacji Przestrzennej (GIS)	RDOŚ	praca w trybie ciągłym	budżet państwa	1. W RDOŚ w Rzeszowie wykorzystywany jest systemu SWDA – system pozwalający wprowadzać w jednolitą bazę przestrzenną listę prowadzonych spraw administracyjnych. 2. Uzupełnianie baz danych informacjami uzyskanymi w ramach prowadzonych spraw. 3. W ramach opracowywania planów zadań ochronnych (PZO) zaproponowano systemy monitoringu przedmiotów ochrony i celów działań	Wykaz przedsięwzięć zrealizowanych w latach 2013-2014 przedstawia załącznik 5.

					ochronnych doprecyzowanych do specyfiki przedmiotów ochrony i obszaru.	
4.	Monitoring dynamiki drzewostanów na terenach parków narodowych oraz przemian krajobrazów	MPN	-	CKPŚ, NFOŚiGW	Monitoring na powierzchniach kołowych w 9 obwodach ochronnych	Zrealizowane w ramach opracowywania planu ochrony MPN
5.	Opracowanie i wdrażanie programów ochrony terenów zieleni oraz krajobrazu w miastach i gminach (sukcesywnie)	JTS	praca w trybie ciągłym	środki własne gmin, fundusze UE	Realizowane sukcesywnie w ramach programów rewitalizacji	-
6.	Propagowanie i wspieranie na obszarach cennych przyrodniczo działań zapewniających ludności dochody z zachowaniem zasad zrównoważonego rozwoju (formy działalności przyjazne dla środowiska)	JTS, ODR, PK	praca w trybie ciągłym	środki własne fundusze UE	Realizacja zadania w ramach zadań statutowych zespołów parków krajobrazowych, programów rolnośrodowiskowych oraz projektów dofinansowanych z funduszu szwajcarskiego	-
7.	Modernizacja i rozbudowa infrastruktury edukacyjno-turystycznej	PK, PN, Lasy Państwowe	-	środki własne, fundusze zagraniczne, budżet państwa	<ul style="list-style-type: none"> – Na terenie LP część inwestycji zostało zakończona, część kontynuowana w 2015 r. – Na terenie PN działania realizowane są w trybie ciągłym zgodnie ze strategią udostępniania terenu Parku oraz bieżącymi potrzebami remontowo-modernizacyjnymi – Na terenie parków krajobrazowych realizacja działań w ramach zadań statutowych, przy czym termin realizacji zadań zamknął się w danym roku kalendarzowym 	Wykaz przedsięwzięć zrealizowanych w latach 2013-2014 przedstawiają załączniki 5 i 6
8.	Utworzenie i wspieranie finansowe ośrodków rehabilitacji zwierząt	Lasy Państwowe, PK, PN, Urząd Celny, Izby Celne, placówki	praca w trybie ciągłym	środki własne, fundacje, sponsorzy	Na terenie woj. podkarpackiego nie utworzono nowych ośrodków.	-

	chronionych oraz utworzenie ośrodka nadgranicznego dla przechowywania zwierząt pochodzących z przemytu	naukowo-badawcze			Istniejący Ośrodek Rehabilitacji Zwierząt Chronionych w Przemysłu wymaga rozbudowy i dalszego wsparcia finansowego.	
9.	Wykup wybranych cennych przyrodniczo gruntów	RDOŚ	sukcesywnie, tryb ciągły	budżet państwa, fundusze zagraniczne budżet wojewódzki	Nie realizowano z powodu braku środków finansowych.	-
10.	Zadania inwestycyjne w parkach narodowych w tym m.in. wykup ziemi	PN	zakończone we wskazanym czasie	POliŚ, Fundusze Szwajcarskie, NFOŚiGW, środki własne, dotacja budżetowa, CKPŚ,	Zrealizowane	Wykaz przedsięwzięć zrealizowanych w latach 2013-2014 przedstawia załącznik 5
11.	Nadzór i kontrola nad zalesianiem gruntów prywatnych przeznaczonych do zalesienia oraz doradztwo dla właścicieli gruntów zalesianych	Starostowie, JST, LP, biura powiatowe ARiMR	2012-2019 praca w trybie ciągłym	Budżet państwa, środki własne LP, fundusze UE	b.d	-
12.	Ochrona leśnych zasobów genowych w tym pielęgnacja zasobów baz nasiennych i ochrona gatunków zagrożonych wyginięciem	placówki naukowo-badawcze, nadleśnictwa	praca w trybie ciągłym	środki własne LP, Fundusz Leśny	W realizacji	Wykaz przedsięwzięć zrealizowanych w latach 2013-2014 przedstawia załącznik 6
13.	Kształtowanie równowagi w ekosystemach leśnych poprzez ochronę i pielęgnację zasobów leśnych, ekosystemów nieleśnych, oraz ich racjonalne użytkowanie	LP, jednostki samorządu terytorialnego, właściciele gruntów leśnych	praca w trybie ciągłym	środki własne LP, Fundusz Leśny	W realizacji	Wykaz przedsięwzięć zrealizowanych w latach 2013-2014 przedstawia załącznik 6
14.	Edukacja ekologiczna w sferze wzbogacania i racjonalnego	wszystkie nadleśnictwa RDLP Krosno	praca w trybie ciągłym	Środki własne i zewnętrzne	W realizacji	Wykaz przedsięwzięć

	użytkowania zasobów leśnych					zrealizowanych w latach 2013-2014 przedstawia załącznik 6
15.	Organizacja i monitoring lasów prowadzony w ramach PMŚ, zharmonizowany z międzynarodowym programem IPC – Forest	LP, Instytut Badawczy Leśnictwa	praca w trybie ciągłym w okresie programowania	LP – środki własne fundusz leśny	b.d.	-
16.	Zalesienia na gruntach LP oraz gruntach wycofywanych z produkcji rolnej i produkcja materiału sadzeniowego	L P, jednostki samorządu terytorialnego, właściciele lasów niepaństwowych, * producenci leśnego materiału rozmnożeniowego	praca w trybie ciągłym	LP – środki własne fundusz leśny	W realizacji	Wykaz przedsięwzięć zrealizowanych w latach 2013-2014 przedstawia załącznik 6
19.	Przebudowa drzewostanów uszkodzonych i niezgodnych z siedliskiem	LP, jednostki samorządu terytorialnego, właściciele lasów niepaństwowych	praca w trybie ciągłym	LP – środki własne fundusz leśny	W realizacji	Wykaz przedsięwzięć zrealizowanych w latach 2013-2014 przedstawia załącznik 6
20.	Ochrona przeciwpożarowa lasów	LP, jednostki samorządu terytorialnego, właściciele lasów niepaństwowych	praca w trybie ciągłym	środki własne RDLP w Krośnie oraz nadleśnictw	W realizacji	Wykaz przedsięwzięć zrealizowanych w latach 2013-2014 przedstawia załącznik 6
Inne działania na rzecz ochrony różnorodności biologicznej i krajobrazu						
21.	Realizacja założeń Konwencji Karpackiej	MŚ, JST, UM, organizacje pozarządowe, jednostki podległe Marszałkowi, Wojewoda, jednostki badawcze	praca w trybie ciągłym	środki własne fundusze strukturalne, inne środki zagraniczne	W realizacji	-

22.	Inwentaryzacja kluczowych gatunków ptaków polskich Karpat, oraz stworzenie systemu ich monitorowania i ochrony	Ogólnopolskie Towarzystwo Ochrony Ptaków	01.05.2011-3.09.2016	Szwajcarsko-Polski Program Współpracy	W realizacji	-
23.	Ochrona ostoi karpackiej fauny puszczańskiej – korytarze migracyjne	Stowarzyszenie na Rzecz Rozwoju i Promocji Podkarpacia „ProCarpathia” + 17 instytucji partnerskich	01.01.2012 - 30.06.2016	Szwajcarsko-Polski Program Współpracy	W realizacji	-
24.	Karpaty łączą – mechanizm konsultacji i współpracy dla wdrażania Konwencji Karpackiej	Narodowa Fundacja Ochrony Środowiska - UNEP/GRID	01.01.2012 - 30.12.2015	Szwajcarsko-Polski Program Współpracy	Zakończone	-
26.	KARPATY PRZYJAZNE LUDZIOM - lokalna inicjatywa partnerska na rzecz zrównoważonego użytkowania i ochrony górskich obszarów województwa podkarpackiego	Towarzystwo na rzecz Ziemi	01.01.2012-30.06.2014	Szwajcarsko-Polski Program Współpracy	Zakończone	-
25.	Rewitalizacja, ochrona bioróżnorodności i wykorzystanie walorów starorzeczy Wisły, zatrzymanie degradacji Doliny Górnej Wisły jako korytarza ekologicznego	Towarzystwo na rzecz Ziemi	01.05.2012 - 31.10.2015	Szwajcarsko-Polski Program Współpracy	W realizacji	-

Źródło: Opracowanie własne PBPP na podstawie danych RDOŚ w Rzeszowie, MPN, BdPN, RDLP w krośnie, RDLP w Lublinie, RDLP w Krakowie, <https://www.programszwajcarski.gov.pl/>

5.7. OCHRONA PRZED HAŁASEM – PRIORYTET 7

W latach 2013-2014 realizowano zadania dotyczące oceny stanu klimatu akustycznego oraz działania związane z ograniczaniem negatywnego oddziaływania hałasu drogowego, zwłaszcza w otoczeniu dróg prowadzących ruch tranzytowy o największym natężeniu – m.in. budowę ekranów akustycznych lub obwodnic dla miejscowości, przez które przebiegają najbardziej ruchliwe trasy komunikacyjne. W tym okresie uchwalono 2 programy naprawcze:

- w 2013 r. *Program ochrony przed hałasem dla terenów, na których poziom hałasu przekracza poziom dopuszczalny w Gminie Miasto Rzeszów, plan na lata 2012-2017*¹⁰⁷;
- w 2014 r. *Program ochrony środowiska przed hałasem dla obszarów położonych w pobliżu głównych dróg w województwie podkarpackim o obciążeniu powyżej 3 mln pojazdów rocznie.*

W ramach trzyletniego cyklu pomiarowego, zgodnie z *Programem Państwowego monitoringu środowiska województwa podkarpackiego na lata 2013-2015*, Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Rzeszowie prowadził badania hałasu drogowego. W 2013 r. monitoring obejmował miejscowości: Duklę, Jarosław, Nowy Żmigród, Mielec, Zarszyn, a w roku 2014 miejscowości: Iwonicz-Zdrój, Jasło, Lubaczów, Polańczyk i Rymanów-Zdrój. Z przeprowadzonych badań wynika, że w 2013 r. prawie we wszystkich punktach pomiarowo-kontrolnych przekroczone zostały dopuszczalne standardy akustyczne, w stosunku do funkcji spełnianej przez teren. Standardy te zostały zachowane w roku 2014 w miejscowościach Iwonicz-Zdrój i Rymanów-Zdrój.

W latach 2013-2014 Generalna Dyrekcja Dróg Krajowych i Autostrad, Oddział w Rzeszowie (GDDKiA) zakończyła i oddała do użytkowania ważne dla województwa inwestycje drogowe odciążające istniejące drogi krajowe i przyczyniające się do zmniejszenia ruchu tranzytowego, a tym samym ograniczające hałas i emisję zanieczyszczeń do powietrza. Zrealizowano następujące inwestycje:

- budowa autostrady A4 Tarnów na odcinku węzeł „Krzyż” – węzeł „Dębica Pustynia”,
- budowa autostrady A4 na odcinku węzeł „Dębica Pustynia” – węzeł „Rzeszów Zachodni”,
- budowa autostrady A4 na odcinku węzeł „Rzeszów Zachodni” – węzeł „Rzeszów Centralny”,
- budowa odcinka drogi ekspresowej S-19 na odcinku węzeł „Rzeszów Zachodni” – węzeł „Świlcza”,
- budowa autostrady A4 na odcinku Jarosław węzeł „Wierzbna” – Radymno,
- budowa autostrady A4 na odcinku na odcinku Radymno – Korczowa,
- budowa drogi obwodowej miasta Leżajsk w ciągu DK Nr 77 Lipnik – Przemyśl.

Ponadto wyremontowano ok. 30 km dróg krajowych – nr 19, nr 9, nr 28 oraz nr 77 wraz z mostami, a na autostradzie A4 i na drodze obwodowej do Leżajska wybudowano ekrany akustyczne o łącznej długości 48,7 km. Realizowano również nasadzenia zieleni izolacyjnej.

¹⁰⁷ Podstawą do wykonania programu była mapa akustyczna Rzeszowa z 2011 r., zaktualizowana w 2013 r. do wymagań określonych w rozporządzeniu zmieniającym rozporządzenie w sprawie dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku.

Podkarpacki Zarząd Dróg Wojewódzkich w Rzeszowie w 2013 r. prowadził działania związane z budową, przebudową lub modernizacją dróg wojewódzkich. Zakończone zostały m.in. inwestycje dotyczące dróg wojewódzkich nr 858, 877, 835 oraz mostów: na ulicy 3 Maja w Ropczycach, w Rymanowie – Zdroju i miejscowości Wydrze. W roku 2014 prowadzono inwestycje na drogach wojewódzkich: nr 892, 880, 855, 887, 867 oraz remont mostu przez rzekę Nil (ciąg drogi woj. nr 987 Kolbuszowa – Sędziszów Małopolski). Zrealizowano most na Wiśle wraz z rozbudową drogi wojewódzkiej nr 764 oraz połączeniem z drogą wojewódzką nr 875 likwidując tym samym jedną z barier rozwojowych województwa podkarpackiego. W 2014 r. na drogach wojewódzkich wybudowano w Mielcu i Gawłuszowicach ekrany akustyczne o łącznej długości 7,04 km.

Na terenie miasta Rzeszowa w latach 2013-2014 w ciągu drogi krajowej wybudowano drogę łączącą obwodnicę północną miasta Rzeszowa z drogą ekspresową S-19 i autostradą A-4 oraz rozbudowano ul. Lubelską i węzeł drogowy al. Wyzwolenia – ul. Warszawska. W ramach wymienionych inwestycji zrealizowano ekrany akustyczne o łącznej długości 3,72 km.

Do zmniejszenia uciążliwości hałasu przyczynia się również poprawa stanu nawierzchni dróg, zwłaszcza powiatowych. Prace tego typu prowadzono m.in. na terenie powiatu lubaczowskiego, jarosławskiego, niżańskiego, krośnieńskiego, m. Krosna.

Na terenie województwa podkarpackiego uciążliwością akustyczną odznaczają się niewielkie zakłady produkcyjne, usługowe i prowadzące działalność rozrywkową. Działania organów ochrony środowiska i postęp techniczny w przeciągu ostatnich lat skutecznie przyczyniają się do zmniejszenia uciążliwości hałasu pochodzącego ze źródeł przemysłowych.

Według *Wytycznych do opracowania wojewódzkich, powiatowych i gminnych programów ochrony środowiska*, w wojewódzkim programie ochrony środowiska w zakresie ochrony przed hałasem należy uwzględnić wskaźnik: odsetek ludności narażonej na ponadnormatywny poziom dźwięku (%).

Tab. 31. Ocena realizacji celów w zakresie ochrony przed hałasem wg przyjętych w POŚ WP wskaźników

Nazwa wskaźnika	Wartość w roku			Źródło danych	Ocena zmian	Uwagi
	2011	2013	2014			
1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.
Wskaźnik presji						
Procent zakładów przekraczających dopuszczalne poziomy hałas w stosunku do zakładów skontrolowanych [%]	13,6	9,5	9,5	WIOŚ	Liczba zakładów przekraczających dopuszczalne poziomy hałas nie wzrasta	-
Wskaźnik reakcji						
Długość wybudowanych ekranów akustycznych w [km]	25 924 (PZDW i GDDKiA)	38,75 (GDDKiA)	9,98 (GDDKiA) 7,36 (PZDW)	GDDKiA PZDW	Zwiększenie długości ekranów akustycznych	-

Źródło: Opracowanie własne PBPP wg źródeł danych z tab. 31, kol.5.

Tab. 32. Realizacja działań priorytetowych w zakresie ochrony przed hałasem

Lp.	Rodzaj działania / przedsięwzięcia	Jednostki i podmioty realizujące	Termin realizacji	Źródło finansowania	Zakres realizacji	Uwagi
1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.
Zarządzanie i monitoring						
1.	Opracowanie mapy akustycznej Rzeszowa (aglomeracja o liczbie mieszkańców > 100 tys.)	starosta (prezydent)	2011-2012	środki JST	Zrealizowane. Mapy zostały zaktualizowane w 2013 r.	-
2.	Opracowanie Programu ochrony przed hałasem dla terenów, na których poziom hałasu przekracza poziom dopuszczalny w Gminie Miasto Rzeszów	Program został przyjęty przez Radę Miasta Rzeszowa (Prezydent Miasta Rzeszowa)	2013	środki własne środki GDDKiA,	Zrealizowane	-
3.	Opracowanie Programu ochrony środowiska przed hałasem dla obszarów położonych w pobliżu głównych dróg w województwie podkarpackim o obciążeniu ruchem powyżej 6 milionów przejazdów rocznie	Program został przyjęty przez Sejmik Województwa Podkarpackiego	2012-2013	środki samorządu województwa i WFOŚiGW w Rzeszowie	Zrealizowane	-
4.	Opracowanie Programu ochrony środowiska przed hałasem dla terenów położonych w pobliżu głównych dróg o obciążeniu ruchem powyżej 3 mln przejazdów rocznie	Program został przyjęty przez Sejmik Województwa Podkarpackiego	2014	środki samorządu województwa i WFOŚiGW w Rzeszowie	Zrealizowane	-
5.	Monitoring hałasu i ocena stanu akustycznego na terenach nieobjętych obowiązkiem opracowania map akustycznych.	WIOŚ	zadanie ciągłe	budżet państwa	Realizacja zgodnie z przyjętym programem badań monitoringowych	-
Inwestycje						
6.	Montaż ekranów akustycznych dla	GDDKiA	2012- 2015	współfinansowany	Brak danych (W otrzymanym piśmie	

Lp.	Rodzaj działania / przedsięwzięcia	Jednostki i podmioty realizujące	Termin realizacji	Źródło finansowania	Zakres realizacji	Uwagi
1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.
	drogi obwodowej miasta Jarosław o długości 11,5 km			ze środków pochodzących z funduszu Programu Operacyjnego Rozwój Polski Wschodniej	nr.O.RZ.534.1.2016.b nie ma informacji dotyczącej tego przedsięwzięcia)	-
7.	Budowa ekranów akustycznych dla drogi obwodowej miasta Leżajsk 0,87 km	GDDKiA	2012-2015	środki UE	Zrealizowano w 2013	-
8.	Montaż ekranów akustycznych dla drogi ekspresowej S-19 o łącznej długości 11,2 km	GDDKiA	2012-2015	współfinansowany z UE w ramach Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko	Brak danych (w otrzymanym piśmie Nr.O.RZ.534.1.2016.b nie ma informacji dotyczącej tego przedsięwzięcia)	-
9.	Montaż ekranów akustycznych dla autostrady A4 o łącznej długości 79 km	GDDKiA	2012-2015	współfinansowany z UE w ramach Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko	W latach 2013- 2014 zostało zamontowane 48,74 km ekranów akustycznych	-
10.	Montaż ekranów akustycznych drogi obwodowej Mielca o długości 6,1 km	PZDW w Rzeszowie	2012 – 2014	PO RPW	Zrealizowano w 2014	-
11.	Montaż ekranów akustycznych drogi obwodowej w Gawłuszowicach o długości 1,26 km	PZDW w Rzeszowie	2012 - 2013	PO RPW	Zrealizowano w 2014	-
12.	Montaż ekranów akustycznych przy	PZDW w Rzeszowie	b.d.	b.d.	-	Początek realizacji

Lp.	Rodzaj działania / przedsięwzięcia	Jednostki i podmioty realizujące	Termin realizacji	Źródło finansowania	Zakres realizacji	Uwagi
1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.
	odcinku drogi w m. Brzozów i w Humniskach, o długości około 3 km					inwestycji – wrzesień 2014, montaż ekranów – listopad 2015

Źródło: Opracowanie własne PBPP podstawie danych przekazanych przez GDDKiA i PZDW w Rzeszowie

5.8. OCHRONA ZASOBÓW KOPALIN – PRIORYTET 8

Cel średniookresowy, dotyczący ochrony i zrównoważonego wykorzystania zasobów kopalin oraz ograniczania presji na środowisko związanej z eksploatacją, realizowany jest poprzez działania o charakterze ciągłym, polegające głównie na dokumentowaniu zasobów oraz respektowaniu i wykorzystywaniu zmieniających się stosownych przepisów prawnych. Na terenie województwa kontynuowano działania wiążące się z poszukiwaniem, rozpoznawaniem i dokumentowaniem nowych zasobów surowcowych. Działania te realizowane były przez przedsiębiorstwa z wykorzystaniem przede wszystkim środków własnych. W latach 2013 - 2014:

- udokumentowano 2 złoża gazu ziemnego na terenie powiatu mieleckiego i przemyskiego, po jednym w każdym roku, co jednak nie przełożyło się na wzrost wielkości zasobów gazu w województwie, wskutek utrzymującego się stosunkowo wysokiego poziomu wydobycia (corocznie ok. 25% wydobycia krajowego);
- dokonano dokładniejszego zbilansowania zasobów w istniejących złożach ropy naftowej, co spowodowało kilkuprocentowy wzrost ich wielkości, pomimo eksploatacji utrzymującej się na tym samym poziomie;
- udokumentowano jedno złożo wód leczniczych w miejscowości Lipa na terenie powiatu stalowowolskiego;
- udokumentowano 23 nowe złoża piasków i żwirów w roku 2013 i 14 złóż w roku 2014 na terenie powiatów dębickiego, jasielskiego, lubaczowskiego, łańcuckiego i tarnobrzckiego, były to głównie złoża o niewielkich zasobach, udokumentowane na potrzeby kontynuacji eksploatacji w powstałych rejonach wydobywczych;
- udokumentowano 2 złoża piaskowców z grupy kamieni łamanych i blocznych, po jednym złożu w każdym roku na terenie powiatu rzeszowskiego i sanockiego.

W bilansie złóż i zasobów innych kopalin nie odnotowano istotnych zmian. W latach 2013-2014 nie udokumentowano zasobów wód termalnych, których występowanie stwierdzono przy eksploatacji złóż gazu ziemnego i ropy naftowej.

W latach 2013-2014 nadal utrzymywała się tendencja dokumentowania i eksploatacji niewielkich złóż piasków i żwirów oraz surowców ilastych ceramiki budowlanej, co nie sprzyja ochronie całych rejonów złożowych. Nowe złoża tych surowców dokumentowane były na potrzeby kontynuacji koncesjonowanej eksploatacji w wytworzonych rejonach wydobywczych, często obejmują one obszar pojedynczych działek i wydzielane są z większych obszarowo złóż.

W latach 2013-2014, podobnie jak w latach poprzednich, koncesjonowaną eksploatacją objęto:

- surowce energetyczne, tj. gaz ziemny i ropa naftowa, których w największym stopniu dotyczy realizowana zasada racjonalnego, kompleksowego wykorzystania kopalin towarzyszących;
- wody mineralne, których eksploatacja utrzymuje się zbliżonym poziomie;
- surowce skalne, tj. surowce ilaste ceramiki budowlanej, piaskowce, wapienie i łupki menilitowe zaliczane do kamieni łamanych i blocznych, torfy, piaski i żwiry oraz okresowo diatomity zaliczane do surowców chemicznych, przy czym w analizowanym okresie odnotowuje się wzrost wydobycia torfów leczniczych i piaskowców (w roku 2014 o ok. 38% w stosunku do roku 2013), a spadek wydobycia dotyczył piasków, wapieni, łupków

menilitowych, surowców ilastych ceramiki budowlanej, torfów (brak wydobycia w roku 2014) oraz piasków i żwirów (w roku 2014 o ponad 50% w stosunku do roku 2013 i o ok. 165% w stosunku do roku bazowego – 2011, co wynika ze zmian koniunktury na rynku tego surowca).

W latach 2013-2014 systematycznie realizowano działania w zakresie rekultywacji terenów poeksploatacyjnych. W ciągu roku 2013 w skali województwa zrehabilitowano 140 ha gruntów, a w ciągu roku 2014 – ok. 245 ha, na które w szczególności składały się tereny po zakończonej eksploatacji piasków żwirów.

Ochrona niezagospodarowanych złóż kopalin poprzez zapewnienie ich przestrzennej dostępności następuje w procesie planowania przestrzennego i wynika z przepisów ustawy z dnia 27 marca 2003 r. *o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym*, ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. *Prawo geologiczne i górnicze* oraz ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. *Prawo ochrony środowiska*. W latach 2013-2014 działania dotyczące tego rodzaju ochrony złóż były realizowane w miarę zaistniałych potrzeb, przy opracowywaniu dokumentów z zakresu planowania przestrzennego na szczeblu gminy.

Poniższe wskaźniki zostały prawidłowo dobrane i pozwalają na dokonanie oceny realizacji założonych w Programie celów w zakresie ochrony kopalin. W kolejnej edycji Programu wskazane jest poszerzenie wskaźnika „udokumentowane zasoby surowców o największym znaczeniu gospodarczym” o zasoby piasków i żwirów, z uwagi na ich duże znaczenie na regionalnym rynku surowców, wynikające z zapotrzebowania na ten surowiec w związku z obecną i przewidywaną intensyfikacją budowy i modernizacji dróg.

Tab. 33. Ocena realizacji celów w zakresie ochrony kopalin wg przyjętych w POŚ WP wskaźników

Nazwa wskaźnika	Wartość w roku			Zakładana wartość w roku 2015	Źródło danych	Ocena zmian	Uwagi
	2011	2013	2014				
1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.
Wskaźnik stanu							
Liczba udokumentowanych w województwie złóż kopalin [szt.]	1130	1165	1144	-	<i>Bilans zasobów złóż kopalin w Polsce – PIG Warszawa</i>	W roku 2013 w stosunku do roku 2011 zwiększyła się o 35 ogólna liczba złóż, a w roku 2014 – o 14 złóż, lecz uległa zmniejszeniu w stosunku do roku 2013 o 21 złóż	Największy wpływ na ogólną liczbę udokumentowanych złóż mają zmiany w liczbie złóż piasków i żwirów, co wynika ze zmian koniunkturalnych wiążących się z rozwojem infrastruktury drogowej
Udokumentowane zasoby surowców o największym znaczeniu gospodarczym:							
gaz ziemny [mln m ³] [% zasobów krajowych]	32 576 [22,8]	30 564 [23,1]	29 486 [23,1]	-	<i>Bilans zasobów złóż kopalin w Polsce – PIG Warszawa</i>	ubytek zasobów gazu ziemnego przy utrzymaniu się na zbliżonym poziomie udziału w zasobach krajowych, systematyczny przyrost zasobów wód leczniczych w granicach 2,3 % – 14,4% w stosunku do roku bazowego (2011); nadal brak udokumentowanych zasobów wód termalnych	Udokumentowane wody lecznicze w dwóch otworach Lubatówka 12 i 14 złoża Iwonicz, mają dodatkowo właściwości wód termalnych, są to wody słabo zmineralizowane, o temp. ok. 25°C na wypływie, lecz ich zasoby nie zostały wydzielone z zasobów złoża Iwonicz
wody lecznicze [mln/h] [% zasobów krajowych]	83,01 [1,86]	84,93 [1,62]	96,93 [1,81]				
wody termalne [% zasobów krajowych]	0 [0]	0 [0]	0 [0]				

Źródło: Opracowanie własne PBPP wg źródeł danych z tab. 33, kol. 6.

Tab. 34. Realizacja działań priorytetowych w zakresie ochrony kopalin

Lp.	Rodzaj działania / przedsięwzięcia	Jednostki i podmioty realizujące	Termin realizacji	Źródło finansowania	Zakres realizacji	Uwagi
1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.
Zarządzanie i monitoring						
1.	Sporządzenie mapy wystąpień złóż kopalin z uwzględnieniem istniejącego zagospodarowania wraz bilansem zasobów.	Samorząd województwa	2012-2015	środki samorządu województwa	Niezrealizowane	Proponuje się odstąpienie od realizacji zadania, ponieważ jest ono realizowane corocznie (bilans zasobów) oraz na bieżąco (baza danych MIDAS) w skali całego kraju przez państwową służbę geologiczną, tj. Państwowy Instytut Geologiczny.
2.	Przygotowanie folderu informacyjnego o obszarach perspektywicznych dla poszukiwań, dokumentowania i eksploatacji złóż kopalin, ze szczególnym uwzględnieniem surowców strategicznych i służących rozwojowi regionu.	Samorząd województwa	2012-2015	środki samorządu województwa.	Niezrealizowane	-
3.	Współdziałanie organów koncesyjnych w celu ochrony rejonów złożowych oraz eliminacja	Organy administracji szczebla powiatowego i wojewódzkiego	Zadanie ciągłe	beznakładowo	W realizacji – zadanie ciągłe	-

	nielegalnego wydobycia poprzez system kontroli.					
--	---	--	--	--	--	--

4.	Wspieranie badań mających na celu poszukiwanie i stosowanie substytutów kopalin oraz badań nad stosowaniem surowców z odpadów, spełniających kryteria efektywności ekologicznej i ekonomicznej.	Samorząd województwa, wojewoda, jednostki badawcze i naukowe	Zadanie ciągłe	budżet państwa, fundusze UE	W realizacji – zadanie ciągłe	Wsparcie tego rodzaju działań jest możliwe w ramach Osi Priorytetowej I. Konkurencyjna i innowacyjna gospodarka <i>Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Podkarpackiego na lata 2014 - 2020</i>
Inwestycje						
5.	Dokumentowanie nowych złóż i bilansowanie ich zasobów, rozpoznawanie budowy geologicznej terenu województwa.	Przedsiębiorstwa jednostki badawcze	Zadanie ciągłe	środki własne przedsiębiorstwa	W realizacji – zadanie ciągłe	-

Źródło: Opracowanie własne PBPP w oparciu o bazę danych geologicznych Państwowego Instytutu Geologicznego: MIDAS i INFOGEOSKARB dostępnych na stronie internetowej <http://www.pgi.gov.pl>

5.9. OCHRONA POWIERZCHNI ZIEMI I PRZYWRÓCENIE WARTOŚCI UŻYTKOWEJ GLEB – PRIORYTET 9

W latach 2013-2014 w małym stopniu realizowano zadania związane z ochroną gleb. Przeprowadzone badania dowodzą, że kolejne lata nie przynoszą znaczącego zahamowania procesu zakwaszania, skutkiem czego jest postępujący proces degradacji gleb. Ponadto wysoka kwasowość stanowi czynnik sprzyjający migracji i absorpcji zanieczyszczeń przez rośliny. Nie ulega również zmianie tendencja pogłębiającego się deficytu zawartości przyswajalnego potasu i fosforu w glebach.

Działania w zakresie realizacji przyjętych w POŚ WP celów dotyczących rekultywacji terenów zdegradowanych są sukcesywnie realizowane. W latach 2013-2014 finalizowane były złożone wieloletnie procesy likwidacyjne kopalń siarki w rejonie tarnobrzeskim¹⁰⁸, finansowane ze środków NFOŚiGW.

Na bieżąco realizowana jest rekultywacja terenów po odkrywkowej eksploatacji surowców skalnych, zwłaszcza kruszyw, w kierunku leśnym lub wodnym, zgodnie z warunkami określonymi w decyzjach koncesyjnych. Na obszarze województwa w roku 2013 zrehabilitowano ok. 140 ha gruntów zdewastowanych i zdegradowanych, a w roku 2014 – ok. 245 ha. Powierzchnia gruntów wymagających rekultywacji corocznie ulegała istotnemu zmniejszaniu z chwilą zrealizowania zadań likwidacyjnych związanych z rekultywacją terenów „posiarkowych”. Ilość tych gruntów stabilizuje się na pewnym poziomie i corocznie jest rekultywowana pewna ich powierzchnia, lecz w jej miejsce pojawiają się nowe tereny poeksploatacyjne surowców skalnych. W stanie obecnym tereny wymagające rekultywacji nie stanowią istotnego problemu w województwie. Zarówno w roku 2013 jak i 2014 województwo podkarpackie zajmowało przedostatnie miejsce w kraju pod względem powierzchni terenów zdewastowanych i zdegradowanych.

W latach 2013-2014 realizowane były prace likwidacyjne kopanek (dawnych szybów naftowych). W latach poprzednich w pierwszej kolejności likwidowano kopanki stwarzające największe zagrożenie dla środowiska, w tym dla ludzi oraz zwierząt. Wg informacji PGNiG S.A. w Warszawie, Oddział w Sanoku, w latach 2013-2014 zrealizowano likwidację 11 szt. kopanek, w tym 9 szt. na terenie gminy Dukla i 2 szt. na terenie gminy Brzozów. Likwidacja kopanek finansowana była ze środków Funduszu Likwidacji Zakładu Górniczego. Wykonana przez Sanocki Oddział PGNiG inwentaryzacja wykazała obecność wymagających likwidacji 19 szt. kopanek na terenie gminy Chorkówka w granicach obszarów górniczych ropy naftowej oraz 143 kopanek poza istniejącymi obszarami górniczymi na terenach gmin: Brzozów, Chorkówka, Czarna, Dukla, Haczów, Nowy Żmigród, Rymanów i Ustrzyki Dolne.

¹⁰⁸ Ostatecznie proces likwidacji Kopalni Machów i Kopalni Jeziórko został zakończony na koniec 2015 roku. Zagospodarowanie zrehabilitowanych terenów leży w gestii właściwych terytorialnie samorządów gminnych tj. odpowiednio: gminy Tarnobrzeg i gminy Grębów. Likwidacja i rekultywacja Kopalni Basznia została końcem roku 2011 wstrzymana (po zakończeniu prac eliminujących największe zagrożenia), ze względu na przejęcie terenów pokopalnianych przez inwestora planującego wznowienie eksploatacji.

W latach 2013-2014 realizowane były zadania związane z likwidacją i rekultywacją zamkniętych składowisk odpadów przemysłowych i komunalnych. W roku 2014 zakończono rekultywację składowisk związanych z zaniechanym górnictwem siarki, tj. przemysłowego składowiska „brudnej siarki” w Jeziórku oraz klarownika wód złożowych o pow. 28 ha w Tarnobrzegu – Ocicach. Zadania te w ramach procesu likwidacyjnego kopalń siarki zostały sfinansowane ze środków NFOŚiGW.

W ramach POIiŚ w roku 2013 zakończono realizację projektu *Przywrócenie przyrodzie terenów po byłych składowiskach odpadów lub ich części w woj. podkarpackim*, gdzie beneficjentem był ZGK Sp. z o.o. Nowa Sarzyna. Projekt finansowany był ze środków WFOŚiGW w Rzeszowie. Ponadto ze środków WFOŚiGW w Rzeszowie w roku 2014 dofinansowano i zrealizowano rekultywację pierwszej kwatery zamkniętego składowiska odpadów w m. Wielkie Średnie, na terenie gminy Zagórz.

Ze środków EFRR, w ramach IV. Osi Priorytetowej RPOWP 2007-2013, w latach 2013-2014 zrehabilitowane zostało zamknięte składowisko odpadów komunalnych w m. Jaszczew na terenie gminy Jedlicze. Ze środków własnych gminnych samorządów terytorialnych zrehabilitowano składowiska odpadów komunalnych w Horyńcu Zdroju oraz w m. Wola Żarczycka na terenie gminy Nowa Sarzyna.

Realizacja działań rekultywacyjnych sprawia, że sukcesywnie zmniejsza się w województwie powierzchnia gruntów wymagających rekultywacji. Ogólna powierzchnia gruntów zdewastowanych i zdegradowanych w roku 2013 uległa zmniejszeniu o ok. 5,25% w stosunku do roku bazowego niniejszego raportu tj. roku 2011, natomiast w roku 2014 – o ok. 12,6%.

W ramach rekultywacji zdegradowanych terenów poprzemysłowych, w roku 2013 na terenie województwa zakończono realizację jednego projektu pn. *Utworzenie Kresowej Osady oraz nadanie nowych funkcji turystycznych i edukacyjnych szansą dla obszaru poprzemysłowego i popegeerowskiego Gminy Lubaczów*. Projekt był realizowany w latach 2011-2013 w ramach RPO WP 2007-2013 i dofinansowany ze środków EFRR.

W zakresie zapobiegania i eliminacji skutków powierzchniowych ruchów masowych na terenie województwa w latach 2013-2014 wykonano prace polegające na stabilizacji osuwisk na terenach następujących gmin: Czudec, Fredropol, Frysztak, m. Sanok (3 osuwiska), Strzyżów (3 osuwiska), m. Tarnobrzeg, Wiśniowa, m. Zagórz. Wymienione przedsięwzięcia zostały sfinansowane ze środków własnych samorządów i w części dofinansowane z budżetu państwa. Ponadto ze środków NFOŚiGW dofinansowano wykonanie dokumentacji geologiczno-inżynierskich osuwisk na terenie miasta Dębica i gm. Pilzno (m. Bielowy) oraz wykonanie projektu budowlano-wykonawczego zabezpieczenia osuwiska w m. Zwiernik na terenie gminy Pilzno.

Wg informacji GIOŚ na temat zawartości rejestru bezpośrednich zagrożeń szkodą w środowisku i szkód w środowisku za rok 2013, z terenu województwa podkarpackiego w roku 2013 nie została zgłoszona żadna szkoda w powierzchni ziemi. Z chwilą wejścia w życie we wrześniu

2014 r. nowelizacji ustawy z dnia 13 kwietnia 2007 roku *o zapobieganiu szkodom w środowisku i ich naprawie* (t.j. Dz.U. z 2014 r., poz. 1789 z późn. zm.) kompetencje w zakresie prowadzenia rejestru bezpośrednich zagrożeń szkodą w środowisku i szkód w środowisku zostały przeniesione na GDOŚ. Do chwili obecnej rejestr ten nie został utworzony, stąd brak informacji na temat ewentualnych szkód w powierzchni ziemi powstałych na terenie województwa podkarpackiego w roku 2014.

Cele w zakresie ochrony powierzchni ziemi zostały określone prawidłowo, a działania i zadania służące ich osiągnięciu winny być sukcesywnie realizowane. W odniesieniu do pozostałych działań, ze względu na ich ciągły charakter, nie odnotowuje się rozbieżności pomiędzy przyjętymi działaniami, a ich wykonaniem.

Proponuje się weryfikację mierników w kierunku zobrazowania najbardziej aktualnego problemu w dziedzinie ochrony gleb, czyli miernika ukazującego poziomy kwasowości gleb czy niedoboru potasu i fosforu wg danych podawanych przez WIOŚ w Rzeszowie. Z uwagi na znaczące zmniejszenie powierzchni gruntów odłogowanych i ugorowanych, dotyczące ich wskaźniki można ograniczyć do jednego.

Według *Wytycznych do opracowania wojewódzkich, powiatowych i gminnych programów ochrony środowiska* w wojewódzkim programie ochrony środowiska w zakresie ochrony gleb należy przyjąć takie wskaźniki jak:

- a) powierzchnia gruntów zrekultywowanych w ciągu roku ogółem (ha),
- b) powierzchnia gruntów wymagających rekultywacji ogółem (ha),
- c) łączna powierzchnia zrekultywowanych gruntów (ha).

Tab. 35. Ocena realizacji celów w zakresie ochrony powierzchni ziemi i przywrócenia wartości użytkowej gleb

Nazwa wskaźnika	Wartość w roku		Zakładana wartość w roku 2015	Źródło danych	Ocena zmian	Uwagi
	2011	2013	2014			
1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.
Grunty zdewastowane i zdegradowane wymagające rekultywacji [ha]	1 762	1674	1539	–	GUS	Systematyczne zmniejszanie się powierzchni gruntów wymagających rekultywacji, w roku 2013 o ok. 5% w stosunku do roku 2011 i o ok. 12,6% w roku 2014
Powierzchnia gruntów ornych niezagospodarowanych (odłogów i ugorów) [tys. ha]	48,2 (7% pow. gruntów ogółem)	27,2 (4,7% pow. gruntów ogółem)	27,3 (1,8% pow. gruntów ogółem)	–	GUS	Znaczące zmniejszenie gruntów ugorowanych o (-43,4%)
Grunty zdewastowane i zdegradowane zrehabilitowane w ciągu roku [ha/rok]	251	140	245	–	GUS	Zmniejszenie powierzchni gruntów zrehabilitowanych w ciągu roku 2013 o ok. 44 % w stosunku do roku 2011 i o ok. 2,4 %w ciągu 2014 r.
Grunty zdewastowane i zdegradowane zagospodarowane w ciągu roku [ha/rok]	216	114	154	–	GUS	proponuje się likwidację wskaźnika
Liczba producentów ekologicznych [szt.]	2079	1780	1511		IJHARS	Znaczące zmniejszenie liczby producentów
Liczba przetwórstwa ekologicznego oraz produkcji pasz i/lub drożdży [szt.]	20	30	30		IJHARS	Zwiększenie liczby przetwórni ekologicznych, co należy uznać za pozytywne zjawisko (+33%)

Źródło: Opracowanie własne PBPP na podstawie danych IHARS i GUS

Tab. 36. Realizacja działań priorytetowych w zakresie ochrony powierzchni ziemi i przywrócenia wartości użytkowej gleb

Lp.	Rodzaj działania / przedsięwzięcia	Jednostki i podmioty realizujące	Termin realizacji	Źródło finansowania	Zakres realizacji	Uwagi
1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.
Zarządzanie i monitoring						
1.	Utworzenie i prowadzenie wojewódzkiej bazy danych o terenach przemysłowych	Samorząd województwa	2012-2013, praca ciągła	środki własne	Niezrealizowane	-
2.	Aktualizacja inwentaryzacji występujących na terenie województwa kopanek (szybów po dawnej eksploatacji ropy naftowej)	Samorząd województwa	2012 - 2013	środki własne WFOŚ, środki UE	Niezrealizowane	Inwentaryzacja wymagających likwidacji kopanek, występujących w obrębie obszarów górniczych oraz poza nimi została wykonana przez PGNiG S.A. Oddział w Sanoku
3.	Monitoring terenów zagrożonych ruchami masowymi ziemi i prowadzenie rejestrów zawierających informacje o tych terenach.	właściwi terytorialnie starostowie	praca ciągła	-	W realizacji	Realizacja działania stanowi ustawowy obowiązek właściwych terytorialnie starostów – ustawa <i>Prawo ochrony środowiska</i> (t.j. Dz. U. z 2016 r., poz. 672)
Inwestycje						
4.	Finalizacja rekultywacji terenów zdegradowanych kopalnictwem siarki: - Kopalnia Siarki „Machów” · w skojarzeniu z wyrobiskiem „Piaseczno”(woj. świętokrzyskie) - Kopalnia Siarki „Jeziórko	Kopalnia Siarki Machów S.A. w likwidacji: Kopalnia Siarki „Machów” S.A. w likwidacji KiZPS Siarkopol – Zakład	2012 – 2013 2012 – 2015	budżet państwa, NFOSiGW	Zrealizowane	Procesy likwidacyjne i rekultywacyjne obydwu kopalni zostały zakończone z końcem roku 2015. W ciągu roku 2016 prowadzone będą prace pielęgnacyjne

		Górnicy „Jeziorko”				polegające na utrzymaniu uzyskanego efektu ekologicznego.
5.	Działania w zakresie rewitalizacji terenów/obiektów przemysłowych)	JST, przedsiębiorstwa	2012 - 2019	środki samorządu gminnego i powiatowego, fundusze UE	W realizacji	W latach 2011 – 2013 rewitalizacji poddano obszary przemysłowe i popegeerowskie na terenie gminy Lubaczów
6.	Bieżąca rekultywacja terenów poeksploatacyjnych	przedsiębiorstwa	zadanie ciągłe	środki własne przedsiębiorstw	W bieżącej realizacji	W ciągu roku 2013 zrekultywowano 140 ha, a w ciągu 2014 roku – 245 ha
7.	Sukcesywna likwidacja i rekultywacja zamkniętych przemysłowych i komunalnych składowisk odpadów	przedsiębiorstwa JST	Zgodnie z Planem Gospodarki Odpadami	środki własne przedsiębiorstw, środki gminne, WFOŚiGW, środki UE	W realizacji	-
8.	Bieżąca identyfikacja i likwidacja przekroczeń standardów gleby i ziemi	podmioty odpowiedzialne	zadanie ciągłe	środki własne przedsiębiorstw, środki UE	b.d.	Wg rejestru GIOŚ, za rok 2013 z terenu województwa nie były zgłoszone żadne szkody w powierzchni ziemi. Brak danych za rok 2014.

Źródło: Opracowanie własne PBPP na podstawie informacji uzyskanych od PGNiG .S.A. w Warszawie, Oddział w Sanoku (pismo – dokumentacja formalno-prawna opracowania) oraz z przedsiębiorstw: KiZPS „Siarkopol” w likwidacji i Kopalnia Siarki Machów S.A. w likwidacji (informacje uzyskane bezpośrednio).

5.10. OCHRONA PRZED PROMIENIOWANIEM ELEKTROMAGNETYCZNYM – PRIORYTET 10

Badania poziomów pól elektromagnetycznych w województwie podkarpackim prowadzone są przez WIOŚ w Rzeszowie w cyklach trzyletnich. Pomiary prowadzone były w miejscach dostępnych dla ludzi na trzech obszarach województwa, tj. w centralnych dzielnicach lub osiedlach miast o liczbie mieszkańców przekraczającej 50 tys., w pozostałych miastach oraz na terenach wiejskich.

W cyklu badawczym 2011-2013 nie stwierdzono przekroczeń dopuszczalnych poziomów pól elektromagnetycznych na wyznaczonych obszarach, podobnie jak w kolejnym cyklu badawczym w roku 2014. Przekroczenia dopuszczalnych poziomów PEM w środowisku w miejscach dostępnych dla ludności wykazały pomiary kontrolne przeprowadzone na stadionie sportowym przy ul. Solskiego w Mielcu.

Przyjęte w Programie Ochrony Środowiska działania są wykonywane w sposób ciągły, zgodnie z wymaganiami przepisów prawnych i nie ma rozbieżności pomiędzy przyjętymi celami i działaniami a ich wykonaniem. Strategie rozwoju, programy i dokumenty programowe, o których mowa w ustawie z dnia 6 grudnia 2006 r. o zasadach prowadzenia polityki rozwoju (t.j. Dz.U. z 2014 r., poz. 1649, z późn. zm.) nie uwzględniają celów związanych z ochroną przed promieniowaniem elektromagnetycznym w sposób bezpośredni, a Program nie określa działań inwestycyjnych i priorytetowych w tej dziedzinie ochrony środowiska.

Tab. 37. Ocena realizacji celów ekologicznych w zakresie ochrony przed promieniowaniem elektromagnetycznym

Nazwa wskaźnika	Wartość w roku			Źródło danych	Ocena zmian	Uwagi
	2011	2013	2014			
1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.
Stwierdzone przekroczenia dopuszczalnych poziomów pól elektromagnetycznych [szt.]	0	0	0	WIOŚ	Nie stwierdzono przekroczeń	-
Liczba obiektów objętych badaniami poziomu pól elektromagnetycznych [szt.]	45 punktów pomiarowych	45 punktów pomiarowych	45 punktów pomiarowych	WIOŚ	Bez zmian	-

Źródło: Opracowanie własne PBPP na podstawie danych WIOŚ w Rzeszowie

6. OCENA INSTRUMENTÓW REALIZACJI PROGRAMU

Instrumenty realizacji Programu Ochrony Środowiska Województwa Podkarpackiego określone zostały prawidłowo. Program realizowano m.in. w oparciu o instrumenty prawne, administracyjne, finansowe. Lokalizacja inwestycji uzależniona była również od akceptacji społecznej i instrumentów planistycznych, tj. od miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego i decyzji o ustaleniu lokalizacji inwestycji celu publicznego, a także wyników procedury postępowania w sprawie oceny oddziaływania planowanego przedsięwzięcia na środowisko.

7. FINANSOWANIE OCHRONY ŚRODOWISKA I EFEKTY RZECZOWE

Działania określone w Programie finansowane były ze źródeł krajowych i zagranicznych. Najważniejszymi instytucjami finansującymi zadania ochrony środowiska ze środków krajowych, na terenie województwa podkarpackiego są Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Rzeszowie (WFOŚiGW) oraz Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej (NFOŚiGW). Głównym źródłem finansowania projektów z zakresu ochrony środowiska z udziałem funduszy zagranicznych na obszarze województwa podkarpackiego były środki z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego (EFRR).

W ramach perspektywy finansowej 2007-2013 wsparcie w zakresie ochrony środowiska było udzielane głównie w ramach: *Regionalnego Programu Ochrony Środowiska Województwa Podkarpackiego na lata 2007-2013*, *Programu Operacyjnego „Infrastruktura i Środowisko”*, *Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007-2013*, *Programu Współpracy Transgranicznej Polska – Słowacja*, *Programu Współpracy Transgranicznej Polska – Białoruś – Ukraina*. Korzystano również z innych źródeł, tj. *Norweskiego Mechanizmu Finansowego i Mechanizmu Finansowego Obszaru Gospodarczego* oraz *Szwajcarsko-Polskiego Programu Współpracy* (instytucja zarządzająca – Ministerstwo Rozwoju Regionalnego).

Finansowanie ze źródeł krajowych

Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej

Województwo podkarpackie w latach 2013-2014 korzystało z dotacji, pożyczek, dopłat do kredytu przy wsparciu Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej (przedsięwzięcia realizowane w latach 2013-2014, przy wsparciu finansowym NFOŚiGW przedstawia załącznik nr 7. - dotacje i pożyczki¹⁰⁹). Wszystkie zaplanowane działania osiągnęły pełny zakres rzeczowy i pełny efekt ekologiczny. Dotacje i pożyczki dla części przedsięwzięć jest w trakcie spłacania lub rozliczania.

¹⁰⁹ Źródło: Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej - na podstawie informacji przesłanej w dniu 19.01.2016 r. (w dokumentacji formalno - prawnej Raportu)

W ramach *Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko 2007-2013* na terenie województwa podkarpackiego wdrażane były 2 duże projekty: *Uporządkowanie gospodarki wodno-ściekowej miasta Krosna – I etap* realizowany przez Miejskie Przedsiębiorstwo Gospodarki Komunalnej Sp. o.o. Krosno, opiewający na kwotę 94 434 205,6 PLN oraz *Poprawa gospodarki wodno-ściekowej w aglomeracji Sanok* realizowany przez Sanockie Przedsiębiorstwo Gospodarki Komunalnej Sp. z o.o. na kwotę 121 761 336,81 PLN. Pierwszy z projektów otrzymał bezzwrotną dopłatę do oprocentowania kredytu (21 979 874,43 PLN) w wysokości w maks. kwocie 37 42 433,19 PLN. Drugi projekt uzyskał bezzwrotną dopłatę do oprocentowania kredytu (21 979 874,43) w wysokości w maks. kwocie 37 42 433,19 PLN. Osiągnięto pełny efekt rzeczowy i ekologiczny, przy czym aktualnie trwa spłacanie lub rozliczanie dotacji.

Ze środków NFOŚiGW dopłaty do kredytów na zakup kolektorów słonecznych, na terenie województwa podkarpackiego uzyskało 1988 osób fizycznych na ogólną kwotę 12 006 362,54 PLN, co pozwoliło zainstalować kolektory na powierzchni 8 157 m² w 2013 r. i 5 347 m² w 2014 r. oraz ograniczyć emisję dwutlenku węgla w wysokości 2096 Mg/rok. Z pomocą dopłaty do kredytu udzielonej przez NFOŚiGW w 2014 r. zrealizowany został jeden dom energooszczędny. W latach 2013-2014 dofinansowano również demontaż pojazdów wycofanych z eksploatacji.

Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Rzeszowie

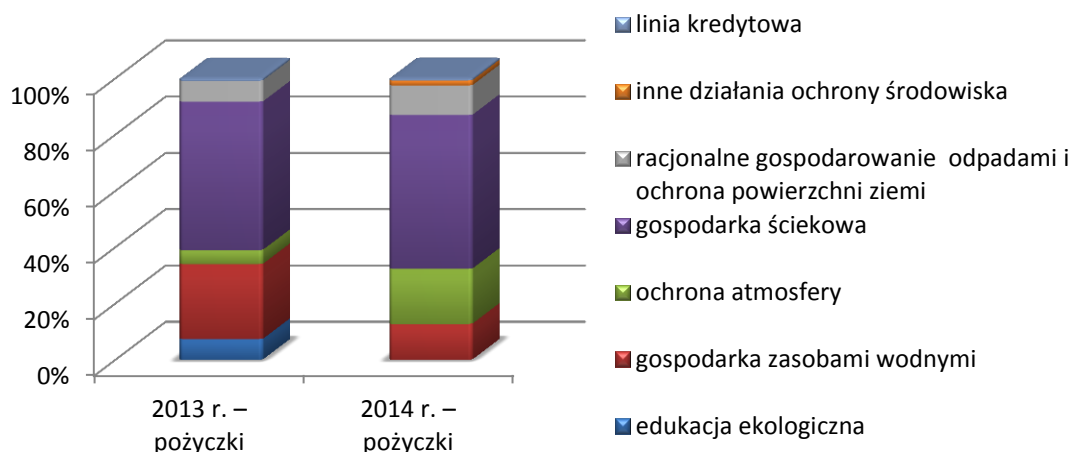
Wspieranie zadań służących ochronie środowiska i gospodarki wodnej, ze szczególnym uwzględnieniem projektów inwestycyjnych realizowanych z udziałem środków pochodzących z Unii Europejskiej niepodlegających zwrotowi, w latach 2013-2014 stanowiło podstawową działalność Funduszu¹¹⁰. Środki finansowe kierowane były na pożyczki, dotacje inwestycyjne i na bieżące cele (wykres 14 i wykres 15). Udzielona pomoc pozwoliła na uzyskanie w latach 2013-2014 następujących efektów rzeczowo-ekologicznych:

- wybudowanie 5 nowych i zmodernizowanie 6 oczyszczalni ścieków, uzyskano przepustowość nowowytbudowanych oczyszczalni ścieków – łącznie 10110,0 m³/d, a zmodernizowanych – 3470,0 m³/d;
- budowę i oddanie do użytkowania 400,18 km sieci kanalizacyjnych;
- budowę 4 i modernizację 9 stacji uzdatniania wody, uzyskano przepustowość nowowytbudowanych stacji uzdatniania wody – łącznie 1528,2 m³/d, zmodernizowanych – 12658,5 m³/d;
- budowę 282,01 km sieci wodociągowej;
- zakup 404 szt. pojemników przeznaczonych do selektywnej zbiórki odpadów;
- modernizację i atestację 2 120 szt. opryskiwaczy polowych i sadowniczych;
- budowę instalacji stabilizacji tlenowej odpadów wraz z infrastrukturą w miejscowości Kozodrza;
- zakup 2 samochodów do zbiórki odpadów komunalnych dla PGK Sp. z o.o. w Przemyśle i ZGK w Nowa Sarzyna Sp. z o.o. oraz zakup sprzętu do utrzymania czystości i porządku na terenie Gminy Jedlicze;

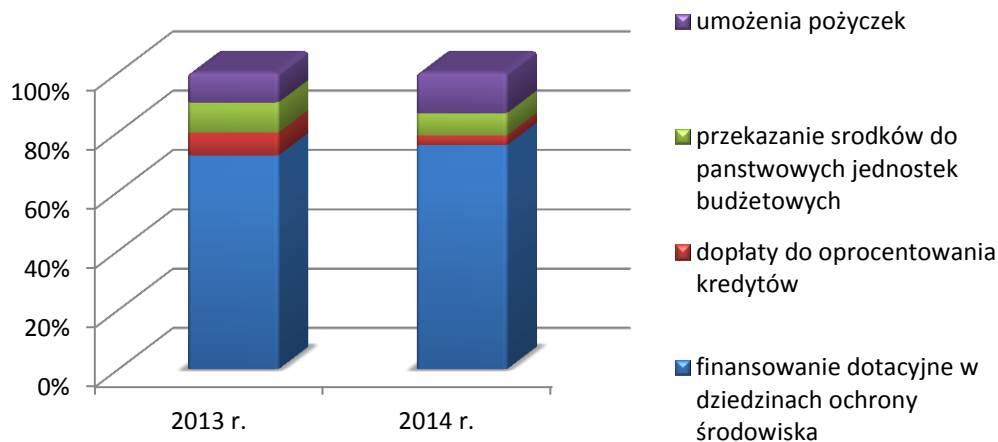
¹¹⁰ Sprawozdanie z działalności Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska w Rzeszowie w 2013 r., Dz. U. Woj. Podkarpackiego z dnia 9 maja 2014 r., poz. 1494.

- usuwanie wyrobów zawierających azbest – uzyskany efekt ekologiczny to masa unieszkodliwionych i zabezpieczonych odpadów zawierających azbest w ilości 16812,725 Mg.;
- oszczędność energii w wyniku ulepszenia ciepłego obiektu na poziomie 66507,9 GJ/rok poprzez kompleksową termomodernizację obiektów;
- budowę 3 kotłowni biomasowych i montaż instalacji solarnych, co pozwoliło na uzyskanie mocy na poziomie 1315,84 kW;
- modernizację 13 kotłowni węglowych z użyciem gazu ziemnego, jako niskoemisyjnego nośnika energii;
- pielęgnację 4586 drzew w zabytkowych drzewostanach;
- restytucję i reintrodukcję gatunków ryb (5 411 222 sztuk, z umów zawartych w latach 2013-2014 r.),
- reintrodukcję zajęcy szaraków (668 osobników), oraz kuropatw (4028 osobników);
- dofinansowanie programów edukacji ekologicznej, konkursów i olimpiad;
- dofinansowanie remontu i modernizacji ścieżki przyrodniczo-edukacyjnej „Prądko - Zamek Kamieniec” wraz z wydaniem przewodnika;
- zakup sprzętu umożliwiającego prowadzenie akcji ratowniczych oraz nowych samochodów ratowniczo-gaśniczych;
- opracowanie *Programu ochrony środowiska przed hałasem dla obszarów położonych w pobliżu dróg w województwie podkarpackim o obciążeniu ruchem powyżej 3 milionów przejazdów rocznie;*
- rozbudowanie programu *Eko-Prognoza dla województwa podkarpackiego*, realizowanego w ramach system prognoz jakości powietrza dla województwa podkarpackiego;
- aktualizację *Programu ochrony powietrza dla strefy Rzeszów*.

Wykres. 14. Kierunki wydatkowania przez WFOŚiGW w Rzeszowie środków finansowych w formie pożyczek w latach 2013-2014

Źródło: Opracowanie własne PBPP na podstawie Sprawozdania z działalności Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Rzeszowie z roku 2013 i z roku 2014

Wykres. 15. Kierunki wydatkowania przez WFOŚiGW w Rzeszowie środków finansowych w formie dotacji w latach 2013-2014

Źródło: Opracowanie własne PBPP Sprawozdania z działalności Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Rzeszowie z roku 2013 i 2014

Finansowanie ze źródeł zagranicznych

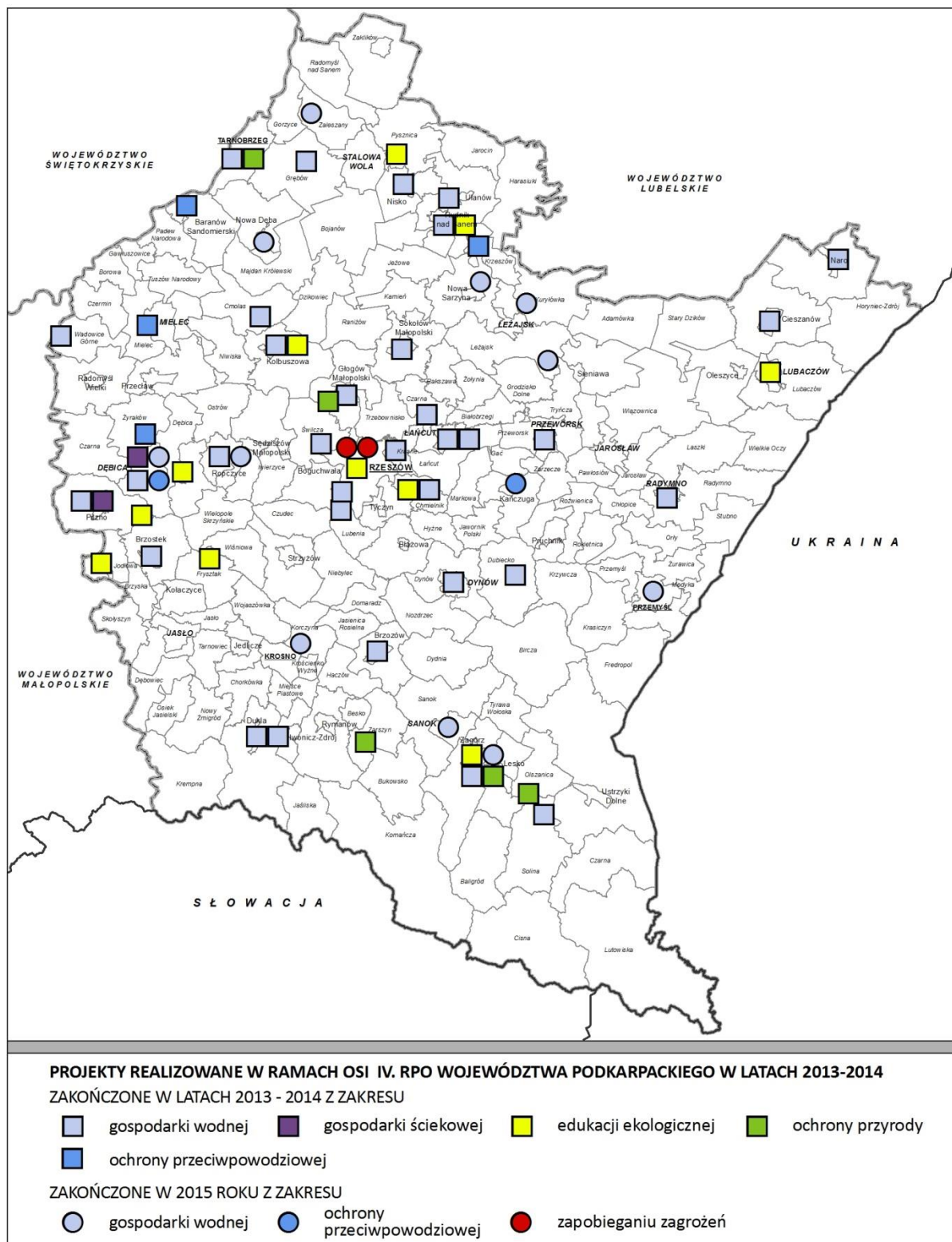
Regionalny Program Operacyjny Województwa Podkarpackiego na lata 2007-2013

W zakresie perspektywy finansowej 2007-2013 Departament Wdrażania Projektów Infrastrukturalnych Regionalnego Programu Operacyjnego Urzędu Marszałkowskiego Województwa Podkarpackiego odpowiedzialny był m.in. za wdrażanie Osi priorytetowej IV. *Ochrona środowiska i zapobieganie zagrożeniom*. Realizacja tego Programu została zakończona, a środki na realizację Osi priorytetowej IV zostały rozdysponowane i wykorzystane.

W latach 2013-2015 w ramach Osi IV. zrealizowano 71 projektów (załącznik 8. i rys. 33.) We wszystkich latach realizacji RPO WP 2007-2013, w ramach Osi IV., do dofinansowania wybrano 258 projektów i zatwierdzono 1548 wniosków o płatność. Wartość dofinansowania z EFRR w podpisanych umowach wyniosła 3 601,68 mln zł (99%). Alokacji środków dokonano w 2 etapach w 2007 r. i 2015 r. Dofinansowanie pozwoliło na wybudowanie 763,84 km i na zmodernizowanie 193,12 km sieci wodociągowej, realizację 10 nowych stanowisk pomiarowych i innych narzędzi w zakresie monitoringu środowiska, przebudowę 14 oczyszczalni ścieków, zakup 185 wozów pożarniczych wyposażonych w sprzęt do prowadzenia akcji ratowniczych i usuwania skutków katastrof, zrewitalizowanie 100,11 ha powierzchni terenów przemysłowych¹¹¹.

¹¹¹ Prezentacja „Podsumowanie wdrażania Programu w zakresie Osi priorytetowej II-VI” 2015 r., P. J. Nowocień – z-ca Dyrektora Departamentu Wdrażania Projektów Infrastrukturalnych, Urzędu Marszałkowskiego Województwa Podkarpackiego, 18 listopada 2015 r. Konferencja podsumowująca perspektywę finansową 2007-2013.

Rys. 32. Lokalizacja projektów/zawartych umów w ramach osi priorytetowej IV. „Ochrona środowiska i zapobieganie zagrożeniom” w RPO WP na lata 2007-2013

Źródło: Opracowanie własne PBPP na podstawie informacji uzyskanych z Departamentu Wdrażania Projektów Infrastrukturalnych Regionalnego Programu Operacyjnego – pismo (dokumentacja formalno-prawna).

Program Rozwoju Obszarów Wiejskich 2007-2013

Samorząd Województwa Podkarpackiego uczestniczył we wdrażaniu *Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich 2007-2013* (PROW 2007-2013), w zakresie realizacji¹¹²:

- 1) *Osi 1. Poprawa konkurencyjności sektora rolnego i leśnego i działań:*
 - *Poprawianie i rozwijanie infrastruktury związanej z rozwojem i dostosowaniem rolnictwa i leśnictwa przez scalanie gruntów* (oś 1, schemat I), działania na terenie gmin: Dynów, Kańczuga, Leżajsk, Nowa Sarzyna, Nozdrzec, Padew Narodowa, Pruchnik, Roźwienica, Zarzecze, projekt zakończony w 2013r. lub 2015 r., na ogólną kwotę 69 682,8 tys. PLN;
 - *Poprawianie i rozwijanie infrastruktury związanej z rozwojem i dostosowaniem rolnictwa i leśnictwa przez gospodarowanie zasobami wodnymi* (oś 1, schemat II), działania na terenie gmin: Boguchwała, Borowa, Czermin, Gorzyce, Kańczuga, Mielec, Sokołów Młp. Zaleszany, Radomyśl nad Sanem, Rzeszów, projekt zakończony w 2013 r., 2014 r. 2015 r. na ogólną kwotę 58 643, 6 tys. PLN;
- 2) *Osi 3. Jakość życia na obszarach wiejskich i różnicowanie gospodarki wiejskiej realizowanych przez Samorząd Województwa Podkarpackiego, w tym działań:*
 - *Podstawowe usługi dla gospodarki i ludności wiejskiej* w zakresie gospodarki wodno-ściekowej, w szczególności zaopatrzenia w wodę, odprowadzanie i oczyszczanie ścieków, w tym systemów kanalizacji sieciowej lub kanalizacji zagrodowej, na terenie gmin: Adamówka (m. Adamówka), Baligród (m. Baligród, Kołonica, Mchawa), Baranów Sandomierski (m. Dąbrowica, Skopanie, Ślężaki), Besko (m. Besko, Mymoń), Błazowa (m. Błazowa, Futoma), Bircza (m. Leszczawa Dolna, Stara Bircza), Bojanów (Przysłów, Ruda, Stany), Brzyska (m. Błażkowa, Brzyska, Dąbrówka, Kłodawa, Lipnica Dolna, Ujazd, Wróblowa), Brzozów (m. Zmiennica, Turze Pole, Górki), Chłopice (m. Zamiechów), Kańczuga (m. Krzeczowice), Chmielnik (m. Błędowa Tyczyńska, Chmielnik, Wola Rafałowska, Zabratówka), Chorkówka (m. Chorkówka, Zręcin, Żeglce), Cieszanów (m. Gorajec, Kowalówka, Żuków), Cmolas (m. Cmolas, Hadykówka, Jagodnik, Trzęsówka, Siedlanka), Czarna (m. Michniowiec), Czermin (m. Trzciana, Otałęż, Wola Otałęska), Dębica (m. Latoszyn, Pustynia, Brzeźnica, Nagawczyna), Dębowiec (m. Folsz, Majscowa, Duląbka, Pagórek, Dębowiec, Radość, Wola Cieklińska, Dobrynia, Cieklin, Łazy Dębowieckie), Domaradz (m. Golcowa, Domaradz), Dzikowiec (m. Mechowiec, Nowy Dzikowiec, Dzikowiec), Dubiecko (m. Nienadowa), Fredropol (m. Sierakośce, Nowe Sady, Sólca), Głogów Młp. (Zabajka), Gorzyce (m. Gorzyce, Furmany, Zalesie Gorzyce, Motycze, Poduchowne, Sokolniki, Trześń), Grębów (Żupawa), Haczów (m. Haczów), Horyniec-Zdrój (m. Werchata, Prusie, Nowe Brusno, Polanka Horyniecka), Hyżne (m. Dylągówka), Lubenia (m. Lubenia), Iwierzyce (m. Iwierzyce), Iwonicz-Zdrój (m. Lubatowa), Jarosław (m. Wólka Pełkińska, Pełkinie Pełkinie, Tuczempy), Jasienica Rosielna (m. Blizne), Jasło (m. Żółków, Majscowa), Jaślicka (m. Daliowa), Jedlicze (m. Chlebna, Jedlicze, Moderówka, Jaszczew, Potok), Jeżowe (m. Groble, Sibigi, Zalesie, Jata, Maziarnia, Jeżowe, Krzywdy), Kamień (m. Jasionka, Kamień, Nowy Kamień, Łowisko, Trzebownisko, Zaczernie), Kolbuszowa (Kolbuszowa Górna, Kolbuszowa), Korczyn (m. Korczyn, Węglówka Czarnorzeki), Krasieczyn (m. Olszany, Korytniki, Tarnowce, Śliwnica), Krasne

¹¹² Źródło: Departament Programów Rozwoju Obszarów Wiejskich – dokumentacja formalno-prawna Raportu.

(m. Malawa, Krasne), Krempna (m. Grab, Kotań, Krempna, Ożenna, Polany, Świątkowa Mała), Krzeszów (m. Koźmina, Krzeszów, Krzeszów Dolny, Kamionka – Kolonia, Podolszynka Ordynicka, Krzeszów), Krzywczyna (m. Babice, Ruszczelice, Bachów), Kuryłówka (m. Brzyska, Wola Słoboda, Wólka Łamana), Laszki (m. Korzenica, Charytany), Leżajsk (m. Wierzawice, Dębno, Chałupki Dębińskie), Lubaczów (m. Szczutków, Lisie Jamy, Młodów, Dąbków, Mokrzyca, Bałaje, Karolówka, Wólka Krowicka, Borowa Góra, Piastowo, Szczutków, Krowica Sama, Basznia Dolna), Łańcut (m. Albigowa), Majdan Królewski (m. Komorów, Huta Komorowska, Majdan Królewski, Wola Rusinowska), Markowa (m. Husów, Tarnawka), Medyka (m. Torki), Miejsce Piastowe (m. Miejsce Piastowe, Wrocanka), Mielec (m. Wola Mielecka, Rzędzianowice), Narol (m. Narol), Niebylec (m. Lutcza), Nisko (m. Zarzecze, Wolina), Niwiska (m. Trześć, Siedlanka, Kosowy), Niwiska (Kosowy, Przełęk), Nowa Dęba (m. Rozalin, Nowa Dęba, Tarnowska Wola), Nowy Żmigród (m. Łężyny, Brzezowa, Grabanina, Mytarka, Mytarz, Skalnik, Stary Żmigród, Toki, Mytarka, Nowy Żmigród, Sadki, Gorzyce, Nienaszów), Nowa Sarzyna (m. Wólka Łętowska, Jelna), Nozdrzec (m. Wesola), Sokołów Młp. (m. Trzebuska, Sokołów Młp. Nienadówka), Olszanica (m. Olszanica), Osiek Jasielski (m. Osiek Jasielski), Ostrów (m. Wola Ocicka, Żdzary, Ostrów, Ocicka), Pilzno (m. Pilzno), Pruchnik (m. Pruchnik, Hawłowice, Jodłówka), Przecław (m. Rzemień, Podole, Przecław), Przemyśl (m. Krówniki, Hermanowice, Ostrów, Kuńkowice), Pysznica (m. Pysznica), Radomyśl nad Sanem (m. Radomyśl nad Sanem, Pniów), Radymno (m. Korczowa, Chotyniec, Młyny), Radomyśl Wielki (m. Dąbie, Radomyśl Wielki, Ruda), Rakszawa (m. Rakszawa, Węgliska, Wydrze), Ropczyce (m. Gnojnica, Lubzina), Roźwienica (m. Roźwienica, Rudołowice, Tyniowice, Wola Węgierska, Wola Roźwienicka, Częstkowce, Czudowce, Rudołowice, Bystrowice, Mokra), Rymanów (m. Rymanów i Rymanów Zdrój), Sanok (m. Płowce, Markowce, Jędruszowce), Sędziszów Młp. (m. Borek Wielki), Sieniawa (m. Rudka, Wylewa, Dobra), Skołyszyn (m. Przysieki, Trzcina), Solina (m. Wołkowyja, Rybne, Górzanka, Wola Górzanka), Stary Dzików (m. Stary Dzików, Nowy Dzików, Cewków), Stubno (m. Kalników, Świlcza (m. Świlcza, Bzianka), Tarnowiec (m. Sądkowa, Dobrucowa, Tarnowiec), Tryńcza (m. Jagiełta, Tryńcza, Gniewczyzna Łańcucka, Gniewczyzna, Tryniecka), Tuszów Narodowy (m. Malinie, Babicha, Borki Nizańskie, Czajkowa, Grochowe, Tuszów Narodowy), Tyczyn (m. Matysówka, Borek Stary, Kielnarowa), Ulanów (m. Bukowina, Bieliny, Wólka Bielińska, Glinianka, Bielinić, Bieliny, Wólka Tanewska), Wiązownica (m. Ryszkowa Wola), Wielopole Skrzyńskie (m. Wielopole Skrzyńskie, Nawsie), Wiśniowa (m. Wiśniowa, Kalember), Wojaszków (m. Wojaszków), Zagórz (m. Tarnawa Górna), Zaklików (m. Łązek, Zdziechowice Pierwsze, Zdziechowice, Drugie, Nowe Baraki, Goliszowice, Kolonia Łysaków, Lipa, Zaklików, Stare Baraki, Baraki, Antoniówka, Dąbrowa, Józefów, Karkówka, Lipa, Łązak, Łysaków, Kolonia Łysaków), Zarszyn (m. Odrzechowa, Nowosielce), Żołynia (m. Smolarzyny, Żołynia), Żyraków (m. Bobrowa, Bobrowa Wola, Góra Motyczna, Korzeniów, Mokre, Nagoszyn); projekty zakończone w 2013, 2014 i 2015 r., realizacja na ogólną kwotę 345 897,0 tys. PLN;

- *Podstawowe usługi dla gospodarki i ludności wiejskiej* w zakresie tworzenia systemu zbioru, segregacji, wywozu odpadów komunalnych (oś 3) na terenie gmin: Adamówka, Boguchwała, Brzozów, Chorkówka, Cieszanów, Cisna, Cieszanów, Cmolas, Czarna,

Czudec, Dębica, Dukla, Dydnia, Fredropol, Horyniec-Zdrój, Iwonicz-Zdrój, Jarocin, Jasło, Jaśliska, Jodłowa, Kolbuszowa, Kołaczyce, Komańcza, Krzeszów, Kuryłówka, Lesko, Leżajsk, Lutowiska, Narol, Niwiska, Nowa Dęba, Nowa Sarzyna, Oleszyce, Olszanica, Ostrów, Rakszawa, Ropczyce, Rymanów, Sieniawa, Skołyszyn, Solina, Świlcza, Tarnowiec, Tryńcza, Wiązownica, Zagórz, projekty zakończone w 2013 r. i 2014 r., realizacja na ogólną kwotę 5 181, 2 tys. PLN;

W ramach *Szwajcarsko-Polskiego Programu Współpracy*, czyli tzw. Funduszu Szwajcarskiego w latach 2013-2014 na terenie województwa podkarpackiego w dziedzinie ochrony środowiska realizowane były 3 projekty:

- 1) *Korytarze migracyjne zwierząt* – projekt Stowarzyszenia ProCarpathia, realizowany w okresie od 1 stycznia 2012 r. do 30 czerwca 2016 r., a jego rezultatem są:
 - prace terenowe obejmujące: tropienie i obserwacje potencjalnych przejść zwierząt przez drogi publiczne,
 - zakup specjalistycznego sprzętu: lornetek, noktowizorów, odbiorników GPS, nadajników telemetrycznych, fotopułapek, kamer BUSHNELL,
 - opracowanie i publikacja artykułów prasowych, biuletynów informujących o realizacji projektu,
 - emisje filmu edukacyjnego poświęconego korytarzom migracyjnym w lokalnej telewizji;
- 2) *Infrastruktura przyjazna Karpatom* – projekt Fundacji Karpackiej - Polska, realizowany był od 1 stycznia 2012 r. do 31 października 2014 r., którego rezultatem m.in. jest:
 - utworzenie Punktu Edukacyjno-Informacyjny w Wołosatem,
 - budowa systemów parkingowych w Wołosatem, Ustrzykach Górnych i Brzegach Górnych,
 - na Przełęczy Wyżnej i Przełęczy Bukowskiej wybudowanie ekologicznych sanitariatów w stylu alpejskim,
 - w Tarnawie Niżnej budowa wiaty turystycznej oraz kładki drewnianej nad torfowiskiem,
 - utworzone Centrum Obsługi Zielonych Inwestycji odpowiedzialne za podnoszenie świadomości i edukację społeczeństwa na temat funkcjonowania biznesu na obszarach chronionych;
- 3) *Systemy solarne* – projekt Związku Gmin Dorzecza Wisłoki, realizowany od stycznia 2012 r. do 31 grudnia 2016 r., a którego efektem są:
 - instalacje systemów solarnych na budynkach mieszkalnych – 1105,
 - spotkania informacyjne dla mieszkańców i pracowników – 32.

W latach 2013-2014 realizowana była II edycja Norweskiego Mechanizmu Finansowego oraz Mechanizmu Finansowego Europejskiego Obszaru Gospodarczego (tzw. fundusze norweskie i fundusze EOG) - na lata 2009-2014. W oparciu o przekazane środki budowano sieci kanalizacyjne wraz z przebudową oczyszczalni ścieków oraz prowadzono prace termomodernizacyjne.

SPIS TABEL

Tab. 1. Większe rzeki województwa podkarpackiego	13
Tab. 2. Podstawowe dane Głównych Zbiorników Wód Podziemnych woj. podkarpackiego	15
Tab. 3. Klasyfikacja jakości wód podziemnych w punktach pomiarowych zlokalizowanych na obszarze JCWP nr 126 przeprowadzona w latach 2013-2014.....	28
Tab. 4. Powierzchnia odłogów i ugorów na gruntach ornych województwa podkarpackiego na tle kraju w latach 2005-2014	34
Tab. 5. Zestawienie zasobów udokumentowanych złóż kopalin oraz wielkości wydobycia w województwie podkarpackim wg stanu na 31.12.2013 r. i na 31.12.2014 r.	38
Tab. 6. Zalesienia i odnowienia w województwie podkarpackim	49
Tab. 7. Zestawienie wielkości emisji pyłów i głównych zanieczyszczeń gazowych z terenu województwa podkarpackiego w roku 2011, 2013 i 2014*	64
Tab. 8. Średnie poziomy pól elektromagnetycznych na terenie województwa podkarpackiego w latach 2013-2014.....	90
Tab. 9. Moc technologiczna zainstalowana w odnawialnych źródłach energii.....	111
Tab. 10. Ocena realizacji celów w zakresie ochrony i efektywnego wykorzystania zasobów wodnych wg przyjętych w POŚ WP wskaźników.	123
Tab. 11. Realizacja działań priorytetowych w zakresie ochrony wód i efektywnego wykorzystania zasobów wodnych.	126
Tab. 12. Ocena realizacji celów w zakresie zapobiegania zagrożeniom ekologicznym wg przyjętych w POŚ WP wskaźników	137
Tab. 13. Realizacja działań priorytetowych w zakresie przeciwdziałania zagrożeniom środowiska – ochrona przeciwpowodziowa	138
Tab. 14. Przedsięwzięcia/projekty w zakresie przeciwdziałania zagrożeniom środowiska o znaczeniu ponadregionalnym, realizowane w ramach EFRR, EWT i innych funduszy (ochrona przeciwpowodziowa).....	139
Tab. 15. Realizacja działań priorytetowych w zakresie przeciwdziałania zagrożeniom środowiska – przeciwdziałania ruchom masowym ziemi.....	143
Tab. 16. Realizacja działań priorytetowych w zakresie przeciwdziałania zagrożeniom środowiska wg informacji Podkarpackiego Komendanta PSP w Rzeszowie	144
Tab. 17. Ocena realizacji celu w zakresie gospodarki odpadami wg przyjętych w POŚ WP wskaźników	148
Tab. 18. Realizacja działań priorytetowych w zakresie gospodarki odpadami	149
Tab. 19. Dodatkowe działania dotyczące gospodarki odpadami na terenie województwa podkarpackiego	152
Tab. 20. Przedsięwzięcia/projekty w zakresie gospodarki odpadami, o znaczeniu ponadregionalnym, realizowane w ramach EFRR, EWT i innych funduszy	153
Tab. 21. Zestawienie inwestycji związanych z ograniczaniem emisji powierzchniowej zrealizowanych na terenie województwa podkarpackiego w latach 2013 - 2014	157
Tab. 22. Efekt ekologiczny – wielkość redukcji emisji powierzchniowej osiągnięty w wyniku realizacji wymiany kotłów na terenie województwa w latach 2013 – 2014.....	161

Tab. 23. Zestawienie działań związanych z ograniczaniem wtórnej emisji liniowej pyłów w wyniku mokrego czyszczenia ulic, realizowanych w województwie podkarpackim w latach 2013-2014.....	162
Tab. 24. Efekt ekologiczny – wielkość redukcji emisji liniowej w wyniku realizacji mokrego czyszczenia ulic na terenie województwa w latach 2013-2014	164
Tab. 25. Ocena realizacji celów w zakresie ochrony powietrza atmosferycznego i klimatu wg przyjętych w POŚ WP wskaźników	166
Tab. 26. Realizacja działań priorytetowych w zakresie ochrony powietrza	169
Tab. 27. Ocena realizacji celów w zakresie pozyskania energii ze źródeł odnawialnych wg przyjętych w POŚ WP wskaźników	176
Tab. 28. Realizacja działań priorytetowych w zakresie pozyskiwania energii ze źródeł odnawialnych	177
Tab. 29. Ocena realizacji celów w zakresie ochrony przyrody wg przyjętych w POŚ WP wskaźników.....	183
Tab. 30. Realizacja działań priorytetowych w zakresie ochrony różnorodności biologicznej i krajobrazowej oraz zrównoważonego rozwoju lasów	184
Tab. 31. Ocena realizacji celów w zakresie ochrony przed hałasem wg przyjętych w POŚ WP wskaźników	191
Tab. 32. Realizacja działań priorytetowych w zakresie ochrony przed hałasem	192
Tab. 33. Ocena realizacji celów w zakresie ochrony kopalin wg przyjętych w POŚ WP wskaźników .	197
Tab. 34. Realizacja działań priorytetowych w zakresie ochrony kopalin	198
Tab. 35. Ocena realizacji celów w zakresie ochrony powierzchni ziemi i przywrócenia wartości użytkowej gleb.....	204
Tab. 36. Realizacja działań priorytetowych w zakresie ochrony powierzchni ziemi i przywrócenia wartości użytkowej gleb.....	205
Tab. 37. Ocena realizacji celów ekologicznych w zakresie ochrony przed promieniowaniem elektromagnetycznym.....	208

SPIS WYKRESÓW

Wykres 1. Pobór wody na potrzeby gospodarki narodowej i ludności w latach 2013-2014 na terenie województwa podkarpackiego.....	16
Wykres 2. Jakość wód podziemnych w województwie podkarpackim w 2012 r.	23
Wykres 3. Struktura użytkowania gruntów w województwie podkarpackim w 2014 r. (stan z 1 stycznia)	34
Wykres 4. Struktura użytków rolnych w gospodarstwach rolnych w województwie podkarpackim w 2014 r.	35
Wykres 5. Poziom zakwaszenia gleb w województwie podkarpackim w 2014 r.	36
Wykres 6. Struktura własności gruntów leśnych woj. podkarpackiego w 2014 r.	49
Wykres 7. Grupy gatunków panujących w lasach województwa podkarpackiego.	50
Wykres 8. Pozyskanie drewna w województwie podkarpackim w latach 2011-2014	51
Wykres 9. Przyczyny uszkodzenia drzewostanów w województwie podkarpackim w 2014 r.	53
Wykres 10. Wyniki monitoringu powietrza w latach 2010-2014 – stężenia średnioroczne pyłu PM ₁₀ 62	
Wykres 11. Wyniki monitoringu powietrza w latach 2010-2014 – liczba przekroczeń średniodobowych pyłu PM ₁₀	63
Wykres 12. Wyniki monitoringu powietrza w latach 2010-2014 – stężenia średnioroczne pyłu PM _{2,5}	63
Wykres 13. Wyniki monitoringu powietrza w latach 2010-2014 – stężenia średnioroczne benzo(a)pirenu	64
Wykres. 14. Kierunki wydatkowania przez WFOŚiGW w Rzeszowie środków finansowych w formie pożyczek w latach 2013-2014	211
Wykres. 15. Kierunki wydatkowania przez WFOŚiGW w Rzeszowie środków finansowych w formie dotacji w latach 2013-2014	212

SPIS RYSUNKÓW

Rys. 1. Stan lub potencjał ekologiczny jednolitych części wód powierzchniowych w województwie podkarpackim w latach 2011-2014	18
Rys. 2. Stan chemiczny jednolitych części wód powierzchniowych w województwie podkarpackim w latach 2011-2014	20
Rys. 3. Stan jednolitych części wód powierzchniowych w województwie podkarpackim w latach 2011-2014	21
Rys. 4. Jakość wód podziemnych w punktach pomiarowych monitoringu diagnostycznego w 2012 r.	25
Rys. 5. Jakość wód podziemnych (monitoring diagnostyczny stanu chemicznego JCWPd) w 2013 r... ..	26
Rys. 6. Jakość wód podziemnych (monitoring diagnostyczny stanu chemicznego JCWPd) w 2014r. ..	27
Rys. 7. Typy gleb	33
Rys. 8. Zasoby kopalin	39
Rys. 9. Ochrona przyrody i krajobrazu na terenie województwa podkarpackiego	43
Rys. 10. Lesistość w województwie podkarpackim – stan w 2014 r.	48
Rys. 11. Poziom uszkodzenia lasów w 2014 roku na podstawie oceny defoliacji na Stałych Powierzchniach Obserwacyjnych z wyróżnieniem 3 klas defoliacji	52
Rys. 12. Obszary przekroczeń norm pyłu zawieszonego PM ₁₀ w roku 2013	56
Rys. 13. Obszary przekroczeń norm benzo(a)pirenu i pyłu zawieszonego PM _{2,5} w roku 2013	57
Rys. 14. Obszary przekroczeń norm pyłu zawieszonego PM ₁₀ w roku 2014	60
Rys. 15. Obszary przekroczeń norm benzo(a)pirenu i pyłu zawieszonego PM _{2,5} w roku 2014	61
Rys. 16. Stężenia benzo(a)pirenu o okresie uśredniania wyników - rok* w Rzeszowie pochodzące z łącznej emisji wszystkich typów w 2011 roku	67
Rys. 17. Stężenia pyłu PM ₁₀ o okresie uśredniania wyników 24h* w strefie podkarpackiej pochodzące z łącznej emisji wszystkich typów w 2011 roku	69
Rys. 18. Stężenia pyłu PM ₁₀ o okresie uśredniania wyników - rok* w strefie podkarpackiej pochodzące z łącznej emisji wszystkich typów w 2011 roku	69
Rys. 19. Stężenia pyłu PM _{2,5} o okresie uśredniania wyników - rok* w strefie podkarpackiej pochodzące z łącznej emisji wszystkich typów w 2011 roku	70
Rys. 20. Stężenia benzo(a)pirenu o okresie uśredniania wyników - rok* w strefie podkarpackiej pochodzące z łącznej emisji wszystkich typów w 2011 r.	70
Rys. 21. Stężenia pyłu PM ₁₀ o okresie uśredniania wyników - rok* w Rzeszowie pochodzące z łącznej emisji wszystkich typów w 2012 roku	73
Rys. 22. Stężenia pyłu PM ₁₀ o okresie uśredniania wyników 24h* w Rzeszowie pochodzące z łącznej emisji wszystkich typów w 2012 roku	73
Rys. 28. Lokalizacja punktów monitoringu poziomów pól elektromagnetycznych w województwie podkarpackim w 2013 r.	91
Rys. 29. Lokalizacja punktów monitoringu poziomów pól elektromagnetycznych w województwie podkarpackim w 2014 r.	92
Rys. 30. Lokalizacja potencjalnych sprawców poważnych awarii wg stanu z 2014 r.	97
Rys. 31. Elektrownie jądrowe zlokalizowane w odległości ok. 3000 km od granic Polski	108

Rys. 32. Lokalizacja projektów/zawartych umów w ramach osi priorytetowej IV. „Ochrona środowiska i zapobieganie zagrożeniom” w RPO WP na lata 2007-2013 213

SPIS ZAŁĄCZNIKÓW

Załącznik 1. Zestawienie przedsięwzięć/projektów realizowanych przez powiaty województwa podkarpackiego w zakresie odnawialnych źródeł energii, efektywności energetycznej i innych inwestycji.....	224
Załącznik. 2. Przedsięwzięcia/projekty w zakresie ochrony i efektywnego wykorzystania zasobów wodnych o znaczeniu ponadregionalnym, realizowane w ramach EFRR, EWT	254
Załącznik 3. Realizacja działań priorytetowych w zakresie ochrony przeciwpowodziowej – wykaz inwestycji zrealizowanych w latach 2013-2014	277
Załącznik 4. Realizacja przedsięwzięć dotyczących minimalizowania skutków osuwisk w latach 2013-2014 wg powiatów	284
Załącznik 5: Ocena realizacji działań priorytetowych w zakresie ochrony różnorodności biologicznej i krajobrazowej.....	288
Załącznik 6. Realizacja działań priorytetowych w zakresie ochrony różnorodności biologicznej i krajobrazowej oraz zrównoważonego rozwoju lasów – Lasy Państwowe.....	302
Załącznik 7. Umowy realizowane przy wsparciu środkami, którymi gospodaruje NFOŚiGW – dotacje i pożyczki	316
Załącznik 8. Projekty realizowane/zrealizowane w ramach osi 4 Ochrona środowiska i zapobieganie zagrożeniom w RPO WP na lata 2007-2013*	334
Załącznik 9. Dane dotyczące działania „Poprawianie i rozwijanie infrastruktury związanej z rozwojem i dostosowaniem rolnictwa i leśnictwa przez scalanie gruntów” (PROW 2007-2013 oś 1, schemat I)	348
Załącznik 10. Dane dotyczące działania „Poprawianie i rozwijanie infrastruktury związanej z rozwojem i dostosowaniem rolnictwa i leśnictwa przez gospodarowanie rolniczymi zasobami wodnymi” (PROW 2007-2013, oś 1, schemat II)*	350
Załącznik 11. Dane dotyczące działania „Podstawowe Usługi dla gospodarki i ludności wiejskiej” w zakresie gospodarki wodno-ściekowej, w szczególności zaopatrzenia w wodę, odprowadzenia i oczyszczania ścieków, w tym systemów kanalizacji sieciowej lub kanalizacji zagrodowej (PROW 2007-2013, oś 3)	352
Załącznik 12. Dane dotyczące działania „Podstawowe usługi dla gospodarki i ludności wiejskiej” w zakresie tworzenia systemu zbioru, segregacji, wywozu odpadów komunalnych (PROW 2007-2013, oś 3).....	366
Załącznik 13. Jednostki samorządowe, organy ochrony środowiska i instytucje do których zwrócono się o informacje na temat realizacji działań określonych w Programie Ochrony Środowiska Województwa Podkarpackiego.....	372

ZAŁĄCZNIKI DO RAPORTU

Załącznik 1. Zestawienie przedsięwzięć/projektów realizowanych przez powiaty województwa podkarpackiego w zakresie odnawialnych źródeł energii, efektywności energetycznej i innych inwestycji

Lp.	Lokalizacja inwestycji		Nazwa/Rodzaj przedsięwzięcia	Lata realizacji	Całkowity koszt inwestycji [w tys. PLN]	Wydatki na realizację [w tys. PLN]		Źródła finansowania
	Powiat	Gmina (miejscowość/ulica)				2013 r.	2014 r.	
1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.
POWIATY ZIEMSKIE								
1.	Brzozów	Brak inwestycji z zakresu ochrony środowiska	-	-	-	-	-	-
2.	Dębica	Odnawialne źródła energii i efektywność energetyczna						
		gm. Czarna	Instalacja systemów źródeł energii odnawialnej na budynkach użyteczności publicznej oraz domach prywatnych	2011-2014	4184,110	7416,00	308244,55	środki gminy, wkład mieszkańców, Fundusz Szwajcarski
		gm. Żyraków	Montaż układów solarnych	Do 2016	4040,00	brak danych	brak danych	środki gminy, Fundusz Szwajcarski
		gm. Brzostek	Instalacja systemów energetyki odnawialnej na budynkach użyteczności publicznej oraz domach prywatnych	2012-2016	brak danych	brak danych	brak danych	środki gminy, dofinansowanie ze Szwajcarsko-Polskiego Programu Współpracy
		gm. Dębica	Instalacje systemów energii odnawialnej na budynkach użyteczności publicznej oraz domach prywatnych na terenie gmin należących do Związku Gmin Dorzecza Wiśłoki	2013-2016	90,840	17,341	742,295	środki gminy, dofinansowanie ze Szwajcarsko-Polskiego Programu Współpracy

Lp.	Lokalizacja inwestycji		Nazwa/Rodzaj przedsięwzięcia	Lata realizacji	Całkowity koszt inwestycji [w tys. PLN]	Wydatki na realizację [w tys. PLN]		Źródła finansowania
	Powiat	Gmina (miejscowość/ulica)				2013 r.	2014 r.	
1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.
		gm. Pilzno (Bielawy, Dobrków, Gębiczyna, Jaworze Górne, Jaworze Dolne, Łęki Dolne, Lipiny, Łęki Górne, Machowa, Parkosz, Pilzno, Polesie, Połomia, Słotowa, Strzegocice, Zwiernik)	Kolektory słoneczne	2013-2017	5120,447	10,693	601,215	środki gminy, dofinansowanie ze Szwajcarsko-Polskiego Programu Współpracy
		gm. Jodłowa	Instalacja systemów energii odnawialnej na budynkach użyteczności publicznej oraz domach prywatnych	2013-2017	1506,00	74,59	142003,80	środki gminy, dofinansowanie ze Szwajcarsko-Polskiego Programu Współpracy
3.	Jarosław	Odnawialne źródła energii i efektywność energetyczna						
		gm. Jarosław (Tuczempy)	Termomodernizacja Szkoły Podstawowej w Tuczempach, docieplanie ścian i stropów, wymiana stolarki, modernizacja kotłowni oraz montaż kolektorów słonecznych	2014	551 036,98	-	551 036,98	środki własne, RPO
		gm. Jarosław (Makowisko)	Termomodernizacja Szkoły Podstawowej w Makowisku, docieplanie ścian, montaż kolektorów słonecznych	2014	218 957,96	-	218 957,96	środki własne, RPO
		gm. Jarosław (Wólka Pełkińska)	Termomodernizacja Szkoły Podstawowej w Wólce Pełkińskiej, docieplanie ścian i stropów, montaż kolektorów słonecznych	2014	177 839,67	-	177 839,67	środki własne, RPO
		m. Jarosław	Termomodernizacja obiektów użyteczności publicznej – budynek Szkoły Podstawowej nr 4	2013	184 675,62 319 006,74	184 675,62 319 006,74	-	środki własne, środki UE
		m. Jarosław	Termomodernizacja obiektów użyteczności publicznej – Budynek Szkoły Podstawowej nr 10	2013	159 806,75 349 302,42	159 806,75 349 302,42	-	środki własne, środki UE
		m. Jarosław	Termomodernizacja obiektów użyteczności	2013	132 503,08	132 503,08	-	środki własne, środki UE

Lp.	Lokalizacja inwestycji		Nazwa/Rodzaj przedsięwzięcia	Lata realizacji	Całkowity koszt inwestycji [w tys. PLN]	Wydatki na realizację [w tys. PLN]		Źródła finansowania
	Powiat	Gmina (miejscowość/ulica)				2013 r.	2014 r.	
1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.
			publicznej – budynek Przedszkola nr 12		294 417,13	294 417,13		
		m. Jarosław	Termomodernizacja budynków użyteczności publicznej – budynki MOSiR	2013	160 480,84 146 688,51	160 480,84 146 688,51	-	środki własne, środki UE
		m. Jarosław	Instalacja niekonwencjonalnych źródeł energii wspomagających system grzewczy MOSiR	2013-2014	1497 475,71	-	-	Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego, środki własne
		m. Jarosław (ul. Konfederacka)	Wykonanie nowej drogi od ul. Raszyńskiej do ul. Burmistrza Hajnusa	2013	468 715,00	468 715,00	-	środki własne
		m. Jarosław (ul. Przemysłowa – Chrobrego)	Wykonanie kanalizacji deszczowej od ul. Pawłosiowskiej do skrzyżowania z ul. Przemysłową i ul. Przemysłowej do skrzyżowania z ul. Chrobrego wraz z wykonaniem nawierzchni	2013-2014	670 706,00	-	-	środki własne
		m. Jarosław (ul. Zduńska)	Wykonanie nowej konstrukcji nośnej i ułożenie nawierzchni z mieszanek podbudowy mineralno-bitumicznych	2013	516 712,00	516 712,00	-	środki własne
		m. Jarosław (ul. B. Puzon)	Zakończenie inwestycji budowy ul. B Puzon na odcinku 70 m od ul. Lubelskiej wraz z obustronnym chodnikiem z kostki betonowej	2013	43 439,00	43 439,00	-	środki własne
		m. Jarosław (ul. Raszyńska)	Wykonanie kanalizacji deszczowej i wykonanie ciągu pieszo-jezdnego z kostki o dł. 170 m	2013	133 963,00	133 963,00	-	środki własne
		m. Jarosław (ul. Zacisze)	Wykonanie modernizacji nawierzchni na odcinku dł. ok. 210 m	2013	61 857,00	61 857,00	-	środki własne
		m. Jarosław (ul. Dojazdowa)	Wykonanie wzmocnienia i podbudowy i ułożenia warstwy ścieralnej z masy mineralno-bitumicznej na odcinku od ul. Zwierzynieckiej w kierunku ul. Straganowej	2014	311 195,00	-	311 195,00	środki własne

Lp.	Lokalizacja inwestycji		Nazwa/Rodzaj przedsięwzięcia	Lata realizacji	Całkowity koszt inwestycji [w tys. PLN]	Wydatki na realizację [w tys. PLN]		Źródła finansowania
	Powiat	Gmina (miejscowość/ulica)				2013 r.	2014 r.	
1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.
		m. Jarosław (ul. Słoneczna)	Modernizacja, wzmocnienie podbudowy oraz ułożenie warstwy wiążącej z masy mineralno-bitumicznej	2014	301 295,00	-	301 295,00	środki własne
		m. Jarosław (ul. Wodna)	Wzmocnienie podbudowy oraz ułożenie warstwy wiążącej z masy mineralno-bitumicznej	2014	215 385,00	-	215 385,00	środki własne
		m. Jarosław	Modernizacja przystanków komunikacyjnych na terenie miasta	2013-2014	109 125,00 150 535,81			środki własne
		m. Jarosław	Budowa punktu selektywnej zbiórki odpadów komunalnych (PSZOK), Adaptacja Bazy Zakładu Oczyszczania Miasta PGKiM przy ul. Racławickiej 24	2013	50 000,00	50 000,00	-	środki własne Przedsiębiorstwa Gospodarki Komunalnej
		m. Jarosław	Selektywna zbiórka odpadów na terenie miasta - lokalne punkty selektywnej zbiórki	2013-2014	200 000,00	-	-	i Mieszkaniowej w Jarosławiu Sp. z o. o.
4.	Jasło	Wykazano inwestycje z zakresu likwidacji osuwisk, ujęte w załączniku 4.						
5.	Kolbuszowa	Odnawialne źródła energii i efektywność energetyczna						
		gm. Cmolos (Cmolos)	Instalacja fotowoltaiczna do podgrzewania ciepłej wody użytkowej w Zespole Szkół w Cmolosie	2013	213,0	213,0	-	budżet gminy, RPO
		gm. Dzikowiec (Lipnica)	Termomodernizacja budynku użyteczności publicznej - budynek OSP	2014	188,9	-	188,9	WFOŚiGW, budżet gminy
		gm. Dzikowiec (Płazówka)	Termomodernizacja budynku użyteczności publicznej – budynek OSP	2014	71,0	-	71,0	WFOŚiGW, budżet gminy
		m i gm.. Kolbuszowa	Wykonanie systemu paneli fotowoltaicznych na pływalni Fregata	2013-2014	214,6	-	214,6	RPO
		m i gm.. Kolbuszowa	Instalacja solarna w budynku Hotelowo-Gastronomicznym przy ul. Wolskiej	2013	199,4	199,4	-	RPO

Lp.	Lokalizacja inwestycji		Nazwa/Rodzaj przedsięwzięcia	Lata realizacji	Całkowity koszt inwestycji [w tys. PLN]	Wydatki na realizację [w tys. PLN]		Źródła finansowania
	Powiat	Gmina (miejscowość/ulica)				2013 r.	2014 r.	
1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.
		m. i gm. Kolbuszowa	Termomodernizacja budynków PUP, ZST, ZSAE, CKP (w tym instalacja kolektorów słonecznych na budynku PUP)	2014	791,8	-	791,8	EFRR, budżet powiatu
		Raniżów, Wola Raniżowska	Instalacja solarna i kolektory słoneczne	2013	47,9	47,9	-	RPO, budżet gminy
6.	Krosno	Odnawialne źródła energii i efektywność energetyczna						
		Krościenko Wyżne	Termomodernizacja obiektów użyteczności publicznej w Gminie Krościenko Wyżne	2013-2014	1 380 978,12	-	81 828,53	RPO
		Wojaszówka, Ustrobnia	Montaż kolektorów słonecznych – przedszkole	2013	31 892,80	31 892,80	-	RPO, budżet gminy
		Wojaszówka, Ustrobnia	Montaż kolektorów słonecznych – szkoła	2014	20 378,26	-	20 378,26	
		Rymanów	-	-	-	-	-	
		Chorkówka	Montaż kolektorów słonecznych – Instalacja systemu energii odnawialnej na budynkach użyteczności publicznej oraz domach prywatnych na terenie gmin należących do Związku Gmin Dorzecza Wisłoki	2014-2016	2 200 877,79	-	307 335,00	Szwajcarsko-Polski Program Współpracy, dotacja JST, środki własne podmiotów objętych programem
		Chorkówka: Chorkówka, Draganowa, Faliszówka, Kopytowa,	Termomodernizacja 4 budynków użyteczności publicznej	2014	622 542,70	-	622 542,70	EFRR, RPO, dotacja JST
		Korczyn	Termomodernizacja ZS w Korczynie, w tym instalacja solarna – 15 sztuk	2013	667 004,61	667 004,61	-	budżet gminy, WFOŚiGW, PROW
			Termomodernizacja ZS w Iskrzyni	2013	146 986,61	146 986,61	-	
			Termomodernizacja Przedszkola Samorządowego w Korczynie	2013	121 737,00	121 737,00	-	
			Termomodernizacja budynku użyteczności publicznej – OZ w Kamborni	2013	79 328,95	79 328,95	-	budżet gminy, WFOŚiGW

Lp.	Lokalizacja inwestycji		Nazwa/Rodzaj przedsięwzięcia	Lata realizacji	Całkowity koszt inwestycji [w tys. PLN]	Wydatki na realizację [w tys. PLN]		Źródła finansowania
	Powiat	Gmina (miejscowość/ulica)				2013 r.	2014 r.	
1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.
		Dukla	Termomodernizacja 3 obiektów użyteczności publicznej (2 szkoły, Urząd Miasta)	-	1 022 975,11	-	1 022 975,11	środki gminy, RPO
		Miejsce Piastowe, Łężany	Termomodernizacja Domu Ludowego i modernizacja systemu grzewczego	2014	391	-	391	budżet gminy, RPO
		Miejsce Piastowe, Zalesie			208	-	208	
		Jedlicze	Termomodernizacja Zespołu Szkół Jedlicze, wymiana stolarki okiennej	3014	19,98		19,98	budżet powiatu
		Krosno	Termomodernizacja budynku PUP, wymiana stolarki okiennej	2013-2014	89,88	52,88	37,00	budżet powiatu, budżet PUP
		Inne inwestycje						
		Teren powiatu	Przebudowa dróg powiatowych	2013	5 435,45	5 435,4	-	budżet powiatu, rezerwa celowa budżetu państwa, NP PDL, MAiC, budżet gmin powiatu, Nadleśnictwa
			Przebudowa skrzyżowań dróg powiatowych	2013	168,214	168,214	-	
			Przebudowa mostów	2013	1 022,607	1 022,607	-	
		Teren powiatu	Przebudowa dróg powiatowych	2014	7 674,699	-	7 674,699	budżet powiatu, rezerwa celowa budżetu państwa, NP PDL, MAiC, budżet gmin powiatu
			Przebudowa mostu	2014	4 455,310	-	4 455,310	
		Jaśliska	Usuwanie azbestu i wyrobów zawierających azbest z terenu gminy	2014	5 211,86	-	5 211,86	WFOŚiGW, NFOŚiGW
		Ilwonicz-Zdrój	Zbieranie i unieszkodliwianie odpadów zawierających azbest na terenie gminy	2014	31,0	-	31,0	brak danych
7.	Lesko	Odnawialne źródła energii i efektywność energetyczna						
		Cisna, Wetlina	Zwiększenie efektywności energetycznej oraz ograniczenie niskiej emisji gazów cieplarnianych w wybranych obiektach użyteczności publicznej	2012-2014	645,77	25,29	600,8	środki własne, RPO

Lp.	Lokalizacja inwestycji		Nazwa/Rodzaj przedsięwzięcia	Lata realizacji	Całkowity koszt inwestycji [w tys. PLN]	Wydatki na realizację [w tys. PLN]		Źródła finansowania
	Powiat	Gmina (miejscowość/ulica)				2013 r.	2014 r.	
1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.
		Lesko	Instalacja solarna, centrala odzysku ciepła, wymiennik żwirowy i gruntowy oraz układu pomp ciepła central wentylacyjnych w obiekcie AQARIUS	2013-2014	497 915,75	-	497 915,75	środki własne
		Lesko	Termomodernizacja budynku Starostwa Powiatowego w Lesku	2013	748 062,56	748 062,56	-	RPO
8.	Leżajsk	Informacja o danych w „Raporcie z realizacji programu ochrony środowiska dla powiatu leżajskiego za lata 2013-2014” na stronie internetowej Starostwa Powiatu Leżajskiego						
9.	Lubaczów	Odnawialne źródła energii i efektywność energetyczna						
		Cieszanów	Budowa modelowej elektrowni fotowoltaicznej wraz z budynkami zaplecza technicznego i stacją transformatorową kontenerową	2013	brak danych	brak danych	brak danych	brak danych
		Cieszanów, Gorajec	Wydanie pozwolenia na budowę elektrociepłowni na biogaz wraz z infrastrukturą towarzyszącą	2013	brak danych	brak danych	brak danych	brak danych
		m. Lubaczów	Siłownie wiatrowe w zachodniej części przy granicy z Oleszycami – w celu produkcji energii elektrycznej na terenie m. Lubaczów	2012-2019	brak danych	brak danych	brak danych	środki prywatne
		m. Lubaczów	Montaż kolektorów słonecznych na obiektach użyteczności publicznej: Przedszkole, Szkoła Podstawowa i Gimnazjum Nr 2, budynek dawnej przychodni	2009-2015	brak danych	brak danych	brak danych	budżet gminy, środki zewnętrzne
		Cieszanów	Wydanie decyzji (1) o środowiskowych uwarunkowaniach i decyzji (1) lokalizacyjnej na budowę biogazowni w m. Gorajec, dla prywatnego inwestora	2012-2013	brak danych	brak danych	brak danych	środki prywatne
		Cieszanów	Wydanie decyzji o środowiskowych	2013	brak danych	brak danych	brak danych	środki prywatne

Lp.	Lokalizacja inwestycji		Nazwa/Rodzaj przedsięwzięcia	Lata realizacji	Całkowity koszt inwestycji [w tys. PLN]	Wydatki na realizację [w tys. PLN]		Źródła finansowania
	Powiat	Gmina (miejscowość/ulica)				2013 r.	2014 r.	
1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.
			uwarunkowaniach na budowę farmy fotowoltaicznej w m. Cieszanów dla prywatnego inwestora					
		Lubaczów	Montaż ogniw baterii fotowoltaicznych w Ośrodku Edukacji Ekologicznej w Nowym Siole przez Nadleśnictwo Lubaczów	2013	12,0	12,0	-	środki własne
		Narol	Modernizacja systemu ciepłej wody użytkowej – modernizacja systemu grzewczego w Szkolnym Schronisku Młodzieżowym w Hucie Różanieckiej	2013	148,58	148,58	-	EFER
		Lubaczów	Termomodernizacja hali sportowej	2011-2013	2 330	1 030	-	Ministerstwo Sportu, WFOŚiGW
		Lubaczów	Termomodernizacja obiektów oświatowych: Szkoła Podstawowa Nr 2 i Gimnazjum Nr 2	2013	1 320	1 208	-	budżet miasta, środki UE
		Lubaczów	Termomodernizacja obiektów oświatowych: Przedszkole Nr 1 i Przedszkole Nr 3	2013-2014	1 350	-	1 350	budżet miasta, środki UE
		Wielkie Oczy	Termomodernizacja Zespołu Szkół Publicznych w Wielkich Oczach	2013	178,2	178,2	-	środki własne, EFRR
		Łukawiec	Termomodernizacja Zespołu Szkół Publicznych w Łukawcu	2013	798,2	798,2	-	
		Kobylnica Wołoska	Termomodernizacja budynku Biblioteki Publicznej w Kobylnicy Wołoskiej	2013	833,3	833,3	-	
		Narol, Ruda Różaniecka	Termomodernizacja Środowiskowego Domu Samopomocy w Lubaczowie, – modernizacja kotłowni DPS w Rudzie Różanieckiej	2013	824,86	824,86	-	środki własne, RPO
		Narol	Termomodernizacja budynków użyteczności	2013	1 032,34	1 032,34	-	EFRR

Lp.	Lokalizacja inwestycji		Nazwa/Rodzaj przedsięwzięcia	Lata realizacji	Całkowity koszt inwestycji [w tys. PLN]	Wydatki na realizację [w tys. PLN]		Źródła finansowania
	Powiat	Gmina (miejscowość/ulica)				2013 r.	2014 r.	
1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.
			publicznej w Rudzie Różanieckiej, Huta Złomy, Dębiny, Narol, Huta Różaniecka					
		Inne inwestycje						
		Lubaczów	Przebudowa dróg wojewódzkich, przebudowa chodników w ciągu drogi wojewódzkiej nr 867 (ul. Dąbka) i nr 866 (ul. Mickiewicza, Unii Lubelskiej), budowa chodnika przy ul. Baziaka wraz z parkingiem na 120 miejsc	2011-2014	brak danych	502	brak danych	budżet województwa, budżet miasta
		Lubaczów	Przebudowa dróg powiatowych na terenie miasta	2011-2014	brak danych	100	brak danych	budżet powiatu, budżet miasta
		Lubaczów	Budowa, przebudowa dróg miejskich: przebudowa dróg w centrum miasta: Kopernika, Piłsudskiego, Konery, Krasickiego. Budowa chodnika przy ul. Chrobrego, przebudowa ul. Partyzantów, remonty, utwardzanie dróg osiedlowych, przebudowa ul. Leśnej	2011-2014	brak danych	1096	brak danych	budżet gminy, środki zewnętrzne
		Cieszanów	Modernizacja drogi w Folwarkach	2013	445,3	445,3	-	budżet państwa, środki własne
		Cieszanów	Modernizacja drogi w Gorajcu	2013	278,0	278,0	-	
		Horyniec-Zdrój	Odbudowa drogi gminnej nr 005052R w Krzywe	2013	208,03	208,03	-	środki ministerialne 80%
		Horyniec-Zdrój	Przebudowa drogi gminnej nr 005077R w Wólce Horynieckiej	2013	62,01	62,01	-	środki własne
		Wielkie Oczy	Przebudowa nawierzchni drogi do kościoła w m. Kobylnica Wołoska	2013	71,0	71,0	-	środki własne
		Wielkie Oczy	Przebudowa nawierzchni drogi gminnej do pól w m. Potok Jaworowski	2013	33,0	33,0	-	środki własne
		Wielkie Oczy	Odbudowa drogi gminnej Skolin – Czaplaki nr	2013	254,0	254,0	-	środki własne, PUW

Lp.	Lokalizacja inwestycji		Nazwa/Rodzaj przedsięwzięcia	Lata realizacji	Całkowity koszt inwestycji [w tys. PLN]	Wydatki na realizację [w tys. PLN]		Źródła finansowania
	Powiat	Gmina (miejscowość/ulica)				2013 r.	2014 r.	
1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.
			105321 w m. Skolin					
		Wielkie Oczy	Przebudowa nawierzchni drogi dojazdowej do gruntów rolnych Bihale – Niwa w m. Bihale	2013	46,0	46,	-	środki własne, UM Rzeszów
		Wielkie Oczy	Przebudowa nawierzchni drogi dojazdowej do gruntów rolnych w m. Łukawiec	2013	12,0	12,0	--	środki własne, UM Rzeszów
		Wielkie Oczy	Przebudowa nawierzchni drogi dojazdowej do gruntów rolnych w m. Łukawiec	2013	35,0	35,0	-	środki własne, UM Rzeszów
		Wielkie Oczy	Przebudowa nawierzchni drogi gminnej Bihale – Glinki	2013	411,0	411,0	-	środki własne, PUW
		Wielkie Oczy	Przebudowa Małego Rynku w Wielkich Oczach poprzez przebudowę nawierzchni ciągu pieszo-jezdnego łączącego ul. Krzywą z ul. Zieloną	2013	82,0	82,0	-	środki własne
		Wielkie Oczy	Przebudowa drogi dojazdowej do Ośrodka Zdrowia wraz z budową miejsc parkingowych w Wielkich Oczach	2013	75,0	75,0	-	środki własne
		m. Lubaczów	Budowa ciągu pieszo-jezdnego na drodze woj. nr 866w m. Lubaczów	2012-2014	184,72	-	-	środki PZDW, Urząd Miasta Lubaczów
		Lubaczów	Budowa drogi woj. nr 867 Sieniawa – Hrebenne na odcinku Prusie – granica województwa	2003-2014	4 641,74	-	-	środki własne Województwo Podkarpackie
		Cieszanów, Gorajec	Budowa drogi leśnej w Leśnictwie Gorajec	2011-2013	1 116,0	268,0	-	Fundusz Leśny
		Cieszanów, Chotylub	Przebudowa drogi leśnej w Leśnictwie Chotylub	2011-2013	1 381,0	-	-	PROW
		Narol, Wola Wielka	Przebudowa drogi leśnej w Leśnictwie Wola Wielka	2012-2013	1 823,0	79,0	-	Fundusz Leśny
		Cieszanów, Lubliniec	Przebudowa drogi leśnej w Leśnictwie Lubliniec	2012-2013	1 236,0	547,0	-	Fundusz Leśny

Lp.	Lokalizacja inwestycji		Nazwa/Rodzaj przedsięwzięcia	Lata realizacji	Całkowity koszt inwestycji [w tys. PLN]	Wydatki na realizację [w tys. PLN]		Źródła finansowania
	Powiat	Gmina (miejscowość/ulica)				2013 r.	2014 r.	
1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.
		Cieszanów, Lubliniec	Przebudowa drogi leśnej w Leśnictwie Chotylub	2013	22,0	22,0	-	środki własne
		Narol	Odbudowa drogi powiatowej nr 1637R Ruda Różaniecka – Piła	2013	1 232,21	1 232,21	-	Dotacja ze środków na usuwanie kłesk żywiołowych, Dotacja Gminy Narol i Cieszanów, środki własne
		Wielkie Oczy	Odbudowa drogi powiatowej nr 2606R Wielkie Oczy – Żmijowska – Wólka Żmijowska	2013	793,38	793,38	-	Dotacja ze środków na usuwanie kłesk żywiołowych. Dotacja Gminy Wielkie Oczy, środki własne
		Oleszyce	Przebudowa drogi powiatowej nr 1553R Cewków – Stary Dzików – Oleszyce	2013	624,86	624,86	-	Dotacja NPPDL, środki gminy, środki własne
		Lubaczów	Przebudowa drogi powiatowej Krowica Hołodowska – Cetynia	2013	802,34	802,34	-	Dotacja NPPDL, środki gminy, środki własne
		m. Lubaczów	Przebudowa drogi gminnej nr 104905R ul. Leśnej w Lubaczowie	2013	846,96	846,96	-	Dotacja NPPDL, środki miasta, środki własne
		m. Lubaczów	Przebudowa drogi dojazdowej wraz z miejscami postojowymi do bloku mieszkalnego zlokalizowanego przy ul. Leśnej w Lubaczowie	2013	110,1	110,1	-	środki Miasta, środki własne
		Horyniec-Zdrój	Przebudowa drogi powiatowej nr 1699R – droga dojazdowa do stacji PKP poprzez budowę chodnika	2013	99,76	99,76	-	środki gminy
		Oleszyce	Odbudowa drogi gminnej ul. Zagrodowa w Oleszycach	2013	70,82	70,82	-	środki własne

Lp.	Lokalizacja inwestycji		Nazwa/Rodzaj przedsięwzięcia	Lata realizacji	Całkowity koszt inwestycji [w tys. PLN]	Wydatki na realizację [w tys. PLN]		Źródła finansowania
	Powiat	Gmina (miejscowość/ulica)				2013 r.	2014 r.	
1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.
		Oleszyce	Naprawa drogi dojazdowej do gruntów rolnych w m. Oleszyce Stare	2013	20,48	20,48	-	Urząd Marszałkowski, FOGR, środki własne
		Oleszyce	Naprawa drogi dojazdowej do gruntów rolnych położonych w m. Nowa Grobla	2013	16,33	16,33	-	Urząd Marszałkowski, FOGR, środki własne
		Oleszyce	Naprawa drogi dojazdowej do gruntów rolnych w m. Zalesie	2013	69,06	69,06	-	Urząd Marszałkowski, FOGR, środki własne
		Oleszyce	Przebudowa drogi gminnej ul. Św. Jana w Oleszycach	2013	74,92	74,92	-	środki własne
		Lubaczów	Ustawienie znaków drogowych dot. ograniczenia prędkościowego i tonażowego na drogach gminnych	2011-2013	2,65	0,95	-	środki własne
		Lubaczów	Budowa zbiornika retencyjnego nr 12 w m. Wielkie Oczy	2013-2014	469,6	469,6	-	NFOŚiGW, środki własne
		Lubaczów	Budowa przepustu przy zbiorniku retencyjnym nr 12 w m. Wielkie Oczy	2014	182,1	182,1	-	NFOŚiGW, środki własne
10.	Łańcut	Łańcut	Termomodernizacja budynku Szkoły Podstawowej nr 2	2013-2014	1 816,318	923,374	892,944	środki własne
		Głuchów	Montaż kolektorów	2013	11,2	11,2	-	budżet gminy, EFRR
		Wysoka	Montaż kogeneratora	2013	232,5	232,5	-	budżet gminy, RPO WP 2007-2013
11.	Mielec	Odnawialne źródła energii i efektywność energetyczna						
		m. Mielec	Instalacja kolektorów słonecznych do wspomagania wytwarzania ciepłej wody użytkowej na potrzeby Domu Pomocy Społecznej w Mielcu	2012-2013	462,59	443,20	-	Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego w ramach RPO WP
		m. Mielec, ul. Królowej Jadwigi 1	Kompleksowa termomodernizacja obiektów	2012-2014	2 329,61	1,10	2 286,34	Europejski Fundusz

Lp.	Lokalizacja inwestycji		Nazwa/Rodzaj przedsięwzięcia	Lata realizacji	Całkowity koszt inwestycji [w tys. PLN]	Wydatki na realizację [w tys. PLN]		Źródła finansowania
	Powiat	Gmina (miejscowość/ulica)				2013 r.	2014 r.	
1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.
			szkoły Specjalnego Ośrodka Szkolno-Wychowawczego					Rozwoju Regionalnego w ramach RPO, NFOŚiGW
12.	Nisko	Odnawialne źródła energii i efektywność energetyczna						
		Ulanów, m. Ulanów i Bielany	Modernizacja szkół na terenie Gminy i Miasta Ulanów	2013	1023	1023	-	środki własne, RPO
		Ulanów, m. Ulanów	Termomodernizacja budynku OSP w Ulanowie	2013	68	68	-	WFOŚiGW, środki własne
		Ulanów, m. Kurzyna Średnia	Termomodernizacja budynku Ośrodka Zdrowia w Kurzynie	2013	57	57	-	RPO, budżet gminy
		Jarocin,	Termomodernizacja budynków użyteczności publicznej na terenie Gminy Jarocin – II etap	2013	854	854	-	RPO
		Nisko	Instalacja kolektorów słonecznych	2013-2014	108	-	108	RPO
		Inne inwestycje						
		Jarocin, Golce	Przebudowa dróg gminnych na terenie sołectwa Golce	2014	147	-	147	budżet gminy
		Jarocin, Szwedry, Mostki - Graba	Przebudowa dróg gminnych na terenie gminy Jarocin	2014	319	-	319	budżet gminy
		Rudnik nad Sanem, ul. Roweckiego	Przebudowa drogi gminnej nr 102745 R	2014	286	-	286	budżet gminy i miasta
		Rudnik nad Sanem, m. Przędzel	Przebudowa drogi dojazdowej do cmentarza	2014	175	-	175	
		Rudnik nad Sanem	Przebudowa drogi wewnętrznej	2014	221	-	221	
		Rudnik nad Sanem, m. Przędzel	Remont dróg dojazdowych do gruntów rolnych	2014	230	-	230	Urząd Marszałkowski
		Ulanów, m. Bielany i Wólka Tanewska	Remont, przebudowa i odbudowa dróg gminnych	2013	346	346	-	Budżet państwa, środki gminy
		Ulanów, Wólka Tanewska i Kurzyna Wielka	Remont i przebudowa dróg gminnych	2013	397	397	-	środki gminy

Lp.	Lokalizacja inwestycji		Nazwa/Rodzaj przedsięwzięcia	Lata realizacji	Całkowity koszt inwestycji [w tys. PLN]	Wydatki na realizację [w tys. PLN]		Źródła finansowania
	Powiat	Gmina (miejscowość/ulica)				2013 r.	2014 r.	
1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.
		Ulanów, Bukowina	Przebudowa drogi gminnej	2013	278	278	-	powodziowe
		Ulanów, Dąbrówka	Remont drogi gminnej	2014	217	-	217	powodziowe
		Ulanów, Kurzyna Mała i Bieliny	Remont i przebudowa dróg gminnych	2014	326	-	326	środki gminy
		Ulanów, Glinianka	Przebudowa dróg gminnych	2014	565	-	565	środki gminy
		Ulanów, Dąbrówka	Przebudowa drogi gminnej	2014	81	-	81	środki gminy
		Ulanów, Dąbrówka i Bieliny	Przebudowa dróg gminnych	2014	186	-	186	środki gminy
		Ulanów, Huta Deręgowska, Wólka Tanewska, Dąbrówka	Modernizacja drogi rolniczej	2014	144	-	144	środki gminy, Urząd Marszałkowski
		Ulanów, Dąbrówka	Przebudowa drogi rolniczej	2014	44	-	44	środki gminy
		Krzeszów, Bystre	Remont drogi gminnej – zmiana nawierzchni	2013	235	235	-	Urząd Wojewódzki, budżet gminy, drogi popowodziowe
		Krzeszów	Przebudowa drogi gminnej – zmiana nawierzchni	2013	104	104	-	Urząd Wojewódzki, NPPDL, budżet gminy
		Krzeszów, Koziarnia	Remont drogi gminnej – zmiana nawierzchni	2014	136	-	136	Urząd Wojewódzki
		Krzeszów	Przebudowa drogi gminnej – zmiana nawierzchni	2014	184	-	184	Urząd Wojewódzki, NPPDL, budżet gminy
		Jeżowe, Cholewiana Góra	Odbudowa drogi gminnej w Cholewianej Górze	2013	297	297	-	budżet państwa, budżet gminy
		Jeżowe, Jata	Odbudowa drogi gminnej w Jacie	2013	268	268	-	budżet państwa, budżet gminy
		Jeżowe, Jeżowe Kameralne	Modernizacja drogi dojazdowej w Jeżowie Kameralnym	2013	58	58	-	budżet państwa, budżet gminy
		Jeżowe, Groble	Modernizacja drogi dojazdowej do gruntów rolnych w Groblach	2013	51	51	-	
		Jeżowe	Przebudowa ciągu dróg gminnych Wygon	2014	716	-	716	

Lp.	Lokalizacja inwestycji		Nazwa/Rodzaj przedsięwzięcia	Lata realizacji	Całkowity koszt inwestycji [w tys. PLN]	Wydatki na realizację [w tys. PLN]		Źródła finansowania
	Powiat	Gmina (miejscowość/ulica)				2013 r.	2014 r.	
1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.
			Podgórski – Jeżowe Zaborczyny oraz Zaborczyny					budżet państwa, budżet gminy
		Jeżowe	Odbudowa drogi gminnej Jeżowe Zanawsie	2014	205	-	205	
		Jeżowe, Krzywdy	Przebudowa drogi gminnej w m. Krzywdy	2014	58	-	58	
		Jeżowe, Cholewiana Góra	Przebudowa drogi gminnej w m. Cholewiana Góra ul. Gęsiówka	2014	102	-	102	
		Jeżowe, Groble	Przebudowa drogi gminnej w m. Groble	2014	33	-	33	
		Jeżowe, Sójkowa	Modernizacja drogi gminnej dojazdowej do gruntów rolnych	2014	111	-	111	
		Jeżowe	Usuwanie wyrobów azbestowych w gminie Jeżowe	2013	20	20	-	NFOŚiGW, WFOŚiGW, budżet gminy
			Usuwanie wyrobów azbestowych w gminie Jeżowe – etap I	2014	4	-	4	
			Usuwanie wyrobów azbestowych w gminie Jeżowe – etap II		8	-	8	
		Krzeszów, Podolszynka Ordynacka i Podolszynka Plebańska	Zapobieganie zagrożeniom poprzez regulację cieków wodnych i budowę zbiornika wielozadaniowego	2013	1724	1724	-	RPO, budżet gminy
		Ulanów, Glinianka	Przebudowa Domu Ludowego	2013	55	55	-	PROW, budżet gminy
		Rudnik nad Sanem	Rozbudowa sieci kanalizacji deszczowej	2014	224	-	224	budżet miasta i gminy
13.	Przemysł	Odnawialne źródła energii i efektywność energetyczna						
		Fredropol, Huwniki	Termomodernizacja budynków użyteczności publicznej, docieplanie ścian, instalacja solarna, pompy ciepła wymiana instalacji c.o. w Domu Pomocy Społecznej w Huwnikach	2012-2013	718,2	718,2	-	NFOŚiGW, System Zielonych Inwestycji, budżet powiatu
		Krasiczyn, Korytniki	Docieplanie ścian i stropodachu, instalacja solarna w Specjalistycznym Ośrodku Wsparcia dla Ofiar	2012-2013	1472,7	1472,7	-	

Lp.	Lokalizacja inwestycji		Nazwa/Rodzaj przedsięwzięcia	Lata realizacji	Całkowity koszt inwestycji [w tys. PLN]	Wydatki na realizację [w tys. PLN]		Źródła finansowania
	Powiat	Gmina (miejscowość/ulica)				2013 r.	2014 r.	
1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.
			Przemocy w Rodzinie					
		Dubiecko, Nienadowa	Zwiększenie efektywności energetycznej – docieplanie ścian, stropodachów, wymiana okien, wymiana instalacji c.o., instalacja solarna	2012-2013	943,8	943,8	-	EFRR, RPO WP
		Bircza	Termomodernizacja budynku Urzędu Gminy i GOKSiT	2013	247,8	247,8	-	RPO WP, budżet gminy
		Bircza, Korzeniec	Termomodernizacja budynku szkoły podstawowej	2013	159,8	159,8	-	
		Bircza, Leszczawka	Termomodernizacja budynku świetlicy wiejskiej	2013	93,1	93,1	-	
		Bircza, Sufczyzna	Termomodernizacja budynków: świetlicy wiejskiej, szkoły podstawowej	2013	225,4	225,4	-	
		Bircza, Brzuska	Termomodernizacja budynku świetlicy wiejskiej	2013	52,1	52,1	-	RPO WP, budżet gminy
		Bircza, Kuźmina	Termomodernizacja budynku szkoły podstawowej	2013	207,8	207,8	-	
		Bircza, Rudawka	Termomodernizacja budynku świetlicy wiejskiej	2013	129,9	129,9	-	
		Bircza, Lipa		2014	84,9	-	84,9	
		Bircza, Leszczawa Dolna			123,1	-	123,1	
		Bircza, Brzeżawa			86,1	-	86,1	
		Bircza, Nowa Wieś			220,6	-	220,6	
		Bircza, Stara Bircza			51,3	-	51,3	
		Fredropol, Darowice, Kniażyce, Nowe Sady, Sierakośce	Termomodernizacja świetlic wiejskich	2014	821,58	-	821,58	PROW, budżet gminy
		Przemysław, Hermanowice, Krówniki, Ostrów, Wapowce, Pikulice		2013-2014	309,4	209,0	100,4	
		Orły	Termomodernizacja budynków użyteczności publicznej na terenie gminy	2013-2014	2 148,8	6,2	2 142,6	EFRR
		Dubiecko	Wymiana 2 kotłów c.o. na 3 nowe kotły	2013	68,235	68,235	-	budżet gminy, budżet

Lp.	Lokalizacja inwestycji		Nazwa/Rodzaj przedsięwzięcia	Lata realizacji	Całkowity koszt inwestycji [w tys. PLN]	Wydatki na realizację [w tys. PLN]		Źródła finansowania
	Powiat	Gmina (miejscowość/ulica)				2013 r.	2014 r.	
1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.
		Dubiecko	Docieplenie ścian SP i LO Dubiecko	2013	132,00	132,00	-	powiatu, NFOŚiGW
		Dubiecko, Przedmieście	Docieplenie ścian budynku szkoły podstawowej	2013	125,00	125,00	-	budżet gminy
		Dubiecko		2014	135,00	-	135,00	
		Dubiecko, Nienadowa			65,00	-	65,00	
		Dubiecko	Docieplenie ścian budynku OSP	2014	65,00	-	65,00	budżet gminy
		Dubiecko, Nienadowa	Docieplenie ścian zewnętrznych budynku oraz sufitu w dużej sali Domu Kultury	2014	145,00	-	145,00	
		Krzywcza, Babice	Termomodernizacja budynków użyteczności publicznej, docieplenie ścian zewnętrznych izolacja stropów, wymiana stolarki okiennej, instalacja c.o. i c.w., kotłowni olejowej, kolektory słoneczne	2014	1 693,80	-	1 693,80	środki UE, RPO WP, budżet gminy
		Inne inwestycje						
		Bircza	Remont drogi nr 116006 R Kuźmina – Leszczawka	2013	163,3	163,3	-	budżet gminy, budżet państwa
		Bircza	Remont drogi „Trakt węgierski”	2013	97,5	97,5	-	budżet państwa
		Bircza, Lipa	Remont drogi gminnej	2014	112,6	-	112,6	budżet gminy, budżet państwa
		Bircza, Korzeniec, Huta Brzuska	Remont drogi nr 116011 R	2014	136,8	-	136,8	
		Żurawica	Budowa drogi gminnej nr 16578 R – ul. Króla i ul. Kopernika	2014	631,1	-	631,1	EFRR, budżet gminy
		Żurawica		2013	319,4	319,4	-	dotacje podkarpackiego Urzędu Wojewódzkiego w ramach NPPDL, budżet gminy
		Fredropol, Leszczyny	Odbudowa drogi gminnej Makowa – Leszczyny – Sopotnik	2013	1086,27	1086,27	-	budżet państwa, budżet gminy
		Fredropol, Książce	Odbudowa drogi gminnej	2013	420,17	420,17	-	

Lp.	Lokalizacja inwestycji		Nazwa/Rodzaj przedsięwzięcia	Lata realizacji	Całkowity koszt inwestycji [w tys. PLN]	Wydatki na realizację [w tys. PLN]		Źródła finansowania
	Powiat	Gmina (miejscowość/ulica)				2013 r.	2014 r.	
1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.
		Fredropol, Aksamanice	Przebudowa drogi	2014	235,52	-	235,52	budżet państwa Budżet państwa, budżet gminy AWRSP, budżet gminy budżet gminy budżet gminy, środki powodziowe NFOŚiGW, WFOŚiGW, budżet gminy, środki osób fizycznych
		Fredropol, Huwniki, Kłokowice, Młodowice, Rybotyczne	Remont dróg gminnych	2014	221,15	-	221,15	
		Fredropol, Darowice	Przebudowa drogi gminnej	2014	345,67	-	345,67	
		Fredropol		2014	358,73	-	358,73	
		Fredropol, Młodowice Osiedle		2014	269,46	-	269,46	
		Przemyśl, Nehrybka	Remont drogi, przebudowa drogi	2013-2014	62,5	38,7	23,8	
		Pikulice	Przebudowa nawierzchni drogi	2013	14,9	14,9	-	
		Dubiecko, Nienadowa	Przebudowa drogi gminnej	2014	282,8	282,8	-	
		Dubiecko, Wybrzeże	Przebudowa dróg gminnych	2013	134,1	134,1	-	
		Dubiecko, Drohobyczka	Przebudowa drogi gminnej „Wielkie Pole”	2013	177,3	177,3	-	
		Dubiecko, Hucisko Nienadowskie	Przebudowa drogi gminnej „Zadział”	2013	326,3	326,3	-	
		Teren gminy Fredropol	Usuwanie wyrobów zawierających azbest	2013-2014	81,76	62,35	19,41	
		Teren gminy Przemyśl	Usuwanie i utylizacja wyrobów zawierających azbest	2014	29,1	-	29,1	
14.	Przeworsk	Odnawialne źródła energii i efektywność energetyczna						
		Przeworsk	Termomodernizacja obiektów użyteczności publicznej – Szkoły Podstawowe nr 1,2,3 w Przeworsku	2012-2013	1 385,40	1385,40	-	budżet gminy, RPO, Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego
		Tryńcza	Poprawa infrastruktury energetycznej w budynkach użyteczności publicznej – Urząd Gminy w Tryńczy	2013-2014		740,85	741,74	
		Jawornik Polski	Zastosowanie alternatywnych źródeł zasilania oraz wykorzystanie energii pochodzącej z kogeneracji	2013-2014	1 324,00	-	1 324,00	budżet gminy, RPO,

Lp.	Lokalizacja inwestycji		Nazwa/Rodzaj przedsięwzięcia	Lata realizacji	Całkowity koszt inwestycji [w tys. PLN]	Wydatki na realizację [w tys. PLN]		Źródła finansowania
	Powiat	Gmina (miejscowość/ulica)				2013 r.	2014 r.	
1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.
			przy termomodernizacji budynków użyteczności publicznej – Zespół Szkół nr 1 w Jaworniku Polskim i OSP w Hucisku Jawornickim					Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego
		Kańczuga	Termomodernizacja budynków komunalnych użyteczności publicznej na terenie miasta i gminy Kańczuga	2013- 2014		735,20	340,035	
		Przeworsk	Termomodernizacja budynków użyteczności publicznej – Starostwo powiatowe, Urząd Miasta Przeworska, Zespół Szkół Ogólnokształcących i Zawodowych w Przeworsku (docieplenie elewacji, montaż kotłowni gazowej oraz instalacji solarnej)	2013-2014	1 550,04	-	1 550,04	budżet powiatu, RPO WP, EFRR
15.	Ropczyce	Wykazano inwestycje dotyczące jedynie likwidacji osuwisk ujęte w załączniku 4						
16.	Rzeszów	Wykazano inwestycje dotyczące jedynie likwidacji osuwisk ujęte w załączniku 4						
17.	Sanok	Odnawialne źródła energii i efektywność energetyczna						
		Sanok	Docieplenie elewacji oraz wymiana stolarki okiennej, instalacji c. o. w ramach termomodernizacji budynku Bursy Szkolnej w Sanoku	2013	154,53	154,53	-	NFOŚiGW
		Besko	Termomodernizacja i wykończenie modernizacji budynku zaplecza hotelowego przy Stadionie w Besku	2013	60,59	60,59	-	WFOŚiGW
		Besko	Termomodernizacja i wykonanie elewacji budynku nauczania początkowego przy Zespole Szkół w Besku	2014	51,38	-	51,38	
		Komańcza	Termomodernizacja budynku Urzędu Gminy Komańcza	2014	272,35	-	272,35	środki gminy

Lp.	Lokalizacja inwestycji		Nazwa/Rodzaj przedsięwzięcia	Lata realizacji	Całkowity koszt inwestycji [w tys. PLN]	Wydatki na realizację [w tys. PLN]		Źródła finansowania
	Powiat	Gmina (miejscowość/ulica)				2013 r.	2014 r.	
1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.
		Zagórz, Łukowe	Termomodernizacja Domu Ludowego wraz z przebudową północnej części budynku	2014	554,40	-	554,40	PROW
		Zagórz, Tarnawa Dolna	Termomodernizacja Szkoły Podstawowej, Gimnazjum i Przedszkola w Tarnawie Dolnej – instalacja solarna	2014	1 246,90	-	1 246,90	RPO WP
		Sanok, Wujskie	Rozbudowa, przebudowa Wiejskiego Domu Ludowego – termoizolacja budynku	2014	58,97	-	58,97	środki własne gminy
		Sanok, Mrzygłód	Remont WDK	2014	161,03	-	161,03	środki własne gminy, PROW
		Sanok, Hłomcza	Termomodernizacja budynku wraz z robotami towarzyszącymi WDK	2014	77,01	-	77,01	środki własne gminy
		Sanok, Sanoczek	Wykonanie termomodernizacji WDK	2014	56,90	-	56,90	środki własne gminy
		Sanok, Srogów Dolny	Wymiana stolarki okiennej i parapetów w budynku WDK	2014	18,80	-	18,80	środki własne gminy
		Sanok, Markowce	Remont WDK	2014	504,42	-	504,42	środki własne gminy, PROW
		Sanok, Stróże Małe	Wykonanie termomodernizacji WDK	2014	54,63	-	54,63	środki własne gminy
		Sanok	Wymiana stolarki okiennej w budynku Urzędu Gminy Sanok	2013	30,68	30,68	-	środki własne gminy
		Sanok, Strachocina	Roboty remontowe i renowacyjne WDK	2013	57,58	57,58	-	środki własne gminy
		Sanok, Raczkowa	Remont instalacji c.o. w mieszkaniu komunalnym	2013	6,75	6,75	-	środki własne gminy
		Sanok, Liszna	Wymiana stolarki okiennej wraz z robotami towarzyszącymi w WDK	2014	19,55	-	19,55	środki własne gminy
		Sanok	Poprawa efektywności energetycznej obiektów oświatowych: – Żłobek nr 1	2013-2014	418,31	318,92	99,39	RPO WP

Lp.	Lokalizacja inwestycji		Nazwa/Rodzaj przedsięwzięcia	Lata realizacji	Całkowity koszt inwestycji [w tys. PLN]	Wydatki na realizację [w tys. PLN]		Źródła finansowania
	Powiat	Gmina (miejscowość/ulica)				2013 r.	2014 r.	
1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.
			– Żłobek nr 2		360,39	270,29	90,10	
			– Przedszkole nr 4		348,65	348,65	-	
		Inne zadania						
		Besko	„Segreguj i ty” - Kampania edukacyjna dotycząca segregacji odpadów w Gminie Besko	2013-2014	20,00	2,50	17,50	NFOiGW
		Zagórz Średnie Wielkie	Zamknięcie i rekultywacja pierwszej kwatery składowiska odpadów	2014	443,30	-	443,30	WFOŚiGW
		Zagórz	Usuwanie wyrobów zawierających azbest z terenu gminy	2014	25,20	-	25,20	WFOŚiGW, NFOŚiGW
		Sanok	Usuwanie wyrobów zawierających azbest z terenu gminy	2013-2014	72,54	30,35	42,19	WFOŚiGW, NFOŚiGW, środki własne gminy
18.	Stalowa Wola	Odnawialne źródła energii i efektywność energetyczna						
		Stalowa Wola	Termomodernizacja budynków użyteczności publicznej na terenie miasta Stalowa Wola – Publicznej Szkoły Podstawowej nr 1, Przedszkole nr 4, Zespołu Szkół Nr 3, Gimnazjum Katolickiego, OSP przy ul. Targowej i Urzędu Miasta	2011-2014	3 090,24	1 816,38	1 259,71	budżet gminy, RPO WP
		Stalowa Wola	Termomodernizacja budynków oświatowych – Przedszkola nr 1, 2, 7, 18 i Szkół ZSO nr 1, PSP nr 4, Gimnazjum nr 2 w Stalowej Woli	2011-2014	3 134,96	2 793,09	299,97	budżet gminy, NFOŚiGW
		Zaklików	Termomodernizacja budynku szkoły	2013	388,15	388,15	-	PROW
		Zaklików	Termomodernizacja budynku Urzędu Miejskiego	2014	520,38	-	520,38	
		Zaklików, Lipa	Termomodernizacja budynku	2014	160,00	-	160,00	
		Pysznica	Termomodernizacja budynku użyteczności publicznej	2014	339,62	-	339,62	środki własne, RPO
		Radomyśl nad Sanem,	Farma fotowoltaiczna	2014	brak danych	brak danych	brak danych	brak danych

Lp.	Lokalizacja inwestycji		Nazwa/Rodzaj przedsięwzięcia	Lata realizacji	Całkowity koszt inwestycji [w tys. PLN]	Wydatki na realizację [w tys. PLN]		Źródła finansowania
	Powiat	Gmina (miejscowość/ulica)				2013 r.	2014 r.	
1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.
		Chwałowice						
		Odnawialne źródła energii i efektywność energetyczna						
19.	Strzyżów	Wiśniowa	Przebudowa i rozbudowa szkoły, montaż kolektorów słonecznych na Szkole Podstawowej w Wiśniowej	2012-2014	2 600,0	-	25,5	RPO WP, budżet gminy
		Frysztak, Twierdza	Modernizacja GOK	2013	29,5	29,5	-	RPO WP, budżet gminy, skarb państwa
		Strzyżów	Termomodernizacja budynków użyteczności publicznej, montaż kolektorów słonecznych w Miejskim ZS w Strzyżowie	2013	100,73	-	-	RPO WP
		Strzyżów	Termomodernizacja obiektów użyteczności publicznej, montaż kolektorów słonecznych w obiektach Powiatowej Przychodni Zdrowia	2013-2014	14,65	14,65	-	RPO WP, budżet powiatu
		Wiśniowa, Szufnarowa	Zwiększenie efektywności energetycznej budynków użyteczności publicznej przez termomodernizację	2012-2014	680,0	310,0	360,0	RPO WP, budżet gminy
		Niebylec	Termomodernizacja budynków użyteczności publicznej w gminie	2013	1 755,53	1 755,33	-	RPO WP
		Niebylec, Połomia	Termomodernizacja budynku Domu Strażaka	2014	125,32	-	125,32	środki własne
		Niebylec	Wymiana stolarki okiennej i drzwiowej budynku mienia komunalnego nr 18 i 171	2014	27,27	-	27,27	
		Niebylec, Gwoźnica Górna	Termomodernizacja budynku Ośrodka Zdrowia	2013	59,38	-	59,38	
		Niebylec, Gwoźnica Dolna	Wymiana stolarki okiennej i drzwiowej w budynku Domu Ludowego	2014	36,98	-	36,98	środki własne
		Niebylec, Gwoźnica Górna			23,90	-	23,90	
		Niebylec, Baryczka	Docieplenie budynku Domu Wiejskiego	2013-2014	52,49	39,94	12,55	
		Strzyżów	Termomodernizacja budynków użyteczności	2013	1 433,35	1 433,35	-	

Lp.	Lokalizacja inwestycji		Nazwa/Rodzaj przedsięwzięcia	Lata realizacji	Całkowity koszt inwestycji [w tys. PLN]	Wydatki na realizację [w tys. PLN]		Źródła finansowania
	Powiat	Gmina (miejscowość/ulica)				2013 r.	2014 r.	
1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.
			publicznej - Miejski ZS w Strzyżowie					RPO WP, budżet gminy
		Strzyżów	Termomodernizacja obiektów użyteczności publicznej powiatu – przebudowa instalacji c.o. z wymianą pieca	2013-2014	134,99	134,99	-	RPO WP, budżet powiatu
		Czudec	Modernizacja i doposażenie obiektów dydaktycznych ZS w Czudcu oraz Przedszkola nr 2 Specjalnego we Frysztaku z dopasowaniem do potrzeb osób niepełnosprawnych ruchowo – wymiana instalacji c.o.	2014 – w trakcie realizacji	152,88	-	152,88	
		Strzyżów	Termomodernizacja obiektów użyteczności publicznej Powiatu Strzyżowskiego – przebudowa instalacji c.o. wraz z wymianą pieca	2013-2014	455,71	455,71	-	
		Czudec	Modernizacja i doposażenie obiektów dydaktycznych ZS w Czudcu oraz Przedszkola nr 2 Specjalnego we Frysztaku z dopasowaniem do potrzeb osób niepełnosprawnych ruchowo – termomodernizacja wraz z wymiana stolarki	2014- w trakcie realizacji	154,12	-	154,12	
20.	Tarnobrzeg	Ochrona powietrza						
		Tarnobrzeg	Budowa kotłowni gazowej w budynku Starostwa – połączenie do miejskiej sieci ciepłowniczej	2013	225,00	126,00	-	EFRR, budżet powiatu
		Nowa Dęba	Termomodernizacja budynku Domu Pomocy Społecznej	2014	428,00	-	305,00	
		Tarnobrzeg	Termomodernizacja budynku Starostwa	2014	647,00	-	501,00	
		Grębów	Termomodernizacja budynku Specjalnego Ośrodka Szkolno-Wychowawczego	2014	547,00	-	435,00	

Lp.	Lokalizacja inwestycji		Nazwa/Rodzaj przedsięwzięcia	Lata realizacji	Całkowity koszt inwestycji [w tys. PLN]	Wydatki na realizację [w tys. PLN]		Źródła finansowania
	Powiat	Gmina (miejscowość/ulica)				2013 r.	2014 r.	
1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.
		Nowa Dęba	Wykonanie instalacji solarnej z wewnętrzną instalacją ciepłej wody	2013	212,00	179,00	-	EFRR, budżet powiatu
21.	Ustrzyki Dolne	Brak inwestycji z zakresu ochrony środowiska	-	-	-	-	-	-
POWIATY GRODZKIE								
22.	Krosno	Ochrona Powietrza						
		ul. Sikorskiego	Blok kogeneracyjny ciepła i energii elektrycznej opalany na biomasę w Ciepłowni Łężańska w Krośnie	2011-2013	40 096,7	701,7	-	POIiŚ, pożyczka z NFOŚiGW, środki własne
		ul. Konopnickiej 5, ul. Powstańców Śląskich 37, ul. Kletówki 1, ul. Prochowa 7, ul. Kisielowskiego 18, ul. Decowskiego, ul. Prochowa 7, ul. Wyzwolenia, ul. Powstańców Warszawskich 42, ul. Bema 46, ul. Kisielowskiego 18, ul. Podkarpacka 16, ul. Bohaterów Westerplatte 20, ul. Rzeszowska 10	Kompleksowa termomodernizacja obiektów oświatowych w Krośnie	2013-2015	7 242,9	636,8	2160,2	EFRR, WFOŚiGW, środki własne
		Krosno	Połączenie do sieci ciepłej (1 budynek użyteczności publicznej, 7 budynków mieszanych) oraz rozbudowa sieci ciepłowniczej	2013	1 169,667	1 169,667	-	środki własne MPKG
		Krosno	Połączenie do sieci ciepłej (1 budynek użyteczności publicznej, 2 budynki mieszkalne) oraz rozbudowa sieci ciepłowniczej	2014	73,638	-	73,638	

Lp.	Lokalizacja inwestycji		Nazwa/Rodzaj przedsięwzięcia	Lata realizacji	Całkowity koszt inwestycji [w tys. PLN]	Wydatki na realizację [w tys. PLN]		Źródła finansowania
	Powiat	Gmina (miejscowość/ulica)				2013 r.	2014 r.	
1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.
		Krosno	Obniżenie emisji komunikacyjnej poprzez mycie dróg	2014	156,784	-	156,784	środki własne
		Krosno	Modernizacja taboru komunikacji miejskiej – zakup 2 autobusów	2014	976,290	-	976,290	środki własne MPKG
		Krosno	Poprawa jakości nawierzchni drogowej – remonty dróg	2013	11 842,0	11 842,0	-	środki własne
		Krosno	Poprawa jakości nawierzchni drogowej	2014	15 335,57	-	15 335,570	
		Komańcza, Wola Michowa	Partnerska budowa wspólnej przestrzeni turystycznej w oparciu o nowe centra sportu i rekreacji młodzieży	2013	20,0	20,0	-	EFRR, środki własne
		Krosno	Działania edukacyjne (ulotki dla mieszkańców i materiały edukacyjne)	2014	18,450	-	18,450	środki własne
		Krosno	Montaż korektorów słonecznych	2013-2014	107,758	53,90	53,858	środki własne
2.	Przemysł	Ochrona Powietrza						
		ul. Monte Casino – Wojewódzki Szpital im. Ojca Pio	Termomodernizacja bloku A	2013 - 2014	1 611,459	1 611,459	-	środki własne, środki UE, budżet województwa
		ul. Monte Casino – Wojewódzki Szpital im. Ojca Pio 18	Termomodernizacja bloku B	2013 - 2014	894,009	894,009	-	środki własne, budżet województwa
		ul. Plac Katedralny 5 - PGM	Połączenie budynku do miejskiej sieci ciepłej	2013 - 2014	32,462	32,462	-	środki własne
		ul. Tarnawskiego 3 - PGM			43,782	43,782		
		Ul. Tarnawskiego 5 - PGM			51,201	51,205		
		ul. Tarnawskiego 8 -12 – PGM			59,565	59,565		
		ul. Niewiadomskiego 4-6 – PGM			23,372	23,372		
		ul. Dworskiego 32 – PGM			28,162	28,162		
		ul. Borelowskiego 3 – PGM			86,592	86,592		

Lp.	Lokalizacja inwestycji		Nazwa/Rodzaj przedsięwzięcia	Lata realizacji	Całkowity koszt inwestycji [w tys. PLN]	Wydatki na realizację [w tys. PLN]		Źródła finansowania
	Powiat	Gmina (miejscowość/ulica)				2013 r.	2014 r.	
1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.
		ul. Hofmanowej 9 - PGM	Termomodernizacja budynku	2013- 2014	457,028	457,028	-	środki własne, środki z BGK
		ul. 3-go Maja 50 - PGM			99,700	99,700	-	
		ul. Lwowska 7 - PGM	Docieplenie budynku	2013-2014	28,700	28,700	-	środki własne
		ul. Rynek 26 - PGM	Docieplenie ściany szczytowej	2013- 2014	191,696	191,696	-	
		ul. Słowackiego 13 - PGM	Docieplenie ściany szczytowej		133,605	133,605	-	
		ul. Glazera 30 - PGM	Docieplenie stropodachu	2013-2014	8,676	8,676	-	
		ul. Wieniawskiego 8 - PGM	Przyłączenie budynku do miejskiej sieci ciepłowniczej	2013-2014	336,221	-	336,221	środki własne
		ul. Grunwaldzka 19 - PGM	Przyłączenie budynku do miejskiej sieci ciepłowniczej		80,552	-	80,552	
		ul. Mickiewicza 36	Przyłączenie budynku do miejskiej sieci ciepłowniczej		99,316	-	99,316	
		ul. Słowackiego 80 - PGM	Termomodernizacja budynku	2013-2014	272,538	-	272,538	środki własne, środki z BGK
		ul. Leszczyńskiego 12- PGM	Docieplenie budynku	2013-2014	62,793	-	62,793	środki własne
		ul. Słowackiego 76 - PGM			97,725	-	97,725	
		ul. Sportowa 12 - PGM			337,272	-	237,272	
		ul. Ofiar Katynia 8 - PGM	Docieplenie części budynku	2013-2014	19,672	-	19,672	środki własne
		ul. Ofiar Katynia 8 - PGM	Docieplenie części budynku	2013-2014	19,672	-	19,672	środki własne
		ul. Racławicka 2 - PGM	Docieplenie ściany szczytowej	2013-2014	28,005	-	28,005	środki własne
		ul. Konopnickiej 1 - PGM	Docieplenie ścian od podwórza	2013 - 2014	31,785	-	31,785	środki własne
		ul. Wodna 7 - PGM	Docieplenie ścian od podwórza i stropu strychowego	2013 - 2014	34,676	-	34,676	środki własne
		ul. Barska 15 - PGM	Docieplenie ściany od ul. Barskiej	2013 - 2014	99,000	-	99,000	środki własne
		Przemyska Spółdzielnia Mieszkaniowa	Termomodernizacja 4 budynków wielorodzinnych	2013 - 2014	1 322,000	1 322,000	-	środki własne
			Termomodernizacja 6 budynków wielorodzinnych		2 260,000	-	2 260,000	

Lp.	Lokalizacja inwestycji		Nazwa/Rodzaj przedsięwzięcia	Lata realizacji	Całkowity koszt inwestycji [w tys. PLN]	Wydatki na realizację [w tys. PLN]		Źródła finansowania
	Powiat	Gmina (miejscowość/ulica)				2013 r.	2014 r.	
1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.
		Miejskie Przedsiębiorstwo Energetyki Ciepłej	Przyłączenie 1 budynku użyteczności publicznej oraz 53 mieszkań i budynków jednorodzinnych do miejskiej sieci ciepłej	2013 - 2014	1 289,679	1 289,679	-	Środki własne Gminy Miasto Przemyśl, Dotacje z programu „KAWKA”
			Przyłączenie 3 budynków użyteczności publicznej oraz 40 mieszkań i budynków jednorodzinnych do miejskiej sieci ciepłej		2 083,391	-	2 083,391	
		Miejski Zakład Komunikacji	Zakup 1 nowego autobusu dla komunikacji miejskiej	2013 - 2014	876,250	-	876,250	środki własne
			Zakup 2 nowych autobusów dla komunikacji miejskiej		1 501,910	-	1 501,910	środki własne
		Ul. Rosłowski PWiK Sp. Z o.o.	Modernizacja systemu ogrzewania w Zakładzie Uzdatniania Wody, zmiana rodzaju paliwa ze stałego na gazowe	2010 - 2018	2 000	292,7	177,9	środki własne
3.	Rzeszów	Ochrona powietrza						
		ul. Strażacka	W ramach zadania wykonano ścieżki rowerowe – 1,61 km	2012 - 2014	9 808,56	3 787,53	3 950,62	środki własne Gminy Miasto Rzeszów
		ul. Witolda	W ramach zadania wykonano ścieżki rowerowe – 0,65 km	2012 - 2013	5 079,64	3 479,46	-	środki własne Gminy Miasto Rzeszów
		ul. Lubelska	W ramach zadania wykonano ścieżki rowerowe – 6 km	2012 - 2013	31 472,05	15 143,28	-	środki własne Gminy Miasto Rzeszów
		Al. Rejtana	W ramach zadania wykonano ścieżki rowerowe – 5,74 km	2012 - 2013	29 829,08	2 842,29	707,74	środki własne Gminy Miasto Rzeszów
		Droga KDZ I KDL Obszarowa – Przybyszówka	W ramach zadania wykonano ścieżki rowerowe – 0,24 km	2014	1 838,36	903,52	847,18	środki własne gminy Miasto Rzeszów
		Węzeł drogowy al. Wyzwolenia – ul. Warszawska	W ramach zadania wykonano ścieżki rowerowe – 3,1 km	2013-2014	64 557,82	6 975,84	57 234,21	środki własne Gminy Miasto Rzeszów

Lp.	Lokalizacja inwestycji		Nazwa/Rodzaj przedsięwzięcia	Lata realizacji	Całkowity koszt inwestycji [w tys. PLN]	Wydatki na realizację [w tys. PLN]		Źródła finansowania
	Powiat	Gmina (miejscowość/ulica)				2013 r.	2014 r.	
1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.
		Ciąg pieszo-rowerowy wzdłuż rzeki Wisłok – odcinek od al. Powstańców Warszawy do Lisiej Góry (lewa strona rzeki Wisłok)	W ramach zadania poszerzono istniejący ciąg pieszo-rowerowy – 0,437 km (etap I), 1,791 km (etap II)	2014 – etap I 2015 – etap II	2 272	-	315 (etap I) 1956,39 (etap II)	środki własne Gminy Miasto Rzeszów
		Ochrona przed hałasem						
		Droga Krajowa łącząca obwodnicę północną z drogą ekspresową S-19 i autostradą A4	W ramach zadania wykonano ekrany akustyczne – 2,38 km	2010 - 2013	80 800,66	11 509,95	-	środki UE, środki własne
		ul. Lubelska	W ramach zadania wykonano ekrany akustyczne – 1,28 km	2012 - 2013	31 472,05	15 143,28	-	środki UE, środki własne
		Węzeł drogowy al. Wyzwolenia – ul. Warszawska	W ramach zadania wykonano ekrany akustyczne – 0,06 km	2012 - 2013	64 557,82	6 975,84	57 234,21	
		Wykorzystanie energii odnawialnej i efektywność energetyczna						
		Zespół Szkolno-Przedszkolny nr 4 – Szkoła Podstawowa nr 14	W ramach zadania wykonano montaż 4 szt. kolektorów słonecznych	2009-2018	2 199	-	43	środki UE, środki własne
		Żłobek nr 3	W ramach zadania wykonano montaż 4 szt. kolektorów słonecznych	2008- 2014	1 863	-	49	
4.	Tarnobrzeg	Ochrona powietrza						
		ul. Jachowicza 13, Liceum Ogólnokształcące	Wykonanie prac termomodernizacyjnych	2013	1 100,71	1 100,71	-	środki własne, WFOŚiGW, RPO WP
		ul. Dutkowskiego 2 – Przedszkole nr 3.	Wykonanie prac termomodernizacyjnych oraz wykonanie instalacji solarnej	2013	155,472	155,472	-	środki własne
		ul. Kochanowskiego 12	Remont budynku komunalnego	2013	78,058	78,058	-	środki własne
		ul. Kochanowskiego 1 Szkoła	Termomodernizacja budynku	2014	1 636	-	1 636,45	środki własne

Lp.	Lokalizacja inwestycji		Nazwa/Rodzaj przedsięwzięcia	Lata realizacji	Całkowity koszt inwestycji [w tys. PLN]	Wydatki na realizację [w tys. PLN]		Źródła finansowania
	Powiat	Gmina (miejscowość/ulica)				2013 r.	2014 r.	
1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.
		Podstawowa nr 3						
		ul. Tracza 2, Przedszkole nr 4	Termomodernizacja budynku	2014	233,869	-	233,869	środki własne
		Tarnobrzeg	Modernizacja dróg : 9,703 km	2013	6 420 104,00	6420 104,00	-	środki własne, środki UE, środki Budżetu Państwa,
		Tarnobrzeg	Modernizacja dróg: 40,15 km	2014	22 413 477,62	-	22 413 477,62	
		Tarnobrzeg	Budowa ścieżek rowerowych	2013	49 224,35	49 224,35	-	środki własne
		ul. Sandomierska	Modernizacja kotłowni z likwidacją paliwa stałego i połączenie do sieci ciepłowniczej budynku oświatowo-gminnego	2014	35 000,00	35 000,00	-	środki własne dostawcy ciepła
		Odnawialne źródła energii i efektywność energetyczna						
		Tarnobrzeg	Opracowanie dokumentacji projektowo-kosztorysowej dla inwestycji: montaż ogniw fotowoltaicznych na budynkach	2012	46 928,48	-	-	-
		ul. Dekutowskiego 17 – Gimnazjum nr 3, ul. Wyspiańskiego 10 - SP nr 4, ul. Wiejska 4 – SP nr 9, ul. Jachowicza 13 – LO, ul. Sandomierska 27 – ZSP nr 2, ul. Jachowicza 4 – Gimnazjum nr 1, ul. Kopernika 18 – Gimnazjum nr 2, ul. Św. Barbary 1B – ZSP nr 3, ul. Kopernika 49 – ZSP, ul. Kopernika 1 – ZS „Górnik”,	Montaż ogniw fotowoltaicznych na budynku	2014	1 078 710,00	-	1 078 710,00	-

Lp.	Lokalizacja inwestycji		Nazwa/Rodzaj przedsięwzięcia	Lata realizacji	Całkowity koszt inwestycji [w tys. PLN]	Wydatki na realizację [w tys. PLN]		Źródła finansowania
	Powiat	Gmina (miejscowość/ulica)				2013 r.	2014 r.	
1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.
		ul. Kopernika 5 – CKP, ul. Kochanowskiego 1 – SP nr 3, ul. Dąbrowskiej 10 – SP nr. 10, ul. Niepodległości 2 – MOSiR						
		Tarnobrzeg	Tablice pamiątkowe		10 314,78		10 314,78	
			Studium wykonalności		18 450,00		18 450,00	

Źródło: Opracowanie własne PBPP na podstawie informacji ze starostw powiatowych – pisma z dokumentacji formalno-prawnej.

Załącznik. 2. Przedsięwzięcia/projekty w zakresie ochrony i efektywnego wykorzystania zasobów wodnych o znaczeniu ponadregionalnym, realizowane w ramach EFRR, EWT

Lp.	Nazwa przedsięwzięcia	Jednostki i podmioty realizujące	Rozpoczęcie realizacji	Całkowity koszt inwestycji, w tym z funduszy europejskich [w zł]	Zakres realizacji w latach 2013-2014	Uwagi
1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.
RPO WP 2007-2013						
1.	Budowa wodociągu w m. Siedliska wraz ze zbiornikiem wyrównawczym, pompownią i zasilaniem energetycznym oraz SUW w m. Lubenia	Gmina Lubenia	2012-02-15	6 805 114,35	Zrealizowane 2013-09-30	-
2.	Poprawa jakości uzdatniania wody, niezawodności zaopatrzenia w wodę obszaru miasta Przemyśla i gmin zaopatrywanych w wodę z wodociągów miasta Przemyśla	Przedsiębiorstwo Wodociągów i Kanalizacji Sp. z o.o. w Przemyśle	2013-10-31	9 191 650,58	Realizowane	Zakończenie projektu 2015-04-30
3.	Przebudowa stacji uzdatniania wody, przebudowa ujęcia wody oraz przebudowa i rozbudowa sieci wodociągowych wraz z przyłączami w m. Dębno i Chałupki Dębnińskie gm. Leżajsk, jako I etap zamierzenia	„Stare Młasto – Park” Sp. z o.o.	2013-02-26	3 009 859,16	Realizowane	Zakończenie projektu 2015-01-30
4.	Budowa stacji uzdatniania wody w Radymnie przy ul. Żłota Góra	Gmina Miejska Radymno	2010-12-31	3 335 771,04	Zrealizowane 2013-07-19	-
5.	Budowa dwóch zbiorników wody czystej SUW "Jamy" w miejscowości Wola Wadowska oraz sieci wodociągowej Ruda – Podborze	Gmina Radomyśl Wielki	2013-01-25	891 095,64	Zrealizowane 2014-07-31	-
6.	Rozwój infrastruktury zaopatrzenia w wodę na terenie Gminy Solina	Gmina Solina	2013-03-14	2 068 142,07	Zrealizowane 2014-07-21	-
7.	Przebudowa wodociągu miejskiego w Ropczycach – etap II	Przedsiębiorstwo Usług Komunalnych Sp. z o.o.	2012-11-02	1 681 246,74	Zrealizowane	Zakończenie projektu 2015-02-16
8.	Przebudowa wodociągu miejskiego w Ropczycach	Przedsiębiorstwo Usług Komunalnych Sp. z o.o.	2010-12-29	1 436 975,46	Zrealizowane 2013-09-30	-

Lp.	Nazwa przedsięwzięcia	Jednostki i podmioty realizujące	Rozpoczęcie realizacji	Całkowity koszt inwestycji, w tym z funduszy europejskich [w zł]	Zakres realizacji w latach 2013-2014	Uwagi
1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.
9.	Rozbudowa, przebudowa i modernizacja istniejącego wodociągu gminnego w Chmielniku wraz z wykonaniem nowych studni, modernizacją i rozbudową stacji uzdatniania wody	Gmina Chmielnik	2013-03-05	2 064 462,81	Zrealizowane 2014-12-11	-
10.	Modernizacja ujęcia i stacji uzdatniania wody w miejscowości Wydrza, gmina Grębów wraz z budową sieci wodociągowej – Osiedla Jamnica i Krawce	Gmina Grębów	2011-06-17	3 550 167,55	Zrealizowane 2013-07-15	-
11.	Modernizacja Stacji Uzdatniania Wody w Nowej Dębie, wymiana wybranych odcinków sieci wodociągowej, rozbudowa i modernizacja sieci na terenie Gminy Nowa Dęba – etap I	Przedsiębiorstwo Gospodarki Komunalnej i Mieszkalnej Sp. z o.o. w Nowej Dębie	2013-07-19	8 677 031,86	Realizowane	Zakończenie projektu 2015-05-12
12.	Budowa sieci wodociągowej wraz z przyłączami w Gminie Korczyna	Gmina Korczyna	2013-10-15	4 278 828,62	Realizowane	Zakończenie projektu 2015-02-23
13.	Zdrowa woda dla Niska, Raclawic, Woliny i Nowej Wsi – rozbudowa i modernizacja systemu zaopatrzenia w wodę	Miejski Zakład Komunalny Nisko Sp. z o. o. w Nisku	2011-04-27	7 560 367,31	Zrealizowane 2013-06-30	-
14.	Poprawa zaopatrzenia w wodę na terenie gminy Głogów Małopolski	Gmina Głogów Małopolski	2009-06-23	3 881 171,01	Zrealizowane 2014-12-31	-
15.	Poprawa jakości wody pitnej poprzez wykonanie modernizacji sieci wodociągowej na terenie Gminy Świlcza – etap II	Gmina Świlcza	2011-06-13	2 750 912,36	Zrealizowane 2013-08-30	-
16.	Budowa sieci wodociągowej w miejscowości Wietrzno, Zboiska, Równe i Cergowa	Gmina Dukla	2012-12-20	1 835 771,48	Zrealizowane 2014-10-17	-
17.	Budowa sieci wodociągowej dla części miejscowości Zagórz i Tarnawa Dolna	Gmina Zagórz	2007-12-10	7 630 722,29	Zrealizowane 2013-11-15	-

Lp.	Nazwa przedsięwzięcia	Jednostki i podmioty realizujące	Rozpoczęcie realizacji	Całkowity koszt inwestycji, w tym z funduszy europejskich [w zł]	Zakres realizacji w latach 2013-2014	Uwagi
1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.
18.	Rozbudowa i modernizacja systemu zaopatrzenia w wodę mieszkańców gminy Cmolas i Majdan Królewski	Gmina Cmolas	2013-09-26	2 444 334,32	Zrealizowane 2014-10-29	-
19.	Rozwój potencjału społeczno-gospodarczego Gminy Dubiecko poprzez budowę infrastruktury wodociągowej w miejscowości Przedmieście Dubieckie, Nienadowa, Dubiecko.	Gmina Dubiecko	2008-08-11	6 986 340,8	Zrealizowane 2014-02-07	-
20.	Przebudowa z rozbudową Stacji Uzdatniania Wody w Dąbrowicy i Kuryłówce oraz budowa sieci wodociągowej na odcinkach Słoboda – Trusze, Kuryłówka, Brzyska Wola i Dąbrowica	Gmina Kuryłówka	2009-07-24	1 533 040,47	Realizowane	Zakończenie projektu 2015-01-31
21.	Poprawa zaopatrzenia mieszkańców Gminy Łańcut w wodę pitną poprzez przebudowę stacji uzdatniania wody oraz 2 stacji hydroforowych wraz z przebudową i rozbudową sieci wodociągowej	Gmina Łańcut	2013-02-25	1 848 415,08	Zrealizowane 2014-12-31	-
22.	Poprawa infrastruktury wodociągowej na terenie Gminy Sanok	Gmina Sanok	2013-03-08	6 023 635,13	Realizowane	Zakończenie projektu 2015-07-15
23.	Poprawa zaopatrzenia mieszkańców Gminy Łańcut w wodę pitną poprzez rozbudowę sieci wodociągowej wraz z przebudową i rozbudową istniejących dwóch stacji uzdatniania wody	Gmina Łańcut	2011-06-22	5 803 066,71	Zrealizowane 2013-09-30	-
24.	Budowa i przebudowa wodociągu w miejscowościach: Nadole i Dukla	Gmina Dukla	2011-06-21	1 036 840,34	Zrealizowane 2013-09-30	-
25.	Rozbudowa i modernizacja systemu wodociągowego na terenie Gminy Krasne	Gmina Krasne	2012-11-14	1 404 950,77	Zrealizowane 2014-11-30	-
26.	Rozbudowa i modernizacja systemu uzdatniania i dostarczania wody w Gminie Zaleszany	Gmina Zaleszany	2011-12-22	6 730 651,99	Realizowane	Zakończenie projektu 2015-05-29

Lp.	Nazwa przedsięwzięcia	Jednostki i podmioty realizujące	Rozpoczęcie realizacji	Całkowity koszt inwestycji, w tym z funduszy europejskich [w zł]	Zakres realizacji w latach 2013-2014	Uwagi
1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.
27.	Rozbudowa i modernizacja infrastruktury zaopatrzenia w wodę na terenie Gminy Pilzno	Gmina Pilzno	2012-03-12	2 760 195,58	Zrealizowane 2014-08-29	-
28.	Poprawa działania i rozbudowa systemu zaopatrzenia w wodę miasta Tarnobrzeg	Tarnobrzskie Wodociągi Sp. z o.o.	2013-03-06	1 128 712,14	Zrealizowane 2013-12-30	-
29.	Budowa i przebudowa miejskiej rozdzielczej sieci wodociągowej wraz z przyłączami na terenie miasta Dynów – etap I	Gmina Miejska Dynów	2011-06-07	1 751 152,29	Zrealizowane 2013-11-14	-
30.	Poprawa zaopatrzenia w wodę i jej jakości dla miasta Dębicy poprzez modernizację stacji uzdatniania wody oraz rozbudowę sieci wodociągowej	„Wodociągi Dębickie” Sp. z o.o.	2011-01-05	2 319 772,16	Zrealizowane 2013-09-30	-
31.	Budowa sieci wodociągowej w miejscowości Poraż oraz na os. Leska Góra w Zagórzu	Gmina Zagórz	2007-12-10	5 441 509	Realizowane	Zakończenie projektu 2015-08-20
32.	Wodociąg Gmina Dębica – Południe – etap IV sieć wodociągowa w Braciejowej i Gumniskach	Gmina Dębica	2011-10-10	5 360 846,91	Realizowane	Zakończenie projektu 2015-03-31
33.	Rozbudowa sieci i infrastruktury wodociągowej w gminie Nowa Sarzyna	Zakład Gospodarki Komunalnej Nowa Sarzyna Sp. z o.o.	2011-10-06	5 023 043,48	Realizowane	Zakończenie projektu 2015-01-30
34.	Remont Stacji Uzdatniania Wody w m. Bieliniec, gm. Ulanów	Gmina i Miasto Ulanów	2010-12-16	2 413 358,08	Zrealizowane 2013-01-30	-
35.	Modernizacja sieci wodociągowej Gminy Cieszanów	Gmina Cieszanów	2009-08-06	4 257 316,21	Zrealizowane 2013-09-25	-
36.	Budowa sieci wodociągowej z dwoma budynkami pompowni wody w miejscowości Januszkowice i Opacionka wraz z przebudowa Stacji Uzdatniania Wody w Brzostku	Gmina Brzostek	2008-12-29	3 192 783,3	Zrealizowana 2013-05-16	-
37.	Przebudowa i rozbudowa sieci wodociągowej w miejscowościach Pogwizdów i Medynia	Gmina Czarna	2011-06-21	1 605 681,72	Zrealizowana 2013-09-30	-

Lp.	Nazwa przedsięwzięcia	Jednostki i podmioty realizujące	Rozpoczęcie realizacji	Całkowity koszt inwestycji, w tym z funduszy europejskich [w zł]	Zakres realizacji w latach 2013-2014	Uwagi
1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.
	Głogowska wraz z remontem Stacji Uzdadniania Wody					
38.	Modernizacja i rozbudowa stacji uzdatniania wody oraz sieci wodociągowej w Przeworsku	Gmina Miejska Przeworsk	2011-10-24	4 997 662,38	Zrealizowana 2013-09-30	-
39.	Budowa sieci wodociągowej z przyłączami domowymi w miejscowościach Chlewiska, Dębiny, Huta Złomy w Gminie Narol	Gmina Narol	2010-05-31	1 556 132,16	Zrealizowana 2013-09-30	-
40.	Poprawa zaopatrzenia w wodę na terenie Gminy Radomyśl nad Sanem	Gmina Radomyśl nad Sanem	2010-10-20	2 294 963,78	Zrealizowane 2013-11-15	-
41.	Budowa oczyszczalni ścieków i kanalizacji sanitarnej dla aglomeracji Jaworze, Bielowy	Gmina Pilzno	2008-06-05	12 884 601,88	Zrealizowane 2013-10-31	-
42.	Przebudowa i modernizacja ujęcia wody w Lutoryżu i Niechobrze oraz budowa urządzeń i sieci wodociągowej na terenie Gminy Boguchwała	Gospodarka Komunalna Spółka z o.o.	2011-08-09	8 315 987,2	Zrealizowane 2013-08-16	-
43.	Budowa kanalizacji sanitarnej w miejscowościach Stobierna i Stasiówka	Gmina Dębica	2008-06-18	12 093 848,22	Zrealizowane 2013-10-25	-
44.	Poprawa zaopatrzenia w wodę na terenie Gminy Kolbuszowa	Gmina Kolbuszowa	2008-07-24	2 978 298,46	Zrealizowane 2013-02-28	-
45.	Poprawa jakości wód głębinowych i powierzchniowych oraz polepszenie jakości i dystrybucji wody przeznaczonej do spożycia na terenie Gminy Brzozów	Przedsiębiorstwo Gospodarki Komunalnej Sp. z o.o.	2009-11-17	2 189 949,83	Zrealizowane 2013-09-30	-
46.	Poprawa zaopatrzenia w wodę w Gminie Sokołów Małopolski.	Gmina Sokołów Małopolski	2011-06-24	5 491 286,45	Zrealizowane 2013-09-19	-
47.	Budowa małego zbiornika retencyjnego w Ulanowie.	Gmina i Miasto Ulanów	2010-12-29	1 446 012,88	Zrealizowane 2013-10-30	-

Lp.	Nazwa przedsięwzięcia	Jednostki i podmioty realizujące	Rozpoczęcie realizacji	Całkowity koszt inwestycji, w tym z funduszy europejskich [w zł]	Zakres realizacji w latach 2013-2014	Uwagi
1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.
PO Infrastruktura i Środowisko 2007-2013						
1.	Rozbudowa i modernizacja oczyszczalni ścieków na terenie aglomeracji Głogów Małopolski	Gmina Głogów Małopolski	2013-04-08	2 212 522	Realizowane	Zakończenie projektu 2015-12-31
2.	Rozbudowa sieci kanalizacyjnej dla miasta Rzeszowa	Miejskie Przedsiębiorstwo Wodociągów i Kanalizacji w Rzeszowie Sp. z o.o.	2009-01-02	2 903 951,23	Zrealizowane 2014-05-31	-
3.	Poprawa gospodarki wodno-ściekowej w aglomeracji Sanok	Sanockie Przedsiębiorstwo Gospodarki Komunalnej Spółka z o.o.	2007-04-19	121 761 336,81	Zrealizowane 2014-12-31	-
4.	Zapewnienie prawidłowej gospodarki wodno-ściekowej w aglomeracji Ropczyce – etap I	Przedsiębiorstwo Usług Komunalnych Sp. z o.o.	2009-03-01	13 940 242,98	Zrealizowane 2013-12-30	-
5.	Opracowanie dokumentacji dla projektu z zakresu gospodarki wod.-kan. w aglomeracji Jasienica Rosielna.	Gmina Jasienica Rosielna	2014-08-13	578 100	Realizowane	Zakończenie projektu 2015-12-31
6.	Opracowanie dokumentacji projektowej przebudowy i rozbudowy Oczyszczalni Ścieków w Krośnie	Miejskie Przedsiębiorstwo Gospodarki Komunalnej – Krośnieński Holding Komunalny Sp. z o.o.	2013-10-03	219 555	Realizowane	Zakończenie projektu 2015-05-30
7.	Rozbudowa oczyszczalni ścieków Świlcza Kamyszyn	Gmina Świlcza	2008-03-19	4 552 953,59	Realizowane	Zakończenie projektu 2015-01-31
8.	Dokumentacja techniczna, projektowa i studium wykonalności rozbudowy oczyszczalni ścieków w Sokołowie Małopolskim	Gmina Sokołów Małopolski	2014-03-06	187 599,6	Realizowane	Zakończenie projektu 2015-11-30

Lp.	Nazwa przedsięwzięcia	Jednostki i podmioty realizujące	Rozpoczęcie realizacji	Całkowity koszt inwestycji, w tym z funduszy europejskich [w zł]	Zakres realizacji w latach 2013-2014	Uwagi
1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.
9.	Rozbudowa i modernizacja oczyszczalni ścieków w Wierzawicach – II etap budowy oczyszczalni ścieków	„Stare Miasto – Park” Sp. z o.o.	2011-10-10	3 266 527,37	Zrealizowane 2014-06-15	
10.	Dokumentacja modernizacji kanalizacji sanitarnej oraz rozbudowy oczyszczalni ścieków w Nowej Dębie	Przedsiębiorstwo Gospodarki Komunalnej i Mieszkaniowej Sp. z o.o.	2014-04-23	374 010	Realizowane	Zakończenie projektu 2015-12-31
11.	Uporządkowanie gospodarki wodno-ściekowej miasta Krosna – I etap	Miejskie Przedsiębiorstwo Gospodarki Komunalnej - Krośnieński Holding Komunalny Sp. z o.o.	2007-03-12	94 434 205,6	Zrealizowane 2014-06-30	-
12.	Opracowanie dokumentacji związanej z przygotowaniem projektu inwestycyjnego polegającego na modernizacji Oczyszczalni Ścieków Komunalnych w Zagórz	Gmina Zagórz	2014-05-07	195 570	Realizowane	Zakończenie projektu 2015-12-31
13.	Uregulowanie gospodarki wodno-ściekowej na terenie gminy Czarna – etap II	Gmina Czarna	2009-03-05	15 242 854,91	Realizowane	Zakończenie projektu 2015-12-31
14.	Rozbudowa (modernizacja) ciągu biologicznego komunalnej oczyszczalni ścieków w Rzeszowie	Miejskie Przedsiębiorstwo Wodociągów i Kanalizacji w Rzeszowie Sp. z o.o.	2012-06-01	45 733 336,03	Realizowane	Zakończenie projektu 2015-12-31
15.	Rozbudowa i modernizacja oczyszczalni ścieków w Rymanowie – II etap	Gmina Rymanów	2013-12-01	6 012 637,09	Realizowane	Zakończenie projektu 2015-12-31
16.	Kompleksowe rozwiązanie problemu oczyszczania i odprowadzania ścieków na terenie Gminy Pawłosiów	Gmina Pawłosiów	2011-10-14	5 178 260,78	Realizowane	Zakończenie projektu 2015-12-31

Lp.	Nazwa przedsięwzięcia	Jednostki i podmioty realizujące	Rozpoczęcie realizacji	Całkowity koszt inwestycji, w tym z funduszy europejskich [w zł]	Zakres realizacji w latach 2013-2014	Uwagi
1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.
17.	Porządkowanie gospodarki wodno-ściekowej aglomeracji Kolbuszowa.	Gmina Kolbuszowa	2007-04-06	12 449 988,11	Realizowane	Zakończenie projektu 2015-12-31
18.	Rozbudowa sieci kanalizacyjnej i wodociągowej dla miasta Rzeszowa – Część III	Miejskie Przedsiębiorstwo Wodociągów i Kanalizacji w Rzeszowie Sp. z o.o.	2008-02-06	10 112 637,58	Realizowane	Zakończenie projektu 2015-11-30
19.	Rozbudowa i modernizacja oczyszczalni ścieków przy ul. Masarskiej w Ropczycach	Przedsiębiorstwo Usług Komunalnych Sp. z o.o.	2014-10-31	434 682	Realizowane	Zakończenie projektu 2015-12-31
20.	Opracowanie dokumentacji projektowej modernizacji gospodarki wodno-ściekowej dla aglomeracji Mielec	Gmina Miejska Mielec	2014-05-15	2 009 574	Realizowane	Zakończenie projektu 2015-12-31
21.	Uporządkowanie gospodarki wodno-ściekowej na terenie Gminy i Miasta Nisko	Gmina i Miasto Nisko	2007-01-01	31 802 464,95	Zrealizowane 2014-06-30	-
22.	Porządkowanie i rozbudowa systemu kanalizacji wodno-ściekowej na terenie Miasta Rzeszowa – opracowanie dokumentacji	Gmina Miasto Rzeszów	2012-04-20	200 748,13	Realizowane	Zakończenie projektu 2015-12-31
23.	Program poprawy czystości zlewni rzeki Wisłoki – Etap II	Związek Gmin Dorzecza Wisłoki w Jaśle	2007-01-01	22 491 289,44	Realizowane	Zakończenie projektu 2015-12-31
24.	Rozbudowa i przebudowa oczyszczalni ścieków w Nowej Wsi	Gmina Trzebownisko	2010-03-15	15 131 979	Realizowane	Zakończenie projektu 2015-09-30
25.	Rozbudowa i przebudowa oczyszczalni ścieków w Woli Dalszej.	Łańcucki Zakład Komunalny Sp. z o. o.	2009-06-20	39 227 177,98	Realizowane	Zakończenie projektu 2015-02-28
26.	Porządkowanie gospodarki wodno-ściekowej na terenie miasta Rzeszowa – etap II	Gmina Miasto Rzeszów	2009-03-19	729 367,47	Zrealizowane 2013-08-20	-
Program Rozwoju Obszarów Wiejskich 2007-2013						
74.	Budowa wodociągu wraz ze zbiornikiem wyrównawczym, pompowniami i zasilaniem	Gmina Lubenia	2011-10-28	5 192 749	Zrealizowane 2013-11-13	-

Lp.	Nazwa przedsięwzięcia	Jednostki i podmioty realizujące	Rozpoczęcie realizacji	Całkowity koszt inwestycji, w tym z funduszy europejskich [w zł]	Zakres realizacji w latach 2013-2014	Uwagi
1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.
	energetycznym w miejscowości Lubenia					
75.	Przebudowa sieci wodociągowej w miejscowości Lubzina	Przedsiębiorstwo Usług Komunalnych Sp. z o.o.	2014-05-22	574 836,8	Realizowane	Zakończenie projektu 2015-08-13
76.	Budowa sieci wodociągowej z przyłączami w miejscowości Żeglce i części wsi Kopytowa wraz z magistralą przesyłową Zręcin – Chorkówka – Żeglce – Kopytowa oraz zbiornikiem na wodę w miejscowości Zręcin i hydrofornią w miejscowości Żeglce	Gmina Chorkówka	2011-11-08	2 682 513	Zrealizowane 26-08-13	-
77.	Poprawa zaopatrzenia w wodę poprzez budowę zbiornika wyrównawczego na stacji uzdatniania wody w Trzciannie	Gmina Czermin	2014-05-26	443 848,5	Realizowane	Zakończenie projektu 2015-07-31
78.	Budowa kanalizacji sanitarnej z przyłączami domowymi z przepompowniami ścieków w miejscowości Bukowina i Bieliny III etap	Gmina i Miasto Ulanów	2011-11-14	2 939 510	Zrealizowane 2014-03-24	-
79.	Budowa kanalizacji sanitarnej w m. Werchrata oraz budowa wodociągu w m. Werchrata i Prusie	Gmina Horyniec-Zdrój	2014-05-29	2 341 828	Realizowane	Zakończenie projektu 2015-10-28
80.	Budowa kanalizacji sanitarnej i sieci wodociągowej w miejscowości Rakszawa	Gmina Rakszawa	2011-11-16	974 541,2	Zrealizowane 2013-02-13	-
81.	Budowa kanalizacji sanitarnej w miejscowości Żupawa	Gmina Grębów	2014-05-29	2 066 531	Realizowane	Zakończenie projektu 2015-08-10
82.	Zakup pojazdu i sprzętu asenizacyjnego do wywozu nieczystości płynnych ze zbiorników bezodpływowych	Zakład Usług Komunalnych ENERGOKOM Sp. z o.o.	2011-11-29	205 410	Zrealizowane 2013-07-11	-
83.	Budowa kanalizacji sanitarnej dla nieruchomości położonych w Korczynie – Leszczyny	Gmina Korczyna	2014-05-29	362 275,2	Realizowane	Zakończenie projektu 2015-09-15

Lp.	Nazwa przedsięwzięcia	Jednostki i podmioty realizujące	Rozpoczęcie realizacji	Całkowity koszt inwestycji, w tym z funduszy europejskich [w zł]	Zakres realizacji w latach 2013-2014	Uwagi
1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.
84.	Budowa kanalizacji sanitarnej w Smolarzynie	Gmina Żołynia	2009-06-15	2 947 029	Zrealizowane 2013-01-13	-
85.	Budowa kanalizacji sanitarnej w miejscowości Kalników	Gmina Stubno	2014-06-02	1 474 909	Realizowane	Zakończenie projektu 2015-10-01
86.	Budowa sieci kanalizacyjnej w Bziance i w Świlczy oraz sieci wodociągowej w Świlczy	Gmina Świlcza	2011-12-01	1 676 315	Realizowane	Zakończenie projektu 2015-10-13
87.	Rozbudowa istniejącej sieci wodociągowej w miejscowości Latoszyn	Gmina Dębica	2014-06-02	151 702,2	Realizowane	Zakończenie projektu 2015-09-15
88.	Rozbudowa oczyszczalni ścieków w miejscowości Zamiechów	Gmina Chłopice	2014-06-04	2 747 996	Realizowane	Zakończenie projektu 2015-09-01
89.	Rozbudowa istniejącej komunalnej oczyszczalni ścieków w Krzeczowicach	Miasto i Gmina Kańczuga	2011-12-08	3 520 380	Zrealizowane 2014-03-20	-
90.	Budowa kanalizacji sanitarnej w miejscowości Koziarnia i remont przepompowni ścieków w Krzeszowie	Gmina Krzeszów	2014-06-05	1 507 230	Realizowane	Zakończenie projektu 2015-10-02
91.	Rozbudowa i modernizacja oczyszczalni ścieków w Rymanowie – I etap	Gmina Rymanów	2011-12-08	1 909 266	Zrealizowane 2013-09-03	-
92.	Budowa sieci kanalizacji sanitarnej dla miejscowości Jedlicze i Chlebna	Gmina Jedlicze	2014-06-05	3 731 416	Realizowane	Zakończenie projektu 2015-10-08
93.	Rozbudowa i modernizacja stacji uzdatniania wody w Torkach na terenie gminy Medyna wraz z rozbudową sieci kanalizacyjnej	Gmina Medyka	2011-12-12	4 981 258	Zrealizowane 2014-07-28	-
94.	Budowa kanalizacji sanitarnej Cmolas – Kapłanka i remont urządzeń na oczyszczalni ścieków w Cmolasie oraz remont pompowni ścieków w Cmolasie, Hadykówce, Jagodniku i Trzęsówce	Zakład Usług Komunalnych w Cmolasie	2014-06-06	1 130 237	Realizowane	Zakończenie projektu 2015-10-01
95.	Budowa kanalizacji sanitarnej w miejscowości Januszkowice i Opacionka – gmina Brzostek	Gmina Brzostek	2011-12-12	5 910 564	Realizowane	Zakończenie projektu 2015-08-03

Lp.	Nazwa przedsięwzięcia	Jednostki i podmioty realizujące	Rozpoczęcie realizacji	Całkowity koszt inwestycji, w tym z funduszy europejskich [w zł]	Zakres realizacji w latach 2013-2014	Uwagi
1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.
96.	Budowa kanalizacji sanitarnej w miejscowościach Brzyska Wola, Słoboda i Wólka Łamana	Gmina Kuryłówka	2011-12-14	6 006 588	Realizowane	Zakończenie projektu 2015-07-14
97.	Budowa odcinka sieci kanalizacji sanitarnej grawitacyjnej w miejscowości Osiek Jasielski	Gmina Osiek Jasielski	2014-06-06	176 037,6	Realizowane	Zakończenie projektu 2015-09-10
98.	Budowa kanalizacji sanitarnej w Kolbuszowej Górnej – Etap I	Gmina Kolbuszowa	2011-12-14	2 465 424	Zrealizowane 2014-06-18	-
99.	Budowa odcinków sieci wodno-kanalizacyjnej na terenie Gminy Jarosław	Gmina Jarosław	2014-06-06	164 050,7	Realizowane	Zakończenie projektu 2015-10-02
100.	Budowa kanalizacji sanitarnej dla m-ci Wołkowyja, Rybne, Górzanka i Wola Górzeńska oraz stacji zlewnej ścieków dowożonych	Gmina Solina	2011-12-14	5 256 327	Zrealizowane 2014-10-24	-
101.	Wykonanie sieci wodociągowej w Nowosielcach i Długiem	Gmina Zarszyn	2014-06-06	1 204 979	Realizowane	Zakończenie projektu 2015-09-22
102.	Przebudowa sieci wodociągowej dosyłowej w miejscowości Besko i Mymoń	Gmina Besko	2014-06-06	725 729,3	Realizowane	Zakończenie projektu 2015-09-03
103.	Modernizacja sieci kanalizacji sanitarnej w Gminie Chmielnik	Gmina Chmielnik	2014-06-06	334 068	Realizowane	Zakończenie projektu 2015-09-03
104.	Budowa kanalizacji sanitarnej w miejscowościach Sierakoście Etap II, Nowe Sady i Sólca	Gmina Fredropol	2011-12-15	927 536	Realizowane	Zakończenie projektu 2015-09-11
105.	Rozbudowa infrastruktury wodno-ściekowej na terenie gminy Tuszów Narodowy	Gmina Tuszów Narodowy	2014-06-06	1 813 030	Realizowane	Zakończenie projektu 2015-10-01
106.	Ochrona zbiornika GZWP-425 poprzez budowę kanalizacji sanitarnej na terenie gminy Sędziszów Młp., część II, etap IV – budowa kanalizacji sanitarnej w Borku Wielkim	Gmina Sędziszów Małopolski	2011-12-15	4 322 652	Realizowane	Zakończenie projektu 2015-01-27
107.	Przebudowa urządzeń oczyszczalni ścieków	Gmina Czarna	2014-06-06	191 096,9	Realizowane	Zakończenie projektu

Lp.	Nazwa przedsięwzięcia	Jednostki i podmioty realizujące	Rozpoczęcie realizacji	Całkowity koszt inwestycji, w tym z funduszy europejskich [w zł]	Zakres realizacji w latach 2013-2014	Uwagi
1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.
	wraz z odcinkiem kanalizacji sanitarnej w miejscowości Michniowiec					2015-09-16
108.	Budowa sieci kanalizacyjnej i wodociągowej na terenie zabudowy jednorodzinnej – Osiedla Przybyłów II w miejscowości Gorzyce	Gmina Gorzyce	2011-12-15	485 850	Zrealizowane 2014-03-10	-
109.	Budowa kanalizacji sanitarnej wraz z przyłączami oraz przełożenie istniejącego wodociągu w miejscowości Iwierzycze	Gmina Iwierzycze	2014-06-09	149 894,2	Realizowane	Zakończenie projektu 2015-09-08
110.	Budowa sieci wodociągowej w m. Tarnawka i Husów - ETAP III	Gmina Markowa	2014-06-09	1 473 623	Realizowane	Zakończenie projektu 2015-09-11
111.	Budowa kanalizacji sanitarnej oraz przydomowej oczyszczalni ścieków w m. Nowe Brusno i Polanka Horyniecka	Gmina Horyniec-Zdrój	2011-12-16	2 198 950	Realizowane	Zakończenie projektu 2015-08-06
112.	Przebudowa z rozbudową istniejącego budynku Stacji Uzdatniania Wody w Foluszu wraz z infrastrukturą towarzyszącą	Gmina Dębowiec	2014-06-09	737 901	Realizowane	Zakończenie projektu 2015-09-25
113.	Kanalizacja sanitarna dla miejscowości Kosowy i Przytek – etap II	Gmina Niwiska	2011-12-16	1 999 533	Zrealizowane 2014-12-03	-
114.	Budowa sieci wodociągowej w miejscowościach Łązek i Kolonia Łysaków, rozbudowa sieci wodociągowej w Nowych Barakach, Zdziechowicach Drugich i Goliszowach oraz budowa sieci kanalizacji sanitarnej w Zaklikowie i Lipie	Gmina Zaklików	2014-06-09	1 670 928	Realizowane	Zakończenie projektu 2015-10-13
115.	Wykonanie pompowni sieciowej dla miejscowości Skopanie	Gminny Zakład Użyteczności Publicznej	2014-06-09	221 845	Realizowane	Zakończenie projektu 2015-10-02
116.	Budowa kanalizacji sanitarnej grawitacyjnej i tłocznej w m. Olszany Śliwnica i budowa	Gmina Krasieczyn	2011-12-16	239 471,2	Zrealizowane 2014-08-05	-

Lp.	Nazwa przedsięwzięcia	Jednostki i podmioty realizujące	Rozpoczęcie realizacji	Całkowity koszt inwestycji, w tym z funduszy europejskich [w zł]	Zakres realizacji w latach 2013-2014	Uwagi
1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.
	kolektora ścieków oczyszczonych w Korytnikach – Tarnawce					
117.	Rozbudowa kanalizacji sanitarnej we wsi Zarzecze	Gmina i Miasto Nisko	2014-06-09	766 970,4	Realizowane	Zakończenie projektu 2015-10-02
118.	Budowa kanalizacji sanitarnej w miejscowościach Przecław, Podole, Rzemień – Gmina Przecław	Gmina Przecław	2011-12-16	2 868 367	Zrealizowane 2014-07-01	-
119.	Budowa kanalizacji sanitarnej w Rymanowie i Rymanowie Zdroju oraz wodociągu w Rymanowie	Gmina Rymanów	2014-06-09	244 853,9	Realizowane	Zakończenie projektu 2015-09-16
120.	Budowa kanalizacji sanitarnej w Zdziechowicach	Gmina Zaklików	2009-06-29	1 091 536	Zrealizowane 2013-06-25	-
121.	Budowa sieci wodociągowej w Chotyńcu „Załawie” i sieci kanalizacyjnej w Młynach	Gmina Radymno	2014-06-09	1 933 736	Realizowane	Zakończenie projektu 2015-08-18
122.	Remont i przebudowa stacji uzdatniania wody i oczyszczalni ścieków wraz z rozbudową i remontem istniejącej sieci kanalizacji sanitarnej i wodociągowej na terenie Gminy Stary Dzików	Gmina Stary Dzików	2011-12-16	4 531 153	Realizowane	Zakończenie projektu 2015-10-08
123.	Remont i rozbudowa istniejącej sieci kanalizacji sanitarnej w Gminie Stary Dzików	Gmina Stary Dzików	2014-06-09	1 049 625	Realizowane	Zakończenie projektu 2015-09-25
124.	Budowa kanalizacji sanitarnej wraz z przyłączami do budynków mieszkalnych i innych w Lubatowej – etap VI	Gmina Iwonicz-Zdrój	2009-06-29	3 012 998	Zrealizowane 2013-07-12	-
125.	Budowa kanalizacji sanitarnej w Dąbiu	Zakład Gospodarki Komunalnej i Mieszkaniowej w Radomyślu Wielkim	2011-12-16	2 646 546	Zrealizowane 2013-04-17	-
126.	Poprawa gospodarki wodno-ściekowej poprzez	Gmina Roźwienica	2014-06-09	110 176,4	Realizowane	Zakończenie projektu

Lp.	Nazwa przedsięwzięcia	Jednostki i podmioty realizujące	Rozpoczęcie realizacji	Całkowity koszt inwestycji, w tym z funduszy europejskich [w zł]	Zakres realizacji w latach 2013-2014	Uwagi
1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.
	wykonanie odcinków sieci wodociągowej i kanalizacyjnej					2015-08-04
127.	Budowa przydomowych oczyszczalni ścieków na terenie Gminy Dębowiec	Gmina Dębowiec	2011-12-16	1 489 334	Zrealizowane 2014-06-04	-
128.	Budowa sieci kanalizacji sanitarnej grawitacyjnej i tłocznej w miejscowości Ryszkowa Wola – etap I	Gmina Wiązownica	2014-06-09	444 435,3	Realizowane	Zakończenie projektu 2015-08-18
129.	Przebudowa oczyszczalni ścieków w miejscowości Haczów	Gmina Haczów	2011-12-16	4 975 381	Realizowane	Zakończenie projektu 2015-06-10
130.	Kompleksowe rozwiązanie infrastruktury wodno-kanalizacyjnej w Gminie Cieszanów – II etap	Gmina Cieszanów	2014-06-09	1 760 945	Realizowane	Zakończenie projektu 2015-10-26
131.	Budowa przydomowych naturalnych oczyszczalni ścieków	Gmina Brzyska	2011-12-16	849 942,4	Zrealizowane 2014-05-14	-
132.	Budowa nowych zbiorników wyrównawczych, remont budynku SUW wraz z ogrodzeniem oraz sieci wody surowej studni S-3 i S-4 z urządzeniami towarzyszącymi w miejscowości Wesoła	Gmina Nozdrzec	2014-06-09	722 780,9	Realizowane	Zakończenie projektu 2015-09-10
133.	Budowa przydomowych oczyszczalni ścieków na terenie gminy Krempna	Gmina Krempna	2011-12-16	165 4167	Realizowane	Zakończenie projektu 2015-04-27
134.	Budowa kanalizacji deszczowej w miejscowości Pilzno	Gmina Pilzno	2014-06-09	192 874,4	Realizowane	Zakończenie projektu 2015-10-07
135.	Budowa i przebudowa sieci wodno-kanalizacyjnej wraz z remontem pompowni wody w miejscowościach Dzikowiec, Mechowiec i Nowy Dzikowiec	Zakład Usług Komunalnych w Dzikowcu	2011-12-16	1 137 467	Zrealizowane 2013-03-13	-
136.	Rozbudowa sieci kanalizacji sanitarnej na	Gmina Gorzyce	2014-06-09	356 288,7	Realizowane	Zakończenie projektu

Lp.	Nazwa przedsięwzięcia	Jednostki i podmioty realizujące	Rozpoczęcie realizacji	Całkowity koszt inwestycji, w tym z funduszy europejskich [w zł]	Zakres realizacji w latach 2013-2014	Uwagi
1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.
	terenie Gminy Gorzyce					2015-07-06
137.	Budowa kanalizacji sanitarnej w aglomeracji Turze Pole – etap II Zmiennica	Przedsiębiorstwo Gospodarki Komunalnej Sp. z o.o.	2011-12-19	1 593 507	Realizowane	Zakończenie projektu 2015-09-07
138.	Budowa kanalizacji sanitarnej w miejscowości Wólka Łętowska oraz części Łętownia – etap I	Zakład Gospodarki Komunalnej Nowa Sarzyna Sp. z o.o.	2014-06-09	2 126 052	Realizowane	Zakończenie projektu 2015-10-19
139.	Budowa sieci kanalizacyjnej, wodociągowej i pompowni ścieków w miejscowości Rakszawa	Gmina Rakszawa	2014-06-09	2 795 386	Realizowane	Zakończenie projektu 2015-09-07
140.	Budowa kanalizacji sanitarnej wraz z przyłączami kanalizacyjnymi w miejscowości Albigowa – Honie i Handzlówka	Gmina Łańcut	2014-06-09	939 343,7	Realizowane	Zakończenie projektu 2015-10-06
141.	Porządkowanie gospodarki wodno-ściekowej w Gminie Cmolas	Zakład Usług Komunalnych w Cmolasie	2011-12-19	652 892,1	Zrealizowane 2014-02-11	-
142.	Budowa kanalizacji sanitarnej w miejscowości Wola Mielecka (Etap II)	Gmina Mielec	2014-06-09	1 730 518	Realizowane	Zakończenie projektu 2015-10-01
143.	Budowa ujęcia wody w Lubzinie	Gmina Ropczyce	2011-12-19	1 229 023	Zrealizowane 2014-11-17	-
144.	Budowa przydomowych oczyszczalni ścieków i studni na terenie Gminy Brzyska oraz zakup sprzętu	Gmina Brzyska	2014-06-09	1 719 705	Realizowane	Zakończenie projektu 2015-10-05
145.	Przebudowa i rozbudowa oczyszczalni ścieków w miejscowości Adamówka	Gmina Adamówka	2011-12-19	5 524 518	Zrealizowane 2014-08-13	-
146.	Budowa gminnego ujęcia wody dla GSUW w Nienadowej	Gmina Dubiecko	2011-12-19	959 201,2	Zrealizowane 2014-08-27	-
147.	Modernizacja stacji wodociągowej w miejscowości Olszanica	Gmina Olszanica	2011-12-19	505 670,7	Zrealizowane 2014-11-19	-

Lp.	Nazwa przedsięwzięcia	Jednostki i podmioty realizujące	Rozpoczęcie realizacji	Całkowity koszt inwestycji, w tym z funduszy europejskich [w zł]	Zakres realizacji w latach 2013-2014	Uwagi
1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.
148.	Rozbudowa sieci kanalizacji sanitarnej oraz wykonanie odwiertów studni głębinowych na terenie Gminy Nowy Żmigród	Gmina Nowy Żmigród	2014-06-09	226 799,7	Realizowane	Zakończenie projektu 2015-09-15
149.	Modernizacja stacji uzdatniania wody i sieci wodociągowej na terenie Gminy Nowy Żmigród wraz z modernizacją oczyszczalni ścieków	Gminne Przedsiębiorstwo Gospodarki Komunalnej Sp. z o.o.	2014-06-09	310 422,5	Realizowane	Zakończenie projektu 2015-09-16
150.	Budowa kanalizacji sanitarnej wraz z przepompowniami ścieków z zasilaniem energetycznym w miejscowości Chałupki Dębniańskie, Dębno i Wierzawice	Gmina Leżajsk	2011-12-19	3 542 130	Zrealizowane 2014-04-11	-
151.	Budowa kanalizacji sanitarnej dla miejscowości Trzebuska i osiedla przy ul. Rzeszowskiej w Sokołowie Małopolskim, Gmina Sokołów Małopolski	Gmina Sokołów Małopolski	2011-12-19	3 336 205	Zrealizowane 2014-07-14	-
152.	Budowa kanalizacji sanitarnej i oczyszczalni ścieków w aglomeracji Turze Pole	Przedsiębiorstwo Gospodarki Komunalnej Sp. z o.o.	2009-06-30	6 400 060	Zrealizowane 2014-01-18	-
153.	Program poprawy gospodarki wodno-ściekowej w Gminie Żyraków – etap II	Gmina Żyraków	2011-12-19	5 632 650	Realizowane	Zakończenie projektu 2015-10-05
154.	Rozbudowa i modernizacja ujęcia wody w miejscowości Jagiełta wraz z rozbudową sieci wodno-kanalizacyjnej w miejscowości Tryńcza i Wólka Ogryzkowa	Gmina Tryńcza	2014-06-09	1 386 739	Realizowane	Zakończenie projektu 2015-10-07
155.	Budowa sieci kanalizacyjnej w Kielnarowej i Borku Starym II etap oraz budowa wodociągu w Matysówce	Gmina Tyczyn	2009-06-30	6 743 685	Zrealizowane 2014-02-22	-
156.	Rozbudowa sieci wodociągowej i kanalizacyjnej w miejscowości Gniewczyzna Tryniecka i	Gmina Tryńcza	2011-12-19	1 514 135	Zrealizowane 2014-05-26	-

Lp.	Nazwa przedsięwzięcia	Jednostki i podmioty realizujące	Rozpoczęcie realizacji	Całkowity koszt inwestycji, w tym z funduszy europejskich [w zł]	Zakres realizacji w latach 2013-2014	Uwagi
1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.
	Gniewczyna Łańcucka „Zawisłocze”					
157.	Budowa kanalizacji sanitarnej z przykanalikami, pompowniami ścieków i ich zasilaniem energetycznym dla miejscowości Czarnorzeki	Gmina Korczyna	2011-12-19	2 345 830	Zrealizowane 2014-10-01	-
158.	Modernizacja stacji uzdatn. i przepomp. wody w Szczutkowie wraz z budową sieci wod. na terenie gm. Lubaczów, rozbudowa kan. sanit. w m. Lisie Jamy i Mokrzyca, wizualizacja pracy urz. pomp. na sieci wod.-kan. oraz dostawa agregat prądotwórczy do SUW w Mokrzycy	Gmina Lubaczów	2014-06-09	1 191 292	Realizowane	Zakończenie projektu 2015-10-01
159.	Poprawa gospodarki wodno-ściekowej poprzez wykonanie przebudowy i rozbudowy oczyszczalni ścieków wraz z wymianą pompowni sieciowych i rozbudowa ujęcia wody w Woli Rożwienickiej oraz wykonanie odcinka sieci kanalizacyjnej i wodociągowej na terenie gm. Rożwienica	Gmina Rożwienica	2011-12-19	3 165 942	Zrealizowane 2013-12-05	-
160.	Budowa kanalizacji sanitarnej w miejscowości Zabajka	Gmina Głogów Małopolski	2014-06-09	322 237,3	Realizowane	Zakończenie projektu 2015-10-28
161.	Rozbudowa sieci wodociągowej obejmującej budowę rurociągów tranzytowych, zbiorników wody i pompowni dla gminy Pruchnik	Gmina Pruchnik	2011-12-19	3 407 921	Zrealizowane 2013-03-24	-
162.	Remont przepompowni ścieków w gminie Ulanów	Zakład Usług Komunalnych Sp z o.o.	2014-06-09	703 970,3	Realizowane	Zakończenie projektu 2015-07-30
163.	Budowa kanalizacji sanitarnej w Korzenicy oraz sieci wodociągowej w Charytanach	Gmina Laszki	2011-12-19	1 342 777	Zrealizowane 2013-04-28	-
164.	Poprawa gospodarki wodno-ściekowej w Gminie Hyżne. Budowa kanalizacji sanitarnej w	Gmina Hyżne	2011-12-19	1 296 499	Realizowane	Zakończenie projektu 2015-09-02

Lp.	Nazwa przedsięwzięcia	Jednostki i podmioty realizujące	Rozpoczęcie realizacji	Całkowity koszt inwestycji, w tym z funduszy europejskich [w zł]	Zakres realizacji w latach 2013-2014	Uwagi
1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.
	mięscowości Dylągówka etap V i wodociągu etap IIIa					
165.	Budowa kanalizacji sanitarnej w miejscowości Tarnawa Górna	Gmina Zagórz	2011-12-19	2 247 274	Zrealizowane 2014-07-24	-
166.	Rozbudowa oczyszczalni ścieków w Wiśniowej wraz z budową sieci kanalizacji sanitarnej w Kalembinie i Wiśniowej	Gmina Wiśniowa	2011-12-20	3 439 098	Realizowane	Zakończenie projektu 2015-06-02
167.	Budowa sieci wodociągowej w m. Tarnawka i Husów - ETAP II	Gmina Markowa	2011-12-20	2 574 759	Zrealizowane 2014-05-13	-
168.	Rozbudowa i przebudowa sieci wodociągowej oraz kanalizacji na terenie Gminy Domaradz	Gmina Domaradz	2011-12-20	5 794 406	Zrealizowane 2014-12-10	-
169.	Poprawa jakości życia mieszkańców Gminy Baligród poprzez modernizację stacji uzdatniania wody oraz rozbudowę sieci kanalizacyjnej	Gmina Baligród	2011-12-20	875 284,4	Realizowane	Zakończenie projektu 2015-10-08
170.	Budowa kanalizacji sanitarnej w miejscowości Jaszczew i Moderówka oraz sieci wodociągowej w miejscowości Potok	Gmina Jedlicze	2011-12-20	2 329 929	Realizowane	Zakończenie projektu 2015-05-07
171.	Rozbudowa sieci kanalizacji sanitarnej w Miejscu Piastowym i Wrocance	Gmina Miejsce Piastowe	2011-12-20	179 525,3	Zrealizowane 2013-12-03	-
172.	Budowa kanalizacji sanitarnej dla miejscowości Groble, Sibigi i Zalesie w Gminie Jeżowe	Gmina Jeżowe	2009-06-30	7 006 677	Zrealizowane 2013-01-30	-
173.	Rozbudowa kanalizacji sanitarnej i sieci wodociągowej we wsi Wolina.	Gmina i Miasto Nisko	2011-12-20	328 040,9	Realizowane	Zakończenie projektu 2015-05-05
174.	Rozbudowa i przebudowa oczyszczalni ścieków w m. Wojaszówka wraz z przebudową infrastruktury.	Gmina Wojaszówka	2011-12-20	4 816 341	Realizowane	Zakończenie projektu 2015-05-25
175.	Rozbudowa sieci wodociągowej i kanalizacyjnej	Gmina Pysznica	2011-12-20	2 949 236	Realizowane	Zakończenie projektu

Lp.	Nazwa przedsięwzięcia	Jednostki i podmioty realizujące	Rozpoczęcie realizacji	Całkowity koszt inwestycji, w tym z funduszy europejskich [w zł]	Zakres realizacji w latach 2013-2014	Uwagi
1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.
	w gminie Pysznica					2015-05-25
176.	Budowa kanalizacji sanitarnej w miejscowości Żółków etap - II	Gmina Jasło	2011-12-20	349 424,7	Zrealizowane 2014-07-14	-
177.	Budowa kanalizacji sanitarnej w miejscowościach Sądkowa i Dobrucowa oraz remont sieci wodociągowej na terenie gminy Tarnowiec	Gmina Tarnowiec	2011-12-20	2 946 800	Zrealizowane 2014-08-11	-
178.	Uregulowanie gospodarki ściekowej w 3 wsiach w miejscowości Czermin – Nowa Wieś, Wola Otałęska – Kąty, Otałęż – Żwirownia	Gmina Czermin	2011-12-20	725 417,2	Zrealizowane 2014-04-07	-
179.	Budowa sieci kanalizacji sanitarnej w miejscowości Rozalin gmina Nowa Dęba	Gmina Nowa Dęba	2011-12-20	1 938 335	Zrealizowane 2014-12-12	-
180.	Budowa kanalizacji sanitarnej w miejscowości Krzeszów Dolny, Kamionka – Kolonia, Koziarnia i Podolszynka Ordynacka	Gmina Krzeszów	2011-12-20	2 286 791	Realizowane	Zakończenie projektu 2015-02-19
181.	Budowa kanalizacji sanitarnej w miejscowości Ocieka oraz Borek Mały	Gmina Ostrów	2011-12-20	5 559 805	Realizowane	Zakończenie projektu 2015-02-19
182.	Uporządkowanie gospodarki wodno-ściekowej w Jelnej	Zakład Gospodarki Komunalnej Nowa Sarzyna Sp. z o.o.	2011-12-20	2 602 928	Zrealizowane 2014-02-07	-
183.	Budowa kanalizacji sanitarnej w miejscowości Rzędzianowice (Etap II, cz. 4) i Woli Mieleckiej (Etap I, cz. 4) oraz sieci wodociągowej w Woli Mieleckiej	Gmina Mielec	2011-12-20	2 862 220	Zrealizowane 2014-07-07	-
184.	Budowa sieci wodociągowej z przyłączami do budynków oraz stacji wodociągowej i terenowych zbiorników na wodę wraz z wewnętrzną instalacją elektryczną i	Gmina Ropczyce	2009-07-01	1 648 091	Zrealizowane 2014-01-25	-

Lp.	Nazwa przedsięwzięcia	Jednostki i podmioty realizujące	Rozpoczęcie realizacji	Całkowity koszt inwestycji, w tym z funduszy europejskich [w zł]	Zakres realizacji w latach 2013-2014	Uwagi
1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.
	doziemnym odcinkiem instalacji do złącza pomiarowego dla pompowni wody w Gnojnicy					
185.	Budowa kanalizacji sanitarnej w miejscowości: Krówniki, Hermanowice, Ostrów i Kuńkowce	Gmina Przemyśl	2011-12-20	1 501 770	Realizowane	Zakończenie projektu 2015-11-02
186.	Budowa oczyszczalni ścieków i kanalizacji w miejscowości Radomyśl nad Sanem	Gmina Radomyśl nad Sanem	2009-07-01	9 021 923	Zrealizowane 2013-02-07	-
187.	Wykonanie sieci kanalizacji sanitarnej w Odrzechowej – etap II	Gmina Zarszyn	2011-12-20	2 135 445	Realizowane	Zakończenie projektu 2015-09-04
188.	Budowa sieci wodociągowej i kanalizacyjnej na terenie Gminy Dębica	Gmina Dębica	2011-12-20	1 035 959	Realizowane	Zakończenie projektu 2015-10-02
189.	Przebudowa stacji uzdatniania wody w miejscowości Pełkinie, modernizacja Stacji Uzdatniania Wody w Tuczępach oraz rozbudowa i modernizacja oczyszczalni ścieków w Tuczępach	Gmina Jarosław	2011-12-20	5 625 420	Zrealizowane 2014-06-11	-
190.	Budowa kanalizacji sanitarnej w miejscowości Ślężaki	Gmina Baranów Sandomierski	2011-12-20	2 214 650	Zrealizowane 2014-12-29	-
191.	Budowa kanalizacji sanitarnej dla miejscowości Przysieki – etap II, zakup samochodu asenizacyjnego	Gmina Skołyszyn	2011-12-20	2 551 495	Realizowane	Zakończenie projektu 2015-09-18
192.	Modernizacja stacji uzdatniania, przepompowni wody i sieci wodociągowych na terenie gminy Lubaczów oraz budowa kanalizacji sanitarnych w miejscowościach Młodów – Karolówka (etap: IV, IVA, IVB) i Wólka Krowicka	Gmina Lubaczów	2011-12-20	3 534 988	Zrealizowane 2014-10-23	-
193.	Budowa sieci kanalizacji sanitarnej na terenie Gminy Nowy Żmigród – etap II	Gmina Nowy Żmigród	2011-12-20	7 895 832	Realizowane	Zakończenie projektu 2015-08-07

Lp.	Nazwa przedsięwzięcia	Jednostki i podmioty realizujące	Rozpoczęcie realizacji	Całkowity koszt inwestycji, w tym z funduszy europejskich [w zł]	Zakres realizacji w latach 2013-2014	Uwagi
1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.
194.	Budowa wodociągu i stacji uzdatniania wody dla wsi Blizne	Gmina Jasienica Rosielna	2011-12-20	9 620 350	Realizowane	Zakończenie projektu 2015-01-27
192.	Budowa przydomowych oczyszczalni ścieków dla budynków mieszkalnych w sołectwie Pniów, Gmina Radomyśl nad Sanem	Gmina Radomyśl nad Sanem	2011-12-20	493 075,4	Zrealizowane 2014-07-28	-
193.	Uporządkowanie gospodarki wodno-ściekowej w gminie Kamień – rozbudowa sieci wodociągowej i stacji uzdatniania wody, budowa kanalizacji sanitarnej	Gmina Kamień	2009-07-01	4 216 271	Zrealizowane 2014-01-18	-
194.	Rozbudowa i przebudowa urządzeń do uzdatniania i dostarczania wody pitnej oraz do odprowadzania ścieków w gminie Trzebownisko	Gmina Trzebownisko	2011-12-20	4 117 393	Zrealizowane 2014-08-27	-
195.	Budowa sieci kanalizacji sanitarnej wraz z przykanalikami dla miejscowości Babice – Etap I	Gmina Krzywczka	2011-12-20	1 820 407	Zrealizowane 2014-08-01	-
196.	Budowa kanalizacji sanitarnej w miejscowości Leszczawa Dolna, Leszczawa Górna i Stara Bircza	Gmina Bircza	2011-12-20	1 518 309	Zrealizowane 2014-07-31	-
197.	Budowa oczyszczalni ścieków w Młynach	Gmina Radymno	2011-12-20	4 444 023	Zrealizowane 2014-10-10	-
198.	Budowa oczyszczalni ścieków w miejscowości Lutcza, Gmina Niebylec	Gmina Niebylec	2011-12-20	2 940 303	Zrealizowane 2013-08-07	-
199.	Budowa kanalizacji sanitarnej w systemie podciśnieniowym w miejscowości Tuszów Narodowy – Etap I	Gmina Tuszów Narodowy	2011-12-20	2 588 069	Zrealizowane 2013-12-06	-
200.	Budowa kanalizacji sanitarnej na ul. Kościuszki w Pilźnie wraz z przebudową – modernizacją budynku oczyszczalni ścieków w Pilźnie	Gmina Pilzno	2009-07-01	2 475 865	Zrealizowane 2013-03-27	-

Lp.	Nazwa przedsięwzięcia	Jednostki i podmioty realizujące	Rozpoczęcie realizacji	Całkowity koszt inwestycji, w tym z funduszy europejskich [w zł]	Zakres realizacji w latach 2013-2014	Uwagi
1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.
201.	Rozbudowa stacji uzdatniania wody w miejscowości Jaślany	Gminny Zakład Gospodarki Komunalnej w Jaślanach	2011-12-20	1 219 289	Zrealizowane 2014-12-12	-
202.	Poprawa jakości usług w zakresie zaopatrzenia w wodę i odprowadzenia ścieków na terenie Gminy Zaklików	Gmina Zaklików	2011-12-20	2 569 443	Realizowane	-
203.	Przebudowa studzienek i przepompowni kanalizacji sanitarnej w gminie Majdan Królewski	Gmina Majdan Królewski	2011-12-20	1 213 395	Zrealizowane 2014-05-29	-
204.	Budowa sieci wodociągowej rozdzielczej, dla osiedla Dalnica w miejscowości Futoma oraz odcinka sieci kanalizacji sanitarnej z pompownią ścieków PIV i rurociągiem tłocznym w miejscowości Błazowa	Gmina Błazowa	2011-12-20	485 050,5	Zrealizowane 2014-10-20	-
205.	Budowa kanalizacji sanitarnej w miejscowości Pilzno wraz z zakupem pojazdu asenizacyjnego	Gmina Pilzno	2011-12-20	821 938,1	Realizowane	-
206.	Budowa Gminnej stacji uzdatniania wody wraz z siecią wodociągową w miejscowości Przyszów Ruda oraz sieci kanalizacji sanitarnej w miejscowości Stany	Gmina Bojanów	2011-12-20	5 133 468	Realizowane	Zakończenie projektu 2015-04-02
207.	Budowa kanalizacji sanitarnej w miejscowościach Lipie, Kadłubiska, Narol – II Etap	Gmina Narol	2011-12-20	4 098 588	Zrealizowane 2014-06-12	-
208.	Budowa oczyszczalni ścieków dla Gminy Jaśliska	Gmina Jaśliska	2011-12-20	3 500 293	Realizowane	Zakończenie projektu 2015-04-02
209.	Budowa sieci kanalizacji sanitarnej dla części wsi Wielopole Skrzyńskie Etap I oraz budowa wodociągu dla części wsi Wielopole Skrzyńskie i Nawsie Etap II	Gmina Wielopole Skrzyńskie	2011-12-20	693 214	Zrealizowane 2014-09-30	-

Lp.	Nazwa przedsięwzięcia	Jednostki i podmioty realizujące	Rozpoczęcie realizacji	Całkowity koszt inwestycji, w tym z funduszy europejskich [w zł]	Zakres realizacji w latach 2013-2014	Uwagi
1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.
210.	Uporządkowanie gospodarki wodno-ściekowej w gminie Kamień - budowa sieci wodociągowej i kanalizacji sanitarnej w m. Kamień	Gmina Kamień	2011-12-20	2 701 323	Realizowane	Zakończenie projektu 2015-09-11
Program Operacyjny Współpracy Transgranicznej Rzeczpospolita Polska - Republika Słowacka 2007-2013						
1.	Partnerstvo na rzecz budowy systemów kanalizacyjnych w gminach Zarszyn i Pakostov/Partnerstvo pre výstavbu kanalizačných systémov v obciach Zarszyn a Pakostov	Gmina Zarszyn	Rok 2010	1 596 018,55 €	Zrealizowane 2013-04-30	-

Źródło: Opracowanie własne PBPP na podstawie danych przekazanych z Urzędu Marszałkowskiego Województwa Podkarpackiego i strony internetowej <http://www.funduszeuropejskie.gov.pl/>

Załącznik 3. Realizacja działań priorytetowych w zakresie ochrony przeciwpowodziowej – wykaz inwestycji zrealizowanych w latach 2013-2014

Rodzaj działania /inwestycji przewidzianego w POŚ	Jednostki i podmioty realizujące	Nazwa przedsięwzięcia (projektu)	Wydatki w latach [tys. zł]		Źródło finansowania	Lokalizacja przedsięwzięcia (projektu), uwagi
		Realizowane w latach 2013-2014	2013	2014		
1.	2.	3.	4.			5.
Remonty, modernizacja, zabezpieczenia przeciwpowodziowe wałów przeciwpowodziowych, budowa nowych wałów przeciwpowodziowych	PZMiUW w Rzeszowie	Budowa lewostronnego obwałowania rzeki Wisłoki w km 119+309 – 120+125 na terenie Osieka Jasielskiego,	1443	-	POPGW	Osiek Jasielski gm. Osiek Jasielski
		Budowa prawobrzeżnego wału przeciwpowodziowego na rzece Ropie w km 2+850-3+210 o długości 360 m w m. Jasło, woj. podkarpackie,	242	-	POPGW	Jasło –gm. jasło
		Wisłoka I - modernizacja przeciwpowodziowe zabezpieczenie prawego obwałowania rzeki Wisłoki w km 8+800 – 16+074 wraz z budową dróg przywałowych w miejscowości Chrzastów - Złotniki gm Mielec i w m. Brzyście gm. Gawłuszowice woj. podkarpackie,	4548	-	POiŚ 2007-2013	Chrzastów – Złotniki gm. Mielec, Brzyście gm. Gawłuszowice
		Zaprojektowanie i budowa lewostronnego obwałowania rzeki Wisłoki w km 53+800 – 55+600 w miejscowości Zawierbie, na terenie gminy Żyraków, woj. podkarpackie,	2739	863	RPO WP 2007-2013	Zawierbie, Żyraków gm. Żyraków
		Nowy Breń II – rozbudowa i przeciwpowodziowe zabezpieczenie prawego wału rzeki Nowy Breń w km 2+487– 4+319, na długości 1,832 km w miejscowościach: Słupiec, Ziempińów i Otałęż, część I:km2+764, na długości 1,555 km w miejscowości Ziempińów i Otałęż, woj. podkarpackie,	1467	1422	PROW 2007-2013	Ziempińów i Otałęż Gm. Czermin Zadanie zakończone w 2015 r.
		San Etap I – rozbudowa i przeciwpowodziowe zabezpieczenie prawego wału rzeki San w km 2+215 – 9+417 na długości 7,202 km, na terenie gminy Radomyśl nad Sanem, woj. podkarpackie,	-	12 081	PROW 2007-2013	Gm. Radomyśl nad Sanem Zadanie zakończone w 2015 r.
		Wisłoka – Boża Wola – rozbudowa lewego wału Wisłoki w km 4+115 – 6+737 oraz w km 0+000 – 0+230 wraz z budową obustronnych wałów cofkowych na potoku Kiełkowskim o długości 150 m - ETAP I,	1838	4181	PROW 2007-2013	Boża Wola – gm. Mielec Zadanie zakończone w 2015 r.

Rodzaj działania /inwestycji przewidzianego w POŚ	Jednostki i podmioty realizujące	Nazwa przedsięwzięcia (projektu)	Wydatki w latach [tys. zł]		Źródło finansowania	Lokalizacja przedsięwzięcia (projektu), uwagi
		Realizowane w latach 2013-2014	2013	2014		
1.	2.	3.	4.			5.
		San II - rozbudowa i przeciwnieprzepływność zabezpieczenie lewego wału rzeki San w km 4+438 - 9+390, na długości 4,952 km na terenie gminy Zaleszany,	534	7667	PROW 2007-2013	gm. Zaleszany Zadanie zakończone w 2015 r.
		Trześniówka III – rozbudowa lewego wału rzeki Trześniówki w km 8+280 -13+132 na dł. 4,852 km oraz prawego wału w km 7+678 – 12+942 na dł. 5, 264 km, na terenie gm. Tarnobrzeg i gm. Grębów,	718	14 393	NFOŚiGW, POPGW	gm. Tarnobrzeg gm. Grębów Zadanie zakończone w 2015 r.
		Łęg III - rozbudowa lewego wału rzeki Łęg w km 5+200 – 11+000 na dł. 5,80 km na terenie gm. Gorzyce i Zaleszany,	-	11 756	NFOŚiGW, POPGW	gm. Gorzyce i Zaleszany Zadanie zakończone w 2015 r.
		Zabezpieczenie przed powodzią osiedla Rzochów – budowa nowego prawego wału rzeki Wisłoki w km 26+533 – 28+639 na terenie miasta Mielca i gminy Przecław.	-	496	POPGW	miasto Mielec, gm. Przecław Zadanie zakończone w 2015 r.
Regulacja, modernizacja, rzek i potoków	PZMiUW w Rzeszowie	Budowa umocnień lewostronnego brzegu rzeki Wisłoki w km 18+700 – 19+480 w miejscowości Wola Mielecka gm. Mielec, woj. podkarpackie,	2353	-	MAiC	Wola Mielecka, gm. Mielec
		Odbudowa potoku Lubcza w km 2+640 – 6+675 na długości 4,035 km oraz udroźnienie koryta potoku Lubcza w rejonie 4 stopni betonowych w km 0+400, 1+280, 7+050, 7+700 w mieście Rzeszów – Zwięczyca II oraz w miejscowościach Raclawówka, Niechobrz, Boguchwała, gm. Boguchwała, woj. podkarpackie,	14	5097	PROW 2007-2013	Miasto Rzeszów, Raclawówka, Niechobrz, Boguchwała–gm. Boguchwała Zadanie zakończone w 2015 r.
		Potok FUGAS – zabezpieczenie przeciwpowodziowe obszarów zalewowych położonych wzdłuż potoku Fugas w km 0+000 – 0+350 w miejscowości Brzozów, woj. podkarpackie	25	-	NFOŚiGW	Brzozów – gm. Brzozów

Rodzaj działania /inwestycji przewidzianego w POŚ	Jednostki i podmioty realizujące	Nazwa przedsięwzięcia (projektu)	Wydatki w latach [tys. zł]		Źródło finansowania	Lokalizacja przedsięwzięcia (projektu), uwagi
		Realizowane w latach 2013-2014	2013	2014		
1.	2.	3.	4.			5.
						Zadanie zakończone w 2015 r.
Zwiększenie retencyjności zlewni	PZMiUW w Rzeszowie	Budowa zbiornika retencyjnego w miejscowości Borowa Góra, woj. podkarpackie	764	385	-	Borowa Góra gm. Lubaczów
		Zaprojektowanie i budowa suchego zbiornika przeciwpowodziowego (polderu przeciwpowodziowego polderu przepływowego) pn. "Kańczuga" na rzece Mleczce Kańczuga na terenie gminy Jawornik Polski oraz miasta i gminy Kańczuga.	465	27180	RPOWP 2007-2013	gm. Jawornik Polski, miasto i gm. Kańczuga
		Budowa zbiornika retencyjnego w miejscowości Rzeczyca Długa, gm. Radomyśl n/Sanem, woj. podkarpackie.	-	2592	PROWP 2007-2013	Rzeczyca Długa – gm. Radomyśl n/Sanem
Poprawa bezpieczeństwa powodziowego w zlewniach	RZGW Kraków	Zadania związane z utrzymaniem rzek i potoków administrowanych przez RZGW Kraków:				
		Dymówka km 0+700 – 2+200 etap I km 0+700 – 1+200,	119	-	MAiC	Dynów, gm. Dynów
		Jaworka km 0,000 – 0+400 etap I km 0+000-0+110 etap II 0+110 – 0+400,	235	-	MAiC	Siedliska, gm. Nozdrzec
		Jawornik km 0+900 – 3+500 Etap I km 0+900 – 2+165,	139	-	MAiC	Iskań, gm. Dubiecko
		Korzeniecki km 0+000 – 1+000 etap I km 0+000 – 1+000 etap II km 0+090 – 0+400 etap II km 0+600 – 1+000,	642	-	MAiC	Bircza, gm. Bircza
		San b.p km 19+600 – 20+100,	1308	-	MAiC	Kępa Rzeczycka, gm. Radomyśl n/Sanem
		Ostawica km 5+200 – 7+200 etap I km 5+200 – 5+400,	99	-	MAiC	Komańcza, gm. Komańcza
		Strwiąż km 86+150 – 86+200,	37	-	MAiC	Ustrzyki Dolne
		Sanoczek 4+700 – 6+500 etap I km 4+790 – 5+100,	221	-	MAiC	Zabłotce, Sanok,

Rodzaj działania /inwestycji przewidzianego w POŚ	Jednostki i podmioty realizujące	Nazwa przedsięwzięcia (projektu)	Wydatki w latach [tys. zł]		Źródło finansowania	Lokalizacja przedsięwzięcia (projektu), uwagi
		Realizowane w latach 2013-2014	2013	2014		
1.	2.	3.	4.			5.
		Solinka km28+750 – 28+900,	79	-	MAiC	Sanoczek, gm. Sanok Dołżyca, gm. Cisna
		Stupnica km 7+500 – 10+200	277	-	MAiC	Sufczyzna, gm. Bircza
		Kłopotnica km 9+400 – 9+550	175		MAiC	Folusz, gm. Dębowiec
		Wiśłok km 26+926 – 27+931 Etap II	25	-	MAiC	Białobrzegi
		Wiśłok km 38+929 – 39+395 etap II	206	-	MAiC	Czarna, gm. Czarna
		Wiśłok 10+220 – 10+470 etap II	97	-	MAiC	Chodaczów, Grodzisko D.
		Wiśłok km 69+000 – 69+900	25	-	MAiC	Rzeszów
		Wiśłok km 64+100 – 64+450	39	-	MAiC	Trzebownisko
		Wiśłok km 75+143 – 75+250	241	-	MAiC	Jaworze Górne, Gm. Pilzno
		Moczarka km 1+880 – 1+870	7	-	MAiC	Równe, gm. Dukla
		Łopuszanka km 0+000 – 12+000	30	-	MAiC	Łopuszka Wielka, gm. Kańczuga
		Łopuszanka km 0+000 –12+000	34	-	MAiC	Łopuszka Wielka, gm. Kańczuga
		Wiśłoka km 145+100 – 145+600	-	60	MAiC	Myskowa, gm. Krempna
		Wilsznia 2+550 – 3+200	-	60	MAiC	Polany, gm. Krempna
		Sanoczek km 5+100 – 5+500	-	110	MAiC	Zabłotce, Sanok, Sanoczek, gm. Sanok

Rodzaj działania /inwestycji przewidzianego w POŚ	Jednostki i podmioty realizujące	Nazwa przedsięwzięcia (projektu)	Wydatki w latach [tys. zł]		Źródło finansowania	Lokalizacja przedsięwzięcia (projektu), uwagi
		Realizowane w latach 2013-2014	2013	2014		
1.	2.	3.	4.			5.
		Wisłoka km 151+550 – 151+850 (143+300 – 143+600)	-	98	MAiC	Krempna
		Wisłoka km 116+200 – 116+700	-	421	MAiC	Załęże, gm. Osiek Jasielski
		Łętowianka km 0+000 – 0+850 etap I 0+330 – 0+500	-	146	MAiC	Łętownia, gm. Przemyśl
		Mętny km 0+600 – 0+800	-	178	MAiC	Nowotaniec, gm. Bukowsko
		Bielcza km 0+610 – 0+700	-	75	MAiC	Jaśliska, gm. Jaśliska
		Jawornik km 0+900 – 3+500 etap II 2+165 – 2+400	-	58	MAiC	Iskań, gm. Dubiecko
		Oślawica 5+200-7+200 etap II 5+400 – 5+800	-	125	MAiC	Komańcza
		Wiśłok km127+680 – 127+780	-	224	MAiC	Bratkówka, gm. Wojaszówka
		Wiśłok km 39+240 – 39+395	-	130	MAiC	Czarna, gm. Czarna
		Kłopotnica km 2+550 – 2+650	-	155	MAiC	Zawadka Osiecka, gm. Zawadka Osiecka
		Potok Puławski	-	105	MAiC	Puławy, gm. Rymanów
		Wiśla 272+165 – 272+400	-	324	MAiC	Zalesie Gorzyckie, gm. Gorzyce
		Stupnica km 7+500 – 10+200 etap II w km 7+785 – 8+185	-	423	MAiC	Sufczyzna, gm. Bircza
		Stupnica km 5+200 – 5+350	-	62	MAiC	Brzuska, gm. Bircza
		Prace utrzymaniowe (zasypywanie wyrw, remonty budowli, wycinka drzew) na ciekach: Ostra, Olszanka, Jawornik, Daszówka, Habkowiec (Ciśnianka), Wańkówka, Olszanica, Wiar, Tyrawka, Równianka,	-	373	-	-

Rodzaj działania /inwestycji przewidzianego w POŚ	Jednostki i podmioty realizujące	Nazwa przedsięwzięcia (projektu)	Wydatki w latach [tys. zł]		Źródło finansowania	Lokalizacja przedsięwzięcia (projektu), uwagi
		Realizowane w latach 2013-2014	2013	2014		
1.	2.	3.	4.			5.
		Stebnik, Serednica, Dębny, Komaniecki, Ze Skopowa, Czarny, Dopływ w Brylińcach (Kobyłański), Harta, Korzeniecki, Dotzycki, Moczarka				
Realizacja programy dużej retencji	RZGW Kraków	Zbiornik wodny Kąty – Myscowa na Wisłocze Kontynuacja działań przygotowawczych do budowy zbiornika, w szczególności działania zmierzające do uzyskania decyzji środowiskowych uwarunkowaniach. W dniu 30.09.2013 RDOŚ w Rzeszowie poinformowała o wszczęciu postępowania w sprawie wydania decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach. Planowany termin uzyskania decyzji, po uzupełnieniu braków w raporcie o oddziaływaniu na środowisko, to 15.12.2016 r.				gm. Nowy Żmigród, gm. Krempna, pow. jasielski
		Zbiornik wodny Dukla na Jasiołce W ramach prac wykonano: Zakres rzeczowy operatu hydrograficznego wraz ze specyfikacją merytoryczną prac dotyczącą wykonania koncepcji technicznej, Aktualna gospodarka wodno-ściekowa w zlewni projektowanego zbiornika retencyjnego- określenie i analiza stanu istniejącego, Projekt planu realizacyjnego przedsięwzięcia budowy zbiornika wraz z opisem merytorycznym, do etapu wydania decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach.	330	-	budżet państwa, NFOŚiGW środki UE	gm. Dukla, pow. krośnieński W związku z uchYLENIEM Programu ochrony przed powodzią w dorzeczu górnej Wisły, prace związane z realizacją zbiornika zostały wstrzymane.
		Zbiornik wodny Rudawka Rymanowska na Wisłoku W ramach prac wykonano: Zakres rzeczowy operatu hydrograficznego wraz ze specyfikacją merytoryczną prac dotyczącą wykonania koncepcji technicznej, Aktualna gospodarka wodno-ściekowa w zlewni projektowanego zbiornika retencyjnego – określenie i analiza stanu istniejącego, Projekt planu realizacyjnego przedsięwzięcia budowy zbiornika wraz z opisem merytorycznym, do etapu wydania decyzji o	280	-	budżet państwa, NFOŚiGW środki UE	gm. Komańcza, g. Rymanów, pow. krośnieński. W związku z uchYLENIEM Programu ochrony przed powodzią w dorzeczu górnej Wisły prace związane z realizacją

Rodzaj działania /inwestycji przewidzianego w POŚ	Jednostki i podmioty realizujące	Nazwa przedsięwzięcia (projektu)	Wydatki w latach [tys. zł]		Źródło finansowania	Lokalizacja przedsięwzięcia (projektu), uwagi
		Realizowane w latach 2013-2014	2013	2014		
1.	2.	3.	4.			5.
		środowiskowych uwarunkowaniach.				zbiornika zostały wstrzymane.

Źródło: Opracowanie własne PBPP na podstawie danych przekazanych przez RZGW Kraków i PZMiUW

Załącznik 4. Realizacja przedsięwzięć dotyczących minimalizowania skutków osuwisk w latach 2013-2014 wg powiatów

Lp.	Lokalizacja inwestycji (powiat, gmina)	Rodzaj przedsięwzięcia	Lata realizacji	Koszt całkowity inwestycji (w tys. PLN)	Wydatki na realizację		Źródła finansowania
					2013 r.	2014 r.	
1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.
1.	Powiat dębicki						
	m. Dębica	Wykonanie właściwych prac dla zadania „Stabilizacja osuwiska przy ul. Gajowej w km 1+929 – 2+248, droga nr 05841 w Dębicy”	2014	820,00	-	816,16	środki z MSWiA środki gminy
	gm. Pilzno	Wykonanie projektu robót geologicznych oraz dokumentacji geologiczno-inżynierskiej na potrzeby stabilizacji osuwiska Bielowy	2013-2014	43,05	-	43,05	NFOŚiGW
		Wykonanie projektu budowlano-wykonawczego zabezpieczenia osuwiska wraz z pracami zabezpieczającymi osuwisko w m. Zwiernik	2013-2015	1 600,00	-	-	NFOŚiGW
	gm. Dębica	Opracowanie dokumentacji geologiczno-inżynierskiej dla zadania „Zabezpieczenie drogi gminnej nr 68 przy osuwisku w m. Gumniska	2014-2017	51,00	-	51,00	środki własne, środki z budżetu państwa
		Wykonanie dokumentacji projektowo-budowlanej w ramach zadania Zabezpieczenie Osuwiska w m. Stobierna obok wyciągu narciarskiego działki nr ewid.587/4, 597/3 GD-2	2014-2017	42,00	-	42,00	środki własne środki z budżetu państwa
2.	Powiat sanocki						
	gm. i m. Zagórz	Zabezpieczenie osuwiska	2014	298,50	-	298,5	Ministerstwo

		położonego przy ul. Kusocińskiego w Zagórz					Administracji i Cyfryzacji
	m. Sanok	Stabilizacja osuwiska położonego w Sanoku przy ulicy Szopena na dz. o nr ewid. 89/1 KDO 18-17-011-wr 3	2012-2014	2 576,28	88,56	2 487,72	Ministerstwo Administracji i Cyfryzacji
		Zabezpieczenie osuwiska usytuowanego na zboczu Góry Parkowej w Sanoku na dz. mienia komunalnego nr 263 i 264, obręb Śródmieście (wykonano wstępne zabezpieczenie osuwiska. Zakres wykonany w 2012 r., faktura płatna w 2013 r.)	2012-2013	173,60	173,00	-	środki własne
		Zabezpieczenie osuwiska usytuowanego na skarpie miejskiej poniżej budynku Rynek 15 w Sanoku (wykonanie dokumentacji projektowo-kosztorysowej)	2013	57,20	57,20	-	środki własne
		Zabezpieczenie osuwiska na skarpie miejskiej poniżej budynku Rynek 15 w Sanoku (przejście przez ul. Podgórze z siecią kanalizacji sanitarnej i deszczowej. Wykonano roboty w pasie drogowym ul. Podgórze ze względu na remont ulicy prowadzony przez Powiat Sanocki)	2014	18,32	-	18,32	środki własne
3.	Powiat strzyżowski						
	gm. Czudec	Wykonanie właściwych prac dla zadania: „Likwidacja i zabezpieczenie osuwiska – droga powiatowa nr 1915 R Pstrągowa – Nowa Wieś w km 0 +200 – 0	2011, 2012, 2013	825,00	711,00	-	755 047,00 budżet państwa

		+300" w m. Pstrągowa					
gm. Frysztak		Wykonanie właściwych prac dla zadania: „Likwidacja i zabezpieczenie osuwiska – droga powiatowa nr 1320 R Cieszyńska – Stępina – Huta Gogołowska w km 6 +030 – 6 +730" w m. Stępina	2011, 2012, 2013	2 232,20	2 118,70	-	2 144 286,00 budżet państwa
gm. Strzyżów		Wykonanie właściwych robót w ramach zadania: „Zabezpieczenie i stabilizacja osuwiska wraz z odbudową odcinka drogi powiatowej nr 1930 R Żarnowa – Glinik Zaborowski w miejscowości Żarnowa w km 0+910 – 0+980" w m. Żarnowa	2011, 2012, 2013, 2015	3 367,20	109,50	-	3 283 414,00 budżet państwa
		Wykonanie właściwych robót w ramach zadania: „Likwidacja i zabezpieczenie osuwiska – droga powiatowa nr 1933 R Wysoka Strzyżowska – Bonarówka – Żyznów w km 8+750-8+900" w m. Bonarówka	2011, 2013, 2014, 2015	688,90	83,60	0,50	608 931,00 budżet państwa
		Wykonanie właściwych prac dla zadania: „Likwidacja i zabezpieczenie osuwiska – droga powiatowa nr 1938R Glinik Charzewski – Połomia w km 0 + 175 – 0+500" w m. Glinik Charzewski	2011, 2012, 2013	1 234,30	1 120,30	-	1 158 218,00 budżet państwa
gm. Wiśniowa		Wykonanie właściwych robót w ramach zadania: „Likwidacja i zabezpieczenie osuwiska – droga powiatowa nr 1920 R Różanka –	2011, 2013, 2014	5 926,40	95,90	5 830,40	5 849 432,00 budżet państwa

		Wiśniowa w km 3+900 – 4+300” w m. Niewodna					
4.	Powiat Krosno						
		Zabezpieczenie osuwiska wraz z przebudową niezbędnej infrastruktury drogowej i uzbrojenie terenu przy ul. Zjazdowej	2013-2015	4 016,00	68,80	2268,40	Ministerstwo Administracji i Cyfryzacji, środki własne.
5.	Powiat Tarnobrzeg						
		Wykonanie dokumentacji projektowo-budowlanej w ramach zadania pn. „Likwidacja osuwiska przy ulicy Mickiewicza w Tarnobrzegu”	2012-2013	153,75	30,75	-	środki własne
		Wykonanie właściwych prac dla zadania „Likwidacja osuwiska przy ulicy Mickiewicza w Tarnobrzegu”	2014	6 010,98	-	6 010,98	budżet państwa środki własne
Razem:					4 243,71	12 036,63	

Źródło: Opracowanie własne PBPP na podstawie danych przekazanych przez starostwa powiatowe (ankiety – dokumentacja formalno-prawna opracowania)

Załącznik 5: Ocena realizacji działań priorytetowych w zakresie ochrony różnorodności biologicznej i krajobrazowej

Lp.	Rodzaj działania/ przedsięwzięcia	Jednostki i podmioty realizujące	Zakładany termin realizacji	Źródło finansowania	Lokalizacja przedsięwzięcia (miejscowość)	Realizacja w latach:				Uwagi, m.in. stopień realizacji
						2013		2014		
						rzeczowa	finansowa [w tys. PLN]	rzeczowa	finansowa [w tys. PLN]	
1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.	11.
1.	Prowadzenie edukacji ekologicznej	BdPN	-	NFOŚiGW, środki własne, dotacja budżetowa, WFOŚiGW, Program Europejskiej Współpracy Terytorialnej	BdPN	Ok. 30 tys. osób uczestniczących w edukacji	1 553,00	Ok. 30 tys. osób uczestniczących w edukacji	1 481,00	-
		MPN	tryb ciągły	środki własne, dotacje celowe, WFOŚiGW, CKPŚ, NFOŚiGW	Krempna	Ok. 30 tys. osób uczestniczących w edukacji	339,00	Ok. 30 tys. osób uczestniczących w edukacji	523,00	Działanie realizowane w trybie ciągłym zgodnie z Programem Edukacyjnym MPN na dany rok
		PK w Przemysłu	-	Wojewoda Podkarpacki, Marszałek Województwa Podkarpackiego, WFOŚiGW w Rzeszowie	Teren działania Zespołu Parków Krajobrazowych, tj.: Pogórze Przemyskiego, Gór Słonnych, Południoworoztoczańskiego, Puszczy Solskiej i Lasów Janowskich	Konkursy, wykonanie materiałów pomocniczych, kalendarze, zakup pomocy naukowych	50 912,29	Konkursy, wykonanie materiałów pomocniczych, kalendarze, zakup pomocy naukowych	69 581,02	Termin realizacji zadań zamknął się w danym roku kalendarzowym
		PK w Krośnie	-	Realizacja zadania w ramach zadań	Teren działania Zespołu Parków Krajobrazowych.	Konkursy, zajęcia edukacyjne itp. Ok. 5 tys. osób uczestniczących w	-	Konkursy, zajęcia edukacyjne itp. Ok. 5 tys. osób uczestniczących w	-	-

Lp.	Rodzaj działania/ przedsięwzięcia	Jednostki i podmioty realizujące	Zakładany termin realizacji	Źródło finansowania	Lokalizacja przedsięwzięcia (miejscowość)	Realizacja w latach:				Uwagi, m.in. stopień realizacji
						2013		2014		
						rzeczowa	finansowa [w tys. PLN]	rzeczowa	finansowa [w tys. PLN]	
1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.	11.
				statutowych Zespołu: z własnych środków budżetowych		edukacji		edukacji		
2.	Monitoring dynamiki drzewostanów na terenach parków narodowych oraz przemian krajobrazów	MPN	-	CKPŚ, NFOŚiGW	MPN	Monitoring na powierzchniach kołowych w 4 obwodach ochronnych	65,00	Monitoring na powierzchniach kołowych w 5 obwodach ochronnych	70,00	Wykonane w ramach opracowywania Planu ochrony MPN
3.	Modernizacja i rozbudowa infrastruktury edukacyjno – turystycznej	BdPN	-	POIiŚ Fundusze Szwajcarskie, NFOŚiGW, środki własne, dotacja budżetowa,	BdPN	Montaż tablic informacyjnych – 13 szt., deszczochrony – 2 szt. słupy i drogowskazy na szlakach konnych – 15 szt.	144,00	kładki – 2 szt. modernizacja szlaku – 5 km	162,00	-
		MPN	Tryb ciągły	Fundusz leśny	MPN	-	-	Zadaszone miejsca dla palenia ognisk na ścieżce przyrodniczej, deszczochron na niebieskim szlaku, drogowskazy na szlakach , łaty, modernizacja	95,9	Działania realizowane w trybie ciągłym zgodnie ze strategią udostępniania terenu Parku oraz bieżącymi potrzebami remontowo – modernizacyjnymi

Lp.	Rodzaj działania/ przedsięwzięcia	Jednostki i podmioty realizujące	Zakładany termin realizacji	Źródło finansowania	Lokalizacja przedsięwzięcia (miejscowość)	Realizacja w latach:				Uwagi, m.in. stopień realizacji
						2013		2014		
						rzeczowa	finansowa [w tys. PLN]	rzeczowa	finansowa [w tys. PLN]	
1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.	11.
								rogatek		
		PK w Przemyślu	-	Wojewoda Podkarpacki, Marszałek Województwa Podkarpackiego	Teren działania Zespołu Parków Krajobrazowych, tj.: Pogórza Przemyskiego	-	1 200,00	-	-	Termin realizacji zadań zamknął się w danym roku kalendarzowym
		PK w Krośnie	-	Realizacja zadania w ramach zadań statutowych Zespołu: z własnych środków budżetowych WFOŚiGW w 100%	Teren działania Zespołu Parków Krajobrazowych	-	-	-	71 059,54	-
4.	Zadania inwestycyjne w parkach narodowych w tym m.in. wykup ziemi	BdPN	-	POIiŚ, Fundusze Szwajcarskie, NFOŚiGW, środki własne, dotacja budżetowa,	BdPN	obiekty sanitarne – 13 szt.	556,00	modernizacja oczyszczalni ścieków, termomodernizacja 18 budynków, adaptacja 2 budynków na terenową stację edukacji	3 313,00	-
		MPN	Zakończon e we wskazanym czasie	CKPŚ, NFOŚiGW,	Teren MPN (Czarna, gmina Sękowa, powiat gorlicki) Dyrekcja i Ośrodek Edukacyjny wraz	-	-	Wykup gruntów (5,0412 ha), wymiana oświetlenia na energooszczędne, modernizacja instalacji	3 419,00	-

Lp.	Rodzaj działania/ przedsięwzięcia	Jednostki i podmioty realizujące	Zakładany termin realizacji	Źródło finansowania	Lokalizacja przedsięwzięcia (miejscowość)	Realizacja w latach:				Uwagi, m.in. stopień realizacji
						2013		2014		
						rzeczowa	finansowa [w tys. PLN]	rzeczowa	finansowa [w tys. PLN]	
1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.	11.
					z Muzeum w Krempnej. Budynek zaplecza do przechowywania sprzętu w Krempnej			elektrycznej, remont i rozbudowa zaplecza do przechowywania i konserwacja zakupionego sprzętu, zakup specjalistycznego sprzętu niezbędnego do utrzymania ekosystemów nieleśnych		
5.	Ochrona ostoi karpackiej fauny puszczańskie – korytarze migracyjne	LP, PN, „ProCarpat hia” + 17 instytucji partner.	2016	Fundusze Szwajcarskie, środki własne, dotacja budżetowa,	BdPN + otulina	Inwentaryzacje zwierząt na obszarze parku i otuliny ok. 80 tys. ha.	123,00	Inwentaryzacje zwierząt na obszarze parku i otuliny ok 80 tys. ha	170,00	-
					w zakresie orlika krzykliwego – Beskid Niski i Bieszczady w zakresie ssaków – MPN i otulina	Znakowanie 5 orlików nadajnikami telemetrycznymi, tropienie wzdłuż dróg, tropienie długodystansowe, monitoring fotopułapkami	265,8	Znakowanie 1 orlika nadajnikiem telemetrycznym, tropienie wzdłuż dróg, tropienie długodystansowe, monitoring fotopułapkami, obserwacje noktowizyjne	252,3	W ramach projektu KIK 53
6.	Podkarpacki Portal Przyrodniczy – stworzenie serwisu	RDOŚ		BP, WFOŚiGW w Rzeszowie	siedziba RDOŚ w Rzeszowie	1	24,00	0	0	Przedmiotowy serwer służy udostępnianiu informacji o środowisku podmiotom zewnętrznym. Poprzez serwer ftp

Lp.	Rodzaj działania/ przedsięwzięcia	Jednostki i podmioty realizujące	Zakładany termin realizacji	Źródło finansowania	Lokalizacja przedsięwzięcia (miejscowość)	Realizacja w latach:				Uwagi, m.in. stopień realizacji
						2013		2014		
						rzeczowa	finansowa [w tys. PLN]	rzeczowa	finansowa [w tys. PLN]	
1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.	11.
	udostępniającego o informacje o środowisku									na zewnątrz przekazywana jest informacja publiczna, pozwalając zaoszczędzić czas i środki finansowe. Ponadto tut. urząd używa przedmiotowego serwera w prowadzonych sprawach, jako narzędzia komunikacji zdalnej.
7.	Ochrona gatunkowa roślin, zwierząt i grzybów – dofinansowanie ośrodka rehabilitacji zwierząt chronionych	RDOŚ		BP, WFOŚiGW w Rzeszowie	teren całego województwa	Odszkodowania za szkody niektórych gat. zwierząt chronionych: 578, dofinansowanie Ośrodka Rehabilitacji: 344	Odszkodowania za szkody niektórych gat. zwierząt chronionych: 1112, dofinansowanie Ośrodka Rehabilitacji: 32	Odszkodowania za szkody niektórych gat. zwierząt chronionych: 636, dofinansowanie Ośrodka Rehabilitacji: 276	odszkodowania za szkody niektórych gat. zwierząt chronionych: 1152, dofinansowanie Ośrodka Rehabilitacji: 32	Zadanie jest realizowane ciągle. Woj. podkarpackie jest jedynym, w którym szacuje się i wypłaca odszkodowania za wszystkie 5 gatunków chronionych, za których szkody odpowiada SP. W tut. urzędzie do realizacji tego celu zatrudnionych jest 4 wyspecjalizowanych pracowników.
8.	Koordinowanie funkcjonowania sieci obszarów chronionych	RDOŚ		BP/BŚE	teren całego województwa	4 640,0	2 272,00	4 486,0	2 167,00	Zadanie jest realizowane ciągle – wartość rzeczowa dot. liczby rozstrzygnięć administracyjnych w stosunku do liczby wniosków złożonych przez osoby fizyczne i prawne. Realizowane sprawy dotyczą: 1. Postępowania związane z oceną oddziaływania przedsięwzięć na obszar Natura 2000. 2. Uzgadnianie projektów decyzji o warunkach zabudowy i lokalizacji inwestycji celu publicznego.

Lp.	Rodzaj działania/ przedsięwzięcia	Jednostki i podmioty realizujące	Zakładany termin realizacji	Źródło finansowania	Lokalizacja przedsięwzięcia (miejscowość)	Realizacja w latach:				Uwagi, m.in. stopień realizacji
						2013		2014		
						rzeczowa	finansowa [w tys. PLN]	rzeczowa	finansowa [w tys. PLN]	
1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.	11.
										3. Uzgodnienia MPZP i SUIKZP Gminy. 4. Uzgadnianie projektów zezwoleń na usunięcie drzew w pasie drogowym dróg publicznych. 5. Zezwolenia na odstępstwa od zakazów obowiązujących w rezerwatach przyrody. 6. Decyzje derogacyjne oraz dotyczące stref ochronnych gat. chronionych. 7. Postępowania w trybie art. 118 ustawy o ochronie przyrody. 8. Lustracje obszarów Natura 2000.
9.	Wdrożenie sieci obszarów Natura 2000, zarządzanie tymi obszarami, w tym opracowywanie planów ochrony dla obszarów Natura 2000	GDOŚ, RDOŚ, JST	2020	BP, POIS 2007-2013	woj. podkarpackie	0	251,00	11	551,00	1. W realizowanym okresie ustanowiono 11 zarządzeń PZO, oraz opracowano 4 projekty PZO w ramach projektu POIS.05.03.00-00-186/09 „Opracowanie planów zadań ochronnych dla obszarów Natura 2000 na obszarze Polski”. 2. Przystąpiono do opracowywania 17 projektów PZO realizowanych w ramach projektu 309/2014/Wn09/OP-XN-02/D pn.:

Lp.	Rodzaj działania/ przedsięwzięcia	Jednostki i podmioty realizujące	Zakładany termin realizacji	Źródło finansowania	Lokalizacja przedsięwzięcia (miejscowość)	Realizacja w latach:				Uwagi, m.in. stopień realizacji
						2013		2014		
						rzeczowa	finansowa [w tys. PLN]	rzeczowa	finansowa [w tys. PLN]	
1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.	11.
										„Opracowanie planów zadań ochronnych dla obszarów Natura 2000 wraz ze wzmocnieniem instytucji sprawującej nadzór nad obszarami Natura 2000 w województwie podkarpackim” dofinansowanego ze środków Mechanizmu Finansowego Europejskiego Obszaru Gospodarczego 2009-2014. 3. Opracowywany jest Plan Ochrony dla obszaru Natura 2000 Bieszczady PLC180001 sfinansowany ze środków NFOŚiGW. 4. Współuczestnictwo w opracowaniu planu ochrony dla obszaru Ostoja Magurska PLH180001 i PZO dla obszaru Beskid Niski PLB180002 opracowywany przez Magurski Parka Narodowy.
10.	Sprawowanie nadzoru nad obszarami Natura 2000 i rezerwatami przyrody	RDOŚ		BP/BŚE	teren całego województwa	-	-	-	-	Zadanie uwzględnione w „Koordynowanie funkcjonowania sieci obszarów chronionych”. Zadanie dotyczy. W odniesieniu do tworzenia dokumentów planistycznych dla obszarów Natura 2000 (PO i PZO) informacja zawarta w pkt. „Wdrożenie sieci obszarów Natura 2000, zarządzanie tymi obszarami w

Lp.	Rodzaj działania/ przedsięwzięcia	Jednostki i podmioty realizujące	Zakładany termin realizacji	Źródło finansowania	Lokalizacja przedsięwzięcia (miejscowość)	Realizacja w latach:				Uwagi, m.in. stopień realizacji
						2013		2014		
						rzeczowa	finansowa [w tys. PLN]	rzeczowa	finansowa [w tys. PLN]	
1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.	11.
										tym opracowywanie planów ochrony dla obszarów Natura 2000”
11.	Kontynuacja oznakowania form ochrony przyrody zgodnie z zapisami ustawy o ochronie przyrody	PK, PN, RDOŚ	-	Wojewoda Podkarpacki, Marszałek Województwa Podkarpackiego	Teren działania Zespołu Parków Krajobrazowych, tj.: Puszczy Solskiej, Południoworodzkańskiego Parku Krajobrazowego	-	-	-	2 275,00	Termin realizacji zadań zamknął się w danym roku kalendarzowym
			-	Realizacja zadania w ramach zadań statutowych Zespołu: – z własnych środków	Teren Jaśliskiego Parku Krajobrazowego, Ciśniańsko – Wetlińskiego, Doliny Sanu	-	Brak wyliczeń wszystkich kosztów	-	Brak wyliczeń wszystkich kosztów	-
			2016	BP, WFOŚiGW w Rzeszowie	woj. podkarpackie	2	1,5	118	37,00	W roku 2014 sfinansowano wykonanie 101 tablic dla obszarów Natura 2000, które zostaną umieszczone w terenie w 2016 r. jeżeli będzie obowiązywać konieczność dzierżawy gruntów Skarbu Państwa pozostających w zarządzie PGL LP, zgodnie z aktualnym stanowiskiem RDLP Krosno, termin posadowienia tablic może ulec przesunięciu. Sfinansowano wykonanie stelaży dla 17 tablic dla rezerwatów przyrody, które będą umieszczane w terenie.

Lp.	Rodzaj działania/ przedsięwzięcia	Jednostki i podmioty realizujące	Zakładany termin realizacji	Źródło finansowania	Lokalizacja przedsięwzięcia (miejscowość)	Realizacja w latach:				Uwagi, m.in. stopień realizacji
						2013		2014		
						rzeczowa	finansowa [w tys. PLN]	rzeczowa	finansowa [w tys. PLN]	
1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.	11.
12.	Czynna ochrona zagrożonych wyginięciem roślin i zwierząt na obszarze parków krajobrazowych, parków narodowych,	PK, PN	tryb ciągły	POIiŚ, NFOŚiGW, budżet państwa	MPN	16 gatunków w tym 9 gatunków zwierząt i 7 gatunków roślin	23,9	15 gatunków w tym 8 gatunków zwierząt i 7 gatunków roślin	46,7	W ramach projektu Odtworzenia właściwego stanu ochrony siedlisk i gatunków w MPN i Ostoi Magurskiej etap 1
				Realizacja zadania w ramach zadań statutowych Zespołu: – z własnych środków	Działka położona w miejscowości Węglówka – teren parku Czarnorzecko-Strzyżowskiego PK	Inwentaryzacja stanowiska: Zimowit jesienny – 80 szt.	Brak wyliczeń wszystkich kosztów	Inwentaryzacja stanowiska: Zimowit jesienny – 130 szt.	Brak wyliczeń wszystkich kosztów	-
13.	Realizacja zadań określonych w planach ochrony parków narodowych, rezerwatów przyrody, parków krajobraz.	BdPN	praca ciągła	środki własne, dotacja budżetowa, NFOŚiGW, WFOŚiGW, POIiŚ,	BdPN	29 202 ha – ochrona ścisła i czynna walorów BdPN	6 490,00	29 202 ha – ochrona ścisła i czynna walorów BdPN	6 653,00	-
		MPN		dotacje MPN, programy rolno-środowiskowe, Fundusz leśny POIiŚ,	MPN	Pozostałe działania związane z realizacją celów parku narodowego – ochrona przyrody.	6 919,10	Pozostałe działania związane z realizacją celów parku narodowego – ochrona przyrody. Udostępnianie	3 054,6	-

Lp.	Rodzaj działania/ przedsięwzięcia	Jednostki i podmioty realizujące	Zakładany termin realizacji	Źródło finansowania	Lokalizacja przedsięwzięcia (miejscowość)	Realizacja w latach:				Uwagi, m.in. stopień realizacji
						2013		2014		
						rzeczowa	finansowa [w tys. PLN]	rzeczowa	finansowa [w tys. PLN]	
1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.	11.
				NFOŚiGW,		Udostępnianie terenu PN, edukacja ekologiczna		terenu PN edukacja ekologiczna,		
		PK w Krośnie		Realizacja zadania w ramach zadań statutowych Zespołu: – z własnych środków		Sporządzenie i przekazanie zbiorczej informacji o zrealizowanych zadaniach w 2013 r.	brak wyliczeń kosztów	Sporządzenie i przekazanie zbiorczej informacji o zrealizowanych zadaniach w 2014 r.	brak wyliczeń kosztów	
14.	Ochrona rzadkich i zagrożonych roślin naczyniowych i ich siedlisk w BdPN	BdPN	2014	POIiŚ, środki własne, dotacja budżetowa,	BdPN	Ochrona czynna 20 gatunków rzadkich i zagrożonych – 54 ha siedlisk	201,00	Ochrona czynna 20 gatunków rzadkich i zagrożonych 54 ha siedlisk	227,00	-
15.	Ochrona walorów przyrodniczych parków narodowych i parków krajobrazowych przed dewastacją	MPN	tryb ciągły	Dotacje celowe	MPN	Koszty funkcjonowania Straży Magurskiego PN	201,00	Koszty funkcjonowania Straży Magurskiego PN	270,00	Całkowity koszt funkcjonowania Straży Parku w poszczególnych latach
		PK w Przemyślu		Wojewoda Podkarpacki, Marszałek Województwa Podkarpackiego	Teren działania Zespołu tj. Parków Krajobrazowych, zarządzanych przez Zespół Parków Krajobrazowych w Przemyślu		3 360,00		3 000,00	Zadania realizowane na bieżąco w danym roku kalendarzowym, koszt realizacji zadania obejmuje koszt dojazdu do miejsca docelowego i z powrotem

Lp.	Rodzaj działania/ przedsięwzięcia	Jednostki i podmioty realizujące	Zakładany termin realizacji	Źródło finansowania	Lokalizacja przedsięwzięcia (miejscowość)	Realizacja w latach:				Uwagi, m.in. stopień realizacji
						2013		2014		
						rzeczowa	finansowa [w tys. PLN]	rzeczowa	finansowa [w tys. PLN]	
1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.	11.
		PK w Krośnie		Realizacja zadania w ramach zadań statutowych Zespołu: z własnych środków	Teren działania tut. Zespołu tj. Parków Krajobrazowych, zarządzanych przez Zespół Parków Krajobrazowych w Krośnie		Brak wyliczenia kosztów		Brak wyliczenia kosztów	
16.	Odtwarzanie właściwego stanu ochrony żyznej buczyny górskiej	MPN	Projekt zakończony w 2012 r.	-	-	-	-	-	-	-
17.	Przebudowa drzewostanów w parkach narodowych	BdPN	praca ciągła	NFOŚiGW, środki własne, dotacje docelowe, Fundusz Leśny		Pow. objęta zabiegiem – 739 ha	345,00	Pow. objęta zabiegiem – 655 ha	396,00	-
		MPN		dochody własne, dotacje docelowe	MPN	1 948 ha	641,7	1 927 ha	764,6	-
18.	Utrzymanie ekosystemów nieleśnych w parkach narodowych	BdPN	araca ciągła	NFOŚiGW, środki własne,	BdPN	395 ha	355,00	395 ha	351,00	-
		MPN		CKPŚ, NFOŚiGW, środki własne,	MPN	385,83	291,4	452,23	412,3	-
19.	Udostępnianie parku		-	NFOŚiGW, środki własne,	BdPN	Obsługa 331 tys. turystów na 465	2 030,00	Obsługa 355 tys. turystów na 465 km	1 632,00	-

Lp.	Rodzaj działania/ przedsięwzięcia	Jednostki i podmioty realizujące	Zakładany termin realizacji	Źródło finansowania	Lokalizacja przedsięwzięcia (miejscowość)	Realizacja w latach:				Uwagi, m.in. stopień realizacji
						2013		2014		
						rzeczowa	finansowa [w tys. PLN]	rzeczowa	finansowa [w tys. PLN]	
1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.	11.
	narodowego do zwiedzania			dotacja budżetowa,		km szlaków pieszych, konnych i rowerowych		szlaków pieszych, konnych i rowerowych		
20.	Monitoring stanowisk cennych gatunków fauny i flory, oczek wodnych	PK		Wojewoda Podkarpacki, Marszałek Województwa Podkarpackiego	Teren działania tut. Zespołu tj. Parków Krajobrazowych, zarządzanych przez Zespół Parków Krajobrazowych w Przemyślu	Inwentaryzacja pomników przyrody ożywionej, nieożywionej, siedlisk przyrodniczych, stanowisk roślin, grzybów, objętych ochroną gatunkową oraz ich siedlisk	1 300,00	inwentaryzacja pomników przyrody ożywionej, nieożywionej, siedlisk przyrodniczych, stanowisk roślin, grzybów, objętych ochroną gatunkową oraz ich siedlisk	1 080,00	Zadania realizowane na bieżąco w danym roku kalendarzowym, koszt realizacji zadania obejmuje koszt dojazdu do miejsca docelowego i z powrotem
				Realizacja zadania w ramach zadań statutowych Zespołu: – z własnych środków	Teren działania tut. Zespołu tj. Parków Krajobrazowych, zarządzanych przez Zespół Parków Krajobrazowych w Krośnie	Przeprowadzenie monitoringu oczek wodnych, skrzynek lęgowych dla nietoperzy	brak wyliczeń kosztów	Przeprowadzenie monitoringu oczek wodnych, skrzynek lęgowych dla nietoperzy, stanowiska zimowita jesiennego	brak wyliczeń kosztów	-
21.	Realizacja zadań związanych z ochroną innych form ochrony na terenie parków krajobrazowych	PK		Wojewoda Podkarpacki, Marszałek Województwa Podkarpack.	Teren działania tut. Zespołu tj. Parków Krajobrazowych, zarządzanych przez Zespół Parków Krajobrazowych	Lustracja stanowisk dokumentacyjnych	200,00	Lustracja stanowisk dokumentacyjnych	100,00	Zadania realizowane na bieżąco w danym roku kalendarzowym, koszt realizacji zadania obejmuje koszt dojazdu do miejsca docelowego i z powrotem

Lp.	Rodzaj działania/ przedsięwzięcia	Jednostki i podmioty realizujące	Zakładany termin realizacji	Źródło finansowania	Lokalizacja przedsięwzięcia (miejscowość)	Realizacja w latach:				Uwagi, m.in. stopień realizacji
						2013		2014		
						rzeczowa	finansowa [w tys. PLN]	rzeczowa	finansowa [w tys. PLN]	
1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.	11.
					w Przemysłu					
				Realizacja zadania w ramach zadań statutowych Zespołu: z własnych środków	Teren działania tut. Zespołu tj. Parków Krajobrazowych, zarządzanych przez Zespół Parków Krajobrazowych w Krośnie	Lustracja stanowisk dokumentacyjnych	Brak wyliczeń kosztów		Brak wyliczeń kosztów	
22.	Prowadzenie czynnej ochrony, głównie w nieleśnych rezerwach przyrody	RDOŚ		BP, WFOŚiGW w Rzeszowie	woj. podkarpackie	5	38,00	3	24,00	Wartość rzeczowa odnosi się do ilości rezerwatów przyrody w których realizowano zadania ochronne: Kołacznia, Źródłiska Jasiołki, Winna Góra, Szachownica w Krównikach, Jamy, Skarpa Jaksmanicka, Kretówki, Śnieżycza wiosenna w Dwerniku. Zadania ochronne polegały na koszeniu, odkrzaczaniu, wycince drzew w celu zachowania przedmiotów ochrony.
23.	Propagowanie i wspieranie na obszarach cennych przyrodniczo działań zapewniających ludności dochody z zachowaniem zasad	PK w Krośnie		Realizacja zadania w ramach zadań statutowych Zespołu: – z własnych środków budżetowych WFOŚiGW		Organizacja imprez ekologicznych, wydanie materiałów promocyjnych i edukacyjnych	34 209,06 Brak wyliczenia wszystkich kosztów finansowania	Organizacja imprez ekologicznych, wydanie materiałów promocyjnych i edukacyjnych	19 101,9 Brak wyliczenia wszystkich kosztów finansowania	

Lp.	Rodzaj działania/ przedsięwzięcia	Jednostki i podmioty realizujące	Zakładany termin realizacji	Źródło finansowania	Lokalizacja przedsięwzięcia (miejscowość)	Realizacja w latach:				Uwagi, m.in. stopień realizacji
						2013		2014		
						rzeczowa	finansowa [w tys. PLN]	rzeczowa	finansowa [w tys. PLN]	
1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.	11.
	zrównoważonego o rozwoju (formy działalności przyjazne dla środowiska)									

Oznaczenia: JST- jednostki samorządu terytorialnego, PK – parki krajobrazowe, PN – parki narodowe, MŚ – Ministerstwo Środowiska, LP- Lasy Państwowe, RDOŚ – Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska, WP - województwo podkarpackie, MPN – Magurski Park Narodowy, BdPN – Bieszczadzki Park Narodowy, GDOŚ – Generalny Dyrektor Ochrony Środowiska.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie informacji przekazanych przez Magurski Park Narodowy i Bieszczadzki Park Narodowy (dokumentacja formalno-prawna)

Załącznik 6. Realizacja działań priorytetowych w zakresie ochrony różnorodności biologicznej i krajobrazowej oraz zrównoważonego rozwoju lasów – Lasy Państwowe

L.p.	Rodzaj działania/ przedsięwzięcia	Jednostki i podmioty realizujące	Termin realizacji	Źródło finansowania	Lokalizacja przedsięwzięcia	Realizacja w latach				Uwagi, m.in. stopień realizacji
						2013		2014		
						rzeczowa	finansowa [w tys. PLN]	rzeczowa	finansowa [w tys. PLN]	
1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.	11.
1.	Modernizacja i rozbudowa infrastruktury edukacyjno-turystycznej	Lasy Państwowe; Nadleśnictwo Baligród, Bircza, Cisna, Brzozów, Dynów, Dukla, Kolbuszowa, Krasieczyn, Leżajsk, Lubaczów, Lutowiska, Mielec, Rymanów, Stuposiany, Oleszyce, RDLP Krosno, placówki naukowo- badawcze, nadleśnictwa, LP, jednostki samorządu terytorialnego, właściciele lasów niepaństwowych * producenci leśnego materiału rozmnożeniowego	2012-2014	EFRR, NFOŚiGW, WFOŚiGW, RPO, środki własne, Fundusz Leśny	tereny Lasów Państwowych	- parking Łopienka, - wiata Łopienka, - ogród edukacyjny, - wiata przy nadl., -schrony przeciwdeszczowe 2 szt., - ścieżka turystyczna, - zakup i montaż 5 sztuk koszy na śmieci z zabezpieczeniem „antyniedźwiedziowym”, - budowa wiaty turystycznej w I-ctwie „Stare Sioło” wraz z wyposażeniem, budowa tablic „witaczy” LKP oraz tablic, - zakup sprzętu nagłośnieniowego oraz projektora i sprzętu prezentacyjnego, - wykonanie nowych podpórek do tablic informacyjnych oraz zadaszeń, - stworzenie centrum edukacji ekologicznej - przebudowa zaplecza	1 285,685	- tablice edukacyjne 24 szt., - wiata turystyczna, - parking leśny, -platforma widokowa, - wieża widokowa, -ścieżka edukacyjna 5 szt. , - baza noclegowa, - schrony przeciwdeszczowe 3 szt., - zakup urządzeń technicznych oraz eksponatów wypchanych zwierząt, - wykonanie schodów, barierek zabezpieczających, podestów, ław, stołów, tablic informacyjnych, - meble i pomoce dydaktyczne – łącznie 45 szt., - modernizacja	1 779,588	Cześć inwestycji zostało zakończona, część kontynuowana w 2015r.

L.p.	Rodzaj działania/ przedsięwzięcia	Jednostki i podmioty realizujące	Termin realizacji	Źródło finansowania	Lokalizacja przedsięwzięcia	Realizacja w latach				Uwagi, m.in. stopień realizacji
						2013		2014		
						rzeczowa	finansowa [w tys. PLN]	rzeczowa	finansowa [w tys. PLN]	
1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.	11.
						administracyjno- magazynowego, - wyposażenie centrum edukacji ekologicznej, - wykonanie dioram i makiet w centrum edukacji ekologicznej, - nagłośnienia w salach szkoleniowych, - zakup wyposażenia (ławki, stoły, materiały edukacyjne), - utwardzenie miejsc postojowych dla pojazdów, - zakup mebli (świetlica) i tablicy lakierowanej, sprzętu audiowizualnego, - konser. wiaty tablic edukacyjno-inform., - Ścieżka edukacyjno- przyrodnicza w Dwernik- Otryt-Chmiel, Hulskie, - wykonanie konstrukcji drewnianej pod tablice edukacyjne- projekt: Tropem Karpackich Żubrów, - prace ziemne, kładki, schody, dyłowanki,		koszy na śmieci, stołów, ławek, - remont wiaty, paleniska, tablic edukacyjnych, - zakup wyposażenia (materiały edukacyjne), opracowanie koncepcji ścieżki, - utwardzenie miejsc postojowych dla pojazdów, - udrożnienie nowego szlaku konnego o długości 20 km., - remont tablic, wymiana dachów, betonowanie słupów - wykonanie bezpiecznego zejścia do wodospadu Hylaty -ścieżka przyrodniczo- edukacyjna Kamień Dwernik, Szkółki w Smolniku, -wykonanie 22 szt.		

L.p.	Rodzaj działania/ przedsięwzięcia	Jednostki i podmioty realizujące	Termin realizacji	Źródło finansowania	Lokalizacja przedsięwzięcia	Realizacja w latach				Uwagi, m.in. stopień realizacji
						2013		2014		
						rzeczowa	finansowa [w tys. PLN]	rzeczowa	finansowa [w tys. PLN]	
1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.	11.
						- zakup i montaż kamer w żubrzej zagrodzie -zagospodarowanie zasobów baz nasiennych - tropienia na śniegu, obserwacje nocne + fotopułapki		ławek - budowa deszczochronów 4, - prace ziemne, konstrukcja pod tablice, miejsce postoju, zadaszony taras, budowa drewnianej wiaty turystycznej w leśnictwie Czereszanka, kamienne schody, tarasy, ławostoły, kosze na śmieci, odprowadzenie wody opadowej		
		RDLP w Lublinie	2014	LP	Nadleśnictwo Rudnik	-	-	1	56,1	
2.	Ochrona leśnych zasobów genowych w tym pielęgnacja zasobów baz nasiennych i ochrona gat. zagrożonych wyginieciem	placówki naukowo- badawcze, nadleśnictwa	praca ciągła	LP - środki własne, Fundusz Leśny	Teren całej RDLP	Zagospodarowanie zasobów baz nasiennych	86,7	Zagospodarowanie zasobów baz nasiennych	134,5	
			2013-2014	LP	Nadleśnictwo Janów Lubelski, Nadleśnictwo Gościeradów, Nadleśnictwo	868,92 ha	117,9	887,99 ha	104,88	

L.p.	Rodzaj działania/ przedsięwzięcia	Jednostki i podmioty realizujące	Termin realizacji	Źródło finansowania	Lokalizacja przedsięwzięcia	Realizacja w latach				Uwagi, m.in. stopień realizacji
						2013		2014		
						rzeczowa	finansowa [w tys. PLN]	rzeczowa	finansowa [w tys. PLN]	
1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.	11.
					Rudnik					
3.	Kształtowanie równowagi w ekosystemach leśnych poprzez ochronę i pielęgnację zasobów leśnych, ekosystemów nieleśnych oraz ich racjonalne użytkowanie	LP, jednostki samorządu terytorialnego, właściciele gruntów leśnych	praca ciągła	LP – środki własne	Teren całej RDLP	1.Ochrona lasu 2.Pielęgnacja lasu na powierzchni 17 273 tys. ha 3.Prowadzenie gospodarki łąkowo- rolnej na powierzchni 2 480 ha	13 223,0 14 859,5 1 562,6	1.Ochrona lasu 2.Pielęgnacja lasu na pow. 16 432 tys. ha 3.Prowadzenie gospodarki łąkowo-rolnej na pow. 2 382ha	11 144,0 14 418,4 1 688,2	
			2013-2014	RDLP Lublin	Nadleśnictwo Biłgoraj, Nadleśnictwo Gościeradów, Nadleśnictwo Nowa Dęba, Nadleśnictwo Rozwadów, Nadleśnictwo Rudnik, Nadleśnictwo Tomaszów	6 346,69 ha	3 239,67	6 098,88	3 610,79	
4.	Edukacja ekologiczna w sferze wzbogacania i ra- cjonalnego użytkowania zasobów leśnych	LP, jednostki samorządu terytorialnego, wł. gruntów leśnych	Zestawiono w pozycji 28 – LP Krosno							
			2013 -2014	RDLP Lublin	Nadleśnictwo Gościeradów,	122 – zajęcia edukacyjne dla 6965 osób	49,9	118 – zajęcia edukacyjne	33,7	

L.p.	Rodzaj działania/ przedsięwzięcia	Jednostki i podmioty realizujące	Termin realizacji	Źródło finansowania	Lokalizacja przedsięwzięcia	Realizacja w latach				Uwagi, m.in. stopień realizacji
						2013		2014		
						rzeczowa	finansowa [w tys. PLN]	rzeczowa	finansowa [w tys. PLN]	
1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.	11.
					Nadleśnictwo Nowa Dęba, Nadleśnictwo Rozwadow, Nadleśnictwo Rudnik		Brak wycień wszystkich kosztów	dla 6592 osób	Brak wycień wszystkich kosztów	
5.	Organizacja i monitoring lasów prowadzony w ramach PMŚ, zharmonizowany z międzynarodowym programem IPC - Forest	LP, Instytut Badawczy Leśnictwa	nie dotyczy	-	-	-	-	-	-	-
6.	Zalesienia na gruntach LP oraz gruntach wycofywanych z produkcji rolnej i produkcja materiału sadzeniowego	LP, jednostki samorządu terytorialnego, właściciele lasów niepaństwowych * producenci leśnego materiału rozmnożeniowego	praca ciągła w okresie programowania	LP - środki własne, Fundusz Leśny	teren nadleśnictw: Oleszyce, Sieniawa, Tuszyma, Jarosław	11,36 ha	44,9	6,94 ha	35,0	-
			2013-2014	RDLP Lublin	Nadleśnictwo Gościeradów, Nadleśnictwo Janów Lubelski, Nadleśnictwo Nowa Dęba, Nadleśnictwo Rozwadow, Nadleśnictwo Rudnik	15 591,63 tys. szt.	2 098,19	14 652,85 tys. szt.	2 551,21	-
7.	Przebudowa	LP, jednostki	Praca ciągła	LP – środki	Teren całej RDLP	634 ha	3 772,4	629 ha	3 375,4	

L.p.	Rodzaj działania/ przedsięwzięcia	Jednostki i podmioty realizujące	Termin realizacji	Źródło finansowania	Lokalizacja przedsięwzięcia	Realizacja w latach				Uwagi, m.in. stopień realizacji
						2013		2014		
						rzeczowa	finansowa [w tys. PLN]	rzeczowa	finansowa [w tys. PLN]	
1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.	11.
	drzewostanów uszkodzonych i niezgodnych z siedliskiem	samorządu terytorialnego, właściciele lasów niepaństwowych		własne						
			2013-2014	RDLP Lublin	Nadleśnictwo Gościeradów, Nadleśnictwo Rudnik	39,3 ha	100,72	22,33 ha	45,99	
8.	Ochrona przeciw pożarowa lasów	LP, jednostki samorządu terytorialnego, właściciele lasów niepaństwowych	działalność ciągła	środki własne RDLP w Krośnie oraz środki Nadleśnictw	Teren zarządzany przez RDLP w Krośnie	Stanowiska PAD, odpowiednie wyposażenie baz sprzętu przeciwpozarowego, infrastruktura ppoż., prawidłowo działający system ochrony ppoż.	1 111,0	Stanowiska PAD, odpowiednie wyposażenie baz sprzętu przeciwpozarowego, infrastruktura ppoż., prawidłowo działający system ochrony ppoż.	1 046,0	
			2013-2014	RDLP Lublin	Nadleśnictwo Biłgoraj, Nadleśnictwo Janów Lubelski, Nadleśnictwo Gościeradów, Nadleśnictwo Nowa Dęba, Nadleśnictwo Rozwadów, Nadleśnictwo Rudnik	Teren Nadleśnictwa	801,59	Teren Nadleśnictwa	880,67	Koszt ochrony p. poż.
9.	Program ochrony i restytucji cisa pospolitego na terenie RDLP w Krośnie	Nadleśnictwa Baligród, Brzozów, Dukla, Kołaczyce, Oleszyce	Praca ciągła w okresie programowania	LP - środki własne fundusz leśny	Teren całej RDLP	Produkcja materiału sadzeniowego, zakładanie, pielęgnacja i ochrona upraw cisa	63,3	Produkcja materiału sadzeniowego, zakładanie, pielęgn. i ochrona upraw cisa	88,1	

L.p.	Rodzaj działania/ przedsięwzięcia	Jednostki i podmioty realizujące	Termin realizacji	Źródło finansowania	Lokalizacja przedsięwzięcia	Realizacja w latach				Uwagi, m.in. stopień realizacji
						2013		2014		
						rzeczowa	finansowa [w tys. PLN]	rzeczowa	finansowa [w tys. PLN]	
1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.	11.
						pospolitego		pospolitego		
10.	Produkcja materiału sadzeniowego	Nadleśnictwa RDLP w Krośnie	Praca ciągła	LP - środki własne	Teren całej RDLP	52,6 mln. szt. sadzonek drzew i krzewów	8 491,4	52,3 mln. szt. sadzonek drzew i krzewów	8 180,4	
11.	Sporządzanie planów zalesiania w ramach PROW 2007-2013	Nadleśnictwa RDLP w Krośnie	Praca ciągła w okresach programowania	BP	Teren całej RDLP	Sporządzono 331 planów zalesienia na powierzchnię 280,42 ha	101,2	Sporządzono 281 planów zalesienia na powierzchnię 201,83 ha	79,9	
12.	Nadzór nad lasami niepaństwowymi	Nadleśnictwa RDLP w Krośnie	Praca ciągła	Starostowie - 80% kosztów LP - 20% środki własne	Teren całej RDLP	Nadzór nad lasami innej własności na powierzchni 71,3tys. ha	1 570,9	Nadzór nad lasami innej własności na powierzchni 64,2tys. ha	1 563,4	
13.	Pomoc w naprawie uszkodzeń w uprawach leśnych założonych w ramach PRO PW	Nadleśnictwa RDLP w Krośnie	2010-2013	LP - środki własne fundusz leśny	Pomoc „de minimis” na usuwanie skutków katastrof naturalnych w uprawach leśnych beneficjentów PROW	0,128 ha	0,4	nie dotyczy	nie dotyczy	Działanie zakończono w 2013 r.
14.	Zalesienia gruntów rolnych niebędących w zarządzie Nadleśnictwa z PROW w ramach pełnienia nadzoru nad lasami niepaństwowymi	osoby prywatne	2013-2014	LP, budżet państwa	Nadleśnictwo Rudnik	1,34 ha	0,6	2,59 ha	0,5	
15.	Program zachowania leśnych zasobów	Nadleśnictwa RDLP w Krośnie	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	wykazano w pozycji nr 2

L.p.	Rodzaj działania/ przedsięwzięcia	Jednostki i podmioty realizujące	Termin realizacji	Źródło finansowania	Lokalizacja przedsięwzięcia	Realizacja w latach				Uwagi, m.in. stopień realizacji
						2013		2014		
						rzeczowa	finansowa [w tys. PLN]	rzeczowa	finansowa [w tys. PLN]	
1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.	11.
	genowych i hodowli selekcyjnej drzew na terenie RDLP w Krośnie									
16.	Program testowania potomstwa drzew leśnych	Nadleśnictwa RDLP w Krośnie	praca ciągła	LP - środki własne, Fundusz Leśny	Teren całej RDLP	Zakładanie, pielęgnacja i ochrona upraw	68,8	Zakładanie, pielęgnacja i ochrona upraw	71,9	-
17.	Ochrona in situ żubra w Polsce	Nadleśnictwa Baligród, Komańcza, Lutowiska, Stuposiany,	01.01.2010 – 31.12.2013	EFRR, NFOŚiGW	Teren Nadleśnictw: Baligród, Lutowiska, Komańcza, Stuposiany, Cisna, Lesko	Wynagrodzenia pracowników, opieka weterynaryjna, monitoring genetyczny, zdrowia, ocena możliwości rozprzestrzeniania, parazytologiczny, prowadzenie strony internetowej, zakup i wykładanie karmy oraz granulatu, budowa paśnika, koszenie i odkraczanie łąk.	821,7	zakończony	zakończony	projekt zakończony
18.	Ochrona ostoi karpackiej fauny puszczańskiej	Nadleśnictwa bieszczańskie i Beskidu Niskiego	1.01.2012 – 31.12.2015	Środki z Funduszu Szwajcarskiego, w tym 10% wkładu własnego	Teren Nadleśnictw: Baligród, Bircza, Cisna, Dukla, Komańcza, Kończone, Lesko, Rymanów, Stuposiany Lutowiska ,	Tropienia na śniegu, obserwacje nocne, fotopułapki	428,2	Tropienia na śniegu, obserwacje nocne, fotopułapki	421,9	-

L.p.	Rodzaj działania/ przedsięwzięcia	Jednostki i podmioty realizujące	Termin realizacji	Źródło finansowania	Lokalizacja przedsięwzięcia	Realizacja w latach				Uwagi, m.in. stopień realizacji
						2013		2014		
						rzeczowa	finansowa [w tys. PLN]	rzeczowa	finansowa [w tys. PLN]	
1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.	11.
					Ustrzyki Dolne					
19.	Wolierowa hodowla głuszca	Nadleśnictwo Leżajsk	praca ciągła	LP – środki własne, Fundusz Leśny	Nadleśnictwo Leżajsk	Hodowla wolierowa głuszca	130,84	Hodowla wolierowa głuszca	136,08	
20.	Archiwum klonów	Nadleśnictwa RDLP w Krośnie	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	nie dotyczy
21.	Przebudowa drzewostanów na powierzchni łącznej 1500 ha	Nadleśnictwa RDLP Krosno	-	-	-	-	-	-	-	wykazano w pozycji nr 7
22.	Kontynuacja przebudowy lasów dotkniętych klęską zamierania jesionu wyniosłego w RDLP Krosno	Nadleśnictwa Dynów, Głogów, Jarosław, Leżajsk, Lubaczów, Ustrzyki Dolne	projekt zakończony	-	-	-	-	-	-	-
23.	Przeciwdziałanie skutkom odpływu wód opadowych na terenach górskich. Zwiększanie retencji i utrzymanie potoków oraz związanej z nimi infrastruktury w dobrym stanie	18 nadleśnictw górskich	1.01.2009 – 31.12.2015	85% – środki POIiŚ 15% – środki własne LP	teren 18 nadleśnictw	251 obiektów, kubatura 188 tys. m ³ wody	19 986,00	198 obiektów, kubatura 392 tys. m3 wody	8 320,0	-
24.	Zwiększanie możliwości retencyjnych oraz przeciwdziałanie powodzi i suszy w ekosystemach na terenach nizinnych	Nadleśnictwa: Jarosław, Kolbuszowa, Sieniawa	2007-2015	85% – środki POIiŚ 15% – środki własne LP	teren 3 nadleśnictw	10 obiektów	1 422,7	4 obiekty	312,7	-
25.	Wielkoobszarowa inwentaryzacja stanu	cała RDLP w Krośnie	22.07.2010 – 31.03.2015	Fundusz Leśny	RDLP Krosno	Etap 4 podetapy 1 - 3	25 9560,00	Etap 5 podetapy 1 - 3	259 560,00	Drugi cykl zakończony

L.p.	Rodzaj działania/ przedsięwzięcia	Jednostki i podmioty realizujące	Termin realizacji	Źródło finansowania	Lokalizacja przedsięwzięcia	Realizacja w latach				Uwagi, m.in. stopień realizacji
						2013		2014		
						rzeczowa	finansowa [w tys. PLN]	rzeczowa	finansowa [w tys. PLN]	
1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.	11.
	lasów – drugi cykl									
26.	Bank danych o lasach (wdrozenie koncepcji budowy banku danych o zasobach leśnych i stanie lasów – I etap pilotaż)	cała RDLP w Krośnie	19.04.2010 – 31.03.2014	Fundusz Leśny	RDLP Krosno	Etap IV	65 417,18	Etap IV	16 352,52	I etap pilotażowy zakończony
27.	Budowa systemu telewizji przemysłowej do monitoringu przeciwpoż. lasów	Nadleśnictwa Głogów, Mielec, Tuszyna	projekt nie był realizowany	-	-	-	-	-	-	-
28.	Prowadzenie edukacji leśnej przez pracowników LP (spotkania z leśnikiem w szkołach i poza szkołą), zajęcia terenowe, konkursy, wystawy, udział w imprezach okolicznościowych	wszystkie nadleśnictwa RDLP Krosno	praca ciągła	środki własne i zewnętrzne	wszystkie nadleśnictwa RDLP Krosno	Edukacja leśna społeczeństwa Liczba zajęć – 1347, liczba uczestników – 130 284 osoby	-	Edukacja leśna społeczeństwa Liczba zajęć – 2223, Liczba uczestników – 131 347 osoby	-	Zestawienie kosztów ponoszonych na moderniz. i rozbudowę infrastruktury edukacyjnej w poz. 1
29.	Nadzór i kontrola nad zalesianiem gruntów prywatnych przeznaczonych do zalesienia oraz doradztwo dla właścicieli gruntów zalesianych	Starostowie, JST, LP, biura powiatowe ARiMR	2013-2014	LP	Nadleśnictwo Biłgoraj	2,64 ha	0,53	0,95 ha	0,43	-
30.	Odnowienia, wzbogacanie składu gatunkowego,	Nadleśnictwa Gościeradów, Janów Lubelski, Nowa Dęba, Rozwadów,	2013 -2014	LP	Nadleśnictwo Janów Lubelski, Nadleśnictwo Gościeradów, Nadleśnictwo	451,94	1 569,84	531,02	1 748,26	-

L.p.	Rodzaj działania/ przedsięwzięcia	Jednostki i podmioty realizujące	Termin realizacji	Źródło finansowania	Lokalizacja przedsięwzięcia	Realizacja w latach				Uwagi, m.in. stopień realizacji
						2013		2014		
						rzeczowa	finansowa [w tys. PLN]	rzeczowa	finansowa [w tys. PLN]	
1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.	11.
		Rudnik, Tomaszów			Nowa Dęba, Nadleśnictwo Rozwadów, Nadleśnictwo Rudnik, Nadleśnictwo Tomaszów					
31.	Wprowadzanie gatunków biocenotycznych w celu zróżnicowania składu gatunkowego drzewostanów i wzbogacania bazy rozwojowej dla fauny leśnej	Gościeradów, Janów Lubelski, Nowa Dęba, Rozwadów, Rudnik, Tomaszów	2013-2014	LP	Nadleśnictwo Janów Lubelski, Nadleśnictwo Gościeradów, Nadleśnictwo Nowa Dęba, Nadleśnictwo Rudnik	2 450 szt. 3,9 ha	4,252	3 200 szt. 4,3 ha	15,306	-
32.	Zalesianie gruntów własnych i nadzorowanych	Nadleśnictwa Biłgoraj, Gościeradów, Rozwadów, Starosta, właściciele	2013-2014	budżet baństwa	Nadleśnictwo Biłgoraj	2,64	0,53	0,95	0,43	WDN testowanie potomstwa
33.	Zalesienia PROW	Nadleśnictwa Biłgoraj, Gościeradów, Rozwadów, Starosta, właściciele	2013-2014	LP, budżet państwa	Nadleśnictwo Biłgoraj, Nadleśnictwo Gościeradów	13,24 ha	2,63	9,65 ha	2,13	Sporządzanie planów PROW
34.	Zbiór nasion i szyszek oraz ich wyłuszczenie, utrzymanie plantacji	Biłgoraj, Gościeradów, Janów Lubelski,	2013-2014	LP	Nadleśnictwo Biłgoraj	1 719 kg	38,5	548 kg	6,8	-
					Nadleśnictwo	1 040 kg	5,0	16 kg	1,6	-

L.p.	Rodzaj działania/ przedsięwzięcia	Jednostki i podmioty realizujące	Termin realizacji	Źródło finansowania	Lokalizacja przedsięwzięcia	Realizacja w latach				Uwagi, m.in. stopień realizacji
						2013		2014		
						rzeczowa	finansowa [w tys. PLN]	rzeczowa	finansowa [w tys. PLN]	
1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.	11.
	nasiennej i zbiór zrazów i nasion z drzew matecznych	Nowa Dęba, Rozwadów, Rudnik, Tomaszów			Janów Lubelski					
					Nadleśnictwo Nowa Dęba	PN – 5,55 ha zb. nas. – 1277 kg zb. szysz. – 2121 kg łuszcz. – 1 731 kg	53 466 zł	PN – 5,55 ha zb. nas. – 56 kg zb. szysz. – 1090 kg łuszcz. – 1 379 kg	49 265 zł	-
					Nadleśnictwo Gościeradów	4 kg	0,3	1202 kg	7,3	-
					Nadleśnictwo Rozwadów	3 267 kg	49,5	4 602	46,7	-
					Nadleśnictwo Rudnik	1 133,65 kg –nasiona 6 405,0 kg – szyszki	137,0	1 017,5 kg –nasiona 7 025,0 kg – szyszki	177,5	-
35.	Odnowienia i poprawki po pożarach, powodziach, wiatrolomach	Nadleśnictwa: Gościeradów, Rozwadów	2013-2014	LP	Nadleśnictwo Gościeradów, Nadleśnictwo Rudnik	5,25 ha	34,0	4,6 ha	23,5	-
36.	Ochrona lasu, prace prognostyczne w zakresie zagrożeń lasu	Nadleśnictwa: Biłgoraj, Gościeradów, Janów Lubelski, Nowa Dęba, Rozwadów, Rudnik	2013-2014	LP	Nadleśnictwo Biłgoraj, Nadleśnictwo Janów Lubelski, Nadleśnictwo Gościeradów, Nadleśnictwo Nowa Dęba, Nadleśnictwo Rozwadów, Nadleśnictwo Rudnik	1 685 szt. (pow. kontrolne, wykładanie pułapek) 2 813,47 ha	100,13	5 951 szt. (pow. kontrolne, wykładanie pułapek) 1611,51 ha	134,31	-
37.	Przebudowa wieży	Nadleśnictwa	2013-2014	LP	Nadleśnictwo	1	481,5	-	-	-

L.p.	Rodzaj działania/ przedsięwzięcia	Jednostki i podmioty realizujące	Termin realizacji	Źródło finansowania	Lokalizacja przedsięwzięcia	Realizacja w latach				Uwagi, m.in. stopień realizacji
						2013		2014		
						rzeczowa	finansowa [w tys. PLN]	rzeczowa	finansowa [w tys. PLN]	
1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.	11.
	przeciwpożarowej oraz ochrona przeciwpożarowa. Organizacja sieci wykrywania pożarów lasów oraz prowadzenie akcji gaśniczych . Udostępniania obszarów – drogi, punkty czerpania wody	Biłgoraj, Gościeradów, Janów Lubelski, Nowa Dęba, Rozwadów, Rudnik			Biłgoraj	(budowa wieży p. poż.), 1 (punkt obserwacyjny)	14,6			
					Nadleśnictwo Janów Lubelski	22 szt. 828 ha	12,5 27,1	33 szt. 671 ha	17,7 31,0	-
					Nadleśnictwo Gościeradów	5 h	46,4 (gaszenie poż,utrzym. PAD)	3 h	49,3 (gaszenie poż,utrzym. PAD)	-
					Nadleśnictwo Nowa Dęba	pkt czerpania wody – 25 prowadzonych akcji gaśniczych – 16, patrole p. poż, PAD, obs. z dostrz.	273 587 zł	Pkt cz. wody – 25 Prow.akcji gas. – 16 Patrole p. poż, PAD, obs. z dostrz.	324 132 zł	-
					Nadleśnictwo Rozwadów	1 sieć wykr. poż. i prow. akcji gaśniczej	145,49	1 sieć wykr. poż. i prow. akcji gaśniczej	165,84	-
					Nadleśnictwo Rudnik	1 sieć wykr. poż., 4 punkty czerp. wody	90,0 0,5	1 sieć wykr. poż., 4 punkty czerp. wody	88,5 0,6	-
38.	Tworzenie i utrzymanie obiektów edukacyjnych, organizacja zajęć i akcji edukacyjnych dla dzieci i młodzieży, oraz promocja zrównoważonej gospod. leśnej przez pracowników LP w placówkach oświat.	Nadleśnictwa Biłgoraj, Gościeradów, Janów Lubelski, Nowa Dęba, Rozwadów, Rudnik	2013-2014	LP	Nadleśnictwo Biłgoraj, Nadleśnictwo Janów Lubelski, Nadleśnictwo Gościeradów, Nadleśnictwo Nowa Dęba, Nadleśnictwo Rozwadów,	zajęcia eduk. – 115, osób – 100, obiekty eduk. – 6, ścieżki – 8	101,52	zajęcia eduk. – 110, osób – 200, obiekty eduk. – 6, ścieżki – 8	183,94	-

L.p.	Rodzaj działania/ przedsięwzięcia	Jednostki i podmioty realizujące	Termin realizacji	Źródło finansowania	Lokalizacja przedsięwzięcia	Realizacja w latach				Uwagi, m.in. stopień realizacji
						2013		2014		
						rzeczowa	finansowa [w tys. PLN]	rzeczowa	finansowa [w tys. PLN]	
1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.	11.
					Nadleśnictwo Rudnik					
39.	Ochrona lasu przed czynnikami szkodliwymi oraz pielęgnacja drzewostanów	Nadleśnictwa Biłgoraj, Gościeradów, Janów Lubelski, Nowa Dęba, Rozwadów, Rudnik	2013-2014	LP	Nadleśnictwo Biłgoraj, Nadleśnictwo Janów Lubelski, Nadleśnictwo Gościeradów, Nadleśnictwo Nowa Dęba, Nadleśnictwo Rozwadów, Nadleśnictwo Rudnik	5 232,49 ha	2 855,16	5 380,97	3 390,63	-
40.	Zakup maszyn i urządzeń do produkcji sadzonek z zakrytym systemem korzeniowym. Powiększanie zasobów leśnych, szkolenia.	Nadleśnictwa Gościeradów, Janów Lubelski	2013-2014	LP	Nadleśnictwo Gościeradów	-	57,4	-	175,0	szkółka

* producenci leśnego materiału rozmnożeniowego zarejestrowani w Biurze Nasiennictwa Leśnego.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie informacji przekazanych przez RDLP w Krośnie, RDLP w Lublinie i RDLP w Krakowie (dokumentacja formalno-prawna opracowania)

Załącznik 7. Umowy realizowane przy wsparciu środkami, którymi gospodaruje NFOŚiGW – dotacje i pożyczki

Lp.	Nr Umowy NF	Nazwa Beneficjenta	Nazwa Zadania	Lokalizacja, gmina	Źródła Finansowania	Kwota Umowy	Koszt Zadania	Rzecz Data Potw. Rzecz	Rzecz Data Zamknięcia całości	Efekt rzeczowy	Efekt ekologiczny
1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.	11.	12.
1.	143/2011/D	Bieszczadzki Park Narodowy	Ochrona zwierząt w Bieszczadzkim Parku Narodowym w latach 2011-2012	Lutowiska	Fundusz podstawowy	328 984,17	328 984,67	2013-05-06	-	a) ochrona różnorodności biologicznej: działania służące ochronie gatunków – ok. 35 gatunków zwierząt; zakup sprzętu - fotopułapki – 7 sztuk; b) monitoring środowiska: – opracowanie baz danych/raportów z przeprowadzonego monitoringu – 5 sztuk (żubra, ssaków drapieżnych, bobra, ptaków, ichtiofauny potoków górskich w granicach BdPN); zakup sprzętu – 7 szt. (aplikatory weterynaryjne – 2 zestawy oraz obroże telemetryczne z modulem GPS – 5 szt., odbiorniki sygnału radiowego – 2 szt., antena kierunkowa VHF – 2 szt.)	Powierzchnia, na której uzyskano poprawę stanu ochrony środowiska przyrodniczego – 30 211,75 ha
2.	155/2011/D	Magurski Park Narodowy	Ochrona bioróżnorodności środowiska przyrodniczego w Magurskim Parku Narodowym		Fundusz podstawowy	264 816,35	277 748,45	2014-02-04	2014-05-20	Ochrona nasadzeń przed zwierzyną (w tym groduzenia) – 1 069,5 ha	Powierzchnia, na której uzyskano poprawę stanu ochrony środowiska przyrodniczego – 1154,28 ha

Lp.	Nr Umowy NF	Nazwa Beneficjenta	Nazwa Zadania	Lokalizacja, gmina	Źródła Finansowania	Kwota Umowy	Koszt Zadania	Rzecz Data Potw. Rzecz	Rzecz Data Zamknięcia całości	Efekt rzeczowy	Efekt ekologiczny
1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.	11.	12.
3.	281/2011/D	Bieszczadzki Park Narodowy	Modernizacja systemu informacji (GIS) w Bieszczadzkim Parku Narodowym do wdrożenia Planu Ochrony	podkarpackie	Fundusz podstawowy	687 661,66	687 661,66	2014-12-29	-	Zakup sprzętu do opracowania planów i programów – 56 szt.	Powierzchnia, na której uzyskano poprawę stanu ochrony środowiska przyrodniczego – 29210 ha
4.	381/2011/P	Miejskie Przedsiębiorstwo Gospodarki Komunalnej – Krośnieński Holding Komunalny Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością	Blok kogeneracyjny ciepła (6,8 MWt) i energii elektrycznej (1,225 MWe) opalany biomasą w ciepłowni Łężańska w Krośnie	m. Krosno	OZE i efektywność energetyczna	12 392 000,00	32 555 939,92	2013-05-16	-	Budowa jednostek wytwarzania energii elektrycznej i ciepłej w wysokosprawnej kogeneracji z zastosowaniem biomasy – 1,22 MWe 5,35 MWt	Produkcja energii przy wykorzystaniu odnawialnych źródeł energii i wysokosprawnej kogeneracji – 8773 MWh/rok
5.	440/2011/D	Bieszczadzki Park Narodowy	Ochrona ginącej rasy konia huculskiego w Bieszczadzkim Parku Narodowym w latach 2012-2013	podkarpackie	Fundusz podstawowy	354 976,77	354 976,77	2013-12-24	-	Zakup sprzętu i budowa urządzeń (ochrona bioróżnorodności biol.) – 12 szt.	Powierzchnia, na której uzyskano poprawę stanu ochrony środowiska przyrodniczego – 400 ha

Lp.	Nr Umowy NF	Nazwa Beneficjenta	Nazwa Zadania	Lokalizacja, gmina	Źródła Finansowania	Kwota Umowy	Koszt Zadania	Rzecz Data Potw. Rzecz	Rzecz Data Zamknięcia całości	Efekt rzeczowy	Efekt ekologiczny
1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.	11.	12.
6.	448/2011/D	Bieszczadzki Park Narodowy	Uzupełnienie wyposażenia szlaków pieszych, konnych i ścieżek przyrodniczych BPN w drewnianą infrastrukturę techniczną	podkarpackie	Fundusz podstawowy	475 030,00	475 030,00	2013-12-31	-	Szlaki turystyczne wraz z obiektami infrastruktury (w tym zadaszenia) – 5 szt.	Powierzchnia, na której uzyskano poprawę stanu ochrony środowiska przyrodniczego – 23,6 ha
7.	496/2011/D	Bieszczadzki Park Narodowy	Ochrona ekosystemów leśnych i nieleśnych w Bieszczadzkim Parku Narodowym	Lutowiska	Fundusz podstawowy	854 265,83	860 152,91	2014-02-17	-	Zakup sprzętu, budowa lub modernizacja urządzeń oraz obiektów (ekosystemy leśne), zakup urządzeń i maszyn do prac szkółkarskich – 3 szt.	Powierzchnia, na której uzyskano poprawę stanu ochrony środowiska przyrodniczego – 685 ha
8.	545/2011/D	Gmina Padew Narodowa	Budowa połączeń do zbiorczego systemu kanalizacyjnego dla miejscowości Zachwiejów, Zarównie, Piechoty, Babule	Padew Narodowa	Fundusz podstawowy	431 829,00	1 047 366,00	2013-12-09	-	Budowa połączeń budynków do zbiorczego systemu kanalizacji – 293 szt.	Wzrost redukcji ładunku w ściekach oczyszczonych zgodnie z wymogami Dyrektywy 91/271/EWG – 1282 RLM
9.	578/2011/D	Muzeum - Zamek Łańcut	Pielęgnacja drzew oraz obsadzenia uzupełniające w zabytkowym parku w Łańcut	Łańcut - miasto	Fundusz podstawowy	318 785,20	395 468,00	2013-05-17	2013-07-17	Przywracanie walorów przyrodniczych zabytkowym założeniom parkowym i pałacowo-ogrodowym – 1 obiekt	Powierzchnia, na której uzyskano poprawę stanu ochrony środowiska przyrodniczego - 36 ha

Lp.	Nr Umowy NF	Nazwa Beneficjenta	Nazwa Zadania	Lokalizacja, gmina	Źródła Finansowania	Kwota Umowy	Koszt Zadania	Rzecz Data Potw. Rzecz	Rzecz Data Zamknięcia całości	Efekt rzeczowy	Efekt ekologiczny
1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.	11.	12.
10.	5008/2011/D	Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Rzeszowie	Program usuwania azbestu i wyrobów zawierających azbest w zakresie demontażu, zbierania, transportu oraz unieszkodliwiania	podkarpackie	Fundusz podstawowy	2 000 000,00	4 000 000,00	2014-01-27	2014-06-02	Usunięcie, unieszkodliwienie lub zabezpieczenie odpadów niebezpiecznych zawierających azbest – 5 605,23 szt.	Masa unieszkodliwionych lub zabezpieczonych odpadów niebezpiecznych zawierających azbest - 5605,331 megagramów
11.	136/2012/D	O-I Produkcja Polska S.A. Jarosław	Audyt energetyczny procesu technologicznego w zakładach O-I Produkcja Polska S.A. w Jarosławiu i Poznaniu	Jarosław	OZE i efektywność energetyczna	138 791,80	253 281,11	2013-10-11	2014-08-07	Audyt energetyczny i elektroenergetyczny uzyskany przez przedsiębiorstwa – 1 szt.	Liczba uzyskanych audytów energetycznych i elektroenergetycznych przez przedsiębiorstwa – 1 szt.
12.	137/2012/P	Uzdrowisko Rymanów S.A.	Termomodernizacja budynków Sanatorium Staś i Zimowit wraz z technologią kotłowni w Uzdrowisku Rymanów	Rymanów	OZE i efektywność energetyczna	8 642 109,00	16 371 921,00	2013-06-28	-	wspólny z 138/2012/D	wspólny z 138/2012/D

Lp.	Nr Umowy NF	Nazwa Beneficjenta	Nazwa Zadania	Lokalizacja, gmina	Źródła Finansowania	Kwota Umowy	Koszt Zadania	Rzecz Data Potw. Rzecz	Rzecz Data Zamknięcia całości	Efekt rzeczowy	Efekt ekologiczny
1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.	11.	12.
13.	138/2012/D	Uzdrowisko Rymanów S.A.	Termomodernizacja budynków Sanatorium Staś i Zimowit wraz z technologią kotłowni w Uzdrowisku Rymanów	Rymanów	Rachunek klimatyczny	6 713 107,00	16 371 921,00	2013-06-28	-	Budynki objęte termomodernizacją – 7 szt.	Ograniczenie lub uniknięcie emisji CO2 – 1550 Mg/rok
14.	321/2012/D	Samodzielny Publiczny Zespół Zakładów Opieki Zdrowotnej Powiatowy Szpital Specjalistyczny	Przebudowa podziału położniczego i neonatologicznego oraz bloku porodowego wraz z elementami termomodernizacji w drugim pawilonie	Stalowa Wola	Rachunek klimatyczny	521 240,00	1 661 202,26	2013-06-13	-	Budynki objęte termomodernizacją – 1 szt.	Ograniczenie lub uniknięcie emisji CO2 w wyniku oszczędności energii – 1075 Mg/rok
15.	322/2012/P	Samodzielny Publiczny Zespół Zakładów Opieki Zdrowotnej Powiatowy Szpital Specjalistyczny	Przebudowa oddziału położniczego i neonatologicznego oraz bloku porodowego wraz z elementami termomodernizacji w drugim pawilonie	Stalowa Wola	OZE i efektywność energetyczna	591 330,00	1 661 202,26	2013-06-13	-	wspólny z 321/2012/D	wspólny z 321/2012/D

Lp.	Nr Umowy NF	Nazwa Beneficjenta	Nazwa Zadania	Lokalizacja, gmina	Źródła Finansowania	Kwota Umowy	Koszt Zadania	Rzecz Data Potw. Rzecz	Rzecz Data Zamknięcia całości	Efekt rzeczowy	Efekt ekologiczny
1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.	11.	12.
16.	401/2012/D	Gmina Stary Dzików	Termomodernizacja obiektów oświatowych zlokalizowanych w miejscowościach Cewków, Stary Dzików, Ułazów na terenie Gm. Stary Dzików	Stary Dzików	Rachunek klimatyczny	1 176 190,00	3 517 291,23	2014-01-29	-	<ul style="list-style-type: none"> Ocieplenie przegród zewnętrznych – 10456,7 m² wymiana okien – 595,41 m² wymiana drzwi – 189,32 m² 	Ograniczenie lub uniknięcie emisji CO ₂ w wyniku oszczędności energii – 546 z Mg/rok
17.	402/2012/P	Gmina Stary Dzików	Termomodernizacja obiektów oświatowych zlokalizowanych w miejscowościach Cewków, Stary Dzików, Ułazów na terenie Gminy Stary Dzików	Stary Dzików	OZE i efektywność energetyczna	922 109,03	3 517 291,23	2014-01-29	-	wspólny z 401/2012/D	wspólny z 401/2012/D
18.	405/2012/D	Powiat Przemyski	Termomodernizacja budynków użyteczności publicznej: Urząd Starostwa w Przemyśle, DPS w Huwnikach oraz Specjalistyczny Ośrodek dla Ofiar Przemocy w Rodzinie w Korytnikach	przemyski	Rachunek klimatyczny	1 329 000,00	2 707 023,61	2013-08-23	-	Budynki objęte termomodernizacją – 3 szt.	Ograniczenie lub uniknięcie emisji CO ₂ w wyniku oszczędności energii – 478 Mg/rok

Lp.	Nr Umowy NF	Nazwa Beneficjenta	Nazwa Zadania	Lokalizacja, gmina	Źródła Finansowania	Kwota Umowy	Koszt Zadania	Rzecz Data Potw. Rzecz	Rzecz Data Zamknięcia całości	Efekt rzeczowy	Efekt ekologiczny
1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.	11.	12.
19.	402/2012/P	Powiat Przemyski	Termomodernizacja budynków użyteczności publicznej: Urząd Starostwa w Przemyśle, DPS w Huwnikach oraz Specjalistyczny Ośrodek dla Ofiar Przemocy w Rodzinie w Korytnikach	przemyski	OZE i efektywność energetyczna	1 063 600,00	2 707 023,61	2013-08-23	-	wspólny z 405/2012/D	wspólny z 405/2012/D
20.	405/2012/D	Powiat Sanocki	Termomodernizacja szkół i placówek Powiatu Sanockiego	sanocki	Rachunek klimatyczny	999 964,00	2 659 313,31	2013-06-28	-	Modernizowane budynki – 6 szt.	Ograniczenie lub uniknięcie emisji CO ₂ w wyniku oszczędności energii – 999 Mg/rok
21.	406/2012/P	Powiat Sanocki	Termomodernizacja szkół i placówek Powiatu Sanockiego	sanocki	OZE i efektywność energetyczna	1 402 786,75	2 659 313,31	2013-06-28	-	wspólny z 436/2012/D	wspólny z 436/2012/D

Lp.	Nr Umowy NF	Nazwa Beneficjenta	Nazwa Zadania	Lokalizacja, gmina	Źródła Finansowania	Kwota Umowy	Koszt Zadania	Rzecz Data Potw. Rzecz	Rzecz Data Zamknięcia całości	Efekt rzeczowy	Efekt ekologiczny
1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.	11.	12.
22.	436/2012/D	Orion Engineered Carbons Sp. z o.o.	Audyt energetyczny i elektroenergetyczny w zakładzie produkującym sadze techniczne	Jasło - miasto	OZE i efektywność energetyczna	112 000,00	196 800,00	2013-09-30	-	Audyty energetyczne i elektroenergetyczne uzyskane przez przedsiębiorstwa – 4 szt.	Audyty energetyczne i elektroenergetyczne uzyskane przez przedsiębiorstwa – 4 szt.
23.	558/2012/D	Gmina Zagórz	Budowa połączeń budynków do sieci kanalizacyjnej w miejscowościach Zagórz i Zahutyń	Zagórz	Fundusz podstawowy	55 332,72	130 338,30	2013-09-12	-	Budowa połączeń budynków do zbiorczego systemu kanalizacji – 63 szt.	Redukcja ładunku w ściekach oczyszczonych zgodnie z wymogami Dyrektywy 91/271/EWG – 226 RLM
24.	663/2012/D	Miasto Stalowa Wola	System zielonych inwestycji – termomodernizacja obiektów oświatowych	Stalowa Wola	Rachunek klimatyczny	848 653,74	3 134 959,56	2014-06-02	-	Budynki objęte termomodernizacją – 7 szt.	-
25.	743/2012/D	Bieszczadzki Park Narodowy	Zachowanie właściwego stanu małej drewnianej infrastruktury turystycznej oraz technicznego zabezpieczenia szlaków pieszych	podkarpackie	Fundusz podstawowy	101 210,68	101 210,68	2013-10-09	2013-12-09	Konserwacja 7 szt. wiat, 3 tablic informacyjnych oraz 1425 barier odgradzających	Powierzchnia zrealizowanych działań służących poprawie stanu ochrony środowiska przyrodniczego – 41 ha

Lp.	Nr Umowy NF	Nazwa Beneficjenta	Nazwa Zadania	Lokalizacja, gmina	Źródła Finansowania	Kwota Umowy	Koszt Zadania	Rzecz Data Potw. Rzecz	Rzecz Data Zamknięcia całości	Efekt rzeczowy	Efekt ekologiczny
1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.	11.	12.
26.	5899/2012/D	Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Rzeszowie	Usuwanie azbestu i wyrobów zawierających azbest w zakresie demontażu, zbierania, transportu oraz unieszkodliwiania lub zabezpieczenia odpadów zawierających azbest	podkarpackie	Fundusz podstawowy	60 000,00	60 000,00	2015-01-28	2015-04-01	Masa unieszkodliwionych lub zabezpieczonych odpadów niebezpiecznych zawierających azbest – 1669 Mg/rok	Masa unieszkodliwionych lub zabezpieczonych odpadów niebezpiecznych zawierających azbest – 1669 Mg/rok
27.	16/2013/D	Muzeum – Zamek Łańcut	Zakup sprzętu do rewaloryzacji, utrzymania i pielęgnacji zabytkowego parku w Łańcut	łańcut - miasto	Fundusz podstawowy	273 300,00	310 261,79	2013-06-20	-	Zakup/montaż sprzętu/urządzeń - 5 szt.	Powierzchnia, na której uzyskano poprawę stanu ochrony środowiska przyrodniczego – 36 ha
28.	36/2013/D	Gmina Radomyśl Wielki	Budowa biologicznych przydomowych oczyszczalni ścieków	Radomyśl Wielki	Fundusz podstawowy	344 320,00	765 159,00	2013-11-04	-	Budowa przydomowych oczyszczalni ścieków – 68 szt.	Wzrost redukcji ładunku w ściekach oczyszczonych zgodnie z wymogami Dyrektywy 91/271/EWG – 306 RLM

Lp.	Nr Umowy NF	Nazwa Beneficjenta	Nazwa Zadania	Lokalizacja, gmina	Źródła Finansowania	Kwota Umowy	Koszt Zadania	Rzecz Data Potw. Rzecz	Rzecz Data Zamknięcia całości	Efekt rzeczowy	Efekt ekologiczny
1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.	11.	12.
29.	37/2013/P	Gmina Radomyśl Wielki	Budowa biologicznych przydomowych oczyszczalni ścieków	Radomyśl Wielki	Fundusz podstawowy	340 000,00	765 159,00	2013-11-04	-	wspólny z 36/2013/D	wspólny z 36/2013/D
30.	90/2013/D	Gmina Radomyśl Wielki	Budowa podłączeń kanalizacyjnych	Radomyśl Wielki	Fundusz podstawowy	239 963,00	533 253,00	2014-03-27	-	Budowa podłączeń budynków do zbiorczego systemu kanalizacji – 168 szt.	Wzrost redukcji ładunku w ściekach oczyszczonych zgodnie z wymogami Dyrektywy 91/271/EWG - 809 RLM
31.	135/2013/D	Bieszczadzki Park Narodowy	Utrwalenie stanu ekosystemów nieleśnych w Bieszczadzkim Parku Narodowym	Lutowiska	Fundusz podstawowy	363 324,10	409 732,60	2013-12-09	2013-12-31	Powstrzymanie sukcesji roślin drzewiastych (odkraczanie, wykaszanie) – 399,43 ha	Powierzchnia zrealizowanych działań służących poprawie stanu ochrony środowiska przyrodniczego – 400,53 ha
32.	189/2013/D	Huta Stalowa Wola S.A.	Dofinansowanie audytu energetycznego ...	Stalowa Wola	OZE i efektywność energetyczna	94 500,00	198 041,00	2014-01-16	-	Audyt energetyczny i elektroenergetyczny uzyskany przez przedsiębiorstwa – 1 szt.	Audyt energetyczny i elektroenerget. uzyskany przez przedsiębiorstwo – 1 szt.

Lp.	Nr Umowy NF	Nazwa Beneficjenta	Nazwa Zadania	Lokalizacja, gmina	Źródła Finansowania	Kwota Umowy	Koszt Zadania	Rzecz Data Potw. Rzecz	Rzecz Data Zamknięcia całości	Efekt rzeczowy	Efekt ekologiczny
1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.	11.	12.
33.	222/2013/D	Magurski Park Narodowy	Opracowanie i wydanie publikacji popularnonaukowej „Ssaki polskich ...	Krempna	Fundusz podstawowy	106 400,25	106 400,25	2014-04-25	2014-08-26	Przygotowanie i wydawanie książek ekologicznych – 1 szt.	Zasięg zrealizowanych przedsięwzięć edukacyjno - promocyjnych oraz informacyjnych – 2000 osób
34.	272/2013/D	Gmina Dębica	Wykonanie podłączeń budynków do zbiorczego systemu kanalizacyjnego w msc. Stobierna i Stasiówka w gm. Dębica	Dębica - miasto	Fundusz podstawowy	119 942,00	266 540,00	2015-01-30	-	Budowa podłączeń budynków do zbiorczego systemu kanalizacji – 200 szt.	Wzrost redukcji ładunku w ściekach oczyszczonych zgodnie z wymogami Dyrektywy 91/271/EWG – 988 RLM
35.	285/2013/D	Bieszczadzki Park Narodowy	Ograniczenie niskiej emisji na terenie Bieszczadzkiego Parku Narodowego poprzez termomodernizację osiedli mieszkaniowych	podkarpackie	OZE i efektywność energetyczna	1 116 013,00	1 116 013,00	2013-12-30	-	Budynki objęte termomodernizacją – 6 szt.	Ograniczenie lub uniknięcie emisji dwutlenku węgla – 313/797 RLM

Lp.	Nr Umowy NF	Nazwa Beneficjenta	Nazwa Zadania	Lokalizacja, gmina	Źródła Finansowania	Kwota Umowy	Koszt Zadania	Rzecz Data Potw. Rzecz	Rzecz Data Zamknięcia całości	Efekt rzeczowy	Efekt ekologiczny
1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.	11.	12.
36.	329/2013/D	Wojewoda Podkarpacki	Poprawa efektywności energetycznej budynków Podkarpackiego Urzędu Wojewódzkiego w Rzeszowie, Krośnie, Przemyślu i Tarnobrzegu	podkarpackie	OZE i efektywność energetyczna	2 315 602,00	4 459 050,00	2015-04-13	-	Budynki objęte termomodernizacją – 4 szt.	Ograniczenie lub uniknięcie emisji dwutlenku węgla – 711 Mg/rok
37.	358/2013/D	Powiat Mielecki	Termomodernizacja Ośrodka Szkolno-Wychowawczego w Mielcu	Mielec - miasto	Rachunek klimatyczny	505 030,83	2 325 603,64	2014-06-02	-	Budynki objęte termomodernizacją – 1 szt.	Ograniczenie lub uniknięcie emisji dwutlenku węgla – 233 Mg/rok
38.	385/2013/D	Stowarzyszenie Ekoskop	Zazielenić Edukację	M. Rzeszów	Fundusz podstawowy	148 839,35	525 965,50	2014-04-29	-	<ul style="list-style-type: none"> – budowa, remont, adaptacja obiektów służących prowadzeniu edukacji ekologicznej – 117 m² – zakup wyposażenia – 114 szt. 	Edukacja ekologiczna dzieci i młodzieży. Podwyższenie świadomości ekologicznej społeczeństwa. Wzmocnienie sieci ośrodków edukacji ekologicznej w kraju

Lp.	Nr Umowy NF	Nazwa Beneficjenta	Nazwa Zadania	Lokalizacja, gmina	Źródła Finansowania	Kwota Umowy	Koszt Zadania	Rzecz Data Potw. Rzecz	Rzecz Data Zamknięcia całości	Efekt rzeczowy	Efekt ekologiczny
1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.	11.	12.
39.	447/2013/D	Miasto Tarnobrzeg	Termomodernizacja obiektów użyteczności publicznej w Tarnobrzegu	M. Tarnobrzeg	Rachunek klimatyczny	92 925,00	1 069 836,00	2014-05-07	-	Budynki objęte termomodernizacją – 2 szt.	Ograniczenie lub uniknięcie emisji CO2 w wyniku oszczędności energii - 290,64 Mg/rok
40.	529/2013/D	Gmina Pilzno	Wykonanie projektu robót geologicznych oraz dokumentacji geologiczno-inż. na potrzeby stabilizacji osuwiska Bielowy	Pilzno	Fundusz podstawowy	43 050,00	43 050,00	2014-07-24	2014-09-08	Wykonanie dokumentacji geologicznej/geologiczno-inżynierskiej – 1 szt.	Ilość projektów, dokumentacji - 7 szt.
41.	617/2013/D	Bieszczadzki Oddział Straży Granicznej w Przemyśle	Zakup sprzętu ułatwiającego pełnienie służby patrolowej i obserwacji rejonu granicy państwowej	podkarpackie	Fundusz podstawowy	22 140,00	22 140,00	2013-12-20	-	Zakup sprzętu do skutecznego prowadzenia akcji ratowniczych - 6 kpl. nart typu "ski-tour" z wyposażeniem (wiązania, kijki, foki, buty) – 6 kompletów	Specjalistyczny sprzęt niezbędny do skutecznego prowadzenia akcji ratowniczych i usuwania skutków zagrożeń - 6 szt.
42.	668/2013/D	Komendant Wojewódzki Policji Rzeszów	Termomodernizacja części "A" i "B" budynku Komendy Miejskiej Policji w Krośnie	M. Krosno	OZE i efektywność energetyczna	1 741 895,47	1 765 880,47	2015-02-25	-	Budynki objęte termomodernizacją – 1 szt.	Ograniczenie lub uniknięcie emisji CO2 – 273 Mg/rok

Lp.	Nr Umowy NF	Nazwa Beneficjenta	Nazwa Zadania	Lokalizacja, gmina	Źródła Finansowania	Kwota Umowy	Koszt Zadania	Rzecz Data Potw. Rzecz	Rzecz Data Zamknięcia całości	Efekt rzeczowy	Efekt ekologiczny
1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.	11.	12.
43.	669/2013/D	Komendant Wojewódzki Policji Rzeszów	Termomodernizacja wybranych obiektów Policji województwa podkarpackiego	podkarpackie	OZE i efektywność energetyczna	2 051 688,08	2 096 452,08	2015-02-25	-	Budynki objęte termomodernizacją – 5 szt.	Ograniczenie lub uniknięcie emisji CO2 w wyniku oszczędności energii - 251 Mg/rok
44.	687/2013/D	Państwowa Straż Pożarna Komenda Powiatowa Jarosław	Zakup średniego samochodu ratowniczo-gaśniczego	Jarosław - miasto	Fundusz podstawowy	579 935,16	619 920,00	2013-10-25	-	Zakup średniego samochodu ratowniczo-gaśniczego – 1 szt.	Specjalistyczny sprzęt niezbędny do skutecznego prowadzenia akcji ratowniczych i usuwania skutków zagrożeń – 1 szt.
45.	791/2013/D	Wojewódzka Stacja Sanitarno-Epidemiologiczna Rzeszów	Zakup systemu LCMS/MS	M. Rzeszów	Fundusz podstawowy	2 099 099,55	2 099 099,55	2014-11-26	-	Zakup aparatury kontrolno-pomiarowej do identyfikacji skażeń chemicznych – 1 szt.	Obiekty i narzędzia służące zapobieganiu, analizowaniu i prognozowaniu zagrożeń środowiska – 1 szt.
46.	988/2013/D	Bieszczadzki Park Narodowy	Utrwalenie efektu ekologicznego małej infrastruktury turystycznej w Bieszczadzkim PN	Lutowiska	Fundusz podstawowy	70 200,00	78 050,00	2015-01-09	2015-03-25	<ul style="list-style-type: none"> – kładki i pomosty – 3 obiekty – szlaki turystyczne – 8 obiektów 	Powierzchnia zrealizowanych działań służących poprawie stanu ochrony środowiska przyrodniczego – 1,2 ha

Lp.	Nr Umowy NF	Nazwa Beneficjenta	Nazwa Zadania	Lokalizacja, gmina	Źródła Finansowania	Kwota Umowy	Koszt Zadania	Rzecz Data Potw. Rzecz	Rzecz Data Zamknięcia całości	Efekt rzeczowy	Efekt ekologiczny
1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.	11.	12.
47.	993/2013/D	Gmina Zaleszany	Budowa punktu selektywnej zbiórki odpadów w Zbydniowie	Zaleszany	Gospodarowanie odpadami	285 334,00	475 557,06	2015-03-02	-	Punkty selektywnego zbierania odpadów komunalnych – 1 szt.	-
48.	1005/2013/D	Bieszczadzki Park Narodowy	Uregulowanie gospodarki wodno-ściekowej BPN poprzez budowę oczyszczalni ścieków w Ustrzykach Górnych	Lutowiska	Fundusz podstawowy	1 481 870,16	1 481 870,16	2015-01-15	-	Zwiększenie średniej dobowej przepustowości oczyszczalni ścieków – 35 m ³ /d	Wzrost redukcji ładunku zanieczyszczeń w ściekach pochodzących od RLM - 477 RLM
49.	5030/2013/D	Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Rzeszowie	Gminne programy usuwania azbestu i wyrobów azbestowych w zakresie demontażu, zbierania, transportu oraz unieszkodliwiania	podkarpackie	Fundusz podstawowy	1 275 195,00	1 275 195,00	2014-01-30	2014-06-02	wspólny z 5899/2012/D	wspólny z 5899/2012/D

Lp.	Nr Umowy NF	Nazwa Beneficjenta	Nazwa Zadania	Lokalizacja, gmina	Źródło Finansowania	Kwota Umowy	Koszt Zadania	Rzecz Data Potw. Rzecz	Rzecz Data Zamknięcia całości	Efekt rzeczowy	Efekt ekologiczny
1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.	11.	12.
50.	5466/2013/D	Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Rzeszowie	Gminne programy usuwania azbestu i wyrobów zawierających azbest w zakresie demontażu, zbierania, transportu oraz unieszkodliwianie lub zabezpieczanie odpadów zawierających azbest	podkarpackie	Fundusz podstawowy	569 586,00	569 586,00	2015-01-28	2015-04-01	Usunięcie i unieszkodliwienie lub zabezpieczenie odpadów zawierających azbest – 837,6 Mg/rok	Odzysk i unieszkodliwianie odpadów niebezpiecznych – 837,6 Mg/rok
51.	7/2014/D	Gmina Orły	Wykonanie podłączeń budynków miejscowości Małkowice, Walawa gm. Orły do zbiorczego systemu kanalizacyjnego	Orły	Fundusz podstawowy	191 430,00	425 400,00	2014-04-28	-	Budowa podłączeń budynków do zbiorczego systemu kanalizacji – 214 szt.	Wzrost redukcji ładunku w ściekach oczyszczonych zgodnie z wymogami Dyrektywy 91/271/EWG – 963 RLM

Lp.	Nr Umowy NF	Nazwa Beneficjenta	Nazwa Zadania	Lokalizacja, gmina	Źródła Finansowania	Kwota Umowy	Koszt Zadania	Rzecz Data Potw. Rzecz	Rzecz Data Zamknięcia całości	Efekt rzeczowy	Efekt ekologiczny
1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.	11.	12.
52.	129/2014/D	Bieszczadzki Park Narodowy	Wykorzystanie zasobów przyrodniczych parków narodowych położonych na obszarach Natura 2000 do celów turystyki edukacyjnej	Ustrzyki Dolne	Fundusz podstawowy	131 820,00	144 820,00	2014-10-30	2015-07-31	<ul style="list-style-type: none"> – zorganizowanie seminarium/warsztatów – 13 szt. – organizacja imprez/festiwali – 2 szt. – produkcja spotów telewizyjnych – 1 szt. 	Zasięg zrealizowanych przedsięwzięć edukacyjno-promocyjnych oraz informacyjnych – 1 706 920 osób
53.	142/2014/D	Gmina Miasta Sanoka	Modernizacja oświetlenia ulicznego na terenie Miasta Sanoka	Sanok - miasto	Rachunek klimatyczny	1 215 618,00	2 703 387,00	2014-11-03	-	Modernizacja oświetlenia ulicznego – 1191 szt.	-
54.	143/2014/P	Gmina Miasta Sanoka	Modernizacja oświetlenia ulicznego na terenie Miasta Sanoka	Sanok - miasto	OZE i efektywność energetyczna	1 438 569,00	2 703 387,00	2014-11-03	-	wspólny z 142/2014/D	wspólny z 142/2014/D
55.	173/2014/D	Miasto Jasło	Modernizacja oświetlenia ulicznego na terenie Miasta Jasła	Jasło	Rachunek klimatyczny	1 294 641,00	2 876 982,00	2014-12-08	-	Modernizacja oświetlenia ulicznego – 1 495 szt.	-

Lp.	Nr Umowy NF	Nazwa Beneficjenta	Nazwa Zadania	Lokalizacja, gmina	Źródła Finansowania	Kwota Umowy	Koszt Zadania	Rzecz Data Potw. Rzecz	Rzecz Data Zamknięcia całości	Efekt rzeczowy	Efekt ekologiczny
1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.	11.	12.
56.	174/2014/P	Miasto Jasło	Modernizacja oświetlenia ulicznego na terenie Miasta Jasła	Jasło	OZE i efektywność energetyczna	1 522 366,00	2 876 982,00	2014-12-08	-	wspólny z 173/2014/D	wspólny z 173/2014/D
57.	194/2014/D	Gmina Baranów Sandomierski	Budowa przyłączy do sieci kanalizacyjnych w Baranowie Sandomierskim	Baranów Sandomierski	Fundusz podstawowy	55 043,00	122 320,00	2014-12-19	-	Budowa podłączeń budynków do zbiorczego systemu kanalizacji – 74 szt.	Wzrost redukcji ładunku w ściekach oczyszczonych zgodnie z wymogami Dyrektywy 91/271/EWG – 353 RLM
58.	631/2014/D	Gmina Padew Narodowa	Budowa punktu selektywnego zbierania odpadów w gminie Padew Narodowa	Padew Narodowa	Gospodarowanie odpadami	429 493,00	715 822,00	2015-03-27	-	Budowa punktów selektywnego zbierania odpadów – 1 szt.	Ograniczenie masy składowanych odpadów komunalnych – 50 Mg/rok

Źródło: Opracowanie własne na podstawie informacji przekazanych przez Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej (dokumentacja formalno-prawna opacowania)

Załącznik 8. Projekty realizowane/zrealizowane w ramach osi 4 Ochrona środowiska i zapobieganie zagrożeniom w RPO WP na lata 2007-2013*

Numer umowy/aneksu/decyzji	Nazwa beneficjenta	Tytuł projektu	Wartości ogółem	Dofinansowanie	w tym z UE	Obszar realizacji	Data rozpoczęcia realizacji	Data zakończenia realizacji
1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.
RPPK.04.01.0 0-18-001/11-03	Gmina Lubenia	Budowa wodociągu w m. Siedliska wraz ze zbiornikiem wyrównawczym, pompownią i zasilaniem energetycznym oraz SUW w m. Lubenia	6 805 114,35	3 872 829,31	3 872 829,31	05 Obszary wiejskie (poza obszarami góorskimi, wyspami lub o niskiej i bardzo niskiej gęstości zaludnienia)	2012-02-15	2013-09-30
RPPK.04.01.0 0-18-001/13-04	Przedsiębiorstwo Wodociągów i Kanalizacji Sp. z o.o. w Przemyśle	Poprawa jakości uzdatniania wody, niezawodności zaopatrzenia w wodę obszaru miasta Przemyśla i gmin zaopatrywanych w wodę z wodociągów miasta Przemyśla	9 191 650,58	5 199 778,01	5 199 778,01	01 Obszar miejski	2013-10-31	2015-04-30
RPPK.04.01.0 0-18-002/13-05	"Stare Miasto - Park" Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością	Przebudowa stacji uzdatniania wody, przebudowa ujęcia wody oraz przebudowa i rozbudowa sieci wodociągowych wraz z przyłączami w m. Dębno i Chałupki Dębniarskie g. Leżajsk jako I etap zamierzenia	3 009 859,16	1 607 496,55	1 607 496,55	05 Obszary wiejskie (poza obszarami góorskimi, wyspami lub o niskiej i bardzo niskiej gęstości zaludnienia)	2013-02-26	2015-01-30
RPPK.04.01.0 0-18-003/11-02	Gmina Miejska Radymno	Budowa stacji uzdatniania wody w Radymnie przy ul. Złota Góra	3 335 771,04	2 321 450,44	2 321 450,44	01 Obszar miejski	2010-12-31	2013-07-19
RPPK.04.01.0 0-18-003/13-01	Gmina Radomyśl Wielki	Budowa dwóch zbiorników wody czystej SUW „Jamy” w miejscowości Wola Wadowska oraz sieci wodociągowej Ruda – Podborze	891 095,64	623 766,00	623 766,00	05 Obszary wiejskie (poza obszarami góorskimi, wyspami lub o niskiej i bardzo niskiej gęstości zaludnienia)	2013-01-25	2014-07-31

Numer umowy/aneksu/decyzji	Nazwa beneficjenta	Tytuł projektu	Wartości ogółem	Dofinansowanie	w tym UE	Obszar realizacji	Data rozpoczęcia realizacji	Data zakończenia realizacji
1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.
RPPK.04.01.0 0-18-004/13-02	Gmina Solina	Rozwój infrastruktury zaopatrzenia w wodę na terenie Gminy Solina	2 068 142,07	1 044 963,06	1 044 963,06	05 Obszary wiejskie (poza obszarami góorskimi, wyspami lub o niskiej i bardzo niskiej gęstości zaludnienia)	2013-03-14	2014-07-21
RPPK.04.01.0 0-18-005/13-02	Przedsiębiorstwo Usług Komunalnych Sp. z o.o.	Przebudowa wodociągu miejskiego w Ropczycach – etap II	1 681 246,74	958 573,24	958 573,24	01 Obszar miejski	2012-11-02	2015-02-16
RPPK.04.01.0 0-18-006/11-01	Przedsiębiorstwo Usług Komunalnych Sp. z o.o.	Przebudowa wodociągu miejskiego w Ropczycach	1 436 975,46	815 305,45	815 305,45	01 Obszar miejski	2010-12-29	2013-09-30
RPPK.04.01.0 0-18-006/13-03	Gmina Chmielnik	Rozbudowa, przebudowa i modernizacja istniejącego wodociągu gminnego w Chmielniku wraz z wykonaniem nowych studni, modernizacją i rozbudową stacji uzdatniania wody	2 064 462,81	1 034 389,72	1 034 389,72	05 Obszary wiejskie (poza obszarami góorskimi, wyspami lub o niskiej i bardzo niskiej gęstości zaludnienia)	2013-03-05	2014-12-11
RPPK.04.01.0 0-18-007/11-01	Gmina Grębów	Modernizacja ujęcia i stacji uzdatniania wody w miejscowości Wydrza, gmina Grębów wraz z budową sieci wodociągowej – Osiedla Jamnica i Krawce	3 550 167,55	2 477 555,45	2 477 555,45	05 Obszary wiejskie (poza obszarami góorskimi, wyspami lub o niskiej i bardzo niskiej gęstości zaludnienia)	2011-06-17	2013-07-15

Numer umowy/aneksu/decyzji	Nazwa beneficjenta	Tytuł projektu	Wartości ogółem	Dofinansowanie	w tym UE	Obszar realizacji	Data rozpoczęcia realizacji	Data zakończenia realizacji
1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.
RPPK.04.01.0 0-18-007/13-02	Przedsiębiorstwo Gospodarki Komunalnej i Mieszkalnej Sp. z o.o. w Nowej Dębie	Modernizacja Stacji Uzdatniania Wody w Nowej Dębie, wymiana wybranych odcinków sieci wodociągowej, rozbudowa i modernizacja sieci na terenie Gminy Nowa Dęba – etap I	8 677 031,86	4 558 269,10	4 558 269,10	01 Obszar miejski	2013-07-19	2015-05-12
RPPK.04.01.0 0-18-008/13-01	Gmina Korczyna	Budowa sieci wodociągowej wraz z przyłączami w Gminie Korczyna	4 278 828,62	2 542 052,08	2 542 052,08	05 Obszary wiejskie (poza obszarami góorskimi, wyspami lub o niskiej i bardzo niskiej gęstości zaludnienia)	2013-10-15	2015-02-23
RPPK.04.01.0 0-18-009/11-05	Miejski Zakład Komunalny Nisko Sp. z o.o. w Nisku	Zdrowa woda dla Niska, Raławic, Woliny i Nowej Wsi – rozbudowa i modernizacja systemu zaopatrzenia w wodę	7 560 367,31	4 183 150,87	4 183 150,87	01 Obszar miejski	2011-04-27	2013-06-30
RPPK.04.01.0 0-18-010/13-01	Gmina Głogów Małopolski	Poprawa zaopatrzenia w wodę na terenie gminy Głogów Małopolski	3 881 171,01	2 403 523,34	2 403 523,34	05 Obszary wiejskie (poza obszarami góorskimi, wyspami lub o niskiej i bardzo niskiej gęstości zaludnienia)	2009-06-23	2014-12-31
RPPK.04.01.0 0-18-011/11-02	Gmina Świlcza	Poprawa jakości wody pitnej poprzez wykonanie modernizacji sieci wodociągowej na terenie Gminy Świlcza – etap II	2 750 912,36	1 925 638,65	1 925 638,65	05 Obszary wiejskie (poza obszarami góorskimi, wyspami lub o niskiej i bardzo niskiej gęstości zaludnienia)	2011-06-13	2013-08-30

Numer umowy/aneksu/decyzji	Nazwa beneficjenta	Tytuł projektu	Wartości ogółem	Dofinansowanie	w tym UE	Obszar realizacji	Data rozpoczęcia realizacji	Data zakończenia realizacji
1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.
RPPK.04.01.0 0-18-011/13-02	Gmina Dukla	Budowa sieci wodociągowej w miejscowości Wietrzno, Zboiska, Równe i Cergowa	1 835 771,48	1 112 654,17	1 112 654,17	05 Obszary wiejskie (poza obszarami góorskimi, wyspami lub o niskiej i bardzo niskiej gęstości zaludnienia)	2012-12-20	2014-10-17
RPPK.04.01.0 0-18-012/11-03	Gmina Zagórz	Budowa sieci wodociągowej dla części miejscowości Zagórz i Tarnawa Dolna	7 630 722,29	3 610 575,54	3 610 575,54	01 Obszar miejski	2007-12-10	2013-11-15
RPPK.04.01.0 0-18-012/13-02	Gmina Cmolas	Rozbudowa i modernizacja systemu zaopatrzenia w wodę mieszkańców gminy Cmolas i Majdan Królewski	2 444 334,32	1 390 458,18	1 390 458,18	05 Obszary wiejskie (poza obszarami góorskimi, wyspami lub o niskiej i bardzo niskiej gęstości zaludnienia)	2013-09-26	2014-10-29
RPPK.04.01.0 0-18-013/11-04	Gmina Dubiecko	Rozwój potencjału społeczno-gospodarczego Gminy Dubiecko poprzez budowę infrastruktury wodociągowej w miejscowości Przedmieście Dubieckie, Nienadowa, Dubiecko.	6 986 340,80	4 761 550,57	4 761 550,57	05 Obszary wiejskie (poza obszarami góorskimi, wyspami lub o niskiej i bardzo niskiej gęstości zaludnienia)	2008-08-11	2014-02-07
RPPK.04.01.0 0-18-013/13-03	Gmina Kuryłówka	Przebudowa z rozbudową Stacji Uzdatniania Wody w Dąbrowicy i Kuryłówce oraz budowa sieci wodociągowej na odcinkach Słoboda – Trusze, Kuryłówka, Brzyska Wola i Dąbrowica	1 533 040,47	1 066 690,25	1 066 690,25	05 Obszary wiejskie (poza obszarami góorskimi, wyspami lub o niskiej i bardzo niskiej gęstości zaludn.)	2009-07-24	2015-01-31

Numer umowy/aneksu/decyzji	Nazwa beneficjenta	Tytuł projektu	Wartości ogółem	Dofinansowanie	w tym UE	Obszar realizacji	Data rozpoczęcia realizacji	Data zakończenia realizacji
1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.
RPPK.04.01.0 0-18-014/13-03	Gmina Łańcut	Poprawa zaopatrzenia mieszkańców Gminy Łańcut w wodę pitną poprzez przebudowę stacji uzdatniania wody oraz 2 stacji hydroforowych wraz z przebudową i rozbudową sieci wodociągowej	1 848 415,08	1 293 890,55	1 293 890,55	05 Obszary wiejskie (poza obszarami góorskimi, wyspami lub o niskiej i bardzo niskiej gęstości zaludnienia)	2013-02-25	2014-12-31
RPPK.04.01.0 0-18-015/13-02	Gmina Sanok	Poprawa infrastruktury wodociągowej na terenie Gminy Sanok	6 023 635,13	2 140 367,91	2 140 367,91	05 Obszary wiejskie (poza obszarami góorskimi, wyspami lub o niskiej i bardzo niskiej gęstości zaludnienia)	2013-03-08	2015-07-15
RPPK.04.01.0 0-18-016/11-04	Gmina Łańcut	Poprawa zaopatrzenia mieszkańców Gminy Łańcut w wodę pitną poprzez rozbudowę sieci wodociągowej wraz z przebudową i rozbudową istniejących dwóch stacji uzdatniania wody	5 803 066,71	3 093 043,00	3 093 043,00	05 Obszary wiejskie (poza obszarami góorskimi, wyspami lub o niskiej i bardzo niskiej gęstości zaludnienia)	2011-06-22	2013-09-30
RPPK.04.01.0 0-18-017/11-03	Gmina Dukla	Budowa i przebudowa wodociągu w miejscowościach: Nadole i Dukla	1 036 840,34	465 658,52	465 658,52	05 Obszary wiejskie (poza obszarami góorskimi, wyspami lub o niskiej i bardzo niskiej gęstości zaludnienia)	2011-06-21	2013-09-30

Numer umowy/aneksu/decyzji	Nazwa beneficjenta	Tytuł projektu	Wartości ogółem	Dofinansowanie	w tym UE	Obszar realizacji	Data rozpoczęcia realizacji	Data zakończenia realizacji
1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.
RPPK.04.01.0 0-18-017/13-04	Gmina Krasne	Rozbudowa i modernizacja systemu wodociągowego na terenie Gminy Krasne	1 404 950,77	796 588,42	796 588,42	05 Obszary wiejskie (poza obszarami góorskimi, wyspami lub o niskiej i bardzo niskiej gęstości zaludnienia)	2012-11-14	2014-11-30
RPPK.04.01.0 0-18-019/13-02	Gmina Zaleszany	Rozbudowa i modernizacja systemu uzdatniania i dostarczania wody w Gminie Zaleszany	6 730 651,99	4 483 753,46	4 483 753,46	05 Obszary wiejskie (poza obszarami góorskimi, wyspami lub o niskiej i bardzo niskiej gęstości zaludnienia)	2011-12-22	2015-05-29
RPPK.04.01.0 0-18-020/11-04	Gmina Pilzno	Rozbudowa i modernizacja infrastruktury zaopatrzenia w wodę na terenie Gminy Pilzno	2 760 195,58	1 570 843,00	1 570 843,00	05 Obszary wiejskie (poza obszarami góorskimi, wyspami lub o niskiej i bardzo niskiej gęstości zaludnienia)	2012-03-12	2014-08-29
RPPK.04.01.0 0-18-020/13-01	Tarnobrzegskie Wodociągi Sp. z o.o.	Poprawa działania i rozbudowa systemu zaopatrzenia w wodę miasta Tarnobrzeg	1 128 712,14	642 356,50	642 356,50	01 Obszar miejski	2013-03-06	2013-12-30
RPPK.04.01.0 0-18-022/11-02	Gmina Miejska Dynów	Budowa i przebudowa miejskiej rozdzielczej sieci wodociągowej wraz z przyłączami na terenie miasta Dynów – etap I	1 751 152,29	1 224 365,09	1 224 365,09	01 Obszar miejski	2011-06-07	2013-11-14

Numer umowy/aneksu/decyzji	Nazwa beneficjenta	Tytuł projektu	Wartości ogółem	Dofinansowanie	w tym UE	Obszar realizacji	Data rozpoczęcia realizacji	Data zakończenia realizacji
1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.
RPPK.04.01.0 0-18-023/11-02	„Wodociągi Dębickie” Sp. z o.o.	Poprawa zaopatrzenia w wodę i jej jakości dla miasta Dębicy poprzez modernizację stacji uzdatniania wody oraz rozbudowę sieci wodociągowej	2 319 772,16	1 034 277,74	1 034 277,74	01 Obszar miejski	2011-01-05	2013-09-30
RPPK.04.01.0 0-18-023/13-01	Gmina Zagórz	Budowa sieci wodociągowej w miejscowości Poraz oraz na os. Leska Góra w Zagórz	5 441 509,00	2 899 894,26	2 899 894,26	05 Obszary wiejskie (poza obszarami góorskimi, wyspami lub o niskiej i bardzo niskiej gęstości zaludn.)	2007-12-10	2015-08-20
RPPK.04.01.0 0-18-025/11-02	Gmina Dębica	Wodociąg Gmina Dębica – Południe – etap IV sieć wodociągowa w Bracjewowej i Gumniskach	5 360 846,91	3 752 528,43	3 752 528,43	05 Obszary wiejskie (poza obszarami góorskimi, wyspami lub o niskiej i bardzo niskiej gęstości zaludnienia)	2011-10-10	2015-03-31
RPPK.04.01.0 0-18-027/13-03	Zakład Gospodarki Komunalnej Nowa Sarzyna Sp. z o.o.	Rozbudowa sieci i infrastruktury wodociągowej w gminie Nowa Sarzyna	5 023 043,48	2 755 315,99	2 755 315,99	05 Obszary wiejskie (poza obszarami góorskimi, wyspami lub o niskiej i bardzo niskiej gęstości zaludnienia)	2011-10-06	2015-01-30
RPPK.04.01.0 0-18-028/11-02	Gmina i Miasto Ulanów	Remont Stacji Uzdatniania Wody w m. Bielinię, gm. Ulanów	2 413 358,08	1 687 719,16	1 687 719,16	05 Obszary wiejskie (poza obszarami góorskimi, wyspami lub o niskiej i bardzo niskiej gęstości zaludn.)	2010-12-16	2013-01-30

Numer umowy/aneksu/decyzji	Nazwa beneficjenta	Tytuł projektu	Wartości ogółem	Dofinansowanie	w tym UE	Obszar realizacji	Data rozpoczęcia realizacji	Data zakończenia realizacji
1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.
RPPK.04.01.0 0-18-029/11-04	Gmina Cieszanów	Modernizacja sieci wodociągowej Gminy Cieszanów	4 257 316,21	2 980 121,34	2 980 121,34	05 Obszary wiejskie (poza obszarami góorskimi, wyspami lub o niskiej i bardzo niskiej gęstości zaludnienia)	2009-08-06	2013-09-25
RPPK.04.01.0 0-18-030/11-04	Gmina Brzostek	Budowa sieci wodociągowej z dwoma budynkami pompowni wody w miejscowości Januszkowice i Opacionka wraz z przebudowa Stacji Uzdatniania Wody w Brzostku	3 192 783,30	2 121 508,82	2 121 508,82	05 Obszary wiejskie (poza obszarami góorskimi, wyspami lub o niskiej i bardzo niskiej gęstości zaludnienia)	2008-12-29	2013-05-16
RPPK.04.01.0 0-18-032/11-02	Gmina Czarna	Przebudowa i rozbudowa sieci wodociągowej w miejscowościach Pogwizdów i Medynia Głogowska wraz z remontem Stacji Uzdatniania Wody	1 605 681,72	919 823,74	919 823,74	05 Obszary wiejskie (poza obszarami góorskimi, wyspami lub o niskiej i bardzo niskiej gęstości zaludnienia)	2011-06-21	2013-09-30
RPPK.04.01.0 0-18-033/11-04	Gmina Miejska Przeworsk	Modernizacja i rozbudowa stacji uzdatniania wody oraz sieci wodociągowej w Przeworsku	4 997 662,38	3 194 669,20	3 194 669,20	01 Obszar miejski	2011-10-24	2013-09-30
RPPK.04.01.0 0-18-035/11-03	Gmina Narol	Budowa sieci wodociągowej z przyłączami domowymi w miejscowościach Chlewiska, Dębiny, Huta Złomy w Gminie Narol	1 556 132,16	789 307,19	789 307,19	05 Obszary wiejskie (poza obszarami góorskimi, wyspami lub o niskiej i bardzo niskiej gęstości zaludn.)	2010-05-31	2013-09-30

Numer umowy/aneksu/decyzji	Nazwa beneficjenta	Tytuł projektu	Wartości ogółem	Dofinansowanie	w tym UE	Obszar realizacji	Data rozpoczęcia realizacji	Data zakończenia realizacji
1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.
RPPK.04.01.0 0-18-037/11-06	Gmina Radomyśl nad Sanem	Poprawa zaopatrzenia w wodę na terenie Gminy Radomyśl nad Sanem	2 294 963,78	1 301 007,26	1 301 007,26	05 Obszary wiejskie (poza obszarami góorskimi, wyspami lub o niskiej i bardzo niskiej gęstości zaludnienia)	2010-10-20	2013-11-15
RPPK.04.01.0 0-18-042/08-03	Gmina Pilzno	Budowa oczyszczalni ścieków i kanalizacji sanitarnej dla aglomeracji Jaworze, Bielowy	12 884 601,88	7 047 780,65	7 047 780,65	05 Obszary wiejskie (poza obszarami góorskimi, wyspami lub o niskiej i bardzo niskiej gęstości zaludnienia)	2008-06-05	2013-10-31
RPPK.04.01.0 0-18-043/11-05	Gospodarka Komunalna Sp. z o.o.	Przebudowa i modernizacja ujęcia wody w Lutoryżu i Niechobrze oraz budowa urządzeń i sieci wodociągowej na terenie Gminy Boguchwała	8 315 987,20	4 362 760,26	4 362 760,26	05 Obszary wiejskie (poza obszarami góorskimi, wyspami lub o niskiej i bardzo niskiej gęstości zaludnienia)	2011-08-09	2013-08-16
RPPK.04.01.0 0-18-045/08-04	Gmina Dębica	Budowa kanalizacji sanitarnej w miejscowościach Stobierna i Stasiówka	12 093 848,22	6 890 000,41	6 890 000,41	05 Obszary wiejskie (poza obszarami góorskimi, wyspami lub o niskiej i bardzo niskiej gęstości zaludnienia)	2008-06-18	2013-10-25

Numer umowy/aneksu/decyzji	Nazwa beneficjenta	Tytuł projektu	Wartości ogółem	Dofinansowanie	w tym UE	Obszar realizacji	Data rozpoczęcia realizacji	Data zakończenia realizacji
1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.
RPPK.04.01.0 0-18-045/11-02	Gmina Kolbuszowa	Poprawa zaopatrzenia w wodę na terenie Gminy Kolbuszowa	2 978 298,46	1 357 124,98	1 357 124,98	05 Obszary wiejskie (poza obszarami góorskimi, wyspami lub o niskiej i bardzo niskiej gęstości zaludnienia)	2008-07-24	2013-02-28
RPPK.04.01.0 0-18-046/11-03	Przedsiębiorstwo Gospodarki Komunalnej Sp. z o.o.	Poprawa jakości wód głębinowych i powierzchniowych oraz polepszenie jakości i dystrybucji wody przeznaczonej do spożycia na terenie Gminy Brzozów	2 189 949,83	1 246 313,42	1 246 313,42	01 Obszar miejski	2009-11-17	2013-09-30
RPPK.04.01.0 0-18-047/11-02	Gmina Sokołów Małopolski	Poprawa zaopatrzenia w wodę w Gminie Sokołów Małopolski.	5 491 286,45	2 862 328,54	2 862 328,54	01 Obszar miejski	2011-06-24	2013-09-19
RPPK.04.02.0 0-18-006/10-04	Gmina Krzeszów	Zapobieganie zagrożeniom poprzez regulację cieków wodnych i budowę zbiornika wielozadaniowego	1 724 397,95	1 439 180,39	1 439 180,39	05 Obszary wiejskie (poza obszarami góorskimi, wyspami lub o niskiej i bardzo niskiej gęstości zaludnienia)	2010-12-30	2013-10-21
RPPK.04.02.0 0-18-008/10-03	Gmina Miasto Dębica	Regulacja i utrzymanie cieków wodnych oraz opracowanie studium w celu ochrony przeciwpowodziowej na terenie miasta Dębica	5 437 346,93	3 385 651,99	3 385 651,99	01 Obszar miejski	2011-02-14	2015-03-20
RPPK.04.02.0 0-18-009/10-05	Województwo Podkarpackie	Zaprojektowanie i budowa lewostronnego obwałowania rzeki Wiśłoki w km 53+800 – 55+600 w miejscowościach: Zawierzbie, Żyraków, na terenie gminy Żyraków, województwo podkarpackie	6 445 980,48	2 888 221,86	2 888 221,86	05 Obszary wiejskie (poza obszarami góorskimi, wyspami lub o niskiej i bardzo niskiej gęstości zaludn.)	2010-08-24	2014-12-11

Numer umowy/aneksu/decyzji	Nazwa beneficjenta	Tytuł projektu	Wartości ogółem	Dofinansowanie	w tym UE	Obszar realizacji	Data rozpoczęcia realizacji	Data zakończenia realizacji
1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.
RPPK.04.02.0 0-18-010/10-04	Województwo Podkarpackie	Zaprojektowanie i budowa suchego zbiornika przeciwpowodziowego (polderu przepływowego) pn. „Kańczuga” na rzece Mleczka Kańczudzka na terenie gminy Jawornik Polski oraz miasta i gmina Kańczuga	37 409 726,66	26 604 288,00	26 604 288,00	05 Obszary wiejskie (poza obszarami góorskimi, wyspami lub o niskiej i bardzo niskiej gęstości zaludnienia)	2011-12-27	2015-12-15
RPPK.04.03.0 0-18-003/11-02	Nadleśnictwo Kolbuszowa	Centrum edukacji ekologicznej w Nadleśnictwie Kolbuszowa	657 819,44	322 351,02	322 351,02	05 Obszary wiejskie (poza obszarami góorskimi, wyspami lub o niskiej i bardzo niskiej gęstości zaludnienia)	2011-11-18	2013-06-28
RPPK.04.03.0 0-18-004/11-04	Nadleśnictwo Lubaczów	Urządzenie Ośrodka Edukacji Ekologicznej w Nadleśnictwie Lubaczów	324 111,06	220 400,40	220 400,40	01 Obszar miejski	2012-09-24	2013-07-01
RPPK.04.03.0 0-18-005/11-05	Zakład Doświadczalny Instytutu Zootechniki – PIB Odrzechowa Sp. z o.o.	Inwentaryzacja przyrodnicza cennych obszarów Natura 2000 zlokalizowanych w Beskidzie Niskim wraz z edukacją ekologiczną	509 635,64	330 129,87	330 129,87	05 Obszary wiejskie (poza obszarami góorskimi, wyspami lub o niskiej i bardzo niskiej gęstości zaludnienia)	2011-12-02	2014-06-16
RPPK.04.03.0 0-18-006/11-02	Gmina Tarnobrzeg	Utworzenie Regionalnego Centrum Promocji obszaru Natura 2000 – Tarnobrzeńska Dolina Wisły w Tarnobrzegu	1 010 629,85	807 113,34	807 113,34	01 Obszar miejski	2011-11-16	2013-11-13

Numer umowy/aneksu/decyzji	Nazwa beneficjenta	Tytuł projektu	Wartości ogółem	Dofinansowanie	w tym UE	Obszar realizacji	Data rozpoczęcia realizacji	Data zakończenia realizacji
1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.
RPPK.04.03.0 0-18-007/11-02	Gmina Pysznica	Centra edukacji ekologicznej w gminie Pysznica	405 982,80	295 720,55	295 720,55	05 Obszary wiejskie (poza obszarami góorskimi, wyspami lub o niskiej i bardzo niskiej gęstości zaludnienia)	2011-09-30	2013-05-31
RPPK.04.03.0 0-18-009/11-02	Gmina Radomyśl nad Sanem	Utworzenie Centrum Edukacji Ekologicznej w Radomyślu nad Sanem	395 544,46	308 918,96	308 918,96	05 Obszary wiejskie (poza obszarami góorskimi, wyspami lub o niskiej i bardzo niskiej gęstości zaludnienia)	2012-10-05	2013-06-30
RPPK.04.03.0 0-18-011/11-03	Gmina Dębica	Rozbudowa Centrum Edukacji Ekologicznej w Stobiernej	419 388,97	338 882,99	338 882,99	05 Obszary wiejskie (poza obszarami góorskimi, wyspami lub o niskiej i bardzo niskiej gęstości zaludnienia)	2012-04-30	2013-11-07
RPPK.04.03.0 0-18-013/11-04	Caritas Diecezji Rzeszowskiej	Uruchomienie Centrum promocji obszarów NATURA 2000 w Myczkowcach i Budach Głogowskich	6 751 536,01	4 243 410,94	4 243 410,94	05 Obszary wiejskie (poza obszarami góorskimi, wyspami lub o niskiej i bardzo niskiej gęstości zaludnienia)	2012-11-02	2014-03-03

Numer umowy/aneksu/decyzji	Nazwa beneficjenta	Tytuł projektu	Wartości ogółem	Dofinansowanie	w tym UE	Obszar realizacji	Data rozpoczęcia realizacji	Data zakończenia realizacji
1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.
RPPK.04.03.0 0-18-014/11-04	Gmina Jodłowa	Utworzenie Centrum Edukacji Ekologicznej	201 264,34	109 213,71	109 213,71	05 Obszary wiejskie (poza obszarami góorskimi, wyspami lub o niskiej i bardzo niskiej gęstości zaludnienia)	2011-11-18	2013-07-29
RPPK.04.03.0 0-18-015/11-04	Gmina Zagórz	Budowa wieży widokowej w Zagórz – promocja obszarów Natura 2000	1 375 837,70	1 071 261,90	1 071 261,90	01 Obszar miejski	2011-11-29	2014-02-14
RPPK.04.03.0 0-18-016/11-02	Gmina Zagórz	Utworzenie Centrum Edukacji Ekologicznej w budynku dawnej świetlicy miejskiej w Zagórz	321 871,76	266 751,88	266 751,88	01 Obszar miejski	2012-10-22	2013-10-30
RPPK.04.03.0 0-18-018/11-03	Gmina Pilzno	Adaptacja budynku starej szkoły podstawowej w Gębiczynie na potrzeby utworzenia Centrum Edukacji Ekologicznej	144 809,32	108 001,58	108 001,58	05 Obszary wiejskie (poza obszarami góorskimi, wyspami lub o niskiej i bardzo niskiej gęstości zaludnienia)	2011-11-16	2014-12-06
RPPK.04.03.0 0-18-019/11-01	Gmina Frysztak	„Przebudowa i adaptacja zabudowań dawnej szkoły w Stępinie w celu utworzenia Gminnego Centrum Edukacji Ekologicznej”	435 809,14	264 588,03	264 588,03	05 Obszary wiejskie (poza obszarami góorskimi, wyspami lub o niskiej i bardzo niskiej gęstości zaludnienia)	2012-09-14	2013-09-30
RPPK.04.03.0 0-18-023/11-03	Stowarzyszenie „Ekoskop	Podkarpackie Centrum Edukacji Ekologicznej	477 983,21	331 553,01	331 553,01	01 Obszar miejski	2012-09-07	2013-10-30

Numer umowy/aneksu/decyzji	Nazwa beneficjenta	Tytuł projektu	Wartości ogółem	Dofinansowanie	w tym UE	Obszar realizacji	Data rozpoczęcia realizacji	Data zakończenia realizacji
1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.
RPPK.04.03.0 0-18-024/11-03	Towarzystwo Przeciwdziałania Uzależnieniom „Trzeźwa Gmina”	Centrum Edukacji Ekologicznej w Borówkach	504 249,79	252 315,35	252 315,35	05 Obszary wiejskie (poza obszarami góorskimi, wyspami lub o niskiej i bardzo niskiej gęstości zaludnienia)	2012-12-03	2013-05-31
RPPK.04.04.0 0-18-001/14-05	Komenda Wojewódzka Państwowej Straży Pożarnej w Rzeszowie	Zakup samochodów specjalnych ratownictwa wysokościowego, wodnego, technicznego i ochrony dróg oddechowych dla jednostek ratowniczo-gaśniczych komend Państwowej Straży Pożarnej woj. podkarpackiego	21 664 754,70	16 778 423,29	16 778 423,29	01 Obszar miejski	2014-02-26	2015-11-10
RPPK.04.04.0 0-18-002/14-03	Komenda Wojewódzka Policji w Rzeszowie	Poprawa stanu bezpieczeństwa na terenie województwa podkarpackiego poprzez wyposażenie jednostek Policji w specjalistyczny sprzęt ... (PROJEKT KLUCZOWY)	4 601 624,27	3 567 126,49	3 567 126,49	01 Obszar miejski	2014-12-04	2015-11-30

* Uwzględnione zostały tylko projekty rozpoczęte, realizowane lub zakończone w latach 2013-2014

Źródło: Urząd Marszałkowski Województwa Podkarpackiego, Departament Wdrażania Projektów Infrastrukturalnych Regionalnego Programu Operacyjnego

Załącznik 9. Dane dotyczące działania „Poprawianie i rozwijanie infrastruktury związanej z rozwojem i dostosowaniem rolnictwa i leśnictwa przez scalanie gruntów” (PROW 2007-2013 oś 1, schemat I)

Lp.	Beneficjent	Tytuł operacji	Miejsce operacji	Koszty całkowite	Wartość dofinansowania EFRROW	Data rozpoczęcia	Data zakończenia
1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.
1.	Starostwo Powiatowe w Rzeszowie	Scalanie gruntów wsi Harta	Gmina Dynów – Harta; 36-067 Harta;	15 141 973	9 889 327	2009-09-15	2015-10-05
2.	Starostwo Powiatowe w Brzozowie	Scalanie gruntów wsi Hłudno gmina Nozdrzec powiat Brzozowski województwo Podkarpackie o powierzchni 1224, 70 ha	Gmina Nozdrzec – Hłudno; 36-245 Nozdrzec;	7 065 225	4 629 805	2009-09-15	2015-10-08
3.	Starostwo Powiatowe w Jarosławiu	Scalanie gruntów wsi Rozbórz Okrągły	Gmina Pruchnik – Rozbórz Okrągły; 37-560 Pruchnik;	2 674 143	1712 917	2009-09-15	2013-08-23
4.	Starostwo Powiatowe w Jarosławiu	Scalanie gruntów wsi Roźwienica i Rudołowice	Gmina Roźwienica – Roźwienica; 37-565 Roźwienica; Gmina Roźwienica – Rudołowice; 37-565 Roźwienica;	8 843 518	5 845 799	2009-09-15	2015-07-22
5.	Starostwo Powiatowe w Przeworsku	Scalanie gruntów wsi Łopuszka Mała gm. Kańczuga na obszarze 340, 41 ha	Gmina Kańczuga – Łopuszka Mała; 37-220 Kańczuga; Gmina Kańczuga – Kańczuga; 37-220 Kańczuga;	2 536 681	1 550 047	2009-09-15	2013-07-23
6.	Starostwo Powiatowe w Przeworsku	Scalanie gruntów wsi Pełnatycze gm. Zarzecze na obszarze 533,89 ha	Gmina Zarzecze – Pełnatycze; 37-205 Zarzecze;	3 584 526	2 344 870	2009-09-15	2015-02-24
7.	Powiat Leżajski	Scalenie gruntów wsi Hucisko gm. Leżajsk o powierzchni 438,37 ha	Gmina Leżajsk – Hucisko; 37-311 Wola Zarczycka;	3 078 900	2 012 139	2011-09-20	2015-07-22
8.	Powiat Leżajski	Scalenie gruntów wsi Tarnogóra gm. Nowa Sarzyna o powierzchni 660,76 ha	Gmina Nowa Sarzyna – Tarnogóra; 37-310 Nowa Sarzyna;	4 663 049	3 032 919	2011-09-20	2015-09-08
9.	Starostwo Powiatowe w Jarosławiu	Scalenie gruntów wsi: Bystrowice, Tyniowice, Więckowice	Gmina Roźwienica – Bystrowice; 37-565 Roźwienica; Gmina Roźwienica – Tyniowice; 37-565 Roźwienica; Gmina Roźwienica – Więckowice; 37-565	6 756 841	4 453 621	2011-09-21	2015-11-05

Lp.	Beneficjent	Tytuł operacji	Miejsce operacji	Koszty całkowite	Wartość dofinansowania EFRROW	Data rozpoczęcia	Data zakończenia
1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.
			Rożwienica;				
10.	Starostwo Powiatowe w Mielcu	Scalenie gruntów wsi Domacyny, Gmina Padew Narodowa, o powierzchni 276 ha	Gmina Padew Narodowa – Domacyny; 39-340 Padew Narodowa;	1 947 651	1 268 568	2011-09-21	2015-08-27
11.	Starostwo Powiatowe w Przeworsku	Scalenie gruntów wsi Rożniatów, gmina Zarzecze na obszarze 510,08 ha	Gmina Zarzecze – Rożniatów; 37-205 Zarzecze;	3 524 217	2 304 942	2011-09-21	2015-07-22
12.	Starostwo Powiatowe w Przeworsku	Scalenie gruntów wsi Pantalowice, gmina Kańczuga na obszarze 1142,85 ha	Gmina Kańczuga – Pantalowice; 37-224 Pantalowice;	7 748 584	5 070 564	2011-09-21	2015-09-04
13.	Starostwo Powiatowe w Przeworsku	Scalenie gruntów wsi Żuklin, gmina Kańczuga na obszarze 454,22 ha	Gmina Kańczuga – Żuklin; 37-220 Kańczuga;	2117 455	2 005 341	2012-08-30	2015-09-4

Źródło: Urząd Marszałkowski Województwa Podkarpackiego, Departament Programów Rozwoju Obszarów Wiejskich (dokumentacja formalno-prawna)

Załącznik 10. Dane dotyczące działania „Poprawianie i rozwijanie infrastruktury związanej z rozwojem i dostosowaniem rolnictwa i leśnictwa przez gospodarowanie rolniczymi zasobami wodnymi” (PROW 2007-2013, oś 1, schemat II)*

Lp.	Beneficjent	Tytuł operacji	Miejsce operacji	Koszty całkowite	Wartość dofinansowania EFRROW	Data rozpoczęcia	Data zakończenia
1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.
1.	Podkarpacki Zarząd Melioracji i Urządzeń Wodnych w Rzeszowie	Trzybnik – regulacja potoku w km 0+590 – 1+433, 3+755 – 4+070, 4+935 – 5+145, 5+805 – 6+062 oraz 7+354 – 7+960 w miejscowościach Wólka Niedźwiedzka, Wólka Sokołowska, Górno, gm. Sokołów Małopolski, pow. Rzeszów, woj. podkarpackie	Gmina Sokołów Małopolski – Wólka Niedźwiedzka; 36-050 Wólka Niedźwiedzka; Gmina Sokołów Małopolski – Wólka Sokołowska; 36-050 Wólka Sokołowska; Gmina Sokołów Małopolski – Górno; 36-051 Górno;	1 599 441	879 008,5	2011-10-28	2014-05-22
2.	Podkarpacki Zarząd Melioracji i Urządzeń Wodnych w Rzeszowie	Wisłoka – Boża Wola – rozbudowa lewego wału Wisłoki w km 4+115 – 6+737 oraz w km 0+000 – 0+230 wraz z budową obustronnych wałów cofkowych na potoku Kiełkowskim o długości 150 m – Etap I	Gmina Mielec – Boża Wola; 39-300 Boża Wola; Gmina Mielec – Książnice; 39-300 Książnice;	7 020 906	3 774 204	2013-08-29	2015-11-19
3.	Podkarpacki Zarząd Melioracji i Urządzeń Wodnych w Rzeszowie	Nowy Bręń II – rozbudowa i przeciwnieprzepiętność zabezpieczenie prawego wału rzeki Nowy Bręń w km 2+487– 4+319, na długości 1,832 w miejscowościach: Słupiec, Ziempińów i Otałęż. Część I: km 2+764 – 4+319, na długości 1,555 km w miejscowościach Ziempińów i Otałęż	Gmina Czermin – Ziempińów; 39-304 Ziempińów; Gmina Czermin – Otałęż; 39-306 Otałęż;	3 323 765	1 816 268	2013-08-29	2015-10-09
4.	Podkarpacki Zarząd Melioracji i Urządzeń Wodnych w Rzeszowie	San II – rozbudowa i przeciwnieprzepiętność zabezpieczenie lewego wału rzeki San w km 4+438– 9+390, na długości 4,952 km, na terenie gminy Zaleszany	Gmina Zaleszany – Skowierzyn; 37-415 Skowierzyn; Gmina Zaleszany – Dzierdziówka; 37-416 Dzierdziówka;	12 706 845	7 085 297	2013-08-29	2015-11-05
5.	Podkarpacki Zarząd Melioracji i Urządzeń Wodnych w Rzeszowie	Odbudowa potoku Lubcza w km 2+640 – 6+675 na długości 4,035 km oraz udrożnienie koryta potoku Lubcza w rejonie 4 stopni betonowych w km 0+400; 1+280; 7+050; 7+700 w mieście Rzeszów – Zwiężczyca II, oraz w miejscowościach: Raławówka, Niechobrz, Boguchwała	Gmina Rzeszów – Rzeszów – Zwiężczyca II; 35-082 Rzeszów – Zwiężczyca II; Gmina Boguchwała – Raławówka; 36-047 Raławówka; Gmina Boguchwała – Niechobrz; 36-047 Niechobrz; Gmina Boguchwała – Boguchwała; 36-040 Boguchwała;	6 638 753	3 898 168	2014-02-13	2015-11-05

Lp.	Beneficjent	Tytuł operacji	Miejsce operacji	Koszty całkowite	Wartość dofinansowania EFRROW	Data rozpoczęcia	Data zakończenia
1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.
7.	Podkarpacki Zarząd Melioracji i Urządzeń Wodnych w Rzeszowie	San I Etap I – rozbudowa i przeciwfiltracyjne zabezpieczenie prawego wału rzeki San w km 2+215 – 9+417, na długości 7,202 km, na terenie gminy Radomyśl nad Sanem woj. podkarpackie	Gmina Radomyśl nad Sanem – Radomyśl nad Sanem; 37-455 Radomyśl nad Sanem;	23 324 658	13 203 721	2014-02-28	2015-11-09
8.	Podkarpacki Zarząd Melioracji i Urządzeń Wodnych w Rzeszowie	Budowa zbiornika retencyjnego w miejscowości Rzeczyca Długa, gm. Radomyśl n/Sanem, woj. podkarpackie	Gmina Radomyśl nad Sanem – Rzeczyca Długa; 37-621 Rzeczyca Długa;	2 879 456	2 007 246	2014-03-03	2015-11-05
9.	Podkarpacki Zarząd Melioracji i Urządzeń Wodnych w Rzeszowie	Budowa zbiornika retencyjnego w miejscowości Borowa Góra, woj. podkarpackie	Gmina Kańczuga – Borowa Góra; 37-621 Borowa Góra;	1 149 744	698 987,6	2012-10-22	2015-09-07

* Uwzględnione zostały tylko projekty rozpoczęte, realizowane lub zakończone w latach 2013-2014.

Źródło: Urząd Marszałkowski Województwa Podkarpackiego, Departament Programów Rozwoju Obszarów Wiejskich (dokumentacja formalno-prawna opracowania)

Załącznik 11. Dane dotyczące działania „Podstawowe Usługi dla gospodarki i ludności wiejskiej” w zakresie gospodarki wodno-ściekowej, w szczególności zaopatrzenia w wodę, odprowadzenia i oczyszczania ścieków, w tym systemów kanalizacji sieciowej lub kanalizacji zagrodowej (PROW 2007-2013, oś 3)

Lp.	Beneficjent	Tytuł operacji	Miejsce operacji	Koszty całkowite	Wartość dofinansowania EFRROW	Data rozpoczęcia	Data zakończenia
1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.
1.	Gmina Lubenia	Budowa wodociągu wraz ze zbiornikiem wyrównawczym, pompowniami i zasilaniem energetycznym w miejscowości Lubenia	Lubenia	5 192 749	2 953 155	2011-10-28	2013-11-13
2.	Przedsiębiorstwo Usług Komunalnych Sp. z o.o.	Przebudowa sieci wodociągowej w miejscowości Lubzina	Lubzina	574 836,8	350 510	2014-05-22	2015-08-13
3.	Gmina Chorkówka	Budowa sieci wodociągowej z przyłączami w miejscowości Żeglce i części wsi Kopytowa wraz z magistralą przesyłową Zręcin – Chorkówka – Żeglce – Kopytowa oraz zbiornikiem na wodę w miejscowości Zręcin i hydrofornią w miejscowości Żeglce	Zręcin, Chorkówka, Żeglce, Kopytowa	2 682 513	1 552 542	2011-11-08	2013-08-26
4.	Gmina Czermin	Poprawa zaopatrzenia w wodę poprzez budowę zbiornika wyrównawczego na stacji uzdatniania wody w Trzcianie	Trzciana	443 848,5	253 293	2014-05-26	2015-07-31
5.	Gmina i Miasto Ulanów	Budowa kanalizacji sanitarnej z przyłączami domowymi z przepompowniami ścieków w miejscowości Bukowina i Bieliny III etap	Bukowina, Bieliny	2 939 510	1 792 383	2011-11-14	2014-03-24
6.	Gmina Horyniec-Zdrój	Budowa kanalizacji sanitarnej w m. Werchrata oraz budowa wodociągu w m. Werchrata i Prusie	Werchrata, Prusie	2 341 828	1 370 684	2014-05-29	2015-10-28
7.	Gmina Rakszawa	Budowa kanalizacji sanitarnej i sieci wodociągowej w miejscowości Rakszawa	Rakszawa	974 541,2	548 797	2011-11-16	2013-02-25
8.	Gmina Grębów	Budowa kanalizacji sanitarnej w miejscowości Żupawa	Żupawa	2 066 531	403 301	2014-05-29	2015-08-10
9.	Zakład Usług Komunalnych ENERGOKOM Sp. z o.o.	Zakup pojazdu i sprzętu asenizacyjnego do wywozu nieczystości płynnych ze zbiorników bezodpływowych	Rakszawa, Węgliska, Wydrze	205 410	125 250	2011-11-29	2013-07-11
10.	Gmina Korczyna	Budowa kanalizacji sanitarnej dla nieruchomości położonych w Korczynie – Leszczyny	Korczyna	362 275,2	220 899	2014-05-29	2015-09-15
11.	Gmina Żółnia	Budowa kanalizacji sanitarnej w Smolarzynach	Smolarzyny, Żółnia	2 947 029	1 589 221	2009-06-15	2013-01-09
12.	Gmina Stubno	Budowa kanalizacji sanitarnej w miejscowości Kalników	Kalników	1 474 909	761 331	2014-06-02	2015-10-01
13.	Gmina Świlcza	Budowa sieci kanalizacyjnej w Bziance i w Świlczy oraz sieci wodociągowej w Świlczy	Świlcza, Bzianka	1 676 315	38 124	2011-12-01	2015-10-13
14.	Gmina Dębica	Rozbudowa istniejącej sieci wodociągowej w miejscowości Latoszyn	Latoszyn	151 702,2	61 667	2014-06-02	2015-09-15

Lp.	Beneficjent	Tytuł operacji	Miejsce operacji	Koszty całkowite	Wartość dofinansowania EFRROW	Data rozpoczęcia	Data zakończenia
1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.
15.	Gmina Chłopice	Rozbudowa oczyszczalni ścieków w miejscowości Zamiechów	Zamiechów	2 747 996	1 675 607	2014-06-04	2015-09-01
16.	Miasto i Gmina Kańczuga	Rozbudowa istniejącej komunalnej oczyszczalni ścieków w Krzeczowicach	Krzeczowice	3 520 380	2 132 153	2011-12-08	2014-03-20
17.	Gmina Krzeszów	Budowa kanalizacji sanitarnej w miejscowości Koziarnia i remont przepompowni ścieków w Krzeszowie	Koziarnia, Krzeszów	1 507 230	919 042	2014-06-05	2015-10-02
18.	Gmina Rymanów	Rozbudowa i modernizacja oczyszczalni ścieków w Rymanowie – I etap	Rymanów	1 909 266	776 365	2011-12-08	2013-09-03
19.	Gmina Jedlicze	Budowa sieci kanalizacji sanitarnej dla miejscowości Jedlicze i Chlebna	Chlebna, Jedlicze	3 731 416	1 697 559	2014-06-05	2015-10-08
20.	Gmina Medyka	Rozbudowa i modernizacja stacji uzdatniania wody w Torkach na terenie gminy Medyna wraz z rozbudową sieci kanalizacyjnej	Torki	4 981 258	2 025 185	2011-12-12	2014-07-28
21.	Zakład Usług Komunalnych w Cmolasie	Budowa kanalizacji sanitarnej Cmolas – Kapłonka i remont urządzeń na oczyszczalni ścieków w Cmolasie oraz remont pompowni ścieków w Cmolasie, Hadykówce, Jagodniku i Trzęsówce	Cmolas, Hadykówka, Jagodnik, Trzęsówka	1 130 237	689 168	2014-06-06	2015-10-01
22.	Gmina Brzostek	Budowa kanalizacji sanitarnej w miejscowości Januszkowice i Opacionka – gmina Brzostek.	Januszkowice, Opacionka, Klecie	5 910 564	3 516 277	2011-12-12	2015-08-03
23.	Gmina Kuryłówka	Budowa kanalizacji sanitarnej w miejscowościach Brzyska Wola, Słoboda i Wólka Łamana	Brzyska Wola, Słoboda, Wólka Łamana	6 006 588	3 662 553	2011-12-14	2015-07-14
24.	Gmina Osiek Jasielski	Budowa odcinka sieci kanalizacji sanitarnej grawitacyjnej w miejscowości Osiek Jasielski	Osiek Jasielski	176 037,6	107 101	2014-06-06	2015-09-10
25.	Gmina Kolbuszowa	Budowa kanalizacji sanitarnej w Kolbuszowej Górnej – Etap I	Kolbuszowa Górna, Kolbuszowa	2 465 424	969 103	2011-12-14	2014-06-18
26.	Gmina Jarosław	Budowa odcinków sieci wodno-kanalizacyjnej na terenie Gminy Jarosław	Wólka Pełkińska, Pełkinie	164 050,7	100 030	2014-06-06	2015-10-02
27.	Gmina Solina	Budowa kanalizacji sanitarnej dla m-ci Wołkowyja, Rybne, Górzanka i Wola Górzańska oraz stacji zlewnej ścieków dowożonych	Wołkowyja, Rybne, Górzanka, Wola Górzańska	5 256 327	1 994 653	2011-12-14	2014-10-24
28.	Gmina Zarszyn	Wykonanie sieci wodociągowej w Nowosielcach i Długiem	Nowosielce	1 204 979	490 950	2014-06-06	2015-09-03
29.	Gmina Besko	Przebudowa sieci wodociągowej dosyłowej w miejscowości	Besko, Mymoń	725 729,3	444 453	2014-06-06	2015-09-03

Lp.	Beneficjent	Tytuł operacji	Miejsce operacji	Koszty całkowite	Wartość dofinansowania EFRROW	Data rozpoczęcia	Data zakończenia
1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.
		Besko i Mymoń					
30.	Gmina Chmielnik	Modernizacja sieci kanalizacji sanitarnej w Gminie Chmielnik	Błędowa Tyczyńska, Chmielnik, Wola Rafałowska, Zabratówka	334 068	135 800	2014-06-06	2015-09-03
31.	Gmina Fredropol	Budowa kanalizacji sanitarnej w miejscowościach Sierakoście Etap II, Nowe Sady i Sólca	Sierakoście, Nowe Sady, Sólca	1 610 459	927 536	2011-12-15	2015-09-15
32.	Gmina Tuszów Narodowy	Rozbudowa infrastruktury wodno-ściekowej na terenie gminy Tuszów Narodowy	Malinie, Babicha, Borki Niżańskie, Czajkowa, Grochowe, Jaślany, Tuszów Narodowy,	1 813 030	606 105	2014-06-06	2015-10-01
33.	Gmina Sędziszów Małopolski	Ochrona zbiornika GZWP-425 poprzez budowę kanalizacji sanitarnej na terenie gminy Sędziszów Młp., część II, etap IV – budowa kanalizacji sanitarnej w Borku Wielkim	Borek Wielki	4 322 652	1 750 739	2011-12-15	2015-01-27
34.	Gmina Czarna	Przebudowa urządzeń oczyszczalni ścieków wraz z odcinkiem kanalizacji sanitarnej w miejscowości Michniowiec	Michniowiec	191 096,9	111 482	2014-06-06	2015-09-16
35.	Gmina Gorzyce	Budowa sieci kanalizacyjnej i wodociągowej na terenie zabudowy jednorodzinnej – Osiedla Przybyłów II w miejscowości Gorzyce	Gorzyce	485 850	197 500	2011-12-15	2014-03-10
36.	Gmina Iwierzycze	Budowa kanalizacji sanitarnej wraz z przyłączami oraz przełożenie istniejącego wodociągu w miejscowości Iwierzycze	Iwierzycze	149 894,2	77 684	2014-06-09	2015-09-08
37.	Gmina Niwiska	Rozbudowa infrastruktury sanitacyjnej w Gminie Niwiska poprzez rozbudowę oczyszczalni ścieków w Trześni i budowę kanalizacji sanitarnej w miejscowościach Siedlanka i Kosowy – Etap I	Trześń, Siedlanka, Kosowy	6 478 962	3 344 386	2009-06-29	2013-02-20
38.	Gmina Markowa	Budowa sieci wodociągowej w m. Tarnawka i Husów – ETAP III	Husów, Tarnawka	1 473 623	523 504	2014-06-09	2015-09-11
39.	Gmina Horyniec-Zdrój	Budowa kanalizacji sanitarnej oraz przydomowej oczyszczalni ścieków w m. Nowe Brusno i Polanka Horyniecka	Nowe Brusno, Polanka Horyniecka	2 198 950	1 307 141	2011-12-16	2015-08-06

Lp.	Beneficjent	Tytuł operacji	Miejsce operacji	Koszty całkowite	Wartość dofinansowania EFRROW	Data rozpoczęcia	Data zakończenia
1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.
40.	Gmina Dębowiec	Przebudowa z rozbudową istniejącego budynku Stacji Uzdatniania Wody w Foluszu wraz z infrastrukturą towarzyszącą	Folusz	737 901	43 5257	2014-06-09	2015-09-25
41.	Gmina Jedlicze	Budowa sieci wodociągowej w miejscowości Potok i Jedlicze wraz z budynkiem hydroforni oraz budowa kanalizacji sanitarnej w Żarnowcu	Potok, Żarnowiec, Jedlicze	671 410,3	279 009	2009-06-29	2011-08-18
42.	Gmina Niwiska	Kanalizacja sanitarna dla miejscowości Kosowy i Przytęk – etap II	Kosowy, Przytęk	1 999 533	655 614	2011-12-16	2014-10-03
43.	Gmina Zaklików	Budowa sieci wodociągowej w miejscowościach Łązek i Kolonia Łysaków, rozbudowa sieci wodociągowej w Nowych Barakach, Zdziechowicach Drugich i Goliszowcu oraz budowa sieci kanalizacji sanitarnej w Zaklikowie i Lipie	Łązek, Zdziechowice Drugie, Nowe Baraki, Goliszowiec, Kolonia Łysaków, Lipa, Zaklików	1 670 928	1 018 858	2014-06-09	2015-10-13
44.	Gmina Sanok	Budowa sieci kanalizacji sanitarnej w miejscowości Płowce i Jędruszkowce w gminie Sanok	Płowce, Markowce, Jędruszkowce	2 207 321	1 305 420	2014-06-09	2015-09-16
45.	Gminny Zakład Użyteczności Publicznej	Wykonanie pompowni sieciowej dla miejscowości Skopanie	Skopanie	221 845	90 180	2014-06-09	2015-10-02
46.	Gmina Krasieczyn	Budowa kanalizacji sanitarnej grawitacyjnej i tłocznej w m. Olszany – Śliwnica i budowa kolektora ścieków oczyszczonych w Korytnikach – Tarnawce	Olszany, Korytniki, Tarnawce, Śliwnica	239 471,2	146 018	2011-12-16	2014-08-05
47.	Gmina i Miasto Nisko	Rozbudowa kanalizacji sanitarnej we wsi Zarzecze	Zarzecze	766 970,4	467 664	2014-06-09	2015-10-02
48.	Gmina Przecław	Budowa kanalizacji sanitarnej w miejscowościach Przecław, Podole, Rzemień – Gmina Przecław	Rzemień, Podole, Przecław	286 8367	1 749 004	2011-12-16	2014-07-01
49.	Gmina Rymanów	Budowa kanalizacji sanitarnej w Rymanowie i Rymanowie Zdroju oraz wodociągu w Rymanowie	Rymanów, Rymanów Zdrój	244 853,9	150 240	2014-06-09	2015-09-16
50.	Gmina Zaklików	Budowa kanalizacji sanitarnej w Zdziechowicach	Zdziechowice Drugie, Zdziechowice Pierwsze	109 1536	445 550	2009-06-29	2013-06-25
51.	Gmina Radymno	Budowa sieci wodociągowej w Chotyńcu „Żałazie” i sieci	Korczowa,	193 3736	862 714	2014-06-09	2015-08-18

Lp.	Beneficjent	Tytuł operacji	Miejsce operacji	Koszty całkowite	Wartość dofinansowania EFRROW	Data rozpoczęcia	Data zakończenia
1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.
		kanalizacyjnej w Młynach	Chotyniec, Młyny				
52.	Gmina Stary Dzików	Remont i przebudowa stacji uzdatniania wody i oczyszczalni ścieków wraz z rozbudową i remontem istniejącej sieci kanalizacji sanitarnej i wodociągowej na terenie Gminy Stary Dzików	Stary Dzików, Nowy Dzików, Cewków,	453 1153	2 637 196	2011-12-16	2015-10-08
53.	Gmina Stary Dzików	Remont i rozbudowa istniejącej sieci kanalizacji sanitarnej w Gminie Stary Dzików	Stary Dzików, Nowy Dzików, Cewków,	1 049 625	640 162	2014-06-09	2015-09-22
54.	Gmina Iwonicz-Zdrój	Budowa kanalizacji sanitarnej wraz z przyłączami do budynków mieszkalnych i innych w Lubatowej – etap VI	Lubatowa	3 012 998	1 763 492	2009-06-29	2013-07-12
55.	Zakład Gospodarki Komunalnej i Mieszkaniowej w Radomyślu Wielkim	Budowa kanalizacji sanitarnej w Dąbiu	Dąbie, Radomyśl wielki, Ruda	2 646 546	1 064 299	2011-12-16	2014-04-17
56.	Gmina Rożwienica	Poprawa gospodarki wodno-ściekowej poprzez wykonanie odcinków sieci wodociągowej i kanalizacyjnej	Rożwienica, Rudołowice, Tyniowice, Wola Węgierska,	110 176,4	67 180	2014-06-09	2015-08-04
57.	Gmina Dębowiec	Budowa przydomowych oczyszczalni ścieków na terenie Gminy Dębowiec	Majscowa, Duląbka, Pagórek, Dębowiec, Radość, Wola Cieklińska, Dobrynia, Cieklin, Łązy Dębowieckie	1 489 334	908 129	2011-12-16	2014-06-04
58.	Gmina Wiązownica	Budowa sieci kanalizacji sanitarnej grawitacyjnej i tłocznej w miejscowości Ryszkowa Wola – etap I	Ryszkowa Wola	444 435,3	268 324	2014-06-09	2015-08-18
59.	Gmina Haczów	Przebudowa oczyszczalni ścieków w miejscowości Haczów	Haczów	4 975 381	3 033 731	2011-12-16	2015-06-10
60.	Gmina Cieszanów	Kompleksowe rozwiązanie infrastruktury wodno-kanalizacyjnej w Gminie Cieszanów – II etap	Gorajec, Kowalówka, Żuków, Kowalówka	1 760 945	1 004 901	2014-06-09	2015-10-26
61.	Gmina Brzyska	Budowa przydomowych naturalnych oczyszczalni ścieków	Błażkowa, Brzyska, Dąbrówka,	849 942,4	510 353	2011-12-16	2014-05-14

Lp.	Beneficjent	Tytuł operacji	Miejsce operacji	Koszty całkowite	Wartość dofinansowania EFRROW	Data rozpoczęcia	Data zakończenia
1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.
			Kłodawa, Lipnica Dolna, Ujazd, Wróblowa				
62.	Gmina Nozdrzec	Budowa nowych zbiorników wyrównawczych, remont budynku SUW wraz z ogrodzeniem oraz sieci wody surowej studni S-3 i S-4 z urządzeniami towarzyszącymi w miejscowości Wesola	Wesola	722 780,9	441 617	2014-06-09	2015-09-10
63.	Gmina Krempna	Budowa przydomowych oczyszczalni ścieków na terenie gminy Krempna	Grab, Kotań, Krempna, Myscowa, Ożenna, Polany, Świątkowa Mała	1 654 167	1 015 173	2011-12-16	2015-04-27
64.	Gmina Pilzno	Budowa kanalizacji deszczowej w miejscowości Pilzno	Pilzno	192 874,4	117 606	2014-06-09	2015-10-07
65.	Zakład Usług Komunalnych w Dzikowcu	Budowa i przebudowa sieci wodno-kanalizacyjnej wraz z remontem pompowni wody w miejscowościach Dzikowiec, Mechowiec i Nowy Dzikowiec	Mechowiec, Nowy Dzikowiec, Dzikowiec	1 137 467	523 197	2011-12-16	2013-03-13
66.	Gmina Gorzyce	Rozbudowa sieci kanalizacji sanitarnej na terenie Gminy Gorzyce	Gorzyce, Furmany, Zalesie Gorzyckie, Motycze Poduchowne, Sokolniki, Trześć	356 288,7	144 832	2014-06-09	2015-07-06
67.	Przedsiębiorstwo Gospodarki Komunalnej Sp. z o.o.	Budowa kanalizacji sanitarnej w aglomeracji Turze Pole – etap II Zmiennica	Zmiennica	1 593 507	971 650	2011-12-19	2015-09-07
68.	Zakład Gospodarki Komunalnej Nowa Sarzyna Sp. z o.o.	Budowa kanalizacji sanitarnej w miejscowości Wólka Łętowska oraz części Łętownia – etap I	Wólka Łętowska	2 126 052	1 210 579	2014-06-09	2015-10-19
69.	Gmina Rakszawa	Budowa sieci kanalizacyjnej, wodociągowej i pompowni ścieków w miejscowości Rakszawa	Rakszawa	2 795 386	1 704 503	2014-06-09	2015-09-07
70.	Gmina Łańcut	Budowa kanalizacji sanitarnej wraz z przyłączami kanalizacyjnymi w miejscowości Albigowa – Honie i Handzlówka	Albigowa	939 343,7	567 050	2014-06-09	2015-10-06
71.	Zakład Usług Komunalnych w Cmolasie	Porządkowanie gospodarki wodno-ściekowej w Gminie Cmolas	Cmolas, Trzęsówka,	652 892,1	353 154,8	2011-12-19	2014-02-11

Lp.	Beneficjent	Tytuł operacji	Miejsce operacji	Koszty całkowite	Wartość dofinansowania EFRROW	Data rozpoczęcia	Data zakończenia
1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.
			Siedlanka				
72.	Gmina Mielec	Budowa kanalizacji sanitarnej w miejscowości Wola Mielecka (Etap II)	Wola Mielecka	1 730 518	704 245	2014-06-09	2015-10-01
73.	Gmina Ropczyce	Budowa ujęcia wody w Lubzinie	Lubzina	1 229 023	749 404	2011-12-19	2014-11-17
74.	Gmina Brzyska	Budowa przydomowych oczyszczalni ścieków i studni na terenie Gminy Brzyska oraz zakup sprzętu	Dąbrówka, Wróblowa, Lipnica Dolna, Ujazd, Kłodawa, Brzyska, Błażkowa	1 719 705	1 048 596	2014-06-09	2015-10-05
75.	Gmina Adamówka	Przebudowa i rozbudowa oczyszczalni ścieków w miejscowości Adamówka	Adamówka	5 524 518	2 712 624	2011-12-19	2014-08-13
76.	Gmina Dubiecko	Budowa gminnego ujęcia wody dla GSUW w Nienadowej	Nienadowa	959 201,2	550 857	2011-12-19	2014-08-27
77.	Gmina Olszanica	Modernizacja stacji wodociągowej w miejscowości Olszanica	Olszanica	505 670,7	308 335	2011-12-19	2013-11-19
78.	Gmina Nowy Żmigród	Rozbudowa sieci kanalizacji sanitarnej oraz wykonanie odwiertów studni głębinowych na terenie Gminy Nowy Żmigród	Łężyny, Brzezowa, Grabanina, Mytarka, Mytarz, Skalnik, Stary Żmigród,	226 799,7	138 292	2014-06-09	2015-09-15
79.	Gminne Przedsiębiorstwo Gospodarki Komunalnej Sp. z o.o.	Modernizacja stacji uzdatniania wody i sieci wodociągowej na terenie Gminy Nowy Żmigród wraz z modernizacją oczyszczalni ścieków	Toki, Mytarka, Nowy Żmigród	310 422,5	168 115	2014-06-09	2015-09-16
80.	Gmina Leżajsk	Budowa kanalizacji sanitarnej wraz z przepompowniami ścieków z zasilaniem energetycznym w miejscowości Chałupki Dębniańskie, Dębno i Wierzawice	Wierzawice, Dębno, Chałupki Dębniańskie	3 542 130	1 236 590	2011-12-19	2014-04-11
81.	Gmina Sokołów Małopolski	Budowa kanalizacji sanitarnej dla miejscowości Trzebuska i osiedla przy ul. Rzeszowskiej w Sokołowie Małopolskim, gmina Sokołów Małopolski	Trzebuska, Sokołów Małopolski, Nienadówka	3 336 205	1 356 180	2011-12-19	2014-07-14
82.	Przedsiębiorstwo Gospodarki Komunalnej Sp. z o.o.	Budowa kanalizacji sanitarnej i oczyszczalni ścieków w aglomeracji Turze Pole	Turze Pole, Górki	6 400 060	2 800 000	2009-06-30	2013-01-18
83.	Gmina Żyraków	Program poprawy gospodarki wodno-ściekowej w Gminie Żyraków – etap II	Bobrowa, Bobrowa Wola, Góra Motyczna,	5 632 650	3 366 609	2011-12-19	2015-10-05

Lp.	Beneficjent	Tytuł operacji	Miejsce operacji	Koszty całkowite	Wartość dofinansowania EFRROW	Data rozpoczęcia	Data zakończenia
1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.
			Korzeniów, Mokre, Nagoszyn, Straszęcin				
84.	Gmina Tryńcza	Rozbudowa i modernizacja ujęcia wody w miejscowości Jagiełła wraz z rozbudową sieci wodno-kanalizacyjnej w miejscowości Tryńcza i Wólka Ogryzkowa	Jagiełła, Tryńcza	1 386 739	841 380	2014-06-09	2015-10-07
85.	Gmina Krasne	Budowa kanalizacji sanitarnej w miejscowości Maława – Zagóra, rozbudowa kanalizacji sanitarnej w miejscowości Krasne	Maława, Krasne	1 196 421	486 350	2011-12-19	2015-01-27
86.	Gmina Tyczyn	Budowa sieci kanalizacyjnej w Kielnarowej i Borku Starym II etap oraz budowa wodociągu w Matysówce	Matysówka, Borek Stary, Kielnarowa,	6 743 685	2 424 649	2009-06-30	2013-02-22
87.	Gmina Tryńcza	Rozbudowa sieci wodociągowej i kanalizacyjnej w miejscowości Gniewczyna Tryniecka i Gniewczyna Łańcucka „Zawisłocze”	Gniewczyna Łańcucka, Gniewczyna Tryniecka	1 514 135	927 039	2011-12-19	2014-05-26
88.	Gmina Korczyna	Budowa kanalizacji sanitarnej z przykanalikami, pompowniami ścieków i ich zasilaniem energetycznym dla miejscowości Czarnorzeki	Czarnorzeki, Korczyna, Węglówka	2 345 830	1 793 038	2011-12-19	2014-10-01
89.	Gmina Lubaczów	Modernizacja stacji uzdatn. i przepomp. wody w Szczutkowie wraz z budową sieci wod. na terenie gm. Lubaczów, rozbudowa kan. sanit. w m. Lisie Jamy i Mokrzyca, wizualizacja pracy urz. pomp. na sieci wod.-kan. oraz dostawa agregat. prądotw. do SUW w Mokrzycy	Szczutków, Lisie Jamy, Młodów, Dąbków, Mokrzyca, Bałaje, Karólówka	1 191 292	485 198	2014-06-09	2015-10-01
90.	Gmina Roźwienica	Poprawa gospodarki wod.-ściek. poprzez wykonanie przebudowy i rozbudowy oczyszczalni ścieków wraz z wymianą pompowni sieciowych i rozbudowa ujęcia wody w Woli Roźwienickiej oraz wykonanie odcinka sieci kanaliz. i wodociągowej na terenie gm. Roźwienica	Wola Roźwienicka, Cząstkowice, Roźwienica, Czudowice, Wola Węgierska, Rudołowice, Bystrowice, Mokra	3 165 942	1 822 920	2011-12-19	2013-10-05
91.	Gmina Głogów Małopolski	Budowa kanalizacji sanitarnej w miejscowości Zabajka	Zabajka	322 237,3	196 486	2014-06-09	2015-10-28

Lp.	Beneficjent	Tytuł operacji	Miejsce operacji	Koszty całkowite	Wartość dofinansowania EFRROW	Data rozpoczęcia	Data zakończenia
1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.
92.	Gmina Pruchnik	Rozbudowa sieci wodociągowej obejmującej budowę rurociągów tranzytowych, zbiorników wody i pompowni dla gminy Pruchnik	Pruchnik, Hawłowice, Jodłówka	3 407 921	2 003 682	2011-12-19	2014-03-24
93.	Zakład Usług Komunalnych Sp. z o.o.	Remont przepompowni ścieków w gminie Ulanów	Wólka Bielińska, Glinianka, Bielinięć, Bieliny, Wólka Tanewska,	703 970,3	429 250	2014-06-09	2015-07-30
94.	Gmina Laszki	Budowa kanalizacji sanitarnej w Korzenicy oraz sieci wodociągowej w Charytanach	Korzenica, Charytany	1 342 777	808 390	2011-12-19	2014-04-28
95.	Gmina Hyżne	Poprawa gospodarki wodno-ściekowej w Gminie Hyżne. Budowa kanalizacji sanitarnej w miejscowości Dylągówka – etap V i wodociągu etap III a	Dylągówka	1 296 499	791 911,1	2011-12-19	2015-09-02
96.	Gmina Zagórz	Budowa kanalizacji sanitarnej w miejscowości Tarnawa Górna	Tarnawa Górna,	2 247 274	913 525	2011-12-19	2014-07-21
97.	Gmina Wiśniowa	Rozbudowa oczyszczalni ścieków w Wiśniowej wraz z budową sieci kanalizacji sanitarnej w Kalembinie i Wiśniowej	Wiśniowa, Kalembina	7 423 931	3 960 700	2011-12-20	2015-06-30
98.	Gmina Markowa	Budowa sieci wodociągowej w m. Tarnawka i Husów – ETAP II	Tarnawka, Husów	2 574 759	938 258	2011-12-20	2014-05-13
99.	Gmina Domaradz	Rozbudowa i przebudowa sieci wodociągowej oraz kanalizacji na terenie Gminy Domaradz	Golcowa, Domaradz	5 794 406	3 549 505	2011-12-20	2014-12-10
100.	Gmina Baligród	Poprawa jakości życia mieszkańców Gminy Baligród poprzez modernizację stacji uzdatniania wody oraz rozbudowę sieci kanalizacyjnej	Baligród, Kołonice, Mchawa	875 284,4	511 614,5	2011-12-20	2015-10-08
101.	Gmina Jedlicze	Budowa kanalizacji sanitarnej w miejscowości Jaszczew i Moderówka oraz sieci wodociągowej w miejscowości Potok	Moderówka, Jaszczew, Potok	2 329 929	1 420 687	2011-12-20	2015-05-07
102.	Gmina Miejsce Piastowe	Rozbudowa sieci kanalizacji sanitarnej w Miejscu Piastowym i Wrocance	Miejsce Piastowe, Wrocanka	179 525,3	109 466	2011-12-20	2013-12-03
103.	Gmina Jeżowe	Budowa kanalizacji sanitarnej dla miejscowości Groble, Sibigi i Zalesie w Gminie Jeżowe	Groble, Sibigi, Zalesie, Jata, Maziarnia, Jeżowe, Krzywdy	7 006 677	3 500 000	2009-06-30	2013-01-30
104.	Gmina i Miasto Nisko	Rozbudowa kanalizacji sanitarnej i sieci wodociągowej we	Wolina	328 040,9	199 249,9	2011-12-20	2015-05-05

Lp.	Beneficjent	Tytuł operacji	Miejsce operacji	Koszty całkowite	Wartość dofinansowania EFRROW	Data rozpoczęcia	Data zakończenia
1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.
		wsł Wolina.					
105.	Gmina Wojaszówka	Rozbudowa i przebudowa oczyszczalni ścieków w m. Wojaszówka wraz z przebudową infrastruktury.	Wojaszówka	4 816 341	2 873 503	2011-12-20	2015-05-25
106.	Gmina Sieniawa	Budowa sieci wodociągowej i kanalizacji sanitarnej w części wsi Wylewa, Rudka, Dobra	Rudka, Wylewa, Dobra	810 605,4	478 392	2011-12-20	2014-01-31
107.	Gmina Pysznica	Rozbudowa sieci wodociągowej i kanalizacyjnej w gminie Pysznica	Pysznica	2 949 236	1 198 875	2011-12-20	2015-02-19
108.	Gmina Strzyżów	Budowa kanalizacji sanitarnej w miejscowości Łętownia	Łętownia, Strzyżów	1 243 027	664 989	2009-07-01	2011-08-31
109.	Gmina Jasło	Budowa kanalizacji sanitarnej w miejscowości Żółków etap – II	Żółków, Majscowa	349 424,7	207 894	2011-12-20	2014-07-14
110.	Gmina Tarnowiec	Budowa kanalizacji sanitarnej w miejscowościach Sądkowa i Dobrucowa oraz remont sieci wodociągowej na terenie gminy Tarnowiec	Sądkowa, Dobrucowa, Tarnowiec	2 946 800	1 789 752	2011-12-20	2014-08-11
111.	Gmina Czermin	Uregulowanie gospodarki ściekowej w 3 wsiach w miejscowości Czermin – Nowa Wieś, Wola Otałęska – Kąty, Otałęż – Żwirownia	Czermin, Otałęż, Wola Otałęska	725 417,2	412 782	2011-12-20	2014-04-07
112.	Gmina Nowa Dęba	Budowa sieci kanalizacji sanitarnej w miejscowości Rozalin gmina Nowa Dęba	Rozalin, Nowa Dęba, Tarnowska Wola	1 938 335	787 941	2011-12-20	2014-12-12
113.	Gmina Krzeszów	Budowa kanalizacji sanitarnej w miejscowości Krzeszów Dolny, Kamionka – Kolonia, Koziarnia i Podolszynka Ordynacka	Krzeszów Dolny, Kamionka-Kolonia, Podolszynka Ordynacka, Krzeszów	2 286 791	1 338 913	2011-12-20	2015-02-19
114.	Gmina Ostrów	Budowa kanalizacji sanitarnej w miejscowości Ocieka oraz Borek Mały	Wola Ociecka, Żdźary, Ostrów, Ocieka	5 559 805	3 331 050	2011-12-20	2015-09-23
115.	Zakład Gospodarki Komunalnej Nowa Sarzyna Sp. z o.o.	Uporządkowanie gospodarki wodno-ściekowej w Jelnej	Jelna	2 602 928	1 576 223	2011-12-20	2014-02-07
116.	Gmina Mielec	Budowa kanalizacji sanitarnej w miejscowości Rzędzianowice (Etap II, cz. 4) i Woli Mieleckiej (Etap I, cz. 4)	Wola Mielecka, Rzędzianowice	2 862 220	1 158 534	2011-12-20	2014-07-07

Lp.	Beneficjent	Tytuł operacji	Miejsce operacji	Koszty całkowite	Wartość dofinansowania EFRROW	Data rozpoczęcia	Data zakończenia
1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.
		oraz sieci wodociągowej w Woli Mieleckiej					
117.	Gmina Ropczyce	Budowa sieci wodociągowej z przyłączami do budynków oraz stacji wodociągowej i terenowych zbiorników na wodę wraz z wewnętrzną instalacją elektryczną i doziemnym odcinkiem instalacji do złącza pomiarowego dla pompowni wody w Gnojnicy	Gnojnica	1 648 091	1 004 933	2009-07-01	2013-01-25
118.	Gminny Zakład Usług Wodnych	Budowa kanalizacji sanitarnej w gminie Orły w obrębie wsi Małkowice i Waława	Małkowice, Waława	3 714 108	1 509 800	2011-12-20	2014-06-26
119.	Gmina Przemyśl	Budowa kanalizacji sanitarnej w miejscowości: Krówniki, Hermanowice, Ostrów i Kuńkowce	Krówniki, Hermanowice, Ostrów, Kuńkowce	1 501 770	877 900	2011-12-20	2015-10-02
120.	Gmina Radomyśl nad Sanem	Budowa oczyszczalni ścieków i kanalizacji w miejscowości Radomyśl nad Sanem	Radomyśl nad Sanem	9 021 923	3 500 000	2009-07-01	2013-02-07
121.	Gmina Zarszyn	Wykonanie sieci kanalizacji sanitarnej w Odrzechowej – etap II	Odrzechowa	2 135 445	1 411 856	2011-12-20	2015-09-04
122.	Gmina Dębica	Budowa sieci wodociągowej i kanalizacyjnej na terenie Gminy Dębica	Pustynia, Brzeźnica, Nagawczyzna, Łatoszyn	1 035 959	531 931	2011-12-20	2015-10-02
123.	Gmina Jarosław	Przebudowa stacji uzdatniania wody w miejscowości Pełkinie, modernizacja Stacji Uzdatniania Wody w Tuczempach oraz rozbudowa i modernizacja oczyszczalni ścieków w Tuczempach	Pełkinie, Tuczemy	5 625 420	2 280 196	2011-12-20	2014-06-11
124.	Gmina Baranów Sandomierski	Budowa kanalizacji sanitarnej w miejscowości Ślężaki	Ślężaki, Dąbrowica	2 214 650	1 285 609	2011-12-20	2014-12-29
125.	Gmina Skołyszyn	Budowa kanalizacji sanitarnej dla miejscowości Przysieki – etap II, zakup samochodu asenizacyjnego	Przysieki, Trzcinica	2 551 495	1 557 800	2011-12-20	2015-09-18
126.	Gmina Lubaczów	Modernizacja stacji uzdatniania, przepompowni wody i sieci wodociągowych na terenie gminy Lubaczów oraz budowa kanalizacji sanitarnych w miejscowościach Młodów – Karolówka (etap: IV, IVA, IVA) i Wólka Krowicka	Wólka Krowicka, Lisie Jamy, Młodów, Mokrzyca, Karolówka, Borowa Góra, Piastowo,	3 534 988	2 155 479	2011-12-20	2014-10-23

Lp.	Beneficjent	Tytuł operacji	Miejsce operacji	Koszty całkowite	Wartość dofinansowania EFRROW	Data rozpoczęcia	Data zakończenia
1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.
			Szczutków, Krowica Sama, Basznia Dolna				
127.	Gmina Nowy Żmigród	Budowa sieci kanalizacji sanitarnej na terenie Gminy Nowy Żmigród – etap II	Toki, Łężany, Sadki, Gorzyce, Nowy Żmigród, Mytarz, Grabanina, Mytarka, Nienaszów	7 895 832	3 158 440	2011-12-20	2015-08-07
128.	Gmina Jasienica Rosielna	Budowa wodociągu i stacji uzdatniania wody dla wsi Blizne	Blizne	9 620 350	4 000 000	2011-12-20	2015-01-27
129.	Gmina Radomyśl nad Sanem	Budowa przydomowych oczyszczalni ścieków dla budynków mieszkalnych w sołectwie Pniów, Gmina Radomyśl nad Sanem	Pniów	493 075,4	200 437	2011-12-20	2014-07-28
130.	Gmina Kamień	Uporządkowanie gospodarki wodno-ściekowej w gminie Kamień – rozbudowa sieci wodociągowej i stacji uzdatniania wody, budowa kanalizacji sanitarnej	Łowisko, Kamień, Nowy Kamień	4 216 271	2 488 800	2009-07-01	2013-01-18
131.	Gmina Trzebownik	Rozbudowa i przebudowa urządzeń do uzdatniania i dostarczania wody pitnej oraz do odprowadzania ścieków w gminie Trzebownik	Jasionka, Zaczernie, Trzebownik,	4 117 393	2 342 748	2011-12-20	2014-08-27
132.	Gmina Krzywczyna	Budowa sieci kanalizacji sanitarnej wraz z przykanalikami dla miejscowości Babice – Etap I.	Babice, Ruszelczyce, Bachów	1 820 407	1 072 030	2011-12-20	2014-08-01
133.	Gmina Bircza	Budowa kanalizacji sanitarnej w miejscowości Leszczawa Dolna, Leszczawa Górna i Stara Bircza	Leszczawa Dolna, Stara Bircza	1 518 309	925 798	2011-12-20	2014-07-31
134.	Gmina Radymno	Budowa oczyszczalni ścieków w Młynach	Młyny	4 444 023	2 709 769	2011-12-20	2014-10-10
135.	Gmina Niebylec	Budowa oczyszczalni ścieków w miejscowości Lutcza, Gmina Niebylec	Lutcza	2 940 303	1 185 001	2011-12-20	2013-08-07
136.	Gmina Tuszów Narodowy	Budowa kanalizacji sanitarnej w systemie podciśnieniowym w miejscowości Tuszów Narodowy – Etap I	Tuszów Narodowy	2 588 069	1 540 005	2011-12-20	2013-12-06
137.	Gmina Pilzno	Budowa kanalizacji sanitarnej na ul. Kościuszki w Pilźnie wraz z przebudową - modernizacją budynku oczyszczalni ścieków w Pilźnie	Pilzno	2 475 865	1 282 424	2009-07-01	2013-03-27

Lp.	Beneficjent	Tytuł operacji	Miejsce operacji	Koszty całkowite	Wartość dofinansowania EFRROW	Data rozpoczęcia	Data zakończenia
1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.
138.	Gminny Zakład Gospodarki Komunalnej w Jaślanach	Rozbudowa stacji uzdatniania wody w miejscowości Jaślany	Jaślany	1 219 289	743 468	2011-12-20	2014-12-12
139.	Gmina Zaklików	Poprawa jakości usług w zakresie zaopatrzenia w wodę i odprowadzenia ścieków na terenie Gminy Zaklików	Zaklików, Stare Baraki, Nowe Baraki, Antoniówka, Dąbrowa, Józefów, Karkówka, Lipa, Łązek, Łysaków, Kolonia Łysaków	2 569 443	1 556 267	2011-12-20	2015-10-30
140.	Gmina Majdan Królewski	Przebudowa studzienek i przepompowni kanalizacji sanitarnej w gminie Majdan Królewski	Komorów, Huta Komorowska, Majdan Królewski, Wola Rusinowska	1 213 395	739 875	2011-12-20	2014-05-29
141.	Gmina Błażowa	Budowa sieci wodociągowej rozdzielczej, dla osiedla Dalnica w miejscowości Futoma oraz odcinka sieci kanalizacji sanitarnej z pompownią ścieków PIV i rurociągiem tłocznym w miejscowości Błażowa	Błażowa, Futoma	485 050,5	295 762	2011-12-20	2014-10-20
142.	Gmina Wiśniowa	Budowa kanalizacji sanitarnej w Wiśniowej – etap III	Wiśniowa	63 874,23	39 266	2009-07-01	2010-11-15
143.	Gmina Pilzno	Budowa kanalizacji sanitarnej w miejscowości Pilzno wraz z zakupem pojazdu asenizacyjnego	Pilzno	821 938,1	496 284,7	2011-12-20	2015-09-02
144.	Gmina Bojanów	Budowa Gminnej stacji uzdatniania wody wraz z siecią wodociągową w miejscowości Przyszów Ruda oraz sieci kanalizacji sanitarnej w miejscowości Stany	Stany, Przyszów Ruda	5 133 468	2 086 775	2011-12-20	2015-04-02
145.	Gmina Dydnia	Budowa kanalizacji sanitarnej w miejscowości Końskie i Witryłów oraz rozbudowa oczyszczalni ścieków w Witryłowie	Końskie, Witryłów	4 451 403	2 632 599	2009-07-01	2011-11-28
146.	Gmina Narol	Budowa kanalizacji sanitarnej w miejscowościach Lipie, Kałubiska, Narol – II Etap	Narol	4 098 588	2 046 436	2011-12-20	2014-06-12
147.	Gmina Jałiska	Budowa oczyszczalni ścieków dla Gminy Jałiska	Daliowa	3 500 293	2 119 271	2011-12-20	2015-09-04
148.	Gmina Wielopole Skrzyńskie	Budowa sieci kanalizacji sanitarnej dla części wsi Wielopole Skrzyńskie Etap I oraz budowa wodociągu dla części wsi	Wielopole Skrzyńskie,	693 214	422 691	2011-12-20	2014-09-30

Lp.	Beneficjent	Tytuł operacji	Miejsce operacji	Koszty całkowite	Wartość dofinansowania EFRROW	Data rozpoczęcia	Data zakończenia
1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.
		Wielopole Skrzyńskie i Nawsie Etap II	Nawsie				
149.	Gmina Kamień	Uporządkowanie gospodarki wodno-ściekowej w gminie Kamień – budowa sieci wodociągowej i kanalizacji sanitarnej w m. Kamień	Kamień	2 701 323	1 499 533	2011-12-20	2015-09-11

* Uwzględnione zostały tylko projekty rozpoczęte, realizowane lub zakończone w latach 2013-2014

Źródło: Urząd Marszałkowski Województwa Podkarpackiego, Departament Programów Rozwoju Obszarów Wiejskich (dokumentacja formalno-prawna opracowania)

Załącznik 12. Dane dotyczące działania „Podstawowe usługi dla gospodarki i ludności wiejskiej” w zakresie tworzenia systemu zbioru, segregacji, wywozu odpadów komunalnych (PROW 2007-2013, oś 3)

Lp.	Beneficjent	Tytuł operacji	Miejsce operacji	Koszty całkowite	Wartość dofinansowania EFRROW	Data rozpoczęcia	Data zakończenia
1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.
1.	Zakład Gospodarki Komunalnej w Oleszycach	Zakup specjalistycznego samochodu do wywozu odpadów komunalnych i segregowanych dla potrzeb Miasta i Gminy Oleszyce	Oleszyce, Stare Oleszyce, Stare Sioło, Zalesie, Lubomierz, Sucha Wola, Nowa Grobla, Futory, Borchów	390 400	180 600	2009-05-06	2010-04-07
2.	Zakład Usług Komunalnych ENERGOKOM Sp. zo.o.	Zakup przyczepy do zbiórki i transportu surowców wtórnych	Rakszawa, Węgliska, Wydrze	25 707	15 675	2011-11-29	2012-10-09
3.	Zakład Wodociągów i Kanalizacji w Świlczy	Zakup środka transportu na potrzeby systemu zbiórki i wywozu odpadów komunalnych oraz surowców wtórnych na terenie Gminy Świlcza	Błędowa Zgłobieńska, Bratkowice, Bzianka, Dąbrowa, Mrowla, Rudna Wielka, Świlcza, Trzciana, Woliczka	437 980	200 000	2009-06-22	2010-09-08
4.	Zakład Gospodarki Komunalnej w Rymanowie	Zakup pojazdu komunalnego (śmieciarki) typ SK-5/14	Bałucianka, Bzianka, Głębokie, Klimkówka, Królik Polski, Ładzin, Łazy, Milcza, Posada Górna, Puławy, Rudawka Rymanowska, Rymanów, Rymanów Zdrój, Sieniawa, Wiśloczek, Wróblek Królewski, Wróblek Szlachecki	498 980	200 000	2009-06-22	2010-03-09
5.	Gmina Lutowska	Zakup specjalistycznego pojazdu do transportu odpadów z osprzętem i wyposażeniem	Lutowiska, Ustrzyki Górne, Dwernik, Dwerniczek, Chmiel, Zatwarnica, Krywe, Stuposiany, Bereżki, Muczne, Smolnik, Żurawin, Pszczeliny, Skorodne, Nasiczne, Tarnawa Niżna, Wołosate, Brzegi Górne, Procisne, Caryńskie, Hulskie	287 066	117 650	2009-06-23	2010-06-02
6.	Gmina Rakszawa	Zakup specjalistycznego środka transportu do wywozu nieczystości stałych do obsługi Gminy Rakszawa	Rakszawa, Węgliska, Wydrze	234 545	144 187,5	2009-06-24	2010-03-24
7.	Gmina Solina	Tworzenie systemu zbiórki i segregacji oraz miejsc składowania odpadów komunalnych na terenie Gminy Solina	Wołkowyja, Rybne, Górzanka, Wola Górzeńska, Berek, Bereżnica Wyżna, Bóbrka, Polanki, Polańczyk, Rajske, Sakowczyk, Solina, Terka, Werlas, Wola Matiaszowa, Bukowiec, Hordek, Myczkowce, Myczków, Zawóz	297 869,9	173 449	2011-12-14	2013-03-11
8.	Zakład Budżetowy	Zakup samochodu z przeznaczeniem do	Brzeźówka, Czeluśnica, Dobrucowa, Łubno Opace,	189 979,9	115 841	2011-12-14	2012-09-19

Lp.	Beneficjent	Tytuł operacji	Miejsce operacji	Koszty całkowite	Wartość dofinansowania EFRROW	Data rozpoczęcia	Data zakończenia
1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.
	Gospodarki Komunalnej w Tarnowcu	selektywnego odbioru odpadów oraz pojemników do segregacji odpadów	Łubienko, Łubno Szlachecki, Nowy Glinik, Potakówka, Roztoki, Sądkowa, Tarnowiec, Umieszcz, Wrocanka, Gąsówka, Gliniczek, Glinik Polski, Łajsce				
9.	Gmina Fredropol	Dostawa pojemników do selektywnej zbiórki odpadów i pojemników na odpady organiczne na terenie Gminy Fredropol	Rybotycze, Makowa, Huwniki, Nowosiółki Dydyńskie, Nowe Sady, Sierakoście, Kłokowice	68 363,4	41 685	2011-12-15	2014-08-05
10.	Gminny Zakład Gospodarki Komunalnej w Jodłowej	Zakup samochodu śmieciarki oraz pojemników na odpady	Jodłowa, Dębowa, Dęborzyn, Dzwonowa, Zagórze	248 270	152 625	2009-06-26	2010-08-13
11.	Zakład Gospodarki Komunalnej w Kołaczycach Sp. z o.o.	Zakup samochodu z przeznaczeniem do selektywnego odbioru odpadów	Bieździadka, Bieździedza, Kołaczycze, Krajowice, Lublica, Nawsie Kołaczyckie, Sieklówka, Sowina	154 980	94 500	2011-12-15	2013-01-11
12.	Gmina Kuryłówka	Zakup samochodu komunalnego – śmieciarki	Kuryłówka, Brzyska Wola, Dąbrowica, Tarnawiec, Wólka Łamana, Słoboda	354 486	200 000	2011-12-16	2014-02-02
13.	Gmina Niwiska	Utworzenie systemu wywozu odpadów komunalnych na terenie gminy Niwiska poprzez zakup ciągnika wraz z przyczepą	Trześń, Zapole, Leszcze, Niwiska, Przyłęk, Siedlanka	179 051,1	109 177	2011-12-16	2012-12-18
14.	Zakład Gospodarki Komunalnej w Czarnej	Zakup pojemników do zbiórki i segregacji odpadów komunalnych na terenie Gminy Czarna	Czarna Górna, Czarna Dolna, Polana, Olchowiec, Lipie, Michniowiec, Żłobek, Rabe	38 376	23 107	2011-12-16	2013-02-25
15.	Przedsiębiorstwo Usług Komunalnych Sp. z o.o.	Zakup samochodu specjalistycznego do wywozu nieczystości stałych z obszarów wiejskich Gminy Ropczyce	Brzezówka, Gnojnica, Lubzina, Mała, Niedźwiada, Okonin, Łączki Kucharskie	437 880	200 000	2011-12-16	2012-11-29
16.	Zakład Gospodarki Komunalnej w Iwoniczu-Zdroju	Zakup samochodu do wywozu odpadów stałych	Iwonicz-Zdrój, Iwonicz, Lubatowa, Lubatówka	549 610	200 000	2009-06-29	2010-07-28
17.	Zakład Gospodarki Komunalnej i Usług Wielobranżowych "GO-KOM" w Boguchwale Sp. z o.o.	Zakup pojazdu śmieciarki typu Medium na podwoziu dwuosiowym jako usprawnienie systemu zbiórki odpadów w Gminie Boguchwała	Lutoryż, Mogielnica, Raclawówka, Nosówka, Zarzecze, Niechobrz, Kilanówka, Wola Zgłobieńska, Zgłobień	497 150	200 000	2009-06-29	2010-07-07
18.	Zakład Usług	Samochód do zbiórki śmieci dla ZUK	Cmolas	493 660,5	182 927	2011-12-19	2013-05-10

Lp.	Beneficjent	Tytuł operacji	Miejsce operacji	Koszty całkowite	Wartość dofinansowania EFRROW	Data rozpoczęcia	Data zakończenia
1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.
	Komunalnych w Cmolasie	Cmolas					
19.	Gmina Chorkówka	Zakup pojemników do selektywnej zbiórki odpadów komunalnych na terenie Gminy Chorkówka	Bóbrka, Chorkówka, Draganowa, Faliszówka, Kobylany, Kopytowa, Leśniówka, Machnówka, Poraj, Sulistrowa, Szczepańcowa, Świerzowa Polska, Zręcin, Żeglce	100 804,5	61 969	2009-06-30	2010-07-20
20.	Gmina Olszanica	Zakup kontenerów do segregacji odpadów	Olszanica	52 398	31 950	2011-12-19	2012-11-15
21.	Gmina Kolbuszowa	Zakup śmieciarki obsługującej obszary wiejskie na terenie gminy Kolbuszowa	Kolbuszowa Dolna, Świerczów, Zarębki, Bukowiec, Domatków, Huta Przedborska, Kłapówka, Kolbuszowa Górna, Kupno, Nowa Wieś, Poręby Kupieńskie, Podbórz, Werynia, Widelka	323 300	198 750	2009-06-30	2010-08-24
22.	Gmina Lesko	Zakup specjalistycznego samochodu do selektywnej zbiórki i przewozu odpadów	Bachława, Bezmiechowa Dolna, Bezmiechowa Górna, Dziurdziów, Glinne, Hoczew, Huzele, Jankowce, Łączki, Łukawica, Manasterzec, Postołów, Średnia Wieś, Weremień	412 360	163 934	2009-06-30	2010-12-03
23.	Przedsiębiorstwo Gospodarki Komunalnej i Mieszkaniowej Sp. z o.o.	Wprowadzenie systemu selektywnej zbiórki odpadów na terenie wszystkich sołectw Gminy Nowa Dęba oraz rozszerzenie działalności w zakresie odbioru odpadów komunalnych	Alfredówka, Tarnowska Wola, Rozalin, Jadachy, Cygany, Chmielów	546 608,8	200 000	2009-06-30	2010-07-06
24.	Gmina Narol	Zakup pojazdu przystosowanego do usuwania odpadów w Gminie Narol	Chlewiska, Dębiny, Huta Różaniecka, Lipsko, Łowcza, Łukawica, Ruda Różaniecka, Wola Wielka, Huta Złomy, Jędrzejówka, Kadłubiska, Lipie, Narol (miasto), Narol (wieś), Płazów, Podlesina	469 456	197 650	2009-06-30	2010-08-20
25.	„Usługi Komunalne” Sp. z o.o.	Zakup fabrycznie nowego ciągnika wraz z przyczepą do selektywnej zbiórki odpadów	Dziewięcierz, Horyniec-Zdrój, Krzywe, Nowe Brusno, Nowiny Horynieckie, Podemszczyzna, Polanka Horyniecka	172 569	105 225	2011-12-20	2013-02-07
26.	Zakład Usług Komunalnych Sp. z o.o. w Cieszanowie	Stworzenie systemu zbiórki segregowanych odpadów komunalnych na terenie miejsko-wiejskiej gminy Cieszanów	Cieszanów, Chotylub, Dachnów, Folwarki, Gorajec, Kowalówka, Niemstów	307 415,6	125 990	2009-06-30	2010-10-21
27.	Zakład Gospodarki Komunalnej w	Zakup samochodu z przeznaczeniem do selektywnego odbioru odpadów oraz	Bieździadka, Bieździedza, Kołaczyce, Krajowice, Lublica, Nawsie Kołaczyckie, Sieklówka	159 263,7	97 908	2009-07-01	2010-08-18

Lp.	Beneficjent	Tytuł operacji	Miejsce operacji	Koszty całkowite	Wartość dofinansowania EFRROW	Data rozpoczęcia	Data zakończenia
1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.
	Kołaczycach Sp. z o.o.	zakup pojemników do segregacji odpadów					
28.	Przedsiębiorstwo Gospodarki Komunalnej Sp. z o.o.	Zakup pojazdu do wywozu odpadów komunalnych	Przysietnica, Humniska, Grabownica Starzeńska, Stara Wieś, Górki, Turze Pole, Zmiennica	327 007,8	800 000	2011-12-20	2014-08-01
29.	Gminne Przedsiębiorstwo Komunalne w Jaśle Sp. z o.o.	Zakup samochodu ciężarowego do wywozu odpadów komunalnych	Bierówka, Brzyście, Chrząstkowa, Gorajowice, Jareniówka, Kowalowy, Łaski, Niegłowice, Niepla, Oparcie, Osobnica, Sobniów, Szczebnie, Trzcina, Wawrzyce, Wolica, Zimna Woda, Żółków	261 990	159 750	2011-12-20	2013-08-26
30.	Gospodarka Komunalna i Mieszkaniowa w Dukli Sp. z o.o.	Zakup pojazdu do zbiórki odpadów komunalnych	Barwinek, Cergowa, Daliowa, Chyrowa, Iwla, Jasionka, Jaśliska, Lipowica, Łęki Dukielskie, Lipowiec, Mszana, Nadole, Teodorówka, Nowa Wieś, Posada Jaśliska, Ropianka, Trzciana, Tylawa, Wietrzno, Zydranowa, Wola Niżna, Głojsce, Dukla, Zboiska, Równe	523 380	200 000	2009-07-01	2010-08-11
31.	Zakład Gospodarki Komunalnej Nowa Sarzyna Sp. z o.o.	Zakup śmieciarki obsługującej obszary wiejskie na terenie gminy Nowa Sarzyna	Wola Zarczycka, Jelna, Sarzyna, Łętownia, Tarnogóra, Ruda Łańcucka, Łukowa, Wólka Łętowska	71 0325	200 000	2011-12-20	2013-07-01
32.	Gmina Cisna	Wdrożenie systemu segregacji odpadów komunalnych w gminie Cisna	Cisna, Dołżyca, Żubracze, Liszna, Krzywe, Przysług, Strzebowiska, Kalnica, Smerek, Wetlina,	146 206,4	71 071	2011-12-20	2013-03-05
33.	Gmina Dębica	Wdrożenie systemu gospodarowania odpadami biodegradowalnymi na terenie Gminy Dębica poprzez zakup pojemników do selektywnego zbierania bioodpadów oraz kompostowników	Dębica	311 386,8	185 351	2011-12-20	2013-05-17
34.	Zakład Usług Technicznych Sp. z o.o.	Zakup samochodu-śmieciarki dwukomorowej oraz pojemników do segregacji odpadów biodegradowalnych do obsługi obszarów wiejskich Gminy Zagórz	Olchowa, Łukowe, Średnie Wielkie, Kalnica, Tarnawa Dolna i Górna, Poraz, Morochów, Mokre, Zahutyń, Czaszyn	646 749,9	200 000	2011-12-20	2013-10-25
35.	Gmina Ostrów	Poprawa funkcjonowania systemu gospodarki odpadami komunalnymi na terenie gminy Ostrów	Wola Ociecka, Blizna, Kamionka, Ocieka, Zdżary, Ostrów, Skrzyszów, Borek Mały, Kozodrza	321 250,4	197 490	2009-07-01	2010-10-21
36.	Gmina Wiązownica	Budowa i wyposażenie punktów	Radawa	171 551,5	104 604	2011-12-20	2013-04-09

Lp.	Beneficjent	Tytuł operacji	Miejsce operacji	Koszty całkowite	Wartość dofinansowania EFRROW	Data rozpoczęcia	Data zakończenia
1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.
		selektywnej zbiórki odpadów komunalnych w miejscowości Radawa					
37.	Gmina Skołyszyn	Zakup pojemników do selektywnej zbiórki odpadów komunalnych na terenie Gminy Skołyszyn	Bączal Dolny, Bączal Dolny, Harkłowa, Jabłonica, Kunowa, Lipnica Górna, Lisów, Przysieki, Pusta Wola, Sławęcin, Siepietnica, Skołyszyn, Świącany	57 599,87	35 121	2011-12-20	2013-05-16
38.	Zakład Gospodarki Komunalnej Sp. z o.o. w Krzeszowie	Rozszerzenie i udoskonalenie systemu selektywnej zbiórki odpadów na terenie Gminy Krzeszów	Sigeiłki, Bystre, Kamionka Dolna, Kamionka – Kolonia, Kamionka Średnia, Kamionka Górna, Koziarnia, Krzeszów, Krzeszów Dolny, Kustrawa, Łazów, Podolszynka Ordynacka, Podolszynka Plebańska	341 844	200 000	2009-07-01	2010-08-31
39.	Gminne Przedsiębiorstwo Gospodarki Komunalnej Sp. z o.o.	Zakup samochodu śmieciarki	Komańcza, Balnica, Czystogarb, Darów, Dołżyca, Duszatyn, Kulaszne, Jawornik, Maniów, Mików, Moszczaniec, Nowy Łupków, Ostawica, Prełuki, Radoszyce, Rzepedź, Smolnik, Szczawne, Turzańsk, Wisłok wielki, Wola Michowa, Wysoczany	229 238	140 925	2009-07-01	2010-03-24
40.	Przedsiębiorstwo Gospodarki Komunalnej Sp. z o.o.	Proekologiczna gospodarka odpadami komunalnymi na terenie Gminy Brzozów	Przysietnica, Humniska, Grabownica, Górki, Turze Pole, Zmiennica, Stara Wieś	229 116	120 000	2009-07-01	2010-08-31
41.	Gminny Zakład Komunalny Sp. z o.o.	Zakup samochodu ciężarowego z dźwigiem zakabinowym na potrzeby zbiórki i przewozu segregowanych odpadów komunalnych w Gminie Jarocin	Jarocin	346 798,5	195 000	2011-12-20	2013-02-25
42.	„Stare Miasto-Park” Sp. z o.o.	Rozwój systemu segregacji i wywozu odpadów komunalnych poprzez zakup nowoczesnej śmieciarki	Hucisko, Gorzyce, Wólka Ogryzkowa, Ubieszyn, Wólka Małkowska, Głogowiec, Jagiełta, Gniewczyna Tryniecka, Gniewczyna Łańcucka, Czarna, Dąbrówki, Krzemienica, Medynia Głogowska, Medynia Łańcucka, Pogwizdów, Wola Mała, Zalesie, Sieniawa, Pigany, Dobra, Czerwona Wola, Czerce, Rudka, Wylewa, Dybków, Biedaczów, Paluchy, Leżachów, Maleniska, Gwizdów, Chałupki Dębniaskie, Rzuchów, Przychojec, Stare Miasto, Brzoza Królewska, Giedlarowa, Wierzawice, Piskorowice, Dębno, Pawłowa, Krasne, Cieplice, Adamówka, Dobcza,	548 993,9	200 000	2009-07-01	2010-03-19

Lp.	Beneficjent	Tytuł operacji	Miejsce operacji	Koszty całkowite	Wartość dofinansowania EFRROW	Data rozpoczęcia	Data zakończenia
1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.
			Majdan Sieniawski, Łapajówka, Kisielów, Rożniatów, Siennów, Zarzecze, Pełnatycze, Tryńcza				
43.	Zakład Usług Komunalnych Sp. z o.o. w Cieszanowie	Budowa budynku sortowni odpadów komunalnych	Nowe Sioło	605 313,9	74 010	2011-12-20	2014-02-05
44.	Gmina Czudec	Środowisko naturalne naszym skarbem – chrońmy go tworząc optymalny system zbiórki odpadów (zakup mikro-śmieciarki do wywozu śmieci z terenu Gminy Czudec)	Czudec, Przedmieście Czudeckie, Nowa Wieś, Wyżne, Babica, Zaborów, Pstrągowa	339 160	200 000	2009-07-01	2011-05-12
45.	Zakład Utrzymania Modernizacji Obiektów Komunalnych i Obsługi Rolnictwa w Dydni	Zakup pojazdu do zbiórki i transportu odpadów oraz pojemników do segregowania odpadów	Dydnia, Grabówka, Jabłonka, Końskie, Krzemienna, Krzywe, Niebocko, Niewistka, Obarzym, Temeszów, Ulucz, Witryłów, Wydrna	561 473,3	200 000	2009-07-01	2010-08-05
46.	Gmina Jaśliska	Zapewnienie podstawowego systemu zbiórki i wywozu odpadów komunalnych na terenie gminy Jaśliska	Daliowa, Szklary, Wola Niżna	15 990	9 750	2011-12-20	2013-05-10

* Uwzględnione zostały tylko projekty rozpoczęte, realizowane lub zakończone w latach 2013-2014

Źródło: Urząd Marszałkowski Województwa Podkarpackiego, Departament Programów Rozwoju Obszarów Wiejskich (dokumentacja formalno-prawna opracowania)

Załącznik 13. Jednostki samorządowe, organy ochrony środowiska i instytucje do których zwrócono się o informacje na temat realizacji działań określonych w Programie Ochrony Środowiska Województwa Podkarpackiego

1. Prezydenci miast: Rzeszów, Krosno, Przemyśl, Tarnobrzeg;
2. Burmistrz Miasta i Gminy Nisko;
3. Starostwa powiatowe, na terenie województwa podkarpackiego;
4. Dyrektor Bieszczadzkiego Parku Narodowego (BPN);
5. Dyrektor Magurskiego Parku Narodowego (MPN);
6. Dyrektor Zespołu Karpackich Parków Krajobrazowych w Krośnie (ZKPK);
7. Dyrektor Zespołu Parków Krajobrazowych w Przemyśle (ZPK);
8. Dyrektor Zespołu Parków Krajobrazowych Województwa Małopolskiego;
9. Dyrektor Zespołu Lubelskich Parków Krajobrazowych Oddział Terenowy w Janowie Lubelskim;
10. Dyrektor Oddziału Generalnej Dyrekcji Dróg Krajowych i Autostrad w Rzeszowie (GDDKiA);
11. Dyrektor Regionalnej Dyrekcji Lasów Państwowych w Lublinie;
12. Dyrektor Regionalnej Dyrekcji Lasów Państwowych w Krośnie (RDLP);
13. Dyrektor Regionalnej Dyrekcji Lasów Państwowych w Krakowie;
14. Dyrektor Podkarpackiego Zarządu Melioracji i Urządzeń Wodnych w Rzeszowie (PZMiUW);
15. Dyrektor PGNiG S.A w Warszawie, Oddział w Sanoku;
16. Dyrektor Regionalnego Zarządu Gospodarki Wodnej w Krakowie;
17. Dyrektor Departamentu Wdrażania Projektów Infrastrukturalnych Regionalnego Programu Operacyjnego Urzędu Marszałkowskiego Województwa Podkarpackiego w Rzeszowie;
18. Dyrektor Departamentu Programów Rozwoju Obszarów Wiejskich Urzędu Marszałkowskiego Województwa Podkarpackiego w Rzeszowie;
19. Dyrektor Departamentu Ochrony Środowiska Urzędu Marszałkowskiego Województwa Podkarpackiego;
20. Dyrektor Podkarpackiego Zarządu Dróg Wojewódzkich;
21. Podkarpacki Komendant Wojewódzkiej Państwowej Straży Pożarnej w Rzeszowie;
22. Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Rzeszowie (RDOŚ);
23. Podkarpacki Wojewódzki Inspektor Ochrony Środowiska w Rzeszowie (WIOŚ);
24. Dyrektor Podkarpackiego Zarządu Dróg Wojewódzkich;
25. Prezes Zarządu Miejskiego Przedsiębiorstwa Gospodarki Komunalnej Sp. z o.o. w Krośnie;
26. Prezes Zarządu Miejskiego Przedsiębiorstwa Gospodarki Komunalnej Sp. z o.o. w Mielcu;
27. Prezes Zarządu Przedsiębiorstwa Usług Komunalnych Sp. z o.o. w Ropczycach;
28. Prezes Związku Gmin Dorzecza Wisłoki;
29. Prezes Podkarpackiej Agencji Energetycznej (PAE);
30. Prezes Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej.

Źródło: dokumentacja formalno-prawna opracowania